Tulo 17610

P M

S O T A P Ä I V Ä K I R J A

1.1.-28.4.45

1.1. aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Liinahamarin linn.alueella aiheutti vih.vk. tuli (1329 kr.) vähäisiä vaurioita omille patterelle.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 914:
- Vih:n lentoja 2, koneita 2.
- Omia lentoja 8, koneita 16.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Miroskinitsista (länt.) n. 3 km. länteen olevan Palandapuron suun kohdassa suoritti vihollinen varhain aamulla erilaisten aseiden tulen turvin väkivaltaisen tiedustelun lähes joukkuuen voimin. Osillaan tst.hautaamme päässyt vihollinen karkoitettiin.

illalla Mea.R:n tilanneilmoitus:
- 4.D:n joukot, paitsi 4.DE:n komentoporras ja II/JR 25 ovat uusilla sijoituspaikoillaan. II/JR 5 on saapunut Tulvojalle, Vyrozeron maastoon, 13. ja 14./JR 5 ovat Sungun maastossa. Pion.P 25 on Käppäselän aseman koillispuolisessa maastossa ja VP 25 Viiksjärven kylän maastossa (10 km. Käppäselästä kaakkoon). 6.D:n ja 3.Pr:n jääkärikomppaniat ovat saapuneet Rj.P 5:n lohkolle.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Kalastajasaarennolla vilkasta vih.tulitoimintaa.

2.1. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 915:
- Vih:n lentoja 4, koneita 6.
- Omia lentoja 3, koneita 4.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Klo 14.00 neliössä p. 41, i. 96 olevaa tukkohtaamme vastaan hyökkäys, joka pysähtyi tuleemme, ja vih. täytyi pimeyden turvin pohjoiseen.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 1855:
- 1. ja 2.Vmv.Lv. sekä 2. ja 3.Raiv.Lv. saaneet käskyn lopettaa purjehduskautensa.

.1. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 916:
- Vih:n lentoja 4, koneita 6.
- Omia lentoja 3, koneita 5.

illalla Kan.R:n tilanneilmoitus:
- III/JR 48 ja II/JR 48 vaihtaneet 3.1.44 Rajajoella.

3.1. illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Pohj.sivustalla eilisessä iltailmoituksessa mainitussa vih:n hyökkäyksessä omat tappiot 23 kaat., 26 haav., vih.tappiot 26 kaat., 1 vanki. Vankitiedon mukaan vih. tappiot 70 miestä. Hyökkäykseen osallistui vankitiedon mukaan 3 patl:aa 77.Mpr:sta.

4.1. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 917:
- Vih:n lentoja 1.
- Ei omaa lentotoimintaa.
- 3.1. todettiin ja saatiin kiinni kaksi sulkupalloa Helsingin koillispuolella.

PM:n Järj.os:n lenn.sanoma 3/Lkp. (Pm 17/Op.1/7 b/6.1.44):
- PM:n kirjelmää 1961/Lkp./31.10.43 muutetaan sikäli, että I/3. AVar.K määrätään HuoltoK/20.Pr:n rungoksi ja I/17.AVar.K HuoltoK/19.Pr:n rungoksi, joten Yht.E Roi keskittää I/17. AVar.K:n Kan.R:än ja I/3.AVar.K jää Aun.R:ään.

Ylipäällikön käsky 50/Järj.3/5 (PM 16/Op.1/9 e/5.1.44):
- Vuoden 1926 alkupuoliskolla (1.1.-30.6.26) syntyneet asevelvolliset kutsutaan palvelukseen koulutuskeskuksiin 21.2.44.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 1859:
- Suomenlahdella olevat puurakenteiset alukset ovat lopettaneet purjehduskautensa.
- LE:n esikunta-alus siirtymässä Kiamilasta Helsinkiin.

5.1. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 918:
- Ei vihollisen eikä omaa lentotoimintaa.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Rj.P 1 (p. komppania) on vaihtanut I/20.Pr:n (p.komppania).

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Kalastajasaarennolla vilkasta vih:n tyk.- ja krh.tulta (yht. n. 1550 kr.).

6.1. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 919:
- Vih:n lentoja 22, koneita 24. 14 konetta (R-5) pommitti Rukajärven maastoa. Luton suunnalla 2 hävittäjää teki kenttävartiota vastaan matalahyökkäyksen, jolloin 1 lotta kaatui, 1 sotilas haavoittui, 1 auto vaurioitui.
- Omia lentoja 3, koneita 10.

7.1. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 920:
- Ei vih:n lentotoimintaa.
- 1 oma lento, 1 kone.

PM:ssa olevan saksal. kenraalin kirj. PM:n Op.Os:n päällikölle I a Nr. 73/44. (Sonderorientierung 30.12.43 - 5.1.44):
- Kiewin länsipuolella käynnissä oleva ankara taistelu muodostaa yhä edelleen itärintaman tapausten keskipisteen.
- HGr.Süd: Vihollisen uudistamat ankarat hyökkäykset Nikopolin sillanpääasemaa ja Dnjepropetrowskin lounaispuolista rintamanosaa vastaan torjuttiin. Kirowogradin koillispuolella oleva aukko on suljettu. 5.1. aloitti vihollinen yhteistoiminnassa Kiewin lounaispuolella operoivien joukkojen kanssa Kirowgradin itäpuolella hyökkäyksen. Taistelut ovat vielä täydessä käynnissä. Belaja Zerkoffin - Berditschewin ja Shitomirin länsipuolella olevilla alueilla jatkoi vihollinen offensiiviaan. Ryhmän vasemman siiven vetäytyessä hitaasti taaksepäin onnistuttiin ratkaisevassa suunnassa vihollisen eteneminen pysähdyttämään.
- HGr.Mitte: Propojskin luoteispuolella suoritti vihollinen yllättäen voimakkaan hyökkäyksen saaden aikaan sisäänmurron. Witebskin itä-, pohjois- ja länsipuolella saavutettiin täydellinen torjuntamenestys. Witebskin luoteispuolella paikallisia asemanparannuksia.
- HGr.Nord: 16.Armeijan eteläisellä siivellä suoritettiin rintamanlyhennys.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Ajalla 1.-7.1.44 on VI AK:n lohkolla ollut toiminnassa 14 omaa ja 16 vihollisen sekä V AK:n lohkolla 29 omaa ja 13 vihollisen partiota. Oma partiointi on ollut vilkkainta Sardzerskojejärven suunnalla ja vihollisen Verandajoen maastossa.

illalla Maa.R:n tilanneilmoitus:
- 1./KTR 1 on 6.1.44 saapunut Rj.P 5:n lohkolle ja asettunut asemiin välittömästi Paateneen luoteispuolelle.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 1865:
- 1.Mt.Rask.Ptri siirtymässä Säkkijärveltä RTR 2:een.

8.1. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 921:
- Ei vih:n lentotoimintaa.
- 1 oma lento, 1 kone.

illalla Kan.R:n tilanneilmoitus:
- Pien-Kiven suunnalla pääsi klo 5.40 n. 6-10-miehinen vih.partio yllättäen tst.hautaamme, josta sieppasi yhden vartiomiehen vangiksi vetäytyen sen jälkeen takaisin. Partion sekä välimaastossa olleen n. 100-miehisen vih.osaston vetäytymisen takaamiseksi ampui vih. pst.tykeillä ja krh:lla n. 400 kr:n keskityksen asemiimme. Tyk., krh. ja jv.aseitten tulella tuotettiin vetäytyvälle viholliselle tappioita. Omat tappiot: 1 vangiksi joutunut, 2 kaatunutta ja 2 lievästi haavoittunutta

8.1. illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: 8.1. siirretty Oulusta norjal. hiihtopatl:n runko 15 upseeria, 258 aliupseeria ja miestä Kiestingin tienristeyksen (p. 10 i. 46) maastoon.

9.1. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 922:
- Vih:n lentoja 51, koneita 122, näistä Suomenlahdella 14/68. Yksin konein pommituksia Salovaarassa, Perälahdessa, Tiiksjärvellä, Rukavaarassa. Yhteensä 1 kuollut, 1 haavoittunut, joitakin aineellisia vaurioita.
- Omia lentoja 25, koneita 54. Maaselän kannaksella 1 LY pommitti Haapaselän pohjoispuolella olevaa varastoaluetta.

PM:n käsky 42/Lkp. LIITE n:o 677:
- Sodanaikaisen toiminnan ilmavoimien kokoonpanossa aiheuttamat muutokset.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- II/JR 5 on saapunut Maa.R:n alueelta Zitnitsa - Babinskaja maastoon (n. 9.5 km. Tulvojasta Kuusirantaan johtavan tien varrella).

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 1869:
- ISuom.RPr:n moottorivene "Tähti" on kateissa, lähtenyt klo 09.00 Suursaaresta Tytärsaareen.
- ISuom.RPr:n alistus Laivaston komentajalle on päättynyt 8.1. 44.

10.1. aamulla Lisäys Meriv:n tilanneilmoitukseen n:o 1870:
- Moottorivene "Tähdessä oli yhteensä 12 henkeä. Vene havaittiin viimeksi Suursaaren eteläpuolella. Saksalaiset suorittivat illalla etsintää kolmella M-veneellä ja tänä aamuna on lentotiedustelu käynnissä. Toistaiseksi ei tuloksia.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 923:
- 1 vih:n lento, 1 kone.
- Omia lentoja 2, koneita 5.

illalla Kan.R:n tilanneilmoitus:
- 1.1.-10.1.44 välisenä aikana on 51 omaa partiota toiminut etu maastossa.

illalla Maa.R:n tilanneilmoitus:
- II/JR 25 on tänään lähtenyt Karhumäestä Uoman tien suuntaan, missä majoittuu n. 10 km. Koirinojalta itään olevaan maastoon.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 1871:
- Klo 09.35 hl. Dione ajoi magneettimiinaan Orrengrundin pohjoispuolella. Alus sai vuodon. Aputyv. Viena paikalla. Pelastusalus Konvoj ja hin. 762 matkalla apuun. Hinaukseen voidaan ryhtyä pumppauksen jälkeen.
- Mv. "Tähti" löydetty Kundalahdesta.

10.1. illalla Laat.RPr:n tilanneilmoitus n:o 1735:
- 4.KPtri on siirretty Kontiorannasta Pisinrantaan ja II/308. Kev.Ptri Hiivasta Ukonniemeen.

11.1. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 924:
- Vih:n lentoja 3, koneita 4.
- Omia lentoja 3, koneita 5.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Kalastajasaarennolla vih. ampui tyk.-, krh.- ja pst.tykkitulikeskityksiä, yht. n. 1700 kr. Oma kk.asema ja yksi asuinkorsu tuhoutuivat.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 1873:
- Esik.l.F 3 siirtymässä Saksaan.

illalla Laat.RPr:n tilanneilmoitus n:o 1737:
- 311.Kev.Ptri siirretty Pisinrannasta Haapanan majakalle.

12.1. aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 1874:
- Psl. Väinämöinen liittynyt Turun ilmatorjuntaan.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 925:
- Vih:n lentoja 10, koneita 30. Yksinäiset koneet pudottaneet pommeja Kuittisiin, jossa 2 henkilöä kuoli, 3 haavoittui ja rakennusvaurioita aiheutui: Pidman pohjoispuolella 1 kone pommitti lomalaisautoa, jolloin 2 sotilashenkilöä haavoittui lievästi.
- Omia lentoja 4, koneita 4.

Yht.E Roi:n kirj. 48/II/I a/1. (PM 286/Op.1/9.b/12.2.44)
LIITE n:o 678:
- Saksalaiset joukot Lapin rintamalohkolla 10.1.1944.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- II/JR 25 on saapunut kenttävarustustöihin Lemetti itäisen kaakkoispuoliseen maastoon ja JP 2 7.D:n alueelle.

illalla Maa.R:n tilanneilmoitus:
- II/21.Pr. on siirtynyt vakinaiselle sijoituspaikalleen maastoon p. 0500, i. 5300 (6. km. Karjalan Maaselästä itään).

13.1. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 926:
- Vih:n lentoja 23, koneita 48.
- Omia lentoja 6, koneita 14.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- 3./Pion.P 25 (4.D) on ottanut vastaan tehtävät Äänisniemellä 2./Pion.P 2:lta, joka huomisaamuun mennessä siirtyy pataljoonansa yhteyteen.

13.1. illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 1877:
- 1.Mt.Rask.Ptri toimintavalmiina III/RTR 2:n alueella 12.1. 44 klo 20.00.

illalla Laat.RPr:n tilanneilmoitus n:o 1741:
- 3.Mt.Rask.Ptri siirretty Ukonniemestä Pisiin.

14.1. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 927:
- Vih:n lentoja 31, koneita 52. Yöllä yksinäisten koneiden pudottamia pommeja eri paikoissa, eniten Rukajärven maastossa.
- Omia lentoja 10, koneita 22.

PM:ssa olevan saksal. kenraalin kirj. PM:n Op.Os:n pääll:lle I a Nr. 176/44. (Sonderorien ietung 6.-12.1.44):
- Itärintaman taisteluiden painopiste on edelleenkin Kiewin länsipuolella.
- HGr.Süd: Kriwoi Rogin koillispuolella valtasi vihollinen jonkinverran maastoa. Vihollisen panssariosaston vallattua Kirowogradin vedettiin rintamalinja kaupungin länsipuolelle sen välittömään läheisyyteen. Vihollinen hyökkäsi voimakkaasti Winnizan luona olevaa varmistuslinjaa vastaan. Winnizan koillispuolella saarrettiin suurehko vihollisen panssariosasto. Zwiahelin luoteispuolella työnsi vihollinen varmistuslinjoja länteenpäin.
- HGr.Mitte: Retschitzan länsipuolella rintamaa vedettiin ylivoimaisen vihollisen hyökätessä taaksepäin. Taistelut jatkuvat. Vihollisen jatkuvat läpimurtoyritykset Witebskin kaakkois- ja luoteispuolella torjuttiin kovissa, vaiherikkaissa taisteluissa. Omat vastaiskut Witebskin kaakkoispuolella olivat tuloksellisia.

illalla Maa.R:n tilanneilmoitus:
- 23.Tyk.K on tänään vaihtanut 15.Tyk.K:n etulinjasta.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Tänä aamuna klo 7.00 hyökkäsi pohjoisesta ja etelästä käsin vahvahko krh:illäkin aseistettu vihollispartio Uimuzejärven - Nuokkijärven kannaksella olevan kv. "Arinan" kimppuun saartaen sen. Apuvoimien avulla on Arinan eteläpuolella oleva vihollisosa vuorostaan motitettu. Taistelu jatkuu.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Viime yönä vih.koneet pommittivat useita kertoja Pontsalenjoen lentokenttää, jolloin 2 omaa konetta tuhoutui, 5 sai vaurioita ja 5000 litraa bensiiniä tuhoutui.

15.1. aamulla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Kv. "Arinan" mottitaistelu päättyi eilen illalla vihollisen murtauduttua pimeän suojassa ulos motista.

14.D:n välitilanneilmoitus. LIITE n:o 679:
- Selostus mottitaistelusta kv. "Arinassa".

15.1. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 928:
- Vih:n lentoja 9, koneita 13.
- Omia lentoja 9, koneita 15.

PM:n kirj. 120/Huolto 1/1 b. (Huoltotilanteen kehitys 1.-31.12.43):
- A.tarvikkeiden kulutus oli joulukuussa sodan tähän asti pienin muiden paitsi 9.00 mm:n patruunoiden ja pst.laukausten osalta.
- Joukkojen terveydentila on tarttuviin tauteihin nähden pysynyt verrattain hyvänä. Kurkkumätää on edelleen verrattain runsaasti, vaikka vähemmän kuin marraskuussa. Tauti on ollut laadultaan lievää.
- Tappiot olivat joulukuun aikana tappioilmoitusten mukaan seuraavat: kaatuneita 4 + 27 + 130, haavoittuneita 19 + 84 + 514 ja kadonneita 0 + 1 + 16. Kaatuneita ja kadonneita oli 31.12.43 mennessä yhteensä 38.144 (Kaatuneiden ja kadonneiden kokonaistappiomäärästä 30.11.43 on tässä vähennetty kenttä- ja sotasairaaloissa tauteihin kuolleitten lukumäärä: 1108 henk.). Vuonna 1943 olivat kokonaistappiot 14.412 eli n. 41.3% pienemmät kuin v. 1942.

Kan.R:n kirj. 63/III/203. (BM 69/Op.1/9.b/16.1.44) LIITE n:o 680:
- Kan.R:n tilapäisjaoitus 15.1.44.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Ajalla 8.-15.1.44 on VI AK:n lohkolla ollut toiminnassa 8 omaa ja 7 vihollisen sekä V AK:n lohkolla 62 omaa ja 16 vihollisen partiota. Oma partiointi vilkkainta alueella Kuzrajärvet - Keskasjärvi ja vihollisen Keskasjärven suunnalla.

16.1. aamulla Mea.R:n tilanneilmoitus:
- Illalla klo 17.45 - 19.45 välisenä aikana työntyi oma taistelupartiomme vihollisen tukikohtaan Maaselän kylän eteläpuolella. Partion tehtävänä oli siepata vanki ja, mikäli mahdollista, tuhota kv.tukikohta. Tehtävä onnistui. Vihollliselle tuotettiin 14 miehen tappiot kaatuneina ja haavoittuneina, yksi vanki saatiin ja kaksi asuinkorsua hävitettiin; sotasaaliina 2 pk. ja 1 kp. Omia tappioita ei ollut.

aamulla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Jääk.K:mme (vahvuus 107), joka 14.1. lähti Bol Puglujärveltä pohjoiseen, joutui 15.1. klo 13.10 taisteluun n. kahden komppanian vahvuisen vihollisen kanssa Masjärven luoteispäässä (p. 3100, i 8100). N. 45 min. kestäneen taistelun jälkeen palasi Jääk.kompp. Ungjärven yli etelään linjoillemme 15.1. klo 21. Se oli havainnut vahvahkon vihollisen yöllä 14./15.1. myös Leppäjärven itärannalla (Ungjärven koillispuolella). Tappiomme 2 haavoittunutta, viholliselta myös tappioita.

aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Ruvanjärven maastossa vih.osasto hyökkäsi 15.1. aamuyöstä tukikohtamme kimppuun pisteessä 76 i. 02. Vih.lyötiin lähitaistelussa takaisin ja jätti jälkeensä 46 kaatunutta. Sitä ajettiin takaa, kunnes lumituiskun takia takaa-ajo oli keskeytettävä. Vih:n tappiot yht. 61 kaatunutta, omat 13 kaatunutta.

16.1. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 929:
- Vih:n lentoja 10, koneita 17.
- Omia lentoja 5, koneita 6.
- Vih:n tappiot 14.1. saksalaisten hävittäjien Pohjois-Suomessa alasampumat 1 Lagg-3 ja 1 IL-2.

PM:n käsky 67/Lkp. (PM 78/Op.1/6 a/17.1.44):
- Aun.R:n toimesta on viipymättä lakkautettava 10.SAutoJ.

illalla 3.D:n tilanneilmoitus. LIITE n:o 681:
- Taistelu Röhöjärven maastossa.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Ruvanjärven taistelujen vih. kaatuneitten luku kohonnut yht. 70:ksi.
Rintamalinjan pohjoisosassa SS.JR 11:n II P on vaihtanut III P:n etulinjasta.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 1883:
- E/Kev.LOs. siirtynyt 16.1.44 Mäntlahdesta Helsinkiin.

17.1. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 930:
- Vih:n lentoja 19, koneita 22.
- Omia lentoja 17, koneita 35. 1 FK-kone pommitti Äänisen itäpuolella Puutosmäen kylää; 9 MS-konetta pommitti Vuorijärven itäpuolella vihollispartion leirialuetta.

illalla 3.D:n tilanneilmoitus:
- Röhönjärven maastossa ollut vihollisosasto todettu n. 600 miehen vahvuiseksi, joka on vetäytynyt kahtena osastona Kunevojärven maastoon. Toisen vih.osaston ollessa Kunevojärven länsipään pohjoispuolella (p. 54, i. 28) sai 130-miehinen takaa-ajo-osastomme siihen tulikosketuksen. Taistelun kuultuaan hyökkäsi koillisempana vetäytymässä ollut vih.osasto taistelupaikalle, mutta joutui 170-miehisen osastomme kanssa tulitaisteluun. 5 tuntia kestäneen taistelun, joka osittain kahittyi lähitaisteluksi, kuluttua oli takaa-ajo-osastojemme pakko irroittautua vih. ylivoiman takia. Vih. ei seurannut, vaan vetäytyi itään. Vihollisella mukanaan ainakin 2 kpl. kev.krh:ta ja useita pienoisheittimiä. Vihollisella useampia kymmeniä kaatuneita. Omat tappiot: 8 kaatunutta, 27 haavoittunutta, joista 2 upseeria. Haavoittuneista suurin osa lievästi haavoittuneita.

18.1. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 931:
- Vih:n lentoja 11, koneita 26.
- Omia lentoja 6, koneita 11. 1 LY pommitti Vytegraa.
- Vih:n tappiot: 2 saksal.hävittäjien Pohjois-Suomessa alasampumaa Lagg-3:a.

18.1. PM:n käsky 36/Järj.1/4 a. (PM 109/Op.1/9.c/21.1.44):
- Päämajaan perustetaan Päämajoitusmestarin alainen Keksintötoimisto (Aeks.tsto).

PM:n käsky 112/Ikp.:
- Ylipäällikkö on esittelyssä 17.1.44 päättänyt antaa allamainituille joukko-osastoille seuraavat nimet: äskettäin perustetulle inkeriläispataljoonalle Er.P 6, nykyiselle Aunuksen Heimosoturipataljoonalle Er.P 7 ja nykyiselle Vienan Heimosoturipataljoonalle Er.P 8. PM:aa varten perustettujen pstojen numerot on määrätty Kev.Psto 18:ksi ja Rask. Psto 18:ksi, 19.Pr:ia varten Kev.Psto 19 ja Rask.Psto 39, 20.Pr:ia varten Kev.Psto 20 ja Rask.Psto 40 sekä 21.Pr:ia varten Kev.Psto 21 ja Rask.Psto 41. 3.Pr:n pstojen nykyiset nimet muutetaan seuraavasti: Kev.Psto/3.Pr. Kev.Psto 23:ksi ja Rask.Psto/3.Pr. Rask.Psto 33:ksi. Nimenmuutokset astuvat voimaan 1.2.44.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- 15.Pr:n lohkolla on Aun.R:n kirjelmässä n:o 137/III a/sal./ 9.1.44 mainittu pääpuolustuslinjan oikaiseminen suoritettu loppuun vihollisen häiritsemättä.

19.1. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 932:
- Vih:n lentoja 4, koneita 12.
- Omia lentoja 6, koneita 12.
- Omat tappiot: 1 oma FR tuhoutui ohjaajineen ampumaharjoituksissa Vesivehmaalla.

illalla Kan.R:n tilanneilmoitus:
- Vihollisen tykistön ampuessa Harvasuon eteläosan maastoon osui 6" kranaatti välittömästi korsun viereen, jolloin ikkunasta sisään lentäneet sirpaleet kaatoivat 2 aliupseeria ja yhden miehen sekä haavoittivat yhtä aliupseeria vaikeasti ja 8 miestä lievästi.
- Klo 14.37 aloitti vihollinen voimakkaan tulivalmistelun (n. 6500 erilaista kranaattia, joista n. 1500 raskasta) Muratan tien länsipuolelle sekä hyökkäsi klo 15.45 Muratan tien länsipuolella olevaa eteentyönnettyä tukikohtaamme vastaan saaden sen haltuunsa. Taistelu jatkuu, ja vastatoimenpiteet tukikohdan takaisinvaltaamiseksi ovat käynnissä. Omista tappioista ei ole varmoja tietoja.

illalla Maa.R:n tilanneilmoitus:
- Er.P 23 on vaihtanut II/JR 33:n etulinjasta klo 6.30 mennessä.

20.1. aamulla Kan.R:n tilanneilmoitus. LIITE n:o 682:
- Vihollisen hyökkäys Muratan tien länsipuolella.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 933:
- Vih:n lentoja 9, koneita 29.
- 1 oma lento, 2 konetta.

20.1. PM:n käsky 103/Op.1/5.d:
- Kev.Psto 17 alistetaan toistaiseksi 3.D:lle.

Maa.R:n kirj. 185/III/5. (PM 127/Op.1/9.b/23.1.44). LIITE n:o 683:
- Maa.R:n taistelujaoitus pvm:llä 19.1.44.

Aun.R:n kirj. 339/III a/16. (PM 126/Op.1/9.b/23.1.44).
LIITE n:o 684:
- Aun.R:n sotajaoitus ja tilapäinen taistelujaoitus 20.1.44.

illalla Kan.R:n tilanneilmoitus:
- Muratan tien länsipuolella hyökännyt vihollisosasto kuului tarkistettujen tietojen mukaan JJR 98:aan. Vihollisen todetut tappiot: ainakin 60 kaatunutta, joista 20 tst.asemissa sekä 1 vanki. 2 pienoiskrh:tä, 1 kk., 8 pk:iä, 8 kp:ia ja 2 radiota saatiin saaliiksi. Omat tappiot: 1 ups. (luutn. Sahama) + 2 au:a + 7 miestä kaatuneina ja 2 ups.:a + 4 au:a + 20 miestä haavoittuneina sekä 1 kadonnut (korpr. A.J. Hannu 10./JR 57)
- 11.1.-20.1.44 välisenä aikana on 47 omaa partiota ollut välimaastossa.

illalla 3.D:n tilanneilmoitus:
- Aamuhämärissä aloitti vihollinen kiivaan raskaitten aseitten keskityksen Uhtuan ylimenopaikan tukik. maastoon (p. 2850, i. 0950) ampuen yht. n. 650 ls. puolen tunnin aikana. Välittömästi keskityksen alkamisen jälkeen hyökkäsi noin joukkueen vahv. vih.osasto, joka pimeän turvin oli onnistunut ryömimään tukikohdan eteen, tst.hautaamme ja sai osan siitä haltuunsa, josta se kuitenkin lyötiin takaisin kaikkien aseittemme tulella. Viholliselle tuotettiin 5 kaatuneen ja usean haavoittuneen tappiot. Omat tappiot: 1 kadoksiin joutunut ja 3 haavoittunutta.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Aamupäivällä hyökkäsi vahvistettu vih. pataljoona Alakurtilta n. 12 km. koilliseen olevan Suonimajärven maastossa olevaa tukikohtaamme vastaan. Vih. lyötiin takaisin ja se menetti n. 50 kaatunutta ja 7 vankia. Taka-ajava osastomme sai uuden tulikosketuksen viholliseen. Lähemmät tiedot puuttuvat.

21.1. aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Eilen iltailmoituksessa mainitussa taka-ajotaistelussa Suonimajärven koillispuolella viholliselle tuotettiin huomattavia uusia tappioita. Vankitietojen mukaan kuului vih.osastoon 3 pataljoonaa. Hyökkäyksen Suonimajärven tukikohtaa vastaan suoritti 2 pataljoonaa.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 934:
- Ei lentotoimintaa.

PM:n käsky 67/Op.3/IV a. LIITE n:o 685:
- Eräiden iv.pataljoonien (komppanioiden) alistaminen Ilmavoimien komentajalle 1.2.44.

21.1. PM:n käsky 127/Lkp.:
- Ylipäällikön päätöksen mukaisesti määrätään, että kaikkien pioneeripataljoonien pioneerikomppaniat noudattavat 1.2. 44 alkaen pioneerikomppanian supistamatonta s.määrävahvuutta, joten aikaisemmin käsketty 2 ryhmän supistus poistetaan.

illalla Maa.R:n tilanneilmoitus:
- I/JR 33 on vaihtanut I/JR 12:n etulinjasta klo 11.15 mennessä.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Suonimajärven koillispuolella Korkiavaaran maastossa takaa-ajavat osastomme tuhosivat edelleen erillisiä vih.ryhmiä. Vih:n tappiot Suonimajärven taisteluissa seuraavat: kaatuneita tähän mennessä laskettu 158, vankeja 29. Saalista mm. 2 kk., 9 pk., 16 kp. ja 29 autom. kiv. Omat kokonaistappiot: 2 kaatunutta, 2 haavoittunutta ja 7 kateissa.

22.1. aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 1894:
- Yöllä paloivat Suursaaressa perustuksiaan myöten 4.Rask. RIt.Ptrin keittiö ja sotilaskoti.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 935:
- Ei lentotoimintaa.

PM:ssa olevan saksal. kenraalin kirj. PM:n Op.Os:n päällk lle I a Nr 279/44. (Sonderorientierung 13.-19.1.44).
- Itärintaman eteläosassa laimenivat taistelut ilmeisesti vihollisen suorittamien ryhmitysmuutosten vuoksi. Pohjoisessa on vihollinen aloittanut Ilmajärven molemminpuolin ja Leningradin luona uuden offensiivin.
- HGr.Süd: Nikopolin sillanpäässä ja Saparoshjen luoteispuolella torjuttiin jälleen useita hyökkäyksiä. Kirowgradin alueella jatkoi vihollinen vielä useita päiviä voimakkaita hyökkäyksiä, jotka torjuttiin verisesti. Kiewin lounaispuolella olevaa aukkoa supistettiin huomattavasti. Ljubanin länsi- ja luoteispuolella torjuttiin vihollisen voimakkaat hyökkäykset.
- HGr. Mitte: Kalinkowitschin pohjoispuolella ryhtyi vihollinen 16.1. suurhyökkäykseen saaden aikaan osittain suuriakin paikallisia sisäänmurtoja. Taistelut jatkuvat. Witebskin kaakkoispuolella jatkoi vihollinen hyökkäyksiään saavuttamatta kuitenkaan sanottavaa menestystä.
- HGr.Nord: 16.Armeija kävi koko viikon ajan ankaria torjuntataisteluja Newelin luoteis- ja Velikije Lukin länsipuolella. 18.Armeijan lohkolla vihollinen ryhtyi Leningradin - Oranienbaumin alueella uuteen offensiiviin painopiste äärimmäisellä oikealla siivellä. Sen onnistui Nowgorodin kahden puolen, Leningradin lounais- ja Oranienbaumin kaakkoispuolella saada aikaan laajoja sisäänmurtoja, mikä aiheutti Leningradin ja Oranienbaumin välillä olevien voimien peräyttämisen.

22.1. illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Ajalla 15.-22.1.44 on VI AK:n lohkolla ollut toiminnassa 16 omaa ja 11 vihollisen sekä V AK:n lohkolla 44 omaa ja 19 vihollisen partiota. Sekä oma että vihollisen partiointi vilkkainta Tsolmajärvi - Keskasjärvi suunnalla.

illalla Maa.R:n tilanneilmoitus:
- JR 12 ja JR 33 ovat vaihtaneet lohkoja, Poventsan lohkon rintamavastuu on siirtynyt JR 33:n komentajalle ja Hiisjärven lohkon rintamavastuu JR 12:n komentajalle. II/JR 12 ja III/JR 33 on vielä vaihtamatta.

23.1. aamulla Kan.R:n tilanneilmoitus:
- Kämärikönsuon eteläpuolella pääsi n. 15-miehinen vih.partio, jota tuki taempana ollut n. joukkueen vahvuinen vih. osasto, tunkeutumaan asemiimme saakka. Vih. karkoitettiin puolitoista tuntia kestäneen tulitaistelun jälkeen.

aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- 2 km. Keskasjärven itäpuolella tunkeutui eilen klo 16 20 miehinen iskuosastomme vih.asemiin alkaen vyöryttää taisteluhautaa. Saatuaan vastaansa kiivasta jv.tulta iskuosaston oli pakko vetäytyä. Kaksi miestämme haavoittui lievästi. Vihollisen tykistö ja krh:t ampuivat asemiimme n. 110 ls.

Lisäilmoitus puhelimella:
- Vyörytyksessä tuotettu viholliselle arviolta 30 miehen tappiot. Varmoja laskettuja 15.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 936:
- Vihollisen lentoja 4, koneita 9.
- Omia lentoja 2, koneita 5.

24.1. aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 1898:
- Tyv. Hämeenmaa lopettanut purjehduskautensa 23.1.44.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 937:
- Vih:n lentoja 3, koneita 5.
- Ei omaa lentotoimintaa.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Seuraavat omien joukkojen vaihdot käynnissä:
Varangin vuonon pohjoispuolelta JR 193 siirtyy Kalastajasaarennolle, mistä JR 139 siirtyy Titovkan - Litsan alueelle. Sieltä taas JR 388 siirtyy Varangin alueelle. Jäämerentien km. 42:n kohdalle Rovaniemeltä lukien sijoitettu Kk.Patl. 4 vaihtaa Kalastajasaarennolta Kk.Patl. 13:n.

25.1. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 938:
- 1 vih:n lento, 2 konetta.
- Ei omaa lentotoimintaa.

PM:n käsky 77/Op.3/III a. LIITE n:o 686:
- Kenttäarmeijan ilmatorjuntarykmenttien esikuntien alistus sotatoimiyhtymille 29.1.44.

PM:n kirj. 60/Op.3/II e (PM 140/Op.1/5 e/26.1.44):
- Le.R 4 suorittaa helmi- maaliskuun aikana rintamalinjojen valokuvauksen mittakaavaan 1:10.000 - 1:12.000 12 km syvyydeltä järjestyksessä: Karjalan, Aunuksen, Maaselän kannas, Rukajärven suunta ja Uhtuan suunta.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Syvärin rintama: Karelkan suunnalla oikaistun rintamalinjan kohdalla torjuttiin aamulla 150 - 200-miehisen vihollisosaston hyökkäys tuottamalla viholliselle jv.tulestamme ainakin 15 miehen tappiot kaatuneina tai haavoittuneina.

26.1. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 939:
- Vih:n lentoja 10, koneita 10.
- 1 oma lento, 1 kone.

PM:n käsky 145/Op.1/5 d:
- Eräät saadut tiedot viittaavat siihen, että venäläinen 142.D on irroitettu tai aiotaan irroittaa etulinjasta. Kan.R:n on sitovasti selvitettävä, onko 142.D edelleen vanhassa paikassaan.

PM:n käsky 146/Op.1/5.d:
- Saksalaiset joukot ovat todenneet, että venäläinen IV AK on tällä hetkellä Leningradin rintamalla. Aun.R:n on tiedustelulla selvitettävä onko sen alueelle siirretty myös VI AK:aa aikaisemmin kuuluneita joukkoja.

PM:n käsky 147/Op.1/5.D:
- Vihollisen mahdollisesti Leningradin rintamalla tapahtuvien joukkosiirtojen selvittämiseksi Maa.R:n on sitovasti todettava, onko venäläinen 289.D edelleen etulinjassa sitä vastassa vai onko se vaihdettu.

PM:n käsky 180/Lkp. (PM 168/Op.1/6 a/30.1.44):
- Kan.R:n toimesta on viipymättä kotiutettava Kol./JR 46 Nurmijärvelle paitsi henkilöstöä, , hevosia ja ajoneuvoja, jotka jäävät edelleen Kan.R:n käyttöön.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Oma iskujoukkomme suoritti raskaitten aseitten tukemana hyökkäyksen vih.tukikohtaan Alavilmajoen yläjuoksulla neliössä p. 30 i. 07 ja tuhosi 3 pesäkettä sekä sytytti tuleen vih.korsuja. Vih:n tappiot: 16 kaat., 2 vankia. Saalista 1 pst.kiv., 3 kp:ia ja 1 autom.kiv. Omat tappiot 3 lievästi haavoittunutta.
- Pohjoiskaista: Kalastajäsaarennolla yht. n. 1000 vih. kr. asemiimme.

27.1. aamulla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Yöllä klo 3.30 hyökkäsi n. komppanian vahvuinen vihollinen Ezhjärven länsirannalla av:mme kimppuun päästen osittain esteittemme läpi. Hyökkäystä tuki vih:n tyk. ja krh.tuli. Se torjuttiin omalla tykistö-, krh.- ja jv.tulella. Ei omia tappioita. Vihollisella ainakin kahden kaatuneen ja yhden haavoittuneen vangin tappiot.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 940:
- Vih:n lentoja 6, koneita 9.
- Omia lentoja 2, koneita 2. Poventsan kaakkoispuolella pommitettu neljää moottorikelkkavajaa.

illalla Maa.R:n tilanneilmoitus:
- II/JR 12 ja III/JR 33 suorittaneet vaihdon loppuun tänään klo 13.00 mennessä.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Evzhjärven länsirannalla aamuyöllä hyökännyt vihollinen kärsi ainakin 5 lasketun kaatuneen tappiot. Sitäpaitsi oli vihollinen ahkiossa kuljettanut pois haavoittuneitaan. Saadun vangin kertoman mukaan oli hyökännyt joukko n. 260 miehen vahvuinen ja kuului siihen osia 27.D:n Er.hiihtopataljoonasta sekä Autom.K/JR 345:stä.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Jäämerellä on lentotiedustelu 27.1. klo 09.05 todennut vih.saattueen, jossa 12 n. 7000 brt. rahtialusta sekä 11 saattoalusta, n. 180 km. Kuollanlahden koillispuolisilla vesillä luultavasti matkalla Muurmanskiin. Toinen saattue, jossa 8 rahti- ja 7 vartioalusta, todettu 26.1. klo 13.25 matkalla länteen Kuollan niemimaan pohjoisrannikolla Ryndan edustalla.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 1905:
- Hl. Wüdes ajoi 24.1.44 matalikolle Bremenin edustalla. Laiva, joka oli malmilastissa, tuhoutui, 21 miestä hukkui.

28.1. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 941:
- Ei vih:n lentotoimintaa.
- Omia lentoja 4, koneita 9.

PM:ssa olevan saksal.kenraalin kirj. PM:n Op.Os:n päällikölle I A Nr. 357/44. (Sonderorientierung 20.-26.1.44):
- Itärintaman taisteluiden painopisteet olivat Kertschissä, HGr.Südin keskilohkolla Mosyrin länsi- ja pohjoispuolella sekä ennen kaikkea Leningradin eteläpuolella.
- HGr.A: Vihollinen tunkeutui Kertschin kaupunkiin. Taistelut jatkuvat.
- HGr.Süd: Vihollinen ryhtyi jälleen suurhyökkäykseen katkaistakseen Tscherkassyn luoteispuolella Dnjeprille saakka ulottuvan saksalaisten rintamanmutkan aiheuttaen paikallisia vetäytymisiä. 26.1. Taraschlschan eteläpuolella aloittamassaan hyökkäyksessä sai vihollinen aikaan suurehkoja paikallisia sisäänmurtoja. Keskustassa ja Winnizan koillispuolella maastovoittoja.
- HGr.Mitte: Mosyrin pohjoispuolella sai vihollinen aikaan suurehkon sisäänmurron.
- HGr.Nord: Ilmajärven pohjoispuolella vihollinen jatkoi vähentymättömin voimin koko viikon suurhyökkäystään. Painopis-

28.1. teet Nowgorodin ja Leningradin suunnalla, missä vihollinen pakoitti saksalaisten rintaman peräytymään ja sai aikaan paikallisia läpimurtoja. Myöskin 18.Armeijaa vastaan suorittamissaan hyökkäyksissä sai vihollinen aikaan sisäänmurtoja Leningradin - Tschudowon maantien koillispuolella.

illalla Kan.R:n tilanneilmoitus:
- Loikkarinnotkon maastossa tunkeutui aamulla oma taistelupartiomme (vahvuus 3 + 4 + 28, johtajana luutnantti Hämäläinen) yllättäen erääseen vihollisen tukikohtaan tuhoten asemia vyöryttäessään 13 vihollista sekä räjäyttäen kasapanoksilla tukikohdan 2 korsua. Lisäksi saatiin vangiksi 2 haavoittunutta vihollista, joista toinen oli arvoltaan aliluutnantti ja toinen kersantti ja kuuluivat he II/JR 98:n krh.komppaniaan. Omat tappiot: 1 mies kaatui ja 1 mies haavoittui vaikeasti sekä 1 upseeri 1 mies lievästi.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Eilisessä iltailmoituksessa mainitusta vih. saattueesta ilmoitetaan omien sukellusveneiden aikaisemmin upottaneen 4 Liberty-kauppalaivaa, yht. 28000 brt. sekä 2 hävittäjää. Lisäksi 4 hävittäjän upotus epävarma.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 1907:
- Klo 15.25 havaittiin Jussarön eteläpuolella sukellusvene. Kauppalaivoille annettu varoitus ja käsky kulkea Ruotsin rannikkoa pitkin. Liikenne Utöstä merelle lopetettu.

29.1. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 942:
- 1 vih:n lento, 1 kone.
- Ei omaa lentotoimintaa.

Maa.R:n käsky 279/III/2 (PM 183/Op.1/5 f/1.2.44):
- Maa.R:n komentajan reservinä oleva 21.Pr. vaihtaa 3.Pr:n etulinjasta 10.2.44 mennessä. 21.Pr. asettuu puolustukseen lohkolle, jonka oikea raja on Mokkojärvi (Matkalampi) "M"- lampi p = 8700, i = 6800 - Lumpuisjärven eteläpää - Pintuisjärven itäpää - puro siitä Mustalampeen - Sapenitsajoen niska - puron luoteismutka p = 9040, i = 8160 - piste 151 - piste p = 9200, i = 8400 - Suonajärven pys. (Baraki 21 pl.) ja vasen raja Patalahti - Puolimatkanjärven (Jaamajärven) eteläpää - lampi piste 174,2 - piste 166,6 - Jansisuo "J" - purojen haara haukijärven luoteispäästä 500 m luoteeseen - puro siitä Haukijärveen - Vääräjärven eteläpää - Käsilampi - Suuri-Kinnasjärven eteläpää. Pääpuolustuslinja on nykyinen etulinja. 3.Pr. siirtyy vaihdon jälkeen reserviksi 21.Pr:n nyk. maj.paikoille.
- 14.Tyk.K alistetaan 21.Pr:n komentajallw. Tyk.K/21.Pr. palautetaan Rj.P 5:ltä prikaatinsa yhteyteen. Tyk.K/3.Pr. alistetaan Rj.P 5:n komentajalle, 20.Er.Lin.K alistetaan 3.Pr:n komentajalle. 3.Pr:n tykistö komentajineen ja tyk.tstoineen sekä Maa.Linn.Psto 1 ja Val.mitt.os./KTR 14 jäävät toistaiseksi nykyisiin tehtäviinsä 21.Pr:n komentajalle alistettuina.

illalla Maa.R:n tilanneilmoitus:
- II/3.Pr. on vaihtanut III/3.Pr:n etulinjasta.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Kalastajasaarennolla toista tuhatta tyk.- ja krh.kranaattia tukikohtiamme vastaan.

29.1. illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 1909:
- Ruotsalaiset ilmoittavat havainneensa tänään klo 15.00 vieraan sukellusveneen rannikon edustalla Tukholmasta n. 30 mpk. kaakkoon.
- Liikenne Ahvenanmeren yli tapahtuu saattueissa.

30.1. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 943:
- Vih:n lentoja 3, koneita 4.
- Omia lentoja 3, koneita 3.

Ylipäällikkö lähti tarkastusmatkalle Jv.Koul.K 12:een. Kuopioon. Lähtö klo 22.04 erikoisjunalla.

31.1. aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 1912:
- Eilen illalla ajoi saksalainen M 451 karille Mäkiluodon edustalla. Aluksessa on vuoto ja miehistö on siirretty maihin.

aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 1913:
- Tyv. Karjala on saapunut Maarianhaminaan.
- Tyv. Turunmaa vaurioitui pohjakosketuksessa klo 08.00 Hiittisten koillispuolella ja siirtyi Turkuun korjattavaksi.
- Karille ajanut saksal. M 451 upposi yön kuluessa.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 944.
- Vih:n lentoja 2, koneita 3.
- 1 oma lento, 3 konetta.

Ylipäällikkö palasi Kuopioon Jv.Koul.K 12:een tekemältään tarkastusmatkalta. Paluu klo 14.45.

illalla Kan.R:n tilanneilmoitus:
- 21.1. - 31.1.44 välisenä aikana on etumaastossa toiminut 77 omaa partiota.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Ajalla 23.-31.1.44 on VI AK:n lohkolla ollut toiminnassa 19 omaa ja 25 vihollisen sekä V AK:n lohkolla 70 omaa ja 23 vihollisen partiota. Vihollisen partiointi vilkkainta Karelkan suunnalla, oma Keskasjärven suunnalla. R.Levinskaja välillä on vihollisen todettu työntävän asemiaan eteenpäin.

1.2. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 945:
- Vih:n lentoja 8, koneita 13.
- Omia lentoja 9, koneita 18.
- Vih:n tappiot: 5 saksal. hävittäjien Pohjois-Suomessa alas-ampumaa hävittäjää.

PM:n käsky 199/Lkp. (PM 199/Op.1/9 c/3.2.44):
- PM:n Linnoitusosaston toimesta on viipymättä perustettava Os. 4/Kallio linnoitustöiden johtoesikunnaksi PM:n Lin.Os:n määräämällä alueella.

illalla Maa.R:n tilanneilmoitus:
- 4.DE on siirtynyt 31.1.44 Saravaarasta Rejivaaraan, Säitämäjärven itärannalla p. 5500, i. 6200, ja Er.P 22 on vaihtanut I/JR 56:n etulinjasta klo 13.00 mennessä.

2.2. aamulla Maa.R:n tilanneilmoitus:
- Hiisjärven kaakkoispäässä onnistui n. 10-miehisen vihollispartion klo 3.55 tunkeutua eräälseen tykistön tj.paikkaan. Taistelussa vartiomiehet haavoittuivat ja korsusta apuun tulleista kaatui 1 upseeri. 1 sotamies on kateissa. Vihollinen vetäytyi krh. ja pst.tykkitulen tukemana.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 946:
- Vih:n lentoja 20, koneita 115, niistä 18/113 Suomenlahdella.
- Omia lentoja 2, koneita 4.

Ylipäällikön käsky 179/Op.1/5 d. LIITE n:o 687:
- Ps.D siirretään ylipäällikön reserviksi alueelle Viipuri - Lappeenranta - Tali ja alistetaan Kan.R:lle muussa paitsi operatiivisessa suhteessa.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 1917:
- Saksalaiset ovat lopettaneet suv.hälytyksen Itämerellä.
- Epävirallisen tiedon mukaan 25. Miinanetsintälaivue saanut tehtävän suojata maarintaman sivustaa Narvanlahdella.

3.2. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 947:
- Vih:n lentoja 13, koneita 15. Yksinäiset koneet pudottivat joitakin pommeja eri puolille Aunuksen kannakselle.
- Omia lentoja 10, koneita 19.
- Vih:n tappiot: Yöllä 1 R-5 teki pakkolaskun Syvärin ja Segesajoen yhtymäkohtaan.

PM:n käsky 65/Op.2. LIITE n:o 688:
- Ylipäällikkö on periaatteessa hyväksynyt Suursaaren ja Ulkotammion linnoittamissuunnitelmat.

3.2. PM:n käsky 251/Lkp. (PM 233/Op.1/7 b/6.2.44):
- Kotijoukkojen esikunnan toimesta on perustettava Jyväskylässä 1.AsetyöK. Siirrettävä henkilöstö ilmoittautuu Jyv.skp. E:lle ja aseteitse suoraan Sotatalouspäällikölle.

4.2. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 948:
- Vih:n lentoja 7, koneita 13.
- Omia lentoja 4, koneita 5.
- Ilmataistelussa Kallbådagrundin luona 2/MT ampui alas yksinäisen PE-2:n.
- Vih:n tappiot: 1 kone.

PM:n käsky 208/Op.1/5 d:
- Aun.R siirtää VP 14:sta yhden puhelinkomppanian Pohjois-Suomen Viestiesikunnan käyttöön.

PM:ssa olevan saksal.kenraalin kirj. PM:n Op.Os:n pääll:lle I a Nr. 447/44. (Sonderorientierung 27.1.-2.2.44):
- Itärintaman taisteluiden painopisteet olivat HGr.Südin keskilohkolla ja 18.Armeijan lohkolla.
- H.Gr.Süd:6.Armeijan lohkolla Kriwoi Rogin itäpuolella sai vihollinen aikaan läpimurron eteläiseen suuntaan. Vihollinen katkaisi Tsherkassyn luoteispuolella DNjeprille työntyvän rintamanmutkan. Yhdistämällä Shaschkoffin - Lipowegin lounaispuolella olevat omat hyökkäysmuodostelmat saatiin rintama suljetuksi ja vahvoja vihollisosastoja tuhotuksi. Schepetowkan lohkolla kasvoi vihollisen painostus huomattavasti, jolloin omien varmistuselimien Rownon alueella ja Sarnyn länsipuolella oli vetäydyttävä länteen päin.
- HGr.Mitte: Vihollinen ryhtyi Witebskin luoteispuolella 2.2. odotettuun suurhyökkäykseen, joka torjuttiin.
- HGr. Nord: 16.Armeijan vasemmalla siivellä Staraja Russan eteläpuolella sisäänmurto. 18.Armeijaa vastaan suorittamassaan hyökkäyksessä sai vihollinen sen työnnettyä länttä ja kaakkoa kohti ja tunkeutui Suomenlahden rannikolla Narvan itäpuolelle saakka.

5.2. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 949:
- Ei vih:n lentotoimintaa.
- 1 oma lento, 1 kone.

22,15 Lähti Ylipäällikkö Helsinkiin, jossa vastaanotti junassaan ministeri Tannerin, kenraali Waldenin ja ministeri Ehrnrothin, sairastomalla olevan pääministeri Linkomiehen ja ministeri Ramsayn sekä myöhemmin kotonaan Romanian Helsingin sotilasasiamiehen, eversti Dinulescun.

6.2. illalla Maa.R:n tilanneilmoitus:
- III/21.Pr. on vaihtanut I/3.Pr:n etulinjasta 5.2.44.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 950:
- 1 vih:n lento, 1 kone.
- Omia lentoja 2, koneita 2.

7.2. aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 1926:
- Helsingin pommituksessa upposivat tai tuhoutuivat seuraavat alukset: raivaaja Tuppura, hinaaja Melkki, Vmv. 12, hl. Antares, yksi raivaajamoottorivene ja kaksi proomua. Tyv. Hämeenmaa, SR 42 ja Mv. Kaukomieli vaurioituivat.

aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 1926:
- Em. lisäksi paloi merivartioalus Westa.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 951:
- Vih:n lentoja 155, koneita 367, suurin osa Etelä-Suomessa ja Suomenlahdella. Klo 18.15 - 21.10 n. 160 konetta 20:ssä aallossa hyökkäsi Suomenlahtea idästä Helsinkiin. Mm. Rautatieasema, Valtioneuvosto, Teknillinen Korkeakoulu, Suomen Pankki, Helsingin Säästöpankki ym. kärsineet vaurioita. Joitakin pommeja lisäksi eri puolille Etelä-Suomeen. Klo 00,54 - 04.22 yht. n. 70 konetta 1-5 koneen ryhmissä hyökkäsi Helsingin seudulle. 15 tulipaloa syttyi. Yhteensä Helsingissä 29 kuollutta ja 202 haavoittunutta sekä kaasumyrkytyksen saanutta, Malmilla 9 kuollutta ja 19 haavoittunutta. Helsingissä tuhoutui 21 kivi- ja 14 puurakennusta sekä vaurioitui 57 kivi- ja 15 puurakennusta. Malmilla tuhoutui 4 ja vaurioitui n. 40 puurakennusta. Useita aluksia satamassa tuhoutui tai vaurioitui. It. pakotti ensimmäisessä hyökkäyksessä 70 % koneista pudottamaan pomminsa mereen ja toisessa hyökkäyksessä torjuttiin 90 % hyökkäyksistä. - Karjalan, Aunuksen ja Maaselän kannaksilla sekä Rukajärven suunnalla yksinäiset koneet pudottivat pommeja. Aunuksen kannaksella Uutujärvellä 1 lotta kuoli ja 1 su. haavoittui. Maaselän kannaksella Pienikylässä it.-vaunu tuhoutui, Perälahdessa veturi vaurioitui.
- Omia lentoja 11, koneita 23.
- Ilmataistelussa Siestarjoella 4 MT - 5/10 JaK-7B ammuttiin alas 1 JaK-7B ja todennäköisesti toinen.
- Vih:n tappiot: 1 kone.

PM:n käsky 263/Lkp. (PM 250/Op.1/7 b/9.2.44):
- PM:n linnoitusosaston toimesta on viipymättä perustettava Lin. RP 612.

PM:n käsky 270/Lkp. (PM 251/Op.1/7 b/9.2.44):
- PM:n Lääkintäosasto I:n toimesta on viipymättä perustettava 18.SotaS Forssassa.

PM:n käsky 133/Op.3/I a. LIITE n:o 689:
- Ilmavoimien komentaja ja Ilmasuojelukomentaja saaneet käskyn laatia mahdollisimman perusteellisen selvityksen vihollisen yöllä 6./7.2.44 Helsinkiin tekemän ilmahyökkäyksen suoritustavasta, sen aiheuttamista materiaalivaurioista, ilmavalvonnan, -torjunnan ja -suojelun toiminnasta sekä hyökkäyksen aikana vallinneista sää- ja valaistussuhteista.

illalla Kan.R:n tilanneilmoitus:
- Kaujärven pohjoispään kohdalla tunkeutui iskuosastomme raskaiden aseiden tulen tukemana ja savuverhojen suojassa vihollisasemiin, missä tuhosi 2 korsua ja ainakin 10 vihollista sekä otti 2 vankia. Omat tappiot: 1 sotamies kaatunut, 1 au + 2 sotamiestä haavoittunut.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Ajalla 1.-7.2.44 on VI AK:n lohkolla ollut toiminnassa 26 omaa ja 17 vihollisen sekä Ään.RPr:n lohkolla Äänisniemen kaakkoisosassa 4 vihollispartiota. Syvärin rintamalla on vihollisen partiointi jakautunut tasaisesti oman partioinnin ollessa vilkkainta Kuzrajärvien suunnalla.

7.2. illalla Maa.R:n tilanneilmoitus:
- IV/21.Pr. (Er.P 24) on vaihtanut II/3.Pr:n etulinjasta.

8.2. aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Oma ilmatiedustelu totesi 6.2. klo 12.00 vahvan vih.saattueen, jossa oli 38 rahtilaivaa ja 15 hävittäjää, n. 220 km. etelään Karhusaarilta matkalla itään.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 952:
- Vih:n lentoja 27, koneita 76. Yksinäiset R-5-koneet pudottivat n. 40 pommia ja 6 rakettiammusta Ollilaan ja etulinjaan.
- Omia lentoja 11, koneita 29.
- Vih:n tappiot: Tarkistettujen tietojen mukaan on Helsinkiin 6./7.2.44 hyökänneistä koneista nähty kolmen it.tulen vaikutuksesta putoavan Helsingin eteläpuolelle mereen. TASS ilmoittanut 4 koneen jääneen palaamatta.

PM:n kirj. 240/Op.1/5. d:
- Tiedoitetaan Saksan Päämajan suostuneen Ylipäällikön esitykseen, että saksalaiset joukot ottavat vastaan Uhtuan lohkon. 3.D tullaan eri käskyllä irroittamaan, mutta sen on jätettävä lohkolle Rj.P 7, Rj.P 8 ja Kev.Psto 17. Vaihto voinee alkaa aikaisintaan 2-3 viikon kuluttua.

Maa.R:n kirj. 391/III/21 (PM 266/Op.1/9.b/10.2.44):
- 21.Pr. vaihtaa 3.Pr:n etulinjasta 10.2.44 mennessä, minkä jälkeen 21.Pr:n ryhmitys oikealta vasemmalle lukien on seuraava: Vansjärven lohkolla III/21.Pr., Leppäjoen lohkolla I/21. Pr., Kinnasjärven lohkolla IV/21.Pr. Reservinä on II/21.Pr.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Yksikkö 9200:n kuljetukset alkaneet.

illalla Maa.R:n tilanneilmoitus:
- I/21.Pr. on vaihtanut IV/3.Pr:n etulinjasta tänään klo 6.30 mennessä. Tyk.K/3.Pr. on saapunut Rj.P 5:n lohkolle 7.2.44, ja Tyk.K/21.Pr. on siirtynyt takaisin yhtymäänsä 8.2.44.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 1929:
- Saksalaiset ilmoittavat, että FDM Ost. esikuntineen siirtyi 6.2.44 Tallinnaan. 17.VP Fl. saapumassa Tallinnaan.

9.2. aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Kalastajasaarennon rintamalla on Kk.Patl. 4 vaihtanut Kk.Patl. 13:n sekä JR 193 JR 139:n, joka taas on vaihtanut Titowkan Litsavuonon välillä JR 388:n.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 953:
- Vih:n lentoja 12, koneita 24.
- Omia lentoja 12, koneita 30. Lentojoukot ovat Äänisellä yhteistoiminnassa rannikkojoukkojen kanssa tuhonneet ja ottaneet sotasaaliiksi 6 kiitorekeä.

10,30 Palasi Ylipäällikkö Päämajaan Helsingistä matkustaen Mänty-harjulle junassaan sekä edelleen autoilaan Mikkeliin.

9.2. PM:n käsky 301/Lkp.:
- Kannaksen Ryhmän toimesta on viipymättä perustettava voimassa olevien s.määrävahvuuksien mukainen kaksipataljoonainen jalkaväkirykmentti kaikkine rykmenttijoukkoineen (JR 200), jonka henkilöstön muodostavat Kannaksen Ryhmänä olevat ja Kotijoukkojen kautta sinne luovutettavat sekä Jv.Koul.K 26:ssa olevat virolaiset vapaaehtoiset, kouluttajat ja johtajat. Perustamisvaiheen päätyttyä katsotaan III/JR 47 lakkautetuksi. Perustamistehtävän toteuttamista varten alistetaan Jv.Koul.K 26 15.2.44 alkaen perustamisvaiheen ajaksi Kan. R:lle, ja se alistetaan takaisin kotijoukoille senjälkeen kuin rykmentin perustaminen on suoritettu loppuun.

PM:n käsky 277/Lkp.:
- PM:n Viestikomentajan toimesta on viipymättä perustettava puolustusvoimain viestiliikenteen keskitettyä johtoa varten Helsingin kaupungissa Helsingin Viestiesikunta (Hel.ViestiE).

PM:n Järj.os:n lenn.sanoma 29/Lkp.(PM 263/Op.1/7.b/10.2.44):
- Kotij.E:n toimesta on viipymättä Helsingissä perustettava 10.SJuna.

14.D:n käsky 143/III/60 e/L. 661 (PM 289/Op.1/5.f/13.2.44):
- Vihollinen on suorittanut voimakasta partiointia pohjoislohkoamme vastaan. Sen asemavarmistus tehostunut. Vihollisen toiminnan muuttumisesta ei ole todettu merkkejä.
- Er.P 7:n tultua uudelleen muodostetuksi sen ja JR 52:n uudeksi välirajaksi määrätään linja Kuolunkijärven (Kolungozero) pohjoispää - Tshirkka - Kemijoen saari p. - 3300, i - 6500 - Kalvijärven kaakkoispää - edelleen koilliseen. Er.P 7:n puolustuslohkon nimi muutetaan Nuokkijärven lohkoksi. Puolustuksen painopiste Ljedmajärven suunnalla.

illalla Maa.R:n tilanneilmoitus:
- 21.Pr:n komentaja on vastaanottanut rintamavastuun 3.Pr:n komentajalta klo 11.45 mennessä. 21.Pr:n ryhmitys on oikealta lukien seuraava: III/21.Pr., I/21.Pr. ja IV/21.Pr. II/21.Pr. on reservissä. 21.Pr:n komentopaikka on entisessä 3.Pr:n komentopaikassa. 3.Pr:n pataljoonat on majoitettu entisille 21.Pr:n majoituspaikoille oikealta lukien: I/3.Pr. p. 8350, i 6540, IV/3.Pr. p. 8650, i. 5970, II/3.Pr. p. 9700, i. 5400 ja III/3.Pr. p. 0570, i. 5280.

10.2. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 954:
- Vih:n lentoja 6, koneita 7.
- Omia lentoja 4, koneita 6.

PM:n käsky 294/Lkp. (PM 283/Op.1/7. b/12.2.44):
- PM:n Lääk.os. I:n toimesta on viipymättä perustettava 52. SotaS (Pirkka-Häm.skp.).

illalla Kan.R:n tilanneilmoitus:
- 1.2. - 10.2.44 välisenä aikana on etumaastossa toiminut 70 omaa partiota.

11.2. aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Vih:n lentohyökkäyksessä tuhoutui Kirkkoniemen kaupungissa 3 rakennusta.

11.2. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 955:
- Vih:n lentoja 61, koneita 216, suurin osa Etelä-Suomessa ja Suomenlahdella. Yöllä klo 00.40-02.45 voimakas ilmahyökkäys Kotkaan. N. 70 aaltoa á 1-3 konetta, yht. n. 150 konetta. Voimakkaan it.sulkutulen ja valonheittimien tähden onnistui vain 4 koneen pudottaa yhteensä n. 15 pommia varsinaiselle kaupunkialueelle. Yhteensä 8 kuollutta ja 5 haavoittunutta. Kaupungissa lieviä vaurioita. 3 proomua upposi ja 10 vaurioitui.
- Omia lentoja 7, koneita 16.
- Vih:n tappiot: 2 pommituskonetta Kotkan it:n pudottamina.

PM:n käsky 1235/Viesti 1/10 (PM 282/Op.1/7.b/12.2.44):
- Hel.ViestiE aloittaa toimintansa 18.2.44

Ylipäällikön käsky 274/Op.1/5 d. LIITE n:o 690:
- III AKE ja sen armeijakuntajoukot irroitetaan ja siirretään ne ylipäällikön reserviksi Kiviniemen - Pyhäjärven maastoon.
- 3.D palauttaa kaikki sillä väliaikaisesti käytössä olleet III AKE:n upseerit. Esikunnan huolto-osastosta 3.DE kuitenkin oikeutetaan pidättämään itsellään vahvistusta väliaikaisesti PM:n Kom.os:n lähemmin määräämässä laajuudessa.
- Ak:n joukoista irroitetaan ak:n esikuntakomppania, Pion.P 15 ja 13.Kss.K. Muut ak:n joukot jäävät toistaiseksi alistetuiksi 3.D:lle.

PM:ssa olevan saksal. kenraalin kirj. PM:n Op.os:n pääll:lle I a Nr. 540/44. (Sonderorientierung 3.-9.2.44):
- H.Gr.A: Nikopolin sillanpääasema on tyhjennetty ja täällä olevaa rintamaa lyhennetty.
- HGr.Süd: Tsherkassyn länsipuolella puolustautuvien saarroksissa olevien osastojen vapauttaminen ei ole vielä täydellisen kelirikon vuoksi johtanut tulokseen.
- HGr.Mitte: Täydellinen torjuntamenestys Bobruiskin kaakkoispuolella ja Vitebskin alueella, missä koko viikon kestäneet taistelut saavuttivat huippunsa 9.2..
- HGr.Nord: Ilmajärven eteläpuolella jatkoi vihollinen Welikije Lukin luoteispuolella vähentymättömin voimin hyökkäystään, mutta hyökkäykset torjuttiin. Ilmajärven pohjoispuolella Lugan koillispuolisella alueella peräytyivät saksalaisten joukot kaakkoiseen suuntaan. Ryhmän äärimmäisellä pohjoissiivellä vihollisen Narvajoen yli muodostamat sillanpääasemat saatiin suurin piirtein puhdistetuiksi. Ilmajärven lohkolla on jalkaväenkenraali Friersner ja Narvan lohkolla jalkaväenkenraali Sponheimer vastaan ottanut komennon.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Sotjärven luoteispuolella hyökkäsi klo 07.00 iskuosastomme tykistön tulivalmistelun jälkeen vihollisen tukikohtaan. Syntyneessä tulitaistelussa tuhottiin kolme tulikorsua, yksi asuinkorsu ja 25 vihollista, joista 2 upseeria. Lisäksi saatiin 2 vankia 4./JR 1226:sta, toinen haavoittuneena sekä sotasaaliina 1 kk, 2 pk. ja käsikranaatteja. Toiminnan aikana suoritti vihollinen vastaiskun, joka kuitenkin lyötiin takaisin. Omat tappiomme 2 miestä vaikeasti sekä 2 aliupseeria ja 9 miestä lievästi haavoittuneina.
- Tänään valmistui klo 12.00 Pajasuo - Kallio kapearaiteisen radan kiskoitustyö, joten rata on valmis avattavaksi liikenteelle.

12.2. aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Karelkan suunnalla karkoitettiin klo 2.15 osittain esteittemme läpi pääsyt 5-6 miehinen partio. Simanovan suunnalla vihollinen hyökkäsi klo 22.00 n. kahden joukkueen voimin tykistön ja krh:ien, n. 1000 kr:n ja jv.tulen tukemana. Vihollinen karkoitettiin kompastusesteiltämme tuottaen sille ainakin 5 miehen tappiot.

14.D:n tilanneilmoitus:
- Joukkueen vahvuinen tiedustelupartiomme joutui klo 09.30 Nuokkijärven itäpuolella p. 57, i. 5150 tulitaisteluun väijyksissä olleen arviolta 200-miehisen vihollisosastomme kanssa. Partiomme joutui hajalle ja palasi omalle puolelle. Tähän mennessä on vielä palaamatta yksi ups., 2 au.ja 10 miestä.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 956:
- Vih:n lentoja 6, koneita 6.
- Omia lentoja 4, koneita 5.
- Vih:n tappiot: Kotkan pommituksen yhteydessä ampui saksal. yöhävittäjä alas yhden 2-moottorisen pommituskoneen.

Ylipäällikön käsky 154/Op.2/III a. LIITE n:o 691:
- 6.,78, ja 91.Rask.It.Ptrit alistetaan Ilmavoimille ja määrätään niistä kaksi patterin Helsingin ja yksi patteri Kotkan ilmatorjuntaan.
- Helsingin ilmatorjuntaa vahvistetaan kolmella kev.it.jaoksella, jotka irroitetaan Haminan, Käkisalmen ja Matkaselän ilmatorjunnasta.
- Mikkelin ilmatorjuntaa vahvistetaan yhdellä rask.it.ptrilla, joka irroitetaan Kotkan ilmatorjunnasta.
- 82. ja 83.Rask.It.Ptrit muodostetaan 4-tykkisiksi. Kalusto otetaan 105.Rask.It.Ptrista.

PM:n käsky 305/Lkp. (PM 296/Op.1/17.d/14.2.44):
- PM:n Lin.Os:n on viipymättä perustettava 33.Er.Lin.RK.

13.2. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 957:
- Vih:n lentoja 29, koneita 70. Yöllä suuntautui vih:n lentotoiminta Kemijärven ja Raahen väliselle alueelle. Joitakin pommeja pudotettiin eri paikkakunnille, Tornion kohdalla myös Ruotsin puolelle. Oulun yläpuolella kierteli n. 15 konetta mutta sankka sumu esti pommituksen.
- Omia lentoja 7, koneita 16.
- 12.2.44 saapui Malmille 11 saksalaista Me-109-yöhävittäjää.

Ylipäällikön käsky 273/Op.1/5.d. LIITE n:o 692:
- Saksalainen XVIII (Geb.) AK ottaa vastaan Uhtuan suunnan rintamavastuun, minkä jälkeen Suomen armeijan pohjoisraja kulkee Oulu (ml.) - Oulujoki - Oulujärven pohjoisranta - Miinoa (ml.) - Luvajärvi (ml.) - Kiimasjärven pohjoisranta - Nuokkijärven pohjoisranta - Kevätjärvi - Suikujärven pohjoisranta - Belomorsk.
- 3.D, jonka saksalainen 7. (Geb.)D vaihtaa irroitetaan ylipäällikön reserviksi. Joukot siirretään aluksi Hyrynsalmi - Suomussalmi maastoon, josta ne valmistautuvat välittömästi edelleen siirrettäviksi.
- Divisioona jättää lohkolleen Rj.P 7:n, Rj.P 8:n ja Kev.Psto 17:n, jotka jäävät alistetuiksi saksalaiselle 7.(Geb.)D:lle.

13.2. illalla Maa.R:n tilanneilmoitus:
- Jolmajärven kaakkoispään koillispuolella p. 5400, i. 2500 joutui oma tiedustelupartiomme klo 12.30 n. kahden komppan. suuruisen vihollisosaston väijytyjseen. Syntyneessä tulitaistelussa jäivät kapt. Mikkonen, Soini Armas ja kokelas Saloranta, Kalle kuolettavasti haavoittuneina taistelumaastoon. Lisäksi katosi 6.D:n Jääk.K:sta 1 au ja 2 miestä.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Nuokkijärven itäpuolella vihollisen väijytykseen eilen joutuneesta partiosta on yksi au palannut haavoittuneena omalle puolelle. Paikalle lähetetty oma partio löysi taistelupaikalta kaatuneina 1 au ja 5 miestä. Kadoksissa 5 miestä. 1 kad. ups. palannut.

illalla 3.D:n tilanneilmoitus:
- Aamuilmoituksessa mainittujen vihollisen raskaitten aseitten keskityksen aikana vihollinen ampui Hevosenkenkään n. 1250 ja Malviaisen teitten maastoon n. 2500 erilaista kranaattia. Vm. maastossa vih. kehitti keskityksen aikana voimakkaan savuverhon, jonka suojassa n. ryhmän vahvuinen vihollispartio pääsi asemiimme, mutta lyötiin se heti takaisin. Esteiltä karkoitettiin lisäksi n. kahden joukkueen vahvuinen vihollisosasto. Esteillemme jäi 2 vihollista kaatuneina, lisäksi vetäjäljistä päättäen viholliselle tuotettiin usean miehen tappiot, joko kaatuneina tai haavoittuneina. Omat tappiot: 3 kaatunutta, 13 haavoittunutta, joista useita lievästi.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Tolvantojärven et.puolella Kev.Os. 776 vaihtanut III/JR 307:n.

14.2. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 958:
- Vih:n lentoja 16, koneita 25. 2 lentoa ulottui länteen Turun seuduille asti. Samanaikaisesti vih:n radiotoiminta erittäin vilkasta Suomenlahdella.
- Omia lentoja 6, koneita 11.

PM:n käsky 297/Op.1/5 d:
- PM:n käskyllä 274/Op.1/5 d/11.2.44 määrätty III AKE:n ja sen alaisten armeijakuntajoukkojen lähtö käsketään tapahtumaan 22.-23.2.44. Saavuttuaan uudelle sijoituspaikalleen III AKE ja sen ak.joukot alistetaan huoltosuteessa Kan.R:lle, mutta jäävät muussa suhteessa suoraan PM:n alaisiksi. III AKE:n on oltava toimintavalmis 5.3.44 mennessä.

PM:n käsky 343/Lkp. (PM 358/Op.1/7 b/19.2.44):
- Perustetaan viipymättä puolustusvoimain rikostutkimuskeskus (Pv.Rikost.Kesk.), joka alistetaan muuten paitsi huollollisesti PM:n hallinnolliselle tstolle.

Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Rask.Psto 40 (kolonna pl.) saapunut Syvärin asemalle, josta siirtynyt majoitusalueelleen Syvärin kaupunkiin.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: 13.2. ilmoitetaan vihollisen Kalastajasaarennolla ampuneen yht. yli 1700 kranaattia asemiamme vastaan.

15.2. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 959:
- Vih:n lentoja 15, koneita 17.
- Omia lentoja 9, koneita 22.

Kan.RE:n lenn.sanom a 125/III. (PM 306/Op.1/5.d/16.2.44):
- PM:n Järj.Os:n kirjelmällä 301/Lkp./9.2.44 muodostettavaksi määrätyn JR 200:n perustamisen ja koulutuksen nopeuttamiseksi Kan.R:n komentaja esittää, että Rv.Pr:n joukoille, jotka suorittavat varustustöitä Terijoella ja rannikolla sen länsipuolella, saataisiin antaa tehtäväksi rannikon varmistus n. 6 viikon ajaksi, jotta alueella oleva 18.D:n pataljoona voitaisiin saada vapaaksi vaihtamaan III/JR 47 etulinjasta.

PM:n kirj. 500/Huolto 1/1 b. (Huoltotilanteen kehitys 1.-31.1. 44):
- A.tarvikkeiden kulutus on tammikuussa vähentynyt tykistön a.-tarvikkeiden osalta. Niiden kulutus on sodan tähän asti pienin.
- Joukkojen terveydentila on ollut verrattain hyvä. Tartuntataudeista on kurkkumätä (laadultaan lievää) edelleen huomattavin.
- Tappiot olivat tammikuun tappioilmoitusten mukaan seuraavat: kaatuneita 8 + 21 + 123, haavoittuneita 22 + 77 + 455, kadonneita 1 + 5 + 14 ja paleltuneita 0 + 0 + 1. Kaatuneita ja kadonneita oli 31.1.44 mennessä yhteensä 38.425.

PM:n käsky 332/Lkp. (PM 321/Op.1/17.d/17.2.44):
- PM:n Lin.Os:n toimesta perustetaan 23.Linnoituskorjauspaja (23.Lin.Korj.Paja).

PM:n käsky 174/Op.3/III a. LIITE n:o 693:
- Jyväskylästä on siirrettävä viipymättä yksi kevyt it.jaos Turun ilmatorjuntaan.

PM:n käsky 153/Op.3/I a. LIITE n:o 694:
- Ilmavoimat valmistautuvat yhdistettyyn Alahovtsinan ja Ojatin pommitukseen pyrkimyksenä polttovaikutus.

Otteita PM:n Tiedustelujaoston päällikön eversti Paasosen sotilaspoliittisesta tilannekatsauksesta vv:n 1943 - 1944 vaihteessa. LIITE n:o 695.

PM:n käsky 303/Op.1/5.D:
- PM:n käskyllä 1095 ja 1096/Op.1/5 d/10.7.43 Yht.ERoille alistettu Osasto Tiitola siirretään 24.2.44 Syvärin kaupunkiin, missä se alistetaan Aun.RE:lle. Yht.E Roille tullaan myöhemmin eri käskyllä antamaan tilalle Er.P 8.

illalla Kan.R:n tilanneilmoitus:
- Klo 16.20 alkaneen erittäin kiivaan (yhteensä 5000 erilaista kranaattia) tulivalmistelun jälkeen hyökkäsi Ohtan tien pohjoispuolella olevaa tukikohtaamme vastaan savun suojassa n. 60-miehinen vihollisosasto päästen osittain esteemme läpi ja kolmen miehen päästessä taisteluhautaamme saakka, jonne heidät tuhottiin. Tykistö-, krh. ja jv.tulella pakoitettiin vihollinen klo 17.30 mennessä vetäytymään takaisin. Omat tappiot: 1 upseeri + aliupseeri + 3 miestä haavoittui. Samanaikaisesti hyökkäsi vihollinen erittäin kiivaan (arviolta useita tuhansia) tulivalmistelun jälkeen n. joukkueen voimin myös Loikkarinnotkon maastossa, mutta hyökkäys pysähtyi esteillemme, josta vihollinen karkoitettiin samoin kuin taempana ollut n. 100-miehinen vihollisosastokin Omat tappiot: 6 haavoittunutta, joista kaksi aivan lievästi.

15.2. illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Ajalla 8.-15.2.44 on VI AK:n lohkolla ollut toiminnassa 4 omaa ja 18 vihollisen sekä V AK:n lohkolla 30 omaa ja 31 vihollisen partiota. Oma partiointi on ollut vilkkainta Verandajoen (7 partiota) ja Kuzrajärvien (10 partiota) suunnilla. Vihollisen Verandajoki - Vaskusjärvi suunnalla (15 partiota). Ään.Kpr:n lohkolla on ollut toiminnassa 7 vihollispartiota, joista 3 Limosaaren ja 4 Leiniemi - Muijaniemi suunnalla.

illalla Maa.R:n tilanneilmoitus. LIITE n:o 696:
- Vihollisen hyökkäys Vienan kanavalla.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: III/SS-G.J.R. 11 vaihtanut II/G.J.R. 206:n.

16.2. aamulla Kan.R:n tilanneilmoitus:
- Eilisessä Ohtan tien pohjoispuolella tekemässään hyökkäyksessä menetti vihollinen kaatuneina ainakin 14 miestä. Vihollisen tykistövalmisteluunsa käyttämästä kranaattimäärästä oli n. 1000raskaita kranaatteja. Loikkarinnotkon maastossa eilen tekemä sään hyökkäyksessä kärsi vihollinen arviolta n. 40 miehen tappiot kaatuneina. Tämän hyökkäyksen valmisteluun käytti vihollinen n. 1000raskasta, n. 3000kevyttä ja n. 1000 Krh:n ja pst.tykin kranaattia.

Klo 6.00 Kan.R:n lisäys tilanneilmoitukseen: LIITE n:o 697:
- Vihollisen hyökkäys Vaskelan ja Simolan maastoissa.

aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Äänisen rintama: Varonij Ostrovin kylän etelälaidassa joukkomme olleet yöllä tulitaistelussa n. 100-miehisen vihollisosaston kanssa. Aamuun mennessä vihollinen vetäytyi takaisin. Sille tuotettiin 2 miehen tappiot kaatuneina (toinen upseeri).

aamulla Maa.R:n tilanneilmoitus:
- Puolen yön aikaan hyökkäsi n. 50-60-miehinen vihollisosasto Pitkälahden yli Tuhatjoen kaakkoispuolella (p. 5820, i. 8170) olevaa tukikohtaamme vastaan. Käsikranaatteja ja kasapanoksia käyttäen onnistui vihollisen saada tukikohta osittain haltuunsa. Jv.tulemme pakoitti kuitenkin vihollisen heti vetäytymään. Hyökkäykseen osallistuneesta vihollisosastosta on saatu yksi vanki.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 960:
- Vih:n lentoja 31, koneita 46. Yöllä U-2-koneet pudottivat eri paikkakunnille pienehkön määrän pommeja ja ampuivat rakettiammuksia aikaansaamatta missään vaurioita.
- Omia lentoja 15, koneita 30.
- Is.ilmoitus 15.2.44 klo 17.00 mennessä on Helsingin pommituksen uhrien lukumäärä 83 kuollutta ja 322 haavoittunutta. Helsingistä on evakuoitu 71000 henkeä.

16.2.

Ylipäällikön käsky 317/Op.1/5.d. LIITE n:o 698:
- Myöhemmin määrättävänä päivänä lakkauttaa ylipäällikkö Kannaksen Ryhmän toiminnan Ryhmänä ja jakaa sen kahdeksi hänelle suoraan alistetuksi armeijakunnaksi (IV AK oikealla, III AK vasemmalla.)
- Nykyisestä Kan.RE:sta muodostetaan IV AKE. III AKE:n siirto Karjalan kannakselle on aikaisemmin käsketty.
- Joukot jakaantuvat armeijakuntiin siten, että IV AK:aan tulee kuulumaan Ps.D ja Rv.Pr. (ylipäällikön reservinä) sekä 18.D, 2.D ja RTR 2 ja III AK:aan 10.D (ylipäällikön reservinä) sekä 15.D ja 19.Pr.
- Armeijakuntien väliraja.

Ylipäällikön käsky 341/Lkp.:
- III/JR 24 tulee olemaan JR 13:n orgaaninen kolmas pataljoona (III/JR 13) ja III/JR 13 (suomenkielinen) JR 45:n orgaaninen ensimmäinen pataljoona (I/JR 45). Yllämainittu järjestely astuu voimaan 1.3.44. I/JR 24 jää erillisenä pataljoonana 8.D:aan. Aun.R:n toimesta kotiutetaan materiaalin puolesta, hevosia ja ajoneuvoja lukuunottamatta E/JR 24 ja Kol./JR 24 Espooseen. Näiden toimenpiteiden jälkeen katsotaan JR 24 lakkautetuksi.

illalla Kan.R:n tilanneilmoitus:
- Aamullisessa hyökkäyksessään Simanalun maastossa menetti vihollinen 10 miestä kaatuneina. Saatu vanki kuului 2./JR 946:een. Omat tarkistetut tappiot: 2 miestä kaatui ja yksi upseeri, 1 aliupseeri ja 8 miestä haavoittui.

illalla Maa.R:n tilanneilmoitus:
- II/JR 35 on vaihtanut III/JR 35:n etulinjasta klo 09.00 mennessä.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 1945:
- Uud.R:r:sta komennettu Osasto Weissenberg on siirretty takaisin prikaatiinsa ISuom.R:r:sta.
- Narvanlahden puolustukseen osallistuu 7 alusta 1.MS Ml.:sta ja torpedovene T 30. Apuvoimaksi lähetetty 17.VP Flt. Peldiskiin saapuneet hävittäjäalukset Z 25 ja Z 35. 31.MS Flt. huoltoliikenteessä välillä Tallinna - Kunda - Aseri - Tytärsaari.

17.2. aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 1946:
- Helsingin pommituksen yhteydessä sai hinaaja Susisaari osuman ja Lonnan demagnetisoimisasemalle aiheutui joitakin vaurioita.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 961:
- Vih:n lentoja 77, koneita 522. Illalla ja yöllä vihollinen suoritti yhteensä n. 420 koneella Helsinkiin ilmahyökkäyksen, joka kesti n. puolen tunnin taukoa lukuunottamatta n. 9½ tuntia. Voimakas it. sulkutuli pakotti koneet pudottemaan suurimman osan pommeistaan kaupungin ulkopuolelle. 12 henkilöä sai surmansa, 14 haavoittui, muttamia tulipaloja syttyi sekä jonkin verran muita rakennusvaurioita aiheutui.
- Omia lentoja 29, koneita 67.
- Ilmataistelussa Kinkijevan luona 1 LG - I PE-2 ja 2 Lagg-3 ammuttiin 1 Lagg-3 alas, Kuuttilahden luona taistelussa 5 CU - 1 PE-2 ja 2 Lagg-3 pudotettiin 1 PE-2 ja Aunuksen kannaksen länsiosassa ammuttiin taistelussa 1 CU-2 Lagg-3 alas 1 Lagg-3.
- Vih:n tappiot: 8 it:n Helsingissä ja 2 Karjalan kannaksella pudottamaa ja 3 hävittäjien Aunuksen kannaksella alasampumaa konetta, eli yht. 13 konetta.

17.2. 3.D:n käsky 299/III/2 a. (PM 369/Op.1/5 f/21.2.44):
- Saksalainen JR 206 (E/JR 206, I, II III ja Pans.Jääk.K/JR 206), kom. ev. Esch, vaihtaa JR 53:n etulinjasta 2.3.44 klo 12.00 mennessä.

PM:n kirj. 306/Op.1/5 d:
- Tiedoitetaan, että Kan.RE:n lennätinsanomalla n:o 125/III/15. 2.44. tehtyyn esitykseen on suostuttu.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- I/JR 2 on vaihtanut II/JR 2:n etulinjasta, E/20.Pr. on siirtynyt Tsolmaan ja Kev.Psto 20 saapunut Syvärin asemalle, josta siirtynyt majoitusalueelleen Jekondaan.

illalla Maa.R:n tilanneilmoitus:
- Klo 10.57 ampui vihollinen tykistö- ja krh.keskityksen Maaselän asemakylän länsipuoliseen maastoon. Tulivalmistelun aikana hyökkäsi n. komppanian vahvuinen vihollisosasto edeten esteillemme saakka. Tällöin jv:mme avasi ylittäen tulen, jolloin vihollisen oli pakko vetäytyä. Taistelussa se kärsi n. 30 miehen tappiot kaatuneina.

18.2. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 962:
- Vih:n lentoja 31, koneita 52.
- Omia lentoja 17, koneita 26.
- Vih:n tappiot: Pohjois-Suomessa 1 hävittäjä syöksyi maahan 15.2.44.

Kan.R:n käsky 246/III/201 (PM 363/Op.1/5. f/20.2.44):
- Jaettaessa Kan.R III ja IV Ak:ksi on joukkojen jako armeijakuntiin seuraava: IV AK:aan: 2.D, 18.D, Ps.D (Ylip. res.), Rv.Pr. (Ylip.res.), RTR 2, JR 200 (perustetaan), Er.P 6 ja 21.Tyk.K. III AK:aan: 10.D (pl. Er.P 6 ja 21.Tyk.K) (Ylip. res.), 15.D ja 19.Pr.
- IV AK:n ja III AK:n väliraja (kartta 1:100.000) tulee olemaan: Vuoksi - Hevossaarenniemi (IV AK:lle ml.) - Kaukilan pys. (III AK:lle) - Pyhäpäänniemi (III AK:lle) - Punnusjärvi - Mutaoja - Ristilampi - Myllylampi - Ristikivensuo - Lappalaisenmäki ensi "L" - Muratanjoki toinen "a" - Jatkojoki toinen "k" - piste 64 - Kissula.

PM:ssa olevan saksal. kenraalin kirj. PM:n Op.os:n päällikölle I a N:o 617/44 (Sonderorientierung 10.-16.2.44):
- H.Gr.Süd: Yöllä 16.-17.2. onnistuttiin saamaan yhteys Tsherkassyn länsipuolella saarroksiin joutuneisiin joukkoihin.
- H.Gr.Mitte: Vihollinen jatkoi läpimurtohyökkäyksiään Bobruiskia kohti. Näiden yhtämittaisten 16.1 - 10.2. välisenä aikana käytyjen taisteluiden tulokseksi ilmoittaa Ryhmän esikunta mm. vihollisen veriset tappiot yli 50.000 mieheksi. Myöskin Witebskin suunnalla laimenivat taistelut lukuisten tuloksettomien suurhyökkäysten jälkeen. Siten on Ryhmä saavuttanut Bobruiskin eteläpuolella ja Witebskin luona kaksi erittäin huomattavaa torjuntamenestystä.
- H.Gr.Nord: Ilmajärven länsipuolella vedettiin rintama vihollisen voimakkaasti painostaessa suunnitelmallisesti taaksepäin.

PM:n Operatiivisen osaston päällikön eversti Nihtilän tilannekatsaus. LIITE n:o 699.

18.2. PM:n kirj. 308/Op.1/5.d:
- Aun.R oikeutetaan käyttämään Reskan lohkon reservinä yhtä komppaniaa Vyrozerolla olevasta PM:n reserviin kuuluvasta pataljoonasta.

PM:n kirj. 349/Op.1/5.d:
- Tiedoitetaan, että 3.D:n lennätinsanomalla 312/III/2.D/18.2. 44 tehtyyn esitykseen Täyd.P 13 siirrosta Sotkamoon on suostuttu.

PM:n käsky 350/Op.1/5.d:
- 5.Mitt.Ptri siirretään helmi-maaliskuun vaihteessa 3.D:sta Kan.R:ään.

illalla Maa.R:n tilanneilmoitus:
- 3./Kev.Psto 21 on tänään majoitettu Pintuisten pohjoispuoliseen maastoon.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Vienan sk.piirin is.yksikkö alkanut vaihtaa Gruppe Nordia.
- Pohjoiskaista: Kalastajasaarennolla vih:n tuli (lähes 1700 kr.) suuntautui ensi sijassa Titovkan saarelle naliössä p. 21 i 63) sekä rintaman keskustaan. 1 oma pesäke, x)2 pesäkettä ja asuinkorsu vaurioitunut.

x) tuhoutunut

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 1949:
- 5.Raiv.Lv. siirtymässä talvehtimispaikoilleen.

19.2. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 963:
- Vih:n lentoja 18, koneita 20.
- Omia lentoja 5, koneita 9.

PM:n Sotahistoriallisen toimiston tstoupseerin everstiluutnantti Kuussaaren esittämiä näkökohtia tilanteen arviointiin helmikuun puolivälissä 1944. LIITE n:o 700.

Ylipäällikön käsky 400/Op.1/5. d:
- Tästä päivästä alkaen Maaselän Ryhmästä käytetään nimeä II Armeijakunta. ← 24.2. (Vrt. Maa.R:n tstep.)

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Kev.Psto 18 (kolonna pl.) saapunut Uslankaan.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 1951:
- Js. Sampo ja Sisu aloittaneet jäänavustustoiminnan.

20.2. Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Repinan suunnalla torjuttiin n. klo 3 tykistö- ja krh.tu-
len tukema n. 40-miehisen osaston väkivaltainen tiedustelu-
luyritys.

aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Pohj.sivustalla oma vaihtoa suorittava osas-
to joutui 19.2. klo 17.15 kosketukseen vahvuudeltaan tun-
tematttoman vih:n kanssa 1 km. länteen (p. 42 i 46). Tap-
pioumme 2 miestä kadoksissa.
- Keskikaista: Keskivilmajoella (neliössä p. 36 i 04) klo
4.30 voimakkaanpuoleisen tyk.tulen edeltämä n. joukku-
een vahvuiser vih.os:n hyökkäys tukikohtaamme vastaan.
Vih:n tappiot: 8 kaat., 1 vanki.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 964:
- Vih:n lentoja 7, koneita 13.
- Ei omaa lentotoimintaa.

illalla Kan.R:n tilanneilmoitus:
- Sevastopolin maastossa tuli erääseen korsuumme kaksi täys-
osumaa, jolloin kolme sotamiestä kaatui ja 1 ups., 1 au
sekä neljä sotamiestä haavoittui.
- 11.2. 20.2.44 välisenä aikana on etumaastossa toiminut 47
omaa partiota.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Aamuilmoituksessa mainitussa väijytyksessä
Mäntyvaaran länsipuolella oma 50-miehinen osastomme jou-
tui lyhyeen tulitaisteluun vih:n kanssa, joka vetäytyi no-
peasti. Omat partiot todenneet neliössä p. 43 i 48 kah-
den vih:n väijytysaseman (n. 250 miehelle) jäljet sekä
neliössä p. 42 i 52 n. 150 miehen itään johtavat jäljet.
Kadonneet 2 miestä ovat norjalaisia.
- Keskikaista: Aamuilmoituksessa mainitussa vih.hyökkäyksessä Keskivilmajoella vih. ampui n. 2200 kr.
- Pohjoiskaista: Luostarin lohkolla hyökkäsi aamulla n.
patl:n vahvuinen vih.osasto neliössä p. 80 i 14 olevaa
kv:mme vastaan, jonka miehistöstä osa vetäytyi. Omat voi-
mat klo 15.00:sta lähtien taistelussa vih:n kanssa samassa
neliössä.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 1953:
- Hävittäjä Z 25 siirtynyt Hankoon.

illalla Laat.RPr:n tilanneilmoitus n:o 1817:
- I/3.Mt.Rask.Ptri on siirretty Hatsista Pisinjoen suulle.

21.2. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 965:
- Vih:n lentoja 30, koneita 39. Yksinäiset koneet pudotti-
vat Kontupohjan aseman lähelle 6 pommia (yksi 1250 kg:n),
sivuraide vaurioittui ja puhelinyhteydet katkesivat.
- Omia lentoja 17, koneita 42. Seesjärven koillisrannalla
4 FK ja 5 MS teki pommi- ja kk.hyökkäyksen kiitorekitu-
kohtaan, jossa tuhosivat 3 rekeä; Urosjärven pohjoispuo-
lella 3 MS pommitti veturin liikuntakyvyttömäksi; 1 LY
pommitti Vodlajoen suussa olevaa sahalaitosta.
- Omat tappiot: Äänisjärven itäpuolelle tiedustelulennolle
lähtenyt FK-114 ei ole palannut tukikohtaansa.
- Vih:n tappiot: Seesjärven kentällä (Sekehen kylä) tuli-
tettu 1 U-2 käyttökelvottomaksi.

21.2. PM:n käsky 391/Lkp. (PM 386/Op.1/7.b/23.2.44):
- PM:n Linn.Os:n toimesta on viipymättä perustettava 30.Er. Lin.RK.

illalla Kan.R:n tilanneilmoitus:
- Muratan tien suunnalla sai vih:n raskas tykistö 4 täysosumaa korsuumme, jolloin 2 miestä haavoittui vaikeasti ja 1 kokelas sekä 1 mies lievästi.

illalla Maa.R:n tilanneilmoitus:
- Voljärvellä hyökkäsi noin 100-120-miehinen vihollisosasto klo 6.25 kiivaan tykistö- ja krh.tulivalmistelun jälkeen (3400 erilaista kr.) asemiamme vastaan saaden haltuunsa 200 - 250 m taisteluhautaa. Oma jv.-tykistö- ja krh.tulemme pakoitti vihollisen kuitenkin vetäytymään klo 6.45 mennessä. Vetäytyessään onnistui vihollisen viedä kaatuneen stm. Lääperin ruumis mukanaan. Taistelussa tuotettiin viholliselle 20 miehen tappiot kaatuneina ja haavoittuneina. Omat tappiot: 1 kaatunut, 10 haavoittunutta.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Oma tiedustelu todennut vih:n eteläsivustalla vetäytyneen.
- Pohjoiskaista: Luostarin lohkolla esiintynyt vih.osasto vetäytynyt omien voimien tieltä itään. Omat koneet ampuivat 8 vih. Aira Cobrasta alas 3. Omat tappiomme 3 kaat., 6 haav. ja 13 kateissa.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 1955:
- Saksal.hävittäjäalus Z 25 palannut takaisin Paldiskiin. Saksalaisten kuljetukset Itämeren eteläisten satamien ja Tallinnan välillä tapahtuvat neljässä ryhmässä, joita saattaa 6.Häv.Lv:sta, 6 torpedovenettä ja 1 MS.FLT.
- Jäätilanteen vuoksi Narvalahden vartiointi siirretty 26 ast.24 min. länsipuolelle, jossa vain 4 alusta 17.VP FLT:sta.

22.2. aamulla Maa.R:n tilanneilmoitus:
- Krivjärven kaakkoispäässä onnistui 6-miehisen vihollispartion aamuyöllä heittää kasapanos parivartiotamme kohti ja tunkeutua tst.hautaamme, josta se kuitenkin pakoitettiin heti vetäytymään jv.aseidemme tulella. Toinen parivartiomiehistämme kaatui.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 966:
- Vih:n lentoja 17, koneita 54. Päivällä 9 konetta pudotti Vuotsoon (Sodankylästä pohjoiseen 20-30 pommia. Illalla n. 35 konetta pommitti Oulua 8:na aaltona. 3 kuollutta, 11 lievästi haavoittunutta. 6 kivi- ja n. 80 puurakennusta tuhoutui sekä 6 kivi- ja 10 puurakennusta vaurioitui.
- Omia lentoja 6, koneita 10.
- Vih:n tappiot: 1 saksal. it:n 19.2. Pohjois-Suomessa pudottama kone.

PM:n käsky 383/Op.1/5.d:
- Aun.R siirtää rautatoitse VP 14:n (p. yksi kompp.) Kiviniemeen, missä se alistetaan III AKE:lle.

22.2. Maa.R:n käsky 536/III/2 (PM 417/Op.1/5 f/26.2.44):
- Rj.P 5:lle alistetun 6.D:n Jääkärikomppanian vaihto suoritetaan 28.2.44. Se alistetaan takaisin yhtymälleen. Vahv. Rj.P 5:lle alistetaan Jääk.K/4.D.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Luostarin lohkolla havaittu n. 4 komppanian vih. leiri Neiwarvuoren maastossa. Ilmatiedustelu todennut muitakin vih.leirejä. Omat kokonaistappiomme: 12 kaat., 41 haav. ja 10 kateissa. Kalastajasaarennolla vih:n tuli-iskuja pst.tyk:llä ja krh:llä (yht. yli 1300 kr.), vähäisiä vaurioita.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 1957:
- Saksalaisten suorittamien kuljetusten ensimmäinen ryhmä saapui eilen Tallinnaan tuoden n. divisioonan joukkoja kalustoineen. Kolme muuta ryhmää matkalla Itämerellä Tallinnaan.

23.2. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 967:
- Vih:n lentoja 58, koneita n. 329. Klo 18.25 - 20.58 todettiin n. 220 konetta lentävän idästä Tytärsaaren kautta länteen. Osa koneista kääntyi matkalla itään, osa Viron rannikolle. N. 100 konetta jatkoi Hangon ohitse länteen. Koneet jatkoivat kahta reittiä kymmenenä saltona Turkuun, jonne osa koneista teki 3-4 hyökkäysyritystä. 3 kuollutta, 7 haavoittunutta, 5 pinehköä rakennusta vaurioitui, yksi muuntaja tuhoutui. Lisäksi pudotettiin pommeja Maarianhaminaan, Kemiöön, Kumlingeen ja Taalintehtaalle, jossa 3 haavoittunutta, 1 kivi- ja 11 puurakennusta vaurioitunut, langanvetoverstas vaurioitunut. Klo 17.56-21.32 n. 70 konetta lensi kolmenatoista saltona Vuokkiniemen ja Suomussalmen kautta Puolangan seudulle, jossa hajaantuivat. Osa koneista pudotti pommeja Kalajoelle, missä 1 kuollut, 1 rakennus tuhoutunut, Pietarsaareen, missä 2 kuollutta, 10 haavoittunutta ja Kälviälle, missä 1 haavoittunut ja vähäisiä rakennusvaurioita.
- Omia lentoja 29, koneita 63. Maaselän kannaksella 1 FK pommitti Lobskajan kylää.
- Omat tappiot: 1 BW syöksyi Muurilan edustalla jäälle ja tuhoutui, ohjaaja sai surmansa.
- Vih:n tappiot: It. pudotti Turussa 2 konetta.

Ylipäällikön käsky 214/Op.3/II a. LIITE n:o 701:
- Eräiden it.muodostelmien alistus Ilmavoimille ja käyttö uhatuimpien kohteiden ilmatorjuntaan.

PM:n käsky 406/Lkp. (PM 396/Op.1/7.b/24.2.44):
- Kotij.E:n toimesta on viipymättä perustettava Lääkintäkenttävarikko 1 Mikkelissä (Suur-Sai skp.) ja Lääkintäkenttävarikko 2 Iitissä (PKym.skp.). Perustamisen jälkeen siirretään LKV 1 Äänislinnaan ja alistetaan Aun.R:lle ja LKV 2 Viipuriin, ja se alistetaan Kan.R:lle.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- 3./Er.P 2 on siirretty Limosaaren lohkon reserviksi Heinälahteen ja 3./JR 5 Reskan lohkon reserviksi Reskan kylään.

illalla 3.D:n tilanneilmoitus:
- II/JR 32, 13. ja 14./JR 32 aloittanut marssin klo 19.00 sijoituspaikaltaan Valkeajärven itäpäästä Suomussalmelle.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Gruppe Nordin vaihto suomalaisilla voimilla päättynyt.

24.2. aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Keskivilmajoen yläjuoksulla neliössä p. 38 i. 03 tunkeutui oma iskuosastomme vih.asemiin Vilmajoen itäpuolella tuhoten 4 bunkkeria ja useita katettuja pesäkkeitä. Vih.tappiot: 30-50 miestä. Omat tappiot: 6 kaat., 15 haav.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 968:
- Vih:n lentoja 14, koneita 16.
- Omia lentoja 9, koneita 16.
- Omat tappiot: Ei. Tilannetiedoituksessa n:o 965 kadonneeksi ilmoitettu FK on löydetty pakkolaskun tehneenä ja lievästi vaurioituneena läheltä Solomannin kenttää.
- Vih:n tappiot: 3 saksal. hävittäjän 21.2. Pohjois-Suomessa alasampumaa ja 1 heidän it:nsä 22.2. pudottama kone.

PM:n käsky 360/Op.1/5.d:
- Lin.Rak.P 555 ja 14.Er.Lin.Rak.K siirretään, niin pian kuin ne ovat saaneet nykyiset työnsä sopivaan vaiheeseen, Karjalan kannakselle, jossa niiden käytöstä käsketään erikseen.

PM:n käsky 403/Op.1/5.d:
- 3.D siirtää 5.3.44 mennessä rautateitse seuraavat yksiköt: 12.AVar.K, 12.AseKorj.K, 12.Pion.Var.K korjaamoineen, 151.It.Var.Os. ja 6.SPol.K. Purkamisasema Kiviniemi, jonne saavuttuaan yksiköt alistetaan III AK:lle. 2.SiltaK siirretään Rantasalmelle, 4.SiltaK Joutsenoon. Yksiköt jäävät purkamisasemilla suoraan PM:n Pion.komentajan alaisiksi.

PM:n käsky 216/Op.3/III a (PM 407/Op.1/5 e/25.2.44):
- E/It.R 15 on siirrettävä Oulusta Kiviniemeen, jossa se alistetaan III AK:lle. Saapuminen Kiviniemeen 3.3.44 kuluessa.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 1961:
- Saksalaisten kuljetusten 2., 3. ja 4.ryhmä ovat saapuneet Tallinnaan.

25.2. aamulla 3.D:n tilanneilmoitus:
- Saksalainen III/JR 206 on saapunut Valkeajärven itäpään majoitusalueelle.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 969:
- Vih:n lentoja 47, koneita 72. Maatähystyksellä havaittiin n. 120 koneen illalla laskeutuvan Karjalan kannaksen eri lentokentille.
- Omia lentoja 56, koneita 149.

PM:n käsky 408/Op.1/5 d:
- Ps.D siirtää Ps.It.Ptrin Lappeenrantaan, jossa se osallistuu kaupungin ilmatorjuntaan.

22,25 Lähti Ylipäällikkö junalla Helsinkiin, seurassaan kenr. Nenonen ja vastaanotti matkallaan kenr. Waldenin, valtioneuvos Paasikiven ja ministeri Ramsayn.

25.2. PM:ssa olevan saksal.kenraalin kirj. PM:n Op.Os:n päällik:lle I a N:o 692/44 (Sonderorientierung 17.-23.2.44):
- Taistelujen painopisteet itärintamalla olivat H.Gr.H:n oikealla siivellä, H.Gr.Mitten lohkolla Bobruiskin itäpuolella ja H.Gr.Nordin lohkolla.
- H.Gr.A: Sen jälkeen kuin kaikki raskaat aseet ja tarvikkeet oli kuljetettu pois, tuhoamistoimenpiteet suoritettu loppuun ja siviiliväestö evakuoitu tyhjennettiin Kriwoi Rog.
- H.Gr.Süd: 19.2. saatiin palautetuksi yhteys Tscherkassyn länsipuolella saarroksissa oleviin joukkoihin.
- H.Gr.Mitte: Vihollinen aloitti 19.2. Bobruiskia vastaan uudelleen suurhyökkäyksensä, joka torjuttiin.
- H.Gr.Nord: Chalm ja Staraja Russa tyhjennettiin. Ilmajärven länsipuolella torjuttiin lukuisia osittain voimakkaita vihollishyökkäyksiä. Pohjoissiivellä tyrehtyivät kaikki vihollisen yritykset saada laajennetuksi Narvan lounaispuolella olevaa sillanpääasemaa.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- 103.Rask.It.Ptri on lähtenyt Karhumäestä 24.2.44., 45.Kev. It.Ptri lähtee Karhumäestä 25.2.44, Vyrozerolla olevasta I/JR 5:stä on 3./JR 5 siirtynyt 23.2.44 Reshan lohkon reserviksi.

25.2. illalla 3.D:n tilanneilmoitus:
- Div:n reservinä ollut II/JR 11 on vaihtanut III/JR 11:n etulinjasta. III/JR 11 on siirtynyt div:n reserviksi II/JR 11:n ent.maj.alueelle Eldankan järven pohjoispuoliseen maastoon. 8., 57. ja 59.Kev.It.Ptri irroitettu ja saapunut määräpaikkoihinsa 26.2. aamulla. 3.Kev.It.Ptri siirretty Hyrynsalmen aseman ilmatorjuntaan.

26.2. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 970:
- Vih:n lentoja 42, koneita 74.
- Omia lentoja 13, koneita 24. 24.2. klo 9.00 - 10.00 10 JK pommitti Saharevskajan varastoaluetta(n. 10000 kg räj.- ja lähes 2500 kpl. palopommeja.)

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- III/JR 24 on vaihtanut III/JR 36:n etulinjasta.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Itä-Litsalla tunkeutui raskaiden aseiden tulivalmistelun jälkeen 3 omaa iskuosastoa (yht. 1 komppania) vihollisasemiin neliössä p. 06 i 70 p. 96 i 72 tuhoten vih:n vartiomiehistöjä ja pesäkkeitä. Osastot vetäytyivät oman tulituen turvin. Vih:n vastaisku pysäytettiin tulellamme. Vih:n tappiot n. 40 miestä, joita 9 laskettua kaat. Omat tappiot 6 lievästi haav.

27.2. aamulla 3.D:n tilanneilmoitus:
- Saksal. III/JR 206 on vaihtanut III/JR 53:n etulinjasta. Esik./JR 206 on saapunut ja majoittunut osillaan Mustajärven itäpäässä olevan JR 53:n komentopaikan yhteyteen ja pääosillaan ent. Pion.P 34:n majoitusalueille Mustajärven itäpäästä n. 2 km. kaakkoon. Samoin saapunut II/JR 206 ja majoittunut Valkjärven itäpään majoitusalueelle.

aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 1966:
- Helsingin pommituksessa paloi Vmv.8 pahoin, hl. Patria upposi, Vmv.9 ja Mtv. Häijy vaurioituivat.

aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 1966:
- Edellä ilmoitettujen lisäksi vaurioitui emäl. Louhi.

Lisätietoja laivaston tilanneilmoitukseen n:o 115/27.2.44 klo 06.00.
- Vaurioituneiksi ilmoitetaan lisäksi Mtv. Hurja 5 sekä Vmv. 11 ja eräs Vihuri-luokan vene.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 971; LIITE n:o 702:
- Vih:n lentoja 198, koneita 891, suurimmalta osalta Etelä-Suomessa ja Suomenlahdella. Vihollinen suoritti illalla ja yöllä klo 18.48-05.10 n. 700 koneen voimin hyökkäyksen Helsinkiin. Hyökkäyksessä voidaan erottaa 3 eri jaksoa, joista ensimmäiseen otti osaa n. 250 konetta, toiseen n. 150 ja kolmanteen n. 300 konetta. It. pakotti koneet pudottamaan yli 90 % pommeistaan kaupungin ulkopuolelle. 12 konetta pudotettiin, joista it. 8 ja saksal. yöhävittäjät 4.
- Vauriot olivat huomattavat; n. 80 tulipaloa ympäröi kaupunkia.
- Lisäksi pommitettiin Oulua ja Haminaa, joissa rakennusvaurioita, sekä etulinjaa Karjalan kannaksella Rajajoen - Lampijärven välillä ja Vaasenia Aunuksen kannaksella.
- Omia lentoja 13, koneita 27.2. 2 MS pommitti Tunkuan kylää.

PM:n käsky 135/Järj.1/19:
- Yleistä sotilaallista hallintoa koskevien asiain käsittelyä varten perustetaan 1.3.44 PM:n komento-osaston hallinnollinen toimisto (Kom. 7) Järjestelyosaston nykyisen hallinnollisen toimiston nimi muutetaan 1.3.44 oikeudenhoitotoimistoksi (Järj. 2). Sotatoimiyhtymissä hallinnollinen toimisto siirtyy esikuntapäällikön alaiseksi.

PM:n käsky 456/Lkp.:
- Ilmavoimien esikunnan toimesta on viipymättä perustettava Ilmavoimien Radiopataljoona (Ilmav.Rad.P). Perustettavan radiopataljoonan rungon muodostaa nykyinen Ilmavoimien Radiotiedustelukomppania. Perustamisvaiheen päätyttyä katsotaan Ilmavoimien Radiotiedustelukomppania lakkautetuksi.

28.2. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 972:
- Vih:n lentoja 49, koneita 178. Illalla ja yöllä vihollinen suoritti yhteensä n. 90 koneella ilmahyökkäyksen Ouluun. 2 henkilöä kuollut, 2 haavoittunut, suuret rakennusvauriot. Lisäksi yksinäiset koneet pudottivat pommeja eri paikkoihin Karjalan ja Aunuksen kannaksille sekä Rukajärven ja Uhtuan suunnille. Aunuksen kannaksella Kumsjärvellä 1 kuollut, 3 haavoittunutta, 1 talo vaurioitunut, Uhtuan suunnalla Eldankan suunnalla 4 haavoittunutta.
- Omia lentoja 36, koneita 73.

10,30 Paras Yliperämies junallaan Päämajaan mukanaan kenr. Nenonen ja eversti Paloheimo.

28.2. PM:n käsky 92/Op.2/I b. LIITE n:o 703:
- Suunnitelma Koiviston saarten puolustuksen lujittamisesta on hyväksytty.
- Esitys Kiuskerin 75/50-C tykkien vaihtamisesta 105 mm:n OL-tykkeihin on hyväksytty.

PM:n käsky 142/Op.2/1.b. LIITE n:o 704:
- Seuraavat tykistön siirrot on toimeenpantava viipymättä:
  Tinamäestä 2/152 H/37 Soksuun.
  Soksusta 2/152/45-C Suomenlahdelle.
  Taipaleesta 2/152/35-MK ja Merivoimien komentajan määräämä kevyt jaos Limosaareen.
  Limosaaresta 3/152/45-C Suomenlahdelle. Väliniemestä 3/152/45-C Suomenlahdelle.
  Suursaaresta 3/152 H/37 Väliniemeen.

PM:n käsky 141/Op.2/I b. LIITE n:o 705:
- Ylipäällikkö on 25.2.44 hyväksynyt Ääniseltä siirrettävien 8/152/45-C tykkien paikoiksi Suursaaren, Ristisaaren ja Pirttisaaren ja määrännyt siirtämisiin ryhdyttäväksi viipymättä. Samoin on hyväksytty Lukkosaaren tykkien sijasta siirrettäväksi Limosaaren tykit. Limosaaren puolustusta on vahvistettava ainakin yhdellä kevyellä jaoksella.

PM:n käsky 431/Op.1/5.ä:
- Ylipäällikkö ei ole suostunut 3.D:n komentajan ehdotukseen saada pitää JR 53 reservinään toisen vaihtoerän saapumiseen saakka. JR 53 on sitä mukaa, kun se on irroitettu, siirrettävä Mysyssalmi - Suomussalmi maastoon, josta sen ede leensiirrosta käsketään erikseen. Sen viimeksi irroitettava pataljoona saa jäädä 3.D:n reserviksi toistaiseksi.

PM:n käsky 435/Op.1/5.d:
- 3.D siirtää II/JR 32:n rautateitse Karjalan kannakselle. Lähtö Hyrynsalmelta 4.3.44.Valkjärvelle saavuttuaan alistetaan pataljoona kaikissa suhteissa 10.D:lle, johon se liitetään.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Kapearaiteinen rata Pajusuo - Kallio avattiin liikenteelle 27.2.44.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Jääk.K/4.D on tänään klo 6.00 mennessä vaihtanut Jääk.K/6.D:n Jolmajärven ja Ontajärven välisellä kannaksella. Jääk.K/6.D on saapunut omaan yhtymäänsä ja majoittunut Poventsan kaupungista n. 7 km. lounaaseen sijaitsevaan niemeen.

illalla 3.D:n tilanneilmoitus:
- 3.D:n kaukotiedusteluosasto on siirtynyt Suomussalmelle, jossa ottaa vastaan 6.SPol.K:n tehtävät.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 1969:
- Saksalaisen 17.Vp. Fl:n ja 25.Ms. Fl:n alukset ovat siirtyneet Narvan lahden vartiolinjalta Tallinnaan jäävaikeuksien takia. Hävittäjät Z 25 ja Z 35 siirtymässä Saksaan korjaukseen.

29.2. aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Os. Tiitola on saapunut eilen illalla Syvärin asemalle.

aamulla 3.D:n tilanneilmoitus:
- Saksal. II/JR 206 on vaihtanut etulinjasta I/JR 53:n.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 973:
- Vih:n lentoja 29, koneita 54.
- Omia lentoja 12, koneita 33.
- Omat tappiot: 1 DB tuhoutui henkilöstöineen startissa Mensuvaaran kentällä.

illalla Kan.R:n tilanneilmoitus:
- 21.2.-29.2.44 välisenä aikana on etumaastossa toiminut 32 omaa partiota.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Vaskusjärven maastossa pääsi viime yönä asemiimme 10-miehinen vihollispartio, joka karkoitettiin. Partiolle ja sen tukiosastolle todettu tuotetun 8 miehen tappiot. & Ps.D on siirtynyt pois Aun.R:n alueelta.

illalla 3.D:n tilanneilmoitus:
- Saksal. 1./JR 218 on saapunut aamulla ja majoittunut Valkeajärven itäpään maj.alueelle. JR 32:n toinen marssiosasto (E ja Esik.K//JR 32 sekä III/JR 32) on läh enyt majoitusalueeltaan 29.2. klo 18.00.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Radan suunnassa sekä tien ja Ylä-Mustajärven väliselle alueelle voimakasta vih:n häirintätulta ja tuli-iskuja (yht. yli 3000 kr.).

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 1971:
- Suursaaren ja Porkkalan Kallbådan vesikuunteluasemat ovat lopettaneet tänään toimintansa.

1.3. aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Äänisen rintama: MeriP 4:stä muodostettu kiv.komppania on sijoitettu Limosaareen Luostarikylään (Klimenitshy).

aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Alavilmajoen suulla nelissä p. 25 i 09 oma iskuosastomme suoritti tykistötulen tukeman hyökkäyksen vih.asemiin ja tuhosi lähitaisteluissa 32 ryssää.

1.3. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 974:
- Vih:n lentoja 63, koneita 97. Pienehköjä pommituksia ja tulituksia eri paikoissa Karjalan, Aunuksen ja Maaselän kannaksilla sekä Uhtuan suunnalla. Selenskajassa Maaselän kannaksella 1 kuollut ja 6 haavoittunutta.
- Omia lentoja 30, koneita 61. Yöllä 4 DN pommitti Pietarin pohjoispuolella olevia Levashovon ja Jukin lentokenttiä. Maaselän kannaksella 1 FK pommitti Metsäkylän aseman eteläpuolella olevaa nuotioaluetta.
- Ilmataistelu Maaselän kannaksella 1 FK - U-2. Vih.kone painui tulituksen jälkeen metsään.
- Omat tappiot: 1 CU syöksyi Äänisen Isbaniemen kaakkoispuolella.
- Vih:n tappiot: Levashovon kentän pommituksessa paloi 4 konetta. Lisäksi ammuttu alas mahdollisesti 1 U-2.
- IS.ilmoitus: Helsingistä evakuoitu n. 94250, Oulusta n. 5000 henkilöä.

PM:n käsky 447/Op.1/5.d:
- Kan.R siirtää III/JR 55:n rautateitse Aunuksen kannakselle. Purkamisasema Syväri. Lähtö 5.3.44. Pataljoona alistetaan purkamisasemalle saavuttuaan Aun.R:lle liitettäväksi 17.D:aan. Aun.R siirtää heti III/JR 55:n saavuttua perille III/JR 36:n rautateitse Karjalan kannakselle.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Ajalla 16.-20.2.44 on VI AK:n lohkolla ollut toiminnassa 24 omaa ja 25 vihollisen sekä V AK:n lohkolla 68 omaa ja 46 vihollisen partiota. Oma partiointi vilkkainta Mal.Kuzrajoen, vihollisen Verandajoen, Mal.Kuzrajoen sekä Keskasjärven suunnalla.

illalla 3.D:n tilanneilmoitus:
- Klo 17.10 aloitti vihollinen voimakkaan tykistön ja jv.:n raskaiden aseiden keskityksen hevosenkenkään. Keskityksen aikana pääsi toistaiseksi vahvuudeltaan tuntematon vihollisosasto asemiimme Hevosenkengän pohjoisosassa, josta se lyötiin takaisin n. 2 tunnin kuluttua. Asema oli jo saksalaisten miehittämä, mutta tulenjohtajat, patl:n reservi ja rintamavastuu vielä suomalaisilla. Jalkaväen vaihto taisteluasemassa oli päättynyt n. klo 15.00. Vihollisen ampumasta kranaattimäärästä sekä sen samoin kuin omista tappioista ei vielä yhteyksien katkeamisen takia ole mitään varmoja tietoja.

2.3. aamulla 3.D:n tilanneilmoitus. LIITE n:o 706:
- Taistelu Hevosenkengässä 1.3. klo 17.00-18.50.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 975:
- Vih:n lentoja 14, koneita 25.
- Omia lentoja 6, koneita 10.
- Vih:n tappiot: 29.2. it:mme pudotti Vaasenissa 1 U-2:n ja saksal. hävittäjät ampuivat Pohjois-Suomessa alas 3 JaK-7.

2.3. illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Leppäjoen suunnalla aloitti vihollinen klo 03.40 voimakkaan tulivalmistelun tykistöllä, krh:illä ja suorasuuntaustykeillä (2000 kr.) Tulivalmistelun jälkeen hyökkäsi vihollinen n. komppanian vahvuisin voimin onnistuen kahdessa kohtaa tunkeutumaan asemiimme saakka. Tykistömme, krh:mme ja jv.tulemme pakotti sen kuitenkin heti vetäytymään. Viholliselta jäi asemiemme eteen 5 kaatunutta. Omat tappiot 2 kaatunutta ja 6 haavoittunutta.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Pohj.siivellä neliössä p. 28 i 54 tunkeutui oma partiomme vihollisasemiin ja tuhosi 30 vihollista sekä otti 10 vankia. Saalista mm. 1 kk. ja 1 pst.kiv. Omat tappiot 4 kaat., 7 haav.
- Pohjoiskaista: G.J.R. 139 siirtynyt pvm:llä 1.3.44 pois XIX A.K:n alaisuudesta.

illalla 3.D:n tilanneilmoitus:
- JR 206 on vaihtanut JR 53:n. Ev. Lesch on ottanut vastaan lohkon rintamavastuun. Saksal. III/KTR 82 on vaihtanut III/KTR 16:n, joka on aloittanut marssin Hyrynsalmelle.

3.3. aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Äänisen rintama: Limosaaren kaakkoisosassa joukkomme tulitaistelussa n. 2 komppanian vahvuisen vihollisosaston kanssa. Kondan kylä palaa. N. klo 07.00 vihollinen vetäytynyt n. 2 km:n päähän rannasta itään. Taistelu jatkuu.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 976:
- Vih:n lentoja 28, koneita 28.
- 1 oma lento, 1 kone.
- Vih:n tappiot: 29.2. Saksal.it. pudotti pohjoisessa 3 konetta.

Ylipäällikön käsky 471/Op.1/5.d. LIITE n:o 707:
- Aivan erikoista huomiota on kiinnitettävä puolustusvalmiuteen Karjalan kannaksella, koska vihollisen hyökkäys puolustustamme vastaan siellä on tulevaisuudessa todennäköisenä huomioitava.

PM:n käsky 468/Op.1/5.d. LIITE n:o 708:
- Ylipäällikön käskyssä 317/Op.1/5.d/16.2.44 määrätty Kannaksen Ryhmän jako astuu voimaan 4.3.44 klo 12.00, jolloin rintamavastuu siirtyy III ja IV AK:n komentajille.
- JR 200 jää IV AK:n alaiseksi. III AK:n käytettäväksi määrätään Er.P 6 ja IV AK:n käytettäväksi HeimoP 3, Täyd.P 3 alistetaan III AK:lle
- III AK:n tykistö
- III AK:lle alistetut it.joukot.
- Taempien asemien linnoitustöiden suunnittelu ja johto.
- 19.SPol.K siirtyy III AK:n alaiseksi.
- Valkjärven huoltokeskus.

3.3. III AK:n käsky 234/III/3.b. (PM 507/Op.1/5./7.3.44):
- Rintamavastuu III AK:n lohkolla, jonka oikea raja Punnusjärvi - Mutaoja - Ristilampi - Myllyjärvi - 15.D:n oikea raja ja vasen raja 19.Pr:n vasen raja, siirtyy III AK:n komentajalle kenr.luutn. Siilasvuolle 4.3. klo 12.00.
- III AK:n joukot: 10.D, 15.D, 19.Pr., Er.P 6 (alistettu 15. D:lle), Täyd.P 3, Rask.Psto 12, Rask.Psto 13, Kev.Psto 14, I ja II/KTR 10 (p. 6.ptri), 5.Mitt.Ptri, Kev.It.Psto 3 (1. ja 2.Kev.It.Ptri), Kev.It.Psto 14 (7., 54. ja 56.Kev.It.Ptri), Kev.It.Psto 18 (9. ja 10.Kev.It.Ptri) ja 19.SPol.K. Yhtymille alistettu tykistö, tyk. ja krh.komppaniat j.n.e. jäävät edelleen alistettaviksi niille.
- III AK:n lohkolla olevista joukoista siirtyvät eri käskyllä IV AK:n alaisuuteen HeimoP 3 ja 1.Ään.Mitt.Os.

PM:n käsky 511/Lkp.: (PM 487/Op.1/6 a/5.3.44):
- Ylipäällikön päätöksen mukaisesti siirtyy III/JR 32 3.D:n org. erill.patl:ksi ja II/JR 32 10.D:n org. erill.patl:ksi. Tämän johdosta ovat E/JR 32 ja Kol./JR 32 tarpeettomina materiaalin puolesta viipymättä kotiutettava. JR 32 katsotaan näiden toimenpiteiden suorituksen jälkeen lakkautetuksi.

PM:ssa olevan saksal.kenraalin kirj. PM:n Op.os:n päällikölle I a Nr. 765/44 (Sonderorientierung 24.2.-1.3.44)
- H.Gr.A: Useiden divisioonien voimin tehdyt hyökkäykset Kriwoi Rogin luoteispuolella Dnjeprille ulottuvalla alueella torjuttiin. Apostolowon eteläpuolella eteentyöntyvä rintamanmutka oikaistiin.
- H.Gr.Süd: Suurehkoja taisteluita Lucin länsi- ja luoteispuolella, jolloin vallattiin maastoa.
- H.Gr.Mitte: Rogatschewin sillanpää tyhjennetty. Witebskin kaakkoispuolella hyökkäsi vihollinen 28.2. kahden divisioonan voimin, mutta hyökkäys torjuttiin verisesti. Witebskin koillispuolella rintamaa vedettiin taaksepäin.
- H.Gr. Nord: Omat vetäytymisliikkeet yleisellä linjalla Pustoschka (50 km. Newelin luoteispuolella) - Puschkinskija - Gory (50 km. Ostroffista kaakkoon) - Ostroffin itäpuoli - Pleskaun itä- ja pohjoispuoli - Pleskaun ja Piepusjärven länsiranta sujuivat edelleen suunnitelman mukaisesti. Vihollisen 28.2. ja 1.3. Newelin luoteispuolella suorittama suurhyökkäys torjuttiin vihollisen kärsiessä raskaita tappioita. Taistelut jatkuvat. Pohjoissiivellä supistettiin Narvan kaakkoispuolella olevaa vihollisen sillanpääasemaa. Siellä jatkuvat vielä vaihtelevat taistelut.

PM:n käsky 510/Lkp.:
- Aikanaan Vaasaan kotiutetun KTR 10:n esikuntaan kuuluva valonmittausosasto on Kan.R:n toimesta materiaalin puolesta kotiutettava perustamispaikkaansa Vaasaan. Henkilöstö jää Kan.R:n käyttöön. Samalla muutetaan aikaisempaan KTR 10:een, jota ei enään perusteta, kuuluneiden pstojen nimet seuraaviksi: I/KTR 10 Kev.Psto 22:ksi, II/KTR 10 Rask.Psto 20:ksi ja III/KTR 10 Kev.Psto 24:ksi. Patteristojen alistus jää entiselleen, mutta ne luetaan kuuluviksi PM:n tykistöön.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus. LIITE n:o 709:
- Konnun kylän taistelu.

illalla 3.D:n tilanneilmoitus:
- III/JR 53 on aloittanut marssin Kuivasalmelle.

4.3. aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Alavilmajoen suulla neliössä p. 25 i 09 olevalla niemekkeellä ollut vih. sillanpääasema vallattiin hyökkäyksellä ja miehitettiin. Vih.vastaisku lyötiin takaisin.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 977:
- 1 vih:n lento, 1 kone.
- Omia lentoja 3, koneita 5.
- Is.: Helsingistä evakuoitu 96.950 henkilöä.

PM:n käsky 472/Op.1/5.d:
- 19.TienHK alistetaan III AK:lle 4.3.44 klo 12.00 alkaen.

PM:n käsky 474/Op.1/5.d:
- Armeijakuntien tykkikomppanioiden jako Karjalan kannaksella määrätään seuraavaksi: IV AK:n tyk.komppaniat 8., 10., 21. ja 38.Tyk.K ja III AK:n tyk.komppaniat 11. ja 20.Tyk.K. 11. Tyk.K:n siirtoaika käsketään myöhemmin,muihin nähden jako astuu voimaan 4.3.44 klo 12.00.

III AK:n käsky 252/III/3.b. (PM 507/Op.1/5.f/7.3.44):
- III AKE:n kirj. n:o 234/III/3.b/3.3.44 kohta 3:een lisätään E/ITR 15 ja 19.TienHK. E/ITR 15:lle alistetaan Kev.It.Psto 3., 14. ja 18.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Aamuilmoituksessa mainitussa sillanpääaseman valtauksessa Alavilmajoen suulla omat menetykset 4 kaat. ja 76 haav.

5.3. aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keski- ja pohjoiskaista: JR 139:n komentopaikka Petsamontien varrella 42 km. pohjoiseen Rovaniemeltä, Geb.Art.124 Kiestingin lohkolla tuliasemissa.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 978:
- Vih:n lentoja 7, koneita 11.
- Omia lentoja 4, koneita 11. Syvärin suun pohjoispuolella havaittu 3 kiitorekeä, joista 1 tulitettu liikuntakyvyttömäksi, muut palamaan.

Ylipäällikkö lähti neuvottelutilaisuuteen Lahteen. Neuvotteluihin osallistuivat Suomen Marsalkan lisäksi, puolustusministeri Walden, ulkoasiainministeri Ramsay sekä YE:n päällikkö kenr. Heinrichs. Lähtö päämajasta klo 18.00.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Sevastopolin pohj.puolen maastossa hyökkäsi kiivaan tulivalmistelun jälkeen (n. 450 eril.kr.) 10-miehinen lumipukuinen vih.osasto erästä tukikohtaamme vastaan onnistuen pääsemään tst.hautaamme, mistä kuitenkin karkoitettiin tappioita tuottaen. Omat tappiot: 1 kaat. ja 1 lievästi haavoittunut.

5.3. illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Ontajärven pohjoispuolella p. 9660, i. 08 maastossa 70-miehinen väijytysosastomme tuhosi 40-miehisestä vihollisosastosta n. 30 miestä ilman omia tappioita.

illalla 3.D:n tilanneilmoitus:
- 14./JR 53 ja 9.Tyk.K ovat lähteneet autokuljetuksin Suomussalmelle.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Suuren Lohijärven pohj.puolella tunkeutui vahvuudeltaan tuntematon vih.osasto asemiimme voimakkaan tulivalmistelun jälkeen käyttäen liekinheittimiä.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 1981:
- RTR 2:een saapunut 4.3. korjattavana ollut 1.Raut.Ptrin neljäs tykki.

6.3. aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Syvärin rintama: Kalatsin ja tiilitehtaan suunnilla suorittivat n. 50-miehiset osastomme kummassakin klo 2 alkaen vanginsieppausyrityksen. Yritykset epäonnistuivat. Syvärin yli päästiin molemmilla suunnilla vihollisen avaamatta tulta ja Kalatsin suunnalla tuhottiin 2 vihollisen miehistökorsua. Osastojemme ollessa vihollisrannalla vihollinen kummallakin suunnalla avasi kiivaan jv.tulen ja osastomme kärsivät siinä ja miinoituksissa yht. n. 10 kaatuneen ja 40 haavoittuneen tappiot. Tarkistetut tiedot puuttuvat.

aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Eilisessä iltailmoituksessa mainittu vih.osasto lyötiin vastaiskulla takaisin.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 979:
- Vih:n lentoja 45, koneita 72:
- Omia lentoja 13, koneita 28.
- Vih:n tappiot: 4 MT ampui 5 LA-5:n ja yhden PE-2:n muodostelmasta Helsingin ja Tytärsaaren välillä yhden LA-5:n. 3.3.
- saksal. hävittäjät ampuivat Pohjois-Suomessa 3 ja it. 2 hävittäjää.

Ylipäällikkö palasi neuvottelutilaisuudesta Lahdesta. Paluu klo 11.05.

PM:n käsky 504/Op.1/5.d:
- 3.D siirtää III/JR 32:n sekä 13. ja 14./JR 32:n ja III/KTR 16:n rautateitse Karjalan kannakselle. Purkamisasema Raivola. Lähtö muut 8.3.44 paitsi III/KTR 16 10.3.44. Saavuttuaan purkamisasemalle joukot alistetaan IV AK:lle.

PM:n käsky 505/Op.1/5.d:
- 3.D siirtää 9.Tyk.K:n (kalusto 75 K/97-38) rautateitse Maaselän kannakselle. Lähtö 9.3.44. Purkamisasemalle Karhumäkeen saavuttuaan komppania alistetaan II AK:lle.

6.3. 3.D:n käsky 513/III/2. b (PM 539/Op.1/5. f/9.3.44):
- Ylipäällikkö on PM:n sähkeellä n:o 44/Lap./3.3.44 määrännyt JR 32 hajoitettavaksi seuraavasti: E, Esik.K ja Kol./JR 32 kotiutetaan materiaalin puolesta. II/JR 32 liitetään 10.D:aan organisena erillisenä patl:na, III/JR 32 liitetään 3.D:aan organisena erillisenä patl:na. 13. ja 14./JR 32:n suhteen käsketään myöhemmin erikseen. Majoitustoimenpiteiden tulee olla loppuun suoritettuja 6.3. klo 12.00, jolloin JR 32 katsotaan lakkautetuksi.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Ylä-Mustajärven koilliskulmassa neliössä p. 26, i 54 vih. hyökkäsi pataljoonan voimin voimakkaan tulen tukemana kahdessa kohdassa etuvartioasemiimme aamulla klo 07.00. Vih. heitettiin vastaiskulla takaisin. Tähän mennessä lasketut vih.tappiot: kaat. ja bankeja yhteensä 80, saalista 6 pk., 5 pst.kiv., 15 kp. ja 4 autom.kiv. Omat tappiot 20 kaat. ja 37 haav. Vankitietojen mukaan on yhden vastaperustetun divisioonan lisäksi 2 uutta div. tuotu Louhen suunnalle Kiovan suunnalta ja Ohavan rintamalta saapunut armeijankenraali Meretzkov, jonka tuloa pidetään vih:n puolella merkkinä hyökkäysaikeista.

7.3. aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Äänisen rintama: Klo 01.10 onnistui n. 3 joukkueen vahvuisen jalkaisin liikkuvan vihollisosaston päästä maihin Väliniemen lounaispuolella olevaan poukamaan (p. 74, i. 42). Tulitaistelun jälkeen vihollisosasto lyötiin jäälle, josta se karkoitettiin tykistötulellamme. Vihollisosaston irroittautumista tuki 12-20 kiitorekeä, jotka tulittivat asemiamme. Kaksi niistä tuhottiin tykistötulellamme. Kaatuneensa ja haavoittuneensa vihollinen on vienyt mennessään, joten sen tappioista ei ole tarkempia tietoja, mutta jäällä on runsaasti verijälkiä. Omat tappiot yksi kaatunut ja 2 haavoittunutta.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- 6.3. todettu tavallista vilkkaampi liikehtiminen etenkin Leppäjoen lohkolla, joka on viime päivinä ollut muutenkin vihollisen huomion kohteena, viittaa ehkä paikallisen hyökkäyksen valmisteluun tällä suunnalla.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 980:
- Vih:n lentoja 48, koneita 162. Iltapäivällä vih. suoritti Kotkan satamaan 2 hyökkäystä, joihin kumpaankin osallistui 12 PE-2 hävittäjien tukemina. It:n ansiosta vain 8 pommia putosi kaupunkiin. Osumia mm. tullimakasiiniin ja Härniemen laiturilin sekä Enso-Gutzeitin laatikkotehtaan alueelle. Yhteensä 10 kuollutta, 6 haavoittunutta. Junaa tulitettiin Perälahden ja Tsopinan välillä, jolloin 1 mies haavoittui ja vaurioita koitui.
- Omia lentoja 26, koneita 70.
- Ilmataisteluja Kotkan ja Lavansaaren seuduilla sekä Maaselän kannaksella. Ammuttu alas yhteensä 6 PE-2 ja 2 LA-5 sekä mahdollisesti 1 JaK-1.
- Vih:n tappiot: 12 konetta (it.pudotti Kotkassa yhden PE-2:n) + 1 epävarma sekä 2 saksal. hävittäjien 5.3. Pohjois-Suomessa alasampumaa IL-2.

7.3. PM:n käsky 166/Op.2/1.c. LIITE n:o 710:
- Laivastovoimien toimintasuunnitelma v. 1944 on laadittava sitä yleistilannetta silmälläpitäen, että kenttäarmeijan asemat Karjalan kannaksella pysynevät nykyisellään, että Baltian maat oletettavasti pysyvät saksalaisten hallussa, että vihollisen voimakkaat yritykset hallussamme olevien ulkosaarten ja Koiviston saarten valtaamiseksi ovat mahdollisia ja että PM tulee tekemään esityksen saksalaisille Pientytärsaaren miehittämisestä ja varustamisesta. Kuitenkin on myös varauduttava suunnitelmalliseen toimintaan mahdollisen epäedullisenkin kehityksen varalta. Erikoisesti on huomioitava osallistuminen Koiviston ja Suursaaren puolustukseen.

Ylipäällikön käsky 529/Op.1/5.d. LIITE n:o 711.
- 3.D siirretään ylipäällikön reserviksi Karjalan kannakselle, jossa se muussa paitsi operatiivisessa suhteessa alistetaan IV AK:lla. Divisioona ryhmitetään alueelle Vammelsuu - Vuottaa.
- 10.D siirretään kokonaisuudessaan III AK:n lohkolle alueelle Kauksama - Taipale sitä mukaan kuin 3.D:n joukot saapuvat.
- Divisioonien tehtävänä on valmistautua vastahyökkäykseen, valmistautua miehittämään tilanteen vaatima osa V-T asemaa taempana asemana ja suorittaa varustustöitä V-T asemassa sen saattamiseksi täyteen puolustuskuntoon. Koulutuksen ja työn suhde 1:3.

PM:n käsky 307/Op.3/III a (PM 528/Op.1/5 e/8.3.44):
- 3.D irroittaa E/Kev.It.Psto 2:n ja siirtää sen Ouluun, jossa se alistetaan Ilmavoimille 11.3.44.
- 3.Kev.It.Ptri alistetaan 3.D:lle.
- Ilmavoimien komentaja määrää E/Kev.It.Psto 2:n alaiset it. yksiköt.

II AK:n käsky 706/III/2 (PM 567/Op.1/5 f/12.3.44):
- 9.Tyk.K alistetaan 6.D:n kom:lle kaikkeen muuhun paitsi taktilliseen käyttöön nähden ja 15.Tyk.K kaikissa suhteissa 6.D:n kom:lle.

3.D:n käsky 545/III/2 (PM 757/Op.1/5.f/11.3.44):
- Saksalaisen 7.Vuor.D:n ja 3.D:n vaihto jatkuu toisena vaihtamisvaiheena 9.3.44 alkaen ja päättyy todennäköisesti 27. 3.44 mennessä. Toisen vaihtamisvaiheen aikana ottavat saksalaiset joukot 3.D:n komentajalle alistettuina vastaan Uhtuan tien ja Jyvälahden lohkon vapauttaen JR 11:n, II/JR 14:n, 11.Tyk.K:n, 25.Tyk.K:n, I ja II/KTR 16:n, Rask.Psto 16:n, VP 31:n, Pion.P 34:n sekä div:n huoltojoukot. Saksalaisten toiseen vaihtoryhmään kuuluvat E/7.Vuor. E/JR 218, II ja III/JR 218, I/JR 206, HiihtoP 82, E/KTR 8, I ja IV/KTR 82. Mittauspatteri 38 sekä viesti-, Pion. ja huoltojoukkoja. Vaihdon tapahduttua siirtyvät 3.D:n joukot, sitä mukaan kuin ne vapautuvat etulinjasta, marssien Hyrynsalmi - Suomussalmi alueelle.

IV AK:n käsky 30/III/203. (PM 536/Op.1/5 f/9.3.44):
- Täyd.P 3 luovutetaan III AK:n johtoon 11.3.44.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Kivpuron maastossa pääsi klo 4.30 vihollisosasto kiivaan tykistötulen tukemana vartiopesäkkeeseemme. Vastaiskuun hälytetty osastomme karkoitti vihollisen, joka kuitenkin onnistui viemään mukanaan yhden vartiomiehemme joko kaatuneena tai vaikeasti haavoittuneena. Vastaiskua suorittaneesta osastostamme kaatui yksi mies. - Kiv.K/MeriP 4 on siirtynyt Limosaaren luostarista I/410.Kev.Ptrille.

7.3. illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Aamupäivällä hyökkäsi n. 500 miehen vih.osasto useaan otteeseen Saapkajärven länsipuolella olevaa tukikohtaamme vastaan tuloksetta. Vih.tappiot tähän mennessä: 40 kaat., 3 vankia.

8.3. aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Jandeban rautatiesillan maastossa on torjuttu vihollisen vanginsieppausyritys. Pisteen 162,4 suunnalla (4 km. Kimjärvestä länteen lähestyi puolen yön aikaan asemiamme n. komppanian vahvuinen vihollisosasto tykistön ja krh:ien n. 500 kr:n tukemana. Osasto karkoitettiin, osaksi lähiesteillä,sille tappioita tuottaen.
III/JR 55 on saapunut Ala-Syvärin asemalle klo 23.30.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus. LIITE n:o 712:
- Vihollisen hyökkäyksiä Poventsan kaunpungin luona, Vienan kanavalla ja Voljärvellä.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 981:
- Vih:n lentoja 32, koneita 110.
- Omia lentoja 26, koneita 64.
- Ilmataistelussa Maaselän kannaksella ammuttiin alas 3 TH.
- Omat tappiot: 1 MT 234 vaurioitui laskussa, samoin 1 CU, toinen teki mahalaskun Aunuksen aseman lähelle.
- Vih:n tappiot: 3 konetta.

PM:n käsky 530/Op.1/5.d:
- Aun.R siirtää III/JR 36:n rautateitse Karjalan kannakselle. Lähtö 13.3.44. Purkamisasemalle Rautuun saavuttuaan alistetaan pataljoona III AK:lle liitettäväksi 15.D:aan orgaaniseksi erilliseksi pataljoonaksi.

PM:n käsky 532/Op.1/5.d:
- 2.SiltaK siirretään rautateitse Karjalan kannakselle. Kuormausasema Rantasalmi, purkamisasema Sakkola, minne saavuttuaan komppania alistetaan III AK:lle.

Ylipäällikkö lähti presidentti P.E. Svinhufvudin hautajaisiin Luumäelle. Lähtö klo 22.05.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Mungalanpuron länsipuolella vihollisaseet ampuivat aamulla klo 5.00-9.30 n. 180 kranaattia. Mungalan puron itäpuolella vihollinen aloitti klo 9.40 tulivalmistelun ja n. komppanian verran vihollisia lähestyi useana osastona asemiamme. Puolen päivän aikaan saatiin vihollinen karkoitetuksi, ja se menetti ainakin 10 kaatunutta. Omat tappiomme 4 lievästi haavoittunutta. Vihollistykistö ja krh:t ampuivat kaikkiaan n. 1700 kr., omat aseemme n. 220 kr. - 8.Mt.Rask.Ptri on ampumavalmiina Soksun niemessä p = 2450, i = 1000. -
Ajalla 1.-7.3.44 on VI AK:n lohkolla ollut toiminnassa 26 omaa ja 15 vihollisen partiota sekä V AK:n lohkolla 24 omaa ja 16 vihollisen partiota.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 1987:
- Aamulla ajoi saksal.hl. Mark Stig karille Hangon edustalla.
- Radiomittausalus Togo saapunut Tallinnaan ja suorittaa öisin vartiopalvelusta.

22,05 Lähti Ylipäällikkö junalla Mikkelistä Luumäelle presidentti P.E. Svinhufvudin hautajaisiin.

9.3. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 982:
- Vih:n lentoja 13, koneita 35.
- Omia lentoja 3, koneita 4.
- Vih:n tappiot: 1 saksal. it:n 7.3. pohjoisessa pudottama kone.

PM:n käsky 576/Lkp:
- Perustetaan 5.Raut.Liik.K.

P.E.
Ylipäällikkö palasi Luumäeltä presidentti Svinhufvudin hautajaisista. Paluu klo 18.30.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Sevastopilin maastossa karkoitti jv.tulemme aamulla 15-miehisen vihollispartion, joka vetäytyessään ampui 2 valorakettia, jolloin vihollinen aloitti voimakkaan tulikeskityksen asemiimme Lampijärven tien molemmin puolin (arviolta n. 2000 eril. kr:a). Oman tykistön ja krh:ien sulkutuli esti päivän valjettua taempana todetun suurehkon vihollisosaston lähestymisyrityksen. Omat tappiot: 1 sotamies kaatui, 1 ups. + 1 au + 5 miestä haavoittui.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Lin.Rak.P Sak.1 on lähetnyt Karhumäestä 8.3.44 määräasema Raivola.

illalla 3.D:n tilanneilmoitus:
- Aamuyöllä saapunut saksal. I/KTR 82 ja majoittunut II/KTR 16:n yhteyteen.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Saapkajärven taisteluun 7.8. osallistui 1 hiihtopatl. vahvistettuna tiedusteluosastolla. Lopulliset vih.menetykset olivat 91 kaat., 24 vankia ja saalista mm. 42 amerikkalaista kp.

18,30 Palasi Ylipäällikkö junallaan Mikkeliin Luumäeltä presidentti Svinhufvudin hautajaisista.

10.3. aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Laatokan rantamaastossa pääsi klo 04.40 osia n. 20-miehisestä vihollisosastosta voimakkaan tykistö- ja jv:n raskaiden aseiden tulen (useita satoja kr.) tukemana käymään taisteluhaudassamme. Tappiomme 2 kaatunutta, 5 haavoittunutta ja 2 kadonnutta. Vihollisen tappiot ainakin 4 kaatunutta.

aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Autokuljetuksin on kaksi komppaniaa G.J.R. 139:stä saapunut Kiestingin suunnalle.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 983:
- Vih:n lentoja 56, koneita 490. Yhteensä n:o 340.konetta pommitti yöllä Tallinnaa.
- Omia lentoja 36, koneita 93. Illalla ja yöllä 6 JK, 8 BL ja 5 DN pommitti Gorskajan, Kasimovon ja Levashovon lentokenttiä, yht. n. 1900 kg pommeja pudotettiin.
- Vih:n tappiot: Rukajärven suunnalla 1 vih:n puolella havaittu pakkolaskun tehnyt DB, joka tuhottiin. Lentokenttien pommituksessa tuhottu luultavasti useita koneita; 1 IL-2 luultavasti tuhoutui ilmataistelussa Seivästön ja Seiskarin välillä. Tallinnan pommituksessa saksalaiset ampuivat alas 17 konetta, Pohjois-Suomessa 8.3. 2 konetta.

10.3. PM:ssa olevan saksal kenraalin kirj. PM:n Op.os:n päällikölle I a Nr. 839/44. (Sonderorientierung 2.-8.3.44):
- H.Gr.A: 6.3. alkoi voimakas vihollishyökkäys Kriwoi Rogin lounaispuolella, joka johti sisäänmurtoon. Vastatoimenpiteet käynnissä.
- H.Gr.Süd: Kirowgradin lounaispuolella vihollisen 7.3. suorittamat hyökkäykset torjuttiin. Swenigorodkan alueelle taistelut jälleen kiihtyivät. Täällä saatiin vihollisen 40 km:n levyinen sisäänmurto raukeamaan tyhjiin. Vihollinen hyökkäsi erittäin vahvoin voimin 4.3. Schepetowkan lupna tunkeutuen Star Konstantinowin lähettyville ja Tarnopolin koillispuolelle saakka. H.Gr.Mitte: Vihollisen yritykset tunkeutua Bobrniskin itäpuolella olevasta sisäänmurtoaukosta Bobrniskia kohti ja pohjoiseen Mogilevia kohti torjuttiin. Myöskin monen divisioonan voimin Smolenskin - Minkin rataa vastaan tehdyt vihollishyökkäykset kilpistyivät.
- H.Gr.Nord: Voimakkaat vihollishyökkäykset Pleskaun luoteispuolella torjuttiin. Narvan rintamalla muodostuivat taistelut Piepusjärven pohjoispuolella ja Narvan kaakkoispuolella olevassa sisäänmurtoaukossa ankariksi. Kaupungin luoteispuolella on Narvajoen ranta saksalaisten hallussa.

PM:n kirj. 178/Op.2/1.b. LIITE n:o 713:
- Konevitsan saarta ei ole pidettävä pääasemaan kuuluvana, vaan miehitettynä etuvartioasemana, jonne ei ole sijoitettava raskasta tykistöä, joskin saaren on oltava sen kantopiirissä. Sen sijaan kevyen patterin sijoitus konevitsaan on tarpeellinen.

PM:n Operatiivisen osaston päällikön eversti Nihtilän antama tilannekatsaus. LIITE n:o 714:

PM:n käsky 481/Op.1/5.d:
- 9.Er.Lin.Rak.K siirretään Mikkelistä 21.3.44 linnoitustöihin Karjalan kannaksen V-T linjalle.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Ajalla 1.-10.3.44 on etumaastossa toiminut 35 omaa partiota.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- 1.3. - 10.3.44 välisenä aikana suoritti 18 omaa partiota tiedustelu- ja väijytyspartiointia.

illalla 3.D:n tilanneilmoitus:
- E/Kev.It.Psto 2 on lähtenyt tänään klo 05.00 autokuljetuksena Ouluun.
- 3.D:n ja 7.Vuor.D:n välisen vaihdon toinen vaihtamisvaihe alkanut ja on I/KTR 82 (pl. ptri) vaihtanut tänään II/KTR 16:n.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 1991:
- Yksi saksal.hävittäjä, 6 mtv:ttä ja 2 verkonlaskijaa on siirtymässä Tallinnaan.

11.3. aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- III/JR 55 on vaihtanut III/JR 36:n etulinjasta.

aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Omat joukot: Pion.P 99 on vaihtanut HiihtoP 82:n ja Tied.Os. 99:n.

11.3. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 984:
- Vih:n lentoja 20, koneita 48:
- Omia lentoja 23, koneita 54. Aänisen itärannalla 1 LY pommitti Pestsanojen ja Tuuban kyliä.
- Omat tappiot: 1 MT syöksyi mahdollisesti vih.hävittäjien alasampumana m ahan Kivennavalla; ohjaaja sai surmansa. 1 FR vaurioitui lievästi laskussa, ohjaaja säilyi vammoitta.
- Vih:n tappiot: 9./10.3. suoritetussa pommituksessa tuhottiin valokuvatiedustelun mukaan 10 vih.konetta. 8.3. saksal.hävittäjät ampuivat Pohjois-Suomessa alas 2 hävittäjää.
- Is.ilmoitus 10.3.44: Helsingistä evakuoitu 103.350 henkilöä.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Aamulla tunkeutui iskuosastomme tykistön tukemana vihollisen tukikohtaan Gangjärven pohjoispuolella ja vyörytti siellä n. 250 m. tst.hautaa, rjäytti 3 korsua, yhden betonibunkkerin sekä yhden pst.tykkiaseman. Vihollisen tappiot 20 kaatunutta ja 4 vankia (1 kuoli myöhemmin). Omat tappiot 3 lievästi haavoittunutta.

illalla 3.D:n tilanneilmoitus:
- II/KTR 16 on aloittanut 10.3. illalla marssin Hyrynsalmelle.

12.3. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 985:
- Vih:n lentoja 7, koneita 11.
- Omia lentoja 15, koneita 49.

IV AK:n puolustuskäsky 42/III/201 (PM 610/Op.1/5 f/16.3.44).
LIITE n:o 715:
- IV AK:n tehtävä on estää vihollisen tunkeutuminen Kannaksen länsiosaan torjumalla sen hyökkäykset pääasemassa (= nykyisessä etulinjassa).
- Lohkon rajat ja välirajat.
- Pääpuolustuslinjan yleinen kulku.
- Reservit.

illalla 3.D:n tilanneilmoitus:
- II/JR 53 on aloittanut 11.3.44 illalla marssinsa Hyrynsalmelle.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Vanki tiedon mukaan on Maaselän lohkolta Louhen suunnalle tuotu maalisk. alussa 367.D ja 2 hiihtopatl.
- Keskikaista: A.O.K./IC otaksuu radalla todetun liikenteen ja eräiden muiden tietojen nojalla, että Kantalahden suunnalle olisi tuotu n. puolitoista divisioonaa joukkoja.

13.3. aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Dolgjärven lounaispuolella tunkeutui iskuosastomme keskiyöllä tehokkaan tykistö- ja krh.tulen tukemana vihollisasemaan, jossa se 40 min. aikana syörytti 350 m. taisteluhautaa, tuhosi 6 taisteluopsäkettä, räjäytti kasapanoksin asuinkorsun, jossa oli n. 20 vihollista, ja tuhosi taisteluhaudassa 2 vihollista. Mainitusta asuinkorsusta saatiin yksi vanki. Vihollistykistö ampui toiminnan aikana asemiimme n. 250 kr. Iskuosastomme palasi tappioitta takaisin.

13.3. aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Suurilahden maastossa tunkeutui oma 29-miehinen osastomme tykistömme ja krh:ien tulen tukemana vihollisen asemiin, jossa vyörytti noin 200 m. taisteluhautaa, tuhosi asuinkorsun ja kk.pesäkkeen sekä toi mukanaan vangin, joka kuitenkin vaikeasti h avoittuneena kuoli välimaastossa. Viholliselle tuotettiin huomattavat tappiot.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 986:
- Vih:n lentoja 2, koneita 2.
- Omia lentoja 8, koneita 20.

PM:n käsky 584/Op.1/5.d. LIITE n:o 716:
- 3.D:sta erotetaan toistaiseksi suoraan ylipäällikön alaiseksi taisteluosastoksi Ryhmä S(uomussalmi). Komentaja: JR 11:n komentaja, esikunta: E/JR 11 tarpeen mukaan 3.DE:sta vahvistettuna, joukot JR 11 ja I/JTR 16. Ryhmä S keskitetään alueelle Hyrynsalmi - Suomussalmi - Kuusamo tehtävänään ylipäällikön reservinä valmistautua tarvittaessa käytettäväksi saksalaisen 20.Vuoristoarmeijan tukemiseen joko Kiestingin tai Uhtuan suunnilla.
- Vahv. II/JR 14 (II P, 13.K ja 14.K) sekä Er.P 8 jäävät toistaiseksi nykyisille lohkoilleen, jossa ne alistetaan saksalaiselle 7.Vuor.D:lle. Komentoasioissa ne, Rj.P 7 ja 8 sekä Kev. Psto 17 alistetaan Ryhmä S:n komentajalle.
- Heikennetyn 3.D:n siirto jatkuu ylipäällikön käskyn 529/Op. 1/5.d/7.3.44 mukaisesti.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- 9.Tyk.K on saapunut Maa.R:n alueelle 12.3.33. ja majoitettu Pintuisten länsipuolelle p. 7900, i. 7900.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Kalastajasaarennon länsiosassa vih. ampui krh.tuli-iskuina yli 1100 kr. asemiamme vastaan.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 1997:
- Klo 14.00 ajoi "Suomen poika" karille Kruunuvuoren selällä.
- Viime yönä saksalaiset täydensivät Seeigel-sulkua. Tänään aloitettiin verkkosulun lasku Naissaaresta pohjoiseen.

14.3. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Klo 3-4 välillä ampui vih.voimakkaan tuli-iskun Rajajoen suun maastoon (yht. n. 550 eril. kr:a). Samanaikaisesti hyökkäsi n. joukkueen vahvuinen vih.osasto asemiamme vastaan muutaman vih:n onnistuessa tunkeutua tst.hautaamme, mistä kuitenkin heti heitettiin takaisin. Vih. jätti jälkeensä ainakin 2 kaat. Omat tappiot: 1 stm. kaat., 3 stm. haav. ja 1 kad.

PM:n käsky 589/Op.1/5.d:
- 19.Pr:n orgaaninen tykistö (Kev.Psto 19 ja Rask.Psto 39) alistetaan 16.3.44 Perkjärven tyk. koulutusleirillä III AK:lle siirrettäväksi etulinjaan 19.Pr:n lohkolle.
- Rask.Psto 20 (p. 3.ptri) alistetaan IV AK:lle, niin pian kuin Rask.Psto 39 on sen vaihtanut.
- III AK irroittaa I/KTR 9:n, joka on palautettava ylipäällikön reservinä olevan divisioonansa yhteyteen.

PM:n käsky 596/Op.1/5.D:
- 3.D irroittaa 11.Tyk.K:n, joka rautateise siirretään Karjalan kannakselle. Lähtöpäivä viimeistään 21.3.44. Purkamisasemalle Valkjärvelle saavuttuaan komppania alistetaan III AKE:lle.

14.3. illalla 3.D:n tilanneilmoitus:
- III/JR 11 on aloittanut 13.3. illalla ja I/KTR 16 tänäiltana marssin Hyrynsalmelle. III/JR 218 on vaihtanut 14.3. klo 08.00 mennessä I/JR 11:n etulinjasta.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: III G.J.R 139 saapunut kokonaisuudessaan Kiestingin suunnalle. II/G.JR 139 vaihtanut II/G.J.R. 218.
- Pohjoiskaista: Vih:n kahdessa ilmahyökkäyksessä (yht. 18 konetta) tappiot: 3 kuollutta, 3 haav. ja 2 kalastuskutteria uponnut. Seuraavia siirtoja Jäämeren rintamalla reservien muodostamiseksi:
a) Geb.Pi.BH. 91 vaihtanut 1/G.J.R. 141:n, joka div:n reservinä neliössä p. 96 i 52.
b) Geb.Jg.Btl. 143 vaihtanut II/G.J.R. 141:n, joka siirretty AK:n reserviksi Russenstrassen ja Titovkan tien risteykseen.
c) Geb.Pi BH. 82 siirretty AK:n reserviksi Parkkinaan. Osia siitä sijoitettu Luostarin lohkolle varustelutöihin.

15.3. aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Klo 19.00 tunkeutui iskuosastomme Vaskusjärven suunnalla vih:n krh.asemaan tuhoten kasapanoksin kaksi asuinkorsua, vih:n tappiot n. 25 miestä, joista ainakin 1 ups. osastomme vetäytyi tappioitta.

aamulla 3.D:n tilanneilmoitus:
- Tuoppajärven suunnalla ilmeisesti toimivan vihollisen suurehkon sissiosaston toiminnan estämiseksi on käskystäni kk.joukkueella vahvistettu kiv.komppania Rj.P 7:stä lähtenyt klo 02.30 liikkeelle tehtävänään Asuttusaaren haltuunotto 15.3. 44 aamuhämärissä sekä sen pitäminen,Tarassisaaren varmistaminen sekä tiedustelun suorittaminen Harvasaaren ja Koukkusaaren suuntiin:
- Ennakolta Asuttusaareen lähetetty partio palasi klo 05.15 ilmoittaen Asuttusaaren ja Tarassinosaaren olevan vapaat vihollisesta.

aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Kalastajasaarennolla keskustaan 1850 vih.kr.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 988:
- Ei vih:n lentotoimintaa.
- 1 oma lento, 2 konetta.
- Vih:n tappiot: 13.3. saksal.hävittäjät ja it. ampuivat Pohjois-Suomessa 9 konetta.

PM:n käsky 601/Op.1/5.d:
- 3.D jättää PM:n käskyssä 529/Op.1/5.d/ 7.3.44 mainitun siirron yhteydessä sääasemansa Ryhmä S:n käyttöön.

3.D:n käsky 639/III/2 a (PM 621/Op.1/5.f/18.3.33):
- Päämaja on käskenyt muodostamaan ryhmä S:n, jonka komentajaksi tulee JR 11:n komentaja ja johon tulevat kuulumaan JR 11 ja I/KTR 16. Ryhmä S keskitetään alueelle Hyrynsalmi - Suomussalmi - Kuusamo. Sen tehtävänä tulee olemaan toistaiseksi Ylipäällikön reservinä valmistautua tarvittaessa käytettäväksi saksalaisen 20.Vuoristoarmeijan tukemiseen joko Kiestingin tai Uhtuan suuntaan. Ryhmä S muodostetaan eri käskyllä joukkojen saavuttua keskitysalueilleen.

15.3. III AK:n käsky 360/Tyk.1/1 d (Pm 614/Op.1/5.f/17.3.44):
- 19.Pr:n orgaaninen tykistö (Tyk.tsto/19.Pr., Rask.Psto 39 ja Kev.Psto 19) siirtyy III AK:n alaisuuteen 16.3.44. Tykistöllinen rintamavastuu 19.Pr:n lohkolla siirtyy 20.3.44 klo 18.00 19.Pr:n tykistökomentajalle. Rask.Psto ja Kev.Psto 19 vaihtavat Rask.Psto 20:n (p. 3./Rask.Psto 20), II/KTR 12:n ja III/KTR 12:n. Kev.Psto 14 alistetaan 20.3.44 klo 18.00 19.Pr:n komentajalle. II ja III/KTR 12 siirtyvät 15.D:n lohkolle, III/KTR 12 ottaa vastaan I/KTR 9:n tehtävät 21.3. 44, I/KTR 9 siirtyy reserviksi 10.D:n tyk.kom:n alaisuuteen. Rask.Psto alistetaan 20.3.44 klo 18.00 15.D:n tykistökomentajalle. Rask.Psto 20 (p. 3/Rask.Psto 20) siirtyy IV AK:n alaiseksi. 5.Mittausptri alistetaan 15.D:n tyk.kom:lle. Sen on oltava toimintavalmiina 16.3.44 klo 12.00, jolloin 1. Äm.Os. siirtyy IV AK:n alaisuuteen.

PM:n kirj. 1070/Huolto 1/1 b. (Huoltotilanteen kehitys 1.-29. 2.44):
- A.tarvikkeiden kulutus on helmikuussa ollut suurempi kuin tammikuussa. Helmikuunkin kulutus on kuitenkin huomattavasti pienempi kuin m:n 1943 kuukausikulutusten keskiarvo.
- Joukkojen terveydentila on pysynyt verrattain hyvänä. Kurkkumätätapausten lukumäärä on jonkinverran vähentynyt.
- Tappiot olivat 1.2. - 29.2.44 tappioilmoitusten mukaan seuraavat: kaatuneita 8 + 21 + 123, haavoittuneita 24 + 89 + 468 ja kadonneita 2 + 2 + 21. Kaatuneita ja kadonneita oli 29.2.44 mennessä yhteensä 38.732.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Ajalla 8.-14.3.44 on VI AK:n lohkolla ollut toiminnassa 49 omaa ja 10 vih.partiota sekä V AK:n lohkolla 32 omaa ja 17 vih.partiota. Oma partiointi on ollut vilkkainta välillä Shelesjärvi - Pertlampi (22 partiota) ja Vadrusjärven suunnalla (3 partiota). Vihollisen partioinnilla ei ole ollut painopistettä.

illalla 3.D:n tilanneilmoitus:
- Asuttusaari miehitetty klo 10.30.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Aamupäivästä lähtien suomal.voimia sijoitettu Tuoppajärven alueelle seuraavasti: 1 kv. Taraskinin saaren itäpäässä, 1 kompp. Shilon saarella ja 1 kv. n. 8 km. itäkaakkoon Valasjoen suusta neliössä p. 82 i 42.

16.3. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 989:
- Vih:n lentoja 25, koneita 31.
- Omia lentoja 4, koneita 4.

illalla 3.D:n tilanneilmoitus:
- 3./Rask.Psto 16 ja 11.Tyk.K ovat lähteneet Hyrynsalmelle.

17.3. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Kapujärven lohkolla torjuttiin jv.- ja tyk.tulella n. 40-miehisen vih.osaston kolmena aaltona suorittama hyökkäys. Viholliselle tuotettiin ainakin 6 miehen tappiot kaatuneina. Hyökkäyksen aikana vih. ampui n. 850 kr.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Klo 23.20 hyökkäsi Liistelammen kaakkoispuolella komppanian vahvuinen viholliosasto asemiamme vastaan kiivaan n. 3000 kr. käsittävän tykistön, krh:ien ja rakettitykkien tulivalmistelun jälkeen. Vihollinen yritti tunkeutua tukikohtaamme, mutta oman tykistön ja jv:n tuli pakoitti vihollisen vetäytymään klo 24.00 mennessä. Viholliselle tuotettiin 15 miehen tappiot kaatuneina ja 25 miehen haavoittuneina. Omat tappiot 1 kaat. ja 12 liev. haav.

aamulla 3.D:n tilanneilmoitus. LIITE n:o 717:
- Taistelu hevosenkengässä 17.3. iltayöllä.

aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Vankitiedon mukaan on 21.D 8.3.44 siirretty Kantalahden rintamalle.

Ilmav:n yilannetiedoitus n:o 990:
- Vih:n lentoja 3, koneita 3.
- Omia lentoja 2, koneita 4.

3.D:n käsky 682/III/2.a (PM 634/Op.1/5 f/19.3.44):
- Saksalaisen I/218:n ja II/JR 11:n vaihto tapahtuu 21.3.44 klo 18.00 mennessä, jolloin rintamavastuu patl:n lohkosta siirtyy I/JR 218:n komentajalle. Rintamavastuu Uhtuan tien lohkolla siirtyy JR 11:n komentajalta ev. Pöyhöseltä JR 218:n komentajalle ev. Schulerille 19.3.33 klo 11.00.

PM:n käsky 598/Lkp. (PM 641/Op.1/9 c/19.3.44):
- Mittaustoiminnan tehostamiseksi Karjalan kannaksella perustetaan IV AK:n toimesta 11.Mitt.Ptri. Perustettavan ptrin rungon muodostaa 1.Äänenmittausosasto, joka lakkautetaan. Samalla lakkautetaan KTR 15:n valonmittausosasto, jonka henkilöstö ja sotamateriaali siirretään 11.Mitt.Ptriin.

PM:ssa olevan saksal. kenraalin kirj. PM:n Op.Os:n päällr:lle I a Nr. 923/44. (Sonderorientierung 9.-15.3.44):
- Itärintaman taisteluiden painopiste oli HGr.A:n pohjoislohkolla ja HGr. Südin lohkolla.
- HGr.A: Tykistön, panssari- ja ilmavoimien massakäytöllä sai vihollinen Kriwoi Rogin lounaispuolella aikaan läpimurron, mutta sen motitus- ja vyörytysyritykset rakesivat. Chersson tyhjennettiin.
- HGr.Süd: Vihollisen onnistui murtautua syvälle rintamaan Umanin ja Lipolezin luona ja Star Konstatinoffin itäpuolella, joten Ryhmän oli luovuttava Bugilla olevista sillanpääasemistaan ja vetäydyttävä Proskuroffin itä- ja Proskuroff - Tarnapolin pohjoispuolella olevalle alueelle. Gaiworonin luona onnistui vihollisen muodostaa sillanpääasema Bugin yli.
- HGr.Nord: Saksalaisten Narvan kaakkoispuolella olevan sisäänmurtoaukon supistamiseksi suorittama vastahyökkäys johti maastovoittoihin.Omutin pohjoispuolella saavutettiin Narvajoki.

17.3. illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Aamulla lyötiin takaisin Koromislovan suunnalla vihollisen erästä tukikohtaamme vastaan n. komppanian voimin ja n. 1000 kr:n tukemana tekemä hyökkäys 30 vihollisen päästessä asemiimme. Vihollisen tappiot ainakin 5 kaatunutta sekä haavoittuneita. Omat tappiot 2 haavoittunutta sekä menetetty 1 kk. ja 1 puhelin.

illalla II AK:n tilanneilmoitus. LIITE n:o 718:
- Taistelu Seesjärven eteläpuolella.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2005.
- Uud.RPr:sta siirtyy 2 + 9 + 26 miestä ja 2/75/K/17-tykkiä Ään.RPr:iin.

18.3. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Klo 18.20 aloitti vih. kiivaan tyk.keskityksen Kuvajanmetsän ja Ohanjoen väliseen maastoon tulen suuntautuessa myös takamaastoon (yht. n. 1800-1900 eril. kr:a). Samanaikaisesti hyökkäsi Ohdan tien eteläpuolella n. 50-60-miehinen, lumipukuinen vih.osasto erästä tukikohtaamme vastaan. N. 10 vih. pääsi esteemme läpi, mutta karkoitettiin. Sen tappiot: ainakin 10 kaatunutta. Omat tappiot: 1 kaatunut, 3 lievv. haavoittunutta.

aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Eilisessä aamuilmoituksessa mainitun vangin mukaan on Kantalahden suunnalla perustettu 9.Armeija. Vih. suunnittelisi suurhyökkäystä 7 div:n, 2 tyk.rykm:n ja 8 heitinprik:n voimin.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 991:
- Vih:n lentoja 22, koneita 37.
- Omia lentoja 6, koneita 23. 16.-17.3. saapui Saksasta 14 MT-konetta.
- Omat tappiot: 1 MY syöksyi harjoituslennolla lattakiertees-sä metsään Kilpasillan lähellä. Ohjaaja sai surmansa.

illalla 3.D:n tilanneilmoitus:
- I/JR 206 on vaihtanut klo 17.00 mennessä I/JR 218:n etulinjasta.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2007:
- Eilen illalla M 3130 törmäsi proomuun ja upposi Ekholmin itäpuolella. Henkilökunta pelastettiin. Tänään iltapäivällä saksal. M 7 sai osuman n. 30 lekon hyökkäyksessä Vergin pohjoispuolella. Keulassa vuoto, alusta hinataan Tallinnaan. 2 lekoa ammuttiin alas.

19.3. aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: G.J.R. 139 saapunut kokonaisuudessaan Kiestingin suunnalle. AK:n reserviksi jäävät toistaiseksi Tied.Os. 99, HiihtoP 82 ja 3./Pion.P 99. 7.D on pääosillaan saapunut Uhtuan lohkolle.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 992:
- Vih:n lentoja 10, koneita 105.
- Omia lentoja 4, koneita 8.
- Vih:n tappiot: 18.3. havaittiin Kronstadtin länsipuolella alassyöksynyt tai pakkolaskun tehnyt vih.kone. 16.-17.3. saksalaiset ampuivat pohjoisessa alas 40 konetta.

PM:n käsky 640/Lkp. (PM 658-Op.1/7.b/20.3.44):
- Kotij.E:n toimesta on Lääkintäkoulutuskeskuksessa Lahdessa viipymättä perustettava yksi lääkintäjoukkue (Lääk.JS).

Aun.R:n käsky 1360/III a/15 (PM 688/Op.1/5 f/23.3.44):
- Aluehävitysten suunnittelussa noudatetaan seuraavaa: ns. poltetun maan taktiikkaa ei toteuteta, asutuskeskukset, asuinrakennukset ja metsät hävitetään vain mikäli ne haittaavat taistelutoiminnan järjestelyä, liikenne- ja tieverkosto hävitetään ja teollissuuslaitoksista vain sellaiset, joista vihollisen sodankäynnille on suoranaista hyötyä.

3.D:n käsky 740/III/2 b (PM 685/Op.1/5.f/23.3.44) LIITE n:o 719:
- Saksalaisen 7.Vuor.D:n ja 3.D:n välinen toinen vaihtamisvaihe päättyy 22.3.44 klo 12.00, jolloin 3.D:n komentaja luovuttaa rintamavastuun 7.Vuor.D:n komentajalle kenr.luutn. Krakaulle.

III AKE:n lenn.sanoma 663/399/III/3.b:
- 40.KS alistetaan pvm:llä 19.3.44 suoraan III AKE:lle.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus. LIITE n:o 720:
- Taistelu Ontajärven saarissa.

illalla 3.D:n tilanneilmoitus:
- Rintamavastuu Uhtuan tien lohkolla on siirtynyt klo 11.00 JR 11:n komentajalta ev. Pöyhöseltä G.J.R. 218:n komentajalle ev. Schülerille. 3.DE on siirtynyt päivän kuluessa Suomelaan.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2009:
- Klo 07.40 vaurioitui saksal. M 3122 Kundalahdessa 20 vih. koneen hyökkäyksessä. Klo 09.40 suoritetussa vih.hyökkäyksessä pudotettiin 1 kone.

20.3. aamulla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Iltailmoituksessa mainitussa Ontajärven saarissa tilanne ennallaan.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 993:
- Vih:n lentoja 87, koneita.
- Omia lentoja 20, koneita 50. 13 MS-konetta pommitti Ondozero n:n eteläpuolella n. 300-miehistä vih.osastoa. Yöllä 1 DN pommitti Pashan asemaa.

20.3. illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Ajalla 11.-20.3.44 on etumaastossa toiminut 27 omaa partiota.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- 10.3.- 20.3.44 välisenä aikana on ollut toiminnassa 24 omaa partiota.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Ontajärven saarista vihollinen vetäytyi pois aamulla.

illalla 3.D:n tilanneilmoitus:
- Klo 20.00 siirtyy tykistövastuu KTR 16:n komentajalta ev. Edgreniltä saksal. Geb.Art.Rgt. 82:n komentajalle ev. Kunz Aeitomille.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: 20.3. klo 13.00 rintamavastuu siirtynyt 7.Geb. Div:lta 8.Geb.Div:lle. SS-HiihtoP "Norge" siirretty Jelettijärven itärannalle nelisön p. 33 i. 49.
- Keskikaista: Ahvenjärven luoteispuolella vih. hyökkäsi iltapäivällä n. 1-2 rykm:n voimin, mutta torjuttiin.
- Saalispaperien mukaan on keskikaistalle saapunut 67.D. 20.3. lähtien omat vastatoimenpiteet: I/378 koillisrintamalla, III/392 sijoittuu Ahvenjärven etelä-lounaispuolelle, III/378 järven luoteispuolelle, Tied.Esk. 230 ja Itä-K 690 Harvasjärvi - Rovavaaran maastoon, II/378 päämosillaan Liposyntymään, II/307 Suonlmajärven pohj.pään - Kynsilammen tukikohtiin, ak:n reservinä I/392 Särkivaaran eteläpuolelle.

21.3. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- N. klo 2.30 aloitti vih. kiivaan keskityksen Vaskisavotan tien maastoon ampuen yht. n. 1000 erilaista kr:a. Samalla hyökkäsi n. 20-miehinen vih:n iskuosasto em. tien eteläpuolella. Osa vihollisista pääsi esteemme läpi, mistä vartiomiehemme (haavoittumisestaan huolimatta) heidät karkoittivat. Vih.osasto karkoitettiin tyk.- ja krh.tulella ja jätti jälkeensä 5 kaatunutta. Omat tappiot: 1 stm. kaatunut ja 2 haavoittunut lievästi.

aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Ylävilmajoen luoteispuolella olleet omat taisteluetuvartiot vedetty vih:n painostuksen tähden tukikohtalinjalle.
- Pohjoiskaista: Länsi-Litsalla neliössä p. 90, i 53 4 omaa iskujoukkuetta tunkeutui vih:n tukikohtaan, joka tuhottiin n. 80 miestä käsittävine miehistöineen. Vih. kärsi vastaiskuissaan lisätappioita. Omat tappiot 1 kaat., 14 haav.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 994:
- Vih:n lentoja 23, koneita 39.
- Omia lentoja 11, koneita 35.
- Vih:n tappiot: 3 saksal. hävittäjien pohjoisessa 18.3. alas- ampumaa hävittäjää.

21.3. PM:n käsky 669/Lkp. (PM 677/Op.1/9.c/22.3.44):
- 83.PAutoK:n nimi muutetaan 83.AutoK:ksi.

PM:n käsky 665/Lkp. (PM 686/Op.1/17.d/23.3.44):
- Saksan ilmavoimien käyttöön alistettu Lin.RP 115 on viipymättä hajoitettava ja sen henkilöstöstä ja materiaalista muodostettava 34.Er.Lin.RK ja 35.Er.Lin.RK.

illalla 3.D:n tilanneilmoitus:
- 3.DE:n kirj. n:o 545/III/2 a/sal./7.3.44 edellyttämä saksal. 7.Vuor.D:n ja 3.D:n välinen toinen vaihtamisvaihe on loppuun suoritettu 21.3.44 lukuunottamatta HiihtoP 82:n ja II/JR 14:n vaihtoa. III/JR 218: joka suunnitelmien mukaan piti tulla 7.Vuor.D:n reserviksi, on XVIII (Vuor.) AKE:n toimesta pidätetty Kananaisiin, mutta 3.D:n komentaja on tästä huolimatta antanut tänään etulinjasta vapautuneelle II/JR 11:lle käskyn aloittaa marssinsa RyhmäS:n yhteyteen 24.3. 44 illalla. Luovutus kenr.luutn. Krakaulle on paraillaan käynnissä.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Eilisessä hyökkäyksessä Ahvenjärven luoteispuolella vih. menetti n. 400 miestä, joista 120 laskettua kaatunutta. Vankeja 21.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2013:
- Tarkistamattomien tietojen mukaan vaurioitui hl. Virpi (MKH 1225 brt.) Pohjanmerellä 11.3.44. Alus ajettiin matalikolle ja joutui myöhemmin hylyksi. Miehistö on pelastettu.

22.3. klo 13.40 3.DE:n lenn.sanoma.
- 7.D:n komentaja kenr.luutn. Krakau ja 3.D:n komentaja kenr. maj. Pajari ilmoittavat, että Uhtuan lohkon rintamavastuu on siirtynyt 3.D:lta 7.D:lle 22.3.44 klo 12.00.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 995:
- Vih:n lentoja 18, koneita 31.
- Omia lentoja 6, koneita 11. 2 MS-konetta tulitti Äänisellä vih.osastoa, josta 10.- 20 vihollista jäi jäälle.
- Ilmataistelussa Valkeasaaren ja Rokanjärven seuduilla ammuttiin alas 2 LA-5.
- Omat tappiot: 1 MT tuhoutui startissa.
- Vih:n tappiot: 2 konetta + 21 saksal. hävittäjien pohjoisessa 20.3. alasampumaa konetta.

PM:n käsky 682/Op.1/5.d:
- 3.D jättää viestipataljoonastaan ja pioneeripataljoonastaan kummastakin yhden komppanian Suomussalmelle, jossa ne alistetaan Ryhmä S:lle.

22.3. PM:n käsky 680/Lkp. (PM 691/Op.1/6 a/23.3.44):
- Ylipäällikön päätöksen mukaisesti jää I/JR 23 5.D:n orgaaniseksi erilliseksi pataljoonaksi ja II/JR 23 siirtyy 11. D:n orgaaniseksi erilliseksi pataljoonaksi. KrhK/JR 23 jää 5.D:n orgaaniseksi krh.kompp:ksi ja Tyk.K/JR 23 5.D:n toiseksi orgaaniseksi tyk.kompp:ksi. E/JR 23 jää toistaiseksi ylimääräisenä Aun.RE:n käyttöön. Kol./JR 23 kotiutetaan materiaalin puolesta Urjalaan. Näiden toimenpiteiden suorituksen jälkeen katsotaan JR 23 lakkautetuksi.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Ajalla 15.-21.3.44 on VI AK:n lohkolla ollut toiminnassa 33 omaa ja 5 vihollispartiota. V AK:n lohkolla 34 omaa ja 5 vihollispartiota sekä Aän.RPr:n lohkolla 1 oma ja 7 vihollispartiota. Oma partiointi on ollut vilkkainta Pertlammen suunnalla (15 partiota) ja Ison Kuzrajärven länsipuolella (9 partiota) sekä vihollisen Limosaaren suunnalla.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- 14./JR 25 on ottanut vastaan 34.Tyk.K:n tehtävät Perälahden lohkolla. 34.Tyk.K on majoittunut Käppäselkä - Kontiovaara tien varteen n. 5 km. Saidomjärvestä luoteeseen. I/JR 56 on vaihtanut II/JR 56:n etulinjasta ja 28.Tyk.K 14./JR 46:n.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: 7.Geb.Div. ottanut 22.3.44 klo 1.00 rintamavastuun 3.D:lta.
- Keskikaista: N. kompp:n vahvuinen vih.osasto tunkeutui kahden Ylävilmajoen länsipuolella olevan tukikohtamme väliin. Vastaisku käynnissä. Pohjoisemmalla Liposyntymällä olevia voimiamme vastaan hyökkäsi vih. n. 3 patl:n voimin. Hyökkäys torjuttiin ja 2 vankia saatiin. Et. sivustalla irroitettu Tied.os. 776 ja 1/JR 307 ja siirretty reserveiksi pohj. sivustan vih.hyökkäystä vastaan. Et.sivustalla Geb.Jg.Btl. Algeu.
- Pohjoiskaista: Länsi-Litsalla tuhosi oma patl. Veitschin pohjoispuolella neliössä p. 89 i. 49 vih. leirin miehistön ja torjui 2 vih:n idästä ja lännestä tekemää vastaiskua. Vih.tappiot n. 160 miestä, joista 103 kaat. laskettu. AKE odottaa vih.hyökkäystä Länsi-Litsaa vastaan. Luostarista siirretty I/136 valtakunnan rajalle neliöön p. 94 i. 34. III/137 siirretty Luostariin. Kalastajasaarennolla II/380 vaihtanut Kkp.4:n. Neidenistä siirretty III/388 AK:n reserviksi Titovkavuonon et.päähän.

23.3. aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Maastossa p. 5070, i. 3700 taistelu- ja tiedustelupartiomme tapasi aution lujan tukikohdan, missä n. 70 tulikorsua, 36 asuinkorsua ja sauna. Asuinkämpät olivat puolijoukkueen ja joukkueen kämppiä. Tukikohdan ympärillä oli 3-4-rivinen ansakenttä. Vihollisen tukikohta hävitettiin, jonka jälkeen partiomme palasi. Yleensä osoittautui vihollinen hyvin varovaiseksi ei ryhtynyt mm. takaa-ajoon.

aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Ylävilmajärven länsipuolella tukikohtiemme väliin tunkeutunut vih.kompp. lyötiin vastaiskulla takaisin. Liposyntymällä oleva tst.osastomme vetäytyy taistellen ylivoimaisen vih:n tieltä eteläisen Liposyntymän suuntaan. Kk.P 14 siirretty Ivalosta armeijan reserviksi Joutsijärvelle.

23.3. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 996:
- Vih:n lentoja 3, koneita 3.
- Omia lentoja 12, koneita 54. 11 JK, 16 BL ja 3 DN pommitti Petsanojen kiitorekitukikohtaa. 8 MS tulitti kiitorekiä samassa tukikohdassa.

PM:n kirj. 168/Op.2/1.c. LIITE n:o 721:
- Äänisen Laivastovoimien tehtävät v. 1944.

PM:n kirj. 167/Op.2/1. c. LIITE n:o 722:
- Laatokan laivastovoimien tehtävät v. 1944.

PM:n käsky 706/Lkp. LIITE n:o 723:
- Vanhennettujen joukkojen uudelleenjärjestely.

PM:n kirj. 695/Op.1/5.d:
- Syv.Lin.Psto 1 (paitsi eräitä suorasuuntaus- ja sulkuammuntaan määrättyjä tykkejä) siirretään taemman aseman Pisi - Saarimäki - Sammatus runkotykistöksi, Syv.Lin.Psto 2 jää toistaiseksi nykyisiin asemiinsa.

PM:n kirj. 696/Op.1/5.d:
- 3.D siirtää rautateitse HTK 11:n Karjalan kannakselle. Lähtö 27.3.44. HTK 11 alistetaan III AK:lle. HTK 11 luovuttaa tehtävänsä Hyrynsalmen Komendanttivirastolle, joka toimii 26.3. 44 alkaen Ryhmä S:n henkilötäydennyseslimenä.

3.D:n käsky 749/III/2 b. (PM 743/Op.1/5.f/27.3.44):
- Viitaten PM:n sähkeeseen 682/Op.1/5/22.3.33 alistetaan 2./ Pion.P 34 ja 3./VP 31 24.3.44 alkaen RyhmäS:n komentajalle.

24.3. aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Eilen illalla klo 22.00 hyökkäsi n. 25-miehinen vihollisen iskuosasto Krivjärven pohjoispäässä olevaa tukikohtaamme vastaan. Hyökkäystä edelsi Tykistö- ja krh.tuli, jonka turvin vihollisen onnistui tunkeutua esteittemme läpi. Vihollisen tunkeutuessa aina 5 m:n päähän tst.haudastamme se lyötiin lähitaistelussa takaisin viholliselle tappioita tuottaen. Vihollisen tappiot: 5 kaatunutta ja 1 haavoittunut vanki. Yksi oma mies kaatui.

aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Tied.Os. 99 on siirretty Kiestingistä 5 km kaakkoon olevan niemen alueelle.
- Keskikaista: Pohjoisella Liposyntymällä ollut II/378 vedetty eteläiselle. II/392 tukikohdassa 5 km. kaakkoon Purostenjärvestä, I/392 div:n reservinä Purosenjärvestä n. 2 km. kaakkoon. I/307 alistettu 169.D:lle ja sijoitettu Kaljuvuoren maastoon, n. 5 km. länteen Alavilmajärven pohjoisosasta. III/307 Suonimajärven maastossa.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 997:
- Vih:n lentoja 15, koneita 32.
- Omia lentoja 5, koneita 12.

24.3. 3.D:n käsky 765/III/5 b (PM 738/Op.1/5.f/26.3.44):
- PM on määrännyt allamainittujen 3.D:lle alistettuina olleiden yksiköiden alistussuhteista seuraavaa: 14.SPol.K alistetaan Yhteysesikunta Roille, HTK 11 III AKE:lle, ent. Huolto P 5:n soittokunta IV AKE:n alaiseksi Viipurin varuskunnan soittokunnaksi ja 3.Kev.It.Ptri 24.3.44 alkaen Hyrynsalmen HK:n päällikölle.

PM:n käsky 709/Op.1/5.d. LIITE n:o 724:
- JP 6 siirretään rautateitse Turkuun. Lähtö 25.3.44 ap. Pataljoona kuljetetaan välittömästi saavuttuaan merivoimien toimesta Ahvenanmaalle.

PM:n käsky 707/Op.1/17.d:
- PM:n käsky 481/Op.1/5.d/10.3.44 muutetaan siten, että 9.Er. Lin.Rak.K määrätään aluksi III AK:n käytettäväksi.

PM:ssa olevan saksal.kenraalin kirj. PM:n Op.Os:n päällikölle I a Nr. 988/44. (Sonderorientierung 16.-22.3.44):
- Taisteluiden painopiste oli edelleenkin itärintaman etelälohkolla.
- H.Gr.A: Pohjoislohkolla sujuivat Bugin yli suoritetut perääntymisliikkeet suunnitelmallisesti vihollisen painostaessa ankarasti vain Nikolajewin suunnalla. Muista paitsi Nikolajewin sillanpääasemista luovuttiin.
- HGr.Süd: Vihollinen ylitti Bugin Caiworonin ja Winnizan välillä ja eteni tällä suunnalla Dnjestrille saakka ja on ryhtynyt sitä ylittämään Kamenkan ja Mogilew Podolskijn välillä. Shmerinka, Winniza, Krzemieniez ja Dubno tyhjennettiin.
- HGr.Mitte: 21.3. ryhtyi vihollinen Witebskin kaakkoispuolella olevasta vanhasta sisäänmurtokohdasta hyökkäämään eteläiseen suuntaan, mutta hyökkäykset torjuttiin tuottamalla viholliselle raskaita tappioita.

PM:n kirj. 708/Op.1/5.d:
- Orientointina viimeaikoina suoritetuista ryhmitysmuutoksista ja johtosuhteiden uudestijärjestelystä Operatiivinen osasto ilmoittaa:
  1. 19.2.44 muutettiin Maa.R:n nimi II AK:ksi.
  2. 4.3.44 lakkautettiin Kan.R ja jaettiin IV AK:ksi ja III AK:ksi, välirajana Vuoksi - Kaukila as. - Punnusjärvi - Ristikivensuo. Molemmat AK:t ovat suoraan Päämajan alaisia.
  3. 22.3.44 lakkasi 3.D olemasta suoraan Päämajan alainen yhtymä.
  4. 22.3.44 ryhtyi toimintaan suoraan Päämajan alaisena yhtymänä Ryhmä S, komentopaikka Kuusamossa.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Yliloikkarin kertoman mukaan suurhyökkäyksen piti tapahtua 24.3., mutta sitä on siirretty a.tarvikekuljetusvaikeuksien takia. Hyökkäykseen osallistuisi muiden yhtymien ohella jokin Kaukoidästä saapunut div, jonka sijoituspaikka n. 3 km. itään Meriprikista. Moskovan seudulta olisi saapunut vielä 1 div.

25.3. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Klo 4.40 hyökkäsi joukkueen vahvuinen vihollisen vanginsieppausosasto tyk.- ja krh.tulen tukemana (yht. 450 kr) rautatien pohjoispuolella erästä tukikohtaamme vastaan. 10 vih. onnistui tunkeutumaan tst.hautaamme. Vih.karkoitettiin lyhyen käsikr.taistelun jälkeen, ja se onnistui kuljettamaan haavoittuneensa ja kaatuneensa mukanaan, paitsi kolmea kaatunutta, jotka jäivät asemiemme eteen. Omat tappiot: 10 haavoittunutta, joista 8 lievästi.

aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: II/GJR 141 siirretty Russenstrassen ja Titovkan tien risteyksestä 6.D:n komentopaikan läheisyyteen, joka n. 3 km. länteen Litsavuonon pohjukasta.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 998:
- Vihön lentoja 12, koneita 21.
- Omia lentoja 7, koneita 10. Yöllä 1 FK pommitti Maaselän kannaksella Kärkijärven kylää.

PM:n käsky 722/Op.1/5.d. LIITE n:o 725:
- 3.Pr. (p. Rask.Psto 33) keskitetään Ylipäällikön reserviksi alueelle Kemijärvi - Joutsijärvi. Keskityskuljetukset alkavat 27.3.44. Prikaatin tehtävänä on valmistautua tarvittaessa käytettäväksi saksalaisen 20.Vuoristoarmeijan tukemiseen Sallan suunnalla.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: HiihtoP 82 on alistettu SS-Geb.Div.Wordille ja siirtyy Heinäjärven länsipäässä olevaan tukikohtaan.
- Keskikaista: Ahvenjärvestä n. 2 km. länsiluoteeseen hyökkäsi vih.vahvoin voimin kahdesti pataljoonaamme vastaan. Ensimmäinen hyökkäys torjuttiin. Vih. menetti 140 knat. Toinen hyökkäys vielä käynnissä. Oma patl. saanut vetäytymiskäskyn.
- Pohjoiskaista: Vih:n otaksutaan tälläkin suunnalla lykänneen hyökkäystään.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2021:
- Saksal. hl. Bornhofen törmäsi eilen Tallinnan satamassa verkonlaskuapualuksiin Ecke 16 ja Sto 36, jotka upposivat.

26.3. aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: III/JR 307 on siirretty Alakurtilta pohjoissivustalle.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 999:
- Vih:n lentoja 60, koneita 170, suurin osa Suomenlahdella. Pommituksia Viron rannikolla.
- Omia lentoja 40, koneita 97. 1 IN pommitti vaunujonoa Pashan asemalla, 1 FK Tsasovan kylää. Karjalan kannakselle pudotettu 40.000 kpl. lentolehtisiä.
- Ilmataistelussa Inon eteläpuolella ammuttiin alas 1 LA-5.
- Vih:n tappiot: 1 kone + 3 saksal. hävittäjien 22.-23.3. Pohjois-Suomessa alasampumaa konetta.

26.3. PM:n käsky 735/Op.1/5.d:
- JP 6 alistetaan Turkuun saavuttuaan Merivoimien komentajalle.

PM:n kirj. 736/Op.1/5.d:
- II AK:n komentaja oikeutetaan heti siirtämään JR 25 (p. II P) ak:n taemman aseman rakennustöihin. Rykmentti jää edelleen Ylipäällikön reserviksi.

II AK:n käsky 958/III/2. (PM 778/Op.1/5 f/30.3.44):
- Jääk.K ja Tyk.K/3.Pr., jotka ovat olleet alistettuina Rj. P 5:n komentajalle, siirretään 27.3.44 klo 6 mennessä takaisin yhtymäänsä. 20.Er.Lin.K alistetaan toistaiseksi suoraan II AKE:lle.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2023:
- Psl. Väinämöinen ja saatt. Tursas ovat siirtyneet Järsön ankkuripaikalle.

27.3. aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: KKP 4 siirretään Ivalonn armeijan reserviksi. Itä-Litsalla tunkeutui oma kompp. vih.asemiin Lopatkina-vuonon eteläpuolella saaden vangiksi yhden sotilaan ja yhden naisen.

aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2024:
- Kuljetuksen ensimmäinen porras lähti Turusta edelleen klo 23.45. Toinen porras saapui Turkuun klo 05.20.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1000:
- Vih:n lentoja 61, koneita 185, suurin osa Suomenlahdella.
- Omia lentoja 31, koneita 76.
- Omat tappiot: 1 CU menetettiin vih:n hävittäjien alasampumana. Ohjaaja pelastui laskuvarjolla.
- Vih:n tappiot: Tsolmutsan lahdella jäällä DB-3 ammuttu tuleen. 23.-24.3. saksalaiset ampuivat pohjoisessa alas 3 konetta.

PM:n käsky 712/Lkp. (PM 769/Op.1/9 e/30.3.44):
- Ylipäällikön päätöksen mukaisesti siirretään vuoden 1925 jälkipuoliskolla syntynyttä henkilöstöä 10.4.1944 mennessä pois koulutuskeskuksista jalkaväkeä täydennyspataljooniin yht. 9.018 miestä, tykkimiehiä joukkoihin yht. 892 miestä, pioneereja joukkoihin yht. 702 miestä ja viestimiehiä joukkoihin PM:n Viestikomentajan myöhemmin käskemä määrä.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Aamuilmoituksessa mainitut vih.hyökkäysyritykset tapahtuivat Muratan tien suunnassa ja Volkkolan niemestä yli Lempaalanjärven. Tulivalmisteluun käytti vih. yhteensä noin 4000 eril.kr. Vihollisen lasketut tappiot noin 20 miestä. Omat tappiot: 3 kaatunutta, 17 haavoittunutta ja 4 kadonnutta.

27.3. illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Aamuilmoituksessa mainitulla hyökkäyksellä vallattiin vih:lta Itä-Litsalla Geschützhöhen ja Sattelhöhen tukikohdat. Tykistömme hajoitti vastaiskuun kootut vih. osastot. Taisteluista laskettu 110 vih.kaat. Sen muut tappiot arviolta 10 miestä. Vangiksi saatu nainen kuuluu Olhavan rintamalta tuotuunprik:iin.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2025:
- Kuljetus n:o 5274, joka käsitti 1. ja 2.K/JP 6 sekä KKK/JP 6, saapunut Maarianhaminaan.
- Kuljetus n:o 5275 (E/JP 6 ja 3.K sekä Krh.J/JP 6) lähti Turusta klo 12.00.

28.3. aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: HiihtoP 82 sijoitettu Jelettijärvestä n. 1 km etelään olevan tienristeyksen maastoon.
- Keskikaista: Rion.P 234(paitsi 1 kompp.) siirretty pohjoissivustalle varustustöihin.
- Pohjoiskaista: Itä-Litsalla vallatut kaksi vih.tukikohtaa tyhjennettiin niiden tuhoamisen jälkeen. Vih:n tappiot nousseet 154:ksi lasketuksi kaatuneeksi.

aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2026:
- JP 6:n kuljetuksen toinen porras on saapunut perille ja purettu klo 03.40 mennessä.
- Tyv.Karjala on siirtynyt Herrön luo.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1001::
- Vih:n lentoja 7, koneita 32. Nurmoilan lentokentän yläpuolella 2 LA-5 teki tulitushyökkäyksen ja ampui alas harjoituslennolla olleen CU:n, joka vaurioitui, ohjaaja loukkaantui.
- Omia lentoja 15, koneita 32. Ilmakuvien perusteella on todettu 23.4. Petsanojeen suoritetussa hyökkäyksessä tuhotun ainakin 19 taloa ja vaurioitetun 9.
- Omat tappiot: 1 CU.
- Vih:n tappiot: 24.-25.3. saksalaiset ampuivat pohjoisessa alas 9 konetta.

PM:n käsky 371/Järj.1/4 a. (PM 768/Op.1/9 c/30.3.44):
- YE:n päällikkö on esittelyssä 26.3.44 hyväksynyt lisättäväksi panssariprikaatin sa.määrävahvuuteen yhteensä 29 yhteysaliupseeria yhteydenpitoa varten (radioilla) panssarivaunujen ja niitä seuraavan jalkaväen välillä.

Ylipäällikön käsky 764/Op.1/5.d. LIITE n:o 726:
- Pääkaupungin puolustusta varten muodostetaan tarvittaessa erikoinen Osasto H(elsinki). Helsingin puolustuksen komentajaksi määrätään kenr.luutn. Hägglund.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Klo 10.30 torjuttiin Zalesjärven suunnalla rask.aseiden tukeman (n. 1300 kr.) 30-miehisen vihollisosaston hyökkäys. Sille tuotettiin ainakin 5 miehen tappiot kaatuneina. Omat tappiomme 3 lievästi haavoittunutta.

28.3. illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Aun.R:n alueella Vurozerossa ollut I/JR 5, josta yksi komppania on ollut Sipinitsassa alistettuna Vahv.RTR 14:lle, on vaihdettu Er.P 21:een I/JR 5 on saapunut Er.P 21:n ent.majoitusalueelle Dianovyi Goraan (Tinamäki p. 4800, i. 8500). Komppania/I/JR 5 on vielä Aun.R:n alueella.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Pohjoisen Liposyntymän itäpuolella hyökkäsi oma patl. vih:n uudelle huoltotielle sekä hajoitti rakennusosastoja ja hevoskolonnia. Vih.suoritti vastaiskuja ainakin 2 patl:n voimin. Taistelut vielä käynnissä.

29.3. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Aamulla aloitti vihollinen erittäin kiivaan tykistövalmistelun, johon myöskin saarilinnakkeet osallistuivat, Mottorin maastossa. Samalla hyökkäsi asemiamme vastaan n. kahden joukkueen vahv. vih.osasto 10 vih:n päästessä asemiimme. Näistä tuhottiin asemiin 6 ja lähimaastoon lisäksi muutamia ja vih. pakoitettiin vetäytymään. Klo 5.00 aloitti vih. voimakkaan keskityksen (arviolta yli 2000 kr.) myös Sevastopolin koillispuolella olevaan tukikohtaan ja sen ympärristöön. Samalla hyökkäsi 14.miehinen vihollisen iskuryhmä tukikohtaamme vastaan suuremman vih.osaston tukiessa sitä kauempaa. 6 vih. pääsi esteemme läpi, koko vih.iskuryhmä (14 m.) tuhottiin ja tukiosasto karkoitettiin hyvin osuneella tyk.- ja krh.tulella. Omat tappiot tässä taistelussa olivat 8 haavoittunutta, joista 3 vaikeasti.

aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Pohjoisen Liposyntymän itäpuolella hyökännyt patl:mme vetäytynyt takaisin tukikohtaansa etel. Liposyntymän kaakkoispuolella.

aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2028:
- Mil. Ruotsinsalmi ajoi yöllä karille Korpoon pohjoispuolella.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1002:
- Vih:n lentoja 55, koneita 154, suurimmaksi osaksi Suomenlahdella.
- Omia lentoja 18, koneita 45:
- Vih:n tappiot: 3 saksalaisten pohjoisessa 27.3. alasampumaa konetta.

PM:n käsky 728/Lkp. LIITE n:o 727:
- Sotatoimiyhtymien yhdenmukaistamisen aiheuttamat joukkojen nimenmuutokset.

III AK:n kirj. 524/III/2 b (PM 770/Op.1/5.d/30.3.44):
- AK:n komentajan kenrl.luutn. Siilasvuon tutustuttua henkilökohtaisesti taempaan asemaan on hän todennut, että V-T linja ei ole vielä läheskään puolustuskunnossa eikä nyt käytettävissä olevalla työvoimalla sadakaan valmiiksi lähitulevaisuudessa. Tämän perusteella hän esittää, että JR 1 (p. II P) välittömästi palautettaisiin 10.D:lle kenttävarustustöihin. V-T linjalle ja että PM:n Lin.Os. asettaisi ainakin yhden lin.rak.patl:n lisäksi ak:n lohkolle.

29.3. PM:n käsky 729/Lkp. (PM 792/Op.1/9 e/31.3.44):
- Pst.yksikköihin kustakin palvelukseen astuvasta ikäluokasta tarvittava henkilöstö koulutetaan keskitetysti Kotij.E:n alaisessa Panssaritorjuntakoulutuskeskussa Huuhanmäellä, joka toimii o.t.o. keskeisesti puolustusvoimain panssaritorjunta-henkilöstön henkilötäydennyskeskuksena.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus. LIITE n:o 728:
- Lisätietoja Mottorin ja Sevastopolin maastossa käydyistä taisteluista.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Ylä-Mustajärven pohj.puolella III/SS-12 siirretty reserviksi. I/SS-12 ottanut sen lohkolla rintamavastuun. II/JR 218 Kananaisissa AK:n reservinä.
- Keskikaista: Kk.P 14 siirretty Sallan itäpuolella Kairalaan. Kk.P 4 sijoitettu 42 km Rovaniemeltä pohjoiseen.
- Pohjoiskaista: II/JR 137 siirretty Venäläistentien ja Titovkantien risteyksestä 2 km. itään olevaan maastoon.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2029:
- Epävarma suv.havainto n. 3 mpk. Lågskärin kaakkoispuolella. Saattueliikenne Ahvenanmeren yli on järjestetty.

30.3. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1003:
- Vih:n lentoja 70, koneita 231, suurimmaksi osaksi Suomenlahdella.
- Omia lentoja 40, koneita 92. 1 MT ja 1 BL vaurioitunut.
- Vih:n tappiot: 28.3. saksal.hävittäjät ja it.ampuivat Pohjois-Suomessa alas 2 konetta.

PM:n lenn.sanoma n:o 788/Op.1/5.d:
- Ryhmä S oikeutetaan siirtämään II/JR 11 Kuusamoon ja I/KTR 16 Suomussalmelle.

PM:n käsky 789/Op.1/5.d:
- Täyd.P 2 siirretään Viipurista Os.H:n käyttöön Keravalle.

3.D:n puh.sanoma 814/III/2 b. (PM 801/Op.1/5 f/21.3.44):
- 3.D:n joukkojen alistus suoraan IV AKE:lle päättyy 30.3.44 klo 18.00, jolloin ne tulivat välittömästi 3.D:n komentajan alaisiksi. III/JR 32 jää muussa paitsi komento- ja huoltoasioissa JR 53:n alaiseksi.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- I/JR 25 on saapunut Saravaaran itäpuoliseen maastoon p. 8650, i. 5850, jonne majoittunut. Aun.R:n alueella ollut Komppania/I/JR 5 on saapunut pataljoonansa yhteyteen Dianovyi Coraan (Tinamäki p. 4800, i. 8500).

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Oman iskuosaston hyökkäys Ahvenjärven lounaispuolella käynnissä.

30.3. illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2031:
- Mil.Ruotsinsalmi irroitettu karilta ja hinataan Turkuun telakoitavaksi.
- Suuria, mutta vain henkilötappioita aiheuttaneita ilmahyökkäyksiä. 3 konetta pudotettu.

31.3. aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Pohjoissivustalla n. 2 km. kaakkoon Ahvenjärvestä oma iskuosastomme karkoitti kaivautuneen vih.osaston. Vih:n vastaiskut lyötiin takaisin.

aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2032:
- Tiedustelukoneemme havainnut Lågskärin kaakkoispuolella tumman valkoreunaisen kohteen, joka x) pieneni pinnan liikehtiessä. Vähäistä öljyä havaittu.

x) lähestyttäessä

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1004:
- Vih:n lentoja 72, koneita 185, suurimmaksi osaksi Karjalan kannaksella.
- Omia lentoja 20, koneita 79. Illalla 7 JK, 19 BL, 5 DN, 1 DF ja 1 DB pommitti Aunuksen kannaksella Merginon lentokenttää pudottaen yht. 28,292 kg. pommeja.

PM:n kirj. 770/Op.1/5.d:
- III AKE:n kirj. n:o 524/III/2.b/sal./29.3.44 johdosta tiedoitetaan, että JR 1:n palauttaminen 10.D:lle ei tässä vaiheessa vielä käy päinsä ja että linnoituspataljoonienkaan irroittaminen III AK:lle ei ole mahdollista.

PM:ssa olevan saksal.kenraalin kirj. PM:n Op.Os:n päällk:lle I a Nr. 1060/44. (Sonderorientierung 23.-29.3.44):
- Itärintaman taisteluiden painopiste pysyi edelleenkin molempien eteläsiten ryhmien lohkoilla.
- HGr.A: 28.3. alkoi 6.Armeijan suunnitelmallinen vetäytyminen. 8.Armeija torjui ankarissa taisteluissa vihollisen kaikki yritykset tunkeutua Bugin ja Dnjestrin välillä Odessaan. Vasemmalla siivellään varmistaa armeija eräitten 4. Rom.Armeijan osien kanssa yleistä linjan Ribnica - Jassy Prut vihollisvoimia vastaan, jotka etenevät Baltian kahden puolen eteläiseen suuntaan ja ovat muodostuneet keskisen Prutin yli sillanpääaseman.
- HGr.Süd: 1.Ps.Armeija, joka parhaillaan on Dunajewzyn - Kamenez Podolskin alueella, vedetään Dnjestrin yli. Romanialaiset ja unkarilaiset joukot varmistavat Prutin ja Dnestrin yläjuoksua. Ankarat taistelut jatkuvat Tarnopolin ja Brodyn alueilla.
- HGr.Mitte: Kowel puolustautuu edelleenkin. Dnjeprin ja Tschaussyn välillä käydyissä taisteluissa on saavutettu täydellinen torjuntamenestys. Vihollinen jatkoi Witebskin kaakkoispuolella tuloksettomia hyökkäyksiään eteläiseen suuntaan.
- HGr.Nord: 18.Armeijan äärimmäisellä oikealla siivellä onnistui vihollisen saada aikaan 5 divisioonan voimin paikallinen sisäänmurto. Narvan rintamalla supistettiin vanhaa sisäänmurtoaukkoa ja motitettiin vahvahko vihollisosasto, jonka tuhoaminen on parhaillaan käynnissä.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Ajalla 21.-31.3.44 on etumaastossa toiminut 18 omaa partiota.

31.3. III AK:n tilanneilmoitus:
- 21.3.-31.3.44 välisenä aikana toiminut yhteensä 17 omaa partiota.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Ajalla 22.-30.3.44 on VI AK:n lohkolla ollut toiminnassa 36 omaa ja 11 vihollispartiota sekä V AK:n lohkolla 23 omaa ja 24 vihollispartiota. Oma partiointi on ollut vilkkainta alueella Pertlampi - Gargansuo; vihollisen partioinnilla ei ole ollut painopistettä.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- E/JR 25 ja 13./JR 25 ovat saapuneet uuteen sijoituspaikkaansa Saravaaraan (p. 8600, i. 5600) ja III/JR 25 uuteen majapaikkaansa maastossa p. 9750, i.5400.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Iskuosastomme hyökkäyksessä Ahvenjärven kaakkoispuolella vih. menetti ainakin 7 kaat. ja 2 haav.

22,00 Lähti Ylipäällikkö junallaan Helsinkiin, mukanaan Yhteiskunnan päällikkö kenraali Heinrichs ja vastaanottaen matkallaan kenr. Waldenin ja Kekonin sekä ministeri Ramsayn samoinkuin valtioneuvos Paasikiven ja ministeri Enckellin.

1.4. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 1 korsumme tuhoutunut täysosumasta vih:n kr.keskityksessä Lampijärven tien maastossa. Ei henkilötappioita.

aamulla 14.D:n tilanneilmoitus:
- 40-miehinen kaukotiedustelupartiomme tuhosi Tunkuan pohjoispuolella 10-miehisen vih.partion kokonaan sekä Kompakanjärven eteläpuolella n. 80-miehisestä vih.osastosta 15 miestä ilman omia tappioita.

aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Pohjoissivustalla I/JR 307 siirretty eteläisen Liposyntymän kaakkoispuolelle, mistä II/JR 378 siirretty valtakunnan rajan lähelle Ylä-Vilmajärven eteläpään korkeudelle. III/JR 392 on siirretty n. 6 km. Alakurtilta pohjoiseen sijaitsevasta tukikohdasta Purostenjärven maastoon. II/JR 392 sijoitettu Kaljuvuoren maastoon, joka n. 6 km. Alavilmajärvestä länteen.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1005:
- Vih:n lentoja 32, koneita 49.
- Omia lentoja 26, koneita 60.
- Omat tappiot: 1/DR teki pakkolaskun mereen Ahvenanmaan lähelle. Kone upposi, miehistö pelastettiin. Harjoituslennolla Vesivehmaalle kaksi PY-konetta ajoi yhteen. Toinen ohjaaja pelastui laskuvarjolla, toinen sai surmansa.
- Vih:n tappiot: Yöllä yksi 2-moottorinen kone teki pakkolaskun Kerimäen lähelle. Kone paloi. Miehistöstä ei tietoa. 30.3.44 saksal. hävittäjät ampuivat Pohjois-Suomessa alas yhden hävittäjän.

1.4. Vihollistilannetiedoitus n:o 276:
- Karjalan kannas: vilkkaanlaista huoltoliikennettä.
- Aunuksen kannas: 69.Mjv.Pr. edelleenkin Aunuksen kannaksen suunnalla. 31.3. saadun tiedon mukaan 69. ja 70 Mjv.Pr. sekä 272.D suorittavat 10.4.44 saakka tst.harjoituksia Kargin-itsin eteläpuolisella alueella. Vihollinen on siten heikentyneen keskilohkon taakse koonnut reservin.
- Uhtuan suunta: Sissiosasto "Punasissit" valmistelee Haikolan lähellä toimintaa.

Aun.R:n op.käsky uusien reservien muodostamista varten (1618/ III a/15 sal.) (LIITE 729)
- Vihollinen nyt siirtänyt sotatoimiyhtymiä pois vastastamme, harventanut lohkojensa miehitystä ja sitonut miltei kaikki paikalliset reservinsä etulinjaan ja kun Syväri lähiaikoina vapautuu jääpeitteestään - esitän ak:ien komentajien herkittavaksi, olisiko syytä vähentää etummaisten asemiemme miehitystä ja muodostaa enemmän eri johtoportaille (rykm. ja patl.) paikallisia reservejä. Tämä levon ja lähiselustan työvoiman (tukilinja) saamisen kannalta välttämätöntä. Reservien sijoituksessa tulisi kuitenkin huomioida se, että tilanteen vaatiessa etulinja jälleen nopeasti voidaan vahvistaa.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Länsi-Litsalla hyökkäsi oma tiedustelukompp. tykistön tukemana n. 3 kompp. vahvuisen vih.osaston kimppuun neliössä p. 91, i. 49. Vih. menetti ainakin 23 miestä kaatuneina.
- 9 vih.konetta pommitti Ivaloa, jossa 6 kaat. ja 19 haav.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2035:
- Mil. Ruotsinsalmi nostettu telakalle klo 17.00. Konehuoneen kohdalla pohjassa on n. 30 sm:n repeämä, naftatankkien kohdalla vuotoja ja komentosillan kohdalla painumia. Saksalaiset laskeneet toista verkkoa Naissaari - Porkkala puolivälliin.

2.4. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1006:
- Vih:n lentoja 42, koneita 54.
- Omia lentoja 10, koneita 16.

Vihollistilanne N:o 277:
- Karjalan kannas: junaliikenne tavallista vilkkaampaa.
- Louhen suunta: lisääntyvää vih:n ajoneuvoliikennettä.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- HTK 8:n esikunta siirtynyt Karhumäestä Juustjärvelle (p. 6300 i. 2850).

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2037:
- Vuorolaivojen saatto Ahvenanmerellä on lopetettu.

3.4. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1007:
- Vih:n lentoja 58, koneita 197, joista Suomenlahdella 37/170. 10-12 konetta yritti pommittaa Kotkaa, mutta it.torjui yleensä. 2 puurakennusta vaurioitui.
- Omia lentoja 23, koneita 53. Maaselän kannakseila pommitettu Metsäkylän ja Riihijärven asemilla junia (yht. n. 400 kg.).
- Ilmataistelut: 3:ssa ilmataistelussa Inon ja Seivästön seuduilla BW-koneemme ampuivat alas yhden Lagg-3:n ja vaurioittivat useita.
- Omat tappiot: 1 MT syöksyi alas Laivastoniemen eteläpuolella ja tuhoutui. Ohjaaja sai surmansa.
- Vih:n tappiot: 1 kone.

Vihollistilanne n:o 278:
- Kaukotoimintailmavoimat (ADD): III Ka.Kaukotoim.Le.AK oli 26.2. Staraja Toropassa. Sen kokoonpano: 3.Ka.Kaukotoim. Le.D ja sen alaiset 10. ja 20.Ka.Kaukotoim.Le.R sijoitus Andreapolissa, 7.Ka.Kaukotoim.Le.D ja sen alaiset 9. ja 21. Ka.Kaukotoim.Le.RStaraja Toropassa. Viimemainittu rykm. osallistunut Helsingin pommitukseen 26/27.2. 18 IL-4:llä, joista 1 it. osuman saatuaan tuhoutui.

Helsingin puolustuksen komentajan käsky n:o 1 (1/Kom./1 a.)
- Helsingin sotilaslääninin komentajan pvm:llä 29.12.43 ilmamaihinlaskutorjunta- (Imt.)alueen imt:sta jää edelleen laajennettuna voimaan.
- Perustettavan esikunnan runkona Helsingin sk.piirin esikunta.
- EUud.Sk.piirin lomalaiset hälytettävä eri käskyllä.
- Helsingin ja EUud.sk.piirin reserviläisten ja nostoväen pikaista kutsumista ja järjestämistä tilapäisyksiköiksi suunniteltava.

illalla V AK:n tilanneilmoitus:
- Haukannokan maastossa tuhoutui tj.paikkamme vih:n raskaan kr:n täysosumasta. Ei henkilöstötappioita.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Klo 6.00 vih. ampui tuli-iskuna Liistelammen luoteispuolelle tyk:llään ja krh:llaan yht. n. 2000 kr. Samaan aikaan lähestyi n. 50-miehinen vih.osasto asemiamme, mutta pakotettiin tulellamme vetäytymään. Vih. suojasi vetäytymistään savukäsikranaateilla aikaansaamallaan savuverholla.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Oma ilma-ase hyökkäsi eilen 42 Stukalla Tuoppajärven kaakkoispäässä vih:n moottorikelkkakolonnan kimppuun saaden kelkoista 16-18 kpl. tuleen ja vahingoittaen 40-50 kpl.

10,oo Palasi Ylipäällikkö Päämajaan Helsingistä, josta oli matkustanut junalla Otavaan ja sieltä edelleen autolla Mikkeliin.

4.4. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1008:
- Vih:n lentoja 72, koneita 142.
- Omia lentoja 30, koneita 105. Illalla 34 konettamme pommitti Karjalan kannaksella Kähyn lentokenttää (yht. yli 27000 kg.). Lukuisia tulipaloja ja 1 räjähdys havaittiin kentällä, 1 BL pommitti varamaalina ollutta Toksovaa, jossa syttyi kaksi tulipaloa.
- Vih:n tappiot: 2 saksalaisten hävittäjien 1.4. pohjoisessa alasampumaa hävittäjää.

4.4. Vihollistilanne n:o 279:
- Useista merkeistä päätellen näyttää siltä, että vihollinen olisi muuttanut hyökkäyssuunnitelmiaan. Tähän viittaisivat kaikkien sivustoilla suoritettavien yritysten ennenaikainen keskeyttäminen, Kantalahden suunnan pohjoissivustalla todettujen joukkojen siirto taaksepäin jne.

PM:n Op. käsky 846/Op.1/5 d sal:
- Täydennyksenä PM:n käskyyn N:o 789/Op.1/5.d/sal./30.3.44 määrätään, että Täyd.P 2 alistetaan Koti joukkojen komentajalle siihen saakka, kunnes eri käskyllä Osasto H mahdollisesti saatetaan toimintaan.

illalla V AK:n tilanneilmoitus:
- Kämäränjärven eteläpuolella pidätettiin 4-miehinen vakoojapartio. Radistin pitäisi vielä olla vapaana.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- II/JR 33 on vaihtanut III/JR 33:n etulinjasta klo 9.20 mennessä.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Pohjoissivustalla n. 1 km. pohjoiseen Korkiavaarasta vih. hyökkäsi n. rykmentin voimin useita kertoja eteentyönnettyä osastoamme vastaan voimakkaan tyk.- ja rakettitykkitulen tukemana. Kaikki hyökkäykset lyötiin keskitetyllä tulellamme ja lentäjiemme tulella takaisin; vih. kärsi raskaita tappioita.

5.4. aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- 2./III/JR 5 (4.D:sta) siirretty 28.-30.3. Reskan lohkolle, josta vastaavasti 3./I/JR 5 siirtynyt pataljoonansa yhteyteen.

aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: PP.Tied.Rykm. Norjasta saapunut kokonaisuudessaan, esikuntaa lukuunottamatta.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1009:
- Vih:n lentoja 50, koneita 72. Illalla n. 5 konetta pudotti Joensuuhun 5 pommia. 5 kuollutta ja 3 haavoittunutta.
- Omia lentoja 20, koneita 38.
- Vih:n tappiot: 1.-2.4. saksalaiset hävittäjät ampuivat Pohjois-Suomessa alas 18 vih.konetta sekä i.t 6 konetta.

Vihollistilanne n:o 280:
- Taktillisia tietoja: Maaselän kannaksella on vihollinen tuonut rautabetonikupuja etulinjan tulipesäkkeiksi.

5.4. 14.00 Ryhmä S:n käsky toimintaa varten Ylipäällikön reservinä Kiestingin ja Uhtuan suunnilla.
- 1. Vihollinen. Uhtuan suunnalla 54.D ilman reservejä, joten hyökkäys täällä epätodennäköinen. Kiestingin suunnalla etulinjassa 45.D, 205.D, 83.D ja 33.HiihtoPr. sekä armeijan reservinä Jelovaoje - Lebedevojärvien maastossa 367.D, 1. MeriPr. ja mahd. yksi div. Saksalaisten käsityksen mukaan 1) tykistötukikohdan perustaminen Purnojärven maastoon 2) huoltokuljetusten lisääntyminen Lebedevon asemalta pohjoissiivelle 3) kenttävarustustöiden tehostaminen Alajärven ja Ylä-Mustajärven välillä 4) tien rakentaminen Astahmajärveltä länteen 5) lisääntynyt maa- ja ilmatiedustelu pohjoissiivellä osoittavat vihollisen suunnittelevan saarrostavaa hyökkäystä, painopiste pohjoissiivellä. 54.D:n osien keskittäminen Tuoppajärven kaakkoispäähän sekä siellä ilmatiedustelulla todetut moottorireet vahvistavat käsitystä, että vihollinen samanaikaisesti yrittäisi Sohjanan Kiestingin välillä katkaista ak:n huoltotien. Saksalainen ak.olettaa, että hyökkäysvalmistelut on jo loppuun suoritettu ja että vihollinen osottaa hankikeliä hyökkäyksen alcittamiseksi.
2. RyhmäS (ilmoitettu 3.D:sta) siirtynyt Ylipäällikön reserviksi alueelle Hyrynsalmi - Kuusamo - Kananainen. Keskitetty 8.4.44 mennessä.
5. RyhmäS:n tehtävänä: a) Ylipäällikön reservinä valmistautua tarvittaessa käytettäväksi saksalaisen 20.Vuoristoarmeijan tukemiseen Kiestingin ja Uhtuan suunnilla;
6. yleisen ja sotilaallisen turvallisuuden valvominen sekä partisaanin- ja desanttitorjunta entisellä 3.D:n alueella valtakunnan rajan länsipuolella.

18.21 PM:n op. käsky n:o 853/Op.1/5 d/sal.:
- 1. Kev.Psto 18 alistetaan 6.4.44 (LIITE 730 Aun.R:lle.
- 2. III/KTR 9 siirretään Karjalan Kannakselle, jossa liitetään 10.D:aan org.pstona.
- 3. 20. ja 21.Pr:ien tykistöt liitetään yhtymiinsä.
- 4. Rask.Psto 33 jää Ylipäällikön tykistöreservinä alistetuksi II AK:lle.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: III/JR 206, jättäen yhden kompp. jäljelle, vaihtanut paikkaa Ps.JPatl. 99:n kanssa.
- Pohjoiskaista: Itä-Litsalla III/JR 143 vedetty ak:n reserviksi. Tilalle tullut III/LW Feldreg.503.

6.4 Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1010:
- Vih:n lentoja 49, koneita 73.
- Omia lentoja 21, koneita 38. Illalla 1 kone pommitti sirpalepommein junaa Sjassin asemalla. Kaksi voimakasta räjähdystä havaittiin ratapihalla.
- Vih:n tappiot: 2.4. saksal.hävittäjät ampuivat pohjoisessa alas 13 konetta ja it. 2.

Vihollistilanne N:o 281:
- Karjalan kannas: Hyökkäysaikeista ei ole ollut puhetta, pikemminkin odotetaan, mitä Suomen puolelta hyljätyn rauhantarjouksen jälkeen on odotettavissa. Kannaksella arvellaan olevan saksalaisia joukkoja.
- Selustavarmistustaan on vihollinen meidän kaukopartiotoimintamme johdosta ryhtynyt tehostamaan.

Kenraalieversti Dietl käynnillä PM:ssa.

6.4. illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- I/JR 12 vaihtanut II/JR 12:n etulinjasta tänään klo 12.00 mennessä.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Pohjoissivustalla vih.yrittää saada Korkiavaaran pohj.puolella oman eteentyönnetyn pataljoonamme mottiin. Vastatoimenpiteet käynnissä.

7.4. IlmaV:n tilannetiedoitus n:o 1011:
- Vih:n lentoja 32, koneita 46:
- Omia lentoja 13, koneita 20.
- Vih:n tappiot: 8 saksal.hävittäjien Pohjois-Suomessa alassampumaa konetta.

Vihollistilanne n:o 282:
- Aunuksen kannas: 368.D on levittänyt lohkorajaa länteenpäin niin, että 272.D puolestaan on voinut miehittää poissiirretyn JR 326/21.D:n lohkon.
- Louhen suunta: Sv.-tiedon mukaan eräs ps.yksikkö ja mt. rekiosasto, joiden piti osallistua hyökkäykseen, on siirretty muualle.

18.00 PM:n Op.Käsky 877/Op.1/5 d sal.:
- Rask.Psto 18 alistetaan IV AK:lle armeijakuntatykistöksi.

"Sonderorientierung des O.K.W./W.F.St./Op. Nr. 02463/44 geh." ajalta 30.3.-54.4.44.
- Heeresgruppe A: Vetäytyminen Dnjestriä kohti lohkolla Mustameri -, Dubosaro suunnitelmanmukaisesti käynnissä vihollisen paikoitellen ankarastikin painostaessa. Vihollisen yritykset Dnjestrin molemmin puolin tunkeutua etelään estetty. Linjalla Jassy - Radantz romanialaissaksalainen varmistus. Romanialaisten keskitykset jatkuvat.
- Heeresgruppe Süd: Ilmasta huolettu eristetty hyökkäyskärki menestyksellisissä läpimurtautumistaisteluissa alueella Zbrutsch ja Saret. Toimenpiteet yhteyden palauttamiseksi rintamaan käynnissä. Stanislaun alueella unkarilaiset taistelussa. Tarnopol puolustautuu. Yhteys Brodyyn lujittunut. Unkarilaisten keskitykset jatkuvat.
- Heeresgruppe Mitte: 5.4. palautettu yhteys Koveliin, jossa puolustaudutaan vihollisen hyökkäyksiä vastaan.
- Heeresgruppe Nord: 31.3. täydellinen torjuntavoitto Pihkovan eteläpuolella. Narvan rintamalla tuhottu 2 vihollisdivisioonaa ja 1 rykmentti ja torjuttu 2 muuta divisioonaa.
- Laivasto: Jäämerellä saattuetaistelu vahvasti varmistettua Neuvostoliittoon matkalla olevaa saattuetta vastaan, 9 hävittäjää varmasti, 5 todennäköisesti upotettu.
  Italia: Vihollinen lopettanut hyökkäystoimintansa Cassinon valtaamiseksi.
- Ilmavoimat: Vihollisen voimakasta systemaattista ilmatoimintaa keski- ja pohjois Italiassa huoltoteitämme vastaan. Huomattavat vahingot.
- Kotialue: Braunschweigia, Strassburgia, Pforgheimia, Steyriä ja Schlu pommitettu.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Ajalla 1.-7.4.44 on VI AK:n lohkolla ollut toiminnassa 6 omaa ja 7 vih.partiota sekä V AK:n lohkolla 8 omaa ja 18 vih.partiota. Vih:n partiointi vilkkainta Sarozerskojejärven suunnalla.

7.4. illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Kalastajasaarennon länsiosassa vih. ampui rask.aseilla lähes 1400 kr.tuli-iskuina asemiamme vastaan. Kalastajasaarennolla hävittäjämme pudottivat 10 vih.konetta.

8.4. aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Leppäjoen suunnalla hävitettiin omilla tuli-iskuilla 7 vih:n tulikorsua täydellisesti, ja hajoitettiin 70 m tst.hautaa.

aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista Litsalta siirretty IV/TR 118 saapunut keskikaistalle.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1012:
- Vih:n lentoja 45, koneita 118. 7.4. aamulla 30 PE-2 suojanaan 11 Lagg-3 tai LA-5 pommitti Kotkaa. 8 henkilöä sai surmansa ja n. 30 haavoittui. 9 puutaloa tuhoutui, 12 puutaloa ja 4 kivitaloa vaurioitui. Yöllä Joensuun laitaosiin n. 10 pommia, luult. ns. valokuvauspommeja.
- Omia lentoja 28, koneita 95.
- Ilmataistelut: Kotkaan hyökänneistä koneista hävittäjämme ampuivat oman ilmoituksensa mukaan alas yhden pommituskoneen ja yhden hävittäjän.

Vihollistilanne n:o 283:
- Sorokassa toimivan Karjalan Rintaman upseerikoulun vahvuus 2000 miestä, kurssiaika 9 kk.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Maaselän asemakylän länsipuoleiseen tukikohtaamme vih. ampui klo 05.30 voimakkaan tuli-iskun, yht. n. 860 kr. Klo 05.43 hyökkäsi n. 12-miehinen vih:n iskuosasto n. 40-miehisen osaston taempana tukiessa tukikohtaamme ja pääsi tst.hautaamme, mutta lyötiin syntyneessä tulitaistelussa takaisin vih:n kärsiessä n. 30 miehen tappiot kaat. ja haav. 3 omaa miestä haavoittui vih:n heittämistä kasapanoksista.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista:Pohjoissivustalla suoritti oma tiedustelupataljoonamme väkivaltaisen tiedustelun maastoon Alajärven yläpäästä n. 2 km. pohjoiseen, missä kohtasi ylivoimaisen vih:n. Kiivaan tulitaistelun jälkeen pataljoonamme palasi tukikohtaansa. Vih:lla oli ainakin 2 patl. Astahma- ja Alajärven välillä.
- Keskikaista: Korkiavaaran maastossa vaihtoi III/JR 307 eteentyönnetyn I/JR 307:n.

9.4. aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Varanginvuonon suulla vartioaluksemme upottivat vih:n varmistuksen ja ottivat 2 vankia.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1013:
- Vih:n lentoja 9, koneita 14.
- Omia lentoja 6, koneita 10.

Vihollistilanne n:o 284:
- Ilmavoimat: 7.IlmaA (Karjalan r.): 259.Häv.Le.D siirretty kesällä 1943 Sekehestä etelään. - Kuulopuheiden mukaan siirretään lähiaikoina uusia lentomuodostelmia Karjalan rintamalle Pietarin ja Olhavan alueilta. 13.Ilma-A(Pietarin r.): 277.Maatst. Le.D Kingiseppin alueella. ADD: II Ka. Kaukotoim.Le.AK, johon kuuluvat 2. ja 8.Ka.Kaukotoim.Le.D olivat 11.3. Ilmajärven kaakkoispuolella. IV Ka.Kaukotoim. Le.AK: johon kuuluvat 4. ja 5.Ka.Kaukotoim.Le.D oli 9.3. Rzhevin eteläpuolella. 13.Ka.Kaukotoim.Le.R/4.Ka.Kaukotoim. Le.D osallistui helmikuussa tappioitta Helsingin pommitukseen.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- I/JR 24 vaihtanut etulinjasta Rj.P 1:n, joka siirtynyt kenttävarustustöihin Ylä-Mandogan maastoon.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Pohjoissivustalla Alajärven pohj.puolella eilen väkivaltaista tiedustelua suorittanut pataljoonamme menetti 15 kaat., 119 haav. ja 46 kateissa. olevaa.

10.4. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1014:
- Vih:n lentoja 9, koneita 10.
- Omia lentoja 12, koneita 31.
- Vih:n tappiot: 11 saksal.hävittäjien 7.4. Pohjois-Suomessa alasampumaa konetta.

Vihollistilanne n:o 285:
- Organisaatio: Pietarin rintamalla on 20.3.44 lähtien voimassa uusi jv.div:n määrävahvuus. Patl. vahv. on 366 (ennen n. 130) miestä. Samanlaisia tietoja saatu meidän rintamiltamme. Kiv.komppaniain supistaminen yhdellä kertaa 50 miehellä ja niin alhaiseen vahvuuteen kuin 81 miestä vaikuttaa hyvin yllättävältä. Sen seurauksena täytyy olla koko jv.div:n taisteluvoiman huomattava lasku.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Tarkka-ampujamme tuhonneet 1.-10.4. yht. 10 vih. Samaan aikaan on etumaastossa toiminut 7 omaa partiota.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- 1.4.-10.4.44 välisenä aikana tarkka-ampujamme tuhosivat yhteensä 12 vihollista. Samana aikana 14 omaa partiota.

Pääministeri Linkomies käynnillä PM:ssa.

11.4. aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Eilen illalla vih:n 3 lentohyökkäystä yht. 69 koneella laivojamme vastaan Kirkkoniemestä noin 7 km. koilliseen. Kaksi rahtialusta sai osuman ja ajettiin matalikolle.

aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2054:
- 10.4.44 ap:llä hyökkäsi yli 70 lentokonetta kaikista suunnista Narvanlahden vartiossa olevia saksalaisia aluksia vastaan. Yksi M-vene upposi,veneen päällikkö ja 65 miestä pelastettu. Toinen M-vene saanut useampia reikiä vesilinjan yläpuolelle. Suomenlahdelle on siirretty 2 Flakjägeriä ja 2 R-venettä saksalaisten laivastovoimien vahvistukseksi.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1015:
- Vih:n lentoja 21, koneita 126.
- Omia lentoja 5, koneita 10.
- Vih:n tappiot: 4.4. saksal. it. ampui alas Pohjois-Suomessa aikaisemmin ilmoitettujen lisäksi yhden maataistelukoneen.

Vihollistilanne n:o 286:
- Kantalahden suunta: maantien lohkolta siirretään 8.4. saatujen tietojen mukaan miehiä pois.
- Organisaatio: Pietarin rintamalla 20.3. käyttöön otetun uuden määrävahvuuden mukaan jv.rykmenttiin kuuluu enää 2 pataljoonaa.

illalla Rei:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Korkiavaaralla käynnissä vih:n hyökkäys eteentyönnettyä pataljoonaamme vastaan n. patl.voimin.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2055:
- Tänään klo 10.35 ja klo 14.40 pommittivat useat vih.koneet saksalaisia aluksia Narvan lahdella. M 3108 sai osuman, alus tuotu Aseriin. 2 vih.konetta ammuttu alas.

12.4. aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Pohjoissiivellä on eteentyönnetty osastomme vedetty hyökänneen vih.pataljoonan kanssa käytyjen kiivaiden lähitaistelujen jälkeen Korkiavaaran pohjoiselta kukkulalta vaaran eteläiselle kukkulalle.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1016:
- Vih:n lentoja 9, koneita 42.
- Omia lentoja 11, koneita 23.
- Omat tappiot: Vitskan kentällä 1 GA vaurioitui pahoin startissa. Ohjaaja pelastui. Laukaassa ajoi 1 BL lumipyryssä jäähän tuhoutuen.Miehistö (2 ups. + 3 au. sai surmansa.
- Vih:n tappiot: 7 saksal. hävittäjien 9.4. pohjoisessa alasampumna hävittäjää.

12.4. Vihollistilanne n:o 287:
- Aunuksen kannas: Olhavan rintamalla ollut 2.Lin.Alue lienee hajoitettu, koska sen yksi pataljoona (TKKP 42) on todettu Aunuksen kannaksella ja ainakin yksi Jäämeren rannikolla (TKP 47).
- Organisaatio: III/JR 55/176.D:ssa Maaselän kannaksella on pataljoonan kaikilla miehillä joko kp. tai automaattikivääri ja tarkka-ampujilla kiikarikiväärit.
- Huolto: Kantalahden rintaman sivustaan edenneitten vihollisjoukkojen huoltotilanne on hyvin vaikeal Saksalaisten lentopommitukset ovat aiheuttaneet miinahäiritöitä näiden joukkojen huollossa.
- Henkilötiedot: Saksalaisten saamien tietojen mukaan pidetään Karjalan rintaman nykyistä komentajaa, armeijakenraali Meretskovia Olhavan suo- ja metsäalueella saamiensa kokemusten johdosta erittäin sopivana johtamaan Karjalan hyökkäysoperaatioita.

PM:n Järj.os:n käsky maataloustöihin lomautettavista (1346/Järj.3/20 a sal):
- 1.Ylipäällikön tekemän päätöksen mukaisesti on puolustusvoimista lomautettava yht. 9,500 asevelvollista kevätkyntö- ja kylvötöitä varten 24.4. - 7.6.44 väliseksi ajaksi. Näistä on jalkaväkeen kuuluvia 7.000, tykistöön 1.000, huoltojoukkoihin 750, pion.muodostelmiin 350, viestijoukkoihin 175 ja merivoimiin kuuluvia 225 miestä.

PM:n Järj.os:n käsky kevätkyntö- ja kylvötöitä varten lomautettujen asevelvollisten korvaamisesta (850/Skp.sal):
- Lomautettavaksi määrätyt jalkaväkimiehet korvataan siirtämällä täydennyspataljoonista vastaava määrä miehiä, ensi kädessä 1924 ja sitä ennen syntyneitä. Tykistöhenkilöstö korvataan siirtämällä Tyk.Koul.K:sta vastaava määrä v:n 1926 alkupuolella syntyneitä alokkaita. Muihin aselajeihin ei lomautettavien tilalle anneta korvikehenkilöstöä. Kaikki korvikehenkilöstö on palautettava entisiin yksikköihinsä, kun toukotöihin lomautetut ovat palanneet takaisin yksikköihinsä.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Seesjärven pohj.puolella kävi kolme joukkuetta käsittävä tiedusteluosastomme tutkimassa vih:n tukikohdan Harkkojärven pohj.päässä, Ontajärven kaakkoispäästä 12 km. itään. Tukikohdassa oli mm. hirsikämppiä, kk.pesäkkeitä, sauna ja krh.asemia sekä krh.ammuksia ja käytettyjä radioputkia. Kaikki tuhottiin polttamalla.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Tänään iltapäivällä Luostarin kenttää vastaan hyökänneestä 20:stä vih.koneesta ammuttiin alas 14.

13.4. aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Vih:n partiotoiminta eri suunnilla yön aikana tavallista vilkkaampaa. Gnevashevan suunnalla hyökkäsi n. joukkueen vahvuisen vih.osasto klo 24.00 tukikohtaamme vastaan päästen osittain asemiimme, mistä karkoitettiin klo 0.15 mennessä kaikkien aseittemme tulella. Bardovskajan suunnalla karkoitettiin yön aikana kaksi partiota niille tappioita tuottaen. Vih. tuki näitä yrityksiä n. 170 kr.tulella.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1017:
- Vih:n lentoja 13, koneita 17.
- Omia lentoja 5, koneita 11. 6 MS-konettamme pommitti Kuutsjärven itäisen purkausaseman majoitusaluetta.

13.4. Vihollistilanne n:o 288:
- Kantalahden suunnan pohjoissivustalla äärimmilleen kiihdytetyt tie- ja majoituslaitteiden rakentamistyöt viittaavat siihen, että tarkoituksena on aikaansaada pysyvä tieverkosto uuden ryhmityksen edellyttämiä olosuhteita varten.

PM:n pion.osaston ehdotus op.osastolle 2426/Pion.2/2 sal.:
- 1. 8.TienHK, 9.TienHK ja 2.Aun.K alistetaan saksalaiselle 7.(Geb.)D:lle.
- 2. Yksikköjen työvälineiden täydennys PM:n Pion.os.T:n toimesta, rakennusaineiden täydennys sekä työvälineiden ja koneiden korjaus saksalaisten toimesta.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- II/21.Pr. on vaihtanut I/21.Pr:n etulinjasta.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Omat lentäjämme tuhosivat 12.4. Murmannin radalla n. 3 km. Koudan asemalta pohjoiseen n. 30 vaunua käsittäneen polttoainetta kuljettaneen junan kokonaisuudessaan.

23.22 PM:n op.käsky n:o 912/Op.1/5 d/sal. osasto S:n komentajalle:
- 1. Osasto S siirtää välittömästi yhden pataljoonan autokuljetuksin Kuusamosta Suomussalmen - Hyrynsalmen maastoon, jossa valmiina partisaanitorjuntaan valtakunnan rajan länsipuolella.
- 2. Osasto S:n Kananaisissa oleva pataljoona siirretään em. pataljoonan tilalle Kuusamoon.

14.4. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Klo 02.15-03.15 vih. ampui Rajajoen suun maastoon voimakkaan tulikeskityksen (n. 2400 kr.) Samaan aikaan etumaastossa todettu 10-miehinen vih.partio karkoitettiin tyk.- ja jv.tulella.

aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Eilen aamuilmoituksessa mainitusta vih.partiosta Bardovskajan koillispuolella oli osa jäänyt suojakulmaan asemiemme eteen. Jandeban pohj.rannalle. 9-miehisestä osastosta tuhosi oma partiomme (1+9) illalla 5 ja otti 4 vangiksi. Taempana olleesta 10 miehen vih.-osastosta tuhosi krh:mme ainakin 8. 5 kp:a ja 1 pk. saatiin sotasaaliiksi.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1018:
- Vih:n autoja 44, koneita 67. Keskiyöllä 6 konetta pommitti Kemijärven lentokenttää ja aseman seutuja. 1 parakki paloi, puh.yhteyksiä katkesi.
- Omia lentoja 11, koneita 30.
- Ilmataistelussa Rukajärven suunnalla ammuttiin alas 1 KH.
- Vih:n tappiot: 1 kone.

Vihollistilanne n:o 289:
- Aunuksen kannas: Olhavan rintamalta on (hemikuussa?) siirretty 150.Lin.Alue Aunuksen kannakselle. 272.D on ainakin suurimmaksi osaksi irroitettu ja erään kuulopuheen mukaan siirretty pois.150.Lin.Alue tullut 12.3. Siihen kuuluvat TKKP 208, 215 ja 340. Tod.näk. 272.D 7.Er.A:n reservinä yhdessä 69.Mjv.Pr:n kanssa.

14.4. illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Kiestingin suunnalla vih:n rask.aseitten tuliiskuja (n. 1000 kr.) Ylä-Mustajärven ja Alajärven väliselle kannakselle.
- Keskikaista: Ahvenjärvestä ½ km. kaakkoon olevassa maastossa vallattiin tykistömme ja lentäjiemme tukemalla hyökkäyksellä vih:n kukkula-asema. Kahdesti vastaiskuun ryhmittyneet vih.osastot lyötiin hajalle. Vih.kärsi suuria tappioita. 4 vankia saatiin. Omat tappiot 6 kaat., 21 haav.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2061:
- Viime yönä täydensivät saksalaiset Seeigel-sulun eteläosaa. Klo 15.31-15.37 tuntematon kone saapui kaakosta Nyhamnin luo, josta kääntyi länteen ja etelään, korkeus n. 3.000 m. Omien havaintojen mukaan kone lienee ollut ruotsalainen. Sotilasasiamiehen ilmoituksen mukaan ei ruotsalaisia koneita ollut alueella.

15.4. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Klo 02.00 tänään oma sieppauspartiomme tunkeutui Lappa.aisenmäen kaakkoispuolella tykistövalmistelun jälkeen vihollisen asemiin. Vih.vartiomiehet pakenivat. Tst.hauta vyörytettäessä tyhjä. Omat tappiot: 1 kadonnut, 9 haavoittunutta. Klo 05.04 vih. ampui em.maastoon ja Myllymäelle yht. n. 400 kr., minkä jälkeen n. 50-miehinen vih.-osasto ryhtyi hyökkäämään asemaimme vastaan, mutta pysäytettiin jo alkuunsa. Tykistömme ampui tulipeitteen alueelle, johon vih.osasto oli vetäytynyt (sama maastokohta, johon oma partiomme oli tunkeutunut). Omat tappiot: 5 haavoittunutta.

aamulla Roin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: (Korjaus eiliseen iltailmoitukseen) Ahvenjärven kaakkoispuolella vallatuksi ilmoitettu vih:n kukkula-asema pitää olla Ahvenjärven lounaispuolella. Tätä asemaa vastaan vih.suoritti yöllä vastahyökkäyksiä n. pataljoonan voimin. Ne torjuttiin tulellamme. Juukelivaaran pohj.puolella hyökkäsi oma komppaniamme tyk.tulen tukemana leiriytyneen vih.osaston kimppuun. Vih. menetti 31 kaat. ja 3 vankia.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1019:
- Vih:n lentoja 67, koneita 220, joista 67/220 Suomenlahdella.
- Omia lentoja 19, koneita 40. Eilen iltapäivällä 2/MT kohtasi torjuntalennolla tuntemattoman koneen (JU-188) saksal. 7500 m:n korkeudesta. Kun koneessa ei näkynyt kansallisuusmerkkejä eikä se ampunut omakonetunnusta, MT ampui koneen alas Miehikkälän Säkäjärvellä. 3 miestä pelastui laskuvarjolla, yksi tuhoutui koneen mukana.
- Omat tappiot: 14.4. klo 09.50 syöksyi MT 243 Suulajärven kentälle moottorin pysähdyttyä. Kone ja ohjaaja tuhoutuivat.
- Vih:n tappiot: 23 saksalaisten 12.-13.4.44 alasampumaa konetta.

15.4. Huoltotilanteen kehitys 1.-31.3.44 (PM:n kirj. 1640/Huolto 1/1b sal.):
- Joukkojen terveydentila suhteellisen hyvä.
- Omat tappiot ajalla 1.3.-31.3.44: kaatuneita 189, joista 11 upseeria, kadonneita 18, joista ei yhtään upseeria, haavoittuneita 778, joista 37 upseeria. Kokonaistappiot, 985 (48), olivat 29.9 % suurammat edellisen kuukauden tappioita.
- Kuljetusvälinetilanne: Glyseriinikorviketta on saatu 16.282 kg. 30.000 kg:n lisähankinta on käsitettävänä. Glyseriinikorviketilanne alkaa olla hyvä.
- Kenttäposti: eräiden aikaisemmin yleistä postia käyttäneiden yksikköjen siirrettyä uusille sijoituspaikoille ovat ne alkaneet käyttää runsammin kenttäpostia, joten on ollut pakko perustaa uusia kenttäpostikonttoreita ja jakelupaikkoja. 7.Kpk. on siirtynyt Helsingistä Riihimäelle, missä se oli 1.4.44 toimintavalmis.

PM:n op.käsky 924/Op.1/5 d./sal.:
- 1. ja 2. kuten pion.osaston ehdotus 2426/Pion.2/2 sal./13.4.44.
- 3.Komentoasioissa alistetaan komppaniat Ryhmä S:lle, joka myös tekee niistä määräaikaiset pion. varustetilanne- ja tied.ilmoitukset PM:n Pion.os.I:lle.

"Sonderorientierung" ajalta 6.4.-12.4.44.
- Itä: Heeresgruppe Sudukreine (tähän asti Hgr.A): Krimillä vihollisen läpimurto rumanialaisiin asemiin. Tämän johdosta pohjois Krimiltä vetäydytty. Sevastopolin sillanpään suunnitelmallinen tyhjentäminen käynnissä. Vetäytyminen Dnjestr-linjalle päättynyt.
- Hgr.Nordukreine (tähän asti Hgr.Süd) 1.Ps.A murtanut vihollisen saartorenkaan.
- Hgr. Nord: 8.4. saakka jatkuivat vihollisen tuloksettomat hyökkäysyritykset. Narvan rintamalla supistettu vihollisen sillanpäätä.
- Laivasto: Venäjältä tulleesta saattueesta sukellusveneet tuhonneet 3 hävittäjää.
- Kotialue: pommituskohteina lentokonetehtaat aina itä-Preussiin saakka. Stettiniä pommitettu.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Vih. ampui Lappalaisenmäen kaakkoispuoleiseen maastoon yöllä raskailla aseillaan yht. 1900 kr.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Vih.ampui Lappalaisenmäen kaakkoispuoleiseen maastoon yöllä raskailla aseillaan yht. 1900 kr.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Aamuilmoituksessa mainitussa vanginsieppausyrityksessämme tarkistetut tappiomme kaatuneina 1 au. ja 1 mies, haav. 1 ups., 3 au. ja 12 miestä sekä 1 lotta, joka haavoittui vih:n tyk.keskityksessä. Kadoksissa oleva miehemme todennäköisesti kaatunut.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Ajalla 8.-14.4.44 on VI AK:n lohkolla ollut toiminnassa 11 omaa ja 17. vih:n partiota sekä V AK:n lohkolla 20 omaa ja 17 vih:n partiota.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- III/JR 35 vaihtanut I/JR 35:n etulinjasta klo 8.30 mennessä.

15.4. illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Pohjoissivustalla hyökkäsi vih.patl. tänä aamuna tyk.tulen tukemana Ahvenjärven lounaispuolella vallattua kukkula-asemaa vastaan. Oma Stukahyökkäys iltapäivällä aseman etumaastossa kaivautunutta vih:ta vastaan. Vih:n tappiot n. 40 kaat, joista 22 laskettua.

16.4. Ilmav:n tilannetied. n:o 1020:
- Vih:n lentoja 14, koneita 19. Desantti tuhottu Hiitolan Kuokkajärvellä.
- Omia lentoja 5, koneita 15.

Vihollistilanne n:o 291:
- Kantalahden suunta: Sv.-tiedon mukaan on vihollinen toistaiseksi kelirikon takia luopunut hyökkäysaikeistaan.
- Pietarin rintama: Huhtikuun tuloksettomien hyökkäysten jälkeen on useissa vih. div:ssa patl:ien vahvuus alle 50 miestä. Täydennyksenä saapuu toipilaita ja vankeja, joilla 4-5 päivän koulutus.

Aun.R:n käsky maataloustöihin lomautettavista (1928/III b/ 29 sal.) LIITE 731.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- II/JR 12 on siirtynyt Karhumäestä n. 10 km. länsiluoteeseen Krestovelammen (p. 8350, i. 6550) maastoon 16.4.44 klo 09.00 mennessä. 10.Er.Jär.Ptri on siirtynyt Karhumäestä Tsopenen koillispuoliseen maastoon p. 7965, i. 5986.

17.4. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- N. klo 4.30 vih. aloitti kiivaan tulivalmistelun pääasiassa Vaskisavotan- Pien-Kaljala tien maastoon (yht. n. 3000 eril.kr.). Samanaikaisesti eteni n. 20-miehinen vih.osasto estellemme em. tien eteläpuolella, mutta karkoitettiin tulellamme vih:n menettäessä ainakin 5 miestä kaatuneina. Omat tappiot: 1 au. kaatunut, 1 stm. haav. Hyökkäyksen aikana vih. liikehti savuverhon suojassa saman tien pohj. puolella. Vih:n tyk.tuli päättyi klo 5.05, mutta alkoi uudelleen samaan maastoon klo 5.45 jatkuen vielä klo 6:n jälkeen.Harvasuolla ja Ohdan tien molemmin puolin vih. ampunut yön aikana yht. n. 1350 eril. kr.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1021:
- Vih:n lentoja 13, koneita 17. Yksinäiset koneet pommittivat Kemijärven lentokenttää ja kirkonkylää neljään otteeseen. Makasiini vaurioitui.
- Ei omaa lentotoimintaa.

Ylipäällikön käsky n:o 961/Op.1/5 d/sal. LIITE 732:
- 1. Asemasodan taisteluhenkeä heikentävät vaarat.
- 2. Näiden ilmiöiden vastustamiseksi johtajien pyrittävä ylläpitämään joukoissaan tervettä aktiivista henkeä. Jokainen aktiivinen aloite huolellisesti valmisteltava, erikoisesti kaikkiin aselajeihin nähden.
- 3. Joukkojen pitkäaikaista oloa samalla lohkolla vältettävä."Käsken kaikkia komentajia vaihtosiirtojen kautta divisioonien, rykmenttien ja pataljoonienkin puitteissa huolehtimaan siitä, että mikään yksikkö ei joudu liian kauan toimimaan samoissa asemissa ja niihin liiaksi mukautumaan."

17.4. illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Vih:n hyökätessä uudelleen aamuilmoituksessa mainitussa maastossa n. 40 miehen voimin se menetti 35 miestä kaatuneina näistä tarkk[illegible]mpujiemme kaatamina 30 miestä. Lisäksi saatiin 1 haav. vanki. Omat tappiot 3 haav.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- AK:n selustassa Hiitolan Kuoksjärvellä tuhottiin 15.4.44 desantti, jolla oli mm. täydellinen radiolähetin sekä 3 kp:a. 16.4. tuhottiin vielä 3 muuta desanttia tulitaistelun jälkeen. Kummassakaan tapauksessa ei omia tappioita.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Kev.Psto 18 vaihtanut III/KTR 9:n 3./Jär.Psto 3 alistettu V AK:lta II AK:lle. Ptri ampumavalmiina 13./Syv.Lin.Psto 1:n entisissä asemissa.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Omat lentäjämme tuhosivat pommittamalla Muurmannin radalla Poljärnij Krugin asemalla n. 40 vaunua käsittäneen polttoainejunan kokonaan ja aiheuttivat toiselle vaurioita.

18.4. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 17.4. klo 23.18 sattui Jalkalan parakkialueella pioneerivälinevaraston räjähdys, jolloin 23 miestä kuoli ja saman verran haavoittui.

aamulla Aun:R:n tilanneilmoitus:
- III/KTR 9 lähtenyt aamuyöllä rautatiekuljetuksena kahdessa osassa Mäkriältä Karjalan kannakselle.

aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Luostarin lohkolla on JR 137 vaihtanut JR 136:n. Titowkan ja Litsavuonon välillä on III/JR 143 vaihtanut Tied.os. 67:n.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1022:
- Vih:n lentoja 11, koneita 18.
- Ei omaa lentotoimintaa.
- Vih:n tappiot: 2 saksalaisten hävittäjien 15.-16.4. Pohjois-Suomessa alasampumaa hävittäjää.

Vihollistilanne n:o 293:
- Louhen suunnan sivustalla näyttää vihollinen toistaiseksi luopuneen hyökkäysaikeistaan.
- Organisaatio: Sv.tiedon mukaan 20.3. vahvistetun jv.rykmentin määrävahvuuden mukaan on sen vahvuus 1093 miestä entisen 2443:n sijasta; rykmentissä 2 jv.patl:aa à 367 miestä. Kaikissa Pietarin rintaman rykmenteissä on maaliskuun lopusta lähtien tosiaan todettu vain 2 jv.patl:aa. Divisioonan määrävahvuus on korkeintaan n. 5.400 miestä rivivahvuuden vaihdellessa 1.500:sta ehkä 4.000:een mieheen. On selvää, että venäläistä divisioonaa ei tällaisena voida enää pitää minään operatiivisena vaan vain taktillisena yksikkönä. Tämä on varma todistus NL:n ihmisvarojen ehtymisestä.

18.4. Maavoimien sotajaoitus 1950/Op.1/9 b/sal.(LIITE 733)

1. Ylipäällikön alaiset yhtymät.

- IV AK, kenr.luutn. Laatikainen
  - 2.D kenr.maj. Martola
    JR 7, JR 49, Er.P 12, alist. HeimoP 3 ym.
  - 18.D kenr.maj. Paalu
    JR 6, JR 48, Er.P 28, alist. Lin.P 3 ja 5 ym.
  - AK:n alaiset: JR 200 ym.
- Taistelukäyttöön nähden Ylipäällikön alaiset:
  - Ps.D kenr.maj. Lagus
    JPr., Ps.Pr., Ryn.Tyk.P ym.
  - Heik. 3.D kenr.maj. Pajari
    JR 53, Er.P 13 ym.
  - Rv.Pr. kenr.maj. Melander
    URR, HRR, JP 1 ym.
- III AK kenr.luutn. Siilasvuo
  - 15.D kenr.maj. Hersalo
    JR 15, JR 57 Er.P 25 alist. Rj.P 2, Er.P 6 ym.
  - 19.Pr. eversti Maskula
- Taistelukäyttöön nähden Ylipäällikön alainen:
  - 10.D kenr.maj. Sihvo
    JR 1, JR 58, Er.P 20 ym.
- Aunuksen Ryhmä kenr.luutn. Oesch
  - V AK kenr.maj. Svensson
    - 7.D kenr.maj. Isaksson
      JR 9, JR 30, Er.P 17 ym.
    - 11.D kenr.maj. Heiskanen
      JR 8, JR 50, alist. Rj.P 4 ym.
  - VI AK kenr.maj. Blick
    - 5.D kenr.maj. Tapola
      JR 2, JR 44, Er.P 15, alist. Er.P 21 ym.
    - 17.D kenr.maj. Sundman
      JR 13, JR 61, Er.P 27, alist. Er.P 18 ym.
  - 15.Pr. ev. Kuistio
  - AK:n alaiset Rj.P 3 ym.
  - Aun.RPr.kom. kenr.maj. Järvinen
    RTR 4, Vahv. RTR 14, MeriP 4, alist.Er.P 2 ym.

Käyttöön nähden Aun.R:n komentajan alainen:

- 20.Pr. ev. Kemppi

- Taistelukäyttöön nähden Ylipäällikön alainen:
  - 8.D kenr.maj. Kähriäinen
    JR 4, JR 45, alist. Rj.P 1 ym.
- II AK kenr.luutn. Talvela.
  - 1.D kenr.maj. Fagernäs
    JR 35, JR 56, alist. Er.P 14 ym.
  - 6.D kenr.maj. Vihma
    JR 12, JR 33, Er.P 16, alist. Er.P 1 ym.
  - 21.Pr.ev. Ekman
  - Rj.P 5 ev.luutn. Kivikko
- Taistelukäyttöön nähden Ylipäällikön alainen:
  - 4.D kenr.maj. Autti
    JR 5, JR 25 ym.
- 14.D kenr.maj. Raappana
  JR 10, JR 52, Er.P 24, alist. Rj.P 6, Er.P 7 ym.
- 3.Pr. ev. Hannula
- Ryhmä S ev. Vuokko
  JR 11 ym.

Kotijoukkojen komentajalle alistettu Er.P 30.

2. 7.Vuor.D:lle alistettu:
   Rj.P 7; Rj.P 8, Er.P 8, Er.P 11
   20.Vuor.A:lle alistettu:
   Er.Os.Sau, 1.Er.Ps.AutoJ.

18.4. illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Jalkalan räjähdysonnettomuudessa kuoli tähänastisten tietojen mukaan 24 miestä (1 ups.) sekä haavoittui 65.

19.4. aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Vienan kanavalla p. 7970 kohdalla oma 31-miehinen iskuosastomme tunkeutui vih:n tukikohtaan, jossa vyörytti toista sataa metriä tst.hautaa ja tuhosi kasapanoksilla kaksi asuinkorsua. Vih:lle tuotettiin n. 20 miehen tappiot kaatuneina. Iskuosastomme vetäytyi tyk:mme, krh:iemme ja suorasuuntausaseittemme tukemana omalle puolelle.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1023:
- Vih:n lentoja 2, koneita 2.
- Ei omaa lentotoimintaa.
- Vih:n tappiot: 1 saksal. hävittäjien 17.4. pohjoisessa alas ampuma hävittäjä.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2071:
- Narvanlahdessa teki tänään päivällä 40 lentokonetta hyökkäyksen saksalaisia aluksia vastaan, jolloin M 4 vaurioitui pommiosumasta.

20.4. aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Pohjoissivustalla Juukelivaaran maastossa 181 komppanian vahvuinen partio-osastomme vih.komppanian takaisin ja tunkeutui vaaran luoteispuolella olleeseen vih.leiriin. Vih. menetti taistelussa 42 laskettua kaatunutta.
- Pohjoiskaista: Petsamon Jäniskosken alueella on Tied.Os. 65 vaihtanut Pion.P 412:n.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1024:
- Vih:n lentoja 32, koneita 114, joista Suomenlahdella 18/100.
- Omia lentoja 2, koneita 3.

PM:n Järj.Os:n käsky (1415/Järj. 3/20 a sal.):
- PM:n käskyä 1346/Järj.3/20 a sal./12.4.44 muutetaan siten, että Lapin, Oulun ja Kuopion läänistä kotoisin olevat miehet on lomautettava maataloustöihin 1.5.-14.6.44 väliseksi ajaksi.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Tarkka-ampujamme kaataneet 35 vih. Samaan aikaan on välimaastossa toiminut 17 omaa partiota.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Tarkka-ampujamme tuhosivat 11.-20.4. yhteensä 16 vihollista. Samana aikana yhteensä 5 omaa partiota.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- 27.Krh.K siirtynyt Dolgjärven pohjoispuoliseen maastoon. Lin.RP 333:n loppuosa lähtenyt junakuljetuksena tänään klo 12.45 Tokkarista.

21.4. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Kapujärven lohkolla vih:n raskas ja kevyt tykistö tulitti eilen illalla tukikohtaamme Veikkolan maastossa, jolloin yksi korsumme tuhoutui ja useita vaurioitui, mutta tappioita ei aiheutunut.

aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Lutolla Korvatunturista n. 45 km itään kaukopartiomme on polttanut 14 taloa käsittäneen kylän ja tuhonneet tunturista kaakkoon olevalla alueella tavatut 2 vih. partisaanitukikohtaa muona- ja tarvikevarastoineen. Kylä ja tukikohdat olivat miehittämättömät.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1025:
- Vih:n lentoja 36, koneita 77.
- Omia lentoja 10, koneita 10.

Vihollistilanne n:o 296:
- Louhen suunnalla helmikuun alussa 61. ja 85 Mjv.Pr:eista perustettu 83.D oli täydennyksen jälkeen jotensakin määrävahvuinen, 7.500 - 8.500 miestä.

Helsingin puolustuksen komentajan käsky (61/III/29 sal):
- 1.Osasto H:n tehtävä on, toiminta-alueenaan Helsingin ja etelä-Uudenmaan sk.piirien alueet, torjua kiinteässä yhteistoiminnassa meri- ja ilmavoimien kanssa pääkaupunkiin kohdistuvat maihinnousu- ja maihinlaskuyritykset.
- 2.Osasto H:n kokoonpano ja perustaminen toteutetaan uhka- tai hälytysvaiheessa. Ensimmäisen portaan joukko-osastot muodostetaan Os.H:n käyttöön asetettavista joukko-osastoista, koulutuskeskuksista ja Hgin skpiirin alueella lomalla olevista asevelvollisista; toisen portaan Helsingin ja Etelä-Uudenmaan sk.piirien v. 1902 ja sitä myöhemmin syntyneistä reserviläisistä ja Et.Uud. sk.piirin alueella olevista lomalaisista sekä sk.Päällystökoulusta. Joukkojen perustamisen valmisteluihin on viipymättä ryhdyttävä. Valmistelutyöt on loppuun suoritettava 1.5.44 mennessä, jolloin tämä käsky astuu voimaan.

PM:n Op.os:n promemoria panssaritorjuntaorganisaatiossamme ilmenneiden heikkouksien korjaamiseksi (977/Op.1/9 a/sal.).
- 1.Ps.lähitorjuntaorganisaatio.
  Voimassaolevien määrävahvuuksien mukaan on organisaatiossamme seuraavat elimet ensisijassa tarkoitettu ps.lähitorjuntaan:
- tykkikomppanioiden lähitorjuntajoukkueet,
- kk.komppanioiden pst.joukkueet ja
- kiv.komppanioiden pst.ryhmät.

  Hiljainen asemasotavaihe, jossa pst. ei ole näytellyt miehään osaa, on aiheuttanut sen, että näiden yksikköjen miehet ovat suurimmalta osalta luisuneet muihin tehtäviin.
  Koska panssarien käyttö elimellisenä osana kuuluu jokaiseen suurhyökkäykseen, on lähdettävä siitä, että jokainen jalkaväkimies pystyy lähitorjuntaan. Ellei materiaali näin pitkälle riitä, on ainakin päästävä siihen, että jokaisen tukikohdan miehistä osa on varautunut lähitorjuntaan. Siis kuhunkin joukkueeseen tarvittava lähitorjuntaerikoiskoulutuksen saanut miehistö välineineen. Sama muissa aselajeissa.
  Lisäksi vapaasti liikuteltavaa lähitorjuntahenkilöstöä, ns. tuhoojapartiot.
- 2. Ps.torjunnan yhdenmukainen järjestely vaatii yhtenäistä johtoa divisioonan puitteissa. Joustavimmalta tuntuisi, että div.esik:ssa lisättäisiin op.osastoon pst.upseeri (majuri), joka olisi suoraan esik.päll:n alainen.
  3. Aseosastoon perustettava pst.tsto, johon keskitettäisiin kaikki pst:ssa tarvittavan materiaalin hankintaa koskevat kysymykset.
  4. Pst.koulutus tehokkaaksi. Johtoon pst.komentaja.

21.4. "Sonderorientierung" ajalta 13.-19.4.44.
- Itä: Hgr. Südukreine: 17.ASevastopolin alueella, 3.rum.A Dnjestrin länsirannalla, 6. ja 8.A Dnjestrin ja Jessyn välillä, 4.saks:lla vahv. rum.A alueella Jassy - Targul Neamt. Hgr. Nordukreine: 1.unk.A Stanislaun eteläpuolella, 1.Ps.A:n hyökkäys Dnjestrin yläjuoksun varrelta etelään jatkuu menestyksellisesti,4.Ps.A murtautui 16.4. Tarnapolista länteen ja saavutti oman rintamalinjan.
- Kotialue: Augsburg, Oranienburg, Brandenburg, Rathenow ja Wiener Neustadt pommituskohteina.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Laatokan rantamaastossa tykistömme tuhosi tulellaan 3 vih. korsua ja vaurioitti 2:ta.

22.4. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1026:
- Vih:n lentoja 50, koneita 168, näistä 17/129 Suomenlahdella.
- Omia lentoja 14, koneita 23.

PM:n Järj.Os:n käsky (930/Lkp.sal.)
- 1.Ylipäällikön päätöksen mukaisesti määrätään, että vuoden 1944 maalis- huhtikuussa kutsunnoissa olleet II luokan nostomiehet kutsutaan palvelukseen.
- 2. Kotij.E:n toimesta on jv.Koul.K:ista viipymättä siirrettävä alokkaita ilmavoimille 2.500 miestä.
- 3. Samoin on jv.Koul.K:ista siirrettävä merivoimiin 500 miestä.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Ajalla 15.-21.4.44 on VI AK:n lohkolla ollut toiminnassa 21 omaa ja 10 vih.partiota sekä V AK:n lohkolla 19 omaa ja 21 vih:n partiota. Oma partiointi ollut vilkkainta Kuidosuon ja vih:n Sarozerskojejärven suunnalla.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2077:
- Saksalaisten täydentäessä viime yönä Seeigel sulun eteläosaa mil. Roland upposi ajettuaan todennäköisesti miinaan. Henkilökunnasta suurin osa hukkui.

23.4. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Illalla vahva tst.partiomme yritti siepata vankeja vih.tukikohdasta Aleksandrovkan luona olevalla suolla. Se ei tässä onnistunut, kun tuli liian varhain huomatuksi, mutta tuhosi ennen vetäytymistään yhden kk.pesäkkeen miehistöineen. Omat tappiot 3 haav.

aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Zalesjen suunnalla hyökkäsi klo 3.20 kahden joukkueen vahvuinen vih.osasto raskaitten aseittensa tukemana asemiamme vastaan päästen yhdessä kohdassa esteittemme läpi. Yritys torjuttiin klo 3.40 vih:n menettäessä ainakin 5 miestä kaatuneina.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1027:
- Vih:n lentoja 7, koneita 17.
- Omia lentoja 4, koneita 7.

Vihollistilanne n:o 298:
- Aunuksen kannas: TKKP:stä 12.4. tulleen ups.yl:n kertoman mukaan oli Olhavan rintamalla ilmoitettu, että Aunuksen kannaksella vaihdetaan edestä kaikki jv.divisioonat, joiden tilalle tulee lin.-joukkoja myös Pietarin rintamalta.

23.4. illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Aamuilmoituksessa mainitun hyökkäyksen tukemiseksi vih. ampui n. 1000 kr., joista 150 tykistöllä. Omat tappiot 1 au. ja 2 miestä haav.
- MeriP 4:stä muodostettu kiv.komppania siirtynyt Limosaaresta Äänislinnaan.
- Aamulla tuhosi is.partiomme Vitelestä 23 km pohjoiseen 2 desanttia ja sai vangiksi pahoin haavoittuneen naisdesantin. Omat tappiot: 1 haav.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Alavilmajoella I/JR 324 on vaihtanut II/JR 324:n etulinjasta.
- Pohjoiskaista: Tänään päivällä yht. 60-70 vih.konetta suoritti 4 hyökkäystä Värdön luoteispuolisilla vesillä länteen purjehtinutta saattuettamme vastaan. Lentäjämme pudottivat 38 ja it. 4 vih.konetta. Omat tappiot: 1 vartioalus uponnut, 2 hävittäjäkonetta tuhoutunut, 4 tehnyt pakkolaskun.

24.4. aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Klo 02.15 suoritti oma 46-miehinen osastomme Krivjärven maastossa, järven itäpuolella vanginsieppauksen. Oman tyk:n, krh:ien ja savunheittimien tukemana tunkeutui sieppausryhmä 1 + 3 vih.asemiin saaden vangin, minkä jälkeen koko osastomme vetäytyi takaisin. Osastomme kärsi erittäin kiivaassa vih:n torjuntatulessa (n. 3000 kr.) 3 kaat. ja 22 haav. tappiot.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1028:
- Vih:n lentoja 9, koneita 11.
- Omia lentoja 4, koneita 6.

PM:n Järj.os:n käsky 942/Lkp.sal.
1. Puolustusvoimain ilmasuojeluyksiköt ovat laadultaan
   I Alueellisia ilmasuojeluyksiköitä:
   - tilapäisesti koossa olevat (korkeintaan 7 vrk.),
   - väliaikaisesti koossa olevat (korkeintaan 1 kk),
   - toistaiseksi koossa olevat (yli kuukausi).
   II Kenttäarmeijan ilmasuojeluyksiköt (rinnastetaan kenttäarmeijan orgaanisiin joukkoihin).
   - sotatoimiyhtymille, (-ItäKar.SE:lle, (-Kaak.sl.E:lle sekä (-Yht.E Roille alistetut yksiköt (toiminta-aika yli 1 kk.)
2. Palvelukseen kutsuminen: tilapäisesti koossa olevat Kotij:n toimesta, muut määrää PM:n Järj.os. yhdessä PM:n ts.os:n kanssa.
3. Tilapäisesti koossa olevan yksikön lomauttamiskysymykset ratkaisee a.o. sk.piirin komentaja. Väliaikaisesti koossa olevien Kotij:n komentaja ja muiden Päämaja.

PM:n Järj.os:n käsky 946/Lkp.sal. (LIITE 734):
Käsky Osasto H:n joukkojen perustamisesta:
A. I porras 1. perustettavat joukot:
   JR 77, JR 88 ym. 2. Käytettävissä oleva henkilöstö: Jv. Koul.K 1, 11 ja 24 Tyk.koul.K 3, V.Koul.K, Täyd.P 2, Er. P 30 sekä Hgin skpiirin alueelta olevat lomalaiset.
B. II porras 1. Perustettavat joukot: JR 99 ym. 2. Käytettävissä oleva henkilöstö: Helsingin ja Etelä-Uudenmaan sk.-piirien alueella olevat reservien ikäluokat 1902-08 Ylipäällikön ratkaistua asian, Os.H:n HTK:n ylijäämä, Tuusulan päällystäkoulu, Viesti Koul.K, Maasotakoulu ja Helsingissä lomalla olevat upseerit.
C. III porras: 1. Perustettavat joukot: Er.P 66, 67 ja 68 ym. 2. Käytettävissä oleva henkilöstö: PohjoisUudenmaan sk.piirin reservin ikäluokat 1902 - 08 ja Etelä ja Pohj.Uudensk.-piirin lomalaiset.

25.4. aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Oma 2 patl:n vahvuinen taisteluosasto taistelussa vih:n varmistuslinjalla Koutamotunturista n. 2 km. länteen.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1029:
- Vih:n lentoja 41, koneita 155, joista 20/131 Suomenlahdella.
- Omia lentoja 14, koneita 29.
- Vih:n tappiot: 23.4. 44 saksal. hävittäjät ampuivat Pohjois-Norjan rannikolla saattuetta vastaan hyökänneistä koneista alas 38 sekä it. 1 koneen.

Vihollistilanne n:o 300:
- Karjalan kannas: 23.A:n alueella on todettu 2.-5.4. 22. ja 17.Lin.Alueen lisäksi jokin kolmas lin.alue. JR 22/92.D:n siirto pois Rajajoen lohkolta on ylt:n mukaan tapahtunut helmikuun alussa. Rykm. siirtyi tällöin Tshernaja Retskaan.
- Aunuksen kannas ja itärintama: 7.Er.A on 14. ja 17.4. saatujen tietojen mukaan edelleen nimeltään erillinen armeija. Sen alistamista välittömästi Ka.R:lle on senvuoksi pidettävä epätodennäköisenä. Luultavaa on, että molemmat on alistettu Sorokkaan perustetulle uudelle johtoportaalle (arm. kenr. Meretskov). Kantalahden seuduilla todettu johtoporras voisi täten olla Ka.Ri.E. Samoilla seuduilla on 31.3. ja 22.4. todettu myös jokin ilmavoimien ylempi johtoporras (7.Ilma-AE?).

PM:n op.käsky II AK:lle ja 14.D:lle (1021/Op.1/5 d.sal./ LIITE 735)
1. II AK:n kesäryhmitysvarmistus Jolmajärvi - Ontajärvi kannaksella linjalle Jolmajärven itäranta - Siikajärven pohjoispää - nimettömät lammet siitä pohjoiseen - Kodorjejärvi.
2. 14.D:n varmistuksen liityttävä Koderjejärven pohjoispäässä edelliseen.
3. Varmistuksen on molempien yhtymien alueella suojattava tie Paatene - Ontajärvi.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: 2./Vapaaeht. Norjal. poliisikompp. irroitettu pohj.sivustalta ja marssilla Ouluun, jossa oltava lastausvalmiina 30.4.44.
- Keskikaista: Aamuilmoituksessa mainitussa taistelussa saatiin 5 vankia.
- Pohjoiskaista: Itä-Litsalla II/JR 388 vaihtanut III/Luftw.R 503:n.

26.4. aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Krivjärven pohj.puolella vahvahko vih:n sieppausosasto tunkeutui aamuyöllä tulivalmistelun kestäessä kasapanoksia heitellen tst.hautaamme. Vih. onnistui viemään mukanaan räjähdyksessä tajuntansa menettäneen vartiomiehen. Vih:n sieppausosastoa tuki taempana ollut vahva varmistusosasto. Vih:n tykistö ja krh:t ampuivat kahakan aikana yht. 1500 kr. Tyk:mme ja krh:mme tulittivat vih:ta sen vetäytyessä.

aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Eilen ilmoitetussa Koutamotunturin länsipuolella käydyssä taistelussa olivat vih.-tappiot 30 kaat. ja 50 haav., omat tappiot 8 kaat., 31 haav. ja 3 kateissa.

26.4. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1030:
- Vih:n lentoja 8, koneita 10.
- 1 oma lento, 2 konetta.

Viholliстilanne n:o 301.
- Erään Narvan suunnalla saadun ups.sv:n kertoman mukaan olisi kenr.luutn. Maritsko (arm. kenr. Maretskov?) saanut tehtäväkseen koota ps.ak:n Suomen rintamaa varten. Huhupuheitten mukaan pitäisi Suomi nyt kertakaikkiaan nujertaa.
- Organisaatio: Talvella 1943 oli venäläisen ps.ak:n organisaatio seuraava:
- 3 ps.prik. à 2ps.patl:aa ja 1 mt.jv.patl., 1100 miestä ja 46 psv:a,
- 1 mt.jv. prik. à 3 jv.patl. ym., 3370 miestä,
- rakettitykkipsto, 250 miestä, 8 rakettitykkiä, ym.
Ak:n koko miesvahvuus n. 7.600 miestä ja 141 ps.vaunua. Tämän määrävahvuuden heikennystä vuoden 1943 kuluessa on pidettävä hyvin todennäköisenä.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Länsi-Litsalla vih. hyökkäsi vahvan tulivalmistelun jälkeen sekä 20 taistelukoneen tukemana tukikohtiemme kimppuun joukkueen vahvuisilla iskuosastoilla. Vih:n onnistui tunkeutua yhteen tukikohtaamme ja viedä mukanaan yksi vaikeasti haavoittunut. Muut hyökkäykset torjuttiin lähitaistelussa. Taistelujen aikana vih. ampui tykistöllä, rakettitykeillä ja raskailla aseilla yht. n. 16000 laukausta. Itä-Litsalla hyökkäsi vih. 2 komppanian voimin tyk:n ja rask.aseitten tukemana tukikohtaamme vastaan Lopatkina-vuonosta 3 km. lounaaseen, mutta torjuttiin lähitaistelussa. Vih:n tappiot 31 kaat. (laskettua) sekä 3 vankia. Omat kokonaistappiot Litsalla 9 kaat., 61 haav.

27.4. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Aamuyöllä ampui vih. n. 2000 kr:n tuli-iskun Sähkölinjan eteläpuolella olevaan tukikohtaamme kehittäen samalla välimaastoon Savuverhon. N. tuntia myöhemmin havaittiin samassa maastossa 20-miehinen vih.osasto, joka karkoitettiin tuottaen sille ainakin 3 miehen tappiot.

aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Eilisessä iltailmoituksessa Itä-Litsalla mainittu vih:n hyökkäysosasto kokonaan karkoitettu omalla hyökkäyksellä, missä saatu 5 vankia. 1 yliloikkari tullut puolellemme.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1031:
- Vih:n lentoja 61, koneita 221, joista Suomenlahdella 49/200.
- Omia lentoja 17, koneita 45.

27.4. Vihollistilanne n:o 302:
- Aunuksen kannas: Lihkovan suunnalla TKKP 289:stä 24.4. saatu ups.sv. on kertonut, että patl.piakkoin irroitetaan ja siirretään Suomen rintamalle. - Mikäli tieto pitää paikkansa, se koskee arvattavasti koko 79.Lin.Aluetta (yht. 9 patl:aa).
- Kotskoman suunnalla vahvistuvat tiedot paikallisen hyökkäyksen aikeista Kompakan tien lohkolla.
- Merivoimat: Sv.tiedon mukaan aikoisivat venäläiset suorittaa 1.-2.5. maihinnousun Kundan lahteen ja siitä länteen sekä Hungerburgin luona. Maihinnousuun osallistuisi lukuunottamatta maihinnousujoukkoja, sukellusveneitä, ilmavoimat sekä laskuvarjojoukot. Tällaista yritystä voidaan pitää mahdollisena päätellen näillä vesillä jatkuneesta aktiivisesta raivaustoiminnasta viime syksynä ja tänä keväänä heti jäiden lähdön jälkeen.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Tiedustelulennolla havaittu erittäin vilkasta juna- ja autoliikennettä vih:n puolella. Vih:n it. herkkä ampumaan.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Munjärvenlahdesta n. 10 km. etelään partiomme tuhosi 4-miehisestä desanttipartiosta 3 miestä ja haavoitti neljännen, jonka takaa-ajo jatkuu.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Aamuilmoituksessa mainitussa vih:n hyökkäysosaston karkoituksessa vih:n kokonaistappiot: 16 vankia, 1 ylilöikkari, 53 lask. kaat. sekä 65 haav. tai kaat., joiden poiskuljetus todettu.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2037:
- Tänä aamuna ajoi suomalainen hl. Jäämeri Kielin lahdella miinaan ja upposi. Alus oli tyhjänä. Suv. Vetehinen aloittanut kulkukautensa 26.4.44.

28.4. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Kremlin suunnalla tyk:mme ja rask.krh:mme tuhonneet 1 vih. korsun ja 2 pesäkettä. Muratanjoen suunnalla vih. ampui takamaastoomme n. 160 kr., jolloin 1 elintarvike- ja asevarastomme (komppanian) tuhoutui. Muratanjoen pohjoispuolella oma iskuosastomme tunkeutui yöllä erääseen vih:n tukikohtaan tuhoten siellä useita pesäkkeitä ja 10 vih. sekä ottaen yhden vangin, jonka jälkeen partiomme palasi tappioitta takaisin.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1032:
- Vih:n lentoja 23, koneita 63.
- Omia lentoja 6, koneita 12.
- Vih:n tappiot: 2 saksal.hävittäjien 26.4. pohjoisessa alasampumaa hävittäjää.

28.4. Vihollistilanne n:o 303:
- Karjalan kannas: Vilkasta juna- ja autoliikennettä.
- Kantalahden suunta: Pohjoissivustalle hyökkäystä varten keskitettyjen joukkojen maaliskuun loppupuolella ja huhtikuun alussa kärsimistä tappioista seur. tietoja:
104.D:n joukot: JR 217 paleltuneina 180 miestä, käytyjen taistelujen jälkeen jälellä 40% alkuperäisestä vahvuudesta. JR 242 eräästä komppaniasta jälellä 14 miestä. JR 273:n komppanioista jälellä 14 miestä. JR 273:n komppanioista monet menettäneet yli puolet vahvuudestaan palatuneina. 21. D:n joukot: JR 94:n pataljoonista kaksi lyöty hajalle, JR 116:sta yksi lyöty tst.kyvyttömäksi. Nämä tappiot, joihin pääsyynä ovat olleet vastustajan aktiivisuus, lentopommitukset sekä sää- ja maasto-olosuhteisiin sopimaton varustus ovat varmasti omalta osaltaan vaikuttaneet venäläisten hyökkäyksen tyrehtymiseen. Samanaikaisesti kärsityt suuret hevostappiot vaikeuttivat pahasti huoltoa, jonka kehnous vuorostaan alensi miehistön taistelu- ja vastustuskykyä.
- Merivoimat: Norjan länsipuolella havaittiin 26.4. päivällä pohjoiseen kulkeva saattue, joka käsitti 12 rahtialusta varmistuksena 1 lentotukialus, 2 risteilijää ja 8 varmistusalusta. Huonon sään takia on jatkuva tiedustelu ollut mahdotonta.

"Sonderorientierung" ajalta 20.-26.4.44:
- Itä: Hgr. Südukraine: 23.4. alkoi vih:n suurhyökkäys Sevastopolin alueella. Hyökkäykset torjuttu. Pääpuolustuslinja hallussamme 6.A torjunut vih:n hyökkäyksen Dnjestrin sillanpääasemasta.
Hgr.Nordukraine: 1.unk.A:lle menestystä paikallisessa hyökkäyksessään. Samoin 1.Ps.A:lla.
- Kotialue ja länsi: Omat lentokoneet pommittaneet Bristolia, Hullia ja Portsmonthis. Vih:n pommituskohteina Kassel, Koblenz, Hamm, Friedrichshafen, Wiener Neustadt, Köln, Düsseldorf, Braunschweig, München ja Karlsruhe.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: KTR 931:n esikunta saapunut 27.4.

29.4. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Muratanjoen maastossa karkoitettiin kaksi n. 20-miehistä vih.partiota, jotka yrittivät n. 1000 kr:n keskityksen aikana läpäistä esteemme.

aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Luostarin lohkolla I/KTR 111 vaihdettu II/KTR 111:een.

Ilmav:n tilannetied. n:o 1033:
- Vih:n lentoja 6, koneita 8.
- Omia lentoja 3, koneita 5.

29.4. Vihollistilanne n:o 304:
- Kannakselta on saatu odotettuja tietoja vihollistykistön melkoisesta vahvistamisesta, mitä etulinjamiehityksen heikkouden ja tykistön aikaisempien poissiirtojen valossa on pidettävä ainakin toistaiseksi luonteeltaan defensiivisenä. Svt:n mainitseman Stalinin käskyn mukaan on Pietarin (Kannaksen) rintamalla pysyttävä "lujassa puolustuksessa." Erään div:n polos:n kapteeni on kertonut, että "Suomea vastaan ei hyökätä, ennenkuin Eesti ja Baltian maat on vallattu". Sv.-tiedon mukaan on 92.D:n ja 142.D:n hiihtopataljoonat viety Pihkovan suunnalle ja että Kannakselle on 12.3.44 jälkeen tullut kaksi uutta krh.rykmenttiä ja uusi mt.tyk.rykm. Saaduissa tiedoissa on jo jonkin aikaa todettu 23.A:n yhteydessä sen ennestään tunnettujen yhtymien lisäksi 2-3 jatkuvasti tuntemattomina pysynyttä yhtymää. Ovat ehkä lin.alueita.
- Pietarin rintama: Useat tiedot vahvistavat olettamusta, että venäläiset ovat Pihkovan eteläpuolella luopuneet epäonnistuneista läpimurtoyrityksistään ja asettuneet puolustukseen. 31.3.-15.4.44 välisenä aikana käydyissä taisteluissa, joihin osallistui 23 div:aa, yli 500 psv:a, runsaasti tykistöä ja lentokoneita, menettivät venäläiset yli 60.000 miestä (haav. ml.), 390 psv:a ja 121 lentokonetta.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2091:
- 27.4.44 klo 04.30 teki ryssäläinen lentokone torpedohyökkäyksen rahtilaiva Halvar H:ta vastaan Bogskärin eteläpuolella. Torpedo meni 50 metrin päästä perän takaa ohi.

30.4. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 02.30 vih. aloitti kiivaan tulivalmistelun ampuen Kuvajanmetsän ja Ohanjoen väliseen maastoon arviolta 4000 eril. kr. Samanaikaisesti yritti kaksi vih:n iskuosastoa lähestyä asemiamme, mutta ne pysäytettiin ja pakotettiin vetäytymään klo 13.00:een mennessä. Omat tappiot 5 kaat., 12 haav.

aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Yöllä alkanut lumisade muodostanut tähän mennessä Aunuksen kannakselle 5-10 cm:n vahvuisen nuoskean lumikerroksen.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Vih. ampui Krivjärven pohjoispuoliseen maastoon erittäin voimakkaan tuli-iskun (1500 kr) ja kehitti savuverhon, jonka suojassa vih:n havaittiin vilkkaasti liikehtivän välimaastossa. Tyk:mme, krh:mme ja jv:mme torjuivat vih:n ilmeisen hyökkäysyrityksen jo sen valmisteluvaiheessa vih:lle tappioita tuottaen.

aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Länsi-Litsalla vih.hyökkäsi tulivalmistelun jälkeen Edelweisskuppelle ja siitä aina 5 km koilliseen olevaa 5 tukikohtaamme vastaan.

aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2092:
- Saat. Suursaari partioinut viime yönä Ahvenanmerellä. Suomalainen kauppalaivaliikenne ohjataan tästä alkaen siten, etteivät ne tule olemaan Utön - Bogskärin välisellä merialuella klo 3.00-11.00 välisenä aikana.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1034:
- Vih:n lentoja 8, koneita 8.
- Omia lentoja 2, koneita 3.

Vihollistilanne n:o 305:
- Muurmanskin suunnalla venäläiset työntyneet lähemmäs saksalaisten asemia. Paikallista hyökkäystoimintaa odotetaan.

30.4. illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Tarkka-ampujamme tuhonneet 21.-30.4.44 yht. 17 vih. Samana aikana on toiminut 14 omaa Partiota.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Tarkka-ampujamme tuhonneet 21.-30.4. yhteensä 14 vih. Samana aikana etumaastossa ollut toiminnassa 5 omaa partiota.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Ajalla 22.-30.4,44 on VI AK:n lohkolla ollut toiminnassa 11 omaa ja 18 vih.partiota sekä V AK:n lohkolla 24 omaa ja 15 vih.partiota.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Länsi-Litsalla hyökkäsi vih.uudelleen n. patl. voimin vahvan tulivalmistelun jälkeen (yht. n. 15000 kr.) 3 tukikohtaamme vastaan Edelweiss-kuppella ja siitä koilliseen. Hyökkäykset torjuttiin osittain lähitaistelussa. Vih:n tappiot 52 lask.kaat. Omat tappiot 8 kaat., 34 haav., 2 heav. kateissa olevaa.

15,10 Lähti Ylipäällikkö junallaan Helsinkiin, jossa vastaanotti Kenraalit Heinrichs ja Walden, pääministeri Linkomiehen ja ulkoasiainministeri Ramsayn.

1.5. aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2094:
- Vih. patterien tulessa Puumalan, Tonin ja Jukkolan maastoon 1 Madsen-tykki vaurioitui pahoin ja 1 mies haavoittui. Tyv. Turunmaa siirtynyt Helsingistä Kirkkomaansaareen. 2 tykkiä 1.Raut.Ptrista on Taikinassa tulenavausvalmiina.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1035:
- Vih:n lentoja 25, koneita 31.
- Omia lentoja 4, koneita 6.

Vihollistilanne n:o 306:
- Pihkovan suunnalla saatu sv. kertoo kuulleensa puhutun, että Pihkovan eteläpuoliselta taistelualueelta siirrettäisi joukkoja Karjalan kannakselle.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Laatokan rantamaastossa vih. räjäytti klo 8.05 erään tukikohtamme eteen kaivamansa maanalaisen käytävän n. 60 m:n päässä asemistamme ja avasi samanaikaisesti kiivaan kaikkien aseiden tulen em.tukikohtaan. N. joukkueen vahvuinen vih. osasto tunkeutui asemiimme pakottaen meikäläiset taistellen vetäytymään etumaisista tst.haudoista. Vih. heitettiin vastaiskulla takaisin sille huomattavasti tappioita tuottaen. Omat tappiomme 2 miestä kaat., 2 au. ja 6 miestä haav., sekä 2 kad. Vih. ampui yht. n. 500 kr., oma tyk. ja krh:t n. 620 kr.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Täyd.P 82 marssilla Kiestingin suunnalta Uhtuaalle.

2.5. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1036:
- Vih:n lentoja 31, koneita 45.
- Omia lentoja 13, koneita 30.

2.5. (saap.) Aun.R:n komentajan esitys n:o 2208/Op.III a/15 sal.: Ylipäällikölle. Pyydän, että Ylipäällikön reservinä oleva 8.D käsketään vaihtamaan etulinjassa oleva 17.D. Perusteluna esitetään, että 17.D:n päosat - mm. JR 13 ja JR 61 - ovat hyökkäysvaiheen päättymisestä lähtien yhtäjaksoisesti toimineet samoissa puolustusasemissa. Vaihdon haluaisin suorittaa vaiheittain ja pienemmissä erin, kuitenkin niin, että se olisi loppuun suoritettu 15.6.44 mennessä.

PM:n Järj.os:n käsky n:o 1018/Lkp.sal.:
- Kotijoukkojen esikunnan toimesta on viipymättä siirrettävä Rv.Koul.K:een 587 vuoden 1926 loppupuoliskolla syntynyttä jv.miestä.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2097:
- Saksalaiset laskemassa sukellusveneverkkoa välille Kallbåda - Mäkiluoto ja Naissaari - Aegna sekä torpedoverkkoa Paltiskin satamaan.

9,20 Palasi Ylipäällikkö Päämajaan Helsingistä, mukanaan kenraali Heinrichs. Juna pysähtyi Otavaan, josta Ylipäällikkö jatkoi autolla matkaa Mikkeliin.

3.5. aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Kimjärven lounaispuolella karkoitettiin klo 2.30 tyk.- ja krh.tulellamme rask.aseiden tukemana liikkehtinyt vih.osasto sekä samassa paikassa n. ½ tuntia myöhemmin asemiamme lähestynyt n. komppanian vahvuinen osasto.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1037:
- Vih:n lentoja 18, koneita 30.
- Omia lentoja 4, koneita 9.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- III/JR 6 vaihtoi I/JR 6:n tänään Valkeasaaren lohkolla.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Aamuilmoituksessa mainitussa Kimjärven suunnalla käydyssä taistelussa vih. yritti hyökätä n. kahden kompp:n voimin tukien yritystään n. 2000 kr:lla.

4.5. aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Yön aikana torjuttiin yhteensä 8 vih:n suorittamaa partioja vanginsieppausyritystä. Oma vanginsieppauspartiomme (2 + 5 + 30) Orgjärven pohj.puolella epäonnistui yrityksessään ja menetti vih.tulessa 1 au:n kaat. 1 ups:n, 1 au:n ja 9 miestä haav. ja 1 au:n sekä 1 miehen kadonneina, au. vaikeasti haav.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1038:
- Vih:n lentoja 3, koneita 3.
- Ei omaa lentotoimintaa.

4.5. Viholl istilanne n:o 309:
- Osa I Ka. Kaukotoiminta Le.AK:sta on 3.5. siirtynyt etelästä tod.näk. Uuden Laatokan alueelle.

14.17. PM:n Op.os:n käsky n:o 1093/Op.1/5 d sal. (Liite n:o 736):
- 1. 10.D alistetaan 6.5.44 IV AK:lle, joka vaihtaa sillä etulinjasta 18.D:n. Vaihto oltava loppuunsuoritettu 19.5. 44 mennessä.
- 2. Sitä mukaa kun 18.D:n joukot vapautuvat, ne siirtyvät reserv ikseni 10.D:n nykyiselle ryhmitysalueelle ja ryhtyvät ilman ajanhukkaa jatkamaan 10.D:n linnoitustöitä.

14.18. PM:n Op.os:n käsky n:o 1094/Op.1/5.d/sal. (LIITE 737):
- 1. 8.D alistetaan 6.5.44 Aun.R:lle, joka vaihtaa sillä etulinjasta 17.D:n. Vaihto on loppuun suoritettava 26.5.44. mennessä.
- 2. 17.D kootaan vaihdon jälkeen 8.D:n nykyiselle ryhmitysalueelle reserv ikseni, jossa muussa paitsi op.suhteessa Aun.R:lle alistettuna jatkaa viivytyksettä 8.D:n suorittamia linnoitustöitä.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Aamuilmoituksessa mainitussa vanginsieppausyrityksessämme Orgjärven suunnalla jäi vih:n puolelle 2 au. kaatuneina ja 1 stm. todennäk. kaatuneena tai haavoittuneena vaikeasti.

21.42 PM:n Op.os:n käsky n:o 1098/Op.1/5 d. sal.:
- III AK irroittaa Rask.Psto 25:n ja liittää sen 10.D:aan. Vaihdon jälkeen on III AK oikeutettu käyttämään Rask.Psto 26:a etulinjassa samoin rajoituksin, mitkä ovat olleet voimassa Rask.Psto 25:een nähden.

21.43 PM:n Op.os:n käsky n:o 1099/Op.1/5 d sal.:
- Aun.R irroittaa 5.D:n ja 15.Pr:n lohkolla olevat 8.D:n tykistön osat, jotka on liitettävä divisioonan mukaan. Rask.Psto 24 on vaihdon yhteydessä palautettava 5.D:lle. Vaihdon jälkeen on Aun.R oikeutettu käyttämään yhtä 17.D:n kev.pstoa etulinjassa, 15.Pr:n lohkolla samoin rajoituksin, mitkä 8.D:n siellä olleeseen tykistöön nähden ovat olleet voimassa.

21.44 PM:n Op.os:n käsky n:o 1100/Op.1/5 d. sal.:
- IV AK siirtää rautateitse 49.Tyk.K:n ja 18.Krh.K:n Aunuksen kannakselle. Lähtö 10.5.44. Purkamisasemana Syväri. Purkamisasemalle saavuttuaan komppaniat alistetaan Aun.R:lle liitettäviksi orgaanisina komppanioina 8.D:aan.

Rv.Pr:n komentajan ehdotus n:o 916/Op./141 sal., jossa ehdotetaan JP 6 muutettavaksi moottoripyöräpataljoonaksi.

5.5. aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Kiestingin suunnalla HiihtoP 82 siirretty Jelettijärven eteläpäästä Tuoppa- ja Saarijärven väliselle kannakselle maantien varteen.

5.5. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1039:
- Vih:n lentoja 18, koneita 33.
- Omia lentoja 7, koneita 19.

PM:n Järj.os:n käsky n:o 1041/Lkp.sal.:
- Rv.Koul.K:sta on IV AK:n toimesta viipymättä siirrettävä kenttäarmeijan jv.joukkoihin v. 1924 loppupuoliskolla syntyneitä miehiä yhteensä 214 miestä.
- Lisäksi on IV AK:n toimesta Rv.Koul.K:sta viipymättä siirrettävä sotatoimiyhtymien Täyd.P:iin v. 1925 syntyneitä miehiä yht. 373 miestä.
- Sotatoimiyhtymien pyrittävä käyttämään näitä rv.koulutuksensa mukaisiin tehtäviin.

"Sonderorientierung" ajalta 27.4.-3.5.44:
- Hgr. Südukraine: 17.A: Raskaat taistelut Sevastopolin linnoituksen alueella johtaneet täydelliseen torjuntamenestykseen.
  6.A: Jassyn sillanpään alueella ja Serethjoen molemmin puolin vih:n onnistui saada syvä sisäänmurtuma, mutta omalla vastahyökkäyksellämme pääpuolustuslinja saavutettu. 4.rum. A torjunut vih:n hyökkäykset.
- Hgr. Nordukraine: 1 unk.A:n oli vedettävä oikea jo Kolomeaa lähestynyt siipensä takaisin vuoristosoliin.
  1.Ps.A:lla hyökkäystoimintaa.
- Jäämerellä sukellusveneet upottaneet Venäjältä tulevasta saattueesta 6 hävittäjää ja 2 höyrylaivaa.
- Länsi: Vih:n maihinnousuvoimien keskitykset lounais- ja kaakkois-Englantiin loppuunsuoritettu.
- Berliniä, Braunschweigia, Metziä, Saargemündeä, Schweinfurtia, Esseniä, Friedrichshafenia ja Montzenia pommitettu.

PM:n kirj. n:o 1040/Lkp.sal.:
- Ylipäällikön käskystä muutetaan PM:n kirj:llä 930/Lkp.sal./ 22.4.44 määrätty vv. 1909-24 syntyneiden nostoväen II lk:n A.miesten palvelukseen-astumispäivä (10.5.44) 10.6.44.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2103:
- Suv. Iku-Turso aloittanut purjehduskautensa 5.5.44.

6.5. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1040:
- Vih:n lentoja 8, koneita 11.
- 1 oma lento, 2 konetta.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Hävittäjäkoneemme ampuivat Motowski-vuonossa tuleen vih:n huoltoaluksen (n. 100 BRT), joka senjälkeen ajautui rannalle.

7.5. aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Koiselässä (Limosaari) puolustuksessa ollut I/405. Kev.Ptri siirtynyt tuliasemaan Muijaniemeen.

aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Varangin niemimaan rannikolla 14 km. Kibergistä lounaaseen ampui 3 vih:n pikavenettä eilen illalla norjalaisen matkustajalaivan tuleen ottaen otaksuttavasti miehistön ja matkustajat (14 miestä) mukaansa.

7.5. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1041:
- Vih:n lentoja 11, koneita 14.
- Omia lentoja 5, koneita 7.

7.5. (saap.) IV AK:n käsky 352/III/201 sal./5.5.44 annettu PM:n käskyn 1093/op.1/5 d. sal./4.5.44 johdosta, jossa määrätään 10.D vaihtamaan 18.D etulinjasta.

PM:n op.os:n käsky n:o 543/Op.3./II a sal.:
- Ilmavoimia kehoitetaan, mikäli kelirikko ei estä, 17.D:n ja 8.D:n vaihdon ajaksi vahvistamaan Le.R 1:tä MT-hävittäjillä.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Ajalla 1.-7.5.44 on II AK:n lohkolla ollut toiminnassa 2 omaa ja 15 vih.partiota, V AK:n lohkolla 20 omaa ja 15 vih. partiota. Oma partiointi ollut vilkkainta Vaskusjärven suunnalla, vihollisen Auidosuon luoteispuolella sekä Kimjärven länsipuolella.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- II/JR 56 on vaihtanut III/JR 56:n etulinjasta klo 10.00 mennessä.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Kiestingin suunnalla HiihtoP 82 siirretty selustaan asemarakennustehtäviin.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus: n:o 2107:
- Vmv.5,6 ja 11 ovat aloittaneet purjehduskautensa.

8.5. aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Varangin niemimaan vesistöillä upotti oma rannikkotykistömme vih:n pikaveneen Kibergistä 19 km. kaakkoon.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1042:
- Vih:n lentoja 107, koneita 265. 2 LA-5:n matalahyökkäyksessä Murmoilan kenttää vastaan 2 CU-konettamme sai useita osumia.
- Omia lentoja 26, koneita 59.

Vihollistilanne n:o 313:
- Arm.kenr. Meretskov on erään sv.tiedon mukaan siirtynyt 3. Baltian rintaman komentajaksi. - Tieto saattaisi liittyä Karjalan rintaman hyökkäyksen lykkäämiseen.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- 14./JR 5 on vaihtanut 14./JR 25:n Perälahden lohkolta. 14./JR 25:n on Perälahden aseman (Raz.10) maastossa.

8.5. illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2109:
- Kotkan aamupommituksessa sai hl. Greta Thorden lieviä vaurioita. Päivällä vaurioitui moottorilaiva Oiva pahoin. Vmv. 11 aloittanut purjehduskauden. Iltapäivällä vih.koneiden hyökkäyksessä saksal. vartioaluksia vastaan Narvanlahdella eräs koneista syöksyi etuvartioalus 1701 vastaan, jolloin alus upposi jonkin ajan kuluttua. Miehistö pelastettu. Saksal. miinalautat laskeneet viime yönä Seeigel IV B:n. Suv.verkko keskikohdalta repeytynyt. Korjaus käynnissä.

9.5. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Vih. ampunut vajaan tunnin aikana raskailla aseillaan n. 2000 kr. Vaskelan maastoon kehittäen samanaikaisesti Savuverhon asemiemme eteen. Noin joukkueen vahv.vih.osasto yritti lähestyä asemiamme, mutta karkoitettiin.

aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Pohjoissivustalla II/JR 307 vaihdettu I/JR 307:ään. I/JR 307 vaihdettu III/JR 307:ään.

aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2110:
- Miinalaiva Ruotsinsalmi on II/2.Vmv.Lv:n varmistamana laskenut viime yönä Rukajärvi 43:n estelinjaan.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1043:
- Vih:n lentoja 96, koneita 348. Vih. koneet suorittivat hyökkäyksiä Kotkaan (kts. liite). 6 AC:n matalahyökkäyksessä Kaivolaan 1 sot.virk. kuoli, 2 ups., 3 stm. ja 8 siviilihenkilöä haavoittui. 3 LA-5:n tulituksessa Aunuksenlinnan lähellä 1 sotilas kuoli, 8 haavoittui ja 2 kuormaautoa tuhoutui:
- Omia lentoja 32, koneita 101.
- Ilmataistelussa Kotkan eteläpuolella ammuttiin alas 1 PE-2 ja 3 JaK-9; Kotkan ja Suursaaren välillä 2 JaK-9, ja Vytegran seuduilla menetettiin 2 omaa MS-konetta.
- Omat tappiot: 2 konetta.
- Vih:n tappiot: 6 konetta.

Vihollistilanne n:o 314:
- Pietarin rintaman monet täyd.rykm:t (koulutuskeskukset) ja upseerikoulut ovat palanneet alkuperäisille sijoituspaikoilleen, mutta myös monia on täydennystilanteen jatkuvan kiristymisen vuoksi hajoitettu.
- Itämeren laivaston ilmavoimat (VVS/KBF):
Hyökkäykset Kotkaan ovat jatkuvasti suorittaneet Borkista lähteneet 12.Ka. Syöksypomm.Le.R:n PE-2 koneet suojanaan 21.Punalipun Häv.Le.R:n JaK-9 koneet.
- ADD: 1.Kaukotoim.Le.D oli 7.4. kokonaisuudessaan Pushkinossa n:o 60 LI-2 vahvuisena; siirtynyt tänne 25.3. Levashovosta, jossa suomalaisten ilmahyökkäykset tai tykistötuli olivat tuhonneet tai vaurioittaneet 18 sen konetta. Saatujen tietojen mukaan on V Kaukotoim.Le.AK:n esik. toukokuun alussa todettu Pietarin eteläpuolella, samoin sen alaiset 1.Ka., 7.Ka. ja 325.Kaukotoim.Le.R. Täten lienee Pietarin pohjoispuolisilla kentillä jäljellä vain 3 kaukotoim. lentorykm:ä, nimittäin 23.Ka. Gorskajassa, 4.Ka. Kasimovossa ja 11.Ka. Zaninossa.

9.5. Aun.R:n käsky 2316/III a/16 sal./5.5.44:
- Aun.R:n komentaja toimeenpanee PM:n käskyllä 1094/Op.1/5 d. sal./4.5.44 määrätyn divisioonien vaihdon (8.D ja 17.D) alistaen 8.D:n samalla VI AK:n komentajalle.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Vih. tulitti koko päivän tyk:llä ja krh:llä asemiamme Kalastajasaarennon rintaman keskiosassa (yht. n. 2500 kr.).

10.5. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Klo 1.30 - 2.30 ampui vih. pääasiassa Rajajoen suun maastoon yht. n. 3600 erilaista kranaattia. Samanaikaisesti vih. ampui rautatien ja sen pohj.puoliseen maastoon n. 2600 kr:n keskityksen. Tappiomme näissä keskityksissä yht. 3 kaat. 5 haav. Keskitysten aikana liikehtineet pienet vih. partiot karkoitettiin. Klo 3.30 vih. aloitti erittäin kiivaan tulen Sevastopoliin ja sen ympäristöön. Tulen siirtyessä taemmaksi hyökkäsi pienehkö vih.iskuosasto Sevastopolia vastaan, mutta pysäytettiin esteellemme ja karkoitettiin. Vih. ampunut arviolta n. 6000 erilaista kr.

aamulla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Kompakan tien suunnalla vih. ampui ½ tunnin aikana n. 1600 erilaista kr.

aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Kelirikon takia on useita Tuoppajärven kenttävartioita vedetty takaisin.
- Pohjoiskaista: Vilkasta vih:n lentotoimintaa (yht. n. 130 konetta). Ainakin 9 vih.konetta ammuttiin alas. PP Tied.R Norwegen siirretty Ivalosta takaisin Norjan puolelle.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1044:
- Vih:n lentoja 21, koneita 47. Kanneljärvellä 1 vih. hävittäjä syöksyi maahan tulittaessaan junaa.
- Omia lentoja 11, koneita 30.
- Omat tappiot: 1 CU:n tehdessä pakkolaskun Koverin kentän lähellä ohjaaja sai aivotärähdyksen ja kone vaurioitui pahoin.
- Vih:n tappiot: 1 kone.

Ylipäällikön käsky n:o 1160/Op.1/17 a/sal. (LIITE 738).
- 1.Useilla käskyillä määräyksestäni korostettu asemien lujittamisen välttämättömyyttä nykyisenä ajankohtana, jolloin meidän on oltava joka hetki valmiina suurhyökkäyksen torjuntaan. Todettu puutteellisuuksia ja epätasaisuuksia varustustöissä.
- 2.Vihollisen ryhtyessä suurhyökkäykseen meitä vastaan, se tulee perustamaan onnistumislaskelmansa materiaalisen ylivoimansa häikäilemättömään maasakäyttöön. Vaadin kaikilta alaisiltani komentajilta tinkimätöntä lujuutta ja ehdotonta omakohtaista vastuuntunnetta siitä, että asemamme saadaan lujiksi kestämään myös materiaalisesti vihollisen suurhyökkäyksen painon.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Aamuilmoituksessa mainitusta hyökkäyksestä Sevastopolia vastaan. Hyökkäyksen suoritti kaksi n. 30-miehistä tst.partiota, joiden takana oli kaksi tukiosastoa. Hyökkäys oli lopullisesti torjuttu klo 4.07 mennessä. Omat tappiot: 1 au. ja 3 miestä kaat., 2 au. ja 19 miestä haav.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Heinäjärven tukikohtamme on tyhjennetty.

10.5. illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2113:
- Rautatiepatterin 4.tykki on siirron jälkeen ampumavalmiina Anttolassa.

illalla Laat.RPr:n tilanneilmoitus n:o 1977:
- Omat joukot: 30.Rask.Ptri lähtee tänä iltana Käkisalmesta rautateitse 4An.RP:iin.

11.5. aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Lin.Rak.P 255 lähtenyt Pajusuolta rautatiekuljetuksena 10.5.44 klo 12.00.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1045:
- Vih:n lentoja 3, koneita 3.
- 1 oma lento, 3 konetta.

Puolustusministeri kenr. Waldén ja merivoimien komentaja, kenr.luutn. Valve käynnillä PM:ssa.

aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Alavilmajoen alajuoksulla karkoitettiin vih:n kaikilla aseillaan tukema iskuosasto (n. 1000 kr.)

12.5. aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2116:
- Saat.Os. siirtynyt Pirttisaareen.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1046:
- Vih:n lentoja 18, koneita 29.
- 1 oma lento, 4 konetta.

"Sonderorientierung" ajalta 4.5. - 10.5.44:
- Hgr. Südukraine: 5.5. alkanut vih:n suurhyökkäys Sevastopolin valtaamiseksi. Linnoituksen tyhjentäminen käynnissä. 6.5. vih. lopettanut hyökkäyksensä 4.Rum.A:aa vastaan.
- Berliiniä, Braunschweigia, Osnabrückiä ja Münsteriä pommitettu.

Luftflotte 5:n komentaja, kenr. Kammhuber käynnillä PM:ssa.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2117:
- Miv. Miina, Loimu ja Pommi aloittaneet purjehduskautensa.

13.5. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Vih. suorittaa kaivaustöitä Valkeasaaren tien molemmin puolin n. 300 m. päässä asemistamme.

aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- 49.Tyk.K ja 18.Krh.K saapuivat 12.5.44 klo 20.00 Syvärin asemalle.

aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Tuoppajärven etelä-, länsi- ja pohjoisrannalta on tyhjennetty yht. 6 omaa kenttävartiota.

13.5. aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2118:
- Pääväylä Pirttisaari - Lehtinen on suljettu vihollisen 13. 5. klo 03.18 Tellingin saariston itäpuolella suorittaman lentokonemiinoituksen takia.
- Rukajärvi 43 on laskettu viime yönä.
- FDM Ost. siirtynyt F 3:lla 12.5.44 Tallinnaan.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1047:
- Vih:n lentoja 70, koneita 105, joista 60/95 Suomenlahdella ja Karjalan kannaksella.
- Omia lentoja 22, koneita 42. Tied.lennolla olleet koneet pommittaneet Merimaaselän kylää ja junaa Njuhtan aseman lähellä.
- Omat tappiot: 2 MT vaurioitui pahoin ajaessaan startissa yhteen. Toinen ohjaaja sai surmansa, toinen loukkaantui.
- Vih:n tappiot: 12.5. havaittiin yhden IL-2-koneen syöksyvän Suomenlahteen Sepelevan pohj.puolella. 9.-10.5. saksalaiset ampuivat Pohjois-Suomessa alas 20 konetta.

Vihollistilanne n:o 318:
- Saatujen tietojen mukaan suoritti V Kaukotoim.Le.AK yöllä 12/13.5. lentoja Etelä-Suomessa 9 koneella (LI-2). Le.AK sijaitsee tod.näk. kokonaisuudessaan Pietarin eteläpuolisilla kentillä Pushkinin alueella. Sen vahvuus oli huhtikuun lopussa n. 80 LI-2.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Vih. on yöllä ryhtynyt suorittamaan kaivaustöitä asemiensa edessä Retukylän maastossa sekä Riihiön lohkolla.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- 49.Tyk.K vaihtanut 59.Tyk.K:n ja 18.Krh.K 27.Krh.K:n 17. D:n lohkolla. Reskan lohkon reservinä ollut 10./JR 5 siirtynyt pataljoonansa yhteyteen Vyrozeron maastoon.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2119:
- Sukellusveneverkko on kaksinkertaisena valmis lukuunottamatta väliä Naissaari - Aegna, jossa verkko on yksinkertainen. Mittausalus Togo toimii pimeän aikana verkkosulun länsipuolella.

14.5. aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Vih. suoritti 2 hyökkäystä yht. n. 86 koneella Kirkkoniemen vesille ankkuroituja huoltolaivojamme vastaan. Yksi n. 4000 tonnin alus, jonka lastina on olkia ja parakinosia, palaa. Toinen 2,800 tonnin alus on saamiensa vuotojen takia uppoamassa, lisäksi vaurioitui vielä eräs kolmas rahtialus. - Hävittäjämme ja it. pudottivat todennäköisesti 4 vih.konetta.

aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2120:
- Viime yönä suoritti saksal. 6.S-Fl. syöksyn Lavansaaren pohjoispuolelle, jossa klo 00.01 - 01.30 tulitaistelu vih:n vmv:den kanssa. Osa saksal. aluksista jatkoi syöksyä Seiskarin - Shepelevin välille, jossa ampuivat upoksiin vih:n mtv:n.

14.5. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1048:
- Vih:n lentoja 56, koneita 139, joista 40/116 Suomenlahdella ja Karjalan kannaksella. Vih.koneet pommittivat illalla Kotkaa.
- Omia lentoja 27, koneita 74. Pom itettu Tunkuan asemaa, rautatiesiltaa sen eteläpuolella, Sekehen kylää ja Seesjärven lentokenttää sekä Vojatsun asemaa.
- Omat tappiot: 1 MT vaurioitunut Suulajärvellä, 1 MS Tiiksjärvellä.
- Vih:n tappiot: 14 saksalaisten hävittäjien pohjoisessa alasampuma konetta.

Vihollistilanne n:o 319:
- Karjalan kannas: Viime päivinä todettu, että vihollisen uusien taisteluhautojen rakentaminen jatkuu öiseen aikaan varsin tehokkaana erikoisesti Valkeasaaren tien suunnassa, Retukylän maastossa, rautatien pohjoispuolella ja Juskelan maastossa. Uusien taisteluhautojen suuntaaminen etulinjaamme kohti saattaa viitata aktiivisen toiminnan valmisteluihin.
- Jäämeri: Epävarman tiedon mukaan Jäämerellä esiintyisi italialainen taistelulaiva. Sv.tiedon mukaan italialaisia sota-aluksia pitäisi tulla Jäämerelle.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Vih. ampunut Muratanjoen maastoon n. 3400 kr. 2 au + 7 miestä haavoittui.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Viinatehtaan itäpuolisessa maastossa tunkeutui iskuosastomme (2 + 7 + 20) tyk.tulen tukemana vih:n asemiin, joita vyörytti n. 250 m., ja tuhosi vartiopesäkkeen sekä 15 vartiomiestä.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Kev.Psto 20 vaihtanut Jandeban lohkolla III/KTR 5:n ja Rask.Psto 21 Shemenkin lohkolta Rask.Psto 24:n.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Kiestingin lohkolla radan suunnalla I/JR 139 on vaihtanut KKP 13:n etulinjasta.
- Pohjoiskaista: Aamuilmoituksessa mainituista laivoista Kirkkoniemen vesillä on uponnut 1. Palamaan syttynyt alus ajettiin matalikolle. Sen palo on sammutettu.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2121:
- Eilen 13.5.44 klo 12.00 saksal. syöksypommittajat tekivät Vigrundin luona hyökkäyksen vih:n raivausosastoa vastaan upottaen yhden 200 ton. sekä todennäköisesti vielä yhden 200 ton. aluksen.

15.5. aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2122:
- 14.5.44 klo 23.32 VP-Boot 305 havaitsi miinojen pudotuksen Porkkala - Kallbådan luona. Porkkala - Kallbådan kautta kulkevat meriväylät on toistaiseksi suljettu.
- Partiomatkalta palatessaan mtv. T 2 ajoi Pienkalastajan luona johonkin vedenalaiseen esineeseen saaden potkuriakselivaurion.

15.5.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1049:
- Vih:n lentoja 36, koneita 49.
- Omia lentoja 19, koneita 44. Pommitettu ratapihaa Njuhtsasta länteen, Suman ratapihaa sekä Riihijärven asemaa.
- Ilmataistelussa Lempaalanjärven pohjoispuolella ammuttiin alas 1 LA-5.
- Vih:n tappiot: 1 kone.

Vihollistilanne n:o 320:
- Svt:n 28.4.44 mukaan täydennettiin Pietarin eteläpuoliselta rintamalta Karjalan kannakselle tuodut krh.rykmentit ennen siirtoa "täysivahvuisiksi", minkä jälkeen niissä on 3 pstoa.

illalla

IV AK:n tilanneilmoitus:
- III/JR 58 vaihtanut I/JR 48:n etulinjasta sekä III/KTR 9 III/KTR 19:n.

illalla

Aun.R:n tilanneilmoitus:
- I/JR 45 vaihtanut I/JR 13:n etulinjasta. V AK:lle alistettuna ollut 32.TK irroitettu rintamasta tultuaan alistetuksi RPr:lle sekä siirtynyt aluksi Kakkorvan kylään kouluttamista varten. - Ajalla 8.5.-14.5. on VI AK:n lohkolla ollut toiminnassa 7 omaa ja 14 vih.-partiota, V AK:n lohkolla 29 omaa ja 16 vih.partiota. Partiointi ollut molemmin puolin vilkkainta Kuzrajärven suunnalla.

illalla

Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2123:
- 4.Raiv.Lv. on aloittanut verkon vartioinnin Porkkala - Kallbådan pohjoispuolella.
- Suv. Vesiniisi ja Vesikko sekä emäl. Sisu harjoituksissa Pohjanlahdella.
- Aamuilmoituksessa mainittu miinojen pudotus on osoittautunut erheelliseksi ja väylät on avattu.

16.5. aamulla

III AK:n tilanneilmoitus:
- Seitsemän pienen vih.partion lähestymisyritykset estetty jv:mme ja kr:mme tulella.

aamulla

Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Yön kuluessa karkoitettu Syvärin rintamalla 12 vih. partiota.

aamulla

Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2124:
- Mil. Ruotsinsalmi laskenut Rukajärvi 41-42 estelinjat.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1050:
- Vih:n lentoja 34, koneita 41.
- Omia lentoja 11, koneita 27.
- Vih:n tappiot: 2 MT ampui Virolahden eteläpuolella alas yksinäisen Boston-koneen.

16.5. Vihollistilanne n:o 321:
- Karjalan kannaksella vaihtoihin viittaavaa liikennettä. Vihollinen näyttää pyrkivän saamaan kenttävarustus-systeemiinsä syvyyttä rakentamalla myös pesäkkeitä entiston taisteluhautojensa taakse. Viime aikoina ovat vihollisen kenttävarustustyöt koko kannaksella huomattavasti vilkastuneet.
- Kotskoman suunnalla on saatu tietoja, joista päättäen yksityisiä miehiä jatkuvasti irroitetaan "kauas etelään" lähetettäväksi todennäköisesti Saksan vastaiselle rintamalle.

Huoltotilanteen kehitys 1.-30.4.44 (PM:n kirj. n:o 2100/ Huolto 1/1 b sal.):
- Taloushuolto: Kuluvana keväänä järjestetty reservin upseerien virkapukukysymys siten, että sotapalvelukseen kutsutut reservin upseerit on määrätty itse huolehtimaan virkapukunsa hankinnasta ja uusimisesta. Siirtymis-ajankohtana 1.4.44. Etulinjassa toimivien yksiköiden upseerien ja kanta-aliupseerien käyttöön kuitenkin lainataan puolustuslaitoksen taholta eräitä vaatetusesineitä.
- Lääkintähuolto: joukkojen terveydentila verraten hyvä. Omat tappiot 1.4.-30.4.44: kaatuneita 148, joista 14 upseeria, kadonneita 12 ja haavoittuneita 657, joista 22 upseeria sekä paleltuneita 3. Kokonaistappiot 820, joista 36 upseeria. Huhtikuun tappiot olivat jälleen sodan pienimpiä ja 16.8% maaliskuun tappioita pienemmät.
- Kuljetusvälinehuolto: Huhtikuussa tuli maahan 113 uutta Ford kuorma-autoa. Vanhoja Ford-autoja kunnostettiin 50 ja Stalina autoja 10.
- Polttoainehuolto: Maan. petrolitilanne on hyvä.
- Sotavangit: Sotavankeja oli 30.4.44 yhteensä 41.439.

19.00 PM:n Op.os:n käsky n:o 1168/Op.1/5 d sal.:
- 1.IV AK oikeutetaan käyttämään Ratsuväkiprikaatista JP 1:n lisäksi yhtä rv.rykmenttiä Suomenlahden rannikon varmistuksessa Inon ja Kuokkalan välillä. Varmistustehtävään ei saa sitoa enempää kuin sen vaatiman ehdottoman minimimäärän.
- 2.Prikaatin varmistuksesta vapaita osia on edelleenkin käytettävä linnoitustöihin V-T aseman eteläsiivellä ja rannikolla. Niiden käyttö muihin tehtäviin on sallittu ainoastaan Päämajan luvalla.

16.5. illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- I/JR 1 vaihtanut III/JR 6:n 15.5.44 klo 18.00 mennessä ja I/KTR 9 I/KTR 19:n 16.5.44 klo 4.00 mennessä. Pion.P 26 ottanut vastaan Pion.P 23:n tehtävät 16.5.44 klo 9.00 mennessä.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Klo 9 vih. aloitti kiivaan tulivalmistelun asemiimme Kurpakin - Koromyslovan väliselle alueelle hyökäten sen jälkeen kolmen tukikohtamme kohdalla esteisiin räjäyttämiensä aukkojen kautta. Kurpakin suunnalla vih:n onnistui tunkeutua asemiimme n. komppanian voimin, mutta lyötiin takaisin vastaiskulla klo 10.35 mennessä. Toisessa allossa hyökännyt ainakin 50-miehinen osasto pysäytettiin tyk.- ja jv.tulellamme. Samoihin aikoihin hajoitettiin tyk.- ja krh.-tulellamme Gnevashevan suunnalla liikehtinyt n. 4 joukkueen vahvuinen vih.osasto. Kaikkiaan on vih:n todettu asettaneen hyökkäämään n. pataljoonan suuruisen osaston. Toiminnan aikana vih. ampui n. 4500 kr. Kurpakin suunnalla jäi kaatuneita vihollisia asemiimme 26. Omat tappiot: 1 au. + 2 miestä kaatunut, 1 ups. + 5 au. + 20 miestä haavoittunut ja 1 mies kadonnut.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Kiestingin suunnalla on III/SS-JR 12 siirretty tien varteen n. 7 km. Kiestingistä pohjoiseen.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2125:
- Klo 10.10-10.20 vih. hyökkäsi useaan kertaan yht. 30-35:llä koneella saksal. vartioaluksia vastaan Narvanlahdella. 1 M-Boot, 1 Flakjäger ja 1 VP-Boot ovat saaneet pommiosumia. Aluksilla henkilötappioita. 4 konetta ammuttu alas.

17.5. aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Vardön ja Kibergin välillä vaurioitui vih:n ilmahyökkäyksissä yksi suv.hävittäjä, joka ajoi matalikolle.

aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2126:
- Miinasulkuun Rukajärvi 41 ja 42 laskettu yön aikana 260 miinaa.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1051:
- Vih:n lentoja 26, koneita 81. LA-5-koneet tekivät matalahyökkäyksiä 2-4 koneen ryhmissä monin paikoin Aunuksen kannaksella. Jonkin verran vaurioita aiheutui.
- Omia lentoja 14, koneita 40.
- Vih:n tappiot: Lotinanpellon suunnalla 1 hävittäjiemme alasampuma LA-5, 4 saksalaisten 13.-14.5. Pohjois-Suomessa alasampumaa konetta.

Vihollistilanne n:o 322:
- Kannas: 15.5. JR 204:stä saadun sv:n kuuleman mukaan kenttävarustustöiden tarkoituksena on luoda enemmän syvyyttä puolustusasemiin suomalaisten hyökkäysten varalle.

18.08 PM:n Op.os:n käsky n:o 1209/Op.1/5 d/sal. (LIITE 739):
- 1.Ryhmä S siirretään rautatiekuljetuksin Karjalan kannakselle, jossa liitetään 3.D:aan.
- 2. Kaikkien kuljetusten on lähdettävä 1.6.44 mennessä.

17.5. 18.48 PM:n Op.os:n käsky n:o 1211/Op.1/5 d.sal.:
- PM:n käsky 1168/Op.1/5 d/sal./16.5.44 muutetaan siten,että IV AK saa siinä määrättyyn tehtävään käyttää koko Rv.Pr:a. Prikaati on ryhmitettävä niin, että JP 1 on koossa ja on se pidettävä 12 tunnin siirtovalmiudessa rautatiekuljetusta varten.

PM:n op.os:n käsky n:o 1211/Op.1/5 d. sal. (LIITE 740):
- PM:n käsky n:o 1093/Op.1/5.d sal./4.5.44 muutetaan siten, että 18.D siirtyy vaihdon jälkeen kokonaisuudessaan III AK:n alueelle ja ovat sen kaikki joukot myös työsuhteessa sille alistettuja.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Ohdan tien molemmin puolin sekä Riihiön lohkolla on vih:n tyk.- ja krh.tuli ollut vilkasta (yht. 1900 kr.).

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Gangjärven suunnalla vih. hyökkäsi aamulla kompp:n voimin tyk.- ja krh.tulen tukemana (n. 1300 kr.). N. 10-miehisen vih. ryhmän onnistui tunkeutua asemiimme, mistä se kuitenkin karkoitettiin. Vih:n tappiot kaatuneina yht. n. 25. Omat tappiot: 1 stm. kaat. ja 1 stm. haav.
- III/JR 45 vaihtanut III/JR 13:n ja II/JR 45 II/JR 13:n.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2127:
- Klo 10.40 30 vih.koneen pommittaessa Haminan syväsatamaa S/S Hektos sai lieviä vaurioita. 11 konetta pudotettiin.

18.5. aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Laatokan rannikolla Gumboritsan maastossa on 59.Tyk.K vaihtanut 29.Tyk.K:n.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1052:
- Vih:n lentoja 60, koneita 167. Ilmahyökkäys Haminan syväsatamaan.
- Omia lentoja 36, koneita 100.
- Ilmataistelussa Haminan ja Somerin välillä ammuttiin alas 7 PE-2 ja 3 LA-5, Voimalaitoksen suunnalla 1 LA-5.
- Omat tappiot: 1 MT vaurioitui ilmataistelussa ja upposi tehdessään pakkolaskun Kirkonmaan lähelle. Ohjaaja pelastui.
- Vih:n tappiot: 11 konetta ilmataistelussa ja 1 PE-2 Haminan it:n pudottamana.

17.50 PM:n op.os:n kirj. n:o 1221/Op.1/5.d./sal.:
- 3.Pr:n Komentajalle. Vaikkakin pidän prikaatin sijoitusta Pohjois-Suomessa väliaikaisena olen 20.Armeijan komentajan pyynnöstä suostunut siihen, että prikaati minun alaisenani osillaan varmistaa Tuntsajokea Tenniöjärvestä kaakkoon sille määrättävällä ja sovittavalla omalla lohkollaan. -- Prikaatin päävoimat jäävät käyttööni Sallaan. Ylipäällikkö.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- II/JR 1 vaihtanut II/JR 6:n 17.5.44 klo 21.45 mennessä.

18.5. illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Jandeban lohkon rintamavastuu siirtynyt klo 8.00 JR 45:n komentajalle.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Kiestingistä 1½ km etelään olevan niemen kaakkoisrannalla x) tyhjennetty. - JP 3:n vaihto III/JR 139:aan, JP 6:n vaihto JP 3:een käynnissä.

x) oleva kenttävartio

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2129:
- Saat. Aranda luovutettu 17.5. laivaston käyttöön.

19.5. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Rajajoella vih. ampunut n. 1800 kr.

aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2130:
- Miinalaivat Louhi ja Ruotsinsalmi ovat suorittaneet Rukajärvi 41 ja 42 loppuosan laskun. Saksalaiset menettivät Narvanlahdella varhain aamulla vih:n ilmahyökkäyksessä M 3121:n.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1053:
- Vih:n lentoja 46, koneita 123. Aikaisin 19.5. aamulla syöksypommitus Kotkaan.
- Omia lentoja 21, koneita 100. 41 konettamme pudotti yöllä Merginon lentokentälle 36000 kg. pommeja.
- Omat tappiot: 1/MT tuhoutui startissa Utissa. Ohjaaja kuoli.
- Vih:n tappiot: Kotkaan hyökänneistä koneista ampuivat hävittäjät alas 2/PE-2 ja 3/JaK-9 sekä it. 2/PE-2. Mäkriän luona käydyssä ilmataistelussa hävittäjämme ampuivat alas 1/LA-5.

Vihollistilanne n:o 324:
- Kannaksella vihollisen varustustyöt linjojen edessä seuraavissa kohdissa: Retukylän maasto, pääradan suunta, Valkeasaaren tien suunta, Vaskisavotan tien suunta, Harvasuon eteläreuna sekä Juskelan pohjois- ja luoteispuolinen maasto. Saattaa merkitä hyökkäyksen lähtöasemien valmistamista.
- Aunuksen kannaksella 18.5. tulleet yliloikkarit kertovat, että viime aikoina on irroitettu nuoria, terveitä miehiä ja siirretty kuuleman mukaan etelään.

19.5. (saap.) IV AK:n käsky 374/III/203 sal./18.5.44 linnoituspataljoonien alistussuhteiden muutoksista.
- Lin.P 3 ja Lin.P 5 irroitetaan etulinjasta ja siirretään VT-asemaan runkomiehitykseksi 1.6.44 mennessä.(Aihe: PM:n kirj. 1119/Op.1/17.d/sal./6.5.44).
Rv.Pr. vastaanottaa Lin.P 3:n rannikon varmistuslohkon 22.5.44 mennessä. Pataljoona siirretään tämän jälkeen Rautuun, jossa alistetaan III AK:n komentajalle. Lin.P 5:n lohkon vastaanottaa 10.D 26.5.44 mennessä, jolloin patl. siirretään V-T asemaan Vammelsuu - Siiranmäki ml. alueelle, jossa alistetaan suoraan IV AK:n komentajalle.

19.5. "Sonderorientierung" ajalta 11.-17.5.44:
- Krim: 12.5. päättyi Krimin tyhjentäminen. Laivasto evakuoinut 124.395 miestä.
- Keski-Italia: 12.5. lähtien 10.A raskaissa torjuntataisteluissa vihollisen suurhyökkäystä vastaan. Sisäänmurtoja Minturnossa ja Lirilaaksossa. Taistelut jatkuvat.
- Länsi: Saksalaiset pommittaneet Bristolia ja Porthsmonthia, liittoutuneet Stettiniä, Osnabrückiä, Wiener-Neustadtia ja Trier-Saarbrückeniä.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- I/JR 4 vaihtanut I/JR 61:n ja Rask.Psto 40 I/KTR 8:n.

20.5. aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2132:
- Viime yönä on laskettu Siili II ja III.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1054:
- Vih:n lentoja 56, koneita 125.
- Omia lentoja 31, koneita 128. Yöllä 44 konetta pommitti Alehovtsinan varastoaluetta ja eräitä muita kohteita. Pommeja pudotettiin yli 36000 kg.
- Vih:n tappiot: 21 saksalaisten hävittäjien pohjoisessa alasampumaa konetta.

Vihollistilanne n:o 325:
- Karjalan kannaksella vaihtoon viittaavaa liikennettä ja autokuljetuksia.
- Venäläiset irroittavat miehiä huomattavasti rajavartiojoukoista. Mm. II/RajaR 101:stä 65 % koko vahvuudesta. Suomen rintamilta venäläiset voivat näin saada ehkä 2,500 asekelpoista miestä. It.-joukoista irroitetut ikäluokat korvaavat ne nuoren ikäluokan miehillä.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- II/KTR 9 vaihtanut II/KTR 19:n 18.5.44 klo 18.00 mennessä ja I/JR 58 II/JR 48:n 19.5.44 klo 1.00 mennessä.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- III/KTR 11 vaihtanut II/KTR 8:n.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Rask.Psto 22 on siirtynyt p. 0450 i. 5940 maastosta Raz 13:sta n. 3 km. lounaaseen p. 9250 i. 7040 maastoon 19.5. klo 21.30 mennessä. I/KTR 5 on siirtynyt Petkellahden kaakkoispuolelta Rask.Psto 22:n majoitusalueelle p. 0450 i. 5940 19.5. klo 18.00 mennessä. I/KTR 1 on siirtynyt p. 0650 i. 5575 maastosta Krivjärven eteläpuolelle p. 9725 i. 7190 (Maa.Lin.Psto 1:n majoitusalue). Maa.Lin.Psto 1 on siirtynyt Krivjärven eteläpuolelta I/KTR 5:n majoitusalueelle Petkellahden (Pettel-Guba) kaakkoispuoliseen maastoon. 4./Maa.Lin.Psto 1 on vaihtanut 1./KTR 1:n Paateneen luoteispuolisesta maastosta 20.5. klo 7.00. 1./KTR 1 on liittynyt patteristonsa yhteyteen.

20.5. illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2133:
- Narvanlahdella vaurioitui saksalaisen Flakjägerin tykistö vih:n ilmahyökkäyksessä.

21.5. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1055:
- Vih:n lentoja 39, koneita 79.
- Omia lentoja 13, koneita 27.

Vihollistilanne n:o 326:
- Karjalan kannaksella venäläisten taisteluhautatöitä linjojensa edessä Lavosenniemen luoteispuolella, Simanalan maastossa, Vaskelan maastossa ja Vantkalan itäpuolella.
- Saatujen tietojen mukaan siirtyi 18.-20.5. yli 90 kaukotoimintailmavoimiin kuuluvaa lekoa Pietarin alueelta etelään todennäköisesti Kiovan alueelle. Kysymyksessä lienevät VI ja VII Kaukotoim. Le.AK:n koneet. Todennäköisesti on Pietarin alueelle siten ainoastaan jäänyt V Kaukotoim. LeAK:aan kuuluvat 7.Ka. ja 325.Kaukotoim.Le.R.

12.10 PM:n Op.so:n kirj. n:o 1257/Op.1/5 d./sal.
- Tiedoitetaan, että 3.Pr:n ja Er.Os. Saun varmistusalueitten välirajaksi on määrätty Sallan ja Savukosken pitäjien välinen raja.

21.5. (saap.) III AK:n käsky 18.D:n operatiivisesta käytöstä (1138/III/3 b. sal./19.5.44):
- 1. III AK:n lohko. Pääaseman kulku. Pääasemassa oikealla 15.D ja vasemmalla 19.Pr.
- 2. 18.D, joka Ylipäällikön reserviin kuuluvana on alistettu III AK:lle, valmistautuu vihollisen mahdollisen suurhyökkäyksen varalta vastahyökkäyksiin pääasiallisesti Itä-Kannaksella.
- 3.VT-aseman ja sen osien mahdollista miehitystä varten määrään seuraavan summittaisen lohkojaon:
- Lipolan lohko: Painopistesuunnissa on panssarivoimien käyttö mahdollinen. Lohkon miehitystarve n. 1 jv.rykm.
- Maaselän lohko: tod.näk. painopiste Liippua - Raasuli, ps-voimille edullinen, miehitystarve 1 jv.rykm. vahvistettuna tykkikomppanialla.
- Vilosuon lohko: miehitystarve n. 1 jv.patl.
- Saapron lohko: painopistesuuntina molemmat päätiet, myös teiden välimaasto ps.voimille helppokulkuinen, miehitystarve n. yksi jv.rykmentti.
- Paipaleen lohko: Lohkon miehitystarve n. 1 jv.patl.
- 4.Mahdollista käyttöä varten Länsi-Kannaksella on 18.DE:n otettava yhteys IV AKE:aan.

21.5. (saap.) IV AK:n käsky 413/III/203 sal./20.5.44.
- Ylipäällikkö on oikeuttanut IV AK:n komentajan käyttämään Rv.Pr:n (pl. JP 1 ja JP 6) Suomenlahden rannikon puolustukseen (PM:n kirj. n:o 1211/Op.1/5 d/sal/17.5.44).
- Rv.Pr:n lohko Inonjoen suusta Kuokkalan niemeen :(ml.)
- VT-aseman kenttävarustustöistä Rv.Pr:n vasemmalta rajalta pohjoiseen huolehtii 3.D.
- Prik:n päähosa pidettävä reservinä Vammelsuu - Lehtikuusimetsä - Neuvola alueellea, jossa käytetään V-T aseman varustustöihin.

21.5. (saap.) IV AK:n käsky 421/III/203 sal/20.5.44: (PM:n kirj. n:o 1209/ Op.1./5 d/sal./17.5.44 johdosta)
- 3.D:n huomioitava majoitusvalmisteluissaan saapuvien joukkojen sijoittamisen ilman ajanhukkaa V-T-aseman varustustöihin.3.D:n kenttävarustustyölohkon oikeaähä rajahäa Neuvola - Metsänvartija - Tervasmäki ja vasempana IV AK:n vasen raja.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Er.P 20 ja 20.Krh.K vaihtaneet Er.P 28:n ja 28.Krh.K:n klo 09.00 mennessä. Rv.Pr. vaihtanut Lin.P 3:n klo 13.00 mennessä. III/JR 6 lähtenyt klo 16.30 marssille uuteen sijoituspaikkaansa.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Limosaaren rantavarmistuksessa olleet 33.TK ja 35.TK koottu koulutusta varten, edellinen Kondaan, jälkimmäinen Kurgenitsiin. 34.TK miehittänyt niiden tukikohdat.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: III/JR 139 on siirretty Kangasvaaran suunnalle, mistä JP 3 on siirretty Pienen Lohijärven maastoon. JP 6 on siirretty Pienestä Lohijärvestä n. 1,5 km. länteen.
- Pohjoiskaista: Kalastajasaarennon rintamalla eräs ammusvarastomme, jossa oli 1000 kpl. 2 cm it.ammuksia, tuhoutui täysosumasta vih:n tyk.- ja krh.tulessa.

22.5. aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- II/JR 4 vaihtanut II/JR 61:n.

aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2136:
- Klo 23.15 - 24.00 teki 5 vih:n mtv:ttä todennäköisesti miinoitussyöksyn Suursaaren - Lupin väylällä. Alusten ylittäessä paluumatkalla Rukajärven miinasulun havaittiin Haapasaarilta käsin kentässä räjähdys. Samanaikainen sumutus esti muut havainnot.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1056:
- Vih:n lentoja 31, koneita 48. 7:stä Suur-Tytärsaarta pommittaneesta IL-2:sta it. pudotti yhden.
- Omia lentoja 9, koneita 19.
- Vih:n tappiot: 1 kone.

Vihollistilanne n:o 327:
- Karjalan kannas: Svt:n kertoman mukaan on Siestarjoella ja siihen liittyvissä asutuskeskuksissa siviilivväestö saanut käskyn 1.5. mennessä muuttaa pois. 28.4. alkaen saapui samoihin asutuskeskuksiin rauta- ja maantiekuljetuksin joitakin uusia muodostelmia. Etenkin tykistöä on viimeaikoina vahvistettu Sietarjoen kannaksella.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Vaskelassa karkoitettiin voimakkaan tulen (yht. n. 1000 eril. kr.) turvin esteillemme tunkeutunut vih:n n. 15-miehinen partio.

22.5. illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Valkeasaaren suunnalla on vih:n raskaan tykistön ja Sevastopolin maastossa rask.tykistön ja pst.tykkien tuli ollut hieman vilkkaampaa. Tällöin tuli raskaan kranaatin täysosuma pst.tykkimme suoja-asemaan, jolloin tykki ja 200 kr. tuhoutui. Ei henkilötappioita.
- III/JR 1 vaihtanut I/JR 6:n 21.5.44 klo 19.30 mennessä, E + Kol./JR 6:n 21.5.44 klo 23.00 mennessä. Ryhmä S:n kuljetuksista on I/KTR (kulj. n:o 5881 ja 5882) saapunut kokonaisuudessaan Kanneljärvelle 22.5.44 klo 16.12.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Kev.Psto 11 on siirtynyt p. 8620, i. 8593 (?) maastosta Rask.Psto 33:n majoitusalueelle p. 9285 i. 7550 21.5. klo 22.40 mennessä. III/KTR 14 on siirtynyt Poventsan suunnalta Voljärven kaakkoispään länsipuolelle Maa.Lin.Psto 2:n majoitusalueelle p. 8290, i. 9250 maastoon.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Kalastajasaarennolla jatkui vilkas rask. aseitten tulitoiminta (yht. 1650 krh:n ja 540 tyk:n kr.)

23.5. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1057:
- Vih:n lentoja 34, koneita 57.
- Omia lentoja 12, koneita 39.

Vihollistilanne n:o 328:
- Karjalan kannaksella 22.5. klo 17.40-18.30 rintaman lähiselustassa suoritetussa lentotiedustelussa havaittu kannaksen keskiosassa suuria autokuljetuksia n. 500-600 k.autoa, pääosa tiellä Kujala - Peri - Varsala. Mahdollista divisioonan tulo 10. ja 142.D:n väliin, sillä sv:n kertoman mukaan olisi Narvan rintamalta irroitettu div. ja lähetetty Suomen rintamalle.

14.30 IV AKE:n lenn.san. n:o 225/III.
- 10.D:n komentaja on ottanut vastaan 18.D:n komentajalta rintamavastuun 18.D:n lohkolla 22.5.44 klo 17.00.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Limosaaren eteläkärjessä olevan 44.Rask.Ptrin kalusto vaihdettu. Uusi kalusto (21152/35-MK) ampumavalmiina.Reskan lohkolla 37.TK:n ja 38.TK:n pääosat koottu koulutusta varten Tambitsan kylään.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- 14./JR 25 on siirtynyt Perälahden maastosta p. 8580 i. 5240 maastoon.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Kalastajasaarennolla jatkuu vih:n vilkas krh.- ja tyk.tuli (yht. 1600 krh:n ja yli 500 tyk:n kr.).

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2139:
- 22.5.44 klo 13.00 löydettiin Lupin - Suursaaren puolivälistä jätteitä, joiden perusteella voidaan varmistaa vih:n vmv:n tuhoutuminen 21/22.5.44 tapahtuneen syöksyn yhteydessä Rukajärvisulkuun.

24.5. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Valkeasaaren radan pohj.puolisessa maastossa hyökkäsi n. 3000 eril. kr. käsittävän tulivalmistelun jälkeen n. 30-miehinen vih:n iskuosasto asemiamme kohti ja pääsi osillaan tunkeutumaan tst.hautaamme, josta onnistui sieppaamaan toisen parivartiomiehistämme. Vih. karkoitettiin, ja iskuosaston vetäytymistä tuki taempana ollut n. 100-miehinen osasto. Vih:n tappiot: 5 kaat., omat tappiot: 1 ups. haav., 1 au. kadonnut ja 1 stm. kaatunut.

aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Vih. ampui n. 1500 kr. Kimjärven länsirannalla erääseen tukikohtaamme, jota vastaan se samalla hyökkäsi n. kahden joukkueen voimin, mutta torjuttiin.

aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Kalastajasaarennolla vih. ampui yön aikana yli 1000 kr. asemiamme vastaan.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1058:
- Vih:n lentoja 13, koneita 23.
- Omia lentoja 4, koneita 6.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Rj.P 1 vaihtanut Er.P 27:n etulinjasta.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- I/KTR 14 on siirtynyt Voljärven länsipuolelta Vienan kanavalle Kev.Psto 13:n tuliasema-alueelle 23.5. klo 05.00 mennessä. Kev.Psto 13 on siirtynyt 23.5. klo 18.00 Kolvozeron (p. 8000, i. 6600) maastoon. Rask.Psto 41 on siirtynyt Raz 13:n länsipuolisesta maastosta paikkaan p. 9300, i. 7520 Rask.Psto 33:n tuliasema-alueelle 23.5. klo 03.30. Rask.Psto 33 on siirtynyt Rask.Psto 15:n tuliasema-alueelle Krivjärven lounaispuolelle 23.5. klo 07.45. Rask.Psto 15 on siirtynyt Ahvenjärven kylän pohjoispuoliseen maastoon 23.5. klo 19.30. I/JR 35 on vaihtanut II/JR 56:n 24. 5. klo 13.00. Er.P 14/4 (p. vahv. kompp.) on siirtynyt 23. 5. klo 24.00 Kirjavalahmen (p. 0510 i. 5300) maastoon. Maa.Lin.Psto on siirtynyt Voljärven länsipuolelta Seesjärven etelärannalle uusiin tuliasemiin klo 20.00.

25.5. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Rajajoella on vih:n raskaiden aseiden tuli ollut vilkasta (1550 eril.kr.).

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1059:
- Vih:n lentoja 39, koneita 81.
- Omia lentoja 15, koneita 26. Maaselän kannaksella pudotettiin joitakin pommeja Seppäjärven parakkialueelle.

Vihollistilanne n:o 330:
- Karjalan kannaksella jatkuvat vaihdot Lempaalanjärven länsipuolella. Kenttävarustustöitä suoritetaan edelleen vilkkaasti.
- Aunuksen kannaksella toimivan armeijan nimi ehkä on 7.A eikä enää 7.Er.A, on mahdollista, että 7.A on alistettu Ka.Kr:lle.

1R

25.5. PM:n Järj.os:n käsky n:o 1169/Lkp.sal. 20.6.44 palvelukseen astuvien nostoväen II lk:n miesten koulutuksesta ja aselajijaosta:
- 1.Jaetaan 2 ryhmään:
  - 1 ryhmään v. 1909 ja sen jälkeen syntyneet palveluskelpoisuusluokkiin A I ja A II kuuluvat miehet;
  - 2 ryhmään vv. 1904 (ml.) - 1908 (ml.) syntyneet palv. kelp. lk:iin A I, A II ja B I kuuluvat sekä v. 1909 ja senjälkeen syntyneet palv.kelp.lk:aan B I kuuluvat miehet.
- 2.1 ryhmään kuuluville annettava jv.-koulutus alokkaille määrätyn 4 kk:n koulutusohjelman mukaan.
  2 ryhmään kuuluvista 500 miestä määrättävä ViestiKoul. K:een, muille annettava 6 viikon jv.koulutus.
- 3. 10.6.44 palvelukseen astuvien nostoväen II lk:n miesten määrä on rajoitettava n. 12.000 mieheen.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Lin.P 3 (kulj. n:o 5891) lähti Terijoelta Rautuun 24.5.44 klo 23.43.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- 8.D:n komentaja ottanut rintamavastuun 17.D:n entisellä lohkolla tänään klo 12.00. II/JR 50 vaihtanut III/JR 50:n etulinjasta.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- II/JR 56 on vaihtanut IV/21.Pr:n etulinjasta 25.5. klo 10.00 mennessä. Jääk.K/21.Pr. on siirtynyt Leppäjoen suunnalta Karjalan Maaselän kylän eteläpuoliseen maastoon 24.5. 3./Rj.P 5 on miehittänyt 24.5. Jolmajärvi - Siikajärvi - Kodorjejärvi linjan.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Kalastajasaarennolla vih. ampui yht. lähes 1300 kr. asemiimme ja huoltoteillemme.

21,55 Lähti Ylipäällikkö junalla Helsinkiin, mukanaan kenr.luutn. Tuompo ja vastaanotti Helsingissä kenr. Waldenin, kenr.luutn. Valven, kenr.maj. Kekonin sekä ministerit Ehrnroth ja Ramsayn.

26.5. aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Syvärin rantamaastoa Senanovitshinan kohdalla haravoitaessa kohdattiin rannallamme vih.partio, jonka onnistui kehittämänsä savuverhon ja kiivaan rask.aseiden tulen turvin (1300 kr.) vetäytyä omalle puolelleen. Omat tappiot: 1 ups. ja 1 mies kaat., 1 au. ja 4 miestä haav.
- Äänislinnassa syttyi klo 3-4 välillä yht. 4 tulipaloa. Eräässä niistä tuhoutui n. 4500 paria suksia ja 150 polkupyörää. Tekoa epäillään sabotaashiksi. Tutkimukset käynnissä.
- Itä-Suomen RPr:iin siirtyvän 3./152/45 C- patterin kuljetus lähtenyt Äänislinnasta 25.5. klo 20.00.

aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Kalastajasaarennolla vih. ampui yön kuluessa 400 tyk:n ja lähes 900 krh:n kr. Viime yönä klo 21 ja 5 välisenä aikana vih. suoritti voimakkaita ilmahyökkäyksiä Varangin niemimaan pohjoispuolella Kirkkoniemen matkalla ollutta saattuettamme vastaan. Yksi 3500 brt:n alus upposi torpedo-ostmasta, yksi rahtialus vaurioitui. 68 vih.konetta ammuttiin alas.

26.5. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1060:
- Vih:n lentoja 58, koneita 117. 5 IL-2:n hyökätessä illalla hinaajaa vastaan Sungun pohjoispuolella it. pudotti niistä yhden.
- Omia lentoja 28, koneita 87.
- Ilmataistelussa Vytegran suunnalla ammuttiin alas 1 AC ja menetettiin 1 MS, Rukajärven suunnalla ammuttiin alas 1 Lagg-3.
- Omat tappiot: 1 kone.
- Vih:n tappiot: 3 konetta + 1 saksalaisten hävittäjien 23.5. Pohjois-Suomessa alasampuma hävittäjä.

Vihollistilanne n:o 331:
- Vihollisen ilmatoiminta näyttää vilkastuvan Kannaksella, missä 24.-25.5. on ensi kertaa todettu Itäm.Laivaston ilmavoimien maatst.- ja tied.koneita. Tämä yhdessä muiden havaintojen kanssa viittaisi venäläisten hyökkäysaikeisiin.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Jatkojoen-Loikkarinnotkon maastossa on vih:n rask.tyk:n tuli ollut tavallista vilkkaampaa (n. 770 kr.). Ammunnasta tuhoutui 3 korsua, ja 120 m. tst.hautaa sortui. Omat tappiot: 4 stm. kaatui, 1 ups., 3 au. ja 6 miestä haavoittui.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: II/JR 392 on vaihtanut II/JR 378:n.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2144:
- Viime yönä saksal. mt.veneitten tehdessä syöksyn Shepelevin suuntaan ne joutuivat Agamemnonin luona taisteluun 8 vih.vmv:n kanssa. Ainakin 1 vmv. upposi, 2 vaurioitui. Eräässä saksal. mtv:ssä kaatui 3 miestä, ja 2 haavoittui.

27.5. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1061:
- Vih:n lentoja 49, koneita 169, niistä 31/128 Suomenlahdella.
- Omia lentoja 17, koneita 34.

Vihollistilanne n:o 332:
- Kannaksella todettu edelleen suuria kuljetuksia.

"Sonderorientierung" ajalta 18.-24.5.44:
- Oberbefehlshaber Südwest: Keski-Italia: 10.A raskaissa torjuntataisteluissa. Vih:n läpimurto estetty. 23.5. aamulla aloitti vihollinen myös suurhyökkäyksen Mettunon sillanpääasemasta, painopiste Cisternan molemmin puolin. Vih. päässyt sisäänmurtoon. Taistelut jatkuvat.
- Länsi: saksalaiset pommittaneet Porthsmonthia, liittoutuneet Berliiniä, Kieliä ja Braunschweigia.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Klo 10.35-11.20 vih. ampui tyk:llään ja krh:illään n. 1500 kr. Maaselän asemakylän lounaispuolella. Samalla ryömi 30-40-miehinen iskuosasto esteillemme. Taempana vih:n asemissa liikehti n. komppanian vahvuinen osasto. Oma tyk. ja jv.tulemme pakotti vih:n vetäytymään klo 11.20 mennessä. Vih:n tappiot: 15 laskettua kaat. välimaastossa. omat tappiot: 3 lievästi haav.
II/JR 5 siirtynyt Sungusta Perälahteen 26.5.44 klo 18.45 mennessä.

27.5. illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2147:
- Klo 01.10 vih. lentokoneen torpedohyökkäyksessä Irbensalmessa saksal. höyrylaiva Ingenborg upposi, 7 miestä kateissa

28.5. aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Kimjärven lounaispuolella vih. hyökkäsi yöllä tulivalmistelun jälkeen, mutta torjuttiin. Asemiemme eteen todettiin jääneen 221 kaat. (vih:n kokonaistappiot arviolta 50 miestä). Omat tappiot: 2 kaat. ja 4 haav. Vih:n raskaat aseet ampuivat toiminnan aikana n. 1000 laukausta, omat 260.

21 ?

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Kindasjärven suunnalla vih. aloitti klo 1.35 tulivalmistelun ampuen yht. n. 1300 kr. Samanaikaisesti tunkeutui joukkueen vahv. vih:n iskuosasto asemiimme ja onnistui viemään mukanaan toisen parivartiomiehemme toisen kaatuessa. Vih:ta tuki taempana suurempi osasto. Tulemme pakotti vih:n tappioita kärsien vetäytymään.

aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Kalastajasaarennolla oli vih.tuli rintaman keski- ja länsiosassa erittäin kiivasta (yht. yli 3000 kr.).

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1062:
- Vih:n lentoja 44, koneita 118. Hävittäjät ja maataistelukoneet tekivät vuorokauden aikana muutamia matalahyökkäyksiä Karjalan ja Maaselän kannaksilla, Rukajärven suunnalla sekä Pohjois-Suomessa, missä 2 veturia vaurioitui Salmivaaran asemalla.
- Omia lentoja 24, koneita 72. Tiellä Puutoinen - Aleksejeva pommitettu kuorma-autokolonnaa.
- Ilmataistelussa Suulajärvellä ammuttiin alas 2 LA-5, Viron rannikolla Jumindan eteläpuolella 1 PE-2.
- Vih:n tappiot: 3 konetta.

PM:n kirj. n:o 3606/Ase 1/52 sal.:
- PM:n Ase-esikuntaan on perustettu Panssarivaunutoimisto ja on se aloittanut toimintansa 21.4.44. Toimiston tehtävänä on hoitaa PM:ssa kaikki panssarivaunuasioita koskevat asiat. Psv.tston päällikkönä toimii maj. H. Lappi.

28.5. (saap.) Ps.D:n komentajan ehdotus Panssaridivisioonan uudeksi organisatioksi (278/III/307 sal./27.5.44.). Esityksessä otetaan huomioon, että Rv.Pr. sulatetaan Ps.D:aan. Ps.D:aan kaksi Jääkäriprikaatia. Ps.Prikaati olisi organisoitava siten, että siinä 2 ps.rykmenttiä, å 2 ps.patl. (toinen raskas, toinen kevyt rykmentti). Tällä hetkellä kalustoa 1 rask. patl:lle ja 2 kev.patl:lle. Ehdottaa väliaikaisena, että rv. rykm:t asetetaan polkupyörille ja Rv.Pr. alistetaan Ps.D:n komentajalle. Ehdottaa HRR:ää asetettavaksi moottoripyörille.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Klo 11.40 vih. hyökkäsi n. komppanian voimin Muratan tien länsipuolella. N. joukkueen vahv. vih:n vangin sieppausryhmä pääsi tst.asemiimme, josta se 5 min. taistelun jälkeen karkoitettiin. Tulivalmisteluun vih. käytti 1000 erilaista kr. Tätä ennen vih. suorasuuntaustykeillä ampui pkl. osteemme rikki. Yksi haav. vih. saatiin vangiksi, 10-20 kaatui. Omat tappiot: 4 kaat. ja 9 haav.

28.5. illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Rj.P 3 vaihtanut I/15.Pr:n etulinjasta.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Kalastajasaarennolla jatkuu vilkas vih.tuli (yht. yli 1700 kr.), joka aiheutti vaurioita useille pesäkkeillemme.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2149:
- Saksalaiset ilmoittavat 27 syöksypommittajan hyökänneen 22 pienikokoista alusta käsittävän vih:n raivausmuodostelman kimppuun ja upottaneen 1 aluksen,1 syttyneen tuleen, 3 saaneen täysosuman ja 2 vaurioituneen.
- Psl. Väinämöinen on siirtynyt Strömsöön.

29.5. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Rajajoen suun maastossa ja Rajajoella on vih:n tyk:n, pst. tykkien ja krh:ien tuli ollut vilkasta (yht. n. 3400 kr.)

aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Länsi-Litsalla suoritti aamuyöstä n. komppanian vahvuinen vih.osasto hyökkäyksen tukikohtaamme vastaan neliössä p. 93, i. 62. Hyökkäystä edelsi tuli-isku n. 4 km:n pituudelta rintamalinjalla. Hyökkäys lyötiin takaisin vastaiskulla. Itä-Litsalla torjuttiin samoin n. komppanian vahvuisen vih:n hyökkäys tukikohtaamme vastaan neliössä p. 96, i. 71. Samanaikaisesti vih. ampui harhauttamistarkoituksessa voimakkaan tuli-iskun tukikohtaamme vastaan neliössä p. 00, i. 75.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1063:
- Vih:n lentoja 36, koneita 89.
- Omia lentoja 22, koneita 53.
- 2:ssa ilmataistelussa Merginon ja Syvärin välillä ammuttiin alas yht. 4/LA-5.
- Omat tappiot, 1/CU kateissa, 1/CU tehnyt ilmataistelussa vaurioituneena pakkolaskun Troitsankonnun kentälle.
- Vih:n tappiot: 4 konetta + 71 saksalaisten 26.-27.5. Jäämeren rannikolla alasampumaa saattuettamme vastaan hyökännyttä konetta.

Vihollistilanne n:o 334:
- Kannakselle on tarkistusta kaipaavan sv.-tiedon mukaan tullut Saksan vastaiselta rintamalta mm. kaksi armeijaa ja yksi ak. nimittäin Vitebskin suunnalta 21.A ja 33.A sekä Pihkovan suunnalta CVIII AK (kom. kenr.luutn. Tihonov, ak:ssa 90., 98. ja 128.D, ak alistettu 23.A:lle) sekä CCXX Ps.AK (pitänee olla 220.Ps.Pr., jossa jäjellä 22.rask.psv:a, Kannaksen itäosaan ja Ps.R 46 Kannaksen länsiosaan. Pesothnajassa on 314.D. Etulinjassa edelleen vanhat joukot. Kannaksella on vih. Lappalaisenmäen itäpuolisessa maastossa kaivanut uutta, linjansa suuntaista tst.hautaa, joka paikoitellen on n. 80 m:n päässä omista asemistamme.
- Ilmavoimat: Saatujen tarkistamattomien tietojen mukaan on 277.Maatst. Le.D siirtynyt Narvan suunnalta Kannakselle.

18.03 PM:n Op.os:n käsky n:o 1323/Op.1./ 5 d/sal. (LIITE 741)
- Ryhmä S:n lopettaessa toimintansa suoraan PM:n alaisena yhtymänä määrätään sille annetuista tehtävistä mm. seuraavaa:
- Varmistus- ja partisaanitorjunta-vastuu valtakunnan rajan länsipuolella 20.Vuor.A:n etelärajan pohjoispuolella siirtyy Yht.E RoiN komentajalle.
- Er.P 8, Er.P 11, Rj.P 7, Rj.P 8, Kev.Psto 17, 48.Tyk.K ja 11.Krh.K alistetaan komentoasioissa Yht.E Roille.

29.5. illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Er.P 16/6 on siirtynyt Perälahdesta (paitsi 3./Er.P 16/6) p. 8300, i. 7760 maastoon 28.5.44.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: II/JR 307 on vaihtanut III/JR 307.
- Pohjoiskaista: Aamuilmoituksessa Länsi-Litsalla mainitun hyökkäyksen tulivalmisteluna vih. ampui lähes 10000 kr. Samanaikaisesti 15 vih. konetta hyökkäsi sumuverhon turvin. Vih:n kokonaistappiot arviolta 55 miestä, niistä 25 laskettua kaatunutta. Omat tappiot 6 kaat. ja 31 haav. Itä-Litsalla mainittuun hyökkäykseen p. 96, i. 71 osallistui kaksi vih.komppaniaa. Vih. ampui tulitukena lähes 4000 kr. Tukikohtamme edessä p. 00, i. 71 todettiin samanaikaisesti toiset kaksi vih.komppaniaa hyökkäysvalmiina. Keskitetty tuliiskumme löi ne hajalle. Taisteluissa todettiin vih:n tappioina 12 laskettua kaatunutta. Vih:n sumuverho esti tarkemmat huomiot. Omat tappiot 6 kaat. ja 13. haav.

9,00 Palasi Ylipäällikkö Päämajaan, matkustaen junallaan Helsingistä Otavaan ja sieltä autollaan Mikkeliin.

30.5. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Rajajoella on vih:n tyk:n ja krh:ien tuli ollut vilkasta (n. 1800 kr.).

aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Kiestingin suunnalla hyökkäsi 2 kompp. vahvuinen osastomme n. 2-3 kompp. vahvuisen leiriytyneen vih.osaston kimppuun Lohilahdesta 2 km. itään. Vih. lyötiin itään. Se menetti 41 laskettua kaat. ja arviolta 40 haav. Omat tappiot 20 kaat. 10 haav. ja 1 kateissa.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1064:
- Vih:n lentoja 43, koneita 142, joista Karjalan kannaksella 28/110.
- Omia lentoja 30, koneita 89. LY-kone pommitti Äänisen itäpuolella Marniemen kylää.
- Ilmataistelussa Inon ja Terijoen välillä ammuttiin alas 2 LA-5.
- Vih:n tappiot: 2 konetta.

Viholliistilanne n:o 335:
- Kannas: Lempäälänjärven molemmin puolin edelleen vilkkaanlaista k-autoliikennettä ja uusia kenttävarustustöitä. Edellisessä vih.tilanteessa (n:o 334) mainitut sv.tiedot pitänevät sikäli paikkansa, että uusia joukkoja on tullut, mutta niiden määrä ei vastanne sv:n esittämiä. Uudet joukot ovat aikaisemmilla lohkoillaan kärsineet huomattavia tappioita.
- Organisaatio: Ps.rykmentin määrävahvuus talvella 1943: yhteensä n. 550 miestä, 23 T-34 ja 16 T-70 psv:a. Mek.prikaatin kokoonpano: n. 4.000 miestä, 39 psv:a ja 12 ps.autoa.
- Merivoimat: Sv.tiedon mukaan on Pietariin kerätty 27.000 miestä merijalkaväkeä, joiden pitäisi liittoutuneiden maihinnousun aikana suorittaa harhauttavaa toimintaa.

PM:n Järj.os:n käsky no 1960/Järj.3/20 a. sal.:
- Ylipäällikkö käskee jatkamaan PM:n kirj. n:o 1346/Järj.3/20 a sal./12.4.44. ja 1657/Järj. 3/20 a sal./10.5.44 maataloustöihin lomautettujen miesten työlomia yhdellä viikolla, eli 14.6.44 asti ja Lapin, Oulun ja Kuopion lääneistä kotoisin olevien kohdalta 21.6.44 asti.

Ministeri Kivimäki käynnillä PM:ssa.

30.5. illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Muratantien länsipuolella 28.5. käydyssä taistelussa on yksi miehemme kadonnut.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- 3./Er.P 2 siirtynyt Limosaaresta Hepo- ja Ivantsevsaareen vapauttaen sieltä 2./Er.P 2:n, joka siirtynyt Ään.RPr:n rese reserviksi Paltegaan Suurlahdesta n. 17 km. pohjoiskoilliseen).

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- 3.Jääk.K/6.D on siirtynyt Joventsan kaupungin suunnalta p. 8400 i. 5570 maastoon 30.5.44.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Pohj.sivustalla partiomme oli tulikosketuksessa n. 100 miehen vahvuisen vih.osastoon Kynsivaaran länsipuolella. Paikalle lähetetyt apuvoimat ajavat vih:ta takaa eteläisen Liposyntymän suuntaan. Vih. tappiot: 20 laskettua kaatunutta sekä arviolta 35 haav. Omat tappiot: 1 kaat. ja 2 haav.
- Pohjoiskaista: Kalastajasaarennolla vih. ampui yht. yli 1100 kr. asemiimme.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2153:
- Saksal. etukat upottaneet 18 raiv.aluksen vih.muodostelmasta Lavansaaren eteläpuolella 2 raivaajaa ja vaurioittaneet 3:a.

31.5. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Rajajoella on vih:n tyk:n, pst.tykkien ja krh:ien tuli ollut vilkasta (n. 1000 kr.) Eri paikoissa karkoitettu 5 vih.partiota.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1065:
- Vih:n lentoja 52, koneita 128.
- Omia lentoja 15, koneita 27.
- Ilmataisteluja käytiin Karjalan kannaksella 5, joissa ammuttiin alas 1 LA-5.
- Vih:n tappiot: 1 kone + 1 saksal. it:n Pohjois-Suomessa pudottama kone.

Vihollistilanne n:o 336:
- Kannaksella ps.joukkojen ja ilmavoimain yhteisharjoituksia, jotka muistuttavat harjoituksia ennen Pietarin rintaman suurhyökkäystä.
  Merituitussa todettu 30.5. vilkasta etulinjaan suuntautuvaa liikehtimistä.
- Pietarin rintama: Narvan rintamalla sv.tiedon mukaan vihollisella hyökkäysvalmisteluja. Samoin Pihkovan - Ostrovin rintamalla.

PM:n Järj.os:n käsky n:o 1280/Lkp.sal.
- Jv.prikaatien orgaanisiksi huoltomuodostelmiksi määrätään: yksi huoltokomppania, yksi kolonna, kaksi kenttäsairaalaosastoa, yksi lääkintäjoukkue, yksi eläinlääkintäjoukkue ja yksi kenttäpostikonttori.

Selvitys Päämajan Yleisesikunnan siirtymisestä hajasijoituksen talvella ja kevättalvella 1944 Mikkelin lähiympäristöön (LIITE 742).

31.5. illalla — Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Karelkan suunnalla Syvärin rantamaastossa vih. ampui rask. aseillaan n. 1850 kr. ja hyökkäsi komppanian voimin asemiimme. Sen onnistui päästä tst.hautaamme n. 200 m:n matkalta. Vastaiskulla vih.heitettiin takaisin klo 10.40 mennessä. Vih:n tappiot: 29 kaatunutta, asemissamme sekä lisäksi etumaastossa tyk:mme ja kr:mme aiheuttamat huomattavat tappiot. Omat tappiot: 4 kaat., 16 haav. sekä 21 varmasti ja 1 mahd. kadonnut.
- Ajalla 23.-31.5.44 on VI AK:n lohkolla ollut toiminnassa 22 omaa ja 20 vih:n partiota, V AK:n lohkolla 36 omaa ja 16 vih:n partiota. Oma partiointi ollut vilkkainta Verhotinsuon ja Repinan, vihollisen Gangjärven suunnalla.

illalla — II AK:n tilanneilmoitus:
- Tänisen lohko on eroitettu suoraan II AK:n alaiseksi. Joukot: Vahv. kiv.komppanialla ja tyk.komppanialla vahvistettu Er.P 1. Komentaja Er.P 1:n komentaja ev.luutn. J. Wickström.

illalla — Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2155:
- Asik. 1 "F3" siirtyi Tallinnaan.

1.6. aamulla — III AK:n tilanneilmoitus:
- Kapujärven pohj.puolella kaksi n. joukkueen vahvuista vih. osastoa hyökkäsi asemiamme vastaan voimakkaan tyk.tulen tukemana. Vih. pääsi osillaan asemiimme, mutta lyötiin heti takaisin kaikkien aseidemme tulella.

aamulla — Aun.R:n tilanneilmoitus:
- R. Leviskajan maastossa vih. hyökkäsi puolenyön aikaan kiivaan rask.aseiden tulivalmistelun (n. 2000 kr.) jälkeen n. komppanian voimin, mutta torjuttiin.
- Ryhmitys: III/JR 2 vaihtanut I/JR 44:n etulinjasta.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1066:
- Vih:n lentoja 24, koneita 79.
- Omia lentoja 14, koneita 38.

Vihollistilanne n:o 337:
- Kannas: Merituitussa, Lempaalan pohjoispuolella ja Muratanjoen laaksossa vilkasta liikennettä. Eri puolilla venäläiset rakentavat taisteluhautojaan omaa rintamalinjaamme lähestyen.

2.6. — Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1067:
- Vih:n lentoja 33, koneita 54. Salmivaaran asemalla 2 veturia vaurioitui 2 vih. hävittäjän tulittaessa.
- Omia lentoja 13, koneita 29.

Vihollistilanne n:o 338:
- Tiedot 21. ja 33.A:n saapumisesta Kannakselle ovat osoittautuneet vääriksi. Vih:n varustustyöt Kannaksella jatkuvat.

2.6. 11.02 PM:n op.os:n käsky n:o 1350/Op.1/5 d sal.: (LIITE 743):
- PM:n käskyllä n:o 1323/Op.1/5 d. sal./29.5.44 määrätyt toimenpiteet astuvat voimaan 5.6. klo 12.00.

"Sonderorientierung" ajalta 25.5. - 31.5.44:
- Itä: Hgr. Südukraine: 30.5. alkoi voimaryhmä Mieth Jässyn pohj.puolella hyökkäyksen saavuttaen Iljian.
- Välimeren alue: Oberbefehlshaber Südwest: Keski-Italia. Vih:n suurhyökkäys jatkuu. Valmontonen luona ehkäisty vih:n läpimurtoyritys.
- Lännessä hyvin voimakkaita ilmahyökkäyksiä rannikkopuolustustamme vastaan. Saks:t pommittaneet Etelä-Englannin kohteita.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Hanhinokan suunnalla vih:n iskuosasto onnistunut siepata haavoittunut miehemme vangiksi.

3.6. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1068:
- Vih:n lentoja 37, koneita 109.
- Omia lentoja 15, koneita 37.
- Ilmataistelussa Rajajoki - Terijoki alueella ammuttiin alas 3 LA-5, menetettiin 1 MT, toinen teki pakkolaskun vaurioituen pahoin, mutta ohjaaja pelastui. Taistelussa Kuutsjärven itäpuolella ammuttiin alas 3 Lagg-3. 1 MS ei palannut takaisin.
- Omat tappiot: 2 konetta + 1 pahoin vaurioitunut.
- Vih:n tappiot: 6 konetta.

Vihollistilanne n:o 339:
- Kannas: Melkoisia tykistön vaihtoja tai siirtoja. Uusia joukkoja: CVIII AKE, 90.D(?), 314.D, 220.Ps.Pr.

PM:n Järj.os:n käsky n:o 1212/Lkp.sal.
- Erillisten tykkikomppanioiden orgaanista liittymistä muutetaan siten, että poistetaan kaikki ak:ien orgaaniset tykkikomppaniat ja määrätään ne PM:n orgaanisiksi tykkikomppanioiksi. Siten on erillisten tykkikompp:oiden alistus seuraava: PM:n div:ien ja prik:ien tykkikomppaniat.

PM:n Järj.os:n käsky n:o 1240/Lkp.sal.
- Puolustusvoimista, paitsi meri- ja ilmavoimista on viipymättä ja viimeistään 25.6.44 mennessä kotiutettava vv. 1902 ja 1903 syntynyt alipäällystö ja miehistö. Kenttätykistöstä on samoin kotiutettava v. 1904 syntynyt alipäällystö ja miehistö.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Vaskelassa lyötiin voimakkaan tulivalmistelun jälkeen esteidemme läpi tunkeutunut vih.iskuosasto tulellamme takaisin.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- II/20.Pr. vaihtanut II/JR 2:n etulinjasta.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2161:
- Raiv.os. laskenut suv.verkon Naissaari - Porkkala sulun jatkoksi saaristoon Mäkiluodosta pohjoiseen.
- Saksalaiset ilmoittavat saaneensa ilmahyökkäyksessään vih:n raiv.muodostelmaa vastaan Lavansaaren lounaispuolella täysosuman yhteen 200 tonnin alukseen sekä havainneensa yhden aluksen alkaneen savuta. Fdm.Ost esikuntineen saapui tänään päivällä F 3:lla Helsinkiin.

4.6. aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Kalastajasaarennolla jatkuu vih:n vilkas tulitoiminta (yön aikana yht. 1500 kr. etupäässä rintaman keski- ja länsiosassa).

aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2162:
- Miinakenttä "Siili" laskettu. Raiv.Os.E sekä 1. ja 3.Raiv. Lv. siirtyneet Kirkkomaahan.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1069:
- Vih:n lentoja 37, koneita 90.
- Omia lentoja 18, koneita 45. Tzalmutsan patakkialuetta pommitettu.
- Ilmataistelussa Valkeasaaren alueella ammuttiin alas 1 Lagg-3.
- Vih:n tappiot: 1 kone.

aamulla Tasavallan presidentti Risto Ryti, pääministeri Linkomies ja Puolustusministeri, jv.kenr. Waldén onnittelukäynnillä PM:ssa Suomen Marsalkan 77. vuotissyntymäpäivän johdosta.

Suomen Marsalkan 77.vuotissyntymäpäivän johdosta oli Tasavallan Presidentti kutsunut Ylipäällikön vieraakseen Ensoon tarjoten siellä hänelle ja eräille kenraaleille ja upseereille juhlapäivällisen.
14.25 Tasavallan Presidentti ja Suomen Marsalkka lähtivät seurueineen Päämajasta.
19,30 pysähtyi juna Enson tehdasalueen pistoreiteelle.
20.25 alkoi päivällinen Enson tehtaan kerholla. (LIITTEENÄ Tasavallan Presidentin päivällisten osanottajaluettelo ja ruokalista 744.)

5.6. 0.43 Puolustusvoimain Ylipäällikkö, Suomen Marsalkka Mannerheim lähti Ensosta saapuen klo 6.45 PM:aan. Mukana puolustusministeri, jv.kenr. Walldén.

aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2164:
- Narvanlahdella käyty yön aikana saksalaisten ja vih:n kesken taistelu, jossa vih:n mtv:tä upotettu. Lähemmät tiedot puuttuvat.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1070:
- Vih:n lentoja 39, koneita 146. Aunuksen kannaksella 5 IL-2 7 hävittäjän suojaamana teki 5 hyökkäystä Vaasenin sahaaluetta vastaan, jolloin yht. 5 sot.henkilöä haavoittui ja 1 talo paloi.
- Omia lentoja 17, koneita 54. Inon - Tollin välillä todettiin 17 erilaista alusta, joista 2 paloi ja upposi.
- Ilmataistelussa Valkeasaaren seuduilla ammuttiin alas 3 LA-5.
- Vih:n tappiot: 3 konetta.

16.45 Puolustusvoimain Ylipäällikkö, Suomen Marsalkka Mannerheim lähti matkalle Lahteen. Perillä neuvottelut ulkoministeri Ramsayn ja puolustusministeri, kenr. Waldénin kanssa.

5.6. illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- 16.Tyk.K lähtenyt junakuljetuksella Lieksan asemalta 5.6. 44 klo 10.12.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Uhtualla IV/TR 82 siirretty maastoon n. 6 km. Eldankajärvestä pohjoiseen (neliöön p. 46, i.97).

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2165:
- Viimeisessä taistelussa Narvan lahdella saksalaiset menettivät M 37:n vih:n mt.veneen torpedoimana. Yksi vih:n mt.vene upotettu, 2 ammuttu tuleen.

22.25 Puolustusvoimain Ylipäällikkö Suomen Marsalkka Mannerheim palasi PM:aan.

II AK:n joukkojen ryhmitys Maaselän kannaksella. (LIITE 745).

6.6. aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- III/20.Pr. vaihtanut Rj.P 4:n etulinjasta.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1071:
- Vih:n lentoja 35, koneita 105.
- Omia lentoja 15, koneita 53.
- Ilmataistelussa Sekeen kentän lähellä saatiin mahd. tuhotuksi 1 FH.

Vihollistilanne n:o 342:
- Länsivaltojen maihinnousuoperaation alettua on mahdollisesti odotettavissa lisääntyvää vihollisen toimintaa myös Suomen rintamalla.

17.37 Ylipäällikön käsky n:o 1390/Op.1/5 d.sal. (LIITE 746):
- 1. 4.D alistetaan 8.6.44 Aun.R:lle, joka vaihtaa sillä etulinjasta 7.D:n 26.6.44 mennessä.
- 2. 7.D jää vaihdon jälkeen Ylipäällikön reserviksi päävoimat alueella Karhumäki - Karjalan Maaselkä, yksi pstolla vahv.rykm. alueelle Pitkäranta - Loimola.
- 3.7.D:n tehtävä:
- valmistautua junakuljetuksin siirrettäväksi Karjalan tai Aunuksen kannakselle;
- valmistautua vastahyökkäykseen Maaselän kannaksella;
- ryhtyä viipymättä linnoitustöihin Maaselän kannaksen taemmassa asemassa sekä Pitkäranta - Loimola linjalla.

17.38 PM:n op.os:n käsky n:o 1391/Op.1/5 d sal.
- Lisäyksenä eo. käskyyn Ylipäällikkö käskee:
- 1. Vaihto on pyrittävä suorittamaan suurimmalla mahdollisella nopeudella ja saatava suoritettua jv:n osalta 18.6.44 ja täydellisesti käskyssä mainittuun ajankohtaan mennessä.
- 2.Vaihdon suorituksessa on huolehdittava, että II AK:lla vaihtoajan on jatkuvasti käyttövalmiina reservinään n. 1 jv.rykm.

6.6. illalla Roi:n tilanneilmoitus:
Eteläkaista: Jv.P 6 on vaihtanut I/SS-JR 11:n maantien suunnalla etulinjasta.

7.6. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1072:
- Vih:n lentoja 49, koneita 105.
- Omia lentoja 28, koneita 71.
- Ilmataistelussa Suulajärven ja Lempaalan välillä ammuttiin alas 1 AC ja 1 Lagg-3, Lempaalan ja Vaskisavotan seuduilla 1 AC, Suulajärven - Vaskisavotanjärven seuduilla 2 LA-5, Laatokalla 1 B-26.
- Vih:n tappiot: 6 konetta.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Ajalla 1.-7.6. on VI AK:n lohkolla ollut toiminnassa 14 omaa ja 14 vih.partiota, V AK:n lohkolla 17 omaa ja 12 vih:n partiota. Oma partiointi ollut vilkkainta Ur- ja Shalesjärven sekä Kusnetskojejärven suunnalla.
- Ryhmitys: IV/20.Pr. vaihtanut Er.P 21/11:n etulinjasta.

8.6. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Vih. ampui Lappalaisenmäen itäpuolella tuli-iskun, jonka jälkeen vih. hyökkäsi n. komppanian voimin, taempana havaittiin lisäjoukkoja. Hyökkäys torjuttiin.

aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2170:
- Saksalaiset laivastovoimat kahakoineet yöllä Vigrundin lounaispuolella todennäköisesti vih:n raivausmuodostelmien ja mt.veneiden kanssa. Yksi varma ja yksi epävarma mtv. upotus ilmoitettu.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1073:
- Vih:n lentoja 63, koneita 155.
- Omia lentoja 23, koneita 72.
- Ilmataistelussa Suulajärven ja Tipunan välillä ammuttiin alas 2 LA-5 ja 2 AC.
- Omat tappiot: Ohjaajan haavoituttua 1 MT teki pakkolaskun Pilppulan pysäkin luo. Kone vaurioitui.
- Vih:n tappiot: 4 konetta.

Vihollistilanne n:o 344:
- Laatokalla todettu uusi ADD- yksikkö, joka varustettu B-26 koneilla. Kyseessä voi olla valmistautuminen kaukolentoihin Suomea vastaan Laatokan yli.

Tarkistamaton joukkojen ryhmitys Karjalan kannaksella. (LIITE 747).

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Ryhmitys: III/JR 5 lähtenyt klo 18.00 Suuslahdesta laivakuljetuksena Kallioan. I/JR 5 (p. kompp.) lähtenyt rautatiekuljetuksena Käppäselästä klo 15.30 purkausasemalleen Tokkariin.

8.6. illalla **Meriv:n tilanneilmoitus N:o 2171:**
- **Saksalaiset ilmoittavat tuhonneensa viimeöisessä taistelussa 2 mtv:ttä ja ampuneensa raivausmuodostelmasta 2 raivaajaa tuleen. Saksalaisilla ei alustappioita.**

9.6. **Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1074:**
- **Vih:n lentoja 53, koneita 178.**
- **Omia lentoja 28, koneita 76.**
- **Vih:n tappiot: 4 saksal. hävittäjien 6.-7.6. pohjoisessa alasampumaa konetta.**

Vihollistilanne n:o 345:
- **9.6. aamusta alkaen n. 200 vih.konetta hyökkäillyt etulinjaamme vastaan Valkeasaaren ja Lempaalan välillä.**

"Sonderorientierung" ajalta 1.6.-7.6.44:
- **Itä: Hgr. Südukraine: 30.5. alkanut paikallinen hyökkäys johti 6.6. tarkoitettuihin tuloksiin: vih:lta riistettiin sillanpääasema Pruthjoella.**
- **Oberbefehlshaber Südwest: Mittelitalien: Vih:n suurhyökkäys jatkuu. Vih:n etenemistä ei voitu Rooman eteläpuolella pidättää. Cikea siipi ja keskirintama vedettävä taaksepäin. 3.6. illalla vih:n voimakas panssarihyökkäys Roomaa kohti. 4.6. vih. tunkeutui Roomaan, jonka saksalaiset olivat jättäneet "avoimeksi kaupungiksi." Rooman alueelta vih. 6.6. jatkoi panssarihyökkäystään. Vih:n eteneminen pysäytetty Civitavecchian ja Civita Castellanan maastoon illalla 7.6. Tivolin alueella ankarat taistelut.**
- **Länsi: 6.6. klo 1.00 alkoi vihollisen suurisuuntainen maihinnousu Seinen suun ja Cherbourgin välillä yhdessä ilmamaihinlaskujen kanssa ilmapommitusten ja laivastotykistön tukemina. Sillanpään muodostaminen onnistunut. Vih:n tappiot suuret. Taistelut jatkuvat. Vih:n ilmatoiminta erittäin voimakasta.**

Aunuksen Ryhmän joukkojen ryhmitys (LIITE 748).

illalla **IV AK:n tilanneilmoitus:**
- **Aamulla klo 6.00 pommitti ja tulitti n. 250 lentokonetta tst.asemiamme Suomenlahdella - Vaskisavotan välillä. Tämän jälkeen kiivas tykistövalmistelu. Vih:n pienehköt hyökkäykset torjuttu. Klo 14.00 uusi tulivalmistelu ja hyökkäykset Rajajoen, Mottorin ja Valkeasaaren tien maastoissa ps.vaunujen tukemina. Kaksi sisäänmurtoa. Vastatoimenpiteet käynnissä. 4 ps.vaunua tuhottu.**

illalla **III AK:n tilanneilmoitus:**
- **Klo 16.30 alkoi voimakas vih:n tykistökeskitys Muratan tien maastoon, päähosa etulinjaan. Keskityksen jälkeen hyökkäsi n. 150-miehinen vih.osasto, jolloin tukikohta "Muna" tyhjennettiin, mutta se vallattiin illalla vastaiskulla takaisin. Koko päivän ilmatoiminta ollut erittäin vilkasta. Rautua, Kiviniemeä ja Kasarmilaa pommitettu. Tykistötuli on kaikkialla ollut tavallista vilkkaampaa, paikoitellen erittäin vilkasta.**

illalla **Aun.R:n tilanneilmoitus:**
- **JR 5:n päähosa saapunut Pajusuon ja Tokkarin asemille.**

9.6. illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- PM:n sähkeisiin n:o 1390 ja 1391/Op.1/5 d. sal./ 8.6.44 viitaten ilmoitetaan, että JR 5 (- III) on lähtenyt Käppäselästä 8.6.44 klo 15.00. III/JR 5 on lähtenyt Suurlahdesta vesitiekuljetuksella 9.6.44 klo 9.00.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Vih:n ilmahyökkäyksissä Märkäjärven itäpuolella ja Kutsassa 2 veturia vahingoittunut ja 1 parakki palanut.

22.25 IV AK:n lenn.san.:
- Loikkarinnotkon pohj.puolella 3:sta menetetystä tukikohdasta 2 vallattu takaisin. Sisäänmurto Mottorin eteläpuolella selvitetty. Valkeasaaren päätien suunnassa torjuttu vih. hyökkäys.

25 10 IV AK:n tilanneilmoitus:
- Rajajoen suun ja Mottorin suunnilla vih:lla jalansijaa asemissamme. Vaskisavotan ja Ohdan teiden suunnissa vih. hyökkäykset torjuttu.

10.6. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Valkeasaaren suunnalla alkoi klo 5.00 erittäin voimakas rumputuli. Loikkarinnotkon pohj.puoliset tukikohdat vallattu takaisin. 2.D:n lohkolla erittäin voimakas tykistötuli.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1075:
- Vih:n lentoja n. 84, koneita n. 1106, joista Karjalan kannaksella 63/1059. 9.6. aamulla vih. aloitti voimakkaat ilmahyökkäykset Karjalan kannaksella suurin pommitus- ja maataisteluvoimin, joita suuret hävittäjämuodostelmat suojasivat. Hyökkäykset kohdistuivat suurimmaksi osaksi etulinjaan ja lähiselustaan. Pohjois-Suomessa pommitettiin Sallan asemaa, jolloin 1 parakki paloi, neljä parakkia ja yksi veturi vaurioitui, rata poikki kolmesta kohdasta. Märkäjärvellä ja samoin Kuolajärvellä vaurioitui 1 veturi.
- Omia lentoja 23, koneita 81.
- Ilmataisteluissa suurta vih.ylivoimaa vastaan ammuttiin Termolassa alas 1/AC, Suulajärven ja Kivennavan seuduilla 1/PE-2, jälleen Termolassa 2/LA-5 ja 1/AC, Terijoen ja Kivennavan välillä 1/DB-3 f ja 2/LA-5, Kivennavan lähellä 1/DB-3 f. Ilmatorjunta on IV AK:n alueella pudottanut 5/DB-3 ja 7/IL-2 sekä III AK:n alueella 2/PE-2 ja 1/IL-2.
- Omat tappiot: 10.6. aamulla on IV AK menettänyt vih:lle seuraavat it.aseet: I/58., II/11., II/6. ja I/12.Kev.It. Ptri.
- Vih:n tappiot: 24 konetta.

15.00 PM:n op.os:n päällikkö eversti Nihtilä pitänyt PM:n os.os:lla tilanneselostuksen operatiivisesta tilanteesta Karjalan Kannaksella (LIITE 749).

15.50 PM:n op.os:n käsky n:o 1433/Op.1/5 d sal. (LIITE 750).
1. 4.D:n ja 7.D:n vaihto keskeytetään ja 7.D jää entiselle lohkolleen.
2. 4.D siirretään rautateitse Karjalan kannakselle Ylipäällikön reserviksi. Kuljetus ohjataan aluksi Viipuriin.
3. 20.Pr. siirretään rautateitse Ylipäällikön reserviksi alueelle Karhumäki - Karjalan Maaselkä.

15.55 PM:n op.os:n käsky n:o 1434/Op.1/5 d. sal. (LIITE 751):
(LIITE 751):
- Ps.D siirretään kokonaisuudessaan Ylipäällikön reserviksi alueelle Kivennapa - Kyyrölä - Muolaa, jossa valmiina käytettäväksi ensisijassa vastahyökkäykseen IV AK:n lohkolla.

10.6. 15.55 PM:n op.os:n käsky n:o 1435/Op.1/5.d/sal. (LIITE 752):
- 3.Pr. siirretään rautateitse Ylipäällikön reserviksi Karjalan kannakselle. Kuljetukset alkavat 10.6.44 ja ohjataan ne Viipuriin.

PM:n op.os:n käsky n:o 647/Op.3/IIIa/sal. (LIITE 753):
- Ylipäällikkö käskee viipymättä irroittamaan kotiseudun ilmatorjunnasta Rask.It.Psto 2:n ja kolme jev.it.ptria (kenttäarmeijan), jotka alistetaan:
- III AK:lle liitettäväksi It.R 15:n: yksi kev.it.ptri,
- IV AK:lle liitettäväksi It.R 12:n: Rask.It.Psto 2 ja kaksi kev.it.ptria.

PM:n op.os:n käsky n:o 648/Op.3/II a/sal.(LIITE 754).
- Ylipäällikkö käskee viipymättä:
- 1.Vahvistamaan Karjalan kannaksen hävittäjävoimia. Helsinkiin ja Kotkaan on jätettävä hävittäjäsuoja.
- 2. Käyttämään pommitusvoimia Karjalan kannaksella vihollisen hyökkäyksen painopistesuunnassa lähiselustassa.

16.00 PM:n op.os:n käsky n:o 1436/Op.1/5 d/sal.:
- JP 6:n alistus Merivoimille lakkaa ja pataljoona siirretään Karjalan kannakselle prikaatiinsa liitettäväksi. Merivoimat suorittavat pataljoonan kuljetuksen mantereelle ja tilaavat rautatiekuljetuksen Viipuriin, jossa pataljoona alistetaan IV AK:lle edelleen ohjattavaksi.

16.43 PM:n op.os:n käsky n:o 1437/Op.1/5.d.sal.:
- Rask.Psto 33 siirretään rautateitse Karjalan kannakselle liitettäväksi 3.Pr:iin. Lähtö 11.6.44. Kuljetus ohjataan aluksi Viipuriin.

16.38 PM:n Op.os:n käsky n:o 1429/Op.1/23.b/sal. (LIITE 755):
- Karjalan kannaksen evakuointi vyöhykkeellä I:1 (VT aseman maasto ja sen etumaasto) toimeenpannaan alkaen 10.6.44. Välittömästi sen jälkeen jatketaan evakuointia alueella I:2 (Talvisodan aikaisen pääpuolustuslinjan maasto ja sen etumaasto.

PM:n op.os:n käsky n:o 653/Op.3/II a sal.
- Lentojoukkojen toimesta on pudotettava lentolehtisiä 100 torpedoa Karjalan kannakselle.

17.10 PM:n op.os:n käsky n:o 1439/Op.1/5 d sa. (LIITE 756):
- 1.3.D ja Rv.Pr. alistetaan IV AK:n komentajalle.
- 2. IV AK:n tehtävä:
- miehittää VT-aseman eteläsiipi ja pitää se;
- viivyttää vihollista pääaseman ja VT-aseman välimaastossa; ja
- suojata III AK:n oikea sivusta vasemmalla siivellään pyrkyen pääasemassa III AK:aan liittyen.
- 3. JR 6 (vahv. kev.pstolla) miehittää VT-aseman Siiranmäen alueella. Rykm. alistetaan tätä tehtävää varten IV AK:n komentajalle.
- 4. III AK:n tehtävä: pitää nykyinen pääasema.

17.13 PM:n op.os:n käsky n:o 1440/Op.1/5 d.sal.:
- II/KTR 8 siirretään rautateitse Karjalan kannakselle. Lähtö 11.6.44. Kuljetus ohjataan Viipuriin, jossa psto alistetaan IV AK:n komentajalle.

10.6. illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Aamulla klo 5.00 voimakas rumputuli ilmapommitusten kanssa. Painopiste Valkeasaaren sähkölinjan suunnalla. Valmistelun jälkeen ps.voimien tukemat hyökkäykset Rajajoen suun ja Valkeasaaren alueilla. Läpimurto Valkeasaaren - sähkölinjan välillä. Oma patl. vastahyökkäys pysäyttänyt vih:n Mainilan aukeenreunaan. Klo 18.00 vih. linjalla Kuokkala - Haapala - Kauhijärven itäpuolinen maasto - Jäppilän - Mustapohja - Pien-Kaljala - edelleen Vaskisavotan tien pohjoispuolitse liittyen etulinjaan Lampijärven eteläpuolella. Valkeasaaren tien suunnalla menetetty ainakin 9 patteria sekä suurin osa muusta raskaasta kalustosta. Vih:n painopiste Äivennavan tien suunnalla.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Aikaisemman suunnitelman mukaiset 4.D:n kuljetukset keskeytetty. Uuden käskyn mukaan ohjataan kuljetukset Viipuriin.

23.30 PM:n op.os:n käsky n:o 1441/Op.1/5 d sal.:
- 1.JPr. vahv. Ps.JP:lla alistetaan IV AK:lle. Sen on vielä tänä yönä jatkettava etenemistään tien Väärämäki - Äivennapa - Jäppilä suunnassa kosketukseen vihollisen kanssa.
- 2. Pr:n tehtävänä selvittää vastassa olevan vihollisen vahvuus ja aikomus.

11.6. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Yön aikana vih. edennyt seuraavalle linjalle Terijoki - Kauhijärven tie - Kauhijärven - Pitkäjärven kannas - Lintulan Yläsjoki - Karvala - Vanhakylän länsip. maasto - Tonteri (meillä) - Rajajoki - Vihtaniemen kohdalla edelleen vanhaan päävastarinta-asemaan liittyen.

JPr:sta on JP 2, 4 ja 5 Lintulan maastossa, JP 3 ja PS. JP tulossa samaan maastoon. JPr:n tehtävän suoritus pitäisi alkaa klo 8.00 - 8.30.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Vihollisen tehostunut tiedustelu,uudistunut moottorinsurina, tykkivaljakot, peitettyjen autojen ajo sekä savuverhojen käyttö useassa kohdassa kiinnittävät yön ilmoituksissa huomiota.

aamulla Keriv:n tilanneilmoitus n:o 2176:
- Mil. Ruotsinsalmi, 6 vmv. ja 6 raiv. suorittaneet viime yönä Pistin l:n.
- Klo 02.00 jätettiin Kellomäen Jär.Ptri, ja henkilökunta vetäytyi Puumalaan.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1076:
- Vih:n lentoja 76, koneita 437, joista Karjalan kannaksella 67/426. 10.6.44 klo 05.00 vih. suoritti voimakkaan ilmapommituksen (n. 200 konetta) etulinjaa vastaan Länsi-Kannaksella painopisteen ollessa Valkeasaaren sähkölinjan suunnalla. Lisäksi pommituksia selustassa.
- Omia lentoja 11, koneita 37.
- Ilmataisteluissa suurta vih.ylivoimaa vastaan ammuttiin alas Vaskisavotan - Lempaalan alueella 2/PE-2, 1/DB-3 f, 1/PE-3, 3/LA-5 ja 1/AC, Suulajärven seudulla 1/PE-2, Lempaalanjärven suunnalla 3/PE-2, 1/LA-5 ja 1/AC. Lisäksi on tiedustelulennolla 1/MT ampunut alas 1/IL-2:n. It. on pudottanut IV AK:n alueella 5/PE-2, 1/DB-3, 10/IL-2 ja 1/AC sekä III AK:n alueella 1/IL-2. Pst.kivääreillä on pudotettu 3 ja kenttätykistöllä 9.6.1 kone.
- Omat tappiot: 1/BW tuhoutunut Raivolan kadulla, ohjaaja pelastunut.
- Vih:n tappiot: 37 konetta.

11.6. Katsaus vihollistilanteen kehitykseen n:o 11 ajalta 26.5.-10.6. 44:

- Kokonaiskuva: Itärintamallamme ei suuria muutoksia. Sensijaan havainnot uusien joukkojen siirrosta Kannakselle saaneet täyden vahvistuksen. Kysymyksessä useat divisioonat, melkoiset ps.voimat ja tykistömuodostelmat. Uudet joukot pääasiassa Pieparin rintaman reserviin kuuluneita yhtymiä. Siirrot lienevät alkaneet 22.5., jolloin lentotiedustelumme totesi suuria kuljetuksia.
- Kannas: Uusista sotatoimiyhtymistä on tähän mennessä todettu 5:
  109.D Suomenlahden rannikkolohkolla,
  45.Ka.D ja 63.Ka.D Kivennavan maantien suunnassa,
  358.D Tonterin suunnalla,
  372.D, Lempaalan lohkolla. Lisäksi Ka.Ps.Läpim.R 31 (alistettuna 63.D:lle) ja Ps.R 260 (?) edellisen pohjoispuolella. Lisäksi todennäköisesti
  314.D Pesotshnajassa, 90.D (?) Harpalassa sekä 220.Ps.Pr. itä-Kannaksella.
  Ylempiä johtoportaita lienee 21.AE (?), 59. AEC (?), CVIII AKE, XXX AKE, XLIII AKE ja CIX AKE tai joku kolmesta viimemainitusta.
- Vahvuudet: Karjalan kannaksen joukot todettu yhä edelleen olleen muita heikommat.
- Huolto: Varustilanne näyttää ulkomaisen avun turvin jatkuvasti paranevan.
- Merivoimat: 26.4. havaitun länsi-itäsaattueen jälkeen ei Jäämerellä ole todettu uusia avustussaattueita.
- Ilmavoimat: ADD-rykmentit ovat toukokuun loppuun mennessä kokonaisuudessaan siirtyneet etelään. Kuitenkin saatujen tietojen mukaan on odotettavissa ADD voimien keskitettyä toimintaa Kannaksella ja mahdollisesti myös muuta Suomen aluetta vastaan (n. 400 konetta).

17.07 PM:n op.os:n käsky n:o 1457/Op.1/5.d./sal. (LIITE 757):

- 4.D:n kuljetukset ohjataan Valkjärvelle, jossa ne puretaan. Div. ryhmitetään alueella Valkeamatka - Lehtokylä - Pihlainen - Salo-Vehmainen - Siparila siten, että se on käyttövalmiina Ahijärven ja Vuottaan tai Kauksamon - Kirjasalon suuntiin. Sitä mukaa kuin joukot saapuvat, ne alistetaan muuhun paitsi operatiiviseen käyttöön nähden III AK:n komentajalle.

19.02. PM:n op.os:n käsky n:o 1458/Op.1./5.d sal.:

- 1.IV ja III AK:n väliraja muutetaan 11.6.44 klo 20.00 kulkemaan seuraavasti: vanha väliraja Pyykkisuolle saakka - p. 156 (ml. IV AK:lle) - Loikkarinnotko viime "o".
- 2. I/JR 49 alistetaan III AK:lle.

19.40 PM:n op.os:n käsky n:o 1459/Op.1/5 d./sal.:

- IV AK:n komentajalle.
- Ryn.Tyk.P alistetaan IV AK:lle edelleen alistettavaksi JPr:lle tukemaan JPr:n irtaantumista.
- IV AK:n arvosteltava yhdessä kenr.maj. Laguksen kanssa, kuinka suuri osa pataljoonasta tarvitaan tehtävän suorittamiseen.

PM:n Järj.os:n käsky n:o 1295/Lkp.sal.

- PM:n kirj:llä n:o 850/Lkp.sal./12.4.44 jv:stä maataloustöihin lomautettujen tilalle täyd.patl:sta siirrettäväksi käsketty henkilöstö siirtyy 20.6.44 nykyisten yksikköjensä kirjavahvuuteen.

11.6. illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Klo 7.30 hyökkäsi vih. voimakkaan tykistökeskityksen ja ilmapommitusten jälkeen Terijoelle, josta joukkomme vetäytyivät viivyttäen ja ylittäen klo 15.00 mennessä Vammeljoki - Raivola korkeuden. Klo 16.30 torjuttu vih:n hyökkäys Vammelsuussa. Husulan suunnassa n. klo 12.00 alkaen JPr:n hyökkäys edistyi aluksi Polvijärven pohjoispuolelle, mutta pysähtyi vih:n tiukenneen vastarinnan johdosta. Vih. painostaa Kivennavan tien maastossa voimakkain ps.voimin ja on ryhtynyt täältä käsin etenemään myös Ikolan suuntaan. Linjalla Karvala - Tonteri - Vihtaniemi - Termola olleet joukkomme aloittivat puolen päivän aikaan vetäytymisen vihollista viivyttäen Ronnunkylä - Siesjärvi - Multala - Hartonen - Käärmesaari korkeudelle.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Er.P 21/11.D saapunut Mätysovaan, jossa määrätty Aun.R:n komentajan reserviksi.
  20.Pr:in kuljetukset alkaneet klo 18.00 Tsolman asemalta Karhumäkeen. 4.D:n kuljetukset Käppäselästä Viipuriin alkaneet klo 2.00.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2177:
- 8.Kev.RIt.Ptri siirretty 10.6. klo 12.00 Inoon. 2.Mt.Rask. Ptri lähti 11.6. klo 13.30 Aän.RPr:iin.
- JP 6:n alkuosa lähtee Turusta 11.6. klo 23.00 ja loppuosa pääsee lähtemään Turusta 12.6. n. klo 7.00.

23.35 PM:n op.os:n käsky n:o 1460/Op.1/5 d sal. (LIITE 758):
- JR 48 (paitsi yksi pataljoona) siirretään vielä tämän yön kuluessa Kivennavan maastoon, jossa se alistetaan IV AK:lle Kivennavan puolustuksen vahvistamiseksi.

23.36 PM:n op.os:n käsky n:o 1461/Op.1/5 d/sal. (LIITE 759):
- Ps.D alistetaan kokonaisuudessaan IV AK:lle käytettäväksi vastatoimenpiteisiin VT-aseman hallussapitämiseksi.

PM:n tyk.os:n käsky n:o 3289/Tyk. 2/20.sal.:
- Kev.Psto 16 siirretään Viipuriin, jossa alistetaan IV AK:n komentajalle. Lähtö Käppäselästä 11.6.44 illalla.

12.6. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Klo 3.00 ja klo 4.45 hajoitettu vih:n ryhmitykset Vammelsuun maastossa. Samoin Vanhansahan tien suunnassa klo 5.35. Klo 2.15 - 5.40 torjuttu vih:n ps.voimien tukema hyökkäys Sahakylän suunnassa. Klo 20.10 eilen illalla lyöty takaisin vih:n hyökkäys Kivennavan Linnamäellä. Klo 23.45 uudistetetulla hyökkäyksellä vih. valtasi Linnamäen. 11.6. iltapäivällä torjuttu vih.hyökkäys Ronnunkylään. Puolen päivän aikaan läpimurto Hartosessa, mutta klo 18.00 vallattiin Hartosen tienhaara takaisin. 12.6. aamuun mennessä 2.D vetäytynyt yleiselle linjalle Metsäkylä - Ronnunkylä eteläreuna - Seppälän eteläreuna - Rekrolan eteläreuna - p. 156 lounaispuoli - Lappalaisenmäki. Seppälässä torjuttu vih. hyökkäys. 10.D:n joukkoja kootaan Neuvolan - Sykiälän - Uudenkirkon maastoon.

12.6. aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Vih:n puolelta kuuluu ja näkyy jatkuvasti vilkasta liikehtimistä, moottorien surinaa, ajoneuvojen ja marssikolonnien ääntä.

aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2178:
- JP 6:n kuljetuksen ensimmäinen porras lähti Turusta 11.6. klo 23.14. Toinen porras saapui Turkuun 12.6. klo 05.50, josta lähtee edelleen klo 11.55.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1077:
- Vih:n lentoja 68, koneita 214, joista 51/186 Karjalan kannaksella. Eri kohteita etulinjassa ja lähiselustassa pommitettu Karjalan kannaksella. Samoin Aunuksen kannaksella pommitettu ja tulitettu eri kohteita: Alavoinen, Tuulos, Aunuksenlinna, Vaaseni, Tokkari ja eräs kolonna luostarin kaakkoispuolella. Pienehköjä henkilötappioita ja aineellisia vaurioita.
- Omia lentoja 18, koneita 51. Vih. joukkoja pommitettu tiellä Jäppilä - Mainila - Elusialakylä.
- Omat tappiot: 2/DN jäänyt palaamatta pommituslennolta, 1/DN:n oma it. ampui Kivennavalla alas.
- Vih:n tappiot: 6 konetta it:n pudottamina.

10.27 PM:n op.os:n käsky n:o 1468/Op.1/5.d sal. (LIITE 760):
- 10.D kootaan Ylipäällikön reserviksi alueella Vammeljärvi - Lempiälä - Joenkylä - Piispala - Keppola, jossa se uudestijärjestetään.
  Div. jää muuhun paitsi oper. käyttöön nähden IV AK:n alaiseksi.

18.45 PM:n op.os:n käsky n:o 1471/Op.1/5 d sal.(LIITE 761):
- Aunuksen Ryhmä ja II AK oikeutetaan ylivoimaisen vihollisen hyökätessä, ratkaisuun antautumatta siirtymään taempiin asemiin.

18.50 PM:n op.os:n käsky n:o 1472/Op.1/5 d. sal. (LIITE 762):
- 1.20.Pr:n kuljetus Maaselän kannakselle keskeytetään.
- 2. 17.D ja 20.Pr. keskitetään Karjalan kannakselle heti kuljetustilanteen salliessa.

19.30 PM:n op.os:n käsky n:o 1475/Op.1/5.d.sal.
(LIITE 763):
- 1. Pääpuolustuslinjana Karjalan kannaksella on VT-linja, joka pidettävä.
- 2. III AK pitää oikealla siivellään yhteyden IV AK:aan ja oikeutetaan, IV AK:n joutuessa vetäytymään VT-asemaan, tarpeen niin vaatiessa luopumaan nykyisestä etulinjastaan Lempaalanjärven länsipuolella.
  Siirtyminen viivytystaistelua käyden VT aseman koko III AK:n lohkolla on valmisteltava, mutta sen suoritus vasta Ylipäällikön luvalla.

19.31 PM:n op.os:n käsky n:o 1474/Op.1/5 d. sal.:
- Täyd.P 2 siirretään heti rautateitse Viipuriin, jossa se alistetaan III AK:lle edelleen ohjattavaksi.

PM:n Järj.os:n kirj.n:o 97/Järj./V. sal. (LIITE 764): Puolustus/vahvuus 31.5.44.
-voimien

JR 52:n komentaja, eversti K.L.I. Savonjousi määrätty 3.Pr:in komentajaksi. Everstiluutnantti L.S.J. Könönen määrätty JR 52:n komentajaksi.

12.6. 3.Pr:in komentaja eversti J.O. Hannula kaatunut.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Saumalla partioyhteys JR 49:ään. Pisteeseen 156, jonka vih. oli miehittänyt, ammuttiin tyk:llä, jolloin vih. jätti sen, mutta miehitti sen myöhemmin uudelleen.
- Ryhmitysmuutoksia: Er.P 25 Salosavotassa, Er.P 6 matkalla Korpikylän maastoon.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- JR 5./4.D:n kuljetukset Viipuriin alkaneet Tokkarin asemalta klo 00.40.

12.6. 23.25 IV AK:n lehn.san. KOS 2130 (LIITE 765):
(saap.)
- IV AK:n kirj. n:o 542/III/201 sal./10.6.44 kohdassa 4 käsketty Metsäkylä - Kekrola linjan suojaamistehtävän on IV AK:n kom. muuttanut siten, että 2.D on oikeutettu voimakkaan vih:n painostuksesta vetäytymään V-T asemaan.
- Korpikylä on pidettävä siksi kunnes III AK on vastaanottanut siellä rintamavastuun.
- V-Tasemaan vetäydyttyään on div:n irroitettava reserviksi oikean siipensä taakse 1 patl. ja vasemman siiven taakse 1 patl.

13.6. 00.20 III AK:n lenn.san. PM:n op. 1:lle n:o 1454/III/3 sal./12.6.44
saap. (KOS. 23.50) (Liittyy PM:n sähkeeseen 1475/Op.1/5 d sal./12.6.44) (LIITE 766):
- III AK:n kom. pyytää, että 18.D alistetaan III AK:lle, koska 18.D on valmistautunut miehittämään V-T aseman mahdollisen siirtymisen tapahtuessa V-T asemaan, se tuntee aseman, sillä on lohkoa palvelevat viestiyhteydet ja huoltoelimet.

13.6. 02.20 III AK:n lenn.san. PM:n op. 1:lle n:o 1458(III/3 b sal./
(saap.) (KOS 0055) (LIITE 767):
- Er.P 28 siirtyy viipymättä III AK:n kom:n käskystä autokuljetuksilla Kauksamon maastoon, jossa sen käytöstä antaa käskyn 18.D:n kom.

13.6.
(saap.) 02.20 III AK:n lenn.san. PM:n op.1:lle n:o 1459/III/3 b sal./12.6.44 (KOS 0130) LIITE 768):
- Er.P 25 siirtyy III AK:n kom:n käskystä viipymättä Saijansuo - Saijanniityt maastoon, jossa alistetaan 18.D:n komentajalle tehtävällä varmistaa ak:n oikea sivusta.

samulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Vammelsuussa torjuttu vih.patl. hyökkäys 12.6.44 illalla. Muualla vähäisempää hyökkäystoimintaa. 2.D siirtynyt VT-asemaan varmistaen Selkäsuon niityt - Korpiselän suunnat.

samulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Klo 04.58 vih. ampui n. 1000 kr. käsittävän tuli-iskun. Viis- ja Koskitsajoen suun länsipuoliseen maastoon. Keskityksen turvin pääsi n. kompp:n vahvuinen vih.osasto osillaan tst.hautaamme, josta kuitenkin heti lyötiin takaisin.

13.6. asmulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2180:
- Saksalaiset ovat laskeneet toisen täydennyksen sulkuun Seeigel 7b. Saksal. 6.S-Fl. on siirtymässä Tallinnaan.

Ilmav:n tilannetied. n:o 1078:
- Vih:n lentoja 70, koneita 350, joista 40/300 Karjalan kannaksella.
- Vih:n lentoja 70, koneita 350. Karjalan kannaksella vih. koneet esiintyivät suurimmaksi osaksi 11-10 koneen ryhmissä ja tekivät hyökkäyksiä rintamalinjalla painopisteen ollessa Raivola - Kuuterselän - Kivennavan seuduilla sekä selustassa. Aunuksen kannaksella tulitettu junaa Syvärin asemalla ja 1 km. siitä pohjoiseen, jolloin 1 bensiinivaunu syttyi tuleen, ja laivaa Syvärillä, osuma vesikattilaan.
- Omia lentoja 22, koneita 106. Yöllä 37 konetta pommitti kohteita Kivennavan ja Valkeasaaren välillä.
- Omat tappiot: 1 BW ja 1 pommituskone kateissa, 1 BL sai it. osuman ja teki pakkolaskun Uukuniemelle.
- Vih:n tappiot: It. pudottanut 14 konetta.

12.40 PM:n op.os:n käsky n:o 1491/Op.1/5 d./sal. (LIITE 769):
- 18.D:n jäljellä olevat osat alistetaan III AK:lle.

Puolustusministeri, kenr. Waldén käynnillä PM:ssa.

Tarkistamaton joukkojen ryhmitys Karjalan kannaksella (LIITE 770).

14.00 Aun.R:n välitilanneilmoitus:
- Karelkan suunnalla Syvärin rantamaastossa aloitti vih. klo 9.00 tykistön tukeman hyökkäyksen, joka torjuttiin klo 11.00 mennessä tuottaen vih:lle n. 100 kaatuneen tappiot.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Klo 15.00 ylitti vih.osasto kiivaan tyk.valmistelun jälkeen Vammeljoen Inon rautatien eteläpuolella, mutta karkoitettiin. Ap:llä 100 maatst.konetta pommitti asemiamme Inon rautatien maastossa. Tiilimaan suunnalla pysäytetty vih. hyökkäys. Klo 14.15 valtasi iskuosastomme suosaarekkeen, mutta vih:n suorittama vastaisku pakotti osastomme klo 14.25 vetäytymään. Vastatoimenpiteet käynnissä. Suurisuon luoteisreunassa 100-miehinen vih.osasto pääsi osaksi asemiimme. Vastatoimenpiteet käynnissä. Saarenmaan ja Vehmaisten suunnissa torjuttu vih:n ps.voimien tukemat hyökkäykset.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- III AK:n oikean sivustan puolustus klo 18.00: linjalla Korpikylä - Saijanniitty - Ristikivensuo - p. 161 (et.puol.) - Sutela - Lappalaisenmäki - Lempaalanjärvi. Lappalaisenmäen länsipuolella p. 161 maastossa ja siitä länteen Sutelaan asti taistelutoimintaa koko päivän ollen tilanne ajoittain vakava.

illalla Laat.RPr:n tilanneilmoitus n:o 2045:
- 3 vih.koneen tulitushyökkäyksessä moottorivenettämme vastaan Ontronlahdessa 2 moottorivenettä vaurioitui, 2 au, ja 1 mies haavoittui.

21.40 PM:n op.os:n käsky n:o 1496/Op.1/5 d. sal.(LIITE 771):
- 3.Pr., joka puretaan Heinjoella, alistetaan Ylipäällikön reservinä IV AK:lle muuhun, paitsi operat. käyttöön nähden. 3.Pr. ryhmitetään alueelle Lavola - Parkkila - Retukylä siten, että se on valmis siirrettäväksi Perkjärven kautta rannikon suuntaan, Kivennavan tai Vuottaan suuntaan.

13.6. 21.41 PM:n op.os:n käsky n:o 1497/Op.1/5 d. sal. (LIITE 772):
- 1. 10.D alistetaan joka suhteessa IV AK:n komentajalle.
2.10.D:n täydentäminen ja varustaminen operaatiokelpoiseksi on suoritettava kiireellisesti.
3.IV AK:n komentajan huomiota kiinnitetään rannikon puolustukseen maihinnousuyritysten torjumiseksi.

PM:n op.os:n käsky n:o 1498/Op.1/17 a sal. (LIITE 773):
- Ak:ien on asetettava taemmat reservit sijoituspaikkojensa lähistöllä kenttävarustustöihin tärkeimpien teiden suunnissa. Yhtenäisiä linjoja ei rakenneta, mutta tärkeät risteyskohdat on rakennettava vastarintakeskuksiksi ja kapeikot suljettava. Erityinen huomio on kiinnitettävä ps.tiesulkujen rakentamiseen.

23.20 PM:n op.os:n käsky n:o 1499/Op.1/5 d sal.(LIITE 774):
- Täyd.P:ien sijoitus Karjalan kannaksella seuraavasti:
- Täyd.P 1 siirrettävä Viipurinlahden länsirannikolle, jossa sen ryhdyttävä varustustöihin.
- Täyd.P 13 jatkaa varustustöitään Suomenlahden rannikolla.
- Täyd.P 2 sijoitettava Vuoksen rannan pohjoispuolelle varustustöihin.

PM:n op.os:n kirj. n:o 682/Op.3/IIa/sal. (LIITE 775): Ilmavoimien komentajan selostus lentojoukkojen toimintamahdollisuuksista (Ilmav.E:n kirj. n:o 2082/Ye. 3/2 b. sal./12.6.44.
- Pommitusvoimien toimintamahdollisuuksiin vaikuttavat tekijät:
Kaikki pommituskoneemme hitaampia kuin NL:n hävittäjät. Vih:lla käytettävänään Karjalan kannaksella radioluotaimia. Vih:lla Karjalan kannaksella hävittäjäylivoima. Vain pilvien sisässä omat pommituskoneemme voivat valoisana aikana lentää. Omilla pommituskoneillamme oltava hävittäjäsuoja. Tämäkin vaikeata kun vih:lla hävittäjäylivoima. Pommituskoneidemme ainoa toiminta-aika on yö. Hävittäjistämme MT-koneet vih.hävittäjiä parempia. bW:t liian hitaita. MS:koneet vanhentuneita. Lentojoukkojen osalta muistuttaa tilanne olosuhteita talvisodan aikana.

13.6. (saap.) IV AK:n käsky n:o 542/III/201/sal./10.6.44 (annettu puhelimitse klo 15.08 - 15.30) (LIITE 776):
- Vih. suorittanut ap:llä vahvoin ps.- ja ilmavoimien tukemin joukoin läpimurron rautateiden ja Valkeasaaren tien suunnassa.
- IV AK:n lohkolla vedetään joukot Lin.P 5:n osaksi miehittämään V-T asemaan, jonka oikealta lukien miehittävät suoraan IV AK:n kom:n alaisina Vahv.Rv.Pr., 3.D ja JR 6. V-T asema on miehitettävä 11.6.44 iltaan mennessä sekä pidettävä.
- Rv.Pr:lle alistetaan Er.P 20 (10.D:sta), 3.D:lle viivytystaistelun ajaksi Vahv. JR 1 ja 2.D luovuttaa ensi tilassa 3.D:lle II/JR 11:n.
- Yhtymät suorittavat tehokasta viivytystä:
10.D Tyrisevän ja Raivolan suuntiin, 3.D Kivennavan suuntaan ja 2.D Metsäkylän, Siiranmäen ja Riihiön suuntiin.
- 10.D kootaan viivytystaistelun jälkeen Kirjavala - Neuvola maastoon.
JP 1 liitetään viivytystaistelun jälkeen Rv.Pr:iin.

13.6. (saap.)

IV AK:n käsky n:o 543/III/201 sal./11.6.44 (annettu suullisesti): (LIITE 777):
- Vahv.Er.P 13 ja II/JR 11 irroitetaan tähän astisesta viivytystehtävästään viimeistään 11.6. 44 klo 24.00.
- Vahv. JPr:iin (PM:n lenn.san. 1441/Op.1/5 d.sal./10.6.44) tehtävä keskeytetään ja on sen suoritettava yhdessä 2.D:n oikean siiven kanssa tehokasta viivytystä Kivennavan suunnassa.
- JP 1 alistetaan JPr:lle viivytyksen ajaksi.
- JP 3 jää Uupuneen maastoon.
- Viivytystaistelun jälkeen kootaan Vahv.JPr. IV AK:n reserviksi Pamppalan maastoon.

13.6. (saap.)

III AK:n käsky n:o 1400/III/3b sal./10.6.44(Liittyy Kenr. luutn. Airon ja kenr.luutn. Siilasvuon puh.keskusteluun 10. 6.44) (LIITE 778):
- JR 6 alistetaan IV AK:n komentajalle ja siirtyy alueelle Ahijärvi - Riihisyrjä - Vuottaa.
- III/JR 48 alistetaan 15.D:n kom:lle.

14.6. aamulla

IV AK:n tilanneilmoitus (LIITE 779):
- 14.6.44 klo 7.00 erittäin voimakas vih. tykistövalmistelu Vammelsuussa, Inon rautatien suunnalla ja Kuuterselässä. Klo 7.30 alkoi vih:n hyökkäys. Taistelu jatkuu. Kolomäen itäpuolella torjuttu vih.-hyökkäys klo 00.10. Klo 2.50 epäonnistui oma suosaarekkeen valtausyrityksemme.

aamulla

III AK:n tilanneilmoitus:
- III AK:n lohkolla useita 30 miehästä komppanian voimiin saakka suoritettuja vih.hyökkäyksiä. Vih. pureutunut Kanervikkoaholle.

aamulla

Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2182:
- 2.Mt. Rask.Ptri siirtyi yöllä Ristiniemeen. 4.Alokaspatteri siirtyi eilen klo 19.30 Jokikylän kansakoululle.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1079, joista Karjalan kannaksella n. 80/n. 725.
- Vih:n lentoja 102, koneita 767. Aamupäivällä oli vih:n lentotoiminta Länsi-Kannaksella erittäin vilkasta. Vih. muodostelmat suorittivat voimakkaita hyökkäyksiä rintama-alueelle.Inon rautatien - Vammelsuun - Mustamäen seuduilla. Lisäksi hyökättiin mm. Perkjärvellä, Rautuun ja Raasuliin. Aunuksen kannaksella hyökkäyksiä mm. Pirkinitsaan, Segesaan, Alavoisiin ja Aunuksenlinnaan.
- Omia lentoja 25, koneita 82.
- Ilmataistelussa pudotettiin Kaukjärvellä 7/PE-2 ja 1/AC. It. pudotti Länsi-Kannaksella 2/IL-2 ja 1/LA-5, Itä Kannaksella 1/IL-2.
- Vih:n tappiot: 12 konetta.

22.20

PM:n op.os:n käsky n:o 1510/Op.1/5 d.sal. (LIITE 780):
= Muutos PM:n käskyyn 1496/Op.1/5 d.sal./13.6.44.
- 3.Pr. ohjataan Kuolemanjärven as:lle, jossa puretaan.
- 3.Pr. ryhmitetään pääosa alueelle Halila - Patru - Makula, pienempi osa alueelle Inkilä - Karjalainen. Heinjoella puretut joukot siirtyvät maanteitse ryhmitysalueelle.
- 3.Pr:n tehtävä: valmistautua torjumaan mahdollinen maihinnousu Suomenlahden rannikolla; valmistautua vastahyökkäykseen IV AK:n lohkolla.

14.6. 14.40 III AK:n lenn.san.:
- Vih. hyökkää ak:n oikeaa sivustaa vastaan, etumaiset osat Maaselän aukeiden länsireunassa. Paine kasvaa. Er.P 6 jättänyt Korpikylän klo 10.30 ja vetäytynyt VT-aseman taakse. Er.P 25 ja III/JR 48 taistelevat viivyttäen Korpiselkä Salosavotta välisessä maastossa. Käsky joukkojen vetämisestä VT-asemaan Lempaalanjärven länsipuolelta annettu klo 14.00. III/JR 57 saanut tehtävän hyökätä ja lyödä Maaselän länsiosassa olevan vih:n.

16.00 PM:n op.os:n käsky n:o 1511/Op.1/5d. sal. (LIITE 781):
- PM:n käsky n:o 1457/Op.1/5 d. sal./11.6.44 muutetaan seuraavasti:
- 1.4.D alistetaan muuhun paitsi oper.käyttöön nähden IV AK:lle.
- 2.Div:n kuljetukset ohjataan Heinjoelle, jossa ne puretaan.
- 3.Div. ryhmitetään alueelle Lavola - Väärämäki - Retukylä - Muolaa - Oinala.

16.35 PM:n op.os:n käsky n:o 1512/Op.1/5 d. sal.:
- 17. ja 19.Tyk.K kuljetetaan heti rautateitse Karjalan kannakselle. Purkamisasema Perkjärvi, jonne saavuttua kompp:t alistetaan IV AK:lle.

17.45 III AK:n välitilanneilmoitus:
- Kriisi JR 57:n oikealla siivellä on ohi. Maanselkään tunkeutunut vih. on jonkin verran vetäytynyt. Er.P 25 vetäytynyt Kirjasaloon. III/JR 48 miehittänyt Salosavotan tienhaaran, II/JR 57 vastaanotteaseman Maanselässä. I/JR 57 valmistautuu vetäytymään suoraan VT asemaan. III/JR 57 saanut käskyn vetäytyä suoraan VT asemaan. I/JR 49 marssilla Kirjasaloon. Lempaalanjärven itäpuolella käsketty miehittää vastaanottoasema linjalla Viisjoki - Ristoja - Suursuonlampi - Pöydänpää.- Räikkölä - Saaroisten eteläpuolitse Laatokkaan. Myös VT-aseman miehitys käynnissä.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus (LIITE 782):
- Vammelsuussa torjuttu vih:n hyökkäys klo 7.30. Klo 9.00 onnistui vih:n Sahakylä - Mustalampi osalla tunkeutua kiivaan tykistötulen, ilmapommitusten ja ps.vaunujen tukemana asemiimme. Vastatoimenpiteet epäonnistuivat.Mustamäestä käsin vih. hajoitti Rv.Pr.E:n. Kolomäen suunnalla heitetty vastaiskulla takaisin asemiimme tunkeutunut vihollinen. Samoin Pahasuolla. Siiranmäen suunnassa erittäin ankarat taistelut vih:n tukiessa hyökkäyksiään ankaralla tykistötulella, ps.vaunuilla ja ilmapommituksilla. Vastaiskulla heitetty Saarenmaan suunnalla sisäänmurtoon päässyt vihollinen takaisin. Siiranmäessä sisäänmurtautuneen vih:n karkoittaminen viivästynyt 14 KV-hv:n takia.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Klo 11.00 hyökkäsi vih. Lappalaisenmäen ja Salosavotan välisessä maastossa onnistuen yhdellä komppnialla tunkeutua Maanselkä aukeitten länsirannalle. Klo 15.45 mennessä oli vih. vetäytynyt. Er.P 25 vetäytynyt Kirjasalon kautta VT-asemaan. I/JR 15 marssilla VT-asemaan. III/19.Pr. miehittää VT-aseman Taipaleessa. Vastaanottoasemat miehitetty. AK:n pääosa siirtyy yöllä 14/15.6. miehittämään VT-asemaa. Viivyttävät osat irtaantuvat yhtymien komentajien käskystä.

14.6. illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Korkiavaaran eteläpuolella vih. hyökkäsi patal-joonan voimin. Sen tarkoituksena oli vallata eteentyönnetty tukikohtamme. Vih. lyötiin vastaiskulla takaisin. Oma hyök-käys vih:n karkoittamiseksi on käynnissä.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2183:
- Sukellusveneemme siirtymässä itään, ovat nyt Hangossa.

14.6. 21.16 III AK:n lenn.san. n:o 1520/III/3 b sal./14.6.44. (KOS 1855).
(saap.) LIITE 783):
- III/48 siirtyy viipymättä Kirjasaloon, jossa alistetaan 18.D:lle.

14.6. 23.04 Aun.R:n lenn.san. PM:n op. l:lle (3187 /III a/15 sal./14.6.
(saap.) 44) (KOS 2206):
- V ja VI AK:n väliraja muutetaan seuraavaksi: Vatsojärven länsipää - Syvärin sillanpääaseman itäreuna - Urjärvi - Lat-vajärvi.

23.35 PM:n op.os:n käsky n:o 1514/Op.1/5 d. sakl (LIITE 784):
- 20.Pr:n kuljetukset aloitetaan 15.6.44 ja ohjataan ne Petä-järvelle tai Sakkolaan, jossa puretaan. Pr. alistetaan Yli-päällikön reservinä III AK:lle muuhun, paitsi oper. käyttöön nähden. Pr. ryhmitetään alueelle Hampaala - Nurmijärvi - Vaalimo.

24.00 Yleisesikunnan päällikön käsky 1515/Op.1/9 a sal.(KOS 0016/ 15.6.44.) (LIITE 785):
- Ylipäällikkö on määrännyt kenr.luutn. Oeschin Karjalan kan-naksen sotanäyttämöllä johtamaan ak:ien ja sotatoimiyhty-mien toimintaa. Kenr.luutn. Oesch on tässä tehtävässään tähän saakka välittömästi Ylipäällikölle alistettujen ko-mentajien suoranaisena esimiehenä. Kenr.luutn. Oesch saa-puu 15.6.44 Kannakselle IV AKE:aan.

PM:n op.os:n käsky n:o 375/Op.2/1 b/sal. (LIITE 786):
- Rannikkolohko Taipaleenjoesta etelään alistetaan III AK:lle.

Ylipäällikön käsky n:o 377/Op.2/1 b.sal. (LIITE 787) Kannak-sen Rannikkoprikaatin perustamisesta:
- Kannaksen länsirannikon puolustuksen vahvistamiseksi muodos-tetaan RTR 2:sta viipymättä Kan.RPr. RTR 16:een kuuluu mm.: I linnakkeisto (Tiuri - Ruonti), II linnakkeisto (Koivusaa-ri) ja III linnakkeisto (Tammikko - Humaljoki).
- RTR 16, joka tulee kuulumaan Kan.RPr:iin, alistetaan Kan.R Pr:in komentajan kautta Merivoimien komentajalle. Muu osa prikaatia jää edelleen alistetuksi IV AK:n komentajalle.
- Kan.RPr:in länsiraja: Vilaniemi (pl.) - Tuppura (ml.) - Halli (pl.) - suoraan etelään, itäraja: Inonniemi (ml.). R + R 16:n itäraja: Tammikon lahti.

Ylipäällikön käsky n:o 378/Op.2/1 b. sal. (LIITE 788).
- Määrään toimeenpantavaksi ISuom.RPr:n suhteen seuraavan järjestelymuutoksen:
- Viipurinlahden länsirannikon puolustusta varten on ISuom. RPr:iin perustettava RTR 22.
- Rykm:iin kuuluu mm. I linnakkeisto (Pukkio - Kiuskeri), II linnakkeisto (Satamaniemi - Ristiniemi), III linnakkeisto (Häränpäänniemi - Vilaniemi).
- Rykm. länsiraja: Suurpisi (pl.) - Ki narit (ml.)
  " itäraja: Vilaniemi (ml.)

14.6. Kenr.eversti Dietl käynnillä PM:ssa.

PM:n Järj.os:n käsky n:o 1331/Lkp.sal.
- Kotijoukkojen E:n toimesta on erittäin kiireellisesti muodostettava palveluksessa olevista II lk:n nostoväen vv. 1904 - 08 (ml.) syntyneistä miehistä 200 miehen vahvuisia työkomppanioita. Kaaderia on kuhunkin sijoitettava 1 ups. 50 miestä ja 1 au 12 miestä kohti. Lisäksi erikseen komppanian päällikkö ja vääpeli. Kompp:t alistetaan perustamisensa jälkeen PM:n Lin.os:lle.

PM:n Järj.os:n käsky n:o 1330/Lkp.sal.
- Kotij.E:n toimesta on 18.6.44 mennessä kutsuttava palvelukseen vv. 1907 - 08 sekä sen jälkeen syntynyt kelpoisuusluokkiin A I, A II ja B I kuuluva alipäällystö ja miehistö. Kotij.E:n toimesta heti kuljetukset kenttäarmeijaan seuraavasti:
- IV AK:lle Täyd.P 1:een 22 % (korkeintaan 3300 miestä),
- IV AK:lle Täyd.P 13:een 21 % (korkeintaan 3.000 miestä),
- Täyd.JP:aan 17 % (korkeintaan 2.500 miestä)
- III AK:lle Täyd.P 3:een 27% (korkeintaan 4000 miestä)
- III AK:lle Täyd.P 2:een 13% (korkeintaan 1.900 miestä). Helsingin ja Etelä-Uudenmaan sk.piirien reserviläiset omaan Täyd.P 14:ään, joka alistettuna Kotij.E:lle sijoitetaan Helsingin ympäristöön.

Aun.R:n komentaja kenr.luutn. K.L. Oesch määrätty Ylipäällikön erikoiskäyttöön Karjalan kannaksella.

II AK:n komentaja, kenr.luutn. P. Talvela määrätty Aun.R:n komentajaksi.

Karjalan Kannaksella 14.6.44 mennessä vastassa todetut vihollisvoimat. (LIITE n:o 789).

15.6. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- HRR ja URR irtaantuneet VT-asemasta ja ovat vetäytyneet HRR Suonkylän ja URR Rieskjärven eteläpuoliseen maastoon. 3.Pr:in päähosat siirtymässä Rieskjärvi - Vammeljärvi kannakselle, jossa JR 58 varmistamassa. 10.D varmistamassa Vammeljärven - Kanneljärven kannaksella. Vih. ps.vaunuja etenemässä rautatien suunnassa Kanneljärvelle. Ps.D:n vastahyökkäys Liikolasta Kuuterselän suuntaan saavutti Kuuterselän kylän maaston, jonon pysähtyi vih:n tiukan vastarinnan takia ja jossa nyt on puolustuksessa. Kuuterselästä edelleen VT-asema hallussamme.Siiranmäestä vih. heitetty vastaiskulla, mutta päässyt uudelleen asemiimme. Vastatoimenpiteet käynnissä. Vih:n painostus on edelleen ankaraa.

aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Eilisessä iltailmoituksessa mainitulla omalla hyökkäyksellä heitettiin Korkiavaaran eteläpuolella vih. osasto takaisin ja lyötiin sen yrittämä vastaisku. Vih:n tappiot arviolta 40-50 miestä, joista 23 laskettua kaatunutta. 2 vankia saatiin 2./JR 217:sta.
- Pohjoiskaista: Saattuettamme Petsamon vuonossa ahdistaneista vih.koneista ammuttiin 9 alas. Lisäksi ammuttiin 1 vih:n pikavene tuleen.

aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2184:
- Mil. Ruotsinsalmi laski viime yönä Pistin 2:n.

15.6. aamulla Laat.RPr:n tilanneilmoitus n:o 2048:
- Omat joukot: Prikaatin oikea raja on 15.6.44 klo 6.00 siirtynyt Taipaleenjoen suuhun. 3.Mt.KPtristä on yksi jaos eilen alistettu III AK:lle ja toinen siirtynyt aamuyöllä Taipaleenjoen suun pohjoispuolelle. 2.Raut.Ptri on lähtenyt klo 01.00 Viteleestä.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1080:
- Vih:n lentoja n. 175, koneita n. 1793. Näistä Karjalan kannaksella n. 120/ n. 1700. Karjalan kannaksella runsaasti tulitus- ja pommitushyökkäyksiä. Aamupäivällä n. 400-500 konetta 40-50 koneen ryhmissä tulitti ja pommitti Sahakylän - Kuuterselän seutuja. Lisäksi hyökkäyksiä Liikolan, Vammelsuun ja Valkjärven - Lipolan suunnilla sekä Kivinie-messä ja Hiitolan asemalla (40 konetta), jossa 3 ammus- ja 2 heinävaunua tuhoutui. Viipuriin iltapäivällä 29/PE-2:n hyökkäys Maaselän ratapihalle. Veturitalli ja 1 veturi vaurioitui, 3 kuoli, 4 haav., 3 puurak. tuhoutui. Yöllä 142 konetta (ADD) pommitti jälleen Viipuria. Suurin osa pommeista meni metsään, muutamia rautatievaunuja ja raidepareja sekä 1 veturi ja 3 kivitaloa vaurioitui. Ihmistappioita on. Aunuksen kannaksella lukuisia tulitus- ja pommihyökkäyksiä.
- Omia lentoja 400, koneita 170, joista 24/175 Karjalan kannaksella. Kuuterselkää pommitettu kahdesti (11 ja 22 konetta). Pommeja 12,250 kg + 17,600 kg.
- Ilmataistelussa ylleensä suuresti ylivoimaista vihollista vastaan ammuttiin Karjalan kannaksella alas 1 pommituskone, 13 maataistelukonetta, 13 hävittäjää ja 4 tähystyspalloa. It. pudotti 4 pommituskonetta, 13 maataistelukonetta ja 1 hävittajan. Aikaisemmin ilmoitettujen lisäksi on it. pudottanut 11.6. yhden IL-2:n ja hävittäjät 13.6. yhden DB-3 f:n.
- Vih:n tappiot: 36 konetta + 2 aikaisemmin ilmoittamatonta sekä 4 tähystyspalloa.

11.16 PM:n op.os:n käsky n:o 1517/Op.1/5 d.sal.(LIITE n:o 790):
- 4.D:n kuljetukset ohjataan Kämärän asemalle, jossa ne puretaan. Divisioonan ryhmitysaluetta laajennetaan länteen Kaukjärvelle (ml.) saakka.

Ylipäällikön toimintaohje kenr.luutn. K.L. Oeschille. (1532/Op. 1/5 d/sal.) (LIITE 791)
- 1. Karjalan kannaksen joukot siirtyvät johdollamme tilanteen vaatiessa viivytystaisteluun, tarkoituksella saattaa armeija puolustuskykyisenä VKT-linjalle, päävoimat Vuoksen länsipuolelle.
- 2.Välimaastossa on käytävä sitkeätä viivytystaistelua kaikkia luonnon suomia puolustusmahdollisuuksia hyväksikäyttäen vihollisen kuluttamiseksi ja ajan voittamiseksi.
- 3. 17.D ja 20.Pr, joiden kuljetus kestää vielä 7-10 päivää, tullaan keskittämään reservinäni Viipurin välittömäksi suojaksi.

19.20 PM:n op.os:n käsky n:o 1533/Op.1/5 d sal. (LIITE 792):
- V AK:n esikunta ja ak-joukot on irroitettava ja siirrettävä Karjalan kannakselle. Ak:n it.- ja huoltojoukoista käsketään erikseen.

15.6. PM:n op.os:n käsky n:o 1522/Op.1/23. b sal. (LIITE 793):
1. Alueen 2 (Viipuri ympäristöineen) evakuointi on aloitettava.
2. Valmistelut evakuointia varten alueella 3 (Käkisalmi ympäristöineen) on suoritettava.
3. Evakuointisuunnitelmat on laadittava
- alueella 4 (Moskovan rauhan rajan kaakkoispuolinen alue Saimaan - Suomenlahden välillä).
- alueella 5 (Moskovan rauhan rajan ja Hiitolan (ml.) lounaispuolinen alue).
- alueella 6 (Sortavala ympäristöineen)
- alueella 7 (Impilahden, Suistamon, Soanlahden ja Korpiselän kunnat).

PM:n op.os:n käsky n:o 695/Op.2/III a sal. (LIITE 794):
- Ilmavoimat irroitettavat viipymättä.
- rask.it.ptria Helsingin ilmatorjunnasta,
- 3 kev.it.jaosta Kotkan ilmatorjunnasta.
- Yksiköistä alistetaan III AK:lle 1 rask. it.ptri ja It.R 3:lle 1 rask.it.ptri ja 3 kev.it.jaosta Viipurin it:n vahvistamiseksi.

PM:n Järj.os:n käsky n:o 1371/Lkp.sal.:
- Kotijoukkojen esikunnan toimesta on viipymättä perustettava Helsingin komennuskomppania (Hel.KK), jonka rungon muodostaa PM:n Stal.E:n alainen kompp. Kalliokoski, joka alistetaan heti kotijoukoille. Hel. KK alistetaan H:gin varuskunnan päällikölle.

Kenr.maj. E.W. Mäkinen määrätty II AK:n komentajaksi.

Huoltotilanteen kehitys ajalla 1.-31.5.44. (PM:n kirj. n:o 2470/Huolto 1/1 b. sal.)
- Lääkintähuolto: Joukkojen terveydentila on pysynyt vuodenaikaan katsoen verrattain hyvänä. Omat tappiot ajalla 1.5. - 31.5. 44: kaatuneita 195, josta upseereita 3, kadonneita 17, josta upseereita 4 ja haavoittuneita 940, josta upseereita 37. Kokonaistappiot 1.152, josta upseereita 50. Toukokuun tappiot olivat n. 40 % edellisen kuukauden tappioita suuremmat ollen silti pienemmät kuin edellisen vuoden keskiarvo. Huomattava on kaatuneiden suhteellinen vähyys (n. 17 %).
- Eläinlääkintähuolto: Hevosvahvuus sodan alkaessa 45.426. Hevosvahvuus 31.5.44 42.227.
- Sotavangit: 31.5.44 sotavankeja yhteensä 41.396.

15.6. illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Rannikolla viivyttävät joukkomme linjalla Vitikkala Rieskjärvi, siitä edelleen linjalla Rieskjärvi - Vammeljärvi - Kanneljärvi - Suulajärven eteläpää - Onkijärvi - Haukijärvi ja siitä edelleen VT-asemassa. Siiranmäessä vih:n onnistunut n. 1½ tunnin maatst.koneiden tulivalmistelun jälkeen saada lisävoimia sisäänmurtokohtaan. Läpimurto estetty tykistön ja pommikoneiden toiminnalla. Klo 19.30 vastaiskulla palautettu entiset taisteluasemat. Vih:lla pieni murtokohta Siiranmäen kärjessä. Vih:lla täällä hyökkäämässä voimia 4:stä div:sta, sen tappiot 5000 kaatunutta. 14 psv:a tuhottu.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Aamulla klo 5.45 n. 150 vihollista lähestyi Salosavon tien suunnassa Kirjasalon asemiamme, mutta karkoitettiin. Klo 15.00 vih. vetäytyi. Klo 17.30 karkoitettu tykistötulellamme n. 200-miehinen vih.osasto Kirjasalon maastossa.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- 15.D:n lohkolla pääosan vetäytyminen VT-asemaan aloitettiin yöllä ja oli loppuunsuoritettu puoleen päivään mennessä. Vahvat viivytysosastot ovat taistellen vetäytyneet linjalle Korkeamaa - Saarijärvi - Sirkiänsaari. Sirkiänsaareen vih.. hyökkäsi pakottaen viivytysosaston peräytymään Huhtiin, mutta Sirkiänsaari vallattiin uudelleen takaisin.
  19.Pr:n lohkolla alkoi pääosien vetäytyminen VT-asemaan klo 15.00 ja jatkuu suunnitelmien mukaisesti. Viivyttävät osastot linjalla Korlee - Joentaus - Tappari.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2185:
- Saat.Os. on pääosillaan siirtymässä itään evakuointikuljetuksia varten. Sair. 1 Seagull 2 siirtymässä Makslahteen haavoittuneiden kuljetusta varten. Saksalaisten yrittäessä viime yönä täydentää Seeigel sulkua R 73 ajoi omaan miinaan ja upposi. Lasku keskeytettiin. Tov. T 31 on siirtymässä Suomenlahdelle. 16.Rask.Ptrin henkilöstö siirretty ISuom. RPr:n RTR 22:een. 17.Rask.Ptri on 2:lla tykillä toiminnassa.

21.03 PM:n op.os:n käsky n:o 1534/Op.1/5 d. sal. (LIITE 795):
- 17.D lähteem heti marssille tietä Aunuksenlinna - Tuulos - Vitele Pitkärantaan. Marssi ei saa aiheuttaa häiriöitä div:n rautatiekuljetuksille, jotka jatkuvat suunnitellulla tavalla.

PM:n op.os:n käsky n:o 1535/Op.1/23 b sal. (LIITE 796):
- Itä-Karjalan väestön ja materiaalin suunniteltu evakuointi on aloitettava 16.6.44.

15.6. (saap.) IV AK:n käsky n:o 545/III/203 sal./13.6.44 (LIITE 797):
- JR 6 alistetaan 2.D:lle (käsketty puhelimitse 12.6. klo 16.00).
- I/JR 200 alistetaan Ahijärvellä 2.D:lle.
- III/JR 11:n 2.D:n alueelle jäävät osat.

16.6. 00.30 III AK:n lenn.san. n:o 1550/III/3 b sal./15.6.44 (KOS 1850) (LIITE 798):
- AK:n reservinä 11.Tyk.K Kuolemanlaakson maastossa. Reserviksi siirretään 1.patl./19.Pr. Vilakkalan maastoon ja 20.Tyk.K Valkjärven länsipuoliseen maastoon. Yhtymillä oltava reservejä seuraavasti: 18.D:lla n. patl., 15.D:lla vahv. patl., 19.Pr:lla vahv.kompp.

aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Rannikon ja Rieskjärven välillä joukkomme vetäytyvät vih:n painostuksesta. Vih:n hyökkäys työntänyt joukkomme Kanneljärven aseman länsi- ja pohjoispuolisiin maastoihin. Siiranmäessä taistelu jatkuu. 7 vih. panssaria tuhottu.

aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Klo 2.30 hyökkäsi vih. Kauksamo - Korpikylä tien suunnassa asemiamme vastaan. Hyökkäys torjuttiin. Klo 7.00 alkaen hyökkää n. 100 vihollista Kaivosuon itäpuolella tukiosastoamme vastaan.

aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Kiestingin suunnalla rintaman pohjoisosassa III/SS-JR 12 on vaihtanut II/SS-JR 12:n.
- Pohjoiskaista: 28:n vih.koneen hyökätessä eilen Liinahamarin aluetta vastaan yksi parakki palci ja muitakin vahinkoja aiheutui. 10 vih. konetta pudotettiin.

aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2186:
- Saat. 762 ja proomu, vmv:t 5 ja 6 saapuneet Koivistolle evakuointia varten.
- Mil. Ruotsinsalmi laskenut Pistin I:n vahvistuksen, ja 4 mtv:ttä laski 6 TMB n. 4 mpk Seivästöltä länteen.
- Emäl. Sisu, suv. Vetehinen ja Vesikko saapuneet Strömsölandetiin.
- Saksalaiset ovat antaneet käyttöömme 6 lauttaa miinoitus- ja evakuoimistehtäviä varten.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1081:
- Vih:n lentoja n. 84, koneita n. 791, joista Karjalan kannaksella n. 48/n. 575. Päivällä pommitus- ja tulitushyökkäyksiä rintama-alueella. Aamulla 72 konetta pommitti kolmena aaltona Viipuria. Pommit pääasiassa ratapihaan ja Karjalan kaupunginosaan. Ratapihalla ammusjuna alkoi palaa ja räjähdellä. Hiekan saha syttyi tuleen, joka levisi ympäristöön. 8 henkilöä kuoli, 4 haav., 1 kivirakennus ja 5 puurakennusta tuhoutui, 5 kivi- ja 4 puurakennusta vaurioitui. Lisäksi pommitettu Elisenvaaraa, Antreaa, Kiviniemeä ja Sakkolan asemaa.
- Omia lentoja 22, koneita 98. 11/JK pommitti ps.vaunuja ja rakettitykkejä Siiranmäen eteläpuolella (14,750 kg).
- Ilmataistelussa Vammelsuun ja Kuuterselän suunnalla ammuttiin alas 1/IL-2 ja 1/AC. It. pudotti 9 pommitus- ja 9 maataistelukonetta.
- Vih:n tappiot: 20 konetta + aikaisemmin ilmoittamaton it:n 14.6. pudottama 1/IL-2.

Ylipäällikön käsky n:o 1554/Op.1/5 d sal. (LIITE 799):
- Vihollisen suurhyökkäys Karjalan kannaksella ja siinä todettu materiaaliylivoima ja operaationopeus pakottavat vetämään omia voimia pois Itä-Karjalasta Karjalan kannaksen kautta uhkaavan, vielä syvemmän etenemisen ehkäisemiseksi ja täten myös Itä-Karjalan rintamia välillisesti uhkaavan selustavaaran välttämiseksi.
- Aun.R ja II AK siirtyvät suunnitelmalliseen vetäytymiseen Suomen rajaa kohti (viivytystaistelu minimivoimin ja irtisaatavien voimien (Aun.R 2 div., II AK (div.) matkamarssi Kanta-Suomeen.)

16.6. 12.37 PM:n op.os:n käsky n:o 1555/Op.1/5 d sal. (LIITE 800):
- 4.D alistetaan IV AK:lle.

15.45 PM:n op.os:n käsky n:o 1556/Op.1/5 d sal. (LIITE 801):
- 18.D:n joukot on irroitettava III ja IV AK:sta ja div.siirrettävä viipymättä Ylipäällikön reserviksi Viipuriin.

17.52 PM:n op.os:n käsky n:o 1560/Op.1/5 d sal.
- Aun.R siirtää heti rautateitse kaksi täydennyspataljoonaa Karjalan kannakselle.

16.6.
(saap.) 18.40 III AK:n lenn.san. PM:n op. 1:lle n:o 1572/III/3 b sal./16.6.44 (KOS 154) (LIITE 802):
- III/JR 48:n ja I/JR 49 siirto Valkjärven etelä- ja itäpuoliseen maastoon.

19.10 (saap.) Kenr.luutn. Oeschin sähke n:o 9/44 sal./16.6.44 (Kos 1820) III ja IV AK:n komentajille (LIITE 803):
- Ylipäällikön käskystä on 18.D irroitettava ja siirrettävä Viipuriin Ylipäällikön reserviksi.

10.D:n komentaja, kenr.maj. J. Sihvo määrätty Ylipäällikön käyttöön erikoistehtäviin.

3.Pr:n komentaja, eversti K.L.G. Savonjousi määrätty 10.D:n v.a. komentajaksi.

Eversti L. Haanterä määrätty 3.Pr:n v.a. komentajaksi.

PM:n op.os:n käsky n:o 1579/Op.1/23.b.sal. (LIITE 804):
- PM:n käsky n:o 1535/Op.1/23 b sal./15.6.44 muutetaan siten, että se koskee vain sotatärkeätä materiaalia.

Tasavallan Presidentti Risto Ryti käynnillä PM:ssa.

"Sonderorientierung" ajalta 8.-14.6.44:
- Välimeren alue: Oberbefehlshaber Sudwest: Rooman pohjois- ja luoteispuolella vih:n hyökkäys jatkuu. Oma suunnitelmallinen vetäytyminen jatkuu.
- Länsi: Vih:n onnistunut yhdistää erilliset sillanpäänsä Seinen suun ja Cherbourgin välillä. Omilla vastahyökkäyksillä menestystä Dives'in ja Ornen välillä, Caenin alueella kiivaat ps.taistelut, joissa vih:n läpimurstoyritykset estetty. Rayeuxista luovuttu. Vih:n vallannut Careutanin.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Rannikolla joukkomme linjalla Tammikonlahti - Halolanjärven luoteispää. Rieskjärven - Vammeljärven välillä irtaantuivat joukkomme klo 17.00 vih:n painostuksesta aloittaen vetäytymisen samanaikaisesti Vammeljärven koillispuolelta. Kanneljärven aseman ja Kanneljärven välillä pääsi vih. murtautumaan asemiemme läpi. Lännestä suoritettavaksi suunniteltu vastahyökkäyksemme viivästyi vih:n saarrostusuhan vuoksi voittaen kuitenkin alaa, mutta pysähtyi myöhemmin vihollisen tiukkaan vastukseen. Suuri Särkijärven koillispuolella p. 86 maastossa vastatoimenpiteet n. patl. vahvuista psv:n vahvistettua vihollista vastaan käynnissä. Kanneljärven - Suulajärven välillä ovat joukkomme vetäytyneet Hämeen Yläkylän - Hämeen Alakylän pohjoispuolella voimakkaan psvaunuin vahvistetun vih:n painostuksesta.

16.6. illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Kuivien saarten maastossa torjuttu ap:llä vih.patl.hyökkäys. Koselän sillanpäässä vih. hyökkäsi ap:llä n. patl:n voimin päästen Neosaaren tasolle. Oma vastaisku heitti vih:n takaisin.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- JR 13/17.D:n ensimmäiset kuljetukset lähteneet klo 11.00 ja 14.30 Mäkriältä.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Alueeltamme on lähtenyt loput 4.D:n kuljetuksista. Viimeinen kuljetus lähtenyt 16.6. klo 7.25. Lisäksi on 16.6. klo 14.40 lähtenyt I/20.Pr.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Omat tappiot 14. ja 15.6. Korkiavaaran eteläpuolella käydyissä taisteluissa 15 kaat., 39 vaikeasti ja 45 lievästi haav. sekä 7 kateissa olevaa.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2187:
- Klo 16.00 pommittivat koneemme n. 50-60 vm:ttä ja raivaajaa Seivästön lounaispuolella upottaen niistä joitakin.

illalla Laat.RPr:n tilanneilmoitus n:o 2051:
- 3.Mt. KPtrin toinen jaos on siirtynyt Järisevän maastoon.

21.00 Lisäys Meriv:n tilanneilmoitukseen n:o 2187:
- Saksalaiset antavat käyttöömme 6 tykistölauttaa, joissa kussakin 2 plk. 8,8 cm tykkiä + it.aseistus.
- 6 miinalauttaa laskenut Seeigel 6 B ja 8 B vahvistuksen.

23.50 III AK:n lenn.san. n:o 1592/III/3 b.sal. (16.6.44 (Kos. 23.30) LIITE 805):
- Täydennykseksi 16.6. klo 21.35 annettuun käskyyn selvittää III AK:n esik.päällk. vetäytymisten tapahtuessa 18.D:n ja 15. D:n lohkoilla toimeenpantaviksi määrättyjä toimenpiteitä.

16.6. (saap.) III AK:n käsky n:o 1443/III/3 b sal./12.6.44 (LIITE 806):
- Er.P 6 siirtyy viipymättä Korpikylän maastoon tehtävällä varmistaa 15.D:n oikea sivusta.

III AK:n käsky n:o 1461/III b. sal./13.6.44 (LIITE 807):
- 2.D vetäytyy yöllä 12/13.6.44 V-T asemaan.
- 18.D on alistettu kaikissa suhteissa III AK:lle 13.6. 00.00. Div:n on vähintäin 2 patl:lla suojattava ak:n oikea sivusta ja puolustettava VT-aseman Lipolan lohkoa.
- Div:lle on tätä varten alistettu Er.P 6 Korpikylässä ja Er. P 25 Saijanniityn maastossa. Er.P 28 kuljetetaan 13.6.44 Kauksamoon, jossa asetetaan div:n käyttöön.

17.6. 01.40 (allekirjoitettu) Kenr.luutn. Oeschin käsky n:o 24/Op./44 III ja IV AK:n komentajille (LIITE 808):
Käskyssä määrätään joukot viivytystaistelua käyden seuraavassa vaiheessa asettumaan puolustukseen VKT-linjalle.

17.6. (saap.) 08.17 III AK:n lenn.san. PM:n op.l:lle n:o 1594/III/3 b sal./17.6. 44 (KOS 0745) (LIITE 809):
- JR 49:n alistaminen 18.D:n kom:lle. 18.D:n irroittaminen linjalta Punnusjärvi - Vuoksi, jossa rintamavastuu luovutetaan 2.D:lle.

aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Keskiyön jälkeen torjuttu vih. Kivisyrjän pohjoispuolella ja Palkealan suunnassa. Koselän sillanpäässä entinen tilanne palautettu illalla. Aamuvarhain joukkomme aloittaneet vetäytymisen. Ensin irtaantui 2.D, senjälkeen 18.D ja klo 8.15 sai 15.D luvan irroittautua.

aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2188:
- Ruonnin lounaispuolella vih.miehistö jättänyt erään vmv:temme takaa-ajaman mtv:nsä, joka hinattiin omaan tukikohtaamme.
- Taisto-luokan mtv:t ovat laskeneet pohjamiinakentän Seivästön edustalla. Mil. Ruotsinsalmi laskenut miinakentät Piston 3 ja 4.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1082:
- Vih:n lentoja 57, koneita 425. Karjalan kannaksella hyökkäyksiä marssikolonnia ja tyk.asemia vastaan. Aunuksen kannaksella hyökkäys Mäkriän asemaa ja kylää vastaan. Tappioita ja vaurioita.
- Omia lentoja 26, koneita 147. 31 konetta suojanaan 17 MT pommitti (31.450 kg) Seivästön lounaispuolella olleita 50-60 vmv:ttä ja raivaajaa. RTR 25:n ilmoituksen mukaan ainakin 10:een alukseen osumia. 34 konetta pommitti (28.700 kg) vih.joukkoja ja panssareita Kuuterselän suunnalla.
- Omat tappiot: 1 MT Jäppilän seudulla. Ohjaaja hyppäsi laskuvarjolla.
- Vih:n tappiot: 7 IL-2, joista 5 Karjalan ja 2 Aunuksen kannaksella. Aik. ilmoitettujen lisäksi on it. pudottanut 9.6. 1 IL-2:n, 13.6. 2 IL-2, 14.6. 1 IL-2:n ja 1 AC:n sekä 15. 6. 2 IL-2. Saksal. it. ja hävittäjät pudottivat 14.-15.6. pohjoisessa 20 konetta.

14.00 Everstiluutnantti Z.Dunckerin puhelinilmoitus:
- Vahv. Rv.Pr. puolustuksessa linjalla Kyrönniemenlahti - Kuolemajärven kirkko. Painostusta ollut, mutta asemat pitävät. Vahv. 10.D aloitti aamulla aikaisin vetäytymisen Halila - Peippola linjalta. Joukot erittäin väsyneitä. 4.D asemissa linjalla Hatjalahdenjärvi - Ryöppölä - Kaukjärvi - Perkjärven asemakylä. Painostusta erikoisesti Perkjärven asemakylän luona. Kylä meillä. Asemat pidetään. Ps.D kokoontumassa Huumola - Kämärä maastoon. 3.D oli n. klo 11.00 viivytyksessä etummaisilla osillaan Mustaniemi - Vuotjärvi - Karhula linjalla. Sulkuasemat Suulajärvi - Muolajärvi kannaksella. Eu. Kemppi ilmoittautui klo 14.15 kenr.luutn. Oeschille ja sai tehtäväkseen ryhtyä varustamaan VKT-linjaa Viipurinlahdesta itään.

19.10 PM:n op.os:n käsky n:o 1581/Op.1/5 d sal. (LIITE 810):
- 20.Pr. alistetaan sitä mukaa, kun sen joukot saapuvat Karjalan kannakselle, kenr.luutn. Oeschille käytettäväksi VKT-linjan oikean siiven miehitykseen.

17.6. PM:n op.os:n käsky n:o 399/Op.2/1 b/sal. (LIITE 811):
- Merivoimien komentajan esitys RTR 2:n joukkojen siirtymisestä Koiviston saarille hyväksytty.
- 1. ja 2.Raut.Ptri jäävät kenr.luutn. Oeschin johtoon, joka siirtää ne Viipurin luoteispuoliselle rataosalle valmistautuen käyttämään niitä VKT-linjan ja sen Viipurinlahden koillisrantaa kulkevan jatkeen puolustuksen tukemiseen.
- Rintamavastuu Koiviston saarilla siirtyy Merivoimien komentajalle 17.6.44 klo 24.00.
- PM:n kirj. n:o 377/Op.2/1 b. sal./14.6.44 käsketty Kan.RP:n perustaminen kumotaan.

PM:n op.os:n käsky n:o 1580/Op.1/23 b sal. (LIITE 812):
- Etelä- ja lounaisosa evakuointialue 3:sta heti evakuoitava.

Rv.Pr:in komentaja, kenr.maj. L. Melander määrätty Ylipäällikön käytettäväksi erikoistehtäviin.

Eversti U.A. Tähtinen määrätty Rv.Pr:in v.a. komentajaksi.

19.15 Ev.luutn. Pesoniuksen tilanneilmoitus IV AK:sta.
- Rv.Pr. torjunut vih:n voimakkaat hyökkäykset Muurilassa, Inkilässä ja rautatien suunnalla. Rv.Pr. alistettu 10.D:n komentajalle.
- 10.D: Vastaanottoasemissa Hatjalahdenjärvi - Kaukjärvi kannaksella JR 58. JR 1:n ja JP 6:n vetäytyessä linjan läpi aloitti vih. ps.voimien tukemana hyökkäyksen päästen läpi. JR 58 vetäytyi pakokauhun vallassa. Vih:n psv:t Keibelissä. Vastahyökkäykseen matkalla III/3.Pr. Summasta ja Ps.JP. 3.Pr. suorittamassa erittäin sitkeätä viivytystä Kaukjärven itäpuolella. Pr. torjunut vih:n saarrostusyritykset idästä käsin.
4.D puolustuksessa linjalla Kaukjärvi - Perkjärven asemakylä - kapearaiteinen rata - Perkjärvi. Vastahyökkäyksellä Perkjärven asemakylä otettu takaisin. Kannaksella Perkjärvi - Muolaanjärvi III/53 alistetuna 4.D:lle.
3.D kannaksilla Muolaanjärvi - Yskjärvi - Kirkkojärvi.

20.10 III AK:n tilanneilmoitus:
- Joukot vedetty väliaseman läpi VT asemasta.
- 2.D:n etulinja klo 17.00 Pihlainen - Tarpila - Salokylä. Vih:n hyökkäys Salokylässä torjuttu. Taaemmassa asemassa linjalla Kirkkojärven eteläpää - Punnusjärven eteläpää JR 7.
- 18.D:n etulinja Salokostiala - Suosillansuo - Höltänmäki - Ylentelä. Taaemmassa asemassa Valkjärven länsipuolella I/JR 49, itäpuolella III/JR 48, 18.D:n irroittaminen käynnissä, rintamavastuu siirtyy 2.D:lle.
- 15.D:n etulinja Orjasaari - Kuolemanlaakso - Rautu - Kilpasilta - Riiska. Taaempi asema miehitetty linjalla Saijankylä - Mäkriän tienhaara - Leininkylä - Vehmainen.
- 19.Pr.: Päävoimat Taipaleessa, Koselässä ja Kiviniemessä sillanpääasemat.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Vetäytyminen jatkuu. Klo 17.00 jälkeen vih. ryhtynyt kiivaaseen hyökkäykseen Koselän sillanpäätä vastaan. Taistelu jatkuu.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Voimalaitoslohkon miehitys kaksi komppaniaa taisteluvartiotehtävällä. I ja III/JR 4 vapautettu etulinjasta ja siirretään 5.D:n selustaan.
- Äänisen rintama: Liikkuvaa raskaan ja keveitten pattereitten kaluston siirtoon kuormausasemille ryhdytty.
- 20.Pr:in viimeinen kuljetus lähtenyt 17.6. klo 15.00 Syväriltä.

17.6. illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Uhtuan suunnalla on II/JR 218 sijoitettu Vuoniseen.Kiestingin suunnalla on HiihtoP Norjasta (1 ups. + 110 au. ja miestä) sitoumusajan päätyttyä siirretty ja matkalla Osloon.
- Pohjoiskaista: Vahvan vih. konemuodostelman suorittaessa useina aaltoina hyökkäyksiä saattuettamme vastaan Varangin niemimaan vesillä Kibergin eteläpuolella 1 alus upposi ja yhdessä syttyi tulipalo. 39 vih. konetta pudotettiin.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2189:
- RTR 2, 1.Mt.Rask.Ptri, 2.Kev.Mt.Ptri ja Saarenpään linnakkeet tukeneet jv:n toimintaa maarintamalla. Muut RTR 2:n yksiköt siirtymässä saarille. 3./RP 7 ja yksi pion.joukkue lähteneet klo 15.45 Suursaaresta RTR 2:een. Viime yönä omien vmv:den ja vih:n mtv:den käymässä tulitaistelussa on nyt tarkistettujen tietojen mukaan vielä 1 mtv. upotettu. Vih:n ilmahyökkäyksessä Ristiniemen eteläpuolella sai Mv. LA 86 täysosuman ja upposi. Mi. Ruotsinsalmi siirtynyt konevaurion takia Helsinkiin korjaukseen. Kev. LOs:n komentoporras siirtyy RTR 2:n yhteyteen Koiviston saarille. Aikaisemmin mainittujen lisäksi ovat seuraavat saksal. alukset siirtyneet I.Suomenlahdelle: 1. RFl. (6 venettä) Kotkaan, Tov. 30 ja 31 matkalla Helsingistä Mussaloon.

22.30 Ev.luutn. Duncker in puhelinilmoitus:
- Rv.Pr:n lohkolla sisäänmurto, mahdollisesti läpimurto. Pr. saanut luvan siirtyä viivytystaisteluun.Työppölän - Iivanalan läpimurtoalueella tilanne epäselvä.

III AK:n käsky n:o 1482/III/ 3 b sal./13.6.44 (LIITE 813), jossa järjestetään ak:n vetäytyminen pääasemasta V-Taasemaan.

17.6. (saap.) III AK:n käsky n:o 1532/III/3 b. sal./15.6.44 (LIITE 814), jossa määrätään Rj.P 2 siirtymään viipymättä Mutakankaan maastoon, missä alistetaan 18.D:n kom:lle.

18.6. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Iltayön kuluessa vih:n painostus kasvoi Suomenlahden - Kuolemajärven välisellä alueella vih:n käyttäessä runsaasti ps.vaunuja. Viivytystä suorittavat joukkomme vetäytyneet tällä Römpötti - Närjänjärvi - Hylkeälä - Taipale korkeudelle. Siprolan pohjoispuolella tuhottu 3-4 hv:a, Keibelin maastossa ja Perkjärven asemalla eilisessä ilmoituksessa mainittujen lisäksi 27 mv:a.

aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Vetäytyminen jatkuu. Klo 6.00 etulinja: Kirkkojärvi - Punnusjärvi - Kannas - Sarkola - Raakkolanjärvi - Mpuseala - Kuoppahampaala - Nurmijärvi - Lapinlahti - Taipaleenjoki. Joukkomme suorittivat vastaiskun. Koselän sillanpäässä. Senjälkeen sillanpää tyhjennettiin ja silta räjäytettiin ilmaan.

aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- 15.Pr:n, 8.D:n, 11.D:n ja 7.D:n lohkoilla alkoi jv:n irroittaminen 17.6. klo 22.00 asemiin jätettyjen suojausosastojen turvin vih:n häiritsemättä toimintaa.

18.6. aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Eilen illalla vih.konemuodostelman hyökätessä Kirkkonientä vastaan 8 parakkia, 8 rakennusta ja yksi rahtialus syttyivät palamaan. Hävittäjämme ampuivat alas 29 vih.konetta. Luostarin lohkolla löi vahva tiedusteluosastomme neliössä p. 85, i. 42 liikehtineen n. komppanian vahvuisen vih.osaston itään päin.

aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2190:
- Yön aikana RTR 2:n henkilöstö siirtynyt saarille. 1.Mt.Rask. Ptri ja 2.Mt.Kev.Ptri lähtivät Koivistolta klo 23.30 Viipurin kautta ISuom. PR:n alueelle.
- Klo 02.00 RTR 2:n viivyttävä osasto irtaantunut Humaljoki - Makslahti linjalta. Suursaaresta irroitettu vahv.kiv.kompp. saapui klo 04,00 Koivistolta Tuppuraan ottaen saaren puolustuksen haltuunsa.
- RTR 22:een jatkuvat kaluston ja henkilöstön siirrot useimmista rannikkoprikaateista.
- Mt.laivueen Uuraan tukikohta on purettu, laivue toistaiseksi Klamilassa.

aamulla Laat.RPR:n tilanneilmoitus n:o 2054:
- 3.Mt.KPtrin kumpikin jaos on nyt Järisevän korkeudella.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1083:
- Vih:n lentoja n. 176, koneita n. 1723, joista Karjalan kannaksella n. 100/n. 1300. Pommitettu mm. Viipuria (132 konetta, vaurioita ratapihalla ja Ristimäessä), Antreaa (10 konetta), Käkisalmea (35 konetta; 2 kuollutta, 3 haav., 1 puurak. tuhoutunut), Hiitolaa (36 konetta; 2 kuollutta, 3 haav. ja 2 puurak. tuhoutunut) ja Kiviniemen ylimenopaikkaa. 2 hyökkäystä Syvärin asemaa ja rautatiesiltaa vastaan. 1 kuollut, 1 haav., 20 rautatievaunua vaurioitunut ja 3 raidetta katkennut.
- Omia lentoja 33, koneita 167, joista 19/125 Karjalan kannaksella. Pommitettu aluksia Seivästön eteläpuolella sekä kohteita Länsi-Kannaksella.
- 8:ssa ilmataistelussa hävittäjämme ampuivat alas 1 PE-2, 1 DB-3 f, 11 IL-2, 3 AC, 1 JaK-9, 5 LA-5, 1 Mig ja 1 U-2. Lisäksi saksal. hävittäjät ampuivat alas 1 PE-2, 8 IL-2, 2 AC ja 1 JaK-9. It. pudotti Viipurissa 2 pommituskonetta ja Aunuksen kannaksella 1 IL-2.
- Omat tappiot: 2 MT Kaukjärvellä.
- Vih:n tappiot: 39 hävittäjien ja it:n pudottamaa konetta + 2 AC: jotka tehneet pakkolaskun Juurikorpeen ja 1 AC, joka tehnyt pakkolaskun Syvärin kaupungin lounaispuolelle. Yhteensä 42 konetta. 16.6. hävittäjät ampunset aik.ilmoitettujen lisäksi Uudenkirkon suunnalla 2 IL-2.

12.00 PM:n op.os:n käsky n:o 1609/Op.1/5 d sal. (LIITE 815):
- 17.D alistetaan sitä mukaa, kun sen joukot saapuvat Karjalan kannakselle kenr.luutn. Oeschille käytettäväksi VKT-linjan miehitykseen.

PM:n op.os:n käsky n:o 1612/Op.1/23 b sal. (LIITE 816):
- Antrean ja Vuoksenrannan kunnat sekä loppuosa Pyhäjärven ja Räisälän kunnista on heti evakuoitava.

18.6. PM:n Järj.os:n käsky n:o 1412/Lkp.sal. (LIITE 817):
Pst.Koul.K perustaa erittäin kiireellisesti viisi erillistä panssaritorjuntaosastoa (1., 2., 3., 4. ja 5. Er.Pst.Os.). Kunkin vahvuus 1 ups. + 2 ups. tai au. + 8 ryhmänjohtajaa + 79 miestä.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Torjuttuaan 17.6. kuluessa kaikkiaan 7 psv:jen, maatst.koneiden ja tyk:n tukemaa hyökkäystä joukkomme vetäytyivät ensin linjalle Römpötti - Leminkylä - Kolmikesälä - Yläkylä sekä siitä edelleen Rokkalanjokilinjalle estääkseen vih:n 17.6. aikaansaamaa sisäänmurtoa kehittymästä läpimurroksi. Tänään puolen päivän aikaan lyöty vih. hyökkäys Rokkalanjoen yli takaisin. 3 psv:a ja 1 ps.auto tuhottu. Tassilammen kankaalla pääsi 8 psv:a asemiemme läpi. Hännisenrannan suunnalla ovat joukkomme hieman vetäytyneet vih:n painostuksesta. Vastatoimenpiteet molemmissa suunnissa käynnissä.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Valkjärven suunnalla hyökkäsi vih. asmulla 2 kertaa. Torjuttiin. Joukkojemme vetäydyttyä Punnusjärvi-linjalle uusi vih. hyökkäyksensä kolmasti. Torjuttiin. Päivän kuluessa tuhottu 7 raskasta psv:a. 15.D kokonaisuudessaan Vuoksenlinjalla. Kiviniemen molemmat sillat tuhottu.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Joukkojen siirtyminen Syvärin linjalle on jatkunut suunnitelmien mukaisesti. Pääosa 7.D:sta Syvärin pohjoispuolella. 11.D siirtymässä Vatsojärvi - Pitmojärvi maastoon.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- II/JR 35 ja Kev.Psto 13 on tänään irroitettu etulinjasta.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2191:
- Vih.koneiden hyökkäyksissä Viipurinlahdella Hl. Esbjörn upposi, huoltolaiva Shell 4 paloi hylyksi, raiv. Narvi sai osuman ja hinattiin Vilajoelle. Lisäksi vaurioituivat Saat. Kustaanmiekka, Vmv. 15 ja 17 sekä yksi saksal. tykkilautta.

illalla Laat.RPr:n tilanneilmoitus n:o 2055:
- III AK:n ja Laat.RPr:n väliraja on tänään klo 18 siirtynyt linjalle Korpikylän tienhaara - Järisevä (Laat.RPr:lle ml.) 4.Mt.KPtrista on yksi jaos siirtynyt Tuuloksenjoen suulta Haapanaan.

PM:n op.os:n käsky n:o 1615/Op.1/23 b sal. (LIITE 818):
- Alueen 8 evakuoinnin suunnittelut ja valmistelut on suoritettava.
- Alue 8 käsittää Lappeenrannan kaupungin ja Moskovan vanhan rajan luoteispuolisen alueen Suomenlahdesta Uukuniemelle (ml.) saakka.

PM:n op.os:n käsky n:o 1616/Op.1/17 a sal. (LIITE 819):
- Linnoitusjoukkojen uudestiryhmityksestä käsketään:
- Karjalan kannaksen linnoitusjoukot toimivat VKT-linjalla niin kauan kuin siihen on mahdollisuuksia. Senjälkeen ne siirretään v. 1940 linnoituslinjalle.
- II AK siirtää sillä olevan Os. 4:n Puumalan - Raikuun alueelle.
- Aun.R siirtää VI AK:lla olleen Os. 4:n Joensuun seuduille.
- Aun.R siirtää V AK:lla olleen Os. 4:n Loimalaan kenttävarustustöiden johtoelimeksi. Sen alaiset muodostelmat Savonlinnan seudulle.
- Siirrot toimeenpantava viipymättä. Jälkikomennuskunnat huolehtivat materiaalin evakuoinnista. Kullekin ak:lle jätettävä yksi lin.rak.patl. ak:n käyttöön.

18.6. 23.15 PM:n op.os:n käsky n:o 1617/Op.1/5 d sal. (LIITE 820):
- Saks. 20.Vucr.A on luvannut irroittaa Er.P 8:n ja Er.P 11:n, Rj.P 7:n ja 8:n, Kev.Psto 17:n sekä 14.Krh.K:n ja 48. Tyk.K:n.
Er.P 8 jää alistetuksi Yht.E Roille tehtävänä partisaanitorjunta Kuusamon - Suomussalmen alueella. Muut joukot siirretään Hyrynsalmelle.

18.6. (saap.) IV AK:n käsky n:o 585/III/201 sal./15.6.44 (LIITE 821):
- IV AK:n oikean siiven puolustuksen järjestelystä yleiselle linjalle Vitikkala - Rieskjärvi - Vammeljärvi - Kannoljärvi - Suulajärven eteläpää.

18.6. (saap.) IV AK:n esikäsky n:o 587/III/207 sal./16.16.44 (LIITE 822) 3.D:lle, jossa div. määrätään valmistautumaan vastaanottamaan Ps.D:n lohkon ja eri käskyllä irroittautumaan ja siirtymään sitkeää viivytystaistelua käyden yleiselle linjalle Perkjärven as.kylä - Muolaanjärven eteläpää - Yksjärvi - Kirkkojärvi.

18.6. (saap.) IV AK:n esikäsky n:o 588/III/201 sal/16.6.44 (LIITE 823), jossa Ps.D määrätään luovuttamaan 3.D:lle lohkonsa ja siirtymään IV AK:n iskureserviksi Kämärän aseman - Huumolan et.puoliseen maastoon.

18.6. (saap.) IV AK:n esikäsky n:o 589/III/201 sal./16.6.44 (LIITE 824), jossa 2.D määrätään valmistautumaan eri käskyllä irtaantumaan ja sitkeästi viivyttäen vetäytymään linjalle Kirkkojärvi - Punnusjärvi. III/JR 11 on luovutettava 3.D:lle.

18.6. (saap.) IV AK:n esikäsky Rv.Pr:lle 590/III/201 sal./16.6.44 (LIITE 825), jossa Vahv.Rv.Pr. määrätään eri käskyllä siirtymään sitkeää viivytystaistelua käyden linjalle Kyrönniemen lahti - Kuolemajärven eteläpää - Kuolemajärven kirkon ylimenokohta - Hatjalahdenjärvi. IV/3.Pr. alistetaan Jumaljoen - Kuolemajärven rataosalla purkamispaikallaan Rv.Pr:lle.

18.6. (saap.) IV AK:n esikäsky Vahv. 10.D:lle 591/III/201 sal./16.6.44 (LIITE 826), jossa määrätään vahv. 10.D valmistautumaan eri käskyllä irtautumaan ja sitkeästi viivyttäen vetäytymään linjalle Hatjalahdenjärvi - Varpulila - Kaukjärven kylä - Perkjärven asemakylä.

18.6. (saap.) IV AK:n käskyt n:o 596 - 600/III/201 sal./16.6.44 (LIITTEET no:t 827-831), joissa e.m. esikäskyjen määräämät tehtävät määrätään toimeenpantaviksi.

18.6. (saap.) III AK:n käsky n:o 1550/III/3 b. sal./15.6.44 (LIITE 832):
- Määrätään valmisteluista VT-aseman puolustuksen järjestämiseksi.

18.6. (saap.) III AK:n käsky n:o 1573/III/3 b.sal./16.6.44 (LIITE 833), jossa määrätään Länsi-Kannaksella tapahtuneen epäedullisen kehityksen johdosta ak:n joukot siirtymään viivytystaisteluun.

18.6. (saap.) III AK:n käsky n:o 1579/III/3 b sal./16.6.44 (LIITE 834), jossa määrätään 18.D siirrettäväksi Viipuriin, jolloin 15.D ottaa vastaan 18.D:n lohkon 17.6. klo 18.00 mennessä.

18.6. (saap.) Aun.R:n käsky n:o 3210/III a/15 sal./15.6.44 (LIITE 835), jossa ryhmän joukot määrätään siirtymään taaempaan pääasemaan.

19.6. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Rokkalanjoella Uusikylän kohdalla uusi vih. hyökkäyksensä saaden sisäänmurron, joka on rajoitettu. Hörkön suunnalla vetäytyivät joukkomme vih:n painostuksen takia, jolloin rintamaan syntyi aukko, jota tukitaan. Summan kylän eteläreunassa 6 KV-vaunua. Perkjärven - Viipurin rautatien länsipuolella päässyt asemiemme selkään 4 KV:a ja jonkun verran jv:ä. Vastatoimenpiteet käynnissä. Vih. päässyt Leipäsuon asemalle. Vastatoimenpiteet käynnissä. Muolaanjärven - Äyräpäänjärven kannaksella sisäänmurto, joka tukittiin. Klo 8.30 hyökkäsi vih. uudestaan tavattoman voimakkaan tykistötulen tukemana ja pakotti etulinjamme vetäytymään. Vastahyökkäyksemme ei onnistunut.

aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- 2.D:n joukot vetäytyneet yön aikana Salmenkaita-linjalle.

aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Vetäytyminen Syvärin kaupungin sillanpääasemaan sekä siitä itään Syvärin linjalle on loppuunsuoritettu. Viivytyspartiot vanhalla linjalla. Irtaantuminen onnistui vih:n huomaamatta. Pidman ja Vosnesenjan sillat räjäytetty. Äänisniemen itäpuolella olevat saaret tyhjennetty.

aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Kalastajasaarennolla aiheutti kiivas vih.tuli (yht. lähes 2300 kr) joitakin vaurioita pesäkkeillemme.

aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2192:
- Runsaasti vih:n vmv:tä ja raiv. mov:tä ym. aluksia liikehtinyt Viipurinlahden suun seuduilla. 2 raiv. mov:ttä upotettu.
- 2.Mt.K Ptri saapunut RTR 22:een. 80.TK saapunut RTR 22:een. Lisäksi henkilöstön siirrot läntisistä rannikkoprikaateista RTR 22:een jatkuvat.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1084:
- Vih:n lentoja 77, koneita 585. Lukuisia hyökkäyksiä Viipurinlahdella, jolloin alustappioita koitui, Karjalan kannaksella etulinjassa ja selustassa sekä Aunuksen kannaksella rintama-alueella Pitman silta tuhoutui, 3 vartiomiestä sai surmansa.
- Omia lentoja 21, koneita 67. Pommitettu joukkoja Römpötin eteläpuolella.
- Ilmataistelussa Hiitolan - Kiviniemen seudulla ammutiin alas 2 PE-2 ja 1 LA-5, Virolahden seudulla 1 Mustang, 1 AC ja 1 IL-2.
- Vih:n tappiot: 30 konetta, joista omat hävittäjät ampuneet alas 6, saksal. hävittäjät 6 konetta, it. 6 (Karjalan kannaksella 2 PE-2 ja 3 IL-2, Aunuksen kannaksella 1 Il-2), Rit.joukot 5, Laivaston it. 2 ja saksal. lautat 4 konetta, minkä lisäksi 1 AC tehnyt pakkolaskun Uuksun lähelle. Aikaisemmin ilmoitettujen lisäksi on it. Karjalan kannaksella pudottanut 16.6. 1 IL-2 ja 17.6. 2 PE-2 sekä 1 IL-2.

19.6. Katsaus vihollistilanteen kehitykseen n:o 12 ajalta 11.6. - 18.6.44:
- Vihollisen toiminta: 9.6. tykistön tukema väkivaltainen tiedustelu. 10.6. aloitti vihollinen valtavien ilma-, panssari- ja tykistömassojen tukeman hyökkäyksen Suomenlahden - Ohdan välillä. Läpimurto. 15.6. rannikon suunnalla läpimurto V-T asemiin. Vihollinen jo aikaisemmin tarkoin tiedustellut VT-aseman. Läpimurrot kapealla kaistalla neljän rinnakkain ryhmitetyn 3-divisioonaisen akën voimin suuren materiaalin turvin.
- Kokonaiskuva: 10.5. 44 Kannaksella 5 div:aa ja 2 linn.aluetta, 10.6.44 tod.näk. 15 div:aa + ps.-joukkoja ja tykistöä ja 15.6.44 18-20 div:aa, n. 400 psv:a ja rynn.tykkiä sekä 200 tyk.-patteria. Aunuksen kannaksella todettu joukkokeskityksiä.
  Todennäköinen ryhmitys Karjalan Kannaksella:
- 21.A kom. kenr.luutn. Gusev,
  - N.AK (Suomenlahti - Kaukjärvi):
    Mahd. 265.D, 4.Ka.Jv.Pr. (vaihtanut 13.6. rannikolta 109. D:n, 314.D, 338.D (?), 268.D.
  - XCVII AK kom. kenr.luutn. Busarov (12.6. alueella Hiirelä - Karvala - Korhonen, 13.6. Siiranmäellä 15.6. Kuuterselän - Sahakylän - Kaivolan alueella, vaihtanut 17.6. CIX AK:n Perkjärven linjalta.): 358.D, 178.D, 372.D.
  - CIX AK kom. kenr.luutn. Alferov (Kuuterselässä ja Kaukjärven - Suulajärven kaistalla, irroitettu 17.6.): 72.D, 109.D ja 286.D.
  - XXX Ka.AK kom. kenr.luutn. Simonjak (Kivennavan suunnalla, kaista ehkä Muolaanjärvi - Punnusjärvi): 45.Ka.D, 63.Ka. D ja 64.Ka.D.
  - III AK (Siiranmäen suunnalla, ehkä Punnusjärvi - Kiviniemi): 381.D, 177.D ja 281.D.
- Ps.joukkoja: 1.Ps.Pr., 60.Ps.Pr., 220.Ps.Pr., Ps.R 185, Ka. Ps.Lin.R 27, Ka.Ps.Lin.R 31, Ka.Ps.Lin.R 46, Ka.Ps.Lin.R ? 260, Ryn.TR 1222, Ka.Ryn.TR 396 ja Ryn.TR N ja NN.
- 23.A kom. kenr.luutn. Tserepanov (Lipolasta Laatokkaan): 92.D, 10.D ja 142.D.
- CVIII AK (?) kenr.luutn. Tihonov: 90.D (?), 22. ja 17.Lin.alue.

  Aunuksen kannas: Etulinjassa 3.Mjv.Pr., 162.Lin.Alue, 69. Mjv.Pr., 150.Lin.Alue ja 368.D. Reservissä: 114.D, 272.D ja 70.Mjv.Pr. Lisäksi tod.näk. 310.D ja 18.D.
- Mieliala: Hyökkäysjoukoissa mieliala huono.
- Vih:n aikeet: Heti valtauksen jälkeen vih. ryhtynyt tuhoamaan VT-linjaa. Selettei ns. Mannerheimlinjaa enempää puolustettu tullut vih:lle yllätyksenä. Vihollisen voimat nyt sulloutumassa Viipuriin.
- Ilmavoimat: 13.Ilma A Kannaksella. Ei varsinaisesti kaukotoimintavoimia. Yhteensä n. 1000 konetta. ADD keskitetty Romanian aluetta vastaan.

9.10 Ev.luutn. Pesoniuksen puh.ilmoitus IV AKE:sta:
- Ps.D: Vihollisella sillanpääasema Rokkalan joella, jota hieman supistettu vastahyökkäyksellä. Hörkön suunnalla URR sai pienen iskun ja lähti. Sitä kootaan Porlammilla. Yksi JP sulkemassa vih:n etenemistietä.
  4.D: Summan suunnalla jatkuvaa painostusta. Vih. saavuttanut Leipäsuon aseman: oikealla sulkemassa JP 6 vasemmalla JP 5, suon suunta auki.
  3.D: Muolaan kannaksella sisäänmurto.
  AK:n komentajan päätös: irtaantuminen talvisodan välilinjalle alkaa 19.6.44 klo 11.00.

20.41 PM:n op.os:n käsky n:o 1635/Op.1/5 d sal. (LIITE 836):
- V AK:n komentaja, esik. ja ak-joukot alistetaan Karjalan kannakselle saavuttuaan kenr.luutn. Oeschille.
- Karjalan kannaksella Vuoksen länsipuolella toimivat joukot jaetaan VKT-asemassa kahdeksi ak:ksi. Oikealla V AK, vasemmalla VI AK.

19.6. PM:n lenn.san. 732/Op.3/IV a sal. Ilmavoimien komentajalle:
- Ilmavoimat suorittavat ensi yönä sään salliessa 4:llä koneella Lotinanpellon - Ohtajärven välisellä alueella todettujen kohteiden pommituksen.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Vih. painostanut voimakkaasti ap:llä Rokkalanjoella ja Kämärän aseman suunnalla päästen kummassakin paikassa tunkeutumaan asemiimme. 7 psv:a tuhottu. Muualla joukkomme vetäytyneet vih:n painostamatta saavuttaen klo 18.00 mennessä linjan Sommeen asema- Yläsommee - Näykkijärvi - Kämäränkylä - Valkjärven rata Helsteestä - Ristseppälään (meillä) edelleen Kaukilaan.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Klo 18.00 aloitti vih. 2.D:n vasemmalla siivellä psv:jen tukeman hyökkäyksen. Torjunta käynnissä. 2.D:n joukot siirtyneet osillaan päivän kuluessa Vuoksen yli vih:n häiritsemättä.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Kuidosuon länsipuolella hyökännyt vih.komppania pakottanut taistelutuvartiomme vetäytymään vanhojen asemien tukilinjalle. Vih. ryhtynyt n. patl:n voimin etenemään Vosnesenjan suunnalla.
- Länisniemellä ovat joukkomme vetäytyneet rannalle jätettyjen varmistusosastojen suojaamina länteen tehtävällä tilapäiseen puolustukseen asettuminen Suurlahti - Kosmajärvi - Stupino linjalle.
- 19.6. klo 1.43 ja 17.00 Os. 4/V AKE sekä sen alaiset rakennuspataljoonat lähteneet Päsinselästä ja Latvasta.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- 6.D:n ja 21.Pr:in väliraja linjalle Vitsojärven pohjoispää - Pintuislampi - Ahvenjärvi - Salmijoen suu. IV/21.Pr. vaihtanut etulinjasta III/JR 12:n ja osittain I/JR 12:n. JR 33 lohko ulottuu Salmijoen suuhun saakka. III/JR 35 vaihtanut III/JR 35:n etulinjasta. JR 58 on ottanut vastuun JR 35:n lohkolla. Seuraavat 6.D:n joukot ovat marssilla alueeltamme: JR 12, Er.P 16 ja Jääk.K/6.D. JR 35 lähdössä.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Vih. aloitti klo 15.00 voimakkaan tykistö-, krh.- ja pst. tykkitulen asemiimme ja lähiselustaan päätien eteläpuolelta aina Evsjärven itärantaan saakka, ampuen yht. n. 6500 erilaista kranaattia. Samanaikaisesti vih. levitti savuverhon samalle alueelle. Vih. liikehti pienin voimin eri paikoissa asemiemme edessä, mutta karkoitettiin tulellamme. Kompakan tien itäpuolella p. 17, i. 95 kohdalla vih. hyökkäsi n. komppanian voimin päästen osillaan tst.hautaamme, mistä se vastaiskulla lyötiin takaisin klo 16.00 mennessä. Laskettu n. 30 vih. kaatunutta asemiemme edessä. Omat tappiomme: 5 kaat., 1 + 1 + 29 haav.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Pataljoona Allgaeu sijoitettu pohjoissivustalle maastoon Harvasjärvestä n. 1½ km etelään, Pion.P 230 Alakurtista 5 km. pohjoiseen Ojalaan.

19.6. illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2193:
- 25.Jär.Ptrin 1 tykki saanut täysosuman ja tuhoutunut Koivusaaressa vih.pommituksessa.
- 5 saksal. tykistölauttaa siirtyy Virolahden alueelle Narvanlahdelta.

24.00 Ylipäällikön käsky Kannaksen joukkojen komentajalle (1634/Op.1/5 a/sal.) (LIITE 837):
- Armeijamme asettuessa puolustukseen n.s. VKT-linjalle on aika panna sulku vihollisen maahantunkeutumiselle. Tämän vuoksi vaadin, että tällä linjalla suoritetaan jyrkkää torjuntataistelua. Kiinnitän erikoista huomiota siihen, että tämän aseman murtuminen ratkaisevalla tavalla tulisi heikentämään puolustusmahdollisuuksiamme ja täten asettamaan maamme ja kansamme kohtalon vaaran alaiseksi. Olen tietoinen siitä, että tämän aseman rakennustyöt ovat olemattomia tai aivan alkuasteella, mutta luotan siihen, että suomalainen sotilas tarpeen vaatiessa osaa käyttää hyväkseen maastoaan ja sisuaan horjumattoman puolustuksen aikaansaamiseksi. Hukkaamatta hetkeäkään on erikoinen huomio kiinnitettävä puolustusasemien rakentamiseen mahdollisten sisään- ja läpimurtojen rajoittamiseksi huomioimalla ne kokemukset, joita venäläisten hyökkäystavasta nyt käytyjen taistelujen aikana on saatu.

19.6. (saap.) III AK:n käsky n:o 1598/III/3 b sal./17.6.44 (LIITE 838): 2.D:n alistus III AK:lle, div:n puolustustehtävä linjalla Kirkkojärvi - Punnusjärvi - Vuoksi, 18.D:n vetäytyminen linjan Punnusjärvi - Vuoksi länsipuolelle.

19.6. (saap.) III AK:n käsky n:o 1616/III/3 b.sal./17.6.44 klo 22.30. (LIITE 839) linjan Punnusjärvi - Valkjärvi - Häpönkorpi miehityksestä (JR 49), rintamavastuun siirtymisestä 18.D:n lohkolla 2.D:lle, 18.D:n alistuksen lakkaamisesta III AK:lle.

19.6. (saap.) III AK:n käsky n:o 1617/III/3 b sal./18.6.44 klo 2.45 (LIITE 840), jossa määrätään Er.P 12 siirrettäväksi Kylä-Paakkola - Äyräpään sillanpääaseman, Rj.P 2 Vuosalmen kylän pohj.puoliseen maastoon ja Er.P 28 luovutettavaksi 18.D:lle.

19.6. (saap.) III AK:n käsky n:o 1622/III/3 b sal./18.6.44 klo 11.00 (LIITE 841) 15.D:n tehtävästä puolustautua Vuoksen pohjoisrantalohkolla, määräykset Kiviniemen sillanpääaseman pitämisestä ja ak:n reserviksi irroitettavista joukoista.

19.6. (saap.) III AK:n käsky n:o 1632/III/3 b sal./18.6.44 klo 21.00 (LIITE 842) 2.D:n vetäytymisestä Salmenkaitajokilinjan pohjoispuolelle, Kylä-Paakkola - Äyräpäänsillanpääaseman puolustuksesta ja 2.D:n pääpuolustuslinjasta (Lietsaari - Kaupinsaari - Vitsaari - Kylä-Paakkola - Äyräpää - Vuoksen pohjoisranta.)

19.6. 18.25 (saap.) II AK:n lenn.san. n:o 2022/III/5 sal./19.6.44 (KOS 1800) (LIITE 843 a) PM:n Op. 1:lle, 6.D:n irroittamisesta, siirtymisestä 21./22.6. yöllä tasempaan asemaan, jonka Vahv. 21. Pr. ja 1.D miehittävät, vetäytymistä varten tasemmasta asemasta suoritettava taisteluosastojaoitus (1.D, Os. Glantz, Os. Kivikko, ak:n huolto- ja varastomuodostelmien siirtyminen Suojärven alueelle.

Vihollisvoimien 19.6.44 todettu ryhmitys Maaselän kannaksella (LIITE n:o 843 b).

20.6. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Illalla vih:n painostus lisääntyi Koiviston - Viipurin maantien suunnassa. Voimakas tykistön, rakettitykkien ja lentopommitusten tukema psv:jen avustama hyökkäys. 2 sisäänmurtoa, jotka vastahyökkäyksellä selvitetty. 2 psv. tuhottu. Joukkomme vetäytyvät. Samoin Porlammin ja Yläsommeen suunnilla. Summan suunnalla vih. hyökkäys irtaantumishetkellä. 5 psv. tuhottu. Vih:n painostus ankara. Joukot Säiniön eteläpuolella. Joukkomme vetäytyneet viivyttäen Heinjoen vesistölinjalle.

aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Salmenkaitajoella torjuttu vih:n ps.voimien ja rakettitykkien tukema hyökkäys. Senjälkeen jäi Vuosalmen länsirannalle kahden vahv.patl:n suuruinen sillanpääasema. Ponttoonisilta purettu.

aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Voimalaitoksella ryhtyi vih. klo 4 hyökkäämään n. patl:n voimin tst.etuvartioitamme vastaan, jotka vetäytyivät taistellen taaempiin tukikohtiin. Verhotinsuon koillispuolella hyökkäsi n. kompp:n ja Jandeban rautatiesillan maastossa n. kahden kompp:n voimin tulivalmistelun jälkeen tst.etuvartioitamme vastaan, jotka vetäytyivät taaemmaksi. 7.D:n lohkolla vih. liikehtii Syväriä kohti.
- 11.D marsilla Korpijärvi - Tokkari tieosuudella.
x) vih.

aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2194:
- Saksal. tov:t T 30 ja 31 tekivät 1.RFl:n ja M-Bootin varmistamana syöksyn Huovarista Koivusaaren suuntaan, joutuen n. klo 24.00 taisteluun n. 30 vih:n mtv:n ja vmv:n kanssa. T 31 sai torpedo-osuman ja upposi. 86 miestä pelastui. 3 vih:n mtv:ttä upposi, 5 vaurioitui. 1.Tyk.Lv. ja mil. Ruotsinsalmi laskivat Pistin 5:n. Jakuvissa ilmahyökkäyksissä saksal. tykistölautta upposi, saattaja 763 ja raiv. Persel vaurioituivat lievästi.
- Klo 13.00 saapui 80.TK Säkkijärvelle. Klo 21.00 saapui 11. TK RTR 22:n alueelle. 2.Mt.K:tri asemissa.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1085:
- Vih:n lentoja 111, koneita 1433, joista Suomenlahdella 73/975. Vih:n lentotoiminta suuntautui pääasiassa Virolahden ja Koiviston merialueelle, Viipurilandelle ja sitä ympäröiville maa-alueille. Varsinkin Saarenpäätä pommitettin ankarasti. Illalla 98 konetta pommitti useina aaltoina Viipuria, 145 konetta Hovinmaata. Simolassa 2 pommitusta. Henkilö- ja materiaalitappioita.
- Omia lentoja 36, koneita 152, joista Karjalan kannaksella 16/101. Yöllä 32 konetta pommitti (28.450 kg) aluksi Humaljoenlahdella ja Humaljoen kylää. Saksalaiset suorittaneet 2 Stuka-hyökkäystä kumpikin 23 koneella toisen Kaislahden luona olevaa ps.vaunukolonnaa ja toisen moottoroitua kolonnaa vastaan Huumolan aukeilla.
- 4:ssä ilmataistelussa Karjalan kannaksella hävittäjämme ampuivat alas yht. 5 PE-2, 2 DB-3 f, 4 AC, 4 LA-5 ja 3 IL-2 sekä yhden tähystyspallon.
- Omat tappiot: 1 MT Summajärven luona. Ohjaaja pelastui omalle puolelle.
- Vih:n tappiot: 18 omien ja 24 saksalaisten hävittäjien - 3 it:n (1 DB-3 f Syvärillä ja 2 IL-2 Karjalan kannaksella) pudottamaa ja 2 saksal. laivojen alasampumaa konetta sekä 1 tähystyspallo.

20.6. PM:n op.os:n käsky n:o 734/Op.3/III a sal. (LIITE 844):
- Ilmavoimien komentaja käsketään viipymättä käyttämään Viipurissa ja lähimmässä ympäristössä olevat It.R 3:n yksiköt lähinnä rautatiekuljetusten - solmukohtien, siltojen ja huoltokeskusten ilmatorjuntaan.

PM:n op.os:n käsky n:o 1669/Op.1/23 b/sal. (LIITE 845):
- Suojärven ja Salmin kuntien evakuointi on aloitettava suunnitelmien mukaisesti.

Puolustusministeri kenr. Walden ja valtiovarainministeri Tanner käynnillä PM:ssa.

PM:n Järj.os:n käsky n:o 1460/Lkp.sal.
- Kotijoukkojen E:n toimesta on heti kutsuttava palvelukseen vv. 1905 -06 sekä senjälkeen syntynyt palveluskelpoisuusluokkiin A I, A II ja B I kuuluva alipäällystö ja miehistö. Palvelukseen kutsutun henkilöstön on oltava keskitysvalmiina 24.6.44. Hel.skp:n ja EUud.skp:n palvelukseen astuvat miehet sijoitetaan kaikki Täyd.P 14:een.
IV AK:n ja III AK:n täyd.patl:t on heti saatettava vastaanottokelpoisiksi.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Estetty vih:n Vuoksen ylitysyritys Sudenhännästä käsin.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Tst.etuvartiomme vetäytyneet klo 13.00 jälkeen Voimalaitokselta. Sen jälkeen räjäytettiin kanavan sulkuportit, sillat ja pato. Joutajoen suunnalla vetäydytty Syvärin sillanpääaseman jatkeelle.
- V AKE:n ja sen alaisten huoltomuodostelmien kuljetukset alkaneet Latvasta 19.6. klo 22.00.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Koillisen pistoradan suunnassa tunkeutui klo 16.00 50-miehinen vih.osasto lyhyen tulivalmistelun jälkeen vanginsieppaustarkoituksessa asemiimme. Vih. lyötiin vastaiskulla takaisin. Klo 9.40 Liistelammen kaakkoispuolella hyökkäsi vih. osasto tulivalmistelun jälkeen asemiimme, mutta karkoitettiin tykistö- ja krh.tulella. Klo 14.00 uusi vih. kiivaan tykistö- ja krh.tulen tukemana n. patl:n voimin hyökkäyksensä saaden tukikohdan haltuunsa ja laajentaen sisäänmurtoa Uhmalammen kaakkoispäähän saakka. Sisäänmurtokohta rajoitettu klo 16.00. Maaselän aseman kohdalla torjuttu vih:n samanaikainen kahden kompp:n voimin suorittama hyökkäys. Klo 8.30 uusi vih. täällä hyökkäyksensä saaden pienen murtuman asemiimme. Vastatoimenpiteet käynnissä.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2195:
- RTR 2 on todennut viime yönä puolenyön aikaan meritaistelun Saarenpään eteläpuolella. Taistelu on käyty todennäköisesti kahden Moskva-tyv.ryhmän välillä, ja sen jälkeen hinattiin yhtä Moskva-tykkivenettä pois. Se oli huomattavasti syvemmällä kuin muut. Yksi saksal. miinalautta vaurioitui vih:n lentohyökkäyksissä ja ajettiin matalikolle. Kirkonmaan satama-alueen pommituksessa tuhoutui miinavarasto, miinankuljetusalus Otter, 2 miinaproomua ja 8 moottorivenettä. Aamulla saapui saaristoomme risteilijä Prinz Eugen, 2 torpedovenettä ja 1 varmistusalus. Lisäksi on Suomenlahdella saapumassa 3 saksal. sukellusvenettä.
- Viime yönä Narvanlahdella vih:n suorittaessa mtv.hyökkäystä saksal. vartioalukset upottivat 1 mtv:n, vaurioittivat toista, ja yhden havaittiin ajavan miinaan.

20.6. illalla Lisäys Meriv:n tilanneilmoitukseen n:o 2195:
- Tiurissa vangiksi saadun desantin kertoman mukaan maihinnousun Koiviston saarille pitäisi alkaa 20. tai 21.6.

22.15 PM:n op.os:n käsky n:o 1672/Op.1/5 d.sal. (LIITE 846):
- Kannaksen joukot oikeutetaan tilanteen pakottamana siirtymään puolustukseen linjalle Viipurinlahti - ns. Kivisalmi (Sorvalin luoteispuolella) - Kolkkala - Tali - edelleen VKT-linja.
- Yhden div:n irroittamista IV AK:n vasemmalta siiveltä käytettäväksi Viipurin suunnalla kiirehdittävä.

23.56 PM:n op.os:n käsky n:o 1673/Op.1/5 d sal. (LIITE 847):
- Vetäytymisoperaation eri liikkeitten ja vaiheitten koordinoimista ja yhtenäistä johtamista varten alistetaan Ylipäällikön käskystä II AK:n komentaja väliaikaisesti Aun.R:n komentajalle.

20.6. (saap.) IV AK:n käsky n:o 601/III/201 sal./17.6.44. (LIITE 848):
- IV AK vetäytyy eri käskyllä viivytystaistelua käyden V-K-T asemaan.
- Yhtenäisistä viivytysasemista linjalla Römpötti - Yläkylä - Summa - Taasionlammen kannas - Muolaanjärvi - Syräpäänjärvi sekä linjalla Sommee - Näykkijärvi - Kämäränjärven pohjoispää - Pilppula - Heinjoki - Suursuon pohjoisreuna - Salopaakkola saa luopua ainoastaan luvallani.
- Viivytysryhmät: oikealla vahv. 10.D, keskellä 4.D ja vasemmalla 3.D. AK:n reservinä Ps.D.
- 2.D on 17.6. siirtynyt III AK:n alaiseksi.

20.6. (saap.) IV AK:n käsky n:o 329/III/19.6.44 (LIITE 849) JR 200:n ja IV AK:n täyd.patl:ien alistamisesta Rv.Pr:lle, vahv. Rv.Pr:in tehtävästä estää vih:n maihinnousut Viipurinlahden luoteisrannikolle.

20.6. (saap.) IV AK:n käsky n:o 605/III/203 sal./17.6.44. Täyd.P l:n alistamisesta IV AK:lle käytettäväksi Viipurinlahden saarten varmistustehtävään.

20.6. (Saap.) IV AK:n käsky n:o 607/III/201 sal. /18.6.44 (LIITTEER 850) puolustukseen asettumisesta V-K-T linjalle. Lohkojako, ak:n reservit (Rv.Pr. Hovinmaa - Merijoki alueella, 10.D Rapattila - Rättijärvi - Juustila (pl.) alueella ja Ps.D alueella Juustila - Korpi - Ihantala) Muutos eo. käskyyn 611/III/201. sal./ 18.6.44 koskee Ps.D:n sijoitusta (Juustila - Vakkila - Sydänmaa - Pälli - Rättijärven eteläpää) sekä 17.D:n sijoitusta ak:n reservinä alueelle Ihantala - Kaipala - Syvälahti - Kilpeenjoki - Rättijärven eteläpää.

20.6. (saap.) IV AK:n käsky n:o 612/III/201.sal./19.6.44 (LIITE 851) viivytystaistelun jatkamisesta 19.6. klo 11.00 linjalle Sommee - Näykkijärvi - Kämäränjärven pohjoispää - Heinjoki - Salopaakkola, joka pidettävä. V-K-T linjan runkomiehitys järjestettävä.

20.6. (saap.) IV AK:n käsky n:o 613/III/201 sal./19.6.44 (LIITE 852) viivytystaistelun viimeistä vaihetta varten, jossa määrätään, että V-K-T linjan on oltava 20.6. klo 6.00 mennessä lujasti miehitetty. Käskyssä säännöstellään viivytyslinjalta Sommee - Näykkijärvi - Kämäränjärven pohjoispää - Heinjoki - Salopaakkola luopuminen.

20.6. (saap.) Aun.R:n käsky n:o 3254/III a/14 sal./16.6.44 (LIITE 853) (annettu Ylipäällikön 16.6.44 antaman käskyn n:o 1554/Op.1/5 d sal. johdosta.). Käskyssä Aun.R:n komentaja määrää vetäytymisen suoritettavaksi vaiheittain, jolloin 1.vaiheessa V AK + 8.D siirtyvät Pisi - Saarimäki - Sammatus linjalle. Jv:n irroittaminen 18.6. klo 22.00 alkaen suojausosastojen turvin ja on vetäytyminen pyrittävä loppuunsuorittamaan 19.6.44 kuluessa. VI AK puolustaa 15.Pr:n ja 5.D:n lohkoja torjuvasti. Vetäytymisen yhteydessä irroittaa V AK 11.D:n orgaanisessa kokoonpanossaan sillä poikkeuksella, että yhden jv.rykm:n, yhden er.patl:n sekä pstojen ei tarvitse olla div:aan elimellisesti kuuluneita. 11.D kokoontuu Syvärin pohjoispuolelle marssia varten tietä Tokkari - Kuujärvi. Yksi rask.-pstoon kuitenkin marssitettava suorinta tietä Syväirn kaupungin kautta Mäkriälle.
- 2.vaiheessa 11.D siirtyy tietä Tokkari - Mäkriä - Aunus kuormattavaksi juniin Karjalan kannakselle vietäväksi. V AK purkautuu joukkojen saavutettua Syvärin linjan. V AK:n Ylipäällikön käyttöön, 7.D alaisekseni. 7.D valmistautuu vetäytymään Äänislinnan suuntaan. VI AK valmistautuu irroittamaan perääntymisliikkeen alkaessa 8.D:n P-S-S linjalta käytettäväksi puolustukseen Pisi - Sammatus - Mäkrätjärvi asemassa. Muu osa VI AK:aa valmistautuu 3.vaiheessa siirtymään saman linjan puolustukseen.

20.6. 19.00 (saap.) Aun.R:n selvitys kuljetustilanteesta ja suunnitellusta tärkeysjärjestyksestä (3446) III a/16 sal./20.6.44 (Kss. 1830). (LIITE 854)

20.6. (saap.) II AK:n käsky n:o 1974/III/2 sal./18.6.44 (LIITE 855) vetäytymistä ja viivytystä varten Porajärven suuntaan. 6.D (- JR 33 + JR 35 (- 1 patl.)) irroitetaan Ylipäällikön käyttöön. Nykyistä päävastarinta-asemaa puolustettava torjuvasti kunnes toisin käsketään. Valmistautuminen taaempaan asemaan siirtymistä varten yöksi 21./22.6. Puolustus taaemmassa asemassa ainakin 23.6. saakka. Vetäytymistä varten taaemmasta asemasta muodostetaan seuraavat taisteluosastot: 1.D, os. Glanzt ja os. Kivikko.

20.6. illalla VI AK:n taistelujoukkojen ryhmitys. (LIITE 856).

Rintamalinjan muutokset päivittäin Karjalan kannaksella ajalla 9.6. - 20.6.44. (LIITE n:o 857).

Evakuointialueet Karjalan kannaksella (LIITE n:o 858).

21.6. 03,12 Kenr.luutn. Valveen puh.ilmoitus:
- Vih:n Humaljoen ja Tammikon lahdissa olleet alukset, mukana 3 maihinnousualuksen näköistä, matkalla salmessa pohjoiseen sumun suojassa. Samanaikaisesti todettu Tiurin saaren länsipuolella vih.aluksia, joukossa todennäköisesti 2 Moskva-tykkivenettä.

aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Suomenlahden ja linjan Kämäränjärvi - Repolanjärvi välillä vetäytyivät joukkomme vih:n ankaresti painostaessa VKT-asemaan. Koiviston maantien suunnassa ankara vih. hyökkäys, jolloin vih. Viipurin itäpuolella saavutti linjan salmi Tienhaaran kaakkoispuolella - Suomenvedenpohja - Papulanlahti - Karjalan esikaupunki (vih:lla) - VKT-asema. Häyryn kartanon pohjoispuolella torjuttu vih:n psv:jen tukema hyökkäys. 12 psv:a tuhottu. Vih:n painostaessa joukkomme vetäytyneet linjalle Alusniityt - Tahvanansuo ja sieltä yön kuluessa VKT-asemaan.

21.6. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- 2.D: Vasemmalla sivustalla alkoi klo 5.15 Harjanteen keskiosassa n. patl:n vahvuisen vih:n tykistön tukema hyökkäys, joka lyötiin takaisin. Taistelut jatkuvat.

aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Ruotsinniemestä karkoitettu klo 5:een mennessä n. kahden kompp:n vahvuinen sinne tykistön tukemana hyökännyt viholline. Illalla varmistusosastomme vetäytynyt taistellen Vjassaaresta.
- Ludankajoen suunnalla ilmavalokuvien perusteella todettu vih:lla olevan n. 400 ponttoonia.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus: asemaan
- Vetäytyminen taaempaan suoritettiin yön kuluessa. Taistelutoimintaa vain Maaselän aseman ja Suurilahden suunnilla. Täällä vih. jatkoi 20.6. ip:llä uusimaansa hyökkäystä pakoittaen tällä lohkolla olleen III/JR 56:n vetäytymään Uhmalammen ja Maaselän aseman välillä pääasiassa etelään, jopa 5 km:n syvyyteen, jonne se pysäytettiin. Taaempi asema on miehitetty 21.6.44 klo 6.30 mennessä.

aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2196:
- Aamuyöllä vih. aloitti maihinnousun Alvatin pohjoiskärjen laiturialueella, josta etelään n. 100 m. Hietaniemeen saakka on tähän mennessä pureutunut tiiviisti rantaviivalle 500 - 800 ryssää. Vastatoimenpiteet käynnissä. Vih. miehittänyt Narvin. Omia raivaajia ja tykistölauttoja lähestymässä salmea.

aamulla Laat.RPr:n tilanneilmoitus N:o 2060:
- I/3.Mt.KPtri on siirretty Mennunmäelle ja II/3.Mt.KPtri Varaniemeen, kumpikin Sortanlahden lähettyvillä.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1086:
- Vih:n lentoja n. 140, koneita n. 1350, joista 46/900 Karjalan kannaksella. Kirkonmaata pommitettu, jolloin alus- ym. tappioita aiheutui. Viipurinlahden seudulla ja Länsi-Kannaksella useita pommituksia ja tulituksia. Pommitettu mm. Simolaa, Juustilaa, Kavantsaarta ja Elisenvaaraa. Aunuksen kannaksella lukuisia hyökkäyksiä rautatieasemia ja siltoja vastaan.
- Omia lentoja 48, koneita 204. 27 konetta pommitti (19,800 kg.) Huumolan tienristeyksen ja siitä 2 km. etelään olevan tienristeyksen välistä tiecsaa. Lisäksi pommitettu Ylä-Sommeen kylää: Humaljoen seutua ja Niemenkylää.
- 9:ssä ilmataistelussa Karjalan Kannaksella ampuivat hävittäjämme alas 4 PE-2, 2 DB-3 f, 1 JaK-4, 8 IL-2, 10 AC, 8 Jak-9, 7 LA-5, 3 Lagg-3, 2 Mig-1 ja 1 U-2.
- Vih:n tappiot: 71 konetta, joista 46 hävittäjiemme, 9 saksal. hävittäjien, 11 it:n (7 IL-2, 3 AC ja 1 LA-5) sekä 5 saksalaisten alusten alasampumaa.

PM:n op.os:n käsky n:o 1686/Op.1/23 b sal. (LIITE 859):
- Alue 3:n jäljellä olevat osat on evakuoitava.

PM:n op.os:n käsky n:o 748/Op.2/III a sal. (LIITE 860):
- Aun.R:stä irroitetaan ja alistetaan V AK:lle: E/It.R 14, yksi kev.pston esik., 3 kev.it.ptria, yksi it. varasto-osasto.
- II AK:sta irroitetaan ja alistetaan V AK:lle: 2 kev.it. pston esik:aa, 3 kev.it. ptria.

21.6. Tasavallan Presidentti Risto Ryti ja ulkoministeri Ramsay käynnillä PM:ssa.

20.Pr:n komentaja, eversti A.A. Kemppi määrätty Kotijoukkojen komentajan käyttöön.

Eversti Y.V. Sora määrätty 20.Pr:in v.a. komentajaksi.

JR 25:n komentaja, eversti L. Pallari määrätty Kotijoukkojen komentajan käyttöön.

Ev.luutn. A. Kuiri määrätty JR 25:n v.a. komentajaksi.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Karjalan esikaupungin maastossa tunkeutui vih. kaupungista käsin asemiimme kahdessa kohtaa, mutta heitettiin vastahyökkäyksellä takaisin molemmista kohdista. Häyryn kartanon maastossa suoritti vih. psv:jen tukemana hyökkäyksen. 6:sta psv:ta ammuttiin 3 palamaan ja 2 liikuntakyvyttömäksi. Tammisuon itäpuolella hyökkäsi vih:n n. rykm:n voimin saaden haltuunsa kukkula 31:n itäpuolella olevan pikkukukkulan, jonne osa vih:sta tuhottiin ja loput karkoitettiin. Mannikkalan suunnalla hyökkäsi voimakas vih. samanaikaisesti sekä Kirihkalon että Heinjoen teitten suunnissa päästen kiviesteen ja tst.hautojen välimaastoon, josta lyötiin pois tuottaen vih:lle suuria tappioita. Repolanjärven itäpuolella sai vih. kahdesti haltuunsa erään kukkulan, mutta lyötiin molemmilla kerroilla vastahyökkäyksin takaisin. Näätäkänjärven itärannalla torjuttiin ap:llä vih. hyökkäys ja ip:llä onnistui vih:n vallata eräs mäki, mutta lyötiin sieltä vastaiskulla takaisin. Suurijärven koillispuolella tien suunnassa lyöty n. rykm:n voimin hyökännyt vih. kiivaissa taisteluissa takaisin. Jännerpuujärven kaakkoispuolella pysäytetty vih.patl:n hyökkäys kiviesteelle, jossa sitä tuhotaan. Jännerpuujärven ja Kaltoveden kannaksella torjuttu 2 vih:n patl:n voimin suorittamaa hyökkäystä. Laitsalmen suunnalla ovat omat osastomme vetäytyneet salmen pohj.rannalle.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus (LIITE 861)
- 5.D:n lohkolla aloitti vih. klo 7.40 voimakkaan tykistötulen ja ilmavoimien tukemana vahvoin voimin hyökkäyksen Lotinanpellon molemmin puolin. Vastahyökkäyksestämme huolimatta vih. sai yhdistettyä täten muodostetut sillanpääasemat. Taistelu jatkuu. 8.D:n lohkolla aloitti vih. klo 5.00 etenemisensä. Omat joukkomme sillanpääaseman ja sen jatkeen takana. Rautatien ja linjatien suunnassa ankara vih. painostus.
- Äänisniemellä joukkomme linjalla Jalguba - Kulmus - Stupino. Limosaari tyhjennetty.
- 17.D:n viimeinen kuljetus lähtenyt Mäkriältä 21.6. klo 3.00.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Klo 8.20 vih. lähestyi pienissä ryhmissä Karhumäen kaupunkia. Klo 14.00 tunkeutui vih. kaupungin lounaisosaan, mutta pakotti sen tykistömme tuli vetäytymään.

21.6. illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Suomalaisten pataljoonien Er.P 8 ja Rj.P 7 lohkolta irroittaminen loppuunsuoritettu.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2197:
- Vih:n lentohyökkäyksissä Itä-Suomenlahdella Aputyv. Aunus sai pommiosuman ja on siirtymässä länteen, Mtv.T 1 tuhoutui ja saksal. alukset M 29, AF 49, R 119, 120 ja emäl. Nettelbeck vaurioituivat. Viisaareen maihinnoussut n. 500-800-miehinen vih.osasto sai päivän kuluessa haltuunsa saaren pohjoisosan Äärsaaren korkeudelle asti, mutta heitettiin vastaiskulla takaisin Ruonalahden korkeudelle.
- Saksalaiset ilmoittavat tykkilauttojensa ampuneen klo 15.00 koksi maihinnousulauttaa tuleen Koiviston salmessa.

illalla Laat.RPr:n tilanneilmoitus n:o 2061:
- 39.Rask.Ptri siirtymässä Kaarnajoelle, kalusto saapunut Käkisalmeen.

21.6. (Saap.) Kannaksen joukkojen komentajan käsky n:o 97/Op./44 sal./20.6.44 klo 13.00 (LIITE 862) Vuoksen länsipuolisten Kannaksen joukkojen jaosta V-K-T asemassa kahteen ak:saan: oikealla V AK ja vasemmalla IV AK. Joukkojen jako: V AK: Rv.Pr., JR 200, 20.Pr., 3.Pr ja 10.D (oper. käyttö Kannaksen joukkojen komentajalla); IV AK: 18.D, 4.D, 3.D sekä Ps.D ja 17.D, (joiden oper. käyttö Kannaksen joukkojen komentajalla). IV AK:n irroitettava sille alistetut 17.D:n osat div:leen. Samoin Rv.Pr:n IV AK:n patl:t.

21.6. (saap.) IV AK:n käsky n:o 620/III/201 sal./20.6.44. Kannaksen joukkojen komentajan käskyn n:o 97/Op./44 sal./20.6.44:n mukainen.

21.6. (saap.) III AK:n käsky n:o 1664/III/3 b sal./19.6.44 (LIITE 863) puolustukseen asettumisesta pääpuolustuslinjana Kaltovesi - Laitasalmi - Vuoksen koillisranta - Kylä-Paakkola - Äyräpää - Vuoksen pohjoisranta - Kirvesmäki - Taipaleenjoen suu. Lohkojako 2.D:lle, 15.D:lle ja 19.Pr:ille. AK:n reservien sijoitus ja tehtävät.

22.6. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Karjalan esikaupungin maastossa joukkomme vetäytyivät sen pohjoispuolella olevalle kukkulalle ja siitä itään Rotanpesän korkeudelle. 21.6. Häyryn kartanon pohjoispuolella torjutun vih:n ps.hyökkäyksen yhteydessä tuhottiin kaikkiaan 17 T-34 vaunua. Tammisuon itäpuolella kukkula 31:n maastossa vih. uusi vahvoin voimin erittäin voimakkaan tyk.tulen tukemana hyökkäyksensä päästen asemiimme ja saaden haltuunsa kukkula 31:n eteläosan ja sen itäpuolella olevan pikkukukkulan. Vastatoimenpiteet käynnissä. Aamuyöllä vih. alotti voimakkaat hyökkäykset Näätälänjärven itärannalla, Suurjärven suunnalla ja Noskuanselän lounaispuolella päästen tunkeutumaan asemiimme. Vastatoimenpiteet käynnissä kaikissa kohdissa. 4 rynnäkkötykkiä ja 2 ps.vaunua tuhottu, 1 ps. vaunu tehty liikuntakyvyttömäksi. Noskuanselän ja Kaltovesien välisellä kannaksella vih:n 2 ja 1 pataljoonan voimin suorittamat hyökkäykset torjuttiin. Kääntymän - Kuukaupin tien suunnassa vih:n kaikki voimakkaan tyk.tulen tukemat hyökkäykset torjuttiin.

21.6. illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Suomalaisten pataljoonien Er.P 8 ja Rj.P 7 lohkolta irroittaminen loppuunsuoritettu.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2197:
- Vih:n lentohyökkäyksissä Itä-Suomenlahdella Aputyv. Aunus sai pommiosuman ja on siirtymässä länteen, Mtv.T 1 tuhoutui ja saksal. alukset M 29, AF 49, R 119, 120 ja emäl. Nettelbeck vaurioituivat. Viisaareen maihinnoussut n. 500-800-miehinen vih.osasto sai päivän kuluessa haltuunsa saaren pohjoisosan Äärsaaren korkeudelle asti, mutta heitettiin vastaiskulla takaisin Ruonalahden korkeudelle.
- Saksalaiset ilmoittavat tykkilauttojensa ampuneen klo 15.00 kaksi maihinnousulauttaa tuleen Koiviston salmessa.

illalla Laat.RPr:n tilanneilmoitus n:o 2061:
- 39.Rask.Ptri siirtymässä Kaarnajoelle, kalusto saapunut Käkisalmeen.

21.6. (Saap.) Kannaksen joukkojen komentajan käsky n:o 97/Op./44 sal./20.6.44 klo 13.00 (LIITE 862) Vuoksen länsipuoliston Kannaksen joukkojen jaosta V-K-T asemassa kahteen ak:saan: oikealla V AK ja vasemmalla IV AK. Joukkojen jako: V AK: Rv.Pr., JR 200, 20.Pr., 3.Pr ja 10.D (oper. käyttö Kannaksen joukkojen komentajalla); IV AK: 18.D, 4.D, 3.D sekä Ps.D ja 17.D, (joiden oper. käyttö Kannaksen joukkojen komentajalla). IV AK:n irroitettava sille alistetut 17.D:n osat div:leen. Samoin Rv.Pr:n IV AK:n patl:t.

21.6. (saap.) IV AK:n käsky n:o 620/III/201 sal./20.6.44. Kannaksen joukkojen komentajan käskyn n:o 97/Op./44 sal./20.6.44:n mukainen.

21.6. (saap.) III AK:n käsky n:o 1664/III/3 b sal./19.6.44 (LIITE 863) puolustukseen asettumisesta pääpuolustuslinjana Kaltovesi - Laitasalmi - Vuoksen koillisranta - Kylä-Paakkola - Äyräpää - Vuoksen pohjoisranta - Kirvesmäki - Taipaleenjoen suu. Lohkojako 2.D:lle, 15.D:lle ja 19.Pr:ille. AK:n reservien sijoitus ja tehtävät.

22.6. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Karjalan esikaupungin maastossa joukkomme vetäytyivät sen pohjoispuolella olevalle kukkulalle ja siitä itään Rotanpesän korkeudelle. 21.6. Häyryn kartanon pohjoispuolella torjutun vih:n ps.hyökkäyksen yhteydessä tuhottiin kaikkiaan 17 T-34 vaunua. Tammisuon itäpuolella kukkula 31:n maastossa vih. uusi vahvoin voimin erittäin voimakkaan tyk.tulen tukemana hyökkäyksensä päästen asemiimme ja saaden haltuunsa kukkula 31:n eteläosan ja sen itäpuolella olevan pikkukukkulan. Vastatoimenpiteet käynnissä. Aamuyöllä vih. alotti voimakkaat hyökkäykset Näätälänjärven itärannalla, Suurjärven suunnalla ja Noskuanselän lounaispuolella päästen tunkeutumaan asemiimme. Vastatoimenpiteet käynnissä kaikissa kohdissa. 4 rynnäkkötykkiä ja 2 ps.vaunua tuhottu, 1 ps. vaunu tehty liikuntakyvyttömäksi. Noskuanselän ja Kaltoveden välisellä kannaksella vih:n 2 ja 1 pataljoonan voimin suorittamat hyökkäykset torjuttiin. Kääntymän - Kuukaupin tien suunnassa vih:n kaikki voimakkaan tyk.tulen tukemat hyökkäykset torjuttiin.

22.6. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Klo 20.00 vih. h yökkäsi kiivaan tulivalmistelun jälkeen sillanpääasemaamme vastaan Kylä-Paakkolan maastossa. Hyökkäys torjuttiin. Klo 24.00 vih. uudisti hyökkäyksensä erittäin kiivaan tulivalmistelun jälkeen 5 KV-hv:n tukemana. Psv:t pääsivät asemiimme, mutta jv:n hyökkäys torjuttiin. Ps.kauhu ei tehonnut hv.:hin. Psv:t vetäytyivät omalle puolelle, kun 1 psv. oli vaurioitunut. Klo 22.30 hyökkäsi vih. useaan otteeseen n. patl:n vahvuisin voimin Äyräpään kylän pohjoispuolisessa maastossa. Hyökkäykset torjuttiin.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Klo 23.00 aloitti vih. Vuosmajärven eteläpuolella tykistövalmistelun jälkeen hyökkäyksen asemiamme vastaan. N. 600 vihollista ylitti veristön. Vih:n onnistui saada haltuunsa eteentyönnetty tukikohtaamme. Vastaiskulla lyötiin vih. vesistön taakse ja olivat asemat klo 3.50 täydellisesti hallussamme.

aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2192:
- Illalla klo 23.40 nousi vahvoja vih. partioita maihin Saarenpään kylässä. Taistelu käynnissä. Samanaikaisesti havaittiin 6 aputyv., 14 vmv. ja 8 maihinnousualusta Koivusaaren itäpuolella.
- Mil. Ruotsinsalmi laski kentän "Viipuri A". Piisaaressa linja ennallaan.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1087:
- Vih:n lentoja 135, koneita 1350, joista 55/810 Aunuksen kannaksella. Itäisellä Suomenlahdella runsaasti pommituksia. Karjalan kannaksella lentotoiminta suuntautui pääasiassa Viipurin - Nurmin seuduille ja Viipurinlahden rannikolle.Aunuksen kannaksella oli lentotoiminta päivällä erittäin vilkasta. Päivällä vih. pommitti suurin muodostelmin (suurimmassa n. 200 konetta) etulinjaamme ja iltapäivällä yht. n. 250 koneella Kinkijevan - Uutujärven seutuja.
- Omia lentoja 44, koneita 186. 36 konetta pommitti (26,900 kg) vih:n tyk.ryhmiä Viipurin itäpuolella. Saksalaiset hyökkäsivät samalle alueelle 23 Stuka- ja 8 FV-190-koneella.
- 4:ssä ilmataistelussa Viipurinlahdella ja Viipurin suunnalla ammuttiin alas 4 IL-2, 1 JaK-9, 5 AC ja 2/1. Saksal. hävittäjät pudottivat 12 konetta.
- Vih:n tappiot: 43 konetta, joista omat hävittäjät ampuneet alas 12, saksal. hävittäjät 12, Saksal alukset 5 sekä it. Aunuksen kannaksella 4 konetta (8 IL-2 ja 6/?). Aikaisemmin ilmoitettujen lisäksi on it. 20.6. pudottanut länsi-Kannaksella 1 IL-2:n ja hävittäjät 1 PE-2:n.

12.25 PM:n op.os:n käsky n:o 1695/Op.1/5 d sal.
- Täyd.P 6 ja 8 alistetaan purkausasemalle saavuttuaan V AK:lle.
- Aun.R siirtää rautatseitse HTK 4:n Taavettiin, jossa se alistetaan V AK:lle.
- II AK irroittaa yhden täyd.patl:an, joka marssii Suojärvelle, mistä se siirretään edelleen Taavettiin alistettavaksi V AK:lle.

19.00 V AK:n tilanneilmoitus:
- V AK ottanut rintamavastuun klo 12.00. Klo 4.15 vih:n kiivas tuli-isku Linnansaaresta asemiimme. Klo 10.30 kahlasi n. kompp:n vahvuinen vih.osasto siltojen raunioita pitkin asemiemme etumaastoon, josta karkoitettiin. 10.D luovutti tänään rintamavastuun 17.D:lle ja on nyt marssilla Tervajoen maastoon.

22.6. PM:n Järj.os:n käsky n:o 1483/Lkp.sal.
- Kotij.E:n toimesta on 26.6. 44 mennessä kutsuttava palvelukseen v. 1902 ja senjälkeen syntynyt palveluskelpoisuusluokkiin A I, A II, B I ja B II kuuluva päällystö. Kotij:n E:n toimesta on palvelukseen kutsuttava päällystö sijoitettava kotijoukkoihin sellaisiin tehtäviin, että pystytään irroittamaan nuorempaa nyt kotijoukoissa olevaa päällystöä kenttäarmeijaan.

18.D:n komentaja, kenr.maj. P.J. Paalu määrätty Ylipäällikön käyttöön erikoistehtäviin.

Eversti O.G. Snellman määrätty 18.D:n v.a. komentajaksi.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Aamulla valtasi vih. Näätälän itäpuolella erään mäen, jota ei oteta takaisin. Suurijärven pohj.puolella ja Noskuanselän lounaispuolella lyötiin asemiimme tunkeutunut vih. vastahyökkäyksellä takaisin, samoin Jännerpuujärven itäpuolella, missä vih. jäi asemiemme eteen, jossa sitä tuhotaan. Jännerpuujärven ja Kaltoveden kannaksen keskikohdalla torjuttiin vih. patl:n hyökkäys sille suurin tappioin.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Klo 13.15 hajoitettu tykistötulella n. patl. suuruinen ryhmittymässä ollut vih.osasto Äyräpään pohjoispuolisessa maastossa.
- 2.D: Klo 13.30 torjuttu sillanpääaseman oikealla sivustalla vih:n tulivalmistelun jälkeen suorittama hyökkäys.
- 15.D: Klo 14.30 vihollisen Vuoksen ylitys Kiviniemen länsipuolella. 2 venettä pääsi yli. Vih:n tuhoaminen käynnissä. Klo 18.55 tulossa 6 lauttaa Sudenhännästä Vuoksen yli. Vastatoimenpiteet käynnissä.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Laatokan rantamaastossa torjuttu aamulla vih.kompp:n hyökkäys. 5.D:n lohkolla jatkoi vih. hyökkäystään Lotinanpelto - Uutujärvi tien suunnassa n. rykm:n ja Lotinanpelto - Äinkijeva suunnassa n. kahden ryk:in voimin. III/JR 44 vetäytynyt PSS-linjalle Saarimäen suon koillisreunaan. 4 T-34 hv:a tuhottu. 8.D:n tst.vartiot Vaaseninjoella. 7.D vetänyt II/JR 8:n Rovskojen sillanpääasemasta. JR 9 aloittanut Syvärin jokilinjalle jättämiensä verhoamisosastojen turvin vetäytymisen päävoimin Äänisjärven rantatietä.
- RTR 4:n päähosa irroitettu. Äänisniemellä toiminnassa jälkipartiot. Ään.RPr. siirtymässä uuteen maasotatoimia vastaavaan kokoonpanoonsa.
- JR 30:n viimeinen kuljetus lähtenyt Tokkarista. JR 50 kuormattu Mäkriällä. Ään.RPr:n kalustoa kuormattu suunnitelmien mukaan.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Klo 10.30 aloitti vih. tykistövalmistelun jälkeen hyökkäyksen Karhumäen kaupungissa. Hyökkäys torjuttiin kaikkien aseittemme tulella.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2199:
- Piisaaressa linja ennallaan. Vih. tuonut lisäjoukkoja saaren pohj.osaan, Koivusaari tyhjennetty varmistus- ja harhauttamisryhmitykseen. Vain ptrit ja tärkeimmät tukikohdat miehitetyt.
Saksal. torpedoveneet T 8 ja T 10 ovat saapuneet saaristoomme.

22.6. illalla Lisäys IV AK:n tilanneilmoitukseen:
- Kärstilänjärven eteläpuolella olevan ja vih:n haltuun joutuneen kukkula 31:n takaisin valtaamiseksi suoritettiin aamulla vastahyökkäys, joka johtikin kukkulan valtaamiseen, mutta vih. valtasi sen sitten jälleen itselleen. Vih:n jatkaessa päivän kuluessa tuloksetta hyökkäyksiään 6 ps.vaunun tukemana tuhottiin 2 ps.vaunua. Talin suunnalla vih. aloitti voimakkaan ilmapommituksen ja tykistövalmistelun jälkeen ps.vaunujen tukemana hyökkäyksen, joka pakotti joukkomme vetäytymään, ja linjamme kulkevat nyt kukkula 31:n länsipuolitse Kärstilänjärveen - sen itäpäähän laskevaa puroa pitkin Leitimojärveen ja edelleen aukean reunaa pitkin Asalahti "A":han. Taistelussa vih:n ps.vaunujen kanssa tuhoutui 4 pst.tykkiä ja muut 4 kpl. jäivät osittain tuhottuina vih:n käsiin, kun Talin panostettu maantiesilta oli räjähtänyt vih:n tyk.tulen laukaisemana, niin että tykkejä ei voitu kuljettaa pois. Pst.tykeillä tuhottiin ennen vetäytymistä 3 ps.vaunua ja 9:aan saatiin osumia.

23.50 PM:n op.os:n käsky n:o 1698/Op.1/5 d sal. (LIITE 864):
- Saksalainen 303.Ryn.Tyk.Pr. kuljetetaan rautateitse Lappeenrantaan, jonne ens. kuljetus saapuu 24.6.44. Purkamisasemalle saavuttuaan prik. alistetaan kenr.luutn. Oeschille.

23.54 PM:n op.os:n käsky n:o 1700/Op.1/5 d sal. (LIITTEET 865-866):
- Saks. 20.Vuor.A:n ja Suomen armeijan väliraja tulee 24.6.44 alkaen seuraava (1: 1 milj.): Härmänmäkeen saakka entinen (saks. ml.) - Kuhmo (suom. ml.) - Niskajärvi (suom. ml.) - Suojärvi (suom. ml.) - Aevätjärvi.
- 14.D ottaa vastaan Kontokin, Kostamuksen ja Akonlahden keskustukikohdat varastoineen.
- Rj.P 8 jättää toistaiseksi yhden kompp:n Kenttijärven lohkolle alistettuna Yht.E:lle. (Korjaus PM:n kirj:llä n:o 1721/Op.1/5 d sal. (23.6.44).

23.55 PM:n op.os:n käsky n:o 1699/Op.1/5 d. sal.
- II AK siirtää yhden tienhoitoK:n ja yhden tienrak.K:n rautateitse Lappeenrantaan, jossa ne alistetaan V AK:lle.

22.6. (saap.) Kannaksen joukkojen komentajan käsky n:o 130/Op./44/sal./ 21.6.44 klo 19.40: V ja VI AK:ien välirajanmuutos, joukkojen jaossa seuraavat muutokset:
20.Pr. V AK:n alaisena edelleen, Ps.D V AK:n laisena (paitsi op. käyttöön nähden), 17.D V AK:n alaisena (paitsi Op. käyttöön nähden) ja 3.Pr. IV AK:n alaisena.

22.6. (saap.) IV AK:n käsky n:o 625/III/201 sal./21.6.44 18.D:lle (LIITE 867) Vahv. patl./JR 13:n käytöstä.

23.6. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Yön kuluessa aloitettiin vetäytyminen Härkävuori - Kärstilänjärvi linjalle. Vih:n hyökkäykset Näätälän suunnassa, Jännerpuunjärven itäpuolella kahdessa kohdassa ja Kääntymän tien länsipuolella torjuttiin.

23.6. aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- 15.Pr. siirtynyt Laatokka - Segesanjärvilinjalle. Vih. kompp:n hyökkäykset torjuttu. 5.D:n lohkolla pakotti vih. Uutujärven suunnalla eilen illalla hyökkäyksillään joukkomme siirtymään Enemajärven eteläpään tasolle. Kinkijeva luovutettu. Karjalan kylän tasolla jatkoi vih. hyökkäyksiään onnistuen murtautumaan Surovanmäen ja kyläaukean itäreunan välillä asemiimme. Vastaiskulla pakotettiin yöllä vih. vetäytymään Karjalan kylän pohjoisosasta. Vih:lla siten hallussaan tällä suunnalla varustetut asemamme. 8.D:n suunnalla vih:n ankaraa ilmatoimintaa. Laatokan rannikolla suoritti vih. klo 5.00 maihinnousun Tuulosjoen suun pohjoispuolella n. 54:llä aluksella. Hyökkäystä edelsi n. 180 lentokoneen kiivas pommitus. Vih:lla n. 2-3 km leveä sillanpää. Valtamaantie ja rautatie poikki. Nurmoilan suunnasta käynnissä vastahyökkäys patl:n voimin, Viteleestä n. kompp:n voimin. Klo 4.00 aloitti vih. savuja käyttäen ylimanon Vosnesenjan kirkon kohdalla raskaiden aseiden tulivalmistelun jälkeen. Vastatoimenpiteet käynnissä. Syvärin jokilinjalla vain verhoamisosastot.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Saravsarasta Raz 13:en johtavan tien suunnassa suoritti vih. klo 19.15 tykistön ja ps.vaunujen tukeman hyökkäyksen n. kahden komppanian voimin. Hyökkäys torjuttiin.

aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Varangin niemimaan koillispuolella hävittäjämme ampuivat alas 3 konetta 18:sta huoltoaluksiemme kimppuun tuloksetta hyökänneestä vih.koneesta.

aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2200:
- Tyv. Hämeenmaa ampui upoksiin 1 vmv:n.
- Koiviston saarten evakuointi suoritettu. Kuljetukseen osallistui 7 saksal. miinalauttaa, 14 hinaajaa, 2 saattajaa, n. 35 mvm. ja 40 soutuvenettä sekä 1. ja 2.Raiv.Lv. kokonaan, kuljetus sujui hyvin. Henkilöstö kokonaisuudessaan ja osa kevyempää kalustoa siirretty manterelle.
- Mil. Ruotsinsalmi suorittanut "Viipuri B:n".
- Kahakoissa vih:n kanssa Mtv. Hurja sai osuman polttoainesäiliöönsä ja poistui taistelusta. Mtv. Jymy vaurioitunut ajaessaan karille Kuorsalon luona.

aamulla Laat.RPr:n tilanneilmoitus n:o 2064:
- Illalla havaittiin 25 km. Haapanan länsipuolella saattue (5 tyv., 4 vmv., 12 hin., 1 iso proomu ja n. 40 pienempää alusta) matkalla pohjoiseen. Ne pysähtyivät Tuuloksen edustalle ja kun rannikkoa ja lähiseutuja oli tulitettu, vih. alkoi klo 05.30 maihinnousun n. 2 km. Tuulosjoen suusta luoteeseen. Joukkojen purkaus jatkuu. Vastatoimenpiteet käynnissä. Pommikoneet upottaneet yhden aluksen ja ampuneet yhden tuleen, patterimme vaurioittanut yhtä.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1088:
- Vih:n lentoja n. 145, koneita n. 1025, joista 75/675 Aunuksen kannaksella. Suomenlahdella vih:n lentotoiminta suuntautui pääasiassa Mustamaan - Koiviston seudulle, Karjalan kannaksella Viipurin suunnalle. Aunuksen kannaksella suurin osa lennoista alueen länsiosassa. Pommituksia etulinjassa Kinkijevan suunnalla, Sammatuksessa, Mäkriällä, Aunuksenlinnassa, Kuittisissa ja Alavoisissa. Tuuloksen luoteispuolelle tekemäänsä maihinnousua vih. tuki vahvoin lentovoimin.
- Omia lentoja 48, koneita 267. Viipurin itäpuolella ja Talin seudulla pommitti päivällä 33 konetta (30.500 kg.) ja yöllä samoin 33 konetta (28.650 kg.) Saksalaiset suorittaneet Talin eteläpuolelle 9 maataistelulentoa, yht. 68/JU-87 + 37 hävittäjäpommittajaa, pudotettu 37.100 kg. pommeja.
- 5:ssä ilmataistelussa Karjalan kannaksella ammuttiin alas 2 DB-3 f, 2 PE-2, 8 LA-5 ja 2 AC, Mäkriän luona 2 IL-2.

23.6. - Omat tappiot: 1 JK-kone ei palannut Tuuloksen seudun pommitusmatkalta.
- Vih:n tappiot: 1 tähystyspallo sekä 36 konetta, joista hävittäjämme ampuneet alas 16 konetta, it:mme 19 konetta (17 IL-2, 1 AC ja 1 LA-5) sekä laivaston it. yhden hävittäjän. Lisäksi todettu laivaston it:n pudottaneen 21.6. 1 IL-2:n.

23.6. 12.25 (saap.) Aun.R:n lenn.san. PM:n Op.1:lle n:o 3533/III a/15 sal./23.6.44 (KOS 1030) (Liittyy PM:n käskyyn n:o 1673/Op./5 d sal./20.6.44) (LIITE 868): Aun.R:n ja II AK:n väliraja Tsalkki - Kendjärven kylä - Kontupohja (kaikki II AK:lle ml.). Ään. R.Pr. varmistusosastona Kontupohjassa. Vetäytymisen alkaminen Karhumäki - Seesjärvilinjalta eri käskyllä.

13.05 PM:n op.os:n käsky n:o 1722/Op.1/5 d. sal.:
- PM:n pion. reservistä alistetaan V AK:lle kahden siltakomppanian syöksyveneet (24 kpl.). Kompp.t kuljetetaan rautateitse Haminaan, jossa alistus V AK:lle tapahtuu.

23.6. 14.27 (saap.) Aun.R:n komentajan esitys n:o 3532/III a/16 sal.
- Aun.R:llä a-tarvikkeita Viitasaassa ja Jessoilassa 2,650 tonnia. Pyydän kiireellisesti junia näiden kuljettamiseksi Jänisjokilinjan taakse Ryhmän käyttöön.
- Eversti Nihtilän vastaus: Kun 6.D:n kuljetukset Äänislinnan kautta ovat päättyneet.

23.6. 16.50 (saap.) Aun.R:n käsky n:o 3534/III a/15 sal./23.6.44 (Kos. 1607) (LIITE 869):
- Aun.R:n reservinä olevan rykm. + pston tehtävänä lyödä Tuulokseen maihinnoussut vihollinen Rj.P 3 siirtyy Tuuloksen suuntaan käytettäväksi maihinnousseen vih:n lyömiseksi.

"Sonderorientierung" ajalta 15.-21.6.44:
- Välimeren alue: Vih:n voimakkaat hyökkäykset rannikon ja Tiberin välillä jatkuvat. Omien joukkojen vetäytyminen jatkuu. 17.6. vih:n maihinnousu Elballe.
- Länsi: Vih:n onnistunut eristää Cotentanin niemimaa. Vih:n saartoyritys Caenin luona tehty tyhjäksi. Vih:n hyökkää ankarasti Cherbourgia vastaan. Saksalaisten voimakkaita toimenpiteitä Ranskan terroristeja vastaan.

illalla III, IV ja V AK:n tilanneilmoitus:
- V AK: Klo 07.00 alkoi Kivisillan salmessa kaikkien aseiden erittäin voimakas tulivalmistelu, johon myös pommikoneet osallistuivat. N. tunnin tykistövalmistelun jälkeen vih. yritti pataljoonan voimin ylittää salmen sen koko leveydellä. Yritys torjuttiin. Kohta senjälkeen vih. uudisti 2 patalajoonan voimin hyökkäyksensä ja sai maihin kolmessa kohdassa yhteensä n. 50 miestä, jotka tuhottiin. Vih:lle tuotettiin molemmissa hyökkäyksissä raskaat tappiot. Klo 13.00 alkoi samassa paikassa hyökkäykseen viittaava voimakas tulivalmistelu, johon myös runsaasti lentokoneita osallistui. Oma tykistö hajoitti vih:n kaikki hyökkäysryhmitykset alkuunsa.
- IV AK: Omat joukot ovat vetäytyneet Härkävuori - Kärstilänjärvi linjalle klo 07.00 mennessä. Härkävuoren itäpuolella pieni sisäänpainuma, joten linja nyt kulkee Härkävuoren eteläpuolelta Laihalammen luoteisosaan. Näätälänjärven kaakkoispuolella torjuttiin iltapäivällä vih.komppanian hyökkäys. Illalla vih. aloitti n. rykmentin voimin voimakkaan hyökkäyksen Suurijärven koillispuolella olevan tien suunnassa. Noskuanselän länsirannalla torjuttiin päivällä vih. komppanian hyökkäys. Iltapäivällä vih. uudisti hyökkäyksensä n. pataljoonan voimin ja sai haltuunsa kukkula 33:n. Vastatoimenpiteet käynnissä. Klo 13.30 vih. aloitti voimakkaan tykistökeskityksen Jännerpuujärven - Kaltoveden kannakselle. Klo 15.00 hyökkäsi n. pataljoona

23.6. illalla Jännerpuujärven kaakkoisosassa, mutta karkoitettiin sen kärsiessä 300 kaatuneen tappiot. Kääntymän - Kuukaupin tien suunnassa vih. hyökkäsi myös n. pataljoonan voimin, mutta torjuttiin, jolloin vih:lle tuotettiin n. 200 miehen tappiot kaatuneina ja haavoittuneina.
- III AK: Vuosalmen sillanpääaseman keskiosassa vih. yritti rynnäkkötykkien ja ps.vaunujen tukemana lähestyä asemiamme, mutta tykistömme tyrehdytti yrityksen alkuunsa tehden 2 ps.vaunua liikuntakyvyttömäksi.
- Ilmatoiminta: Suojaus- ja torjuntatoiminta kohdittynyt Viipurin - Talin tienoille. Pommituksia suoritettu ja kiivaita ilmataisteluja käyty. Kaksi saksalaista konetta menetetty.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Vih:n sillanpää Tuulosjoen suussa ollut 4 km. leveä ja 1½ km syvä, mutta vastahyökkäyksemme supistanut sen 2 X 1½ km:n suuruiseksi. Vastahyökkäyksemme tyrehtyi vih:n voimakkaan ilmahyökkäyksen takia. Aun.R:n komentaja alisti klo 14.30 VI AK:sta reservikseen määrätyt rykmentin, pataljoonan ja pston VI AK:n komentajalle käskyllä lyödä maihinnousut vih. Aun.R:n kom:n reservinä n. kahden patl:n vahvuinen tst.os. Lunnas Vieljärven seudulla. 15. Pr:n alueella hyökkäsi vih. n. kahden kompp:n voimin tien suunnassa Segesan järven asemaamme vastaan pakottaen joukkomme viivyttäen siirtymään Laatokka - Pisi - Saarimäensuo linjalle. Ap:llä tunkeutui n. kahden kompp:n vahvuinen vih. Rapakonsuon yli päästen vielä miehittämättömiin asemiimme Pisin kaakkoispuolella. Vastatoimenpiteet käynnissä. 5.D:n alueella ps.voimien tukema vih. patl. pääsi Uutujärven pohjoispuolella asemiimme. Joukkomme vetäytyivät vih:n painostamina Enemajokilinjalle. Tänne vih:n hyökkäys pysäytettiin. Karjalan kylän suunnassa kulkee asemamme nyt monien vaihtelevien taistelujen jälkeen Jangerjoella. 8.D:n lohkolla joukot puolustuksessa yleisellä linjalla Ursurso - Mäkrätjärvi - Mustalampi. 7.D:n joukot vetäytymässä pääosin Äänisen rantatietä. Tulikosketus Syvärin ylittäneeseen vih.komppaniaan.
- Ään.RPr:n kuljetukset Äänislinnasta käynnissä. Samoin 11. D:n Mäkriältä.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Vuosmajärven etelä- ja lounaispuolen tien suunnassa yritti vih. tykistövalmistelun jälkeen veneellä ylittää vesistön sillan molemmin puolin klo 14.25-14.45, mutta estettiin. Vuosmajärven pohjoispuolella hyökkäsi klo 14.00 n. 200-miehinen ja komppanian suuruinen vih.osasto, mutta torjuttiin. Klo 18.15 hyökkäsi vih. savuverhon suojasta n. kahden kompp:n vahvuisena Petkellahden tien suunnassa, mutta lyötiin takaisin.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2201:
- Pargas 17 uponnut aikaisemmin saatujen vaurioiden takia Kuorsalon ankkuripaikalla.

illalla Laat.RPr:n tilanneilmoitus n:o 2065:
- Aamuyöllä vih. onnistui saamaan käsiinsä Tuulosjoen suun luoteispuolella n. 8 km. levyisen sillanpääaseman, johon se päivän kuluessa jatkuvasti purki lisää joukkoja. Vastatoimenpiteillämme saatiin sillanpääasema rajoitetuksi välittömästi Tuulosjoen suun länsipuoliselle alueelle, jossa sen leveys ja syvyys nyt on n. 2 km. Vih. aluksia on yht. 3 upotettu ja 1 vaurioitettu.

Pääpuolustuslinjan kulku Maaselän kannaksella (LIITE 870).

23.6. (saap.) Kannaksen joukkojen Komentajan käsky n:o 155/Op./II sal./ 22.6.44 klo 15.30. (Vahvistuksena 21.6.44 klo 21.30 annetuille suullisille määräyksille) (LIITE 871): 17.D vaihtaa 22.6.44 klo 15.00 mennessä 10.D:n, joka siirtyy Tervajoen maastoon ja alistetaan V AK:lle muuten paitsi op.käytön suhteen. V AK:aan liitetään tykistöä seuraavasti: Kev.Psto 16, Rask.Psto 16, Jär.Psto 1, Jär.Psto 4, Raut.Psto.

23.6. (saap.) Kannaksen joukkojen komentajan käsky n:o 157/Op./II/sal./ 22.6.44 klo 20.10: Käsky Kannaksen joukkojen Komentajan Esikunnan muodostamisesta. Esikuntaan kuuluvat esik. päällikön lisäksi operatiivinen, tiedustelu- ja komento-osastot sekä ilmakomentaja.

23.6. (saap.) IV AK:n käsky n:o 646/III/201 sal./22.6.44 (LIITE 872) koskee V ja IV AK:n välirajaa ja 18.D:n sekä Ps.D:n alistussuhteita.

23.6. (saap.) IV AK:n käsky n:o 648/III/201 sal./22.6.44 (LIITE 873):
- 18.D suorittaa kiireisesti välttämättömät varustustyöt linjalla Juustilanselkä - Ventelänselkä - Portinhoikka - Leitimojärvi, jotta tämä linja voitaisiin tarpeen vaatiessa määrätä pääpuolustuslinjaksi. Välttämätön runkomiehitys asemaan on asetettava.

23.6. (saap.) IV AK:n käsky n:o 667/III/201 sal./22.6.44 (LIITE 874): Pataljoonan siirtoja: patl./JR 13 Portinhoikan maastoon, patl./3.Pr. Murokallion maastoon, patl. Sorri/20.Pr. prikaatinsa yhteyteen.

23.6. (saap.) Aun.R:n käsky n:o 3488/III a/14 sal./21.6.44 (LIITE 875)
- Aun.R:n vetäytyminen Suomen rajaa kohti jatkuu toisena vaiheena.
- IV AK:n puolustauduttava torjuvasti länsisiivellään. 8.D vetäytyy 21.6. klo 15.30. Sammatus- Mäkrätjärvi linjan taakse. Samanaikaisesti aloittaa 7.D vetäytymisensä Äänislinnan suuntaan. Ään.RPr. saanut käskyn asettua puolustukseen linjalle Jalguba-Kulmus - Uunitsanlahti - Ladurjärven eteläpää - Mjarkjärvi - Stupino, jolta vetäytyy eri käskyllä linjalle Kontupohjanlahti - Santalanjärvi.

24.6. aamulla III, IV ja V AK:n tilanneilmoitus:
- IV AK: Klo 22.45 vih. aloitti n. rykmentin voimin hyökkäyksen Kärstilänjärveen luoteesta tulevan joen yli. Osa vih: sta pääsi sen ylittämään, mutta nopealla vastaiskulla sekä tyk.- ja krh.tulella hyökkäys torjuttiin. Ylitulleet 30 vih tuhottiin. Illalla hyökkäsi n. komppanian vahvuinen vih. Leitimon kartanoa vastaan, mutta pysäytettiin. Vih. kaivautui. Koko eilisen päivän kestäneen yhtämittaisen tyk.vaimistelun jälkeen ryhtyi n. 400 miehen vih.osasto hyökkäykseen Talin kartanon alueella, mutta pysähtyi tyk:mme voimakaaseen tuleen. Vih. kaivautui. Klo 3.00 hyökkäsi vih. Näätälänjärven lounaispuolella saaden Repovuoren eteläkärjen haltuunsa. Vastatoimenpiteet käynnissä. Näätälänjärven kaakkoispuolella vih. sai voimakkaan tyk.- ja krh.tulen tukemana hyökkäyksellä Vierumäen haltuunsa. Vastatoimenpiteet käynnissä. Klo 21.05 aloitetulla vastahyökkäyksellä vallattiin Noskuanselän lounaispuolella oleva kukkula 33 takaisin, ja jatkettiin hyökkäystä kukkulan kaakkoispuolella olevan aukean reunaan saakka, mutta vetäydyttiin epäedullisen maaston takia takaisin pääpuolustuslinjalle.

24.6. aamulla Kukkula 33:n eilispäivän taisteluissa olivat vih:n kokonaistappiot n. 300 kaatunutta. Illalla vih. hyökkäsi Saarenmaan niemen tyvessä olevia asemiamme vastaan n. kompp:n voimin, mutta torjuttiin. Klo 21.15 vih. aloitti voimakkaan tyk.tulen Jännerpuujärven kaakkoispuolella olevaa Riikolan vuorta vastaan pakottaen omat joukot vetäytymään kallioisesta maastosta. Paikallisilla reserveillä rajoitettiin murtuma ja suoritettiin vastaisku pienemmin voimin, mutta ei onnistuttu lyömään vih. takaisin. Klo 0,55 suuremmin voimin aloitettu vastahyökkäyksemme johti aseman takaisin valtaamiseen. Klo 23.30 vih. teki Kääntymän Kuukaupin tien suunnassa n. 2 kompp:n voimin yllättävän hyökkäyksen, joka torjuttiin vih:n menettäessä 3 psv:a.
- III AK: Vuosalmen sillanpäässä torjuttu kiivaan tyk.- ja krh.tulen sekä ps.vaunujen tukemat toistuneet vih.hyökkäykset.

aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- 15.Pr. PS-linjalla. 5.D: Karjalan kylän suunnalla vih. hyökkäsi klo 22.15 ps.vaunujen ja voimakkaan tykistön tukemana n. rykm:n voimin. 2 psv:a tuhottu. Joukkomme vetäytyivät pääasemaan. 8.D: Mandrogajärven suunnalla 100-miehinen asemiimme tunkeutunut vih.osasto heitetty takaisin. 7.D: viivytys Vatsojärven - Pitmojärven pohjoispään korkeudella ja Vosnesenjan pohjoispuolella p:een 82,8 maastossa.
- Ään.R:r.: RTR 4 Soutjärven pohjoispuolella, RP 2 linjalla Kulmus - Kontupohja.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Illalla klo 19.00 alkoi vih. Karhumäen kaupungissa suurin voimin ilmapommitusten ja erittäin voimakkaan tykistötulen tukeman hyökkäyksen, jonka painopiste oli Äänislinnan tien suunnassa. Vih. sai haltuunsa kaupungin eteläpuolella olevan tukikohtamme, mistä se aamuyöllä suuntasi etenemisensä etelään rautatien ja maantien suunnassa. Sen hyökkäys länteen on rajoitettu n. 1 km kaupungin eteläpuolella olevalle linjalle. Raz 12:sta länteen ja lounaaseen kulkevan tien suunnassa hyökkäsi vih. n. rykmentin voimin. Hyökkäys torjuttiin osaksi vastaiskuin. Raz 13:sta Saravaaraan johtavan tien varrella aloitti vih. illalla suurin voimin hyökkäyksen ja sai asemiimme kaksi sisäänmurtoa. Asemat palautettiin entiselleen vastaiskuin. Vuosmajärven eteläpään kohdalla torjuttu kaksi n. 100-miehisen vih.osaston hyökkäystä. Karhumäen suunnalla tapahtuneestä läpimurrosta aiheutuen annettiin käsky siirtyä 24.6.44 klo 9.00 alkaen viivytystaisteluun.

aamulla II AK:n aamulliseen tilanneilmoitukseen täydennystietoja (LIITE 876).

aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Uhtuan suunnalla suomalaisen Er.P 11/1:n lohkolta irroittaminen loppuun suoritettu.

aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2202:
- Omat mtv:t ovat suorittaneet viime yönä [illegible] 4:n laskun.

24.6. aamulla Laat.RPr:n tilanneilmoitus n:o 2066:
- Epävarman tiedon mukaan on 5 hinaajaa ja 5 proomua tulleet lisää ulkomerelle Tuuloksen sillanpääaseman edustalle. Ylimalkaisen arvion mukaan on maissa rykmentti. Tänä aamuna klo 07.50 saapui maihinnousukohtaan 7 alusta (vm.- ja maihinlaskuveneitä), joista puretaan joukkoja(korkeintaan 7 joukkuetta.)

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1089:
- Vih:n lentoja n. 130, koneita 945. Suomenlahdella vih:n toiminta kohdistui alueelle Suursaari - Pukkia - Tuppura, Karjalan kannaksella Viipurin suunnalle. Aunuksen kannaksella toimintaa vain länsikannaksella, jossa pommituksia ja tulituksia koko alueelle, painopiste Aalvoinen - Vitele suunnassa. Maaselän kannaksella tuki vih. maavoimiensa hyökkäystä Karhumäen suunnassa pommituksilla ja tulituksilla.
- Omia lentoja 27,koneita 89. 8 konetta pommitti vih.asemia Sorvalissa. Saksalaiset suorittaneet 40 koneella 3 Stuka-hyökkäystä ja 23 koneella 5 Jabo-hyökkäystä Talin alueella. Yht. 550.000 kg. pommeja käytetty.
- 4:ssä ilmataistelussa Karjalan kannaksella ammuttiin alas yht. 6 DB- 3 f, 8 IL-2, 11 LA-5, 1 AC ja 1 Mustang.
- Omat tappiot: 22.6. klo 18.00 katosi ilmataistelussa Viipurin suunnalla MT-442.
- Vih:n tappiot: 1 tähystyspallo + 47 konetta, joista hävittäjämme ampuneet alas 27, saksal.hävittäjät 7 (5 IL-2, 1 LA-5 ja 1 JaK-9) ja it. 13, joista 8 Aunuksen kannaksella (1 Boston, 1 DB-3 f, 10 IL-2, 1 LA-5).

19.30 PM:n op.os:n käsky n:o 1742/Op.1/5 d. sal. (LIITE 877):
- 6.D:n kuljetukset Itä-Karjalasta alkaneet 23.6.44. Div:n pääpurkamisasema Joutseno, jonne saavuttuaan div. alistetaan muuhun paitsi oper. käyttöön nähden kenr.luutn. Oeschille.
- Div. ryhmitetään Ylipäällikön reserviksi alueelle Kilpeenjoki - Suokumaa.

16.32 PM:n op.os:n käsky n:o 1738/Op.1/5 d. sal.:
- Talissa puretut 4. ja 8.Mt.Rask.Ptri alistetaan kenr.luutn. Oeschille. Patterit ovat ilman kuljetusvälineitä.

19.45 PM:n op.os:n käsky n:o 1743/Op.1/5 d sal. (LIITE 878):
- 11.D joka on ryhmittymässä Vainikkalan maastoon alistetaan kenr.luutn. Oeschille ja ryhmitetään Tervajoki - Suurmerijoki alueelle.

PM:n op.os:n käsky n:o 1741/Op.1/5 d.sal. (LIITE 879):
- Saks..122.D kuljetetaan rautateitse Kaitjärven, Somerharjun ja Taavetin asemille, joilla se purretaan. Sitä mukaa, kuin sen joukot saapuvat purkausasemille, ne alistetaan muuhun paitsi operatiiviseen käyttöön nähden kenr.luutn. Oeschille.
- Div. on ryhmitettävä Ylipäällikön reserviksi Säkkijärven maastoon, jossa valmiina käytettäväksi ensisijassa V AK:n lohkolla tai Merivoimien alaisen rannikon puolustukseen.

Tasavallan Presidentti Risto Ryti, ulkoministeri Ramsay ja puolustusministeri, kenr. Walldén käynnillä PM:ssa.

Operatiivisen osaston päällikön eversti Nihtilän lausunto tilanteesta 24.6.44. (LIITE 880)

24.6. illalla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- V AK: Toissa päivänä ja eilispäivän aikana vih. on kärsinyt Viipurin luoteispuolella Kivisillan taisteluissa ainakin 2000 miehen tappiot kaatuneina.
- IV AK: Päivän kuluessa torjuttiin vih:n lukuisat toistuneet tykistön tukemat hyökkäykset Talin kartanon, Repolan aukeitten ja Rapukosken suunnassa. Näätäjänjärven lounaispuolella vih. tunkeutui asemiimme, mutta heitettiin vastaiskulla takaisin, jolloin laskettiin 150 vih:n kaatunutta. Kuparsaaren suunnalla vih. tunkeutui heikon varmistuksen läpi Lietsaareen. Vastatoimenpiteet käynnissä.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus (LIITE 881):
- Tuulosjoen pohjoispuolella alkoi hyökkäyksemme vih:n sillan päätä vastaan voimakkaan tykistövalmistelun jälkeen klo 15.05. Klo 18.30 mennessä oli sillanpäätä supistettu kolmelta taholta. 15.Pr.: Klo 16 vih. aloitti voimakkaan hyökkäyksen leveällä rintamalla painopiste Kuuttilahden tien suunnassa. Laatokan rantamaastossa ja päätien suunnassa sisäänmurrot. Vastatoimenpiteet käynnissä. 5.D vetäytynyt P-SS linjalle Uutujärven tien suunnassa. Sammatuksen suunnalla torjuttu vih:n voimakkaat hyökkäykset. 9 psv:a tuhottu. Äänisen rantatiellä viivytys Stseleikissä.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Irtaantuminen Karhumäki - Isterjärvi - Liistepohja asemasta tapahtui kaikkialla muualla vihollisen huomaamatta paitsi Karhumäki - Tsopina tien suunnassa. Täällä joutui viivytystaistelua käyvä III/JR 33 ap:llä koillisesta sen selkään suunnatun vih:n hyökkäyksen kohteeksi. Er.P 1 Käppäselässä, JR 33 Lesopunkt, Lesopunkt Baduk ja Matkajärven eteläpuolisessa maastossa, 21.Pr. Kumsajoella, Tsopinan länsipuolella, Kontiovaarassa ja Kumsassa, JR 56 Kumsajokilinjalla, Os. Glantz Harjuslahdessa, Rj.P 5 Volomajokilinjalla.

illalla Laat.R:n tilanneilmoitus n:o 2067:
- Vih. on päivän kuluessa onnistunut jatkuvasti tuomaan sillanpääasemaan uusia joukkoja. Iltapäivällä etelästä käsin aloitetulla hyökkäyksellä on sillanpääasemaa vähän supistettu. Tähystyksellä ja lentotiedustelulla on havaittu [illegible] iaan 5 tyv., 5-7 hin. ja kuljetusalusta, 8-10 proomua, 7 vm. venettä ja n. 30 pientä maihinnousualusta. Patterimme ovat upottaneet 1 vmv:n sekä 2 prroomua, joissa arviolta 3 komppaniaa joukkoja.
- 33. Rask.Ptri paikoillaan Kaarnajoella.

24.6. (saap.) Kannaksen joukkojen Komentajan käsky n:o 169/Op./II sal./23.6. 44. klo 10.00 (LIITE 883): 882
- Ps.D, lukuunottamatta IV AK:lle alistettuja osia kootaan Hanhijoen maastoon, josta D:n valmistauduttava toimimaan ensisijassa Äivisillan ja Juustilan suuntiin ja toiseksi Portinhoikan suuntaan.

24.6. (saap.) Kannaksen joukkojen Komentajan käsky n:o 170/Op./II/sal./23.6.44 klo 10.20 (LIITE 883):
- Saks. 303.Ryn.Tyk.Pr., jonka 2 ensimmäistä kuljetusta 23.6.44 klo 10.00 olivat Kouvolassa, puretaan Lappeenrannassa, jossa prik. alistetaan Ps.D:n komentajalle ja siirretään Äänanojan maastoon.

24.6. (saap.) IV AK:n käsky n:o 668/III/201 sal./22.6.44 (annettu suullisesti 4 s.D:n kom:lle 22.6.44 klo 19.35) (LIITE 884):
- Sisältö kuten IV AK:n käskyssä 669/III/20 sal./22.6.44.

24.6. (saap.) IV AK:n käsky n:o 669/III/201 sal./22.6.44 (annettu suullisesti 18.DE:lle 22.6.44 klo 19.50) (LIITE 885):
- AK:n käyttöön alistettu Tst.os. Kiviperä Ps.D:sta valmistautuu AK:n käskyllä panssari-iskuihin Portinhoikan - Talin suuntaan sekä pysäyttämään vih:n viimeistään Leitimojärven aukeiden luoteisreunaan.

VI AK:n joukkojen ryhmitys Pisi-Sammatuslinjalla. (LIITE 886).

25.6. aamulla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- IV AK: Vih:n hyökkäys yöllä Hräkävuoren suuntaan torjuttiin vastaiskuilla tuottaen sille n. 200 miehen tappiot kaatuneina ja haavoittuneina. Vih:n useat ryhmitykset iltapäivällä Talin suunnassa hajoitettiin tyk. tuli-iskuilla. Illalla vih. pääsi kuitenkin kiivaan tyk.valmistelun jälkeen alkamaan hyökkäyksen 4:n raskaita tappioita kärsineen rykmentin voimin onnistuen pureutumaan asemiimme Tali - Karisalmi tien suunnassa. Sitkeiden taistelujen ja vastaiskujen jälkeen vih. heitettiin puoleen yöhön mennessä takaisin. Vih. kärsi useamman sadan kaatuneen tappiot. Jännerpuunjärven kaakkoispuolisessa maastossa torjuttiin niinikään vih:n n. patl:n voimin ilman tulivalmistelua suorittama hyökkäys vastaiskulla sen kärsiessä n. 200 miehen tappiot. Omalla vastahyökkäyksellä vallattiin takaisin Lietsaari, jolloin saaressa ollut n. kompp:n vahvuinen vih.osasto tuhottiin kokonaan.
- II AK: Vih:n kaksi n. kompp:n voimin suorittamaa hyökkäystä Vuosalmen sillanpääasemaa vastaan torjuttiin. Häränpäänniemen luona vih:n yritykset ylittää Vuoksi n. 60 veneellä ja lautalla torjuttiin tyk:mme keskitetyllä tulella.

aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Vihollisen vastaiskut Tuulosjoen pohjoispuolella torjuttu. 15.Pr.: Vih:n läpimurron pysäyttämiseksi lähetetty patl. Kavgrjärven korkeudelle. 5.D: Klo 17.00 vih. aloitti voimakkaan hyökkäyksen, jolloin sille tuotettiin suuria tappioita (mm. tuhottiin 16 psv:a). VI AK:n lohkolla on klo 1.00 aloitettu osittain irroittaa voimia seuraavaan viivytysasemaan.
- 7.D: Tokkarin suunnalla vih. hyökkäsi n. 2 patl:n voimin. Viivytysosastomme nyt Revonselän korkeudella. Iivinan - Latvan suunnalla varmistuksemme Latvan itäpuolella. Rantatiellä vih. saavuttanut Kaskesojan.

aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2204:
- 1 vih:n hinaaja ja 2 vmv. laskeneet klo 03.10 joukkoja maihin Tuppuraan. Omat joukot poistuivat saaresta, jolloin luotsiasema sytytettiin tuleen. Klo 03.40 omat patterimme ampuivat Tuppuraan, jolloin vih:n hinaaja syttyi tuleen saaren länsipuolella.

25.6. aamulla Laat.RPr:n tilanneilmoitus n:o 2068:
- Tuuloksen sillanpäässä tilanne ennallaan. Illalla vih. laski maihin 8 proomusta lisää joukkoja ja 9 pienehköä hyökkäysvaunua.
- Omat kokonaistappiot sillanpääaseman pohjoislohkolla ja ilmapommituksissa klo 24.00 mennessä evakuoituja kaatuneita 16, haavoittuneita 90.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1090:
- Sää rajoittanut ilmatoimintaa.
- Vih:n lentoja n. 40, koneita 150, joista n. 30/130 Aunuksen kannaksella. Toiminta keskittynyt Viipurin koillispuolelle ja Aunuksenlinna - Tuulos suunnalle.
- Omia lentoja 6, koneita 23. 89 hävittäjää suoritti kk.hyökkäyksen laivoja vastaan Tuulosjoen sillanpääaseman edustalla.
- Omat tappiot: CU- 562 ja CU-581 it:n alasampumina Tuulosjoen sillanpääaseman luona.
- Vih:n tappiot: 24.6. 12 it:n pudottamaa konetta (9 IL-2, 2 AC ja 1 häv.) Aunuksen kannaksella. 23.6. it. pudottanut aik. ilmoitettujen lisäksi 7 konetta (4 IL-2, 1 DB-3 f, Lagg-3 ja 1 häv.).

15.00 PM:n op.os:n käsky n:o 1757/Op.1/5 d sal.:
- 1.Er.Pst.Os. siirretään kiireellisesti Lappeenrantaan, missä otettava yhteys komendanttiin edelleenohjausta varten IV AK:n alueelle.

PM:n op.os:n käsky n:o 795/Op.3/III a sal.
- IV AK:sta irroitetaan ja alistetaan Ilmav.Kom:lle Rask. It.Psto 2 käytettäväksi lähinnä Pulsan huoltokeskuksen ja Simolan rautatiesolmukohdan ilmatorjuntaan.

Arvioitu vihollisvoimien ryhmitys Aunuksen kannaksella 25.6. 44. (LIITE 887).

illalla V, IV, ja III AK:n tilanneilmoitus:
- V AK: Torjuttaessa vih:n tiedusteluluontoinen yritys ylittää Kilpisaaresta Viipurinlahti upotettiin 9 venettä.
- IV AK: Härkävuoren suunnalla vih. jatkoi painostustaan pakottaen siellä olleen pataljoonamme vetäytymään linjalle Lavolan pohj.puoli - Kuninkaanmäen et.puolella olevan lammen luoteispää. Kärstilänjärven - Leitimojärven kannaksella vih. hyökkää voimakkaasti Konkkalan maastossa. Talin - Juustilan tien suunnassa murtautui yli 30 rask. vih:n ps.vaunua, joiden päällä oli jv:eä, etulinjamme läpi. Miehityksemme pysyi asemissaan. Portinhoikan maastossa pst.tykkimme tuhosivat 3 vaunua, mutta tuhoutuivat sitten itse. Vih:n ps.vaunuista osa jatkoi Juustilan suuntaan aina Yliveden kylän länsipuoliselle aukeille, johon torjuntatulemme pysäytti ne, ja jossa ne iltapäivällä vastatoimenpiteillämme pakotettiin vetäytymään takaisin päin. 1 vaunu tuhottiin ja 1 JS-vaunu vallattiin. Taistelu jatkuu. Osa vaunuista suuntautui Portinhoikasta pohjoiseen, mutta vastatoimenpiteemme ovat pakottaneet nekin vetäytymään. 2 vaunua tuhottiin. Taistelu jatkuu.Leitimojärven itäpuolitse Nurmilammen korkeudelle tunkeutunutta vihollista on vastahyökkäyksellämme työnnetty taaksepäin n. 1,5 km, mutta osa vih.joukoista on vielä Nurmiluodon pohj. puolella. Vih:lla tällä suunnalla tukenaan joitakin ps. vaunuja. Vastahyökkäyksemme jatkuu tälläkin suunnalla. Repolan suuntaan kohdistunut hyökkäys torjuttiin vastaiskulla.
- III AK: Vuosalmen sillanpääaseman keskiosaan kohdistuneet n. kompp.voimin suoritetut vih. hyökkäykset torjuttu.

25.6. illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Joukot kaikkialla vetäytymässä (Tuulosjoen sillanpäästä ei tietoja).

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Päivän kuluessa 4 vih:n pientä hyökkäysyritystä Kuusajoen, Tsopinan ja Ahvenjärven kylän suunnilla. Kaikki torjuttu.

illalla Laat.RPr:n tilanneilmoitus n:o 2069:
- Klo 10.05 patterimme ampui Tuuloksen sillanpääaseman kuntedustalla upoksiin 2 vmv.
- Omat joukot: 2.Raut.Ptri on saapunut Viteleeseen. Aun. RE:n RTR 13:lle alistama psto It.R 14:stä saapunut Viteleeseen 24.6.44 aamulla.

25.6. (saap.) Kannaksen joukkojen Komentajan käsky n:o 198/Op./ 2 sal./ 24.6.44 klo 22.30. (LIITE 888):
- 11.D alistetaan V AK:n komentajalle muussa paitsi oper. suhteessa ja ryhmitetään alueelle Tervajoki - Suurmerijoki. 10.D ryhmittyy Vahvialan maastoon, jossa saatetaan taistelukepoiseksi.

25.6. (saap.) V AK:n käsky n:o 22/III/113 b.sal./22.6.44 (LIITE 889):
- V AK:n komentaja ottanut 22.6.44 klo 12.00 rintamavastuun lohkolla, jonka oikea raja Kapajärvi - Niskapohja N - Melansaari (pl.) - Teikarsaari (pl.), vasen raja Kivijärvi - Haapajärvi - Valkjärvi - Juustilanselän pohj.pää - p. 52.6 länsipuolelta pohj. virtaava puro - silta Kuninkaanmäki K:sta n. 400 m. länteen - viiva Härkävaara (pl.) - Suomenvedenpohja - Viipuri.
- Joukot: Vahv.Rv.Pr., 10.D, 17.D, 20.Pr., Ps.D.
- V AK asettuu torjuvaan puolustukseen pääpuolustuslinjana Niskapohjanniemi - Repolanniemi - Hapenensaaren et.pää - Turkinsaari - Keihäsniemi-(Majapohja - Koivuniemi) - saari Koivuniemen pohjoispuolella - saari 80$_0$ m Sorvalista lounaaseen - Kivisalmi - Suomenveden länsi- ja pohjoisranta - Saimaankanava.
- Muulinjassa Vahv.Rv.Pr. ja 17.D, reserveinä 10.D, 20.Pr. ja Ps.D

26.6. aamulla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- V AK: Illalla vih. alkoi hyökätä rautatien suunnassa Uuraan varmistusosastoa vastaan, jolloin heikko varmistusosastomme vetäytyi linjalle Uuraan asema - Selkäsaari.
- IV AK: Iltayöstä joukkomme ovat vih:n painostamina vetäytyneet linjalle aukea Lavolasta 1 km. pohjoiseen - Lavolasta koilliseen olevan aukean koillisreuna - Kuninkaanmäen pohj.puoli - Ventelänjärven - Kärstilänjärven kannas. Ps.D:n suorittama vastahyökkäys saavuttanut Konkkalan Vuoren ja div. on asettunut puolustukseen järvikannakselle Konkkalanvuoren eteläpuolella. Ps.D on iltapäivän ja yön taistelujen kuluessa tarkistamattomien tietojen mukaan tuhonnut tai vaurioittanut yht. n. 30 vih. panssaria ja vallannut 7 (myös tarkistamaton tieto). Vastahyökkäyksemme Leitimojärven koillispuolella jatkuu, ja se oli klo 6.00 mennessä saavuttanut Aniskalan korkeuden, josta jatkuu edelleen vih:n tehdessä sitkeää vastarintaa ryh.tykkien ja ps.vaunujen tukemana. Tällä suunnalla tuhottu 1 KV-vaunu ja 1 ryn.tykki sekä vaurioitettu kahta ryn.tykkiä. Illalla torjuttiin Repolanjärven itäpuolella vih:n heikommin voimin suorittama hyökkäys. Aikaisemmin aamulla vih. alkoi Noskuanselän - Vuoksen välillä valmisteluun viittaavan erittäin voimakkaan tyk.tulen, jonka painopiste Kuukaupin tien suunnassa. Valmistelua seurasi voimakas hyökkäys, joka tähän mennessä johtanut pieniin sisäänmurtoihin. Taistelut jatkuvat.

26.6. aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- 5.D: etulinja pitkin Aunuksenjokea, Aunuksenlinnan kohdalla n. kompp:n vahvuinen vih. päässyt asemiimme. Sisäänmurto rajoitettu. 8.D: Mäkrätjärven suunnasta lähelle Kotkatjärveä päässyt vih. lyöty takaisin.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Lismassa, Tsopinassa, Kontiovaaran maastossa ja Porovskajan maastossa jälkijoukkotaisteluita. Rj.P 5:n päämosat klo 1.10 Paateneessa.

aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Kiestingin suunnalla pohjoissivustalla hyökkäsi eilen iltayöstä n. pataljoonan vahvuinen vih.osasto n. 2 km. Kaposenjärven pohjoispuolella pisteessä p. 38, i. 52 olevaa tukikohtaamme vastaan länsestä käsin. Vih:n onnistui työntää tukikohdan länsipuolella olevalta järvikannakselta sinne asetetut etuvartiot tukikohtaan sekä torjua joukkomme vastaiskut. Samanaikaisesti liikehti vih.voimia em.tukikohdan sekä Kaposenjärven pohj.- ja eteläpuolella kulkevan puolustuslinjamme edustalla yrittäen pienin voimin hyökkäillä, mutta tullen torjutuksi.

aamulla Laat.RPr:n tilanneilmoitus n:o 2070:
- Omat joukot: III ja IV/RTR 13:n joukot ovat VI AK:n joukkojen mukana vetäytyneet pohjoiseen. Kalusto suurimmaksi osaksi tuhottu.

Ilmav:n tilannetied. n:o 1091:
- Sää on rajoittanut edelleen ilmatoimintaa.
- Vih:n lentoja 36, koneita 69. Pommituksia ja matalahyökkäyksiä Nurmoila - Vitele alueella.
- Omia lentoja 21, koneita 45.
- Ilmataistelussa Kaskanan seuduilla ammuttiin alas 1 Boston.
- Vih:n tappiot: 1 kone. Aikaisemmin ilmoitettujen lisäksi todettu 2 IL-2:n tuhoutuneen 17.6.Koiviston luona sekä 1 PE-2:n tehneen 20.6. pakkolaskun Melasaareen.

12.15 PM:n op.os:n käsky n:o 1759/Op.1/5 d.sal.:
- Luumäellä oleva 6.Mt.Rask.Ptri alistetaan kenr.luutn. Oeschille. Ptrilla on vetovälineenä yksi 12 tonnin traktori.

18.16 PM:n op.os:n käsky n:o 1779/Op.1/5 d sal.:
- Yht.E Roille:
- Er.P 8 vapauttaa Kenttijärven kohkolla olevan Rj.P 8:n komppanian käyttäen tehtävään minimaalimäärän joukkoja. Kompp./Rj.P 8 siirrettävä vaihdon jälkeen viipymättä pataljoonansa yhteyteen.

19.30 PM:n op.os:n käsky n:o 1780/Op.1/5. sal.:
- II AK:n Komentajalle:
- I/JR 35 on siirrettävä viipymättä Suojärvelle, mistä se kuljetetaan rautateitse II AK:n toimesta 6.D:n yhteyteen.
- Er.P 11, 11.Krh.K ja 48.Tyk.K saapuvat Suojärvelle n. 30.6. 44, missä ne alistetaan II AK:lle liitettäväksi organisina joukkoina div:aan.

Karjalan kannaksella 26.6.44 vastassa todetut vihollisvoimat. (LIITE 890)

illalla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- IV AK: Aamulla vih. hyökkäsi Lavola - Juustila tien suunnassa ja tien itäpuolella, mutta torjuttiin. Kärstilänjärven itärannalla tykistömme ampunut tuleen 1 vih:n ps. vaunun. Leitimojärven pohjoispuolella vih. työnsi Yliveden kylän ja Portinhoikan välillä hyökänneen pataljoonam-

26.6. illalla me me takaisin yrittäen senjälkeen tunkeutua Portinhoikan suuntaan. Oma vastahyökkäys käynnissä. Pohjoisesta hyökännyt pataljoonamme löi aamulla Nurmilammen länsipuolella hajalle n. vih. pataljoonan, mutta sen eteneminen pysähtyi sitten vih:n tiukkaan vastarintaan. Idässä hyökänneet pataljoonamme joutuivat aamupäivällä taisteluun useitten ps.vaunujen ja ryn.tykkien tukeman vih.osaston kanssa Pahkakorvesta länteen. Vastahyökkäyksemme jatkuu. Rapukosken maastossa ja Näätäjänjärven kaakkoispuolella torjuttu vih:n heikohkot hyökkäysyritykset. Jännerpuujärven kaakkoispuolella vih. hyökkäsi uudelleen vahvoin voimin saaden haltuunsa Liikolanvuoren, jolloin joukkomme pakotettiin vetäytymään lampikannaksille (n. 1 km. pohjoiseen). Vastatoimenpiteet käynnissä. Kääntymä - Kuukaupin tien suunnassa vih. on jatkanut ps. voimien tukemia hyökkäyksiä, jotka torjuttiin. Viimeisten tarkistettujen tietojen mukaan tuhottiin eilispäivän ja viime yön taisteluissa Portinhoikka - Leitimojärvi alueella yht. 35 ps.vaunua ja lisäksi vallattiin 7.
- III AK: Vih:n useat kiivaan tyk.tulen ja ps.vaunujen tukemat hyökkäykset sillanpääasemaa vastaan torjuttiin. 3 hyökkäysvaunua ammuttiin liikuntakyvyttömäksi. Ps.vaunuista oli suurin osa KV, joihin ps.kauhu ei tehonnut.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- 15.Pr:n viivytysosastot klo 15 linjalla Aunusjoensuu - Ustjevije Baraki - P. 19.7. Pr:n pääosa Tuulosjoella. 5.D:n viivytysosastot irtaantuneet klo 13.45 tehtävällä viivyttäen vetäytyä Nurmoila - Säntämä suuntaan. Aunuksenjoen sillat räjäytetty. 8.D:npuolenpäivän aikaan hyökkäsi vih. ps.-vaunujen tukemana I/JR 45:n asemia vastaan Saarikosken maastossa. Taistelu jatkuu. Klo 13.00 vih. katkaissut Nurmoila - Teru maantien Novinka - Torasjärvi puolivälissä. Vastatoimenpiteet käynnissä. Tästä johtuen I ja III/JR 4 saaneet käskyn vetäytyä Säntämään suuntaan. III/JR 45 taistelussa Kotkatjärven kaakkoispuolella. 7.D: Äänisen rautatien suunnassa vih:n maihinnousu n. kahden kompp:n voimin Soutjärven satamaan. Tällä se katkaissut tien viivytysosastomme takana. Reivoisalla vastaiskullamme lyöty vih. tien kohdalta.
Ään.RPr.: varmistus Soloma, Suoju ja Suunujokilinjalla.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Päivän kuluessa jälkijoukkotaisteluita Kontiovaaran maastossa ja Harjuslahdessa.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Kiestingin suunnan pohj.sivustalla vih. on hyökännyt idästä käsin tukikohtaamme pisteessä p. 38, i. 52. Tarkemmat tiedot puuttuvat.

illalla Laat.RPr:n tilanneilmoitus n:o 2071:
- Klo 07,30 tulitettiin nähtävästi ammuslastissa ollutta proomua, joka räjähti.

26.6. (saap.) Kannaksen joukkojen Komentaja antanut käskyllä n:o 215/Op./2 a sal./25.6.44 klo 20.40 ohjeita vihollisen kannaksella noudattamaa taktiikkaa vastaan.

26.6. (saap.) Kannaksen joukkojen Komentajan käsky n:o 220/Op.2 b/sal./25.6.44 klo 19.10 (LIITE 891),
- jolla saks. 122.D alistetaan purkamisasemalle saavuttuaan V AK:n komentajalle muuhun paitsi op. käyttöön nähden. Div. ryhmitettävä Säkkijärven maastoon.

26.6. (saap.) Kannaksen joukkojen Komentajan käsky n:o 224/Op.2 b/sal./25.6 44 klo 21.30 (LIITE 892)
- III AK:n Rj.P 2 siirrettävä viipymättä IV AK:n alueelle, missä se alistetaan IV AK:n komentajalle lähinnä yhteistoimintaa silmälläpitäen ryn. tykkiyksiköiden kanssa.

14.D:n käsky n:o 721/III/60 a/sal./23.6.44.
- Rj.P 6:n lohkon vasen raja siirretään kulkevaksi linjaa Kuumo (ml.) - Niskajärvi (ml.) - Suojärvi (ml.) - Kevätjärvi. Raja on samalla 20.Vuor.A:n ja Suomen Armeijan väliraja.

27.6. aamulla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- V AK: Vih:n illalla aloittama hyökkäys pakotti Uuraassa olevan varmistusosastomme vetäytymään Ravansaareen. Kivisillan salmessa rask.jv.aseiden tulen turvin pienin voimin suoritettu ylimenoyritys torjuttu.
- IV AK: Leitimojärven pohjoispuolelle sisäänmurtautunut vih. on laajentanut yön kuluessa sisäänmurtokohtaa, katkaisten mm. Portinhoikka - Ihantala tien ns. Talon kohdalla. Omat vastahyökkäykset käynnissä. Vih:n Talista itään pienemmin voimin suorittama hyökkäys torjuttu. Jännerpuujärven - Kaltoveden kannaksella yöllä suoritettu vastahyökkäys pysähtynyt ja vih. työntänyt joukkomme takaisin Noskuanselkä - Vellampi linjalle. Vih:n hyökkäys Vellampi - Oisiinlampi kannaksella koilliseen suuntaan käynnissä. Vih:n kiivaat hyökkäykset tien Kääntymä - Kuukauppi suunnassa torjuttu.
- III AK: Illalla vih:n hyökkäys sillanpääasemaamme vastaan torjuttu.

aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Tuulosjoen sillanpääasemassa olleet vih.-joukot saaneet yhteyden Laatokan rantatien suunnassa hyökänneisiin joukkoihin. 5.D:n päävoimat vetäytymässä Nurmoila - Säntämä tietä myöten. Lisäksi tällä tiellä JR 4 (-II P) sekä I/JR 45.
- VI AK:n komentaja antanut 5.D:n komentajalle käskyn asettua puolustukseen Vitelenjokilinjalle käytettävissään 5.D, 15.Pr. sekä taisteluosasto Lilius (Rj.P 1, Er.P:t 15, 18 ja 21). Puolustuksen painopiste Vitelessä.
  7.D:: Teru - Kotkatjärvi tiellä varmistuslinjalla Keskotjärvi - Vasojärvi. Viivytysosastomme vetäytyneet Ivinkajoelta ja Latvan kylästä n. 5 km. pohjoiseen. Äänisen rantatiellä viivytys Soksun länsipuolella.
- Annettu käskyt Derevjannojen, Suunun ja Kontupohjan jättämisestä 27.6. klo 7.00 ja Uusiselän jättämisestä 27.6. klo 20.00 sekä Sissoilan ja Kendjärven jättämisestä 27.6. klo 21.00.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Er.P 1 aloittaa vetäytymisensä Kontupohjasta Kendjärven suuntaan klo 8.00.

aamulla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Kompakan tien suunnalla vih. hyökkäsi n. komppanian voimin päästen osillaan tst.hautaamme, mistä se vastaiskulla lyötiin takaisin. Vih. uudisti vielä hyökkäyksensä, mutta torjuttiin tulellamme. Samaan aikaan torjuttiin hieman etelämpänä vih:n 1-2 joukkueen voimin hyökännyt osasto. Näiden osastojen toimintaa vih. tuki n. 2500 erilaisella kranaatilla.

27.6. aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Kiestingin suunnan pohjoissivustalla vih. on vallannut tukikohtamme pisteessä p. 38, i. 52. Kaposenjärven pohjoisrannalla olevassa tukikohdassa on taistelu käynnissä. Paikalle on lähetetty apuvoimia. I/SS-JR 11 ja SS-Patl. 6 ovat vaihtaneet keskenään.

aamulla Laat.RPr:n tilanneilmoitus n:o 2072:
- Vih. on yöllä ryhtynyt hyökkäämään Tuuloksen sillanpääasemassa Vitelen suuntaan ja pakottanut joukkomme vetäytymään. Vitelenjoen eteläpuolella olleet patterimme ovat aamuyöllä lähteneet vetäytymään. Tuuloksenjoessa olleet aluksemme (1 hin. ja 1 proomu) on tuhottu.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1092:
- Vih:n lentoja 84, koneita 496. Karjalan kannaksella painopiste Antrea - Viipurinlahti välillä, Aunuksen kannaksella alueella Vitele - Tuulos.
- Omia lentoja 38, koneita 155. 26 konetta pommitti (13.850 kg.) Talin seudulla, 45 Stukaa suoritti 2 pommihyökkäystä ja 7 FW-190 2 Jabohyökkäystä Nurmilammin mottiin sekä joukko- ja panssarikeskityksiä vastaan Käänty-män koillispuolella. Tuhottu mm. 23 ps.vaunua.
- 9:ssä ilmataistelussa Talin - Noskuan suunnalla amuttu alas 12 IL-2, 7 JaK-9, 3 LA-5 ja 1 Mustang sekä 1 ?.
- Omat tappiot: 1 MT Talin itäpuolella, 1 BL:n ohjaaja hmavöittunut kuolettavasti Talin luona.
- Vih:n tappiot: 3 täh.palloa + 39 konetta, joista hävittäjämme ampuneet alas 25, saksal. hävittäjät 4 (2 IL-2, 1 LA-5 ja 1 JaK-9) sekä it. 10 konetta (8 IL-2 ja 2 JaK-7 B).

Katsaus vihollistilanteen kehitykseen n:o 13 ajalta 19.6.-26.6.44:
- Vihollisen toiminta: Karjalan Kannaksella saavutti vihollinen 20.6. kuluessa VKT-linjan, jolle eteneminen käytännöllisesti katsoen pysähtyi. Kiivaissa taisteluissa on vih:n tähän mennessä onnistunut vallata muutamia tukikohtia. Painopiste aluksi Tammisuolla sitten Talin seuduilla. Aunuksen kannaksella vihollisen keskitykset alkaneet 8.6., offensiivi alkoi 21.6. Syvärin ylitys Lotinanpellon luona, jossa painopiste. 22.6. maihinnousu Tuulokseen 2 patl:n voimin. Maaselän kannaksella vih:n onnistui päästä sisäänmurtoihin. Omat voimat käyttät viivytystaisteluita. Täällä vih:n painopiste Juustjärven suunnassa. Vihollisen toiminnassa havaittavissa materiaalin ratkaiseva osuus ja jalkaväen taisteluarvon jatkuva heikkeneminen.
- Kokonaiskuva: Yhteensä on Suomen rintamilla todettu 7 armeijaa, 10 ak:aa, 45 div:aa ja 13 jv.prik:ia, 6 ps.prik:ia, 21 ps.rykmenttiä (yht. 6-700 ps.vaunua), 3 tyk.div:aa, 5 tyk.prik:ia eli jv:n org. tykistö ml. 83-90 tykistörykmenttiä (á 8 ptria = 32 putkea). Yhtymien vahvuudet vain 1/3 talvisodan aikaisista. Voimien jakaantuminen:
Karjalan kannaksella: 2 armeijaa, 6-7 ak:aa, 22-24 jv.div:aa, 5 ps.prik:ia, 17. ps.rykm:iä, 2 tyk.div:aa, 5 tyk.prik:ia, 43-48 tyk.rykm:iä.
Aunuksen kannaksella: 1 armeija, 3-4 ak:aa, 8 jv. div:aa, 3 jv.prik:ia, 1 ps.prik., 4 (7) ps.rykm:iä, 1(?) tyk.div., 1 (?) tyk.prik., 16-18 tyk.rykm:iä.
Maaselän kannaksella: 1 armeija, 6 jv.div:aa, 4 tyk.rykm.
Kotskoman, Uhtuan ja Kiestingin suunnat: 1 armeija, 1 ak, 6 div:aa, 1 jv.prik., 9 tyk.rykm:iä.
Kantalahden suuntaa: 1 armeija, 4 div:aa, 3 jv.prik; 7 tyk.rykm:iä.
Jäämeren suunta: 1 armeija, 2 div:a, 6 jv.prik:ia, 4 tyk. rykm:iä.
Todennäköinen ryhmitys Aunuksen kannaksella:
- 70. Mjv.Pr. Tuuloksen sillanpäässä,
  3.Merijv.Pr. Pisin suunnassa.
  272.D Uutujärven tien suunnassa
- XXXVII Ka.AK Aunuksenlinnan suunnalla:
- 98.Ka.D, 99.Ka.D ja 100.Ka.D.
- XCIX AK Koskenalan suunnalla:

27.9.

114.D, 310.D, 18.D ja 69.Mjv.Pr (?).
- IV AK (?) Kannaksen itäosassa:
- 150.Lin.alue ja 368.D.

Maaselän kannaksella: 313.D, 289.D ja 176.D.

Yleisesikunnan päällikön käsky evakuoinnin johtosuhteiden järjestelystä (1791/Op.1/23.b.sal.) (LIITE 893):
- Sotatoimien uhkaamien alueiden evakuointia valmistelee ja johtaa PM:n is.komentaja.
- Evakuointialueena ak:ien (vast.) hallinto-alue, päällikkönä ao. yhtymien is.komentaja. Muun sotilashallintoalueen päällikkönä PM:n is.komentaja.
- PM:n evakuointitarkastajaksi on pvm:llä 26.6.44 määrätty ev. V.A. Kotilainen.

PM:n op.os:n käsky n:o 1792/Op.1/23 b. sal. (LIITE 894):
- Impilahden ja Suistamon kuntien sekä Säkkijärven, Vahvialan, Nuijamaan ja Jääsken kuntien Moskovan rajan luoteispuolella olevien osien evakuointi on aloitettava suunnitelmien mukaisesti.

PM:n Järj.os:n käsky n:o 1528/Lkp.sal. (LIITE 895).
- Aun.R:n toimesta on kiireellisesti muodostettava Matkaselässä sijaitsevaan PM:n toimesta keskitettävistä yksiköistä yksi rajajääkäriprikaati (RJ.Pr.) Rj.Pr:n esikunnan runkona E/JR 23.

illalla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- IV AK: Saimaan kanavan ja Ventelän selän välillä torjuttu vih:n pataljoonan hyökkäys. Konkkalanvuorta vastaan vih. hyökkäsi päivän kuluessa kymmenkunta kertaa, mutta torjuttiin. Aamulla vih. jatkoi Leitimojärven pohjoispuolisen sisäänmurtoalueen laajentamista Leitimojärven länsipäähän sekä Vakkilan suuntaan saavuttaen menestystä väsyneiden ja osittain taisteluarvonsa menettäneiden 18.D:n osien vetäytyessä Kaaterin - Rauhanmäen tienoille. Vastatoimenpiteemme ovat käynnissä. Klo 19 lännestä hyökkäävä Jääkäriprikaati saavuttanut Aniskalan tien, luoteesta etenevät joukkomme ovat ylittäneet Ihantalan - Portinhoikan tien ja pohjoisessa hyökkäävät joukkomme ovat ankarissa taisteluissa Nurmilammen pohjoispuolella. Lännessä on joukkojamme hyökkäystaisteluissa pisteen 25 maastossa ja Kalliosuon koillispuolella. Vih:n vastarinta kaikkialla erittäin sitkeätä. Noskuanselän Saarenmaa tyhjennetty. Vellammen eteläpään länsipuolella heitettiin asemiimme tunkeutunut vih. pataljoona vastaiskulla takaisin sen menettäessä ainakin 100 miestä kaatuneita. Vellammen ja Osiinlammen välillä koko päivän voimakas vih. painostus. Kuukauppiin johtavan tien suunnassa on tarkistettujen tietojen mukaan eilen ja tänään tuhottu 11 ps.vaunua, 2 ryn.tykkiä ja 4 vetovaunua.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- Epävarmojen tietojen mukaan (puh.yhteydet katkenneet vih:n tykkiveneiden tulesta) joukot todennäköisesti Viteleenjoella, jossa ip:llä tilanne jonkin verran rauhoittunut. 8.D: III/JR 4 Säntämän pohjoispuolisissa kapeikoissa, I/JR 4 Niinselän lounaispuolella olevalla purolinjalla ja II/JR 45 sekä II/JR 4 puolustuksessa linjalla Sujärvi - p. 113.9. Kiivaita taisteluja käyty koko iltapäivän. III/JR 45, jolle lähetetty apuvoimia I/JR 45:stä, Utjärven länsipuolisessa maastossa. Aun.R:n käsky annettu tänään puolustukseen asettumisesta linjalle Vitele - Varloi - Nuosjärvi - Jessoila. Painopiste Vitelessä. 8.D klo 20 Aun.R:n kom:n alainen. VI AK:n jälkiyhteydet Laatokan rantatietä, 7. ja 8.D:n tietä Palalahti - Käsnäselkä ja Ään.RPr:n tietä Jessoila - Veskelys. 8.D:n joukkoja huolletaan ilmateitse. Hänislinnasta ympäristöineen evakuoitui sotatärkeä materiaali. Lentokentät räjäytetty.

27.6. illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Klo 11.35 vih:n voimakas tykistövalmistelu ja lentopommitus Kumsjärvien kannaksella. Sen jälkeen kahden komppanian hyökkäys pakotti tst.-etuvartiomme vetäytymään. Klo 13.00 pääsi vih. n. patl:n voimin ylittämään Kumsajoen Ylä-Kumsajärven pohjoispuolella, mistä se eteni maantielle p: een 204.5 pohjoispuolelle. Täältä se lyötiin vastaiskulamme takaisin klo 16.30 mennessä. Painostus tien suunnassa jatkuu.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Kirkkoniemen alueella vih:n ilmahyökkäyksessä vaurioita aiheutui. 25 vih.konetta pudotettiin.

27.6. (saap.) Kannaksen joukkojen Komentajan käsky n:o 237/Op.2 b sal./ 26.6. 44 klo 15.55 (LIITE 896).
- 11.D alistetaan heti IV AK:n komentajalle. Div. vaihtaa etulinjasta 18.D:n, joka kootaan Kilpeenjoen maastoon. Myös Ps.D:n vapauduttava kenr.luutn. Oeschin käyttöön.

28.6. aamulla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- IV AK: Lavolan tien suunnassa torjuttu vih:n hyökkäys. Nurmilammen sisäänmurtokohdassa ankarat taistelut jatkuvat vih.armeijakunnan tuhoamiseksi. Jääkäriprikaatin hallussa on nyt koko tie Aniskala - Kuusela Kuuselaa lukuunottamatta, mistä vih:n panssarien tukemat läpimurtoyritykset torjuttu. Luoteesta hyökkäävät joukkomme valtasivat klo 04.50 Kivilammen eteläpuolisen pisteen 34 ja jatkavat hitaasti vih:n sitkeästä vastarinnasta huolimatta. Pohjoisesta käsin vallattu kukkula 33 ja Nurmilahden kylä ja hyökkäyksemme jatkuu myös täällä. Idästä hyökkäävät joukkomme taistelussa kaivautuneen vih:n kanssa n. 150 m. Talinmyllystä pohjoiseen kulkevan tien itäpuolella. Kalliosuon koillispuolella on motitetun vih.kompp:n tuhoaminen käynnissä. Näätäläjärven ja Noskuanselän välillä samoinkuin Vellan- ja Oisiinlammen välillä vih:n kiivaat hyökkäykset torjuttu.
- III AK: Vih. suoritti Vuoksen sillanpääasemaamme vastaan kaikkiaan kolme kiivaan tulivalmistelun edeltämää hyökkäystä, mitkä torjuttiin.

aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- VI AK:n joukkojen vetäydyttyä rantatien kohdalla Viteleenjokilinjalle suuntasi vih. hyökkäyksensä Djatskova Goran kohdalla asemiamme vastaan. Länsi-itä suunnassa kulkevalla Viteleenjoen osuudella olleet joukkomme vetäytyivät tämän johdosta luoteeseen ollen etulinjan kulku tällä hetkellä Viteleenjoki - Sar "r" - p. 26.6. - Klh. Sorbola.

8.D: III/JR 4 vetäytynyt Säntämän pohjoispuolelta Niiniselän maastoon. JR 45 siirtynyt vih:n eilisiltaisen kovan painostuksen johdosta uusiin asemiin linjalle Puskujärvi - Vagjärvi.

7.D: varmistusosastomme irtaantunut vih:n painostamana Keskotjärven suunnalla. Etulinja nyt Voorusjärven eteläpuolella. Joukkomme poistuneet suunnitelman mukaisesti Länislinnasta puolen yön aikaan ollen nyt jälkiosastoillaan Vilgan tasolla.

ÄAn.RPr:n jälkiosastot Suojujoella Uksjärveen saakka.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- I/21.Pr. irtaantunut klo 24.00 Kumsjärvien kannakselta. JR 33 Semsjärvi - Karsikkojärvi linjalla. III/JR 56 Pylväsjokilinjalla, josta aloittanut klo 07 vetäytymisen Selkinjärvi - Enenkilampilinjalle.

28.6. aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Kiestingin suunnan pohjoissivustalla on Kaposenjärven pohjoispuolella ollut toinenkin tukikohtamme joutunut vih:n haltuun. Oma tied.osastomme valtasi vih:lta kukkulan 2 km. kaakkoon Heinäjärvestä.
- Pohjoiskaista: Vih.koneiden ja mt.veneiden hyökkäyksessä ja vih:n tykkitulessa saattuettamme vastaan 2 900 brt:n oma alusta upposi. 18.vih.konetta ammuttiin alas. N. 40 vih.koneen uusitussa hyökkäyksessä Kirkkoniemeen ja saattuettamme vastaan Jarfjordin suulla yksi rahtialus syttyi tuleen ja ajettiin matalikolle, ja muitakin vaurioita aiheutui. Todennäköisesti 34 vih.konetta pudotettiin.

aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2210:
- Taisteluissa Narvin seuduilla saksal. T-veneet ampuivat 1 vmv:n tuleen.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1093:
- Vih:n lentoja 103, koneita 508, joista n. 40/n. 310 Aunuksen kannaksella. Lentotoiminnan painopiste alueella Rajakontu - Vitele.
- Omia lentoja 48, koneita 119. 4 BL sekä 5 saksal FW-190 pommittanut Talin silta-aluetta. Silta vaurioitui.
- Omat tappiot: BL-186 Talin luona, 1 PE tuhoutui vih.tulessa, mutta ohjaaja pelastui.
- Vih:n tappiot: 27.6. 13 konetta (3 PE-2, 9 IL-2 ja 1 AC) it:n pudottamina + 3 hävittäjien alasampumaa täh.palloa. Aik.ilmoitettujen lisäksi it. pudottanut Aunuksessa 4 konetta (2 IL-2, 1 AC ja 1 LA-5).

Kenraalieversti Dietlin 23.6.44 tapahtuneen kuoleman johdosta on Saksan valtakunnan Johtaja määrännyt kenraalieversti Rendulic'in 28.6.44 vastaanottamaan Lapissa toimivan Vuoristoarmeijan päällikkyyden.

Kenraalieversti Rendulic käynnillä PM:ssa.

PM:n Järj.os:n käsky n:o 1552/Lkp.sal.
- Kotij.E:n toimesta siirretään Järjestelykeskus 1 Kontiolahdelta Pieksämäelle siten, että henkilöstön ohjaus alkaa Pieksämäen kautta 3.7.44 klo 24.00.

illalla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- Päivän taisteluille on ollut olennaista vih:n erittäin voimakas ilmatoiminta ja pyrkimys laajentaa Nurmilammen sisäänmurtokohtaa.
- IV AK: Kärstilänjärven länsipuolella ja Kärstilänjärven - Leitimojärven kannaksella voimakkaita vih.hyökkäyksiä, jotka torjuttu. Taistelut jatkuvat. Sisäänmurtoaluettaan on vih. voimakkaasti yrittänyt laajentaa saavuttaen menestystä koillisessa, jossa tunki väsyneet 18.D:n osat Portinhoikka - Ihantala tien länsipuolelle sekä pohjoisessa, jossa pakotti joukkomme jonkin verran vetäytymään. Itään vih. hyökkäsi panssarien tukemana. Joukkomme vetäytyneet linjalle p. 29 - Pahavuori - Pahakorpi. Vahvistetun jääkäriprikaatin päivällä yrittämä hyökkäys tieltä Aniskala - Kuusela tyrehtyi vih:n sitkeään vastarintaan ja erittäin kiivaaseen tykkituleen. Päivällä koillisesta alkanut uusi hyökkäyksemme saavutti n. klo 19 Ihantala - Portinhoikka tien sekä linjan Ruunakorpi - Leipäsuo. Vastatoimenpiteitämme on huomattavasti vaikeuttanut vih:n harvinaisen voimakas ilmatoiminta. Repolanjärven ja Näätälänjärven välillä vih. hyökkäsi kolmessa kohdassa n. komppanian voimin, mutta torjuttiin tuottaen sille 100 miehen tappiot kaatuneina.

28.6. illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Suurmäkeen johtavan tien suunnassa torjuttu vih. patl:n tykistön tukema hyökkäys.
- 8.D: Vih. päivän kuluessa koko div:n lohkolla aktiivinen. Niiniselän lounaispuolisella purolinjalla I/JR 4 torjunut vih:n psv:jen tukemat hyökkäykset. Ip:llä vih:n psvt onnistuneet tunkeutumaan asemiimme. 8.D:n kom. antanut käskyn siirtyä uusiin asemiin linjalle Tuulosjoki - Tuulosjärvi - Vahjärvi - Matsajärvi.
Lisäys: JR 4:n kahden patl:n parhaillaan irroittautuessa hyökkäsi vih. psv:llaan asemien läpi. Ainakin 16 psv:a päässyt Niiniselkään.
7.D: Vuorusjärven eteläpuolelta varmistusosastomme vih:n painostamana vetäytynyt Topasjärven tienhaaran tasolle.

illalla Laat.RPr:n tilanneilmoitus n:o 2075:
- Vitelenjoella etulinjassa olleet torjuntakomppaniamme ovat luovuttaneet asemansa VI AK:n joukoille. Prikaatin tappiot Tuuloksen - Vitelen taisteluissa: 1 + 1 + 2 kaat., 1 + 4 + 28 haav. ja 1 au kadonnut.

29.6. aamulla V, IV ja VI AK:n tilanneilmoitus:
- IV AK: Saimaan kanavan ja Ventelänselän välillä vih:n hyökkäysyritykset torjuttu. Isoniityn itäpuolella joukkomme tuhosivat vih. tukikohdan aiheuttaen 200 miehen tappiot. Lähes 100 pommikoneen, tykistön ja panssarien tukemana vih. illalla hyökkäsi Ventelänselän, Kärstilänjärven, Leitimojärven välillä tunkien länsiosassa joukkojamme jonkin verran taaksepäin linjan Suokkaanjärvi - hiekkakuopan tasalle. Aamulla vih:n ankara hyökkäys jälleen käynnissä Saarelan tien molemmin puolin. Ainakin 4 vih:n ps.-vaunua tuhottiin Konkkalan maastossa. Leitimojärven pohj. puolella vih:n kiivas hyökkäys työnsi jääkäriprikaatia n. 1 km:n länteen, mutta välittömällä vastaiskulla vih. heitettiin asemistamme sille huomattavia tappioita tuottaen. Ihantalan tiellä vih. on painostanut voimakkaasti Vakkilan suuntaan, ja sillä on hallussaan tienosa Mustalahti - Marjamäki n. 1 km:n syvyisenä luoteeseen. Pohjoiseen hyökkäävä vih. valtasi Ruunakorven, jonka pohjoispuolelta Leipäsuohon joukkomme ankarissa taisteluissa. Pohjoissuunnalla taistellut JR 12:n ns. vankipataljoona 50 -prosenttisesti hajaantunut ennen taistelua. Pahavuoren suunnalla asemiimme tunkeutunut vih. heitettiin vastaiskulla takaisin. Vellammen eteläpäästä n. 400 m. lounaaseen olevan kukkulan joukkomme valtasivat, mutta myöhemmin vih. erittäin kiivaan tyk.valmistelun jälkeen otti sen takaisin. Vellammen - Oisiinlammen välillä, sekä Kaukauppiin johtavan tien suunnassa toistuneet vih.hyökkäykset torjuttu.
- III AK: Vuoksen rintamalla vih. pienehköin voimin yritti kolmessa eri kohdassa venein ja lautoin ylittää Vuoksen, mutta torjuttiin.

:

aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Vitelen suunnalla aloitti vih. klo 18.00 voimakkaan tulivalmistelun jälkeen hyökkäyksen n. rykm:n voimin. Vih:n onnistui päästä Viteleenjoen yli n. 2 km:n levyisellä rintamalla n. 2 km:n syvälle. II/15.Pr:n vastaisku löi vih:n Viteleenjoen taakse muualla, paitsi Kaukoijärvelle vievän tien suunnassa, jossa vih:lla 1 km:n levyinen kaista. Klo 3.00 aloitettiin patl:n voimin uusi vastahyökkäys. Vih:n sillanpäätä supistettu. Vastahyökkäys jatkuu.
- 8.D: Vih:n Niiniselkään tunkeutuneet hv:t jatkaneet hyökkäystään Tihverin suuntaan. Niiden eteneminen pysäytetty Tihverin eteläpuolella olevalle purolinjalle. Samanaikaisesti vih. hyökkäsi patl:n voimin Puskujärven länsipuolitse II/JR 4:n ja II/JR 45:n selustaan n. 1 km. Niiniselän itäpuolella. Patl:t joutuivat jonkun verran sekaisin, mutta on ne nyt koottu. Vih:n painostus ollut kova ja taistelut vaikeita. Vih:n psv:sta tuhottu 7.

29.6. aamulla - 7.D: Vih:n painostuksesta I/JR 9 siirtynyt n. 1 km. Topasjärven tien suunnassa luoteeseen. Terun tienhaaramaasto on tarkoitus pitää.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Karsikkojärven eteläpuolella n. 200-miehinen vih.osasto yrittänyt ylittää järveen etelästä laskevan joen. Hyökkäys torjuttiin kahdesti, jonka jälkeen vih. vetäytyi.

aamulla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Louhen suunnan pohj.sivustalla Heinjärven ja Kaposenjärven välisellä kannaksella vih.osaston onnistui tunkeutua asemiemme läpi. Kannaksella oleva kenttävartio on vielä hallussamme.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1094:
- Vih:n lentoja n. 135, koneita 950, joista 50/710 Karjalan kannaksella. Siellä Viipurin pohjois- ja koillispuolella vih:n suuret muodostelmat pommitus- ja maataistelukoneita pommittivat ja tulittivat rintamalinjaa sekä yhteyksiä, muutamien lentojen ulottuessa Lappeenrannan korkeudelle. Aunuksen kannaksella samoin vih:n lentotoiminta kohdistui etulinjaan ja selustaan.
- Omia lentoja 26, koneita 132. Aamupäivällä 5, illalla 11 konetta pommitti Talin siltaa ja tietä Tali - Mannikkala. Myös saksalaiset suorittivat useita hyökkäyksiä 119 Stuka- ja 30 Jabo-koneella samalle alueelle. Talin sillat katkaistu ja 3 panssaria tuhottu.
- 10:ssä ilmataistelussa Karjalan kannaksella ammuttiin alas 46 konetta ja 2 tähystyspalloa. Aunuksen kannaksen länsiosassa ilmataistelussa 1 vih.kone syöksyi maahan.
- Omat tappiot: MT-437 ammuttiin alas ilmataistelussa Muijamaan luona. Ohjaaja pelastui haavoittuneena laskuvarjolla. Maaselän kannaksella jäi 1 MS palaamatta tukikohtaansa.
- Vih:n tappiot: 61 konetta. Näistä omat hävittäjät ampuivat alas 45 (2 PE-2, 21 IL-2, 3 LA-5, 2 Lagg-3, 10 JaK-9, 2 AC, 4 Mustang, 1 U-2) saksalaiset hävittäjät 6 ja it. joukot 10 (3 Boston, 6 IL-2 ja 1 JaK- 7 B. Lisäksi hävittäjät ampuneet alas 2 tähystyspalloa.

PM:n op.os:n käsky n:o 1811/Op.1/23 b/sal. (LIITE 897):
- Lappeenrannan kaupungin, Lauritsalan kauppalan, Lappeen ja Ylämaan kuntien evakuointi on aloitettava suunnitelmien mukaisesti.

18.29 PM:n op.os:n käsky n:o 1823/Op.1/5 d sal. (LIITE 898):
- Vahvistetaan aikaisemmin puhelimitse annettu käsky, että 6.D alistetaan kenr.luutn. Oeschille myöskin operatiiviseen käyttöön nähden.

PM:n Järj.os:n kirjelmä 1570/Lkp.sal. henkilötäydennyskeskuksien sijoituspaikoista (LIITE 899).

Eversti K.A. Inkala määrätty Rj.Pr:in v.a. komentajaksi.

JR 1:n komentaja ev.luutn. T.V. Viljanen määrätty Aun.RE:n op.os:n v.a. päälliköksi.

Everstiluutn. K.J. Lyly määrätty JR 1:n v.a. komentajaksi.

JR 50:n komentaja, eversti Aho haavoittunut.

29.6. Tärkeimpien esikuntien ja sotatoimiyhtymien peiteluvut ja keskuspeitenimet. (LIITE 900).

PM:n op.os:n käsky n:o 457/Op.2/1 b/sal. (LIITE 901):
- Ään.RPr:ista irroitetaan yksi jv.patl., yksi psto ja yksi it.kompp. Siirto Lahdenpohjaan, jossa alistus Laat.RPr:lle.
  Joukkoja käytettävä pääasiassa Valamon puolustuksen vahvistamiseen.

illalla V, IV, ja III AK:n tilanneilmoitus:
- IV AK: Voimakas panssarien ja lentomuodostelmien sekä tykistön tukema hyökkäys pakotti Ventelänselän ja Leitimojärven välillä toimivat joukkomme sitkeiden taistelujen jälkeen vetäytymään linjalle Salmela - Hepolampi - Linnavuori - sana Konkkalan vuori. Vih:n toistuneet hyökkäykset Linnavuorta ja Konkkalan vuoren pohjoisia harjanteita vastaan torjuttiin ankarissa taisteluissa vih:lle suuria tappioita tuottaen. Ainakin 2 ps.vaunua tuhottiin. Leitimojärven pohjoispuolella sitkeästi taistelevat joukkomme työnnettiin järven länsipään tasalle. Erityisesti vih:n suurien lentomuodostelmien ja tykistön toiminta on täällä ollut ankaraa. Vakkilan ja Ihantalan suunnista päivällä aloitettu vastahyökkäys ei sanottavasti edistynyt vih:n raivokkaan vastarinnan vuoksi. Ruunakorven ja Leipäsuon välillä on koko päivän käyty kiivaita taisteluja. Iltapäivällä joukkomme vielä säilyttivät asemansa tuhottuaan 11 ps.vaunua.. Illan suussa väsyneiden joukkojemme oli ankaran painostuksen alaisina kuitenkin vetäydyttävä Ihantalanjärven eteläpään suuntaan.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 5.D:n lohkolla vih:n useita vähäisempiä hyökkäyksiä, jotka torjuttu. Sillanpääasemaansa vih. tuonut lisäjoukkoja. Kiertäen div:n vasemman siiven onnistui n. kahden kompp:n vahvuisen vih:n yllättäen päästä Zhelevnaja Goran maastoon, josta sen karkoittaminen käynnissä.
- 8.D:Vastatoimenpiteet käynnissä p:een 33.8. maastoon tunkeutunutta kompp:n vahvuista vih.osastoa vastaan. Klo 19.00 vih. aloittanut hyökkäyksen Tihverin suunnalla psv:jen tukemana. I/JR 45 vetäytynyt Ivki - Lambuksjärvilinjalle.
- 7.D: Voorusjärven molemmin puolin suorittamallaan hyökkäyksellä vih. pakotti I/JR 9:n vetäytymään linjalle Matsjärvi - Topasjärvi. Vastatoimenpiteet käynnissä. Lisäilmoitus: Matsjärven korkeudella ollut varmistusosastomme ylitettynyt. Vih. uhkaa tällä suunnalla 8.D:n sivustaa.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Ap:llä vih. n. patl:n voimin aloittama hyökkäys Päljärven pohjoispuolella jatkuu. Klo 11.45 ilmapommitusten tukema patl:n hyökkäys Mäntyselässä. Vih:n onnistui aikaansaadan sisäänmurto tien eteläpuolella kylän laitaan saakka. Joukkomme vetäytyivät Semsjärvi - Orehjärvilinjalle. Taistelu jatkuu.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Louhen suunnan pohj.sivustalla Kaposenjärven ja Heinäjärven kannaksella torjuivat joukkomme useita vih:n pataljoonan ja rykmentin voimin tekemiä hyökkäyksiä mutta vetäytyivät lopulta länteen.
- Pohjoiskaista: Länsi-Litsalla Edelweisskuppan itäpuolella neliössä p. 93, i. 62 hyökkäsi 2 joukkueen vahvuista vih.osastoa ja kolmas kahden joukkueen vahvuinen osasto kolmea vierekkäin olevaa tukikohtaamme vastaan. Hyökkäystä edelsi voimakas tyk. valmistelu. 2 vih.osastoa karkoitettiin tulellamme ja kolmas vastaiskulla.

29.6. illalla Laat.RPr:n tilanneilmoitus n:o 2077:
- Aikaisemmin ilmoitettujen alusmenetysten lisäksi on vih. Tuuloksen taisteluiden aikana menettänyt vartioveneen KM 15, joka on vaurioituneena ja miehistön jättämänä ajautunut rantaamme.

23.15 PM:n op.os:n käsky n:o 1825/Op.1/5 d. sal.:
- Aun.R siirtää viipymättä Er.P 21:n Salmiin, jossa se on kuormattava 30.6. 44 ap:llä kuljetettavaksi div:nsa yhteyteen.

30.6. aamulla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- IV AK: Saimaan kanavan ja Venetelänselän välillä torjuttu vih:n komppanian hyökkäys. Ventelänselän ja Leitimojärven välillä vih. aloitti illalla yli 100 pommikoneen, panssarien ja rumputulen tukeman voimakkaan hyökkäyksen, joka vastahyökkäyksestämme huolimatta johti Portinhoikan luoteispuolisten kukkuloiden menettämiseen. Joukkomme oli tällä suunnalla vedettävä II/JR 50:n miehittämän vastaanottoaseman (Ylä-Hovi - Kyöpelin vuoren pohj.puolella oleva kukkula p. 32 - Toivola) läpi. Pohjoisessa miehitetty Marjamäen pohj.puolella olevan aukean luoteisnurkka - Rauhamäki - Ihantalanjärven eteläkärki. Kurikkavuorelta suuntautuvan painostuksen takia ei varmistuksemme pääsyt Ihantalanjärven - Kivijärven välille, vaan joukkomme ovat tällä suunnalla linjalla Ihantalanjärven koilliskulma - Lakeasuon länsireuna kaartuen pisteeseen 18 - edelleen kukkulan reunaa itään. I/JR 25 asettunut puolustukseen Ihantalanjärvi - Salojärvi kannaksella. Pahakorpi - Repolanjärvi - Näätälänjärvi välillä. Joukkomme ovat taistellen vetäytyneet Salojärven - Kokkolanselän kannakselle sekä linjalle Kokkoselkä - Noskuanselkä.
- III AK: Sillanpääaseman keskiosassa jääkärijoukkueemme hyökkäsi vih. tukikohtaan tuhoten lyhyessä ajassa 110 miestä ja ottaen 3 vankia. Omat tappiot 2 kaat., 16 haav. ja 3 kad.

aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Klo 21.00 aloitti vih. vahvoin voimin tykistö- ja rakettitykkitulen tukemana hyökkäyksen Kaukoijärven tien suunnassa. JR 2 vetäytynyt n. 1-2 km Seppi - Käppä linjasta etelään. Käskyn mukaan JR 44 vetäytynyt Sorbolan kylästä p. 26.0 pohj.puolella olevan suokannaksen pohjoisosaan. Hyökkäyksemme vih:n karkoittamiseen Shelesnaja - Gorasta ei johtanut tulokseen.
- 8.D: Tihverin suunnalla aloitti vih. klo 19.10 hyökkäyksen n. kahden patl:n voimin ja psv:jen ja rakettitykkitulen tukemana saaden sisäänmurron tien suunnassa. Vih:n eteneminen pysäytetty Levalammen tasolle. JR 45:n joukot vedetty linjalle Levalampi - p. 138.7 koillispuolella oleva lampi - edelleen purolinjaa koilliseen p. 131.2 länsipuolelle. Iltayöllä vih. jatkoi painostustaan onnistuen puolenyön jälkeen murtautumaan uuden linjan läpi Varloin kylän eteläreunaan, jossa taistelut käynnissä.
- 7.D: N. kompp:n vahvuinen vih. pakottanut joukkomme vetäytymään Matsajärveltä luoteeseen johtavan eteläisimmän tien suunnassa p:een 190.3 maastoon. Pohjoisemman tien suunnassa n. patl:n vahvuinen vih. pakottanut joukkomme vetäytymään uusiin asemiin purolinjalta n. 1 km. pohjoiseen. Vih:n painostuksesta samoin vetäydytty Topasjärven eteläpuolella linjalle Tedrijärvi - Kurdasjärvi - Topasjärvi. Pyhäjärven pohj.puolella varmistus p:tten 140,8 - 131.1 tasolla.
- Aän.RPr.: Etulinja Tsevshajoella.

30.6. aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Illalla irtaantuivat joukkomme Orehjärvi - Semsjärven lounaispää linjalta ja saapuivat klo 1.35 Punjärvi - Torasjärvi kannakselle, mistä irtaantuminen klo 3.00.

aamulla Laat.RPr:n tilanneilmoitus n:o 2078:
- 2.Raut.Ptri on siirretty Salmin luoteispuoliseen maastoon sekä II/308.Kev.Ptri Lunkulaan.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1095:
- Vih:n lentoja n. 250, koneita n. 1300, joista Karjalan kannaksella 85/880. Suurin osa lennoista Viipurin - Vuoksen välillä, jossa suurin muodostelmin (pommituksia ja matalahyökkäyksiä rintamalinjassa ja sen välittömässä läheisyydessä. Aunuksen suunnalla jatkuvia häirintäpommityksiä ja matalahyökkäyksiä.
- Omia lentoja 35, koneita 168, joista 15/119 Karjalan kannaksella. Pommitettu tietä Talin luona ja kahta maantiesiltaa Kärstilänjärven länsipuolella. Stukat suorittaneet 2 pommitushyökkäystä 42 koneella Talin ja Suokkaan siltoja vastaan. Pommitushävittäjät tekivät 5 pommihyökkäystä Talin alueelle, jossa mm. 3 ps.vaunua tuhottu täyspsumalla.
- 4:ssä ilmataistelussa hävittäjämme ampuivat alas 4 IL-2, 4 PE-2, 2 JaK-9, 1 LA-5 ja yhden tuntemattoman hävittäjän.
- Omat tappiot: MT-439 ei palannut lennolta.
- Vih:n tappiot: 36 konetta, joista hävittäjämme ampuneet alas 12, saksal. hävittäjät 5 ja it. 18 (14 IL-2, 2 PE-2, 1 Boston, 1 AC). Lisäksi räjähti 1/2 ilmassa Lunkulan luona. - Aikaisemmin ilmoitettujen lisäksi on it. pudottanut Kannaksella 28.6. 1 IL-2:n.

12.32 PM:n op.os:n käsky n:o 1841/Op.1/5 d sal. :
- 2.Er.Pst.Os. siirretään heti rautateitse Joutsenoon, jossa se alistetaan IV AK:lle.

19.07 PM:n op.os:n käsky n:o 1850/Op.1/5 d sal.:
- Rj.P 3 otetaan nykyisellä sijoituspaikallaan Salmissa Ylipäällikön reserviksi. Patl. tullaan liittämään perustettavaan Rj.Pr:iin.
  Rj.P 5 jää toistaiseksi II AK:n käyttöön. Sen liittämisestä Rj.Pr:iin käsketään erikseen.

20.00 Ylipäällikön toimintaohje Aun.R:n ja II AK:n komentajille (1851/Op.1/5 d sal.) (LIITE 902):
- II AK:n tilapäinen alistus Aun.R:lle peruutetaan.
- Viivytystaistelun 1.vaiheen takarajaksi määrätään linja Rajakontu - Vieljärvi - Säämäjärvi - Vuohtjärvi - Lintujärvi - Soutajärvi - Jänkäjärvi, jolle joukkojen asetuttava puolustukseen.
- Tästä asemasta vetäytyminen mitä sitkeintä viivytystaistelua käyden. Tehokas sissitoiminta järjestettävä.
- Aikaisemmin Aun.R:stä irroitettavakvi käsketty div. saa toistaiseksi jäädä Ryhmän käyttöön.
- RTR 13 alistetaan op.suhteessa Aun.R:n komentajalle.

PM:n op.os:n käsky n:o 1849/Op.1/5 d.sal. (LIITE 903):
- Väliraja Aun.R:n ja II AK:n välillä 30.6.44 klo 18.00 lähtien Hyrsylä (II AK:lle ml.) - Sotjärvi - Vahatjärvi - Lohmoijärvi.
- Aän.RPr. alistetaan II AK:lle.

PM:n op.os:n käsky n:o 831/Op.3/III a sal. (LIITE 904) kahden kev.it.ptrin ja neljän kev.it.jaoksen siirrosta.

30.6.
(saap.)

"Sonderorientierung" ajalta 22.-28.6.44:
- Itä: 23.6. alkaen Hgr. Mitte ankarissa torjuntataisteluissa ylivoimaisena hyökkäävää vihollista vastaan. Vih. saavuttanut useita syviä läpimurtoja. Vitebskistä ja Orshasta luovuttu. Bobrnisk vielä 9.A:lla. 4.A:lla varmistuslinja Dnieprin länsipuolella. 3.Ps.A varustaa uutta puolustuslinjaa alueella Bobr - Lepelin eteläpuoli - Väinäjoki. Oma panssariryhmä kokoontumassa vastaanottamaan vihellista Minskin alueella.
- Välimeren alue: Vih:n ei ole onnistunut saavuttaa operatiivista läpimurtoa. Vih:n hyökkäyksen painopiste edelleen länsi- ja keskilohkoilla.
- Länsi: Vih:n ei ole onnistunut laajentaa sillanpääasemaansa Ornesta itään. Caenin alueella ankarat ps.taistelut. Cherbourgin alueella ankarat taistelut. Itse kaupungissa käydään kiivaita katutaisteluja talo talolta. Satama vielä saksalaisten hallittavissa.

PM:n Järj.os:n käsky n:o 1616/Lkp. sal.
- Kotij.E:n toimesta on heti kutsuttava palvelukseen jv:n v. 1904 sekä senjälkeen syntynyt palveluskelpoisuusluokkiin A I, A II ja B I kuuluva alipäällystö ja miehistö. Palvelukseen kutsutun henkilöstön on oltava keskitys valmiina 4.7.44. Hel.skp:n ja EUud. skp:n palvelukseen astuvat miehet sijoitetaan kaikki Täyd.P 14:een.

PM:n Järj.os:n käsky n:o 1620/Lkp.sal.
- Tykistön Tarkastajan toimesta lakkautetaan linnoitustykistöjoukot. Syv.Lin.Psto 4:n henkilöstö luovutetaan Aun. R:n kenttätykistön täydennykseksi. Maa.Lin.Psto 2:n III, IV ja V AK:ien kenttätykistön täydennykseksi, Maa.Er.Lin. Ptrin II AK:n ruotsinkielisen kenttätykistön täydennykseksi, Maa.Lin.Psto 1:n ja Syv.Lin.Psto 3:n sotatoimiyhtymien kenttätykistön täydennykseksi samoin Syv.Lin.Psto 1:n ja Syv.Lin.Psto 2:n henkilöstöt.

PM:n Järj.os:n käsky n:o 1621/Lkp.sal.
- ItäKar.SE:n toimesta on koottava suomalainen tässä vaiheessa tarpeeton henkilöstö Kontiolahteen, missä jää edelleen ItäKar.SE:n alaiseksi muodostaen HTK/ItäKar.SE:n.
- PM:n Sot.Hall.os:sta irroitettava henkilöstö on myös lähetettävä HTK/ItäKar.SE:n, jossa siirretään ItäKar.SE:n kirjoihin.

Eversti E.I. Järvinen määrätty JR 50:n komentajan v.s:ksi eversti Ahon haavoittumisesta johtuneen sairauden ajaksi.

illalla

V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- IV AK:n alueella joukkomme ovat vetäytyneet oikealla siivellä uudelle pääpuolustuslinjalle (1:20000; Marjamäki ml. - Tähtelä pl. - Vesala - Peltola ml. - Pekarila pl. - Ihantalanjärven länsipuolella oleva niemi .. Saljärvi - Opatta - Kokkoselkä - Karisaari - vesistölinja Noskuanselkään). Karhumäestä ja sen pohjoispuolisesta maastosta joukkomme vetäytyivät iltapäivällä vih:n ankaran painostuksen alaisina pääpuolustuslinjalle, missä miehitysjoukkoina Tähtelän suunnassa olleet JR 48:n osat jättivät asemansa. Vih:n jalkaväkeä pääsi siten tunkeutumaan päävastarinta-asemaamme. Vastatoimenpiteet käynnissä. Ihantalanjärven itäpuolella ja Kookin kanavalla on vih:n hyökkäykset torjuttu sille huomattavia tappioita tuottaen. Varsin kovia taisteluja on päivän kuluessa käyty vih:n panssareita vastaan lähinnä Ihantalan suunnassa. Klo 16 mennessä tuhottu 46 ps.vaunua, joista ilmavoimat 20.IV AK:n ilmoituksen mukaan on ak. 30.6. mennessä tuhonnut 351 ps.vaunua.

30.6. illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- VI AK:n Vitelen suunnalla jatkoi vih. suurin voimin hyökkäystään. Painopiste Laatokan - Kaukoijärven suunnassa. Vih:n ankaran painostuksen vuoksi joukkomme vetäytyneet Rajakontu - Kaukoijärvi linjan eteläpuoliseen maastoon sekä myöhemmin Kaukoijärven suunnassa kylän pohjoispuolelle. Suurimäen suunnassa vih:n painostuksen tähden vetäydytty linjalle Nousemajärvi - Suurimäen aukeitten eteläreuna.
- 8.D: Klo 7.30 aloitti vih. jälleen voimakkaan hyökkäyksen Varloin kylää vastaan 18 psv:n tukemana. Ankarien taistelujen jälkeen vetäytyivät joukkomme Varloin kylän pohjoisreunaan. 5 psv. tuhottu, toiset kääntyneet Kinalahden suuntaan. II/JR 4 viivyttää Varloi - Pannila tien suunnassa. I/JR 4:llä vahv. JR 45 (- II P) alistetaan 7.D:lle.
- 7.D: Vih:n painostus lisääntyi Gishjärven - Hiisjärven - Topjärven välillä. Vih. aikaansai muutamia läpimurtoja, jonka johdosta joukkomme vetäytyneet Hiisjärvi - Kangasjärvi - Kukoilampi - Topjärvi linjalle. Kukoilammen itäpuolella saarrettu vih. komppania.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Klo 11.00 tunkeutui suunnassa Säitämä - Kortassi - Keltoselkä edennyt n. patl:n vahvuinen vih. Juustjärvi - Koikari-tielle ja löi Elmusjärven kohdalla etelään edenneen Jääk.K/21.Pr:in hajalle.
- 21.Pr:in komentaja ottanut rintamavastuun Vahv.1.D:n komentajalta Juustjärvi - Porajärvi tien suunnassa. 1.D:n joukot siirtymässä Säämäjärven suuntaan.

illalla Roi:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Tammakkolammen purolinjalla ainakin 2 patl:n vahvuisen vih:n hyökkäykset torjuttiin.
- Pohjoiskaista: Itä-Litsalla vih. hyökkäsi erittäin voimakkaan tulivalmistelun (yli 7000 kr.) jälkeen tukikohtaamme vastaan Litsavuonosta n. 4 km. etelään neliössä p. 00, i 75. Hyökkäys lyötiin takaisin vastaiskulla.

illalla Laat.RPr:n tilanneilmoitus n:o 2079:
- RTR 13:n joukot on päivän kuluessa lopullisesti irroitettu maarintamatehtävistä. 310.Kev.Ptri ja jaos 4.Mt.K-Ptristä on irroitettu VI AK:n käytöstä RTR 13:n käyttöön.

30.6. (saap.) Kannaksen joukkojen Komentajan käsky n:o 234/Op. 21.sal./29.6.44 klo 15.30 (LIITE 905).
- Vih:n painostuksen vuoksi oikeutetaan IV AK siirtämään puolustuksensa oikealla siivellä ylimalkaiselle linjalle: Saimaan kanava - Ventelänselkä - Riihimäki - Vakkila - Ihantalanjärvi - Salojärvi - Kokkoselkä - Noskuanselkä, missä liittyy nykyiseen pääpuolustuslinjaan.
- Ps.D irroitetaan Kannaksen joukkojen Komentajan käyttöön Kilpeenjoen pohjoispuoliseen maastoon, -
- 18.D alueelle Rättijärvi - Käräjärvi.
- 6.D alistetaan sitä mukaa kuin se saapuu IV AK:n komentajalle.

30.6. (saap.) Aun.R:n käsky n:o 3634/III a/14 sal./27.6.44 (LIITE 906):
- Aun.R jatkaa vetäytymistään asettuen puolustukseen yleiselle linjalle Vitele - Varloi - Nuosjärvi - Jessoila ja vasemmalla Aun.R:n komentajalle alistettu II AK puolustautuu linjalla Säämäjärvi - Vuohtjärvi - Lintujärvi - Jänkäjärvi.
- Aun.R:n ryhmitys: VI AK, 8.D, 7.D ja Aän.RPr.

1.7. aamulla

V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- V AK: Vih. komppanian yrittäessä ylittää Uuraan salmen muutamia viholisia pääsi saaren keskiosaan, missä niiden tuhoaminen käynnissä. Samaan aikaan 14 vmv:ttä ja 6-8 maihinnousuvenettä käsittävä osasto liikehti Teikaria kohti ja pääsi pureutumaan saaren eteläosaan. Vastatoimenpiteet käynnissä. Saimaan kanavan ja Ventelänselän välillä vih:n hyökkäysyrityksiä, osittain ps.vaunujen tukemana.
- IV AK: Tähtelän suunnassa sisäänmurtautunut vih. karkoitettiin vastaiskulla. Illalla tunkeutui Ihantalan hautausmaalle 10 ps.vaunun tukemana vih:n iskuosasto. Vih. karkoitettiin ja 8 ps.vaunua tuhottiin. Taaempana ryhmittyneistä vaunuista lentäjät tuhosivat lisäksi 3, joten eilen tuhottiin kaikkiaan 57 ps.vaunua. Käätymäen - Kuukaupin tien suunnassa voimakkaan valmistelun jälkeen hyökännyt vih. patl. torjuttiin.

aamulla

Aun.R:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Vih. jatkoi yön kuluessa tykistön ja psv:jen tukemana hyökkäystään painostaen erikoisesti Laatokan rantamaaston ja Rajakonnun suunnissa. Rantaluhkolla vetäydytty purolinjalle, mutta tällä taistellut Rj.P 1 saanut käskyn ottaa entiset asemansa Rajakonnun tasalta. Eteneminen käynnissä. Rajakonnun suunnassa torjuttu vih:n hyökkäykset, 1 psv. tuhottu. Hyökkäyksemme Kaukojärven takaisinvaltaamiseksi ei ole alkumenestä tyksestä huolimatta vielä johtanut tulokseen. Taistelu jatkuu. Klo 4,00 alkanut .patl. ja 2 kompp. hyökkäys Suurimäkeä vastaan voimakkaan tykistön tukemana. Er.P 18/8 vetäytynyt kylän etelälaitaan. Taistelu jatkuu.
- 8.D: JR 4 (- I P) + II/JR 45 siirretty Palalanti - Suurimäki tien suuntaan.
- 7.D: Div:lle alistettu JR 45 (- II P). Klo 1,00 päättynyt kiivas n. 6 tuntia kestänyt metsätaistelu, jolloin I/JR 9 torjui Topasjärven länsipuolitse pyrkivän vih. rykm:n hyökkäykset sekä vahv.II/JR 9 löi hajalle edellisestä lännempänä edenneen toisen vih. rykm:n. Vih:n 64.D:n eteneminen siten pysäytetty. JR 8 (- I P) torjunut vastaiskulla useat vih. hyökkäykset Hiisjärven - Kivesjärven linjaa vastaan, JR 9 aiheuttanut vih:lle 650:n ja JR 8 560:n miehen tappiot. Vahv.7.D aloitti irtaantumisen jv:n päähosilla klo 5,00 jälkijoukkojen jäädessä narhauttamaan vih:a sitkeällä viivytystaistelulla. Div. ryhmittymässä puolustukseen Vieljärvi - Vuchtjärvi linjalle.
Ään.RPr. alistettu II AK:lle.

aamulla

Roin tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Pohjoissivustalla on kaksi omaa pataljoonaamme miehittänyt Heinäjärven kylän.
- Pohjoiskaista: Eilen illalla Itä-Litsalla ilmoitetun hyökkäyksen suorittanut vih.osasto oli komppanian vahvuinen.

aamulla

Meriv:n tilanneilmoitus № 2216:
- Klo 1,25 vih. suoritti maihinnousun Teikarsaareen 14:llä vmv:llä ja maihinnousualuksella vallaten saaren järvikannasta myöten. Klo 5,05 mennessä oli vih. työnnetty mereen ja saaren kärkeen, jossa sillä n. 400 m hallussaan. Vastatoimenpiteet käynnissä. 7 omaa mt.venettämme vaurioitunut.

Ilmav:n tilannetiedoitus № 1096:
- Vih:n lentoja n. 150, koneita 1270. Itäisellä Suomenlahdella hyökkäyksiä eri kohteita vastaan. Karjalan Kannaksella painopiste edelleen Viipurin koillispuolella, missä suuret muodostelmat pommittivat ja tulittivat etulinjaa ja lähiselustaa. Pommituksia Juustilassa, Ihantala - Kaipolassa ja Lappeenrannassa. Aunuksen Kannaksella lentotoiminta laimeampaa kuin aikaisemmin. Pommituksia ja matalahyökkäyksiä etulinjaan ja selustaan.
- Omia lentoja 60, koneita 241. Illalla ja yöllä yht. 81 konetta pommitti psv. keskityksiä. Ihantalan eteläpuolella. Saksalaiset suorittivat 7 Jabohyökkäystä (yht. 76 konetta) em. kohteisiin.
- Juustilan - Ihantalan seuduilla käyty 4 ilmataistelua, joissa ammuttu alas yht. 26 konetta.
- Vih. tappiot: 30.6.44 50 konetta, joista omat hävittäjät ampuneet alas 26, saksal. hävitt;t 3 ja it.ja rit.joukot 21 konetta.

1.7. Puolustusministeri, jalkaväenkenraali Waldén käynnillä PM:ssa.

20,12 PM:n Op.os:n käsky N:o 1862/Op.1/5.d/sal.:
- Kss.kompp:lla ennestään kuuluneiden kss.matariaalin huollon sekä savutus- ja desinfektiotehtävien lisäksi on komppaniat koulutettava yhtymien panssaritorjuntareserviksi, lähinnä rintaman läpi murtautuneiden panssareiden tuhoamiseksi.
- Kss.valmiuden ylläpitämiseksi on kss.komppaniat jatkuvasti pidettävä toimintakykyisinä varsinaisia tehtäviään varten.

illalla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- V AK: Vih: useaan otteeseen pienehkön voimin suorittamat hyökkäysyritykset Revansaareen ja Suonionsaareen torjuttu.
- IV AK: Vih. on maatalistelukoneiden, panssarien ja tyk:n tukemana hyökännyt Marjamäen ja Tähtelän välillä kahteen otteeseen, Ihantalan kirkon suunnassa sekä Myllymäellä. Hyökkäykset torjuttiin osittain vastaiskuin. Eilisillan jälkeen ilmoitettu tuhotun 27 ps.vaunua, joista 11 lentäjien toimesta.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Vih. jatkanut kiivaita hyökkäyksiään Nurmoistenmäen purolinjaa ja Rajakontua vastaan. JR 2 vetäytynyt Saarijärven korkeudelle. 2 psv:a tuhottu. Suurimäessä 6 tunnin raivokkaat taistelut. Kylä luovutettu vih:lle. Aun.R:n kom:n käskystä muodostettu tst.os. Elomaa (pl. Er.P 18) Saarimäen suunnalla, joka alistettu VI AK:n kom:lle, tst.os. siirtyy Kanabron kautta Orusjärvelle.
- 8.D: Palolahti - Suurimäki suunta alistettu 8.D:lle.
- 7.D: Joukot irtaantuneet puolustusasemistaan vih:n sanottavammin häiritsemättä. Aun.R:n kom. määrännyt JR 45:n (- II P) reservikseen.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Iltapäivällä ylitti 60- miehinen vih.osasto Suojujoen Kindasovossa lautoilla. Lisää vih.joukkoja tulossa. Oma varmistus nyt linjalla Alasalmi - Kindasovon pohjoispuolinen maasto - Villavaara. Juustjärvellä aloitti vih. klo 13 voimakkaan hyökkäyksen n. kahden komppanian voimin tien suunnassa. Aahden tunnin taistelun jälkeen ja em. saarrostusuhkan alaisina joukkomme vetäytyivät Semsvaaran kylän korkeudelle.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus N:o 2217:
- Teikarsaareen maihinnoussut vih. lyötiin klo 7,00 mennessä. klo 9,10 vih. teki uuden yrityksen, joka tyrehtyi rantaviivan puolustajain tuleen. Maihinnousun suoritti III/JR 185/ 284.D/2.IskuA ja 25 alusta.

2.7. aamulla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- IV AK: Yöllä vih. alkoi kompp:n voimin ja 6 psv:n tukemana hyökkäyksen Tähtelän luona. Taistelu jatkuu. Ihantalan lounaispuolella tykistömme tuhosi 1 psv:n. Yöllä vih. ylitti Salojärven aution kohdalla n. kompp:n voimin. Vastatoimenpiteet käynnissä.

aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- VI AK. Vih:n klo 22,00 aloittama kiivas tykistön ja psv:jen tukema hyökkäys pakottanut joukkomme irtaantumaan Saarijärven tasalta. Vaaroinmäen kohdalla kiivaat taistelut. Kivilahden suunnalla illalla vih. kompp:n 6 psv:n tukema hyökkäys. Psv:stä 2 tuhottu.
- 7.D: Illalla hyökkäsi vih. n. pati:n voimin Vieljärven koillispäässä viivytysasemiamme vastaan. Vih:n onnistui työntää väsyneet joukkomme tien suunnassa linjalle Jyrkilä - p. 128, jossa sen eteneminen pysäytettiin. Vih:n ilmatoiminta erittäin vilkasta.

2.7. aamulla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Vih. hyökkäsi päätien suunnalla ja tien molemmin puolin voimakkaan tykistötulen tukemana yht. n 2 pataljoonan voimin ja pääsi n. 1 komppanialla tunkeutumaan asemiimme p-1340 i. 9810 kohdalla. Vih:n hyökkäys torjuttiin tulellamme ja vastaiskulla pakotettiin asemiimme päässyt viholiinen vetäytymään. Samaan aikaan torjuttiin vih:n n. komppanian voimin suorittama hyökkäys Ebsjärven länsirannalla olevaa kenttävartiotamme vastaan. Vih. jätti jälkeensä 60-70 kaatunutta ja 2 vankia. Omat tappiot tarkistamattomien tietojen mukaan 4 kaat. ja 18 haav.

Ilmav. tilanneilmoitus № 1097:
- Vih:n lentoja 185, koneita 820. Karjalan Kannaksella lentotoiminnan painopiste Ihantala - Pullilan alueella. Pommituksia ja tulituksia etulinjassa, hyökkäyksiä liikenneyhteyksiä vastaan. Elisenvaarassa ja Lappeenrannassa melkoisia vaurioita ratapihoilla. Aunuksen Kannaksella matalahyökkäyksiä Rajakontu - Lunkula ja Vieljärvi - Kolatselkä suunnissa ja rintamalinjassa.
- Omia lentoja 37, koneita 150. Pullinniemen eteläpuolella pommitettu vih:n laivasto-osastoa., jolloin 2 laivaa upposi ja 1 sai osuman syttyen palamaan. Stukat suorittaneet 6 hyökkäystä (93 konetta) ja Jabot 6 (20 konetta) Ihantalan eteläpuolella psv:ja vastaan ja Uuraan - Kaislahden alueella laivoja vastaan.
- 4 ilmataistelua Juustila - Simola - Luumäki alueella. 11 vih. konetta pudotettu.
- Vih. tappiot 1.7. 29 konetta.

15,47 PM:nop.os;M käsky № 1887/Op.1/5.d/sal:
- Aun.R siirtää JärPsto 3:n ilman kalustoa olevan yhden ptrin miehistön uuden jär.ptrin perustamista varten Käkisalmeen, jossa se alistetaan III AK:lle.

15,48 PM:n op.os:n käsky № 1886/Op.1/5.d/sal:
- 3.Er.Pst.Os., siirretään rautateitse Pitkärantaan, jossa se alistetaan Aun.R:lle edelleen ohjausta varten VI AK:aan liitettäväksi.

18,40 PM:n op.os:n käsky № 1889/Op.1/5.1/sal: LIITE 907.
- 122.D alistetaan myös op.käyttöön nähden kenr.luutn. Oeschille käytettäväksi Viipurinlahden puolustukseen.
- Rv.Pr. aluksi alistettuna 122.D:lle, on irroitettava ja ryhmitettävä reserviksi siten, että se on käytettävissä tarvittaessa myös ISuom.RPr:n lohkolla.
- 10.D:n ryhmityksestä on huomioitava käyttömahdollisuus Viipurinlahden rannikolle, ja Saimaan kanavalle Suomenvedenpohjan ja Rättijärven välillä.

19,00 PM:n op.os:n käsky № 1888/Op.1/5.d./sal:
- Aun.R irroittaa viipymättä 11.D:lle kuuluvan ja sen mukana siirrettäväksi käsketyn Er.P 21:n, kuljettaa sen autokuljetuksin rautatiekuljetuksin siirrettäväksi dan varteen ja kuormaa sen div:n yhteyteen.

19,50 Ylipäällikön toimintaohje Aun.R:n ja II AK:n komentajille (1190/Op.1/5.d./sal.) LIITE 908:
- 1. Aun.R irroittaa heti yhden div:n Kolatselän suunnasta ja siirtää sen Pitkärannan asemaan, jonka se miehittää Salmin ja Uomaan teiden suunnissa ja ryhtyy varustustöihin.
- 2. Aun.R oikeutetaan päävoimin tilanteen siihen pakottaessa siirtymään puolustukseen linjalle Salmi - Tulemajärvi, viimemainitussa paikassa niin, etteivät Hyrsylään johtavat tiet avaudu vh:lle.
- 3. Varauduttava siihen, että Mantsia voidaan puolustaa.
- 4. On varauduttava siihen, että päähosa joukoista mahdollisessa myöhemmässä vaiheessa tullaan suuntaamaan Unselujärven-Loimolan suuntaan.
- 5. II AK:n pyrittävä säilyttämään aikaisemmin käsketyt puolustusasemansa.

illalla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- IV AK: Vih:n hyökkäys Tähtelän suunnassa torjuttiin aamuyöstä. Vakkilan ja Ihantalan suuntaan vih. painostanut pitkin päivää tykistön ja aika ajoin maataistelukoneiden tukemana. Vesalan - Harjulan suunnassa vih:n onnistui voimakkaan tyk.keskityksen jälkeen murtautua asemiimme, mutta heitettiin vastaiskulla takaisin. Sisäänmurtautuneet 3 psvaunua tuhottiin ja muualla lisäksi 2 maajoukkojemme ja 10 lentäjiemme toimesta. Salojärven ylimenoon osallistui ainakin 2 vih. pataljoonaa, joista vain osa pääsi Pyöräsaareen. Aution taloraunioissa vielä puolustautuvien kahden joukkueen tuhoaminen käynnissä. Vih:n aamulla savuverhon suojassa, 8 veneellä tekemä hyökkäysyritys Mannikkalanmäkeen torjuttiin.

2.7. illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Klo 11,2o torjuttu vih:n 2 kompp:n voimin suorittama tykki- ja rakettitykistötulen tukema hyökkäys.
- 8.D: Kedjärven tasolla oliut Er.P 18 vetäytynyt vih:n saarrostusuhan vuoksi Ruokokoskella olevan I/JR 8:n asemien taakse. Aun.R:n kom. käskenyt siirtää reservinsä osittain (I-JR 45) Koirinojalle osittain (III/JR 45) Tulemajoelle. Kuljetukset autoilla käynnissä.
- 7.D: Yöllä aloittamallaan hyökkäyksellä onnistui vih. työntämään Palalahti - Teru tien suunnassa joukkomme Jurgilitsau kylän länsipuolelle. Vastaiskulla lyötiin vih. takaisin itse kylään.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Omat joukkomme ovat viivytystaistelua käyden vetäytyneet Säämäjärven suuntaan. Etulinjan kulku: Suojujoki Sot.ja Vahetjärven kannaksella - Säämäjärvi 1. 600 kohdalla. Porajärvi - Karhumäki tien suunnalle vetäytyivät joukkomme klo lo:30 vih:n painostaessa tien suunnassa ja yrittäessä saarrostusta. Semsvaarasta 2 km. länteen. Klo 18 katkaisi vih. 7 km. Semsvaarasta luoteeseen tieyhteyden edessä viivyttävään komppaniaamme. Vastatoimenpiteet käynnissä.

illalla Roin tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Heimjärven eteläpuoliselta järvikannakselta pysähtyi kahden oman pataljoonan hyökkäys vih:n voimakkaaseen vastarintaan.
- Keskikaista: Tammakkolammen purolinjalle tunkautuivat hyökänneet osastomme vih. asemiin. Voimakas vih.tuli ja vih:n vastaisku pakoittivat joukkomme vetäytymään.

Ka.Jo.K:n käsky Nº 300/Op.2b/sal./29.6.44 klo 23.00 LIITE 909:
- 3.Pr:n alistaminen V AK:n komentajalle.

Ka.Jo.K:n käsky Nº 306/Op.2b/sal./30.6.44 klo 11.50.LIITE 910.
- 11.D:n kokoaminen alueelle Torikka - Kananoja Ka.Jo.K:n alaiseksi.

Ka.Jo.K:n käsky Nº 315/Op./6a/sal./30.6.44 klo 19.17 LIITE Nº 911
- V AK:n vasemman sivustan tykistön tehtävistä.

Ka.Jo.K:n käsky Nº 316/Op.2b/sal./30.6.44 klo 9.20 LIITE 912:
- Saimaan kanavan saumaosaston ja Saimaan kanavan hävitysosaston muodostumisesta.

III AK:n käsky Nº 1856/III/3b sal./30.6.44 klo 22,oo LIITE 913:
- III AK:n valmistautuminen vetäytymään vain komentajan käskystä linjalle Vuoksenniska - Immolanjärvi - Hiidenjärvi - Laukila - Hiitolanjärvi - Rasinselkä. Viivytystä varten muodostetaan taisteluosasto Hersalo. Irtaantumisen, vetäytymisen ja viivytyksen järjestelyä.

Aun.R:n käsky Nº 3728/IIIa/14 sal./30.6.44 LIITE 914:
- Aun.R puolustautuu oikealla siivellään Salmin - Siirimäen - Kinälahden linjalla. 8. ja 7.D:n on vetäydyttävä sitkeästi viivyttäen yleiselle linjalle Kinälahden järvi - Vieljärvi - Sotjärvi - Säämäjärvi. 8.D:n (- rykm.) valmistauduttava siirtymään Palalahden seudulle.

II AK:n käsky Nº 2146/III/2 sal./29.6.44 LIITE Nº 915:
- Os. Wahrenin alistaminen JR 56:lle ja sen viivytystehtävistä. JR 56:n pääosat määrätään ak:n kom:n reserviksi Leppäniemen seudulle, yksi patl. Tsalkin seudulle.

II AK:n käsky Nº 2166/III/2 sal./30.6.44 LIITE Nº 916: uutta puolustusryhmistystä varten:
- Os.Kesämaan tehtävänä asettua puolustukseen Sotjärvi - Säämäjärvi kannakselle. JR 56 (p. vahv.III P) + Er.P 11 alistetaan Aän.RPr:lle ja siirtyy Sotjärvi - Säämäjärvi kannakselle. Os. Wahren Munjärvellä suoraan ak:n kom:n alaisena. 1.D luovuttanut 30.6. klo 15.00 rintamavastuun 21.Pr:n kom:lle ja siirtyy ak:n oikealle siivelle (sen vas. raja Unusjärvi - Vatselänjärven pohj.pää - Päljärven pohjoispää).

3.7. aamulla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- V AK: Oravansaareen tunkeutunut vih. tuhottiin iskuosastomme toimesta.
- IV AK: Tykistön tukemana ja savuverhon suojaamana Männikkösuon yli hyökännyt kompp:n vahvuinen vih.osasto torjuttiin ja sille tuotettiin n. 30 miehen tappiot. Aution talorauniot puhdistettu viholliesta.
- III AK: Vih. hyökkäsi keskiyöllä puolen tunnin tyk.valmistelun jälkeen kahdessa kohdassa Vuoselmen sillanpääasemaa vastaan kummassakin n. pataljoonan voimin. Tulitaistelun jälkeen hyökkäykset torjuttiin.

aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Illalla hyökkäsi vih. voimakkaan tykistötulen tukemana n. 2 patl:n voimin Pebrun kylän ja Räimälän kansakoulun kohdalla asemiimme, mutta lyötiin vastaiskulla takaisin. N. klo 23.00 hyökkäsi vih. Murtojärven suunnassa I ja II/15.Pr:n sivustaan ja selustaan onnistuen valtaamaan Hanhiselän. Patl:t olivat pakotettuja vetäytymään Orusjärven tien vasteen. Rj.P 4 lähetetty avuksi. Klo 2.00 aloitti vih. jälleen erittäin voimakkaan tykistövalmistelun jälkeen useamman patl:n voimin hyökkäyksen päätien suunnassa onnistuen kiivaan taistelun jälkeen murtautumaan asemiimme tien pohjoispuolella. Vastahyökkäyksemme heitti vih:n takaisin pientä murtumaa lukuunottamatta, jonka puhdistus käynnissä. E.m. Sudirunsjärven suunnalta tulleen vih:n saarrostusuhkan vuoksi, joka uhkasi Miinalanjoen puolustusta, antoi Aun.R:n kom. aamuyöstä VI AK:n kom:lle tämän pyynnöstä johtuen oikeuden määrätä sen hetken, jolla puolustus on siirrettävä Tulemajoki-linjalle.
- 8.D: Illalla hyökkäsi vih. Ruokokoskella ollutta I/JR 8:aa vastaan katkaisten samanaikaisesti tien n. 5 km. pohjoisempana. Tämän johdosta I/JR 8 vetäytyi tien länsipuolelle v.m. pohjoispuolella olevalle lampilinjalle. Vih:n uusittu hyökkäys kompp:n voimin torjuttu.
- 7.D: Hyökkäyksillään vih. pakottanut vetäytymään Vieljärvi - Palalahti tien suunnassa Kukkoilan kylän itäpuolella olevalle järvikannakselle.Aamuyöstä aloitti vih. tien suunnassa hyökkäyksen 2-3 patl:n voimin. III/JR 9 vetäytymässä pääpuolustuslinjalle (Vieljärven luoteiskulmauta luoteeseen). Klo 1,05 Aun.R:n kom:n käsky, jonka mukaan 8.D ottaa rintamavastuun tien Vieljärvi - Palalahti suunnassa, suojaa 7.D:n vetäytymistä, vetäytyy sitten 7.D:n asemien läpi päävoimin U-linjalle. 7.D:n asemat Tulemajärven korkeudella.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- N. 5 km. Mundjärveltä länteen hyökkäsi kahden komppanian vahvuinen vih.osasto puolenyön aikaan tyk.- ja krh.tulen tukemana tien suunnassa, mutta torjuttiin vih. menettäessä n. 80 miestä kaatuneina. Joukkomme ovat täällä vetäytyneet n. 2 km. Eilisessä iltailmoituksessa mainittu eristetyksi joutunut komppaniamme pääsi murtautumaan tien eteläpuolitse puolellemme. Vih. aloitti tämän jälkeen hyökkäyksen n. pataljoonan voimin kolmen psv:n tukemana asemiamme vastaan Soutojärven kylässä n. 9 km. kaakkoon, mutta torjuttiin. Joukkomme vetäytyneet Soutojärven kylän eteläpuolella olevaan viivytysasemaan.

Ilmav:n tilanneilmoitus 1098:
- Vih:n lentoja 110, koneita 735. Karjalan Kannaksella painopisteet Juustila - Vuoksi alueella ja Vuosalmen seudulla. Immolan lentokenttää ja Lappeenrantaa pommitettu.
- Omat lentojoukot suorittaneet 34 lentoa (194 konetta). Vakkila - Ihantalanjärven maastossa pommitettu vih:n panssareita, tykistö- ja joukkokeskityksiä. Stuka- ja Jabo hyökkäyksiä Ihantala - Vakkila alueella.
- 4 ilmataistelua, joissa pudotettu 23 vih. konetta.
- Omat tappiot 5 konetta.
- Vih:n tappiot 2.7. 35 konetta.

PM:n op.os:n käsky Nº 1911/Op.1/23b/sal. LIITE 917:
- Muutos PM:n käskyyn Nº 1791/Op.1/23.b/sal./27.6.44.

JR 30:n komentaja, ev.luutn. B.E. Polón määrätty pysyväisen silmäsairauden takia Kotijoukkojen komentajan käyttöön.

7.D:sta ev.luutn. K.V. Pakarinen määrätty JR 30 va.komentajaksi.

3.7. illalla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitukset:
- Päivän taisteluille olennaisia ovat olleet ankarat, meille menestyksälliset torjuntataistelut Ihantalan suunnalla. Aamulla alkoi vih:n yleishyökkäys Saimaan kanavan ja Salonjärven välillä.
- V AK:n lohkolla torjuttiin vih:n kompp:n voimin sucrittamat hyökkäykset Isonniityn p. 52,6, Harakkamäen ja Karhumäen suuntaan.
- IV AK:n alueella vih:n panostus keskittyi erityisesti Hoikkasuon maastoon, Vakkilan tien suuntaan sekä Pyöräkangasta ja Ihantalaa vastaan. Hoikkasuon suunnassa vih. heitettiin vastaiskulla takaisin tuottaen sille huomattavia tappioita. Vakkilan tien ja Ihantalan tien suunnassa hyökkäykset torjuttiin tulellamme. Pyöräkankaan maastossa sisäänmurtautunut vih. heitettiin koko päivän raivokkaiden taistelujen jälkeen takaisin tuottaen sille ainakin 400 miehen tappiot kaatuneina. Ihantalanjärven ja Salojärven välillä torjuttiin n. 500- miehisen vih.osaston hyökkäys Myllymäen maastossa. Salojärven yli venein yrittäneet vih.osastot karkoitettiin tulellamme. Lentäjien toimesta on tuhottu varmuudella 18 ps.vaunua päivän kuluessa.
- III AKn alueella on tulellamme torjuttu vih:n ylimenoyritykset Pölläkkälän ja Suurpääniemen luona.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Munjärven länsipuolella vih. aloitti klo 13 tien suunnassa n. kahden komppanian voimin krhien tukemana hyökkäyksen, mutta torjuttiin. Iltapäivällä vih. yritti kiertää Pertjärven pohjoispuolitse joukkojemme sivustaan. Vastatoimenpiteet käynnissä.

illalla Roin tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Louhen suunnan pohjoissivustalla torjuttiin vih. pataljoonan hyökkäys Heinäjärven kylää vastaan.
- Keskikaista: Pohjoissivustalla Tammakkolammen purolinjalla käytyjen taistelujen aikana 27.6. lähtien ovat omat tappiot 89 kaat., 461 haav. ja 25 katoissa.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus № 2221:
- Vih:n 40-50 alusta käsittänyt laivasto-osasto risteillyt Koiviston salmessa. Osastoa tulitettu. Se vetäytyi Makslahden suuntaan.

22,40 PM:n op.os:n käsky № 1912/Op.1/5d/sal.:
- II AK siirtää yhden täyd.patl:n 6.D:a varten rautatcitse Joutsenoon, jossa se alistetaan IV AK:lle.

Ka.Jo.K:n käsky № 342/Op./2b.sal./1.7.44 klo 23,50 LIITE № 918.
V AK:n komentajalle:
- AK:n on valmistauduttava eri käskyllä vapauttamaan rintamasta Rv.Pr. ja JR 200, joiden vaihtoon käytettävä saksal. 122.D.

4.7. aamulla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- V AK: Vih:n maihinnousuvalmistelut Viipurinlahden etelärannalla jatkuvat vilkkaina.
- III AK: Vuosalmen sillanpääasemaa vastaan alkoi vih. hyökkäys, jota edelsivät erittäin voimakas tyk.valmistelu ja n. 100 pommikoneen pommitukset. Vih:n onnistui päästä Lauttamäen luona etumaiseen tst.hautaamme. Suurpääniemen edustalla on pieni vih.osasto päässyt omalle rannikollemme.

aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- VI AK, Klo 23.00 vihollinen aloitti ainakin pataljoonan voimin hyökkäyksen sillanpäätämme vastaan Koveron kaakkoispuolella. Klo 05,00 mennessä joukkomme vetäytyivät viivyttäen Tulemajoen länsirannalle räjäyttäen sillan, joten etulinja nyt kulkee kauttaaltaan Tulemajolella.
- 8.D, Tulemajoen länsirannan miehittäminen Palojärveltä Käsnäselkään vievän tien molemmin puolin käynnissä. III/JR 45:n komppaniaa vastaan Hiisjärvellä (Karmelistan luoteispuolella) vihollinen hyökkäisi n. komppanian voimin kahden psvaunun tukemana ja pakoitti komppaniamme vetäytymään 2 km. luoteeseen. Koivuselän suunnassa joukkomme alkoivat klo 04.00 vetäytyä. III/JR 4 viivyttää puolikaaressa Tulemajärven kaakkoispäässä

4.7. siksi kunnes myös 7.D:n joukot ovat lähvitse. II/JR 45 ja Er.P 1
Tulemajärven länsipuolella.
- 7.D: III/JR 8 marssinut Palojärvelle ja Hiisjärven suuntaan teh.
tävänä irroittaa III/JR 45. II/JR 8 Tulemajärven lounaispuolell
I/JR 8 liitetty rykmenttiinsä ja marssilla Palojärven suuntaan.
Vieljärven luoteispuolella vih. katkaisi iltayöllä tien pistei-
den 90,1 ja 106,7 välillä n. komppanian voimin. Tämän kohdan
itäpuolella kompp./II/JR 9, jonka vapauttamiseksi Palo...hden
suunnalta lähetettiin III/JR 9 ja osia I/JR 9:stä. Suurempia vi
voimia on vastassa. Naapurijoukkojen toimesta vapautettu Er.P 1
on siirtymässä Kalatselkään.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Lintujärven tien suunnalla on varmistuksemme vedetty järvikan-
nakselle 13 km. Lintujärvestä pohjoisluoteeseen. Jälkivarmistus
Kaitjärvellä. Soutojärven eteläpäässä 5 ps.vaunua tulittanut
asemiamme.

aamulla Roin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Tammakkolammen purolinjalla pysähtyi hyökkäyksemme
vih:n voimakkaaseen torjuntatuleen.

Ilmav:n tilannetiedoitus № 1099:
- Vih:n lentoja 140, koneita 730. Painopisteet Vilaniemi - Sate-
kijärvi -, Pulkila - Kilpeenjoki, Vuosalmi- ja Uuksu - Mantsi-
alueella.
- Omia lentoja 32 koneita 185. Pommitettu laivoja Makslahdessa
ja Koiviston salmessa ja maihinnousulaivastoa Teikarsaaren se-
lällä. Stuka- ja Jabo-hyökkäyksiä Ihantalan eteläpuolella vih:n
psv.- ja joukkokeskityksiä vastaan.
- 8 ilmataistelua, joissa pudotettu 24 vih. konetta.
- Omat tappiot 5 konetta.
- Vih:n tappiot 3.7.44 40 konetta.

10.58 PM:n lenn.san. № 1921/Op.1/5d/sal./ YE:n päällikön sähke Aun.R:n
komentajalle:
- Ylipäällikkö on käskenyt huomauttamaan, että täyd.patlja ei saa
käyttää taisteluyksikköinä ilman hänen lupaansa. Mikäli Ryhmään
liitettyjä täyd.patl:ia on vielä mukana taisteluissa, käskee
Ylipäällikkö irroittamaan ne ensi tilassa ja sijoittamaan ne
tarpeeksi kauas selustaan.

PM:n op.os:n käsky № 1924/Op.1/23.b.sal. LIITE № 919:
- Harlun kunnan evakuointi aloitettava.

18,45 PM:n op.os:n käsky № 1925/Op.1/5d/sal. LIITE № 920.
- Rj.Pr. alistetaan II AK:n komentajalle.
- Prik. keskitetään Suojärven alueelle, Rj.P 7 ja Rj.P 8 heti,
muut keskitysvalmiit yksiköt (Rj.P 3 ml.) II AK:n komentajan
määräämässä järjestyksessä. Purkamisasema Suojoki, Kev.Psto 17
keskitetään PM:n toimesta suoraan Suojoelle sen vapauduttua ny-
kyisistä tehtävistään.

19,00 PM:n op.os:n käsky № 855/Op.3/IIIa/sal. LIITE № 921:
- Aun.R ottaa vastaan pvm:llä 6.7.44 ilmatorjuntavastuun rautatie-
linjan Sortavala (pl.) - Matkaselkä (pl.) - Värtsilä (pl.) itä-
puolella.20.Kev.It.Ptri ja 94.Kev.It.Jaos siirretään Matkaselän
rautatiesolmun ilmatorjuntaan.

19,00 PM:n op.os:n käsky № 868/Op.3/IIIa/sal. LIITE № 922:
- Aun.R:stä irroitetaan viipymättä ja alistetaan II AK:lle yksi
Kev.It.Pston esikunta.

JR 49:n komentaja eversti F.R. Wahlbeck kaatunut.

Kotijoukoista ev.luutn. E.J. Vänttinen määrätty JR 49:n va.komen-
tajaksi.

PM:n Järj.os:n käsky № 5000/Järj.2/sal:
- Suhtautumisesta entistä ankarammin taistelusta pakenijoihin ja
sotilaskarkureihin.

4.7. illalla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- V AK:n alueella alkoi aamulla odotettu voimakas toiminta Viipurinlahden luoteisrantaa vastaan erittäin voimakkaan ilma- ja tykistötoiminnan tukemana n. 100 aluksella sumun suojassa. Vih:n onnistui saada jalansijaa Mäntysaaressa, Suonionsaaressa, Esisaaressa ja kerran torjutun yrityksen jälkeen myös Ravansaaressa, jotka saaret vih. ankarien taistelujen jälkeen sai haltuunsa. Suonionsaareen vih. nousi maihin erittäin vahvoin voimin. Koivusaareen päässyt vih. heitettiin mereen. Tervasaari, Kattilansaari, Rahkasaari ja Turkinsaari hallussamme. Naapurin alueella vih. saanut jalansijaa Teikarin - ja Melansaaressa ja ottanut Lammassaaren. Lentäjämme upottaneet suuren aluksen. Teikarin itäpuolella ja sytyttäneet 2 laivaa, tykistömme upottanut 3 ja vaurioittanut yhtä alusta. Taistelut jatkuvat.
- IV AK, Lakeasuon - Männikkösuon maastossa torjuttiin vih. hyökkäys. Eilen Ihantalan länsipuolella käydyissä taisteluissa on laskettu vih:lle tuotetun 1000 miehen tappiot kaatuneina.
- III AK:n alueella torjuttiin puoleen päivään mennessä vih:n aamulla Vuoksen eilanpääasemaa vastaan aloittama voimakas hyökkäys. Iltapäivällä vih. uudisti hyökkäyksen entistä kiihkeämmän tyk.- ja ilmatoiminnan tukemana pureutuen asemiimme Mansikkamäessä ja Kaskilampien luona. Raivokkaiden taistelujen jälkeen torjuttiin hyökkäys Mansikkamäessä taistelujen vielä jatkuessa Kaskilampien luona. Vih:n tappiot erittäin suuret. Esiintyneistä vih:n 22 ps.vaunusta tuhottu 5 ja 4 tehty liikuntakyvyttömäksi. Aamullinen ylimenoyritys Suurpääniemen kohdalla oli tehty harhauttamistarkoituksessa.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- VI AK:n klo 17 hyökkäsi vih. lyhyen tykistövalmistelun jälkeen sähkölaitoksen (eteläinen) eteläpuolella päästen joen yli ja asemiimme n. 500 m:n leveydellä.
- 8.D: Klo 16:een mennessä luovutti 8.D:n komentaja rintamavastuun Orusjärven ja Pultsoilan tien suunnissa 7.D:n komentajalle. 7.D:n alaisuuteen tai Palojärvellä taisteluun sidottu III/JR 45 ja Er.P 18/8, joka sai klo 13,20 Kolatselän eteläpuoleen käskyn siirtyä Muljananjärvelle ja varmistaa Koveron suunta. I/JR 45 edelleen Koirinojan pohj.puolisessa maastossa, II/JR 45 heitetty autokuljetuksin Uomiolle. JR 4 siirtymässä Käsnäselän maastoon ja 8.D:n komentoporras Lemettiin.
- 7.D: Palojärven suunnalla vih. hyökkää rykmentin voimin ja on se työntänyt III/JR 45:n Pienlammen tasolle, iltapäivällä onnistui n. 2 kompp:n vih.osaston päästä Tulemajoen yli Metsänvartijan kohdalla (Palojärveltä n. 3 km. länteen). Hiisjärven (Palojärveltä n. 8 km. itään) suunnalla pysäytettiin vih. hyökkäykset p. 76,1 korkeudelle. Tulemajärven itäpuolella toimineet joukkome asettuneet puolustukseen siten, että I/JR 9 miehittänyt asemat Evätsen järven pohj.rannassa, II/JR 9 tästä n. 4 km. Kolatselkään päin ja III/JR 9 koottavana Kolatselässä. III/JR 8 Hiisjärven suunnalla, II/JR 8 sen ja Tulemajärven välillä sekä I/JR 8 Tulemajärven länsirannassa p. 1,5 maastossa. Täyd.P 7 siirtyy kv.töihin Saarijärvi - Polvijärvi kannakselle.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Sämäjärven eteläpuolella, maantien ja järven välillä vih. aloitti klo 6,20 voimakkaan tyk.tulen tukemana hyökkäyksen n. kahden komppanian voimin ja pääsi asemiimme, mutta heitettiin vastaiskulla takaisin. Vih:n samassa paikassa klo 11.00 jälleen n. kahden komppanian voimin aloittama hyökkäys tyrehtyi alkuunsa jv.- ja tyk.tulemme vaikutuksesta. Klo 12.00 vih. hyökkäsi n. kahden komppanian voimin rautatien eteläpuolella, mutta tulemme pakotti vih:n peräytymään. Sämäjärven pohjoispuolella vih. pääsi nopealla hyökkäyksellä Ravanmäen maastoon tyk:n ja kolmen hv:n tukeman pataljoonan voimin ennenkuin paikalle e atiin lisävoimia. Lanbeltejärven eteläpuolella on tavattu vahvat länteen johtavat jäljet. Vastatoimenpiteisiin ryhdytty. Kaikki vih:n hyökkäykset on täällä torjuttu. Yksi kev.ps.vaunu tuhottu. Porajärven - Juustjärven tien suunnalla ei ole kosketusta.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus № 2223:
- Maksalahden suunnalta tullut n. 60- laivan laivasto-osasto alkoi klo 9,40 laajan koko päivän kestäneen sumuverhon suojassa maihinnousun Teikarsaareen ja Melansaareen sekä klo 10,55 Lammassaareen. Klo 11,25 Teikarsaaren kaakkoiskärvi vih:lla, klo 13,30 vih:n hyökkäys pysäytetty saaren järvikannakselle. Klo 16,00 mennessä vih. saanut haltuunsa Melansaaren itäkärjen. Toimenpiteet vih:n lyömiseksi Melansaaresta käynnissä. Suomalais-saksa-

4.7. lainen laivasto-osasto osallistunut maihinnousun torjuntaan. Omat aluksemme karkoittaneet vih:n Tuppulan ja Teikarsaaren välillä olleet alukset etelään. Vih:n ilmatoiminta kiivasta. Tyv:t Turunmaa ja uusimaa saaneet osuman sekä yksi saks.tyk.lautta poistumassa toiminnasta taistelukyvyttömänä.

23,10 PM:n op.os:n käsky № 1927/Op.1/5d/sal.:
- Aun.R:n ja II AK:n väliraja jatketaan seuraavasti:
- Muuanto (Aun.R:lle ml.) - Songeljärven pohjoisranta - Kotajärvi (II AK:lle ml.) - Hyrsylä - edelleen vanha raja.

23,25 PM:n op.os;n käsky № 1928/Op.1/5d/sal.:
- Ps.D otetaan komento- ja järjestelyasioissa suoraan PM:n alaiseksi 5.7.44 alkaen.

K:.Jo.K:n käsky № 380/Op./2b/sal/3.7.44 klo 11,25 V AK:n komentajalle LIITE 923:
- 122.D alistetaan myös op. käytön suhteen V AK:n komentajalle.
- Vahv.Rv.Pr. alistetaan vaihdon ajaksi 122.D:lle, vaihdon jälkeen Rv.Pr. ryhmitettävä reserviksi Peltolan maastoon. 10.D ryhmitettävä Hovinmaa - Rokkalanjoki alueelle.

Aun.R:n käsky № 3824/IIIa/14 sal./3.7.44 LIITE 924:
- Omat joukot puolustautuvat yleisellä linjalla Miinalanjoki - Ruokokoski - Jyrkilä - Mikkilänjärvi. Aun.R vetäytyy tilanteen siihen pakottaessa sitkeätä viivytystaistelua käyden puolustukseen linjalle Mantsinsaari (ml.) - Tulemajoki - Tulemajärvi - Sotjärvi irroittaen samalla 8.D:n U-linjalle.VI AK:n puolustuksen painopiste alueella Salmi - Kovero. 8.D ottaa rintamavastuun tien Vieljärvi - Palalahti suunnassa suojaten 7.D:n irroittautumista ja siirtyen sen jälkeen päävoimin U-linjalle, 7.D ryhmittyy pääosin puolustukseen Tulemajärven molemmin puolin.

5.7. aamulla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- V AK: Isonniityn maastossa torjuttu vih. komppanian ja Riihimäessä pataljoonan hyökkäys huomattavia tappioita tuottaen.
- IV AK:n alueella vih. eleitti ennen puoltayötä voimakkaan tykvalmistalun edeltämän sekä muutaman panssarin tukeman hyökkäyksen Tähtelän ja Ihantalanjärven välillä. Painopiste Pyöräkankaan maastossa. Hyökkäykset torjuttiin. Eilen todettu lentäjien varmuudella tuhonneen 8 ps.vaunua, mihin on laskettava lisäksi lukuisat tähystämättömät tuhoamiset.
- III AK: Vuoksen sillanpääasemassa iltailmoituksessa mainittu hyökkäys torjuttiin, jolloin 7 ps.vaunua tuhottiin ja 3 tehtiin liikuntakyvyttömäksi, mutta vih. aloitti pian sen jälkeen kolmannen kerran samana päivänä hyökkäyksensä Mansikkamäen luoteispuolella pureutuen asemiimme n. pataljoonan voimin. Keskiyön jälkeen suoritettu vastahyökkäyksemme ei johtanut tuloksiin. Taistelut jatkuvat.

aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Edetessään eilen valtaamastaan sillapäästä käsin lounaaseen ja luoteeseen päin voimakkaan tykistötulen ja ilmapommitusten turvin onnistui vih:n katkaista Koveron maantie Ritaselänmäen kohdalla. Vastahyökkäyksemme alkoi klo 00,20 (Rj.P 4, IV/15.Pr. ja Rj.P 3 toiminnassa), mutta se kilpistyi vih:n kiivaaseen tuleen. Viholl:isia noin rykmentin verran. Etulinja nyt: Tulemajoki - Saari n. 2 km. Hyttystä lounaaseen - Komoinmäen itä- ja pohjoisreunaan - siitä luoteeseen olevan aukean länsi - ja pohjoisreuna - Mustalaisenmäen itäreuna - Tulemajoki. Hyökätessään Koveron suunnassa noin kompp:n voimin viholl:inen ylitti Tulemajoen tunkeutui asemiimme kylän kohdalla. Taistelussa kaatui Er.P 15:n kom. majuri Lahtinen ja haavoittui vaikeasti ev.luutn. Lilius.
- 7.D: Eilen klo 16,15 ylitti n. kolmen komppanian vahvuinen vih. Tulemajoen Palojärven tasolla jatkaen etenemistään n. 5 km. länteen. Palojärven suunnalla hyökkäsi vih. koko yön raskaiden aseide

5.7. ja 8 psv:n tukemana. Hv:sta tuhottiin 3. IV/JR 45 vetäytyi ja on nyt taistelussa n. 1 km. valtakunnan ent. rajan eteläpuolella. III/JR 8 siirtyi p:n 76,1 maastosta n. 2 ½ km. luoteeseen polun ja joen vartoon. Tulemajärven eteläpuolella ja Evitsenjärven itäpuolella p:n 90,6 maastossa on vih:n eteneminen torjuttu.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Sämäjärven pohjoispuolella on vih:n toistuvat hyökkäykset lyöty takaisin Ravanmäen eteläpuolella. Taistelussa on vih:lle tuotettu n. 150 miehen tappiot kaatuneina. Munjärven tien suunnalla on joukkomme vedetty vih:n painostuksessa Vuoljärven p. 9800 i. 1400 kapeikkoon. 4.7. aamuilmoituksessa mainittuun Lanbaltejärven eteläpuolitse länteen etenevään vih. osastoon saatu kosketus Porajärven itäpuolella.p. 259,9 maastossa. Vih:n tuhoaminen käynnissä. Vih. käyttää runsaasti ilmavoimia tässä suunnassa.

aamulla Roin tilanneilmdtus:
- Pohjoiskaista: Eilen illalla hyökkäsi n. 30-40 vih:a pommikonetta vahvojen hävittäjävoimien saattaman Kirkkoniemen satamaa ja kaupunkia vastaan. Tällöin aiheutui huomattavia vahinkoja. Laivatappioita ei oliut , satama on kunnossa. 2 varmaa ja 2 epävarmaa vih. koneen pudotusta.

aamulla Meriv:n tilanneilmoitus: № 2224:
- Vih:n onnistunut tuoda Teikariin n. rykm. (JR 265/292.D). Koko yön kestäneiden sitkeiden taistelujen tuloksena on klo 6,45 mennessä Melansaari puhdistettu vih:sta ja Teikarsaari miltei kokonaan. Lammassaari on edelleen joukkojemme hallussa.
- Vih:n tappiot n. 4 vmv. tuhottu. Omista on tyv:t Hämeenmaa, Turunmaa ja Uusimaa sekä aputyv. Viena ja 2 vmv:tä sekä 2 saks.tukkilautta vaurioitunut.

Ilmav:n tilannetiedoitus № 1100:
- Vih:n lentoja 199, koneita 983. Kotkan - Suursaaren itäpuolella vilkasta lentotoimintaa. Hyökkäyksiä Vilaniemen seuduilla rannikkokohteita ja laivasto-osastoamme vastaan. Useat alukset vaurioituivat Karjalan Kannaksella painopiste edelleen Ihantalan alueella sekä Vuosalmella. Aunuksen Kannaksella painopiste rannikolla.
- Omia lentoja.30, koneita 176. Teikarin suunnalla pommitettu aluksia: 1 upposi, 2 syttyi palamaan. Yöllä pommitti 36 konetta pav.-, tykistö- ja joukkokeskityksiä Ihantalan eteläpuolella. Stuka- ja Jabohyökkäyksiä samoihin kohteisiin.
- 3 ilmataistelua, joissa pudotettu 8 vih. konetta.
- Ei omia tappioita.
- Vih:n tappiot 4.7.44 19 konetta. Aikaisemmin ilmoitettujen lisäksi 23.6. pudotettu 2 ja 3.7. 2 konetta.

18,55 PM:n op.os:n käsky № 1945/Op.1/5d/sal.:
- 4.Er.Pst.Os. keskitetään Pulsaan, jossa alistetaan V AK:lle.

19,15 PM:n Op.os:n käsky № 1947/Op.1/5d/sal. LIITE № 925:
- RTR 22 alistetaan sille alistettuine yksikköineen oper.suhteessa kenr.luutn. Oeschille alkaen 5.7.44 klo 23,00. Samalla siirtyy kenr. luutn. Oeschin komentaman lohkon oikea raja linjalle Ravijärvi - Pihlajajoki - Harsaari.

20,00 PM:n Op.os:n käsky № 1948/Op.1/5d/sal. LIITE № 926:
- Tilanteen kehitys Kolatselän ja Salmin suunnilla on johtanut siihen, että PM:n käskyillä № 1851/Op.1/5.d/sal./30.6.44 ja № 1890/Op.1/5.d/sal./2.7.44 II AK:lle annettu tehtävä muutetaan seuraavasti:
- 1. II AK:n oikean siiven joukot oikeutetaan siirtymään puolustukseen ylimalkaiselle linjalle Kalattoman parakit - Suojoki - Suojunsalmi - Tsalkki - Porajärvi.
  2. Tässä yhteydessä on Ään.RPr. irroitettava ja koottava Suvilahteen edelleen kuljetusta varten.

JR 44:n komentaja, eversti T.M. Elomaa kaatunut.

Ev.luutn. J.E. Rytkönen ottanut vastaan JR 44:n komentajan tehtävät väliaikaisesti.

illalla V, IV ja II AK:n tilanneilmoitus:
- V AK: Vih:n hyökkäysyritykset Hannustiensaareen ja Turkinsaareen torjuttiin ja suurin osa veneistä tuhottiin. Näissä yrityksissä tuhoutui vih:n 224.D:n I/JR 185.

5.7. - III AK: Vuoksen sillanpääasemassa on Mansikkamäen sisäänmurtokohta päivän kuluessa täydellisesti rajoitettu, mutta klo 18,00 vih. aloitti uudelleen hyökkäyksen sisäänmurtokohtaan. Taistelut jatkuvat. Vih:lle on arvioitu tuotetun eilen ja tänään ainakin 2000 miehen tappiot kaatuneina. Tänään tuhottu ps.kauhulla 1 KV-ps.vaunu ja 2 tehty liikuntakyvyttömäksi.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- VI AK, Salin pohj.puolisella sisäänmurtoalueella vih:n 5 psv:n ja tykistön tukema hyökkäys pysäytettiin klo 16,00 mennessä linjalle Salmi "i", pohjoispuolella Tulemajokeen laskeva puro - Multamäen koillisreuna (p. 44) - Kivisarkka - Pieni Marjakangas - sähkölaitos (pohj.). Ainakin yhdeksi divisioonaksi arvioidun vihollisen tappiot ainakin 3000 kaatunutta. Koveron luona aamulla syntynyt sillanpääasema puhdistettiin ap. kuluessa. Etulinjasta irroitettu Rj.P 3 saapumassa Uuksuun.
- 8.D: Joukkomme Onkilammensuon itäpuolella olevassa tienhaaran maastossa (kompp.) ja p:n 68,2 maastossa.
- 7.D: Vihollinen saavuttanut klo 17,00 mennessä linjan suo p:stä 81,92 - pohjoiseen - p. 94,5 - Tulemajärven länsirannalla oleva kapea niemi. Tulemajärven länsirannalla torjuttiin vihollisen noin pataljoonan voimin suprittamat hyökkäykset. Iltapäivällä joukkomme vetäytyivät uusiin vastaanottoasemiin Narvoistenjoelle.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Sotjärven länsipuolisessa maastossa on puolustuksemme vih:n painostuksesta vedetty Näämäjärvi - Sotjärvi kannakselta Suojärvelle. Säämäjärven eteläpuolella vih. aloitti klo 11,20 eteentyönnettyyn tukikohtaamme maantien ja rannan välissä tulivalmistelun, jonka vielä kestäessä jv. hyökkäsi ja sai aikaan sisäänmurron klo 11,50. Samanaikaisesti alkoi n. pataljoonan vahvuinen vih. osasto levittäytyä etelään Korsan kylän suuntaan. Eteentyönnetystä tukikohdasta luovuttu. Korsan suunnalla taistelut jatkuvat. Säämäjärven pohjoispuolella vih. painostaa tyk:n ja krh:ien tukemana lisävoimia saatuaan Ravanmäen suunnassa. Taistelu jatkuu. Munjärven tien suunnalla on joukkojemme vetäytyminen Kivatsu-linjalle (i. 2000) käynnissä. Porajärven itäpuolella p. 259,9 maastossa on tuhottu ja osaksi lyöty hajalle vih:n n. pataljoonan vahvuinen saartava osasto. Sen tappiot ainakin 150 miestä kaatuneina. Takaa-ajo käynnissä.

illalla Roin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Tammakkolammen purolinjan maastossa arvioidaan vih:n 26.6. lähtien menettäneen n. 450 kaat. ja 500 haav.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus № 2225:
- Taistelut riehuivat Teikarin- ja Melansaarissa aamuun klo 7.00 saakka, jolloin molemmat saaret olivat hallussamme. Klo 10.00 suoritti vih. uuden maihinnousun Teikarsaareen ja klo 10.20 Melansaareen. Klo 12.35 oli Melansaari puhdistettu vih:sta. Ylivoimaisen vih:n painostuksen vuoksi annettu käsky Teikarsaaresta vetäytymisestä. Henkilöstö poistunut saaresta klo 14.30 mennessä.
Suomalais-saksalainen laivasto-osasto oli ut taistelussa vih:n mtv:den kanssa. Aputyv:t Aunus ja Viena vaurioituneet. Yksi vih:n mtv. räjähti. Osastomme vetäytyi klo 15.00 mennessä.

5.7. aamulla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- V AK: Teikarsaaren evakuointi on loppuunsuoritettu, samoin Melansaaren, lukuunottamatta varmistuselimiä. Illalla vih:n yritys Vasikkasaareen ja Hannustensaareen torjuttiin. Myöhemmin yöllä vih. kuitenkin pääsi pienehköin voimin maihin kumpaankin saareen. Taistelu jatkuu.
- III AK: Illalla alkaneella hyökkäyksellään vih. saanut haltuunsa sillanpääaseman etelä isestä Lauttalahdenmäestä Vuosalmen lossille saakka sekä pienen sisäänmurtoman Kirkkosaarenlammen eteläpuolella. Vastatoimenpiteemme käynnissä.

6.7. aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Yön kuluessa on Niemelänniemeen siirretty n. puolet Mantsinsaaressa olleesta kalustosta sekä pieniä osia III/JR 2:sta. Vihollinen jatkoi koko illan kiivaita ps.vaunujen tukemia hyökkäyksiä Salmin kirkon suunnalla sekä sillanpääasemasta käsin. Joukkomme vedettiin iltaan mennessä linjalle Terhalan aukkoiden luoteisreuna - Porali - Kirkkojoki. Vihollisen ilmatoiminta erittäin vilkasta. It. pudotti eilispäivän kuluessa 16 konetta.
- 8.D: Asemamme Mustalampien korkeudella. Tien Palojärvi - Käsnäselkä suunnassa vih. on hyökännyt ps.vaunujen (11 kpl.) tukemana ja joukkomme vetäytyneet linjalle Muljanjärvestä kaakkoon.
- 7.D: Joukkomme Tulemajärven länsipuolella Tulemajokilinjalla, jonka luoteismutkassa kuitenkin sillanpää. Tulemajärven pohj.puolella joukkomme ovat vetäytyneet Kolosjokilinjalle, jota puolustaa III/JR 9; varmistusosastomme Rekkuselän seudulla, II/JR 9 Käsnäselässä.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Suunnitelmanmukainen vetäytyminen sujuu rauhallisesti. Säämäjärven luoteispuolella joukkomme ovat asettuneet puolustukseen Kivatsunjärvi - Kivatsunjoki linjalle.

aamulla Meriv:n tilanneilmoitus № 2226:
- Vetäytyminen Teikarsaaresta on loppuunsuoritettu. Melansaari on tyhjennetty klo 21.45 lukuunottamatta saareen jätettyä varmistusta.

aamulla Laat.RPr:n tilanneilmoitus № 2090:
- Mantsinsaaren evakuointi aloitettu.

Ilmav:n tilannetiedoitus № 1101:
- Vih:n lentoja 114, koneita 751. Hyökkäyksiä rannikkokohteita ja laivasto aluksia vastaan Viipurinlahden seuduilla. Maarintamilla toiminta hiukan laimentunut. Painopisteet Juustila - Ihantala - Vuosalmi ja Käsnäselkä - Pitkaranta - Salmi alueilla.
- Omia lentoja 19, koneita 153. Turkinsaaren läheillä olevia vih.aluksia pommitettu, 1 upposi, useita syttyi tuleen. Illalla pommitti 34 konetta panssarikeskityksiä Äyräpään tienhaaran länsipuolella ja yöllä joukkoja ja kalustoa Ihantalan eteläpuolella. Osumat maalialueille. Jabo-hyökkäyksiä Ihantalan alueella.
- 3 ilmataistelua Teikarsaari - Koivisto alueella. 15 konetta pudotettu.
- Omat tappiot 2 konetta.
- Vih. tappiot 5.7.44 37 konetta.

PM:n Op.os:n käsky № 1961/Op.2/23.b/sal. LIITE 927:
- Virolahden ja Miehikkälän kuntien sekä Korpiselän ja Ilomantsin kuntien Moskovan rajan kaakkoispuolella olevien osien evakuointi on toimeenpantava suunnitelmien mukaisesti.

VI AK:n va. komentaja, kenr.maj. Blick määrätty palaamaan toimeensa 2.D:n komentajana.

2.D:n komentaja, kenr.maj. I.A.E. Martola määrätty VI AK:n va. komentajaksi.

Riiassa toimivan Luftflotte 1:n komentaja, kenr. Pflugbeil käynnillä PM:ssa.

illalla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- Rannikkoalueella vih:n valmistelut voimakkaaseen maihinnousuyritykseen käynnissä erityisesti Uuraassa.
- V AK: Hamnustien saari puhdistettu. Avoin Vasikkasaari hallitaan tulellamme.
- IV AK: Illalla vih. aloitti kiivaan tulivalmistelun jälkeen voimakkaan hyökkäyksen Pyöräkangasta vastaan ja onnistui saamaan kilometri syvyisen ja levyisen sisäänmurroon. Vastatoimenpiteet käynnissä.
- III AK: Vih. on Vuoksen siltapääasemassa laajentanut murtoaluetta, joka ulottuu nyt Kirkkosaarenlammen eteläpuolelta lossille. Vastahyökkäyksemme vih. pystäytti aktiivisella ps.vaunujen käytöllä, mutta uusi hyökkäyksemme on nyt alkamassa. Ps.kauhulla tänään tuhottu kolme KV-vaunua ja yksi P-34 sekä vaurioitettu pahoin yhtä KV-vaunua.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Mantsisaari tyhjennetty. III/JR 2:n pääosat Markinniemi - Kaita-linjalla. Vih. voimakas painostus sekä Salmi - Uuksu että

6.7. Kovero - Uusikylä suunnissa on jatkunut kehittyen rajuiksi taisteluiksi; etulinjan kulku: Kobelinniemi - Tavainsuo "s" - Iivanankangas - Kirkkojoki - Törisevänsuo "o":n kautta kulkeva puro - Vepsäislampi.
- 8.D: Muljanjärvestä kaakkoon olevalla purolinjalla torjuttu vih. hyökkäys. Osia JR 4:stä suorittaa kenttävarustustöitä Lavajärven maastossa sekä U-linjalla Lemetin kohdalla.
- 7.D: Päivällä onnistui n. kompp:n vahvuisen vih.osaston ylittää Tulemajoki pisteessä 52,9 n. 2 km. etelään. Tulemajärven länsi- ja pohjoispuolella hyökkäsi vih. kamulla pakoittaen joukkomme vetäytymään linjalle Loimozhjoki - Ivkozhakylä - siitä koilliseen ja häiriten vetäytymistä voimakkaalla tyk. tulella, ps.vaunuilla ja maataistelukoneilla.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Sotjärveltä länteen, Hyrsylän eteläpuolella olevaa tienhaaraa kohti on marssilla vih.osasto, jonka vahvuutta ei vielä ole todettu. Ps.-vaunujen ääniä kuultu. Sotjärven länsipuolella on etulinjamme Suojoella. Etelään pistävä,mutta Sotjärven rannassa on kuitenkin tyhjennetty. Hyrsylässä varmistaa sivustaamme vahvistettu pataljoona Kolatselän suuntaan. Sotjärvi - Sämäjärvi kannaksella joukkomme ovat vetäytymässä. Inatjärven länsipuolella vih:een heikko kosketus. Sämäjärven pohjoispuolella tiellä, Ravanmäen maastossa vih. 4. ja 5.7. kahden rykmentin voimin tekemissä hyökkäyksissään tappiot ovat n. 700 miestä kaatuneina. Etulinjamme on Kivatsujoki - ja järvilinjalla (i. 9500).

illalla Roin tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Pohjoisrivustalla Heinäjärven ja Jelettijärven kannaksella omat joukot aloittivat n. kolmen pataljoonan voimin hyökkäyksen päästen etenemään n. 2 km. itään. Taistelut jatkuvat. Heinäsaaren kylässä torjuttiin vih. pataljoonan luoteissuunnasta sekä useampia noin joukkueen vahvuisten vih.osastojen itäsuunnasta tekemiä hyökkäyksiä. Vih. miehittänyt Niskan kylän p. 52 i. 15 n. 300-400 miehellä.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus № 2227:
- Vih:n tappiot Teikarin ja Melansaaren taisteluissa 3.-5.7. arvioidaan n. kahdeksi rykmentiksi. Omat rannikkojoukkojen tappiot 413 kaat. ja 419 haav. sekä laivaston tappiot 10 kaat. ja 38 haav.

7.7. aamulla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- V AK: 3 tai mahdollisesti 4 vih:n mt.venettä ammuttu tuleen Viipurinlahdella. Kiuskerinsaareen vih. mennyt 4 veneellä.
- IV AK: Vih. heitettiin ankarasta vastarinnasta huolimatta takaisin Pyöräkankaalta ja pääpuolustuslinjamme palautettiin. Tyk:mmä ampui yhden ps.vaunun tuleen ja teki toisen liikuntakyvyttömäksi.
- III AK: Vuoksen sillanpääasemassa illalla alkanut vastahyökkäyksemme tyrehtyi etupäässä vih:n ps.vaunujen kiivaaseen tuleen. Aamuyöstä vih:n Pavolanmäkeä vastaan suorittama hyökkäys torjuttiin.

aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Lunkulansaaren evakuointi loppuunsuoritettu, saaressa jo vihollisia, Mantsisaaressa ei vielä. Vihollisen painostus on jatkunut koko illan ja yön teiden Salmi - Uusikylä ja Kovero - Uusikylä suunnissa. Etulinja nyt: Salmi - Uusikylä tien suunnassa Jaraskeanniemen kohdalla ja Kovero - Uusikylä tien suunnassa Valklammen - Vepsäläislammen tasalla.

7.D: Illan kuluessa viholliset jatkoi voimakkaita hyökkäyksiään Loimolanjokilinjaamme vastaan. Samanaikaisesti onnistui etelästäpäin Tulemajoen ylittäneiden vihollisosastojen tunkeutua Kolatselän - Käsnäselän maantielle valtakunnanrajan kohdalla katkaisten Loimolan joella puolustuksessa olevien joukkojemme yhteydet. Yritettyään

7.7. turhaan aukaista tien I/JR 9 asettui puolustukseen Keskimajärven itäpään korkeudelle. Saarroksessa olevat joukkomme vetäytyivät vihollisen painostamina metsien kautta pois osan raskaasta kalustosta jäädessä vihollisen puolelle. Tämän jälkeen vihollinen hyökkäsi Keskimajärven itäpuolella 2 ps.vaunun tukemana onnistuen murtautumaan läpi. Molemmat ps.vaunut tuhottiin. Keskimajärven länsipuolella puolustuksessa olleet II/JR 9 ja I/JR 9 vetäytyivät Kivijokilinjalle.

aamulla Roin tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Louhen suunnan pohjoisivustalla Heinäjärven - Jelettäjärven kannaksella vih:n voimakkaan vastarinnan takia joukkomme asettuneet puolustukseen linjalle i. 44. Vih. osasto on jättänyt Niskan kylän.

aamulla Meriv:n tilanneilmoitus № 2228:
- Vih. miehittänyt eilen Melansaaren.

aamulla Laat.RPr:n tilanneilmoitus № 2092:
- Mantsin ja Lunkulan tyhjentäminen suoritettu loppuun suunnitelmien mukaisesti.

Ilmav:n tilannetiedoitus № 1102:
- Vih:n lentoja 147, koneita 742. Karjalan kannaksella pommituksia ja tulituksia etulinjassa, Aunuksen suunnalla painopiste alueella Uuksalonpää - Pitkäranta - Kolatselkä, Maaselän suunnalla matalahyökkäyksiä.
- Omia lentoja 29, koneita 125. Äyräpään länsipuolella olevia panssarikeskityksiä, Uuraassa tykistöasemia, ponttooneja ja panssareita. Stukat ja Jabot suorittaneet hyökkäyksiä Äyräpään sillanpään suunnalla joukko- ja panssarikeskityksiin.
- 2 ilmataistelua, pudotettu 2 vih. konetta.
- Ei omia tappioita.
- Vih:n tappiot 6.7. 13 konetta. Lisäksi 5.7. pudotettu 2 konetta.

15,10 Ylipäällikkö lähtenyt matkalle 20.Sotasairaalaan Kuopioon.

17,11 PM:n Op.os:n käsky № 1979/Op.1/5d/sal.:
- Er.P 2:n kuljetus puretaan Loimolassa, jossa patl. alistetaan tilapäisesti Aun.R:lle käytettäväksi U-aseman miehitykseen Loimolan suunnassa.

20,55 PM:n Op.os,N käsky № 1980/Op.1/5d/sal.LIITE № 928:
- Ään.RPr. kuljetetaan rautateitse Haminaan, jossa se puretaan.
- Purkamisasemalla prik. alistetaan Meriv:n komentajalle, joka keskittää sen valmiiksi käyttöä varten nykyisellä RTR 22:n lohkolla.
- Er.P 1 jää väliaikaisesti II AK:n käyttöön, joka irroittaa sen 10.7.44 mennessä prik:iin liitettäväksi.
- Er.P 2:n kuljetus puretaan Loimolassa, jossa patl. alistetaan tilapäisesti Aun.R:lle käytettäväksi U-aseman miehitykseen Loimolan suunnalla. Patl. tullaan myöhemmin palauttamaan prik:n yhteyteen.

PM:n Jär.os:n käsky № 1782/Lkp.sal.:
- PM:n Kss.komentajan toimesta on viipymättä perustettava yksi moottoroitu kevyt savunheitinpatteristo (1.Kev.Svh.Psto). Perustettavan yksikön rungon muodostavat Kss.Koe.As:lla olevat yllämainittua yksikköä varten aikoinaan valitut miehet.

illalla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- V AK: Tyk:mme ampunut viidestä Teikarinsaareen suuntautuneesta tykkiveneestä yhden tuleen. Vih:n Melansaaresta Vuolaansaareen 20 veneellä tekemä ylimenoyritys torjuttu.
- IV AK: Keskipäivän jälkeen vih. tyk.- ja krh.tulivalmistelun jälkeen hyökkäsi Pyöräkangasta vastaan, mutta torjuttiin. Kermin ja Noskuanselän välillä vih. kiivaan tulivalmistelun jälkeen hyökkäsi Myllysaareen, josta oma varmistuksemme vetäytyi.
- III AK: Vuoksen sillanpääaseman luoteisosassa aloitettu vastahyökkäyksemme saavutti jonkin verran menestystä, mutta pysähtyi sitten vihollisen ankaraan vastarintaan. Uuden valmistelun jälkeen on hyökkäystä tarkoitus jatkaa. Päivällä vih. hyökkäsi kiivaan tulivalmistelun jälkeen sillanpääaseman eteläosaa vastaan saaden ankarien taistelujen jälkeen Kirkkomäen haltuunsa, jolloin joukkomme vetäytyivät sieltä pois.

7.7. illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Klo 17.00 tienoissa hyökkäsi n. pataljoonan vahvuinen vihollinen Märänoron suolta etulinjassa olleen Rj.P 4:n sivustaan ja selustaan katkaisten tien tämän ja taaempana asemissa olleen I/JR 44:n välillä. Tie avattiin vastaiskulla klo 18.30 mennessä. Taistelu jatkuu.
- 8.D: Aamupäivällä ryhtyi vih. ps.vaunujen tukemana hyökkäämään Käsnäsenjärven eteläpuolella olevia III/JR 45:n asemia vastaan jatkaen hyökkäystään erittäin voimakkaasti koko päivän. Iltapäivällä III/JR 45 vetäytyi n. 2 km. lännempänä olevan II/JR 45:n vastaanottoaseman taakse. Kaikkiaan on päivän kuluessa tuhottu 9 ps.vaunua.
- 7.D: Vihollisen ankarasti painostaessa vetäytyivät joukkomme aamulla Kivijokilinjalta Käsnäsenjärven pohj.puoliseen maastoon. Vihollisella n. 20 ps.vaunua, joista 2 tuhottiin. Klo 8.00 aikaan katkaisi vihollinen patl:n voimin Käsnäselästä Hiisjärvelle johtavan tien Leppälän kylän eteläpuolella. Kun tietä ei yrityksistä huolimatta saatu avattua, oli joukkojemme pakko sivustauhan vuoksi vetäytyä Käppäselästä Suuri Retsunjärven länsipuolitse pohjois-luoteeseen. Hiisjärvellä pysäytettiin vihollisen eteneminen Leppälän kylän etelälaitaan.
- Ryhmitys: Aamulla antoi Aun.R:n komentaja käskyn viivytyksen sitkeästä jatkamisesta silmälläpitäen samalla joukkojen ryhmittymistä U-linjan torjuvaa puolustusta varten. VI AK:n lohkon oikea raja Laatokka Sikosalmeen saakka ja vasen linja Ruhtinaanmäki - Vuortanejärvi - Palja. 8. ja 7.D VI AK:sta vasemmalla Aun.R:n vasempaan rajaan saakka välirajana Maisula - Himatlampi - Rajalampi (Uomaalla) - Kaurakoski.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Lisäys aamuilmoitukseen: Keskiyöllä Kivatsujoen sillan luona suorittamamme vastaisku ei johtanut tulokseen. Vih:lle tuotettiin n. 70 miehen tappiot kaatuneina. Kivatsujärven pohjoispuolitse on todettu edenneen useita vih:n tst.partioita (suurin m. kompp:n vahvuinen) Kangasjärven ja Kanilammen suuntiin. Omat tst.partiomme takaa-ajossa. Lintujärven suunnalla ovat varmistusosastomme tulitaistelussa vahvahkon vih:n kanssa.

II AK:n sähke N:o 2263/III/6.sal.:
- Hyrsylä - Sotjärvi - Sämäjärvi suunnalla on 7.7. iltaan mennessä vetäytyminen suoritettu linjalle Kalattoman parakit - Suojoki (Hautavaaran länsipuolella) - Suojunsalmi - Tsalkki. Klo 22,00 tunkeutui n. kompp:n vahvuinen vih.osasto asemiimme tien suunnalla Kivatsujoen sillalla ja sai aikaan sisäänmurron. Vastatoimenpiteet käynnissä. Klo 06,00 ylitti n. kompp:n vahvuinen vih. osasto Kivatsujoen p. 119,4 pohjoispuolella ja tuli asemiemme eteen. Tällä suunnalla ovat joukkomme saaneet luvan vetäytyä Tsalkin korkeudelle.

illalla Roin tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Louhen suunnan pohjoissivustalla torjuttiin vih. pataljoonan hyökkäys Heinäsaaren kylää vastaan.
- Selusta: Tänään aamuyöstä hyökkäsi Savukoskella n. 30 km. pohjoisluoteeseen olevaan Seitajärven kylään n. 50- miehinen vih. partisaaniosasto. Aliupseerivartiostamme kaatui yksi, kaksi haavoittui vaikeasti ja loput joutuivat vangiksi. Partisaanit polttivat kylän kolmesta talosta kaksi, surmasivat yhden siviilihenkilön ja veivät 11 muuta mukanaan vetäytyen koilliseen. 6 km. Seitajärvestä koilliseen tavattu yksi haavoittunut pikkutyttö sekä kuolleina yksi sotilas ja 7 siviilihenkilöä. Vih:n takaa-ajo jatkuu.

"Sonderorientierung" ajalta 29.6. - 5.7.44:
- Itä: Vihollisen suurhyökkäys Hrgr. Mitten ja Hrgr. Nordin etelälsiipeä vastaan jatkuu. Vih:n panssarikärjet tunkeutuvat syvälle. 2 läpimurtokohtaa.
- Etelä: Vih:n yleishyökkäys painopisteittäin jatkuu Keski-Italiassa. Omilla voimilla katkeria vastahyökkäyksiä. Vetäytyminen jatkuu raskain taisteluin.
- Länsi: Vih:n kaikki hyökkäykset Ornen itäpuolisesta sillanpääasemasta torjuttu. Vih:n läpimurtoyritys Caenin alueella torjuttu. Torjuntavoitto Carentan alueella, 1.7. Cherbourg menetetty. 3.7. lähtien ankarat taistelut Carentan - Cotentinin alueella.

22,45 Ylipäällikkö palannut takaisin PM:aan.

7.7. Ka.Jo.K:n käsky IV ja V AK:lle № 462/Op./2b/sal./6.7.44 klo 13,25 LIITE 929:
- IV AK:n on heti irroitettava JR 30 ja palautettava se div:nsa yhteyteen.
- V AK:n kom:n on käsketyn 122.D:n vaihdon yhteydessä siirrettävä div:n veroinen yhtymä op. käyttösänsä Toranoja - Vilajoki maastoon.

Aun.R:n käsky № 3909/IIIa/14 sal./5.7.44 LIITE 930:
- Vih:n painostuksen vuoksi rantatien ja Käsnäselän tien suunnissa vedetään Aun.R:n vasenta siipeä taaksepäin. VI AK puolustaa edelleen Tulemajokilinjaa. Aaiken varalta on valmistauduttava vetämään ak:n vasen siipi taaksepäin. 8.D ryhtyy torjumaan vih:n hyökkäystä Palojärven suunnalta. 7.D vetäytyy Tulemajokilinjalle. VI AK valmistautuu tyhjentämään Lunkulan - ja Mantsinsaaret.

II AK:n käsky № 2240/III/2 sal./5.7.44 LIITE 931:
- II AK vetäytyy oikealla siivellään (1.D) jälkijoukoilla viholista viivyttäen puolustukseen linjalle Kalattoman parakit - Suojoki Hautavaaran länsipuolella - Tsalkin maasto.
- Uudelle puolustuslinjalle siirtymisen jälkeen on 1.D:n oltava valmiina irroittamaan Ään.RPr:n joukot poissiirrettäviksi. 21.Pr:n tentävä entinen, myöhempi toimintasuunta Liusvaaran - Ilomantsin tie.

8.7. aamulla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- V AK: Voimakkaan tyk.- ja krh.tulen tukemana vih. suoritti maihinnousuyrityksiä n. pataljoonan voimin Hapenensaareen ja kahteen otteeseen Harjuniemeä vastaan sekä pienehköin voimin Lammassaareen ja Santasaareen. Santasaareen ja Harjuniemeen tehdyt yritykset torjuttiin. Lammassaaressa oman varmistuksmme oli pakko peräytyä. Hapenensaareen tunkeutui n. 20 venettä ja 20 miestä. Siellä kehittyneet kiivaat 9 tuntia kestäneet taistelut päättyivät meille menestyksellisesti. Vih:n tappiot kaatuneina ja hukkuneina lähes 300 miestä. Saksalaisten toimesta on yön aikana ammuttu upoksiin 5 keskikokoista (50-10 miehen) alusta ja lisäksi 4 ammuttu tuleen tai vaurioitettu. Isonniityn luona torjuttiin vih:n kahteen otteeseen pataljoonan voimin suorittamat hyökkäykset.
- IV AK: Voimakkaan tulivalmistelun jälkeen ja paikoitellen ps.-vaunujen tukemana vih. hyökkäsi eri aikoina n. pataljoonan voimin Myllymäkeä vastaan ja Noskuanselän - Vellammen välisessä p. 26 maastossa ja pienemmin voimin sen itäpuolella sekä Kääntymä - Kuukauppi tien suunnalla, minkä lisäksi hyökkäysyrityksiä havaittiin useissa eri paikoissa. Kaikki hyökkäykset, joista p. 26:n maastossa suoritettu uusittiin, torjuttiin ja hyökkäysryhmitykset hajoitettiin tulellamme. Yön aikana saatu 2 vih:n ps.vaunua palamaan. Laitasalmen ja Kaavalammen välisellä kannaksella ei oma patl:h voimin suoritettu hyökkäyksemme päässyt kehittymään ankaran vastarinnan ja miinoituksen vuoksi.
- III AK: Vuoksen sillanpääasemassa ei vastahyökkäyksemme päässyt edistymään. Vih. työnsi voimakkaalla iskullaan joukkomme lähtöasemiinsa linjalle Rommäki - Rantapelto. Yön aikana Kirkkosaaren-lammesta käsin suoritetut voimakkaan vih:n hyökkäykset torjuttiin. Vih. on miehittänyt Ruokosaaren. Pienehkön Vasikkasaareen tunkeutuneen vih.osaston tuhoaminen käynnissä.

aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Vih. aloittanut Mantsisaaren miehityksen. Vain vähäistä tst.toimintaa koko lohkolla.
- 8.D: Illalla onnistui vih:n tyk.tulen turvin tunkeutua II/JR 45:n asemiin. Sisäänmurto eristettiin aluksi, mutta vih:n jatkaessa hyökkäystään oli II/JR 45:n vetäydyttävä Uuksunjoki linjalla asemissa olleen Er.P 18:n läpi. Keskiyöllä Er.P 18 vetäytyi vih:n hyökätessä Uomaan kylän itälaidassa olevalle lampi- ja jokilinjalle.

4.7.

Sivut 1302-26, jotka tästä puut-

tuvat, ovat sivujen 1345-46 vä-

lissä.

29.5.62

R-e

4.7. Ilmav:n tilannetiedoitus № 1119:
- Vih:n lentoja 85, koneita 190.
- Omia lentoja 24 koneita 74.
- 1 ilmataistelu, alas 1 vih. kone.
- 1 oma kone tuhoutunut.
- Vih:n tappiot 23.7. 2 konetta.

12,45 PM:n Op.os:n käsky № 2262/Op.1/5d.sal. LIITE № 973:
- Rv.Pr. siirretään rautateitse Kaltimoon, jossa se alistetaan II AK:n kom:lle käytettäväksi ak:n lohkon vasemman siiven vahvistukseksi.

PM:n Järj.os:n käsky № 2078/Lkp.sal.:
- Kenr.luutn. Hägglundin toimesta perustetaan hänen käytössään olevasta suunnitteluhenkilöstöstä suoraan PM:n alainen Linnoitussuunnitteluesikunta (Lin.SE). Sanottuun esikuntaan liitetään myös eri aselajien (tykistö, viesti jne.) tarvitsemat suunnitteluelimet.

PM:n Järj.os:n käsky № 2079/Lkp.sal.:
- Kotij.E:n toimesta on lähetettävä sotatoimiyhtymien täyd.patl:iin 1.8.44 mennessä v. 1909 ja sen jälkeen syntyneitä nostoväen II lk:n B I miehiä.
Sotatoimiyhtymät irroittavat esikunnistaan, huolto-, työ- ja korjausmuodosteimistaan täyd.patl:iin yllämainittua henkilöstöä vastaavan määrän täysin taistelukelpoista v. 1909 ja sen jälkeen syntynyttä, palveluskelpoisuusluokkiin A I ja A II kuuluvaa alipäällystöä ja miehistöä. Näiden tilalle nostoväen II lk:n B I miehiä. Vaihto on oltava loppuunsuoritettu 10.8.44 mennessä.

PM:n Järj.os:n käsky № 2080/Lkp.sal.:
- Aun.RE:n toimesta on Aun.RE lakkautettava 1.8.44 mennessä ja kotiutettava I AKE:n s.materiaali Hel.skp:n esikuntaan Helsinkiin. Aun.RE:n henkilöstö kootaan HTK 2:een. HTK 2 siirtyy Aun.RE:n lakkauttamisen jälkeen 4.8.44 mennessä Kontiolahdelle, jossa se liitetään HTK/ItäKar. SE:an alistettuna Kotijoukkojen esikunnalle.

"Huoltotilanteen kehitys 1. - 30.6.44" (PM:n kirj.№ 3420/Huolto 1/1b.sal.)
- Taisteluvälinehuolto: Kesäkuun lopussa puuttumaan jäänyt kenttä- ja pst.tykkikalusto on heinäkuun alkupäivinä täydennetty niin, että nyt puuttuu vain muutamia tykkejä. Linn.tykkejä ja 45 mm:n ja 114 mm:n psv.tykkejä ei tarvita.
- Taloushuolto: Vih:n hyökkäys aiheutti eräitä puolustusvoimain elintarvikevarastojen menetyksiä. Evakuointisuunniteimia ei voitu täysin toteuttaa, vaan oli eräitä varastoja tuhottava, arviolta n. 80 div. pv.annosta. Viipurin elintarvikevarikon elintarvikkeet saatiin kuljetetuksi pois. IV AK:lle tilatut elintarvikekuljetukset jäivät kuljetusvaikeuksien vuoksi useina päivinä saapumatta ja kun Jyväskylästä niitten tilalle lähetetty kuljetus viipyi kolme päivää matkalla, olivat elintarviketäydennyspaikkojen varastot lopussa kuljetuksen perille saapuessa. Joukoilla oli ainoastaan kuluvan päivän elintarvikkeet. Nytemmin on yhtymien varastot saatu jo tyydyttävän suuriksi. Peittiö- ja ruokailutilanne muodostuu menetysten ja hankitavaikeuksien takia vaikeaksi. Joukkojen vetäytyminen on aiheuttanut myös melkoisia vaatetuksen ja muitten int.varusteitten menetyksiä. Ei tarkkoja numerotietoja. Tuulosjoen maihinnousun seurauksena jouduttu Aun.R:n kenttävarastoissa olleista varusteista tuhoamaan n. 30 vaunukuormaa. Nykyinen varustilanne on tiukka ja Saksasta on pyydetty menetyksien korvaamiseksi täydennystä.
Pesulat: Halilan ja Nurmoilan pesuloitten koneet oli tuhottava. Osa Kenttäarmeijan pyykkiä pestään kotialueen pesuloissa.
Tuotantotoiminta: Joukkojen palstaviljelmät ovat melkein kokonaan jääneet vihollisen haltuun. Osa maatalouskoneista saatu pelastetuksi. Karjalan kannaksen siirtokarjasta on teurastettu vain n. 1,5 %.
- Lääkintähuolto: Rintamajoukkojen terveydentila on pysynyt hyvänä. Kotijoukoissa on esiintynyt runsaasti tulirokkoa.
- Kuljetusvälinehuolto: 9.6.44 jälkeen menetettiin n. 70 henkilö- ja 300 kuorma-autoa, 30 moottoripyörää ja 60 traktoria. Joukoille jaettu kesäkuussa 250 henkilö-, 700 kuorma- ja 10 omnibusautoa ja 50 moottoripyörää. Traktorimenetyksiä ei ole kyetty korvaamaan. Näiden lisäksi perustettu 8 autokomppaniaa, 3 sairasautokomppaniaa ja 3 linja-autoosastoa, yht. 10 henkilö-, 300 kuorma-, 100 sairas- ja 50 omnibusautoa. Evakuointia varten oli käytettävissä n. 400 SA-kuorma-autoa. Taistelutilanteen pakottaessa nopeuttamaan evakuointia keskitettiin siihen koko kotiseudulta irtisaatavissa oleva kuljetusvoima, yhteensä 338 henkilö-, 918 kuorma- ja 103 omnibusautoa, kaikkiaan 1.359 moottoriajoneuvoa. Siten osallistui evakuointiin n. 1.700 moottoriajoneuvoa.

24.7. - Poltto- ja voiteluainehuolto: Bensiinitilanteen vaikeutuessa otetaan käytäntöön bensiinikiintiöt. Kesäkuun aikana ei maahan ole saapunut bensiiniä lainkaan. Saksasta pyydettyä ylimääräistä 5.000 tonnin bensiinierää ei saada. Saksa on alentanut 3.500 tonnin kuukausikiintiön 1.800 tonniin. Polttoainetapaukset olivat seuraavat: bensiiniä 122 tonnia, petrooliа 50,8 tonnia, kaasuöljyä 26,650 litraa, voiteluöljyä 15,646 litraa, hiiliä 3.937 hl., pilkkeitä 26.735 hl., karbiidia 23.662 kg.
- Kenttäposti: 2.Kpk. siirretty Viipurista Vuoksenniskalle ja sieltä Harjun asemalle. Äänislinnan konttori Pieksämäelle. Ainakin 4 pakettipostia sisältänyttä rautatievaunua on todettu tuhoutuneeksi (tuhoutunut n. 3.500 - 4.00 pakettia).
- Tappiot ajalla 1.6. - 30.6.44: kaatuneita 3.631, joista upseereita 293, kadonneita 4.963, joista upseereita 101, haavoittuneita 16,311, joista upseereita 909. Kokonaistappiot 24.635, joista upseereita 303. Talvisodan, hyökkäysvaiheen 1941 ja kesäkuun 1944 tappioiden suhdeluvut:

Tappiot	Talvisota	Hyökkäysvaihe	Kesäkuu 1944
Kaatuneita	36,4 %	23,5 %	14,7 %
Kadonneita	4 %	3,7 %	19,1 %
Haavoittuneita	59,6 %	72,8 %	66,2 %

Päällystönkaatuneitten lukumäärä on yhä edelleen suhteellisesti suurempi kuin aliupseeriston ja miehistön.

illalla V, IV ja III K:N tilanneilmoitus:
- Ryhmitysmuutokset: Rv.Pr. siirtymässä II AK:n alueelle.

illalla VI AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D: Petro-ojankankaan länsipuolella olevan metsälinjan maastossa hyökkäsi klo 15,00 tyk.valmistelun jälkeen n. patl:n vahvuinen vih. Hyökkäys torjuttiin klo 17,00 mennessä.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Klo 14,30 vih. aloitti voimakkaan tyk.- ja krh.tulen edeltämän hyökkäyksen Kagrasuolla ja Tshumeikassa. Hyökkäys laajeni pian myös maantien ja rautatien suunnalle. Siihen osallistunee paitsi 69.MeriJv.Pr. myös 65.D tai 18.D. Maantien ja rautatien välissä vih. pääsi eräseen tukikohtaamme. Vastaiskumme käynnissä. Muualla vih:n hyökkäykset on torjutu. Yläjärven suunnalla joukkomme vih:n hyökättyä irtaantuivat lyhyen tulitaistelun jälkeem viivytysasemastaan Viitajärvi - Yläjärvi kannakselle ja vetäytyivät seuraavaan viivytysasemaan Kynälammen lounaispuolelle.

24,00 PM:n Op.os:n käsky № 2264/Op.1/5d.sal. LIITE № 974:
- Kenr.maj. Raappana siirtyy pian operatiivisen johtoportaan kanssa Ilomantsin suunnalle, jossa hänelle alistetaan siellä toimivat ja toimintaan saatettavat joukot. Ilomantsin suunnalla toimivien joukkojen komentajan ominaisuudessa on hän II AK:n komentajan alainen.

24,00 PM:n Op.os:n käsky № 2265/Op.1/5d.sal.:
- Raskas panssarikomppania (10 T-34 psvaunua) + liikk. korjaamo siirretään rautateitse Ensosta Vaaherjoelle, jonne saavuttuaan komppania alistetaan II AK:n komentajalle edelleen ohjattavaksi.

5.7. aamulla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- III AK: Keskiyöllä vih. tuli-iskun jälkeen miehitti 6 veneellä Kajavasaaren, mutta vetäytyi sieltä taistelutta, ja oma partiomme miehitti sen klo 04,00 tuli-iskun jälkeen.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Illalla saatiin osa rautatien ja maantien välissä menetetystä tukikohdastamme takaisin. Tänä aamuna on ryhdytty uuteen vastaiskuun. Elolammen eteläpuolella vih. sai illalla hyökkäyksellään aikaan n. 1 km. syvän sisäänmurron, joka kuitenkin rajoitettiin paikallisin reservein. Vastaiskuhyökkäykseen siirretty JR 9 (p. yksi patl.) parhaillaan taistelussa

25.7. sisäänmurtautuneen vih:n lyömiseksi ja asemien parantamiseksi. Viivytysosastomme vetäytynyt klo 23,30 mennessä puolustusasemamme läpi. Kuolismaan tien suunnassa torjuttu klo 19,00 n. komppanian vahvuinen vih.osaston hyökkäys.

Ilmav:n tilannetiedoitus № 1120:
- Vih:n lentoja 29, koneita 93. Pommituksia ja tulituksia saksalaisia raivaajia kohti Syväsalmessa.
- Omia lentoja 6, koneita 17.

illalla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- Ryhmitysmuutokset: JR 48 vaihtaa ensi yönä Er.P 28:n sekä vapauttaa 18.D:n ja 4.D:n välirajan siirron yhteydessä II/JR 5:n.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Loimola - Suojärvi suunnalla, rautatien ja maantien välillä aamulla suoritettu vastaiskumme menetetyn tukikohtamme takaisin valtaamiseksi ei johtanut tulokseen kaivautuneen vih:n sitkeän vastarinnan vuoksi. Tukikohdan valtaamisesta toistaiseksi luovuttu. Tavaskaisenjärven itäpuolella murtautui ip:llä tykistö- ja krh.tulen tukemana hyökännyt n. kompp:n vahvuinen vih. asemiimme. Vastatoimenpiteet käynnissä. Tavaskaisenjärven - Elolammen välillä on palautettu entinen pääpuolustuslinja. Elolammen lounaispuolella murtautuneesta vih:sta on n. patl:n vahvuinen osa motitettu. Mottia vartioidaan. JR 9 pääosat ryhmitetään silmälläpitäen Tavaskaisenjärven itäpuolelta tulevaa uhkaa.
- Kuolismaan tien suunnassa torjuttu klo 4,00 n. kompp:n vahvuisen vih:n hyökkäys. Klo 14,00 aloitti vih. voimakkaan tykistö- ja rakettitykkivalmistelun, jonka tukemana n. patl:n vahvuinen vih. hyökkäsi onnistuen ylittämään Luovejoen. Vih. sai haltuunsa siltanpääaseman, johon sen eteneminen on pysäytetty.
- Loimolanjärven pohj.puolella on puolustuksen tehostamiseksi muodostettu Ryhmä Ikonen: JR 9 (- II P) + Rj.P 1 + Rj.P 5.

illalla Roin tilanneilmoitus:
- Selusta: Kuhmon kirkonkylästä n. 42 km. pohjoiseen olevassa Hirvivaarassa surmasi tai haavoitti 8 - 10 partisaania muutamia siviilihenkilöitä. Lisäksi yksi 8- henkinen perhe kateissa. Partisaanien, jotka vetäytyivät koilliseen, takaa-ajo käynnissä.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus № 2265:
- Klo 14,09 - 14,35 12 vih. konetta torpedoinut Tammisaaren - Mäkiluodon korkeudella emälaiva Vilppulan ja raivaaja Merkuriuksen.

23,00 PM:n Op.os:n käsky № 2282/Op.1/5d.sal.:
- Muuttaen PM:n käskyn № 2265/Op.1/5d.sal./24.7.44 määrätään, että rask. ps.kompp. ja liikk.ps.korjaamo kuljetetaan Leppäsyrjään, jossa se puretaan ja aliset.taan muuhun, paitsi oper. käyttöön nähden VI AK:n kom:lle.
  Kompp:n on valmistauduttava käyttöön VI AK:n lohkolla tai joko Uuksujärven tahi Muuannon kautta II AK:n lohkolla.

26.7. aamulla VI AK:n tilanneilmoitus:
- Uuksujoen pohjoispuolella on useasta kohdasta vih:n varsinainen miehitys todettu poistetuksi.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Tavaskaisenjärven itäpuolella eilen asemiimme tunkeutuneen vih.kompp:n eteneminen pysäytetty ja sisäänmurto rajoitettu n. 400-500 m syväksi pullistumaksi. Illalla ja yöllä painostus ollut tällä suunnalla voimakasta, mutta kaikki hyökkäysyritykset on torjuttu. Elolammen lounaispuolella motissa oleva vih. patl. teki eilisillan kuluessa useita ulosmurtautumisyrityksiä, jotka kaikki torjuttiin. Klo 23,00 onnistui erään idästä hyökänneen vih.osaston saada yhteys mottiin, mutta on motti jälleen eristetty. Elolammen etelapäässä olevia asemiamme vastaa

26.7. kohdistuneet vih. hyökkäykset torjuttu. Ylä-Tolvajärven kaakkoispuolisessa suomaastossa on vih. tyk:n ja krh:n tulen tukemat hyökkäykset kahdessa kohtaa torjuttu. Niihin osallistui yht. n. yksi patl. Eräässä kohtaa pääsi vih. pureutumaan suosaarekkeisiin ja sai toimitettua sinne lisävoimia. Klo 2,15 aloitettu vastaiskumme karkoitti vih:n muualta paitsi yhdestä suosaarekkeesta, jossa on vielä n. 50-miehinen vih.osasto kaivautuneena. Jurvajärven eteläpuolitse asemiemme läpi päässyt vih.osasto on saanut täydennystä eikä klo 3,00 alkanut kahden pston tukema vastahyökkäyksemme johtanut tulokseen. Vastatoimenpiteet puolustuslinjan palauttamiseksi entiseen jatkuvat.
- 25.7. klo 14,00 alkanut vih:n hyökkäys Kuolismaan tien suunnassa on jatkunut voimakkaana. Erityisen voimakas on vih:n painostus ollut Rökinkorven länsipuolella, jonne se ip:n kuluessa keskitti huomattavia voimia. Tällä suunnalla on I/21.Pr. sitkeästi taistellen vetäytynyt n. 3 km. länteen. Patl. on vain vaivoin pystynyt estämään vakavat murtumat. II/21.Pr. on päätien suunnassa tehnyt useita vastaiskuja. Etulinja tällä hetkellä n. 1 km. Luovejoesta länteen. Ilajanjärven pohjoispuolella hyökkäsi vih. klo 20,00 n. patl:n voimin, mutta lyötiin takaisin. Joukot alkavat olla väsyneitä, erikoisesti 21.Pr.

aamulla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Kompakan tien suunnalla vih. hyökkäsi n. pataljoonan voimin kiivaan tykistötulen tukemana (yht. yli 7000 eril. kr.) ja pääsi yhdessä kohdassa asemiimme, mutta heitettiin takaisin.

Ilmav:n tilannetiedoitus № 1121:
- Vih:n lentoja 41, koneita 292. Pommitettu Mustamaata, Kuissaarta, Kilpisaarta ja Ägläjärven valopatteria. Suomenlahdella torpedoitu 2 alusta.
- Omia lentoja 16, koneita 52. Jabot tekivät hyökkäyksen kolonnaa vastaan tiellä Heinjoki - Ristseppälä sekä Talin asema-alueella.
- 2 ilmataistelua, joissa pudotettu 10 vih. konetta.
- Ei omia tappioita.
- Vih:n tappiot 25.7. 12 konetta.

PM:n Op.os:n käsky № 2298/Op.1/23.b./sal. LIITE № 975:
- Evakuoinnin I vaihe on toimeenpantava Ilomantsin kunnassa linjan Lammila (ml.) - Mustajoki - Ilomantsinjärvi - Ilomantsinjärveen luoteesta laskeva joki - Lylykoski (ml.) - Kaitajoki - Keitere itäpuolella.

17,00 II AK:n tilanneilmoitus:
- Suojärven maantien ja rautatien suunnissa aloitti vih. klo 10,45 todennäköisesti 65.D:n päävoimin hyökkäyksen onnistuen saamaan radan suunnassa yhden km:n ja maantien suunnalla puolen km:n levyisen painautuman asemiimme. Hyökkäys pysäytettiin. Joukot nyt puolustuksessa tukilinjalla. Vih. tuki hyökkäystään kiivaan tykistö- ja krh.tulen lisäksi voimakkain lentovoimin. Enin määrä kerrallaan 42 konetta, jotka kohdistivat tulensa etupäässä etulinjaan ja tykistön tuliasemiin. Samanaikaisesti hyökkäsivät 18.D:n osat tykistötulen tukemana Kagrasuon maastossa päästen pureutumaan länsipäässä olevan metsäharjanteen eteläkärkeen. Vastatoimenpiteet käynnissä. Klo 12,00 jälkeen vih. (33. Hiihto Pr.) aloitti idästä käsin hyökkäyksen Elolammen eteläpuolitse motissa olevan vih:n samaan aikaan hyökätessä lounaaseen. Vih:n onnistui saada yhteys mottiin. Hyökkäystään vih. tuki raskaitten aseitten tulella.

illalla V, IV ja II AK:n tilanneilmoitus:
- Ryhmitysmuutokset: Rv.Pr. siirtynyt II AK:n alueelle.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Suojärven rautatien ja maantien suunnissa aloitti vih. (65.D) klo 10,45 hyökkäyksen n. rykm:n voimin tykistön, krh.tulen ja lentovoimien tukemana onnistuen saamaan radan suunnassa n. 1 km:n ja maantien suunnassa n. 500 m:n syvyisen painautuman asemiimme, jolloin Suovanjärven eteläpuolinen tienhaara joutui vih:n haltuun. Vih:n hyökkäys pysäytettiin ja joukkomme puolustautuvat nyt näissä suunnissa tukilinjalla. Radan suunnassa ja sen eteläpuolella on päivän kuluessa käyty kiivaita taisteluja. Tien suunnassa on vih:n hyökkäys tällä hetkellä pysähdyksissä. Samaan aikaan hyökkäsi vih. myös Kagrasuon maastossa.tykistötulen tukemana n. kahden rykm:n voimin (18.D:sta) päästen pureutumaan suon länsipuolella olevan metsäharjanteen eteläkärkeen. Vastaiskulla on vih. pakotettu vetäytymään suolle, josta käsin se edelleen jatkaa hyökkäyksiään. Tshumeikassa ei vih:n painostus ole johtanut tuloksiin. Klo 12 jälkeen aloitti vih. raskaitten aseitten tukeman hyökkäyksen Elolammen eteläpuolitse motissa olevan vih:n hyökätessä samanaikaisesti lounaaseen. Sen onnistui saada yhteys motissa oleviin. Ylä-Tolva-

6.7. järven kaakkoispuolinen suomaasto on puhdistettu vih:sta klo 16 mennessä. Klo 13 Kuolismaan tien eteläpuolella alkaneen vih:n voimakkaan hyökkäyksen johdosta on joukkomme vedetty linjalle Vaitsila - sana Louhivaara (ml.) - Kivivaara - Luovelampi - Luovejärvi. Ontrovaara hallussamme. Vih. etenee Majaniemestä Lokalammen suuntaan.
- Rv.Pr:n ensimmäinen kuljetus saapunut Kaltimoon 25.7. klo 19,05. Joukot jatkavat matkaansa välittömästi Ilomantsin maastoon.
- Vih:n ilmatoiminta vilkasta, painopiste Loimolan suunnalla, missä vihr ilmavoimat hyökänneet suurin muodostelmin.
- Oma aikomus: Valmistavat toimenpiteet vih:n lyömiseksi ja puolustuksen vakiinnuttamiseksi lohkon vas:lla siivellä.

7.7. aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Loimola -Suojärvi rautatien suunnalla eilen syntyneen sisäänmurtokohdan etelälaidalla ovat joukkomme parantaneet asemiaan. Elolammen lounaispuolella hyökkäsi vih. klo 18,00 kompp:n ja klo 22,10 patl:n voimin pohjoista kohti. Torjuttiin. Jurvajärven lounaispuolella ja Tolvajärven tien suunnassa torjuttu vih:n toistuneet hyökkäykset. N, klo 5,00 aloitti vih. jälleen hyökkäyksen samoissa maastoissa tykistön ja ilmavoimien tukemana. Taistelu jatkuu ankarana.
- Kuolismaan tien eteläpuolella vih. etenee koillisesta Louhivaaran suuntaan n. patl:n voimin. Vastatoimenpiteet käynnissä.
- 26.7. klo 20,25 pommitti 34 konettamme Kollaanjärven ja Näätäojan välillä vih:n tykistöasemia.
Kenr.maj. Raappana on 26.7. klo 12,00 ottanut johdon 21.Pr:n tähänastisella lohkolla. Vahv.21.Pr. ja Ilomantsin alueelle keskittymässä oleva Rv.Pr. alistetut hänelle ja muodostavat Ryhmä R:n.

Ilmav:n tilannetiedoitus № 1122:
- Vih:n lentoja 119, koneita 549. Virolahden kaakkoispuolella hyökkäyksiä aluksia vastaan. Kuorsaloa ja Kuutsaloa pommitettu. Itärintamalla lentokoneet tukeneet maavoimien hyökkäystä Loimolan ja Tolvajärven suunnissa.
- Omia lentoja 30, koneita 116. 34 konetta pommitti Kollaanjoen ja Näätäojan pysäkin välillä olevia tykistöasemia, ajoneuvo- ja joukkokeskityksiä.
- 1 ilmataistelu, jossa pudotettu 2 vih. konetta.
- Omat tappiot 2 konetta.
- Vih:n tappiot 26.7. 4 konetta.

PM:n Op.os:n ohje № 2312/Op.1/5d.sal.:
- Sikäli kun kokonaisia sotatoimiyhtymiä on reservissä, on niiden mahdollisia siirtoja silmälläpitäen huolehdittava siitä, että myöskin niiden tykistö on irti, tai jos tilanne ehdottomasti vaatii ainakin joidenkin pstojen antamista etulinjan divisioonille, nämä on sijoitettava niin, että niiden nopea irroittaminen tulisuunnitelmaa ratkaisevasti rikkomatta on mahdollinen.

JR 49:n va.komentaja, eversti Vänttinen määrätty Kotijoukkojen komentaja käyttöön.

JP 6:n komentaja, ev.luutn. Peitsara määrätty JR 49:n va.komentajaksi.

JP 6:n komentajaksi määrätty maj. A.H. Virkkunen.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Käsnäselän tien suunnassa torjuttu klo 14,00 alkanut vih. kompp:n rynnäkkötykkien ja psv:jen tukema hyökkäys. Suojärven rautatien ja maantien suunnassa aloitti vih. tykistövalmistelun klo 12,00. Valmisteluun osallistui 5 patteria ja suuri määrä krh:iä, jonka lisäksi joukko lentokoneita keskeytymättä tulitti ja pommitti asemiamme. Klo 13,15 alkoi jalkaväki hyökkäyksen. Hyökkäyksen painopiste oli maantien suunnassa, jossa vih:n jv. suoritti 3 hyökkäystä pystyssä ja uraata huutaen. Rautatien suunnassa vetäytyi vih. jo ensimmäisen hyökkäyksen jälkeen.

27.7. Kagrasuon länsipuolella olevaa harjannetta vastaan on vih. hyökännyt klo 8,00 alkaen patl:n voimin tykistön ja krh:ien tukemana. Hyökkäykset tuloksettomia. Klo 5,00 aloitti vih. hyökkäyksen erittäin kiivaan tykistövalmisteluja ilmavoimien tukiessa asemiamme vastaan päästen Jurvanjärven pohjoispuolella pureutumaan asemiimme. Koko ajan kovia taisteluja käyden vetäytyivät joukkomme varsinaiselle puolustuslinjalle. Klo 9,20 tunkeutui n. 10- miehinen vih.osasto asemiimme Haukilahden pohjoispäässä. Vastaiskullamme 1,5 kompp:n voimin tykistön tukemana vih. osittain tuhottiin, osittain lyötiin takaisin. Klo 14,00 mennessä oli entiset linjat palautettu.

--Kuolismaan tien suunnassa hyökkäsi n. kahden patl:n vahvuinen vih. klo 8,10 voimakkaan tykistövalmistelun jälkeen, jolloin joukkomme vetäytyivät muutamia satoja metrejä. Klo 14,00 ampui vih. tien suunnassa voimakkaan tykistövalmistelun, jonka jälkeen hyökkäsi n. kahden patl:n voimin. Joukkomme vetäytyivät linjalle Louhivaara - Mieronaho - Aijenvaara. Aamulla eteni n. patl. vih:ia Mieronahon maastoon, jossa joukkomme panivat sen mottiin. Vih:n tuhoaminen ollut käynnissä pitkin päivää.

- Vih:n ilmatoiminta ollut vilkasta. Painopiste Loimolan ja Yläjärven suunnilla.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Rv.Pr:n kuljetukset ovat saapuneet 27.7. klo ',08 mennessä purkausasemille. Rv.Pr:n päähosat kokoontumassa alueelle Lehtovaara - Haukivaara - Kaitakelsimajärvi.

illalla 14.D:n ryhmitysmuutokset:
- Ryhmitysmuutokset: I/JR 52 siirtymässä Kiyyssinvaaran suuntaan. III/JR 52 miehittänyt I/JR 52:n entisen lohkon.

illalla Roin tilanneilmoitus:
- Eteläkaista; Heinäjärven maaston taisteluista laskettu vih:n kaatuneita yht. 1526 miestä.

.7. aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Suojärven tien suunnalla eilen laskettuun hyökkäyksiin osallistuneen ainakin rykm:n voimat jv:eä painopisteen oliessa maantien suunnassa, missä vih. hyökkäsi 6 kertaa. Klo 19,15 hyökkäsi vih. Tavaskaisenjärven eteläpuolella kiivaan tulivalmistelun jälkeen n. patl:n voimin pakottaen joukkomme vetäytymään lähitaisteluja käyden tykistömme osallistuessa tehokkaasti torjuntaan. Hyökkäys pysäytettiin linjalle Kivilammesta n. 1,5 km. pohjoiseen - Iso-Saarilampi - Kämppä "K" -lampisen länsipuolella. Kivilammen länsipuolella aloitti I/69.MeriJv.Pr. klo 20,50 hyökkäyksen raskaiden aseiden kiivaan tulen tukemana. Hyökkäys torjuttiin klo 0,25 mennessä. Klo 19,00 aloitti vih. kiivaan tykistötulen tukemana hyökkäyksen kahden patl:n voimin Haukilammen eteläpuolella päästen tunkeutumaan asemiimme ja siitä edelleen aina Honkavaaraan saakka osan jatkaessa hyökkäystä pohjoiseen Haukilammen länsipuolitse. Hyökkäys pysäytettiin. Klo 20,30 alkoi vastahyökkäyksemme etelästä, lännestä ja pohjoisesta tykistömme tehokkaasti tukiessa. Vih. lyötiin takaisin klo 23 mennessä.
- Kuolismaan tien suunnassa oli joukkojemme yön aikana vih:n kovan painostuksen vuoksi vetäydyttävä Leminahon tasalle. Vih:n edelleen painostuessa ovat joukkomme vetäytyneet Tiirivaaran tasalle, jossa klo 6,30 ei vielä kosketusta. Klo 18,30 hyökkäsi vih:n Lutikkavaarasta koilliseen tykistön tukemana varmistusosastoamme vastaan ja pakoitti sen vetäytymään. Tämän johdosta oli myös varmistuksemme selustatauhan vuoksi vetäydyttävä linjalle Utrio - Teponlampi.

aamulla Roin tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Heinäjärven kylän koillispuolella olevaa vih:n miehittämää kukkula-asemaa vastaan aloitettu hyökkäyksemme pysähtyi vih:n voimakkaaseen vastarintaan kaivetuissa asemissa. Vih:n tappiot Louhen suunnan pohjoissivustalla eilen ilmoitettujen 1526 lasketun kaatuneen lisäksi arvioidaan n. 200-2500 haavoittuneeksi. Sotasaaliiksi saatiin 1 pst.-tykki, 12 kk., 63 pk., 98 kp. ja 3 pst.kivääriä.

28.7. Ilmav:n tilannetiedoitus № 1123:
- Vih:n lentoja 105, koneita 449. Suomenlahdella painopiste alueella Kotka - Vilajoki. Loimolan ja Tolvajärven suunnilla hyökkäyksiä etulinjaa vastaan.
- Omia lentoja 36, koneita 159. Illalla pommitettu tykistöasemia Tolvajärven ja Hietajärven välillä. Yöllä pommitettu tykistöasemia ja varastoaluetta Kollaanjärven ja Näätöjan pysäkin välillä.
- 1 ilmataistelu, alas 2 konetta.
- Vih:n tappiot 2 konetta.

12,37 PM:n Op.os:n käsky № 2325/Op.1/5d.sal. LIITE № 976:
- 20.Pr. on irroitettava ja kuljetettava rautateitse Värtsilään, jossa se alistetaan II AK:n kom:lle.

PM:n Järj.os:n käsky № 2169/Lkp.sal.:
- PM:n Rautatieosaston toimesta on viipymättä perustettava yksi erillinen rautatieosasto (1.Er.Raut.Os.), joka ottaa vastatakseen rautatieliikenteestä rataosalla Kemijärvi - Voitakoski. Perustettavan yksikön rungon muodostaa 5.Raut.Liik.K.

18,00 Tasavallan Presidentti Risto Ryti, puolustusministeri, jalkaväenkenraali Waldén ja valtiovarainministeri Tanner käynnillä PM:ssa.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Vihollisen tykistön ja ilmapommitusten tukemat hyökkäykset Ruotausjärvi - Ylä-Tolvajärvi kannaksella ja Haukilammen eteläpuolella torjuttu. Klo 7,45 vih:n 200 miehen suuruinen osasto pääsi maataistelukoneiden tukemana Alim. Kaarijärven eteläpuolella tunkeutumaan asemiimme. Joukkomme vetäytyivät linjalle Haukilammen pohjoispää - Alim. Kaarijärven lounaispää. Utrio - Teponlampi linjalle vetäytynyt varmistuksemme on aamupäivän kuluessa työnnetty jälleen Luovejärvi - Ilajanjärvi kannakselle.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Ryhmitysmuutokset: Er.P 24 ja I/JR 52,yhteisenä johtajana ev.luutn. Partinen, siirtyivät aamuun mennessä Lupajärven pohjoispään maastoon käytettäviksi lounaaseen Lahnajärven suuntaan.

illalla Roin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: N. 40 vih. koneen hyökätessä päivällä Kirkkoniemeä vastaan, satamarr päälaituria rikkoutui 60 metriä. Hävittäjämme pudottivat 12 ja it. iisäksi todennäköisesti 3 vih. konetta. Kalastajasaarennon rintamalla on II/Jv.Pr.503 vaihtanut etulinjasta I/Jv.Pr.193:n.

II AK:n kom:n toimintaohje Ryhmä R:n komentajalle № 2659/III/2 sal./ 26.7.44 LIITE № 977:
- Liusvaara - Ilomantsin tien suunnassa toimivan vahv.21.Pr:n ja Ilomantsin suuntaan keskitetyn Rv.Pr:n joukoista perustetaan Ryhmä R, kom:na kenr.maj. Raappana.
- Ryhmä R:n tehtävänä on Ilomantsin suuntaan etenevien vih. voimien lyöminen ja tälle suunnalle syntyneen uhkan poistaminen. Tehtävän suorituksessa on pyrittävä nopealla toiminnalla käyttämään hyväksi sitä aikaa, jolloin vih. tien Liusvaara - Ilomantsi ja valtakunnan rajan välillä etenevät voimat vielä ovat hajallaan ja niiden huoltotiet keskeneräiset.

29.7. aamulla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- V AK: Keskiyöllä torjuttiin vih:n voimakkaan tulivalmistelun jälkeen (n. 2000 kr.) Kuninkaanmäen pohjoispuolisessa maastossa n. 100 miehen voimin tekemä hyökkäys.

29.7. aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Alimmaisesta Kaarijärvestä länteen Salolammen lounaispuolella Kukkulalla hyökkäsi varmistusosastomme klo 16,45 patl:n vahvuista vih.osastoa vastaan. Vih:n vastaisku pakotti osastomme vetäytymään. Saarrostus ja tuhoamistoimenpiteet käynnissä. Luovejärvi - Ilajanjärvi kannakselta hyökkäsi II/JR 63 (sv. tieto) klo 13,45 tykistö- ja krh.tulen tukemana, mutta lyötiin takaisin.

Ilmav:n tilannetiedoitus № 1124:
- Vih:n lentoja 104, koneita 232. Merimaaleja Vaidlon luona pommitettu.
- Omia lentoja 27, koneita 63.
- Omat tappiot 1 kone.
- Vih:n tappiot 28.7. 1 kone.

PM:n Op.os:n käsky № 2342/Op.1/23b/sal. LIITE № 978:
- PM:n kirj:llä № 2185/Op.1/23b/19.7.44 partisaanivaaran takia evakuoitavaksi määrätyn Ilomantsin kunnan osan täydellinen evakuointi suoritettava linjan Mekrijärvi - Valkeajärvi - Hattujärvi - Aittajärvet kaakkoispuolella sekä evakuoinnin I vaihe em. linjan luoteispuolella.

PM:n Järj.os:n käsky № 2175/Lkp.sal.:
- PM:n Huolto-os:n toimesta on viipymättä perustettava kenttäpostin kuljettamista varten eräiden rataosien postitoimistoissa 1.Kp.kulj.K. Henkilöstö on varattava PM:n Huolto-os:n alaisten kp.konttoreiden henkilöstöstä.

illalla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- Ryhmitysmuutokset: 20.Pr. siirtyi tämän vuorokauden aikana II AK:n alueelle.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Suojärven radan eteläpuolella torjuttu vih:n vahv.kompp:n voimin klo 16,05 alkaneen 1/2 t:n tulivalmistelun jälkeen suorittama hyökkäys. Hiisijärven länsipuolella torjuttu klo 16,00 alkanut vih:n kahden kompp:n voimin suorittama hyökkäys. Klo 11,00 vih. hyökkäsi Toukkalammen maastossa saaden klo 11,20 sisäänmurron lammen kaakkoispuolella olevalle kukkulalle. Vastatoimenpiteet käynnissä. Vih:n voimakkaalla klo 9,35 alkaneella ilmatoiminnalla on taistelujen kulkuun ollut mitä suurin vaikutus. Vih:n painostamana on taisteluetuvartiomme vetäytynyt klo 7,30 läntien päätien suunnassa Tiirinvaarasta Teppanaan. Hattuvaaran itäpuolella vetäytyi varmistuksemme klo 5,25 vih:n voimakkaasti painostaessa Koitajoelta Hattuvaaraan. Vih. n. patl:n vahvuinen.
- 20.Pr:n ens. kuljetus saapunut klo 15,50 Vaitsilään. Joukot kuljetetaan tältä välittömästi autokuljetuksina Tolvajärven maastoon.
- Vih:n ilmatoiminta ollut Ala-Tolvajärven pohjoispuolella erittäin vilkasta.
  Aikomus vaihtaa JR 33 etulinjasta 20.Pr:lle.

21,25 PM:n Op.os:n käsky № 2343/Op.1/5d.sal.:
- Vahvistetaan puhelimitse kenr.luutn. Oeschille annettu käsky, että saksalainen 122.I.D on viipymättä irroitettava etulinjasta ja saatettava kuljetusvalmiiksi muualle siirtoa varten.

30.7. aamulla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- III AK: Vih:n komppanian ja joukkueen voimin Hytöinnittyjen länsipuolelle ja Oravakydön tien suunnassa tekemät hyökkäykset torjuttiin.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Rautatien eteläpuolella aloitti vih. klo 17,55 n. 15 min. kestäneen voimakkaan tulivalmistelun jälkeen 2-3 kompp:n voimin hyökkäyksen, joka torjuttiin. Samoin torjuttiin klo 20,00 mennessä vih:n uusima hyökkäys. Klo 22,30 hyökkäsi vih. n. kahden patl:n voimin Elolammen länsi- ja koillispuolella tulivalmistelun jälkeen, mutta torjuttiin osaksi lähitaisteluja käyden klo 23,00 mennessä. Hiisijärven länsipuolella hyökkäsi vih. klo 18,30 n. kahden kompp:n voimin, mutta torjuttiin klo

30.7. 19,45 mennessä. Klo 4,15 aloitti vih. hyökkäyksen Vegarusjärvi - Jyrkinjärvi - Purnujärvi kannaksilla. Taistelu jatkuu.Matala-Ruotausjärvi - Ruotausjärvi kannaksella hyökkäsi vih. klo 3,15 15 min. kestäneen erittäin voimakkaan tulivalmistelun jälkeen koillisesta, idästä ja kaakosta sillanpääasemaamme vastaan ja valtasi sen klo 3,30 mennessä. Joukkomme vetäytyivät krh.- ja tyk.tulemme suojaamana osaksi uiden. Hyökänneen vih:n vahvuus n. 100 miestä. Shemeikka - Ristisalmi tiellä on yön aikana kuultu vilkasta etelään suuntautuvaa ajoneuvoliikennettä. Haukilahden - Haukilammen välillä torjuttu vih:n 29.7. n. 1-2 kompp:n voimin suorittamat kolme hyökkäystä. Samoin torjuttu vih:n 1-2 kompp:n voimin Haukilammen Alimmaisen Kaarijärven välillä suorittamat useat hyökkäykset. Toukkalammen eteläpuolella sai vih. kuitenkin aikaan sisäänmurron ja päivän kuluessa käytyjen taistelujen jälkeen oli joukkojemme vetäydyttävä linjalle Haukilammen pohjoispää - sen länsipuolella oleva kukkula - Tolvajärven pohjoispuolella olevat kumpareet - Pojasjärvi - Paastojärvi. Kaarilampien pohjois- ja länsipuolitse edenneestä vih. rykm:stä on ainakin yksi patl. edennyt Paastojärven itärantaa etelään. Kaikkia näitä hyökkäyksiä on vih. tukenut erittäin tehokkaasti voimakkailla ilmavoimillaan ja ovat varsinkin maataistelukoneiden hyökkäykset ratkaisevasti vaikuttaneet taistelujen kulkuun.
Kuolismaan tien suunnassa on vih. pakottanut taisteluetuvartiomme vetäytymään Teppamasta. Luovejärvi - Ilajanjärvi kannaksella hyökkäsi vih. klo 16,40 n. kahden kompp:n voimin, mutta torjuttiin klo 1,30 mennessä. Hattuvaaran maastossa on sinne edennyt eskadroonamme yllättänyt vih.osaston vih.osaston. Maaston puhdistus käynnissä. Toinen eskadroona edennyt Kokkokankaan maastoon, jossa taistelussa n. 250-miehisen vih.osaston kanssa.

Ilmav:n tilannetiedoitus № 1125:
- Vih:n lentoja 100, koneita 611. Itärintamalla painopiste Tolvajärven ja Loimolan suunnilla, missä suuret muodostelmat tukevat maavoimien hyökkäyksiä.
- Omia lentoja 28, koneita 108. Pommitettu tykistöasemia Ylimmän Kaarijärven ja Kylälammen eteläpuolella ja vih:n panssareita ja joukkoja Korpijärven maastossa.
- 3 ilmataistelua, joissa pudotettu 7 vih. konetta.
- 1 oma kone tuhoutunut.
- Vih:n tappiot 11 konetta.

16,00 PM:n Op.os:n käsky № 1069/Op.3/IIIa/sal. LIITE № 979:
-6.Kev.It.Ptrin menetettyä kalustonsa viholliselle siirretään sen henkilöstö täydennykseksi IV AK:n muihin it.yksikköihin.
-6.Kev.It.Ptri irroitetaan IV AK:sta ja alistetaan Ilmavoimille, joka saattaa sen toimintakuntoon.

16,00 PM:n Op.os:n käsky № 1070/Op.3/IIIa/sal. LIITE № 980:
- VI AK:sta irroitetaan viipymättä yksi kev.it.pston esikunta ja alistetaan II AK:lle.

18,30 PM:n Op.os:n käsky № 2356/Op.1/5d sal.:
- 8.Er.Pst.Os. siirretään rautateitse Värtsilään, jonne saavuttuaan se alistetaan II AK:lle.

illalla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- V AK: Vih:n eräs vmv. joka ajoi miinaan tai siinä tapahtui palon johdosta räjähdys, jolloin vene upposi.
- Ryhmitysmuutokset: 20.Pr. siirtynyt II AK:lle.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Vih:n klo 4,15 aloittama hyökkäys n. 250- miehen vahvuisin voimin Vegarusjärvi - Jyrkinjärvi - Purnujärvi kannaksilla on torjuttu klo 6,30 mennessä. Klo 10,oo aloitti vih:n n. patl:n voimin liekinheittimiä käyttäen tykistön ja krh.tulen tukeman hyökkäyksen Haukilammen pohjoispäästä luoteeseen päästen asemiimme. Hyökkäystä edelsi voimakas pommi- ja maataistelukoneiden hyökkäys, joka kohdistui eruliinjaamme sekä tykistön tuliasemiin. Joukkomme vetäytyivät HHonkavaarasta n. puoli km. pohjoiseen, johon hyökkäys pysäytettiin.
Klo 5,30 hyökkäsi vih. n. 3 kompp:n voimin tykistövalmistelun jälkeen Ilajanjärven eteläpuolella ja työnsi puolustuksemme Utrion länsipuolelle. Vastaiskulla lyötiin vih. takaisin Utrion itäpuolelle. Ilajanjärven pohjoispäässä hyökkäsi vih. klo 10,30 n. patl:n voimin tykistö-,krh. tulen ja 3 psv:n tukemana. Hyökkäys torjuttiin. Hattuvaaraan hyökännyt n. 2 patl:n vahvuinen vih. lyöty rajalle. Hattuvaaran itäpuolella Kokkokankaan maastossa on vih. hyökkäykset torjuttu.

30.7. - 20.Pr:n kuljetukset ovat saapuneet Värtsilään lukuunottamatta kahta kuljetusta, jotka saapuvat vielä tänä iltana.
- Vih:n ilmatoiminta edelleen vilkasta, painopiste Ala-Tolvajärven pohj. puolisessa maastossa.

illalla Roin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Länsi-Litsan länsisiivellä valtasivat vahvat iskuosastomme tyk.tulen tukemina rynnäköllä vih:n eteentyönnetyn vahvasti miinoitetun tukikohdan neliössä p. 90, i. 49. Tuhottuaan tukikohdan osastomme vetäytyivat. Paikalla laskettiin 5 vih:n kaat. 3 vankia saatiin. Omat tappiot 4 kaat. ja 43 haav.

"Sonderorientierung" ajalta 20. - 26.7.44:
- Itä: Etelälohkolla jatkuvat torjuntataistelut Lembergin alueella. Jaroslaun molemmin puolin vih. ylittänyt Sanjoen. Keskilohkolla oli taistelujen painopiste Brest-Litowskin, Wilkomirin ja Grodnon alueilla. Pohjoislohkolla jatkuu vih:n painostus Väinänlinnaa vastaan.
- Etelä: Keski-Italiassa jatkuvat ankarat torjuntataistelut. Vih. saavuttanut maastomenestystä, muttei ole saanut aikaan läpimurtoa. 19.7. vih:n onnistunut ankarin taisteluin vallata Livorno. Etulinja vedetty Arnojoen taakse. 25. - 26.7. torjuttiin vih:n suurhyökkäys Firenzen valtaamiseksi.
- Länsi: Taistelut Normandian siltanpäässä jatkuvat. Monituntisen tykistö- rumputulen ja ankarien lentopommitusten jälkeen vih:sen onnistui aikaansaada sisäänmurto Ornen eteläpuolella. Rintama nyt puoliympyrynä Caenin itä- ja eteläpuolella.

31.7. aamulla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- IV AK: Klo 5, vih. aloitti hyökkäyksen asemiamme vastaan Ihantalan tien länsipuolella, mutta torjuttiin.
- III AK: Rajakankaalle johtavan polun suunnassa vih. hyökkäsi iltayöstä n. kahden joukkueen voimin, mutta torjuttiin.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Ala-Tolvajärven luoteispuolella irtaantuivat viimeiset osat JR 33:sta etulinjasta ja klo 2,00 mennessä oli vaihto 20.Pr:n kanssa suoritettu loppuun.
- Kuolismaan tien suunnalla yritti vih. edetä klo 17,45 alkaneen voimakkaan tykistövalmistelun jälkeen, mutta torjuttiin. Klo 2,30 alkaneen oman tykistövalmistelun jälkeen etenivät I ja IV/21.Pr. klo 2,40 Konnukkajärven kaakkoispuolitse ja on I/21.Pr. klo 5,19 mennessä saavuttanut linjan Vaitsila - Louhivaara. Vih:een ei kosketusta. Konnukan luoteispuolella ovat joukkomme hiukan edenneet, mutta pysähtyneet vih:n sitkeän vastarinnan takia. Pitkäjärven kaakkoispuolella ei ole päästy eteenpäin. Tämä hyökkäys liittyy osana Ryhmä R:n yleiseen hyökkäykseen, joka vasta alussa. Vattuahon suunnalla hyökkäsi kaksi vajaan kompp:n vahvuista vih.osastoa. Oma varmistuksemme vetäytyi pohjoisluoteeseen Kinkoisen eteläpuolella olevalle kukkulalle.

Ilmav:n tilannetiedoitus № 1126:
- Vih:n lentoja 134, koneita 813. Itärintamalla suuret muodostelmat pommittaneet ja tulittaneet rintama-aluetta Tolvajärven ja Loimolan suunnilla.
- Omia lentoja 24, koneita 65. Jabohyökkäys Ihantalan eteläpuolella olevia varastoja vastaan.
- 3 ilmataistelua, alas 5 vih.konetta.
- Omat tappiot 2 konetta.
- Vih:n tappiot 30.7. 10 konetta. Lisäksi 29.7. alas 1 kone.

Ministeri Procopé käynnillä PM:ssa.

18.D:n komentaja, eversti C.G. Snellman haavoittunut.

31.7. illalla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- IV AK: Aamuilmoituksessa mainitun hyökkäyksen Ihantalassa suoritti n. 70- miehinen vih.osasto, josta n. 30 miehen onnistui tunkeutua asemiimme. Vih. heitettiin vastaiskulla takaisin. Se käytti yrityksensä tukena yli 2000 kr:a.
- Ryhmitysmuutokset: Rintamavastuu 122.D:n lohkolta siirtynyt 10.D:n komentajalle klo 8,20.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Kuolismaan suunnalla on I ja IV/21.Pr:n hyökkäys maantien eteläpuolella jatkunut linjalle Leppäkoski - Jokivaara, mistä tiedustelu ulotettu pohjoiseen Kuolismaan tielle. Välittömästi tien kaakkoispuolella aloitti II/21.Pr. tykistövalmistelun jälkeen hyökkäyksen. Vih:n puolustus sitkeää ja käyttää se torjunnassaan runsaasti raketti-tykkejä ja tykistöä. Ankarat taistelut jatkuvat. Luovejärvi - Ilajanjärvi kannaksella on JP 1:n hyökkäys saavuttanut Ilajan Ruukinpohjan länsipuolella olevan kukkula-aukean. Vih:n vastarinta sitkeätä. JP 1:n oikealla siivellä on JP 6:n varmistus työnnetty linjalle Tavarolampi - Lutikkavaaran pohjoispuolella oleva nimetön taloaukea - Luovejärvi. Ilajanjärven pohj.puolella ylitti Rj.P 3:n kaksi kompp:aa Ilajanjoen klo 11,00 vih:n voimakkaan torjuntatulen takia. HRR saapumassa Lahnavaaraan. Osasto Partinen edennyt pohjoisesta Hullari - Vellivaara tien ja Koitaojan risteyksen maastoon, mistä yksi patl. lähtenyt klo 16,00 etenemään maastoitse Lehmivaaran suuntaan.
- JR 33 on siirtynyt AK:n reserviksi.
- Vih:n ilmatoiminta edelleen vilkasta. Painopiste Tolvajärven suunnalla.

illalla Roin tilanneilmoitus:
- Etelärkaista: Alajärven eteläpuolella Naittovaaralla HiihtoP 82 on vaihtanut etulinjasta III/SS-JR 12:n, joka on Heinäjärven kylästä vaihtanut JR 139:n.

1.8. aamulla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- V AK: Kuninkaanmäen maastossa tuhosi vanginsieppauspartiomme 40 vihollista ja vyörytti 300 m. tst. hautaa saaden sotasaaliiksi jv.aseita.
- III AK: Vuosalmen sillanpääasemassa jatkaa vih. pitkin linjaa kenttävarustustöiden suoritusta.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Tolvajärven itäpuolelta kuulunut pitkin yötä etelään päin suuntautuvaa traktorien, autojen ja ajoneuvojen liikettä. 31.7. ip:llä onnistui II/21.Pr:n työntää idästä käsin pari kiilaa tien suuntaan vih. patl:n komentopaikkaan saakka, mutta oli pakotettu vetäytymään vih:n psv:n tukemana vastaiskun jälkeen klo 18,30. Leppävaaran eteläpuolella torjuttiin eilen ip:llä vih:n pohjoisesta tekemä vastaisku. Tst.Os. Essen saavuttanut klo 23,00 Luovejärvi - Ilajanjärvi jokilinjan ja aikaansai klo 5,00 mennessä n. 1/2 km. syvän sillanpääaseman Luovejärven pohjoisrannalla, mistä toiminta itään ja pohjoiseen jatkuu. Lutikkavaaran pohjoispuolelle edennyt vih.osasto pysäytetty varmistuslinjamme eteen. HRR taistelussa Hullarin kylän maastossa, missä vih. puolustautuu sitkeästi. Os. Partinen katkaissut aamuyöllä tien Vellivaarasta etelään.

Ilmav:n tilannetiedoitus № 1127:
- Vih:n lentoja 130, koneita 585. Itärintamalla lukuisia pommituksia ja matalahyökkäyksiä suurin muodostelmin etulinjassa. Selustassa pommitettu rauta- ja maantieliikennettä sekä joukkoja. Suistamolla muutama rautatievaunu tuhoutunut pommituksessa.
- Omia lentoja 33, koneita 133. Illalla pommitettu Luovejoen sillan maastoa. Osumia siltaan. Yöllä pommitettu siltoja Vuontelejärven länsipuolella. Jabot suorittaneet 2 hyökkäystä Heinjärven lentokenttää vastaan, tuhottu ainakin 9 vih. konetta.
- 2 ilmataistelua, 2 vih. konetta alas.
- Omat tappiot 3 konetta.
- Vih:n tappiot 31.7. 15 konetta (niistä 9 saksalaisten maassa tuhoamaa)

illalla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- V AK: Aamupäivällä ampui vih. urkupyssyllä 40 laukausta, jolloin Uusi-Hietalan ja Sorvalin välisessä maastossa syttyi 6 taloa ja 6 metsäpaloa.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Klo 12,30 aloitti vih. voimakkaan tykistö- ja krh.valmistelun, jota edelsi tunnin kestänyt ilmahyökkäys Virtasalmen luoteispuolelle. Klo 13,30 vih:n aloittama n. patl. voimin 1 km:n levyisellä rintamalla suorittama hyökkäys torjuttiin. Samaan aikaan hyökkäsi vih. patl:n voimin myös Poijasjärven eteläpään itäpuolella eteentyönnettyä tukikohtaamme vastaan, mutta torjuttiin. Kuolismaan suunnalla piti kompp./I/21.Pr. klo 6,40 - 8,00 ajan hallussaan maantietä Miikkulanvaaran kaakkoispuolella. Taistelun jälkeen kompp:mme vetäytyi etelämmäs. Leppävaaran eteläpuolella on IV/21. Pr. torjunut kolmasti vih:n pohjoisesta tekemät psv:n tukemat hyökkäykset. I/21.Pr. siirtynyt Jokivaaran maastosta IV/21.Pr:n länsipuolelle lyödäkseen yhdessä tämän kanssa Leppävaaran maastossa olevan vih:n.
- Vih:n voimakasta ilmatoimintaa Ala-Tolvajärven luoteispuoliseen maastoon ja Poijasjärven kaakkoispuolelle.

22,30 Lähti Ylipäällikkö junallaan Helsinkiin vastaanottamaan Tasavallan Presidentin tehtävät.

(saap.) Ka.Jo.Kom:n käsky № 903/Op./2b/sal./31.7.44 klo 19,30 LIITE 981:
- Kannaksen joukkojen yhteydestä on siirretty muualle Rv.Pr., 20.Pr. ja saks. 122.D.
  V AK:n kom:lle alistetaan 11.D, joka yhdessä 3.Pr:n kanssa vapauttaa 17.D:n etulinjasta. 17.D jää V AK:n reserviksi.

2.8. aamulla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- III AK: Klo 22,30 hyökkäsi vihollinen Oravankydön tien suunnassa n. komppanian voimin päästen käsikranaattien heittoetäisyydelle asemistamme, mutta hyökkäys torjuttiin n. tunnin tulitaistelun jälkeen.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Rautatien suunnassa torjuttu klo 0,20 - 1,3o vih. kompp:n hyökkäys sekä 20 min. kuluttua uusittu hyökkäys. Samanaikaisesti torjuttu vih:n vajaan patl:n hyökkäys maantien suunnassa. Tavaskaisen etelä-puolella hyökkäsi vih. klo 22,40 tulivalmistelun jälkeen tst.etu-vartiotamme vastaan pakottaen sen vetäytymään pääpuolustuslinjalle missä hyökkäys torjuttiin. Kiolammen länsipuolella hyökkäsi vih. klo 2,00 patl:n voimin tykistövalmistelun jälkeen, mutta lyötiin osaksi lähitaistelua käyden takaisin klo 2,40 mennessä. I/21.Pr. klo 5,00 Luovelammen eteläpään tasalla hyökkäämässä tielle, josta päosillaan jatkaa itään. III/21.Pr. hyökkää etelästä tien suun-nassa. Vih:n vastarinta sitkeätä. JP 6 katkaissut Kuolismaan tien Piilovaaran kaakkoispuolella klo 3,20. URR räjäyttänyt Luovejoen sillan ja hallitsee tietä tien pohjoispuolisesta maastosta. Velli-vaarasta etelään edennyt vih. pysäytetty Lehmivaaran eteläpuoliselle purolinjalle. Kahden kompp:n vahvuinen tst.osastomme kiersi klo 3,00 Lehmivaaran ja purolinjan väliin vih:n selustaan varmis-taen osillaan pohjoiseen.

Ilmav:n tilannetiedoitus № 1128:
- Vih:n lentoja 104, koneita 476. Itärintamalla painopiste Tolva-järven suunnalla. Kuolismaan suunnalla maataistelukoneet hyökän-neet etulinjaa vastaan Mökkön alueella.
- Omia lentoja 23, koneita 71. Jabohyökkäyksiä Äyräpäähän ja Uuraa-seen.
- Vih:n tappiot 1.8. 4 konetta it:n pudottamina.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Kuolismaan suunnalla on IV/21.Pr. tehnyt useita tuloksettomia hyök-käyksiä Leppävaarassa kivillä vahvistetuissa asemissa puolustautu-via vih:ia vastaan. I/21.Pr. katkaissut maantien Leppävaaran tien-haaran maastossa ja on sillä hallussaan tietä n. 600 m. Tien suun-nassa on vih:n vahvojen asemien takia luovuttu hyökkäyksistä ja joukot vedetty lähtöasemiin. JP 6:n Piilovaaran kaakkoispuolella olevia asemia vastaan vih:n painostusta. Lehmivaaran eteläpuolelle muodostunut motti purkautunut itään ja pohjoiseen. Ip:llä pakotti vih:n hyökkäys joukkomme vetäytymään linjalle kukkulamaasto Lehmi-vaarasta n. 1 1/2 km. kaakkoon - purolinja siitä luoteeseen - Iso-Kuittilampi - Kaskilampi. Vih. jatkaa hyökkäystään.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Pohjoisella sivustalla vih. ulotettuaan kenttävartiolinjamme poh-joispuolitse rakentamansa huoltotien Tsirkka - Kemijoelle ylitti joen p. 24 kohdalla n. patljoonan voimin pureutuen joen länsipuoli-seen maastoon. Vih. on myös hyökännyt n. 4 km. pohjoisempana Tah-kokoskella sijaitsevaa kenttävartiotamme vastaan. Toimenpiteet vih karkoittamiseksi ovat käynnissä.

3.8. aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Puolen yön aikaan hyökkäsi vih. n. patl:n voimin Hiisijärvi - Vegarusjärvi kannaksella tyk. ja krh.tulen tukemana. Hyökkäys tor-juttiin. Tolvajärven itäpuolella jatkunut vih:n etelään suuntautu-va ajoneuvoliikenne. - Kuolismaan suunnalla hyökkäsi vih. kahdesti idästä päin vahvoin voimin JP 6:ta vastaan. Torjuttiin. Klo 19,15 hyökkäsi vih. n. kahden patl:n voimin rakettitulivalmistelun jäl-keen ja psv:jen tukemana URR:n asemia vastaan idästä päin. Taistel jatkuu. Lehmivaaran suunnalla on vih:n painostus etelään jatkunut, I/JR 52 katkaissut tien Vellivaara - Lehmivaara klo 20,40. Patl:n hyökkäys Vellivaaran ottamiseksi epäonnistui. HRR saanut tehtäväk-seen pohjoisesta käsin lyödä Lehmivaarassa oleva vih.

3.8. aamulla

14.D:n tilanneilmoitus:
- Kompakan tien suunnalla karkoitettiin asemiamme lähestynyt n. pataljoonan vahvuinen vih.osasto. Tsirkka - Kemin länsipuolella vih. jonka vahvuus on n. 2 pataljoonaa on yrittänyt tunkeutua etelään, mutta torjuttu oskasi lähitaisteluissa.

Ilmav:n tilannetiedoitus № 1129:
- Vih:n lentoja 56, koneita 187. Pukkiota ja Hallia pommitettu. Pukkiossa ammusvarasto räjähtänyt. 36 konetta pommittanut saksalaisia aluksia Jum'ndan pohjoispuolella.
- Omia lentoja 19, koneita 63. Aamulla pommitettiin joukko- ja kalustoruuhkautumaa Kuolismaan kylän ympäristössä. Kylässä voimakas räjähdys ja suuri tulipalo.
- 1 oma kone tuhoutunut.

Kenr.maj. E.A. Vihma ja ev.luutn. K.G.I. Palkama kaatuneet.

illalla

V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- IV AK: Iskuosastomme suoritti väkivaltaisen rask.aseiden tukeman tiedustelun Vuosalmen sillanpään pohj.osassa ottaen haltuunsa Koivulan pohj.puolella olevan vih. tukikohdan ja tuhoten kiivaassa lähitaistelussa suurimman osan sen miehistöstä. Vastaisku pakoitti kuitenkin miehityksemme vetäytymään lähtöasemiinsa.

illalla

II AK:n tilanneilmoitus:
- Käsnäselän tien suunnalla aamulla n. kompp:n voimin aloittamamme paikallinen hyökkäys johti Hiisjärvien välillä olevan kukkulan valtaukseen. Klo 16,35 vih:n suorittama hyökkäys pakotti joukkomme vetäytymään lähtöasemiinsa.
  Kuolismaan suunnalla klo 11,00 alkaneen hyökkäyksen aikana on II/21.Pr. edennyt Mieronahon pohjoispuoliseen maastoon, josta jatkaa tien suunnassa etelään. Tämän hyökkäyksen johdosta on vih:n painostus JP 6:n asemia vastaan etelästä kasvanut. Klo 16,25 torjuttiin tällä vih:n h. patl:n voimin samanaikaisesti etelästä ja idästä suorittama hyökkäys. Os.Partisen tehtävänä on klo 18,10 alkaneella saarrostavalla hyökkäyksellä lyödä Lehmivaarassa oleva vih.

illalla

14.D:n tilanneilmoitus:
- Kompakan tien suunnalla vih. hyökkäsi pataljoonan voimin kiivaan t.k.tulen tukemana. Eräässä kohdassa vih. pääsi 2:lla joukkueella tunkeutumaan kahdesti asemiimme, mutta heitettiin takaisin. Tsirkka - Kemin varrella Tahkokosken maastossa oma hyökkäys käynnissä joen länsirannalla olevaa viholilista vastaan. Klo 19,30 hyökkäyksemme etelästä saavuttanut linjan lampikammas p. 2450, i. 6920 - suon p. 2350, t. 6750 pohjoispää - siitä länsilounaaseen. Pohjoisesta edeten joukkomme ovat Tahkokosen tasalla.

4.8. aamulla

V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- V AK: Keskiyöllä hyökkäsi vih. yllättäen Kilpisaariryhmän eteläisimpään saareen (Mallatsaari) viidellä syöksyveneellä, joissa 5-6 miestä kussakin, päästen yllättäen saareen. Viholllinen karkoitettiin vastaiskulla ja 6-7 täydessä miehistölastissa lähestynyttä venettä tykistötulella.

aamulla

II AK:n tilanneilmoitus:
- Aijenvaaran itäpuolella sai II/21.Pr klo 21,30 tien auki JP 6:een. N. klo 22 pyrki vih. osasto purkautumaan Leminahosta maanteitse Louhivaaran suuntaan, mutta tulemme hajoitti osaston. Klo 4 sai II/21.Pr. käskyn aloittaa viipymättä hyökkäyksen lounaaseen tien avaamiseksi. Klo 5,00 yritti III/21.Pr. hyökätä tyk.tulen tukemana maantien suunnassa, mutta vih:n lujan vastarinnan vuoksi oli sen vetäydyttävä takaisin. Leppävaarasta hyökkäsi vih. etelään IV/21.Pr:

4.8. vastaan. Torjuttiin. Klo 17,00 - 22,00 välillä hyökkäsi vih. kolmasti etelästä ja idästä JP 6:n asemia vastaan tien suunnassa Piilovaaran kaakkoispuolella. Hyökkäykset torjuttiin alkuunsa. Klo 20,20 hajoitti tykistömme Luovejoen sillan itäpuolella pienen kolonnan. Klo 2,55 ampui vih. kaikilla aseillaan (mm. rakettitykkejä ja ps.vaunuja) kiivaan valmistelun URR:n asemiin Luovejoen sillan pohjoispuolella. Tämän jälkeen hyökkäsi vih. savuverhon suojaamana, mutta torjuttiin. Os. Partisen klo 18,00 alkama saarrostava hyökkäys pysähtynyt Lehmivaaran kylän länsi- ja eteläpuolella vahvojen vih.asemien eteen. Kylän kaakkoispuolella jatkuvat kiivaat taistelut. I/JR 52:n edelliseen liittyvä idästä saarrostava hyökkäys saavuttanut tien p = 6800 pohjoispuolella. Rj.P 3:n osat ovat saavuttaneet maaston Vellivaaran tienhaarasta 600 m. pohjoiseen. Vih. vahvoissa semissa.

aamulla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Tsirkka - Aemin länsipuolella jatkettu vih:n sillanpään supistamista. Ontrosenvaaraan edennyt 60-70- miehinen vih.partio karkoitettiin Ontrosenvaaran sillan maastosta.

Ilmav:n tilannetiedoitus № 1130:
- Vih:n lentoja 63, koneita 149. N. 20 hävittäjien suojaamaa konetta pommittanut useana aaltona tieliikennettä Kuolismaan suunnalla.
- Omia lentoja 24, koneita 84. Suojärven asemaa ja Jokunvaaran aluetta pommitettu.
- 1 oma kone vaurioitunut.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Miisjärven välinen kannas on klo 13,30 mennessä otettu hyökkäyksellämme. Lentotiedustelu todennut klo 13,55 - 15,50 tien Vegarus - Salmijärvi - Kuolismaa täynnä ajoneuvoja, liikenne Kuolismaahan päin. Kuolismaan suunnalla on II/21.Pr. avannut tien Piilovaarasta Tiirivaaraan, jonka vallannut. JR 1044:n päosat lyöty hajalle, rippeet pyrkimässä maastoitse Louhivaaran - Vaitsilan kautta itään. Takaa-ajo käynnissä. Teppana - Tiirivaara välillä oleva vih.motti puolustautuu sitkeästi. III/21.Pr. hyökkää sitä vastaan etelästä ja II/21.Pr. pohjoisesta, I/21.Pr. vallannut Miikkulanvaaran kylän ja on edennyt maastoon 800 m. Luovejoen sillasta länteen, jossa vih. puolustautuu sitkeästi. IV/21.Pr:n hyökkäys Leppävaaran motin tuhoamiseksi edistyy. Klo 9,45 hyökkäsi vih. kiivaan tykistövalmistelun jälkeen n. 200 miehen voimin asemiamme vastaan. Kangasjärvi - Joutsenlampi kannaksella. Hyökkäys torjuttiin klo 10,30 mennessä. Lehmivaaran kaakkoispuolella olevan lammen eteläpuolisessa maastossa ollut motti laukesi klo 10,40. Os. Partinen etenemässä päosillaan pohjoiseen n. km. Lehmivaaran eteläpuolella. Vahv. I/JR 52:n saartavan osan kärki tien Lehmivaara - Vellivaara puolivälissä.
- Vih:n lentotoiminnan painopiste Ilomantsin ja Loimolan suunnilla.

illalla II AK:n lisätilanneilmoitus:
- JP 6 sai klo 14,25 kiinteän yhteyden II/21.Pr:iin. Os. Partinen saanut käskyn sulkea heti Lehmivaaran motin. Rj.P 3 etenee kiinteään yhteyteen Os. Partisen kanssa.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Tsirkka - Aemin varrella joukkomme ovat supistaneet vih:n sillanpäätä ja saavuttaneet yhteyden toisiinsa läntisellä sivustallaan. Tällöin vapautettiin Tahkokosken eteläpuolella saarroksissa ollut kenttävartiomme. Ontrosenvaaran maastoon viime yönä hyökännyt vih. (n. 200 miestä) saarrettiin ja tuhottiin suureksi osaksi (vankeja n. 50, kaat. useita kymmeniä, saalista mm. 8 kk., 10 krh. ym.).

5.8. aamulla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- IV AK: Vihollisen p:n 18 pohjois- ja luoteispuolella sekä männikkösuon - Salojärven välisellä alueella yhteensä n. pataljoonan voimin ja ps.vaunujen tukemana tekemä hyökkäys torjuttiin tykistö - ja jv.tulella.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Klo 19,35 selvitettiin Teppanan motti ja tie on auki Piilovaaraan saakka. Vih:n painostus Lutikkavaaran suunnalla lisääntynyt. II/JR 33 siirtymässä Mieronaho - Louhivaara maastoon, missä JP 6:n kanssa valmistautuu valtaamaan Lutikkavaaran. IV/21.Pr. pitää edelleen Leppävaaran mottia suljettuna. Klo 13,40 hyökkäsi vih. vahvoin voimin ja kiivaan t kistötulen tukemana URR:n asemia vastaan Kitsanlammen eteläpuolella. Hyökkäys torjuttiin klo 15,30. Kangasjärvi - Joutsenlampi kannaksella on yön kuluessa torjuttu kolme hyökkäystä.

aamulla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Tahkokosken sillanpäässä vih. tekee sitkeää vastarintaa.

Ilmav:n tilannetiedoitus № 1131:
- Vih:n lentoja 65, koneita 219. Itärintamalla painopiste Ilomantsin suunnalla.
- Omia lentoja 27, koneita 79. Kolonnia ja joukkoja pommitettu hyvällä menestyksellä tiellä Moisionvaara - Kuolismaa.
- Vih:n tappiot 1 kone (4.8.).

17,50 PM:n Op.os:n käsky № 2422/Op.1/5d.sal.:
- 13.Krh.K ja 21.Krh.K siirretään rautateitse Kaltimoon, jonne saavuttuaan ne alistetaan II AK:lle Ilomantsin suunnan vahvistamiseksi. Lähtö kenr.luutn. Oeschin määräämältä kuormausasemalta 6.8.44 varhain aamulla.

18,12 PM:n Op.os:n käsky № 2423/Op.1/5d sal.:
- 9.Er.Pst.Os. siirretään rautateitse Lappeenrantaan, jossa alistetaan kenr.luutn. Oeschille. Kun 9.Er.Pst.Os. on saapunut, on 2.Er. Pst.Os. irroitettava Ylipäällikön pst.reserviksi. Osasto jää muuhun, paitsi op. käyttöön nähden kenr.luutn. Oeschin alaiseksi.

PM:n Järj.Os,N käsky № 2271/Lkp.sal.:
- Säälittävien perheolojen vuoksi kotiseudulle tai taaempiin muodostelmiin siirretyn henkilöstön tilalle on takaa viipymättä irroitettava täysin taistelukelpoinen mies etulinjajoukkoihin. Kotiseudun esikuntien ja muodostelmien tyydyttävä toiminnan kannalta ehdottoman välttämättömään henkilöstöön.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Kuolismaan suunnalla on vih:n voimakas hyökkäys työntänyt I/21.Pr:n Miikkulanvaaran länsipuolelle. Taistelu jatkuu kiivaana idästä hyökkäävää tykistön tukemaa vih. vastaan. III/21.Pr. siirtymässä I/21.Pr:n avuksi, Leppävaaran motissa oleva vih. painostaa länteen. JP 6:n ja II/JR 33:n hyökkäys Lutikkavaaraan saavuttanut lounaassa kylän reunan. Tienhaaramaasto hallussamme. Kitsanlammen eteläpuolella vih. hyökkäsi tykistötulen tukemana URR:n asemia vastaan, mutta torjuttiin klo 11,30 mennessä. Os.Partisen toiminta Lehmivaaraa vastaan alkoi klo 18,00.
- Vih:n ilmatoiminta kohdistunut pääasiassa Ilomantsin alueelle.

" Sondenorientierung" ajalta 27.7. - 2.8.44:
- Itä: Etelälohkolla on taistelujen painopiste San-Weikselkolmiossa. Keskilohkolla on taistelu Varsovasta ja hyökkäys Kanenin alueelta länteen alkanut. Pohjoislohkolla Väinänlinna menetetty. Vih:n rintaman hajoittamisyritykset epäonnistuneet pohjoislohkolla.
- Etelä: Keski-Italiassa taistelujen painopiste Firenzen alueella. Vih. jatkoi täällä 25.7. alkamaansa suurhyökkäystä. Vih:n läpimurtoy tykset estetty. Taistelut jatkuvat.
- Länsi: St.Lon luoteispuolella ryhtyivät amerikkalaiset mitä voimakkaimman ilmapommituksen jälkeen suurhyökkäykseen. Vih. saavuttanut ankarien taistelujen jälkeen syvän sisäänmurron. Vih. laajentanut panssarivoimillaan etelään ja kaakkoon saavuttamaansa läpimurtoa. Vih. vallannut Avranchen, tunkeutunut Bretagneen. Viren, Rennesin ja Divanin alueella ankarat taistelut käynnissä. Kaikki liikenevät voimat lähetetty länteen.

6.8. aamulla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- IV AK: Ihantalan tien maastossa tuhosi ja karkoitti oma n. 2 joukkueen vahvuinen iskuosastomme vihollisen varustetusta asemasta ja räjäytti 9 ps.vaunua, jotka olivat jo ennestään liikuntakyvyttömiä.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Miikkulanvaaran länsipuolella hyökkäsi vih. n. kahden patl:n voimin klo 20,00 alkaen erittäin kiivaan tykistövalmistelun jälkeen asemiamme vastaan. Hyökkäys torjuttiin. Klo 2,00 hyökkäsi vih. Luovelammen ja maantien välissä lännestä käsin, mutta torjuttiin. Lutikkavaarassa toimenpiteet vih:n motittamiseksi käynnissä. Leppävaarassa torjuttiin kaksi vih:n yön aikana etelään tekemää ulosmurtautumisyritystä. Aamuyöllä hyökkäsi vih. psv:n tukemana Leppävaarasta pohjoiseen, mutta torjuttiin. Luovejoen sillan pohjoispuolella hyökkäsi vih. klo 19,45 voimakkaan tykistövalmistelun jälkeen URR:n asemia vastaan, mutta lyötiin takaisin. Kangasjärven koillispuolella torjuttu iltayöstä 2 vih. hyökkäystä. Os.P:n klo 18,00 alkama hyökkäys Lehmivaaraan pysähtyi vih:n vahvojen asemien eteen. Vih:n ulosmurtautumisyritykset torjuttu. Yön kuluessa tunkeutui vih.osasto Koitajoen yli Hankalammen kohdalla ja miehitti erään kukkulan. Vastatoimenpiteisiin ryhdytty.
Sekä eilen että yön aikana on vih. tukenut hyökkäyksiään kiivailla ilmahyökkäyksillä.

Ilmav:n tilannetiedoitus № 1132:
- Vih:n lentoja 73, koneita 477. Painopiste Kuolismaan suunnalla.
- Omia lentoja 16, koneita 48. Pommitettu tykistöasemia Lutikkavaarassa. Jabot suorittaneet hyökkäyksen Ihantalan eteläpuolella.
- 1 ilmataistelu, pudotettu 2 vih. konetta.
- Omat tappiot 2 konetta.
- Vih:n tappiot 5.8. 3 konetta.

10,45 Palasi Presidentti-Ylipäällikkö Päämajaan, matkustettuaan Pitäjänmäeltä junallaan Otavaan ja sieltä autolla edelleen Mikkeliin. Matkallaan oli Presidentti-Ylipäällikkö 3.8.44 vastaanottanut mm. Saksan Baltianrintaman komentajan, kenraalieversti Schörnerin ja kenraali Erfurthin sekä 2. ja 3.8.44 ministeri Kivimäen sekä antoi 4.8.44 Suomen Eduskunnalle juhlallisen vakuutuksensa.

PM:n Op.os:n käsky № 2435/Op.1/17a/sal. LIITE 982:
- Linnoitussuunnittelu- ja rakennustehtävistä Suomenlahden ja Saimaan välillä määrätään:
1. Syyskuun alkuun saakka pidetään linnoitusjoukot Salpa-asemassa, joka on siihen mennessä saatava rakennetuksi taisteluvalmiiseen kuntoon.
2. Syyskuun alussa siirretään linnoitusrakennusjoukkojen pääosat linjalle Vilajoki - Saimaa (VS-linja) sekä osa voimista oikeaisulinjalle Tyllinjärvi - Hostikka.
3. VS-linjan suunnitteluun on Lin.SE:n ryhdyttävä heti.
4. VS-linjan ja Salpa-asemien väliin tulee lisäksi suunnitella ainakin teiden suunnissa lisäasemia ja aseman pätkiä.
5. Suunnittelussa huomioitava eri aselajien ja huollon tarpeet.

JP 6:n komentaja, ev.luutn. T.N. Peitsara määrätty JR 49:n va.komentajaksi.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Miikkulanvaaran länsipuolella olevia asemiamme vastaan hyökkäsi vih. rykm:n voimin klo 10,30 alkaneen voimakkaan tykistövalmistelun jälkeen. Klo 12,00 mennessä oli vih:n hyökkäys täydellisesti torjuttu. JP 6:n ja II/JR 33:n hyökkäys edistynyt Lutikkavaaran valtaamiseen. II/JR 33:n hyökkäys edistynyt Luovelammen pohjoispuolella. Maantie auki Leppävaaran tienhaaraan saakka. Kitsanlammen eteläpuolella ja Kangasjärven koillispuolella ryhtyi vih. klo 10,05 kiivaan tykistö ja krh.tulivalmistelun jälkeen sekä 6 psv:n tukemana hyökkäämään URR:n ja HPR:n asemia vastaan. Hyökkäykset torjuttiin osaksi vastaiskuin. 4 psv:a tuhottiin.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Hankavaaran suunnalla ylitti vih. klo 16,00 uudelleen Koitajoen ryhtyen tykistön tukemana hyökkäykseen.

7.8. aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Kuolismaan suunnalla aloitti vih. klo 22,00 hyökkäyksen Leppävaarassa olevia joukkojamme vastaan samanaikaisesti idästä ja pohjoisesta avaten Leppävaarassa olleen motin. Jatkuvan kovan painostuksen vuoksi oli IV/21.Pr:n vetäydyttävä kylän länsipuolelle. Vih. tuntuu pyrkivän päätielle. HKR:n lohkolla on vih:n painostus muutamia pieniä väliaikoja lukuunottamatta jatkunut koko ip:n ja viime yön. Vellivaaran pohj.puolisen tienhaaramaaston haltuunottamiseksi ja siellä olevan vih:n lyömiseksi on Rj.P 3:n toiminta alkanut klo 6,00.

aamulla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Tsirkka - Kemin länsipuolella vih. pataljoona, joka lounaasta käsin yritti murtautua vih:n sillanpääasemaan, tuhottiin.

Ilmav:n tilannetiedoitus № 1133:
- Vih:n lentoja 71, koneita 239. Lutikkavaaran alueella matalahyökkäyksiä etulinjaan. Läskelää pommitettu, Vaaherjokea tulitettu. Rukajärven suunnalla pommitettu ja tulitettu etulinjaa, tykistöasemia ja selustaa.
- Omia lentoja 24, koneita 86. Leipäsuo - Raivola rataosalla yht. n. 500 vaunua
- 2 ilmataistelua, alas 2 konetta.
- 1 oma kone menetetty.
- Vih:n tappiot 6.8. 3 konetta.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Kuolismaan suunnalla jatkuvat vastatoimenpiteemme Leppävaaran kylän ja sen eteläpuolisen maaston puhdistamiseksi viholisista. HRR:n lohkolla vih:n painostus keskipäivällä heikentynyt. Klo 14,30 aloitti vih. uuden hyökkäyksen kiivaan tykistö- ja krh.tulen tukemana, painopiste Kangasjärven eteläpuolella tien suunnassa. Taistelu jatkuu. JP 6:n hyökkäys luoteesta tähän maastoon alkoi klo 13,15. Hyökkäys jatkuu. I/JR 52:n hyökkäys pysähtynyt Vellivaaran eteläisen aukean eteläpuolelle.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Tsirkka - Kemin sillanpäässä taistelut ovat jatkuneet. - Päivän kuluessa muodostettu tilapäinen pataljoona Virmakoski, jonka tehtävänä puhdistaa Ontrosenvaaran luoteispuolinen maasto.

22,20 Lähti Presidentti-Ylipäällikkö Päämajasta junallaan Helsinkiin (Hertoniemeen) mukanaan kenr. Heinrichs, lääk.kenr.maj. Suolahti ja eversti Paloheimo. H:gissä tapahtui 8.8.44 hallituksen vaihdos, jolloin eroava Linkomiehen hallitus piti viimeisen istuntonsa ja uusi Hackzellin hallitus ryhtyi hoitamaan tehtäviään ja piti ensimmäisen istuntonsa 9.8.44.

8.8. aamulla V, IV ja JII AK:n tilanneilmoitus:
- IV AK: Ihantalan hautausmaan eteläpuolisessa ja Kokkomäen ja puron välisessä maastossa vihollisen yrittämä hyökkäys torjuttiin.
- III AK: Vihollisen klo 2,15 n. komppanian voimin Hytöinniittyjen maastossa tekemä hyökkäys torjuttiin osaksi aivan lähietäisyydeltä.

aamulla VI AK:n tilanneilmoitus:
- Kartta- ja Papinsuon välimaastossa iskuosastomme valtasi klo 0,30 vih:n varustetun tukikohdan.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- III/21.Pr:n ja II/JR 33:n klo 19,30 alkanut voimakkaan tykistötulen tukema hyökkäys Leppävaaran eteläpuolella olevaan kylään kohtasi lujaa vastarintaa. Vih:n vahvat asemat vallattu klo 23,00 mennessä

8.8. ja torjuttiin vih:n vastaiskuyritys. Taistelukosketus vih:een kylä-aukean pohjoispuolella. JP 6:n hyökkäys jatkuu Kalalammen luoteispuolisessa maastossa.

Ilmav:n tilannetiedoitus № 1134:
- Vih:n lentoja 67, koneita 207. Painopiste Rukajärven suunnalla.
- Omia lentoja 20, koneita 53. Jabot pommittaneet Lavansaaren lentokenttää.
- Vih:n tappiot: Jabot tuhosivat Lavansaaren kentällä yhden hävittäjän.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Hajalleen lyötyjä vih.osastoja harhailee Lehmivaaran ja Kalalammen länsipuolella rippeinä näissä maastoissa lyödyistä vih.joukoista. JP 6:n hyökkäys saavuttamaisillaan Kalalammen - Hankalammen välisen Metsälinjan. Lehmivaaran saartorengasta supistettu. Rj.P 3:n hyökkäys edennyt 200 m päähän tieltä Vellivaaran tienhaaran itäpuolella.
- Vih:n lentotoiminnan painopiste Ilomantsin suunnalla.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Ilomantsin suunnalla on 26.7. - 7.8.44 Ryhmä R:n toimesta tuotettu vih:lle seuraavat tappiot: laskettuja kaatuneita 926 sekä vankeja 141. Arvioidut tappiot lisäksi kaatuneina 1750 miestä. Sotasaalista saatu: 58 kpl. tykkiä, 53 kpl. krh:iä, 6 tuhottua rakettityykkiä 14 kpl. pst.kiv:iä, 21 kpl. kk,Iä, a-tarvikkeita, pion.materiaalia (mm. 6 liekinheitintä) jne. Laskenta jatkuu.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Ontrosenvaaran motissa ja Tahkokosen sillanpäässä on tähän mennessä laskettu kaatuneita vihollisia 505. Vankeja on saatu 95.

8. aamulla VI AK:n tilanneilmoitus:
- Karttasuon pohjoispuolella on osittain lähietäisyydellä torjuttu vih:n edellisenä yönä valtaamaamme tukikohtaa vastaan kompp:n ja n. patl:n voimin tekemät vastahyökkäykset.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Eilen klo 19,00 Leppävaaran kylän eteläpuolella olevasta kylästä Leppävaaraan ja Jokivaaran suuntiin alkanut hyökkäyksemme on kohdannut sitkeää vastarintaa. Valmistelut hyökkäyksen jatkamiseksi käynnissä. HRR:n lohkolla vih:n illalla aloittamat kiivaat hyökkäykset torjuttiin klo 3,00 mennessä. Klo 4,15 hyökkäsi vih. jälleen samassa maastossa, mutta torjuttiin. JP 6:n hyökkäys on pysähtynyt Kalalammen pohjoispuolisille kukkuloille ja on se asettunut tilapäiseen puolustukseen saavuttamalleen linjalle. Lehmivaaran kylä vallattu n. klo 7,00. Aamuyöllä murtautui ainakin osa siellä olleista vih:sta itään. Rj.P 3:n Mieronaho - Vellivaara tien katkaissut osasto on vetäytynyt vih:n painostuksesta n. 300 m maantietä pohjoiseen.

Ilmav:n tilannetiedoitus № 1135:
- Vih:n lentoja 95, koneita 373. Painopiste Tolvajärven - Joensuun ja Ilomantsin suunnilla. Joensuun lentokenttää pommitettu. 1 halli ja 3 konetta tuhoutunut. Haavoittuneita.
- Omia lentoja 19, koneita 64. Jabot tehneet 2 hyökkäystä raivaajia vastaan Lavansaaren eteläpuolella. Ainakin 2 alusta upotettu.
- Omat tappiot: 3 konetta tuhoutui Joensuun kentällä.
- Vih:n tappiot: 8.8. it. pudottanut 2 konetta.

8.7. - 7.D: Klo 16.30 torjuttiin vastaiskulla vih:n ainakin 2 patl:n voimin suorittama hyökkäys Leppälän kylän suunnalla, mutta klo 22 vih:n uudistaessa hyökkäyksensä samansuuruisin voimin 7 psv:n tukemana oli III/JR 9:n siirryttävä uusiin asemiin Kaitajärven tasolle. Yön ja aamun kuluessa on vihollinen edelleen voimakkaasti jatkanut hyökkäyksiään, mutta ne on torjuttu.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Sämäjärven luoteispuolella, Kivatsujoella vih. aloitti klo 03,00 n. kompp:n voimin hyökkäyksen Kautsinselästä Tsalkkiin johtavan polun suunnassa ja pääsi joen yli. Taistelu jatkuu.

aamulla Roin tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Louhen suunnan pohjoispuolella torjuttiin vastaiskulla vih:n Heinäjärven kylää vastaan yön aikana suorittamat hyökkäykset. Samoin torjuttiin vih. pataljoonan hyökkäys Heinä-Jelettijärvien kannaksella.
- Keskikaista: II/JR 378 on siirretty Alakurtin pohjoispuolelle Kutujärven ja Ojalan puolivälliin sekä III/JR 378 etulinjaan Kynsilampien maastoon.

aamulla Meriv:n tilanneilmoitus Nº 2230:
- Lammassaaren luona upotettu yksi vih:n maihinnousuvene. N. 50-miehinen vih.osasto nousi Lammassaareen, josta oma varmistuksemme poistui. Vih:n maihinnousuyritys Santasaareen torjuttu.

Ilmav:n tilannetiedoitus Nº 1103:
- Vih:n lentoja 195, koneita 700. Painopiste Ristiniemi - Someri - Ulko-Tammio alueella ~~xxxxxxxxxxx~~. Matalahyökkäyksiä Juustila - Vuoksi alueella ja Vuosalmessa. Aunuksen suunnalla painopiste rannikolla. Sortavalaa ja Loimolaa pommitettu.
- Omia lentoja 29, koneita 91. Pommitettu Suonionsaaren luona olevia aluksia ja Sämäjärven luona olevaa kolonnaa. Stukat suorittaneet psv.- ja joukkokeskitysten pommituksia Äyräpään suunnalla ja Jabot Suonionsaaren luona olevia laivoja ja Ravansaaren siltaa vastaan, joka katkaistu.
- 1 ilmataistelu, 1 vih. kone pudotettu.
- Ei omia tappioita.
- Vih:n tappiot 7.7. 10 konetta. Lisäksi 6.7. 4 konetta.

16,24 Ylipäällikön käsky Nº 2000/Op.1/9a/sal. LIITE Nº 932:
- Määrään kenr.maj. E.I. Järvisen suunnittelemaan Laatokan RPr:n siirron sisäjärvialueen Kivijärvi - Pielinen runkomiehitykseksi, johtamaan siirron asteettaista suoritusta sekä prik:n uutta sijoitusta.

19,30 PM:n Op.os:n käsky Nº 1999/Op.1/5d/sal. LIITE Nº 933:
- II AK irroittaa yhden rykm:n ja siirtää sen Loimolaan missä se alistetaan Aun.R:n komentajalle käytettäväksi Loimolan puolustuksen vahvistamiseen.
- II AK oikeutetaan siirtymään sitkeään viivytystaisteluun takarajana linja Kotajärvi - Suvilahti.- Varpakylä - Porajärvi, jolle asettuu puolustukseen.

PM:n Op.os:n käsky Nº 900/Op.3/IIIa/sal. LIITE Nº 934:
- III AK:sta irroitetaan pvm:llä 8.7.44 2 kevyttä it.ptria ja IV AK:sta 1 kev.it.ptri, jotka siirretään viipymättä V AK:n alueelle ja alistetaan V AK:n komentajalle.

illalla Ään.RPr:n komentaja kenr.maj. Järvinen käynnillä PM:ssa.

PM:n Järj.os,N käsky Nº 1794/Lkp.sal.:
- Määrätään, että tästä lähtien upseeritäydennys lähetetään kenttäarmeijaan keskeisesti kotijoukoista. Esiupseeritäydennyksen hoitaa PM:n Kom.l. Merivoimien ja Ilmavoimien upseeritäydennyksen hoitavat ao:t itse.

illalla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- IV AK: Keskipäivän aikana vih. yritti pellonojia hyväksi käyttäen lähestyä asemiamme usean komppanian voimin Vakkilan tien suunnassa, mutta torjuttiin ja aiheutettiin useiden satojen miesten tappiot vih:lle. Noskuanselän Käräjäsaari vallattiin, mutta vih. otti sen myöhemmin takaisin.

8.7. illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Klo 9.20 alisti Aun.R:n komentaja 8.D:n VI AK:n komentajalle. Märänoronsuon - Suurisuon välisellä kannaksella on vih:n jatkuneet hyökkäykset torjuttu. Aamupäivällä aloitti vih. hyökkäyksensä Ressinlampi - Heroilampi kannaksella ollutta komppaniaamme vastaan pakoittaen sen vetäytymään taistellen Louhijärvi - Ahvenjärvi kannakselle. Iltapäivällä kompp. vetäytyi Suolampi - Kivilampi - Pitkälampi linjalle. Heroilammen tasolla ryhtyi vih. hyökkäykseen voimakkaan tyk.tulen ja psv:jen tukemana Käsnäselkä - Uomaa tien suunnassa. Klo 14.00 sai Er.P 18 käskyn vetäytyä Sääksjärvi - Pitkälampi kannaksella olevien I/JR 4:n asemien läpi, joita vastaan vih:n hyökkäys on edelleen käynnissä. 5.D (- I ja II/JR 44 sekä Er.P 15) siirtymässä U-linjalle.
- 7.D: Uomaa - Haahkajärven suunnassa alkoi vih. painostaa, ja Er.P 17 on vetäytymässä p:n 102 maastosta Haahkajärven suuntaan. Hyökätessään Suuri Käppäjärven ja Hiisjärven tien välisessä metsämaastossa sekä tien suunnassa aamusta alkaen tykistön ja ps.-vaunujen tukemana vih:n JR 300/99.D onnistui noin pataljoonan voimin päästä metsämaaston kautta tielle Lieslammen korkeudelle ja katkaista III/JR 9:n yhteydet. Pataljoonamme onnistui kuitenkin purkautua taisteluja käyden Karilampi - Karijärvi kannaksen kautta Saarijärven lounaispäähän johtavalle hevosajoneuvotielle. Syntyneestä tilanteesta johtuen aloittivat Suuri Käppäjärvi tien suunnassa olevat joukkomme vetäytymisen. Etulinja kulki klo 16.00 Pieni Käppäjärven pohjoispuolitse kulkevan talvitien tasolla.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Aamulla eteni Kotajärven kylään (18 km. Suojärvestä lounaaseen) pataljoonan vahvuinen vih.osasto. Se lyötiin päivän aikana hajalle ja on runsaasti tappioita kärsineenä vetäytymässä Hyrsylän suuntaan. Aamuilmoituksessa mainittu Kivatsujoen ylittänyt vih. osasto lyötiin klo 8.30 mennessä takaisin.

illalla 14.D tilanneilmoitus:
- Vahvistettu Er.P 7 lähti tänään klo 15 autokuljetuksella Porajärven tien suuntaan.

illalla Roin. tilanneilmoitus:
- Selusta: Vih. partisaanien takaa-ajoa jatkettaessa on vih:een saatu kosketus Savukoskella n. 40 km. pohjoiseen olevan Vintilätunturin itäpuolisessa maastossa. Partisaanien jäljiltä tavattu eilen illalla ilmoitetun lisäksi vielä 4 surmattua siviilihenkilöä (naista).

Aun.R:n käsky № 3965/IIIa/14 sal./7.7.44 LIITE № 935:
- Vih. näyttää keskittyneen kahdeksi n. 3 div:aa käsittäväksi voimaryhmäksi, joista toinen on Salmin, toinen Kotaselän suunnalla.
- Aun.R jatkaa sitkeätä viivytystaistelua ryhmittyen samalla U-linjan torjuvaa puolustusta silmälläpitäen.
- VI AK:n tehtävänä viivyttää tehokkaasti Uuksunjoen edessä, puolustaa Uuksunjoen linjaa mahdollisimman sitkeästi, irroittaa Aun.R:n kom:n käytettäväksi U-linjalle rykm:n (-patl.).
- 8.D:n tehtävänä irroittaa U-linjalle rykm., puolustaa sitkeästi järvialuetta Lavajärvet - Uomaa ja vih:n pakottaessa vetäytyä sitkeästi viivyttäen yhdellä patl:lla Lemetin suuntaan sekä pääosilla Syskyjärven lounais- ja koillispuoliseen maastoon.
- 7.D:n tehtävänä sitkeästi puolustaa Käsnäselän maastoa ja vih:n pakottaessa vetäytyä sitkeästi viivyttäen U-linjaa kohti painopiste Käsnäselästä Loimolaan johtavien teiden suunnassa.
- Muljananlammen suunta alistetaan 7.D:n komentajalle.

9.7. aamulla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- III AK: Vih. hyökkäsi illalla voimakkaan valmistelun ja 7 rynnäkkötykin tukemana Vuoksen sillanpääasemaa vastaan työntäen joukkomme linjalle Rommäki - Elniemi. Vastahyökkäyksemme ei menestynyt. Yöllä vih. suoritti ilmeisiä ylimenovalmisteluja. Vih:n tiedusteluluontoiset hyökkäykset Toikanluodon ja lossin luona lyötiin takaisin. Vasikkasaaren kaislikkorantaan vih. on päässyt n. komppania voimin. Ruokosaaressa todennäköisesti pari komppaniaa. Aamulla vih. aloitti voimakkaan tulivalmistelun jälkeen ja n. 150 pommikoneen tukemana, joita lukuisat hävittäjät suojasivat, rintamalla ylimenon Toikanluodon ja lossin välillä päästen pureutumaan maihin Lehtolan luona. Taistelut jatkuvat.

aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Illalla hyökkäsi vihollinen vahvoin voimin Likolammen molemmin puolin päästen tunkeutumaan läpi ja pakoittaen joukkomme vetäytymään Uuksujokilinjalle. Uomaan tien suunnassa vallitsevan tilanteen vuoksi annettiin Uuksujokilinjalla oleville joukoille käsky valmistautuva vetäytymään klo 04.45 lähtien. Käsnäselkä - Uomaa tien suunnassa on vihollinen jatkanut kiivaasti ja yhtämittaa hyökkäyksiään paitsi päätien suunnassa myöskin yliättävän suurin voimin etelästä. Vihollisen onnistui katkaista voimakkaalla tst.partiollaan Siiran tien Kotajärvi - Varpajärvi välillä. Vihollisen voimakkaan painostuksen vuoksi oli 8.D:n pakko ryhtyä suuntaamaan päävoimansa luoteeseen Vuortamajärvi - Sääksjärvi välillä oleville järvikannaksille, osittaan edelleen jatkaessa viivytystä Lemetin suuntaan. Kaakosta edenneiden vih.voimien vahvuus n. rykmentti.
- 7.D: Uomaan - Haahkajärven tien suunnassa viivyttää Er.P 17 n. pataljoonan vahvuista vih.osastoa. Hiisjärven suunnalla kulkee etulinja: Kämppä (Pieni Käppäjärvestä 2 km. länteen) - Pisamasuon eteläreuna - Hovilampi - p. 113.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Etulinjan yleinen kulku: Kotajärvi - Niskusvaara - Suojoki - Suojunsalmi - Kivantsunjärvi - Suununjoki. Porajärven maantien suunnassa on vetäytyminen vesistölinjan länsipuolella käynnissä. Lintujärven tien suunnalla vih. hyökkäsi illalla pataljoonan voimin ja pakotti varmistuksemme vetäytymään p. 4600 korkeudelle. Taistelu jatkuu.

Ilmav:n tilannetiedoitus № 1104:
- Vih:n lentoja 170, koneita 650. Painopiste Vuosalmen maihinnousualueella, missä suuret maataistelukonemuodostelmat pommittivat ja tulittivat etulinjaa, tykistöasemia ja huoltokeskuksia. Aunuksen suunnalla rintama-alueella ja tien Impilahti - Uuksu suunnassa. Matkaselkää, Loimolaa ja Leppäsyrjää pommitettu. Hyökkäyksiä myös Suojärvellä ja Tolvajärvellä.
- Omia lentoja 33, koneita 132. Äyräpään aseman ylimenovalmisteluja pommitettu sekä nuotioalueita Kivatsun ja Lintujärven luona.
- 3 ilmataistelua, 3 konetta pudotettu.
- Ei omia tappioita.
- Vih:n tappiot 8.7. 9 konetta. Lisäksi 7.7. 1 kone.

19,45 PM:n Op.so:n käsky № 2021/Op.1/5d/sal.:
- Ps.D siirtää Ps.Pr:n kevyet vaunut miehistöineen Lappeenrannan ympäristöön, jossa aloitetaan miehistölle koulutus, silmälläpitäen tulevaa uutta saksalaista kalustoa.

19,45 PM:n Op.so:n käsky № 2022/Op.1/5d/sal. LIITE № 936:
- Aun.R irroittaa 11.D:aan kuuluvan I/KTR 4:n ja siirtää sen rautateitse Karjalan kannakselle, missä se alistetaan kenr.luutn. Oeschille.

PM:n Op.os:n käsky № 2023/Op.1/23b/sal. LIITE № 937:
- Soanlahden kunnan evakuointi on toimeenpantava suunnitelmien mukaisesti.

PM:n Järj.os:n käsky № 1799/Lkp.sal.
- Kotij.E:n toimesta on viipymättä perustettava Pst.Koul.Kesk:ssa 5 erillistä pst.osastoa (6., 7., 8., 9. ja 10.Er.Pst.Os.). Yksiköihin tarvittavan henkilöstön (15 ups., 60 au. ja 455 miestä) luovuttaa henkilökohtaisine aseineen ja varusteineen HTK/ItäKar. SE.

9.7. PM:n Järj.os:n käsky N:o 1800/Lkp.sal.:
- Kotijoukkojen esikunnan toimesta on kutsuttava palvelukseen jv:n v. 1903 sekä sen jälkeen syntynyt palveluskelpoisuusluokkiin A I, A II ja B I kuuluva alipäällystö ja miehistö. Muiden aselajien henkilöstöä ei kutsuta palvelukseen. Palvelukseen kutsutun henkilöstön on oltava keskitysvalmiina 15.7.44.

illalla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- V AK: Vih aloitti tyk:n, tykkiveneiden ja vmv:den tukemana ja savun suojaamana maihinnousuyrityksen Niemi-utan niemeen ja Harjuniemeen päästen viimemainitussa paikassa maihin neljällä aluksella (á 20 miestä), mutta heitettiin mereen. Vih:n alusliikenne ollut monin paikoin vilkasta. Tarkistamattomien tietojen mukaan upotettu 27 erilaista alusta.
- III AK:n alueella riehuvat ankarat taistelut Vuoksen yli tulleen vihollisen karkoittamiseksi. Klo 17,00 mennessä on vastahyökkäyksellä saavutettu ylimalkainen linja Lehtola - Koivula - Metsärinne - Juhola - Kaunola - Mäntylä - Mikkola - Juvonen , jolla iskuryhmämme vyörytt-mässä taloryhmiin pesiytyneitä vihollisia. Puolenpäivän jälkeen aloittamallaan voimakkaalla hyökkäyksellä vih. pakoitti joukkomme luopumaan Vuoksen sillanpääasemasta. Päivän kuluessa vih. on kärsinyt erittäin suuria tappioita.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- 7.D: Pääpuolustuslinjan miehitystä varten irroitettiin aamulla Pisamasuon - Hovilammen tasolla olleet I ja II/JR 9. Pataljoonat vetäytyivät Polvijärvi - Saarijärvi kannaksella olleen I/JR 8:n asemien läpi. Myöskin I/JR 8:n oli vetäydyttävä tien suunnassa ja asetuttava yhdessä III/JR 9:n kanssa puolustukseen Korpijärven tasolle.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Iltapäivällä on havaittu n. 200- miehisen vih.osaston jälleen miehittäneen Kotajärven kylän etelälaidan ja kaivautuvan. Omat vastatoimenpiteet käynnissä. Porajärven suunnalla ovat joukkomme vetäytyneet vesistölinjan taakse suunnitelmanmukaisesti.

illalla Roin tilanneilmoitus:
- Etelärkaista: Louhen suunnan pohjoissivustalla vih. suoritti 8.7. illalla tulivalmistelun jälkeen kahden pataljoonan voimin hyökkäyksen Heinäjärven kylää vastaan kylän eri puolilla. Hyökkäys torjuttiin ja paikalliset vastaiskut puhdistettiin vastaiskulla. Vih:n tänään aamuyöstä uusima hyökkäys pysähtyi asemiemme eteen.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus N:o 2233:
- 2 vih:n apuraivaajaa ammuttu Pultunniemen länsipuolella tuleen. Omat ptrit upottaneet Niemenlauttaan suuntautuvista maihinlaskualuksista 6 pientä alusta ja yhden maihinnousulautan.

Ka.Jo.Kom:n käsky N:o 491/Op./2b/sal. 17.7.44 LIITE N:o 938:
- Tiedustelun ja puolustuksen tehostamiseksi ja varustustöiden kiirehtimiseksi nykyisessä asemassa, joka on pääasema.

10.7. aamulla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- IV AK: Illalla hyökkäsi n. kompp:n vahvuinen vih.osasto Vakkilan suunnassa päästen pariin taloryhmään, joista karkoitettiin vastaiskulla. Käntymän - Kuukaupin tien länsipuolella torjuttiin vih:n n. kompp:n voimin suorittama hyökkäys.
- III AK: Omien iskuosastojen toiminta taloryhmiin pesiytyneiden vihollisten karkoittamiseksi ei onnistunut, vaan on asemiemme yleinen kulku ennallaan. Iltamyöhään vih. ryhtyi jatkamaan hyökkäystään pääasiassa lossinnj- Vasikkasaaren välillä, mihin se kuljetti jatkuvasti lisävoimia veneillä. Hyökkäykset torjuttiin aamuyöstä. Vih. on saanut lisäjoukkoja ja luultavasti ps.vahvistuksia.

10.7. aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Joukkomme vetäytyivät Uuksujokilinjalta Yläristiojan vastaanottoasemien läpi Kelioja - Nietjärvi linjalle. Klo 4.00 aikoihin vih. hyökkäsi em. vastaanottoasemia vastaan pakoittaen siellä olleen pataljoonamme vetäytymään vuorostaan Keliojan asemien taakse. Uomaan tien suunnassa joukkomme irtaantuivat Lavajärvilinjalta. Tst.os. Katilainen (vahvuus 3 patl.), joka siirtyi asemiin Proukkolansuo - Vuortanajärvi linjalle, joutui edelleen vih:n ankaran painostuksen alaiseksi ja vetäytyi pääpuolustuslinjan taakse, johon vih:n on tällä hetkellä koko leveydellä kosketuksessa. Siiran tien suunnassa klo 20.00 alkaneet vih:n kovat hyökkäykset pakottivat joukkomme vetäytymään, joten etulinja tällä hetkellä: Vuortanajärven pohjoispää - Pyhäjärven pohjoispää - Nuottalampi tasalla.
- 7.D: Vih:n painostuksesta ovat joukkomme vetäytyneet pääpuolustuslinjalle Loimola - Saarijärvi tien suunnassa Uuksujärvi - Uomaa tien suunnassa taistelujen vielä jatkuessa.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Hautavaaran suunnalta ovat joukkomme vetäytyneet Suvilahteen. Tsalkin suunnalla joukkomme ovat vetäytymässä. Jälkivarmistus Suojoella Kangasjärven länsipuolella. Kosketus vih:een vain Kotajärven suunnalla.

Ilmav:n tilannetiedoitus № 1105:
- Vih:n lentoja 178, koneita 727. Painopiste Vuosalmella, missä aamulla useat suuret muodostelmat tukivat maavoimien hyökkäystä. Aunuksen suunnalla painopiste alueella Pitkäranta - Uuksu. Alueella Pitkäranta - Lemetti pommituksia.
- Omia lentoja 48, koneita 215. 32 konetta pommitti vih. ryhmityksiä Vuosalmen ja Äyräpään alueella. Stuka- ja Jabohyökkäyksiä Äyräpäähän 43 koneella. Lisäksi Jabohyökkäys Teikarsaareen.
- 6 ilmataistelua, alas 10 vih. konetta.
- Ei omia tappioita.
- Vih:n tappiot 9.7. 24 konetta. Lisäksi 8.7. 2 konetta.

PM:n Op.os:n käsky № 2033/Op.1/17 a sal./ LIITE № 939:
- Ylipäällikkö on Kannaksen joukkojen komentajan ehdotuksesta vahvistanut välirauhan aikana aloitetusta puolustusasemasta linjalla Suomenlahti - Salpausselkä - Savonlinna - Suomussalmi - Salla käytettäväksi nimeä "Suomen Salpa" ja lyhennystä "Salpa".

PM:n Järj.os;n käsky № 1815/Lkp.sal.:
- Koska nykyisten olojen vallitessa on kenttäarmeijaan pyrittävä irroittamaan kaikki mahdollinen irroitettavissa oleva henkilöstö, on YE:n päällikkö käskenyt laatimaan erikoiset supistetut määrävahvuudet. Tarkoituksena on 20.7.44 alkaen ryhtyä irroittamaan kenttäarmeijan käyttöön nykyisen kirjavahvuuden (30.6.44) ja supistettujen määrävahvuuksien eroituksen edellyttämää henkilöstöä. Irroitettavaan henkilöstöön on sisällytettävä mahdollisimman rintamakelpoiset.
- Yleisesikunnasta irroitetaan 70 ups., 52 au. ja 97 miestä.
- Sotatalousesikunnasta irroitetaan 73 ups., 37 au. ja 79 miestä
- Top.P:sta irroitetaan 31 ups., 28 au. ja 112 miestä.
- Viihd.tstosta + Viihd.K:sta irroitetaan 18 up. ja 40 miestä.
- Kotij.E:sta ja Esik.K:sta irroitetaan 12 ups. ja 61 miestä.
- Sv.leireistä irroitetaan 33 ups.
- Kaikkiaan irroitetaan 237 ups., 117 au. ja 389 miestä.

PM:n Järj.os:n käsky № 1816/Lkp.sal.:
- PM:n Sotatalouspäällikön toimesta on Vaajakoskella viipymättä perustettava yksi asetyökomppania (2.Ase-TyöK). Yksikköön tarvittava henkilöstö on varattava sotateollisuuden palveluksessa olevista Ly-miehistä. Perustamisvaiheen päätyttyä alistetaan 2.AseTyöK Jyv.skp.E:lle ja aseitse suoraan sotatalouspäällikölle.

Puolustusministeri, jalkavänkenraali Waldén käynnillä PM:ssa.

illalla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- III AK: Vih:n hyökkäystoiminta on jatkunut Vuosalmen ranta- aukeamilla vilkkaana. Voimakkaalla hyökkäyksellä se sai haltuunsa Juvosen taloryhmän ja pääsi sisähänmurtoon Lehtolan ja Metsärinteen välillä, mutta heitettiin vastaiskulla takaisin. Keskipäivän jälkeen vih. suurin voimin kiivaan tulivalmistelun jälkeen hyökkäsi Vasikkasaareen saaden sen haltuunsa. Parhaillaan vih:n hyökkäykset ovat käynnissä Juvosen talon luona ja ainakin kolmen ps.vaunun tukemana Mäntykylän talon suunnassa.

10.7. illalla

Aun.R:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Nietjärven itäpuolella, päätien ja Uomaan tien suunnassa on vih:n hyökkäykset torjuttu.
- 8.D: Vuortanajärven länsipuolelta kohdistuneen sivustauhan ja Vuortanajärvi - Pyhäjärvi kannaksella vih:n suorittaman sisäänmurron johdosta aloittivat järvikannaksella olleet joukkomme irtaantumisen.
- 7.D: Korpijärvi - Loimola tien suunnassa hyökkäsi vih. päästen osilla tunkeutumaan asemiimme. Sisäänpäässeet osat eristettiin ja näitä parhaillaan tuhotaan. Klo 12.30 alkoi vastahyökkäys Uuksujärven koillispuolella olevan Metsänvartijan (sana) ja Leykinsuon kaakkoispään alueelta. Klo 17,15 eteläisimmän osaston ollessa n. 5 km. päässä Saarijärvestä luoteeseen ja Rajasuon (sana) pohjoispuolella edenneiden osien lähestyessä Korpijärven pohjoispäätä vetäytyi vih. tien suunnassa etelään.

illalla

14.D:n tilanneilmoitus:
- Kompakan tien suunnalla vih. hyökkäsi kahdessa kohdassa komppanian voimin n. 3000 kranaatin tukemana päästen esteellemme, mistä se karkoitettiin.

11.7. aamulla

V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- IV AK: Tähtelän metsäkannaksella hajoitettiin kahteen otteeseen savun suojassa suoritetut vih:n lähestymisyritykset.
- III AK: Aamuyöllä alkanut hyökkäyksemme vih:n sillanpääasemaa vastaan ei päässyt edistymään vih:n ankaran vastarinnan ja valtavan tyk.- ja suorasuuntausaseiden tulen vuoksi. Taistelut jatkuvat. Illan ja yön aikana tuhottu 3 vih:n ps.vaunua. Lisäksi lentäjät varmuudella tuhonneet yhden ja vaurioittaneet toista.

aamulla

Aun.R:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 15.Pr. vetäytyi Kelioja - Nietjärvi linjalta yön aikana jättämiensä varmistusosastojen turvin pääpuolustuslinjan läpi.
- 8.D: Pyhäjärven suunnalla jatkoi vih. illalla voimakkaita hyökkäyksiään. Varpaojalla asemiimme suuntautunut vih. heitettiin vastaiskulla takaisin.
- 7.D: Eilen alkanut vastahyökkäyksemme jatkunut. Divisioonan komentaja on käskenyt päämiesten vetäytyä pääpuolustuslinjalle. JR 56 katkaisi tien Korpijärven pohjoispään kohdalla, mutta sen oli pakko vetäytyä puolen yön jälkeen tien länsipuolelle. Korpijärvi - Loimola tien suunnassa pääpuolustuslinjan taakse eilen suoritetun vih.osaston tuhoaminen on edelleen käynnissä. Vesisuon (läntinen) kaakkoispuolella torjuttiin n. 2 kompp:n vahvuisen vih.osaston hyökkäys.

aamulla

II AK:n tilanneilmoitus:
- Eilen klo 15,00 saapui Rj.P Kotajärven suunnasta sitkeää viivytystaistelua käyden Suojärvi - Loimola tielle, josta pataljoona edelleen taistellen vetäytynyt pohjoiseen. Porajärven kylän itäpuolella karkoitti tykistömme illalla 5 ps.vaunua.

aamulla

14.D:n tilanneilmoitus:
- Kompakan tien länsipuolella havaitun vih:n liikehtimisen johdosta paikalle lähti n. patl:n vahvuinen osastomme, joka vih:n tehdessä kiivasta vastarintaa otti haltuunsa kukkulan p. 2250, i. 8750. Vih. vetäytyi koilliseen.

Ilmav:n tilannetiedoitus № 1106:
- Vih:n lentoja 140, koneita 595. Painopiste Karjalan Kannaksella Vuosalmella, Aunuksen suunnalla Pitkärannan ja Loimolan suunnissa, missä lukuisia pommituksia ja tulituksia. Pommituksia Leppäsyrjässä, Loimolassa, Roikonkoskella, Pitkärannassa sekä Jänisjärven asemalla ja rautatiesillalla, jonne 64 konetta pudotti yli 300 pommia. It:n ansioista silta säilyi.

11.7. - Omia lentoja 40, koneita 156. Pommitettu Vuosalmella vih:n silta-pääasemaa ja nuotioaluetta Kotajärvellä. Jabohyökkäyksiä Äyrä-pässä ja Ihantalan alueella.
- 3 ilmataistelua, pudotettu 11 vih. konetta.
- Ei omia tappioita.
- Vih:n tappiot 10.7. 24 konetta.

13,34 PM:n Op.os:n käsky N:o 2053/Op.1/5d/sal.:
- 5.Er.Pst.Os. siirretään rautateitse Sairalaan, jossa se alistetaan III AK:lle edelleen ohjattavaksi.

14,20 V, IV ja III AK:n välitilanneilmoitus:
- IV AK: Aamulla Tähtelän Marjamäen suunnalla hajallelyödyn vih:n vahvuus todettu n. kahdeksi pataljoonaksi. Yöllä tuhoamispartioa-me tuhosi Ihantalan suunnalla 2 vih:n ps.vaunua.
- III AK: Omat joukkomme asettuneet puolustukseen ylimalkaiselle linjalle Kalliola - Metsärinne - Karvola - edelleen kaakkoon metsänreunaa pitkin Vuosalmi "s" saakka, josta edelleen metsänreunaa pitkin etelälounaaseen salmeen saakka.

15,17 Laat.RPr:n lenn.san. N:o 5837/ LIITE N:o 940:
- III AK:n ja Laat.RPr:n välirajasta.

PM:n Järj.os:n käsky N:o 1826/Lkp.sal.:
- Kotijoukkojen esikunnan toimesta on kutsuttava palvelukseen jv:n v. 1902 sekä senjälkeen syntynyt palveluskelpoisuusluokkiin A I, A II ja B I kuuluva alipäällystö ja miehistö.
- Kotijoukkojen esikunnan toimesta on kutsuttava palvelukseen tykistön (linnoitustykistö ja rannikkotykistö ml.) ja pioneerijoukkojen v. 1903 syntynyt palveluskelpoisuusluokkiin A I, A II ja B I kuuluva alipäällystö ja miehistö. Tykistön ikäluokkaa 1904 ei kutsuta palvelukseen.
- Palvelukseen kutsutun henkilöstön on oltava keskitysvalmiina 15.7.44.

PM:n Järj.os:n käsky N:o 1945/Lkp.sal.:
- PM:n Sääosaston toimesta on viipymättä perustettava 3 radioluotaus asemaa (Rad.luot.as. 1., 2. ja 3.). Rad.Luot.as.1:n henkilöstö Sääas./VII AKE:sta, Rad.luot.as.2 ja 3:n PM:n Sääos:n alaisesta henkilöstöstä.

PM:n Koul.os:n käsky N:o 4744/Pst./33 sal.pst.os:jen väliaikaiseksi järjestelyksi:
- Joukkojen pst.os:t on ensitilassa järjestettävä uudelleen seuraavasti:
- AKE: 1 tai useampia er.pst.os:ja (á 24 kpl.) perustaa PM.
- DE: div:n pst.os. (yht. 12 psk.) perustaa div.
- RE: rykm:n pst.os. (yht. 9 psk,) perustaa rykm.
- Pr.E: sama kuin rykm:n.
- Patl.E: Patl:n pst.os. (yht. 3 psk.) perust. patl.
- Kiv.kompp: 1 k.patr. ryhmä.

illalla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- IV AK: Aamuilmoituksessa mainitut hyökkäysyritykset Tähtelän suunnassa vih. suoritti 2 patl:n voimin.
- III AK: Vuosalmella aamuyöllä alkanut vastahyökkäyksemme alkoi välittömästi vih:n hyökkäyksen lähtiessä liikkelle. Jälkimäinen tyrehtyi näin alkuunsa, muutamien partioiden päästessä kuitenkin läpi. Puolipäivän jälkeen vih. ryhtyi kuitenkin erittäin kiivaan tulivalmisteluun jälkeen uuteen hyökkäykseen vahvoin voimin, joita ps.vaunut ja lentovoimat tukivat. Vih. on saanut pari uhkaavaa sisäänmurtoa. Linjan ylimalkainen kulku n. klo 18.30: Kurenniemi - ja Männikön taloryhmät (meillä) - Metsolan taloryhmä nimetön taloryhmä Metsolasta 1,5 km. itään - Karvola - Korpiaho - Lietteen niityt. Linjamme ei ole kiinteä, vaan siinä on muutama aukko. Taistelut jatkuvat. III AK:aa on vahvistettu eilen sille alistetun Ps.D:n, JPr:n, Ryn.Tyk.P:n ja Rask.Psto 14:n lisäksi Lin.P 4:llä ja Lin.P 5:llä, Er.P 21:llä sekä yhdellä 3.D:n alueella irtiolevalla pataljoonalla.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 5.D: Klo 08.30 ryhtyi vih. voimakkaan tulivalmistelun jälkeen ainakin 10 ps.vaunun tukemana hyökkäykseen Nietjärven eteläpäässä olevia etuasemiamme vastaan onnistuen tunkeutumaan niihin

11.7. ainakin 1 km:n leveydellä. Vastaiskullamme on vih. työnnetty osaksi takaisin.
- 8.D: Hyökättyään koko päivän n. 2 pataljoonan voimin Varpaojalla olevia etuvartioasemia vastaan onnistui vih. saamaan muutamia pieniä sisäänmurtoja ja pääsemään Varpajärven itäpuolitse n. pataljoonan voimin Kiimajärvi - Saarijärvi kannaksen pohjoisosaan. Tämän johdosta alkoivat taisteluetuvartioasemissa olleet joukkomme vetäytyä pääpuolustuslinjan taakse.
- 7.D: N. kahden vih. kompp:n hyökkäys Saarijärvi - Uukujärvi tien länsipuolella torjuttu. Vih:lle tuotettu huomattavia tappioita Korpijärven luoteispuolella. Pääpuolustuslinjan sisään päässyttä viholl ista vastaan taistelu jatkuu. Kollaanjoella oliut varmistuksemme on vetäytynyt vih:n painostuksesta ja on vih. aloittanut klo 20.oo hyökkäyksen n. pataljoonan voimin rauta- ja maantien suunnassa asemiamme vastaan pääpuolustuslinjalla.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Suojärven asemalta varmistuksemme on vetäytynyt vih:n painostuksen ja saarrostusuhan vuoksi Annantehtaan eteläpuoliseen maastoon. Valamon kaakkoispuolella Päljärven keskikohdalla vih. on 10.7. alkaen siirtänyt autoilla ja polkusiltoja käyttäen arviolta kaksi pataljoonaa vesistön länsipuolelle.

Ka.Jo.Komentajan käsky Nº 564/Op./2b/sal./10.7.44 klo 19.15 LIITE Nº 941:
- Vih:n viimepäivien aktiivinen toiminta suuntautunut ensisijassa Vuoselmalle ja toisessa sijassa rannikkoaluetta vastaan, mutta on sen ryhmityksen painopiste edelleenkin Ihantalan suunnassa. Vih:n mahdollinen yleishyökkäys voi olla aivan lähiaikoina odotettavissa Ihantalan, rannikkoalueen ja Vuosalmen suunnissa.
- AK:ien on tehostettava puolustusvalmiutta, reservien oltava valmiina nopeisiin vastaiskuihin ja III AK:n on pyrittävä vakiinnuttamaan tilanne Vuosalmella.

22,50 III AK:n lenn.san. Nº 831 (Kos.19.51) LIITE 942:
- Tykistön taistelujaoituksesta 2.D:n ja Ps.D:n kesken.

Aun.R:n käsky Nº 4011/IIIa/16 sal./8.7.44 LIITE Nº 943:
- Aun.R:n komentaja on pvm:llä 8.7.44 alistanut 8.D:n VI AK:n komentajalle.

Aun.R:n käsky Nº 4032/IIIa/15 sal./8.7.44 LIITE 944 reservin muodostamisesta ja tehtävistä sekä täyd.patl:ien siirrosta:
VI AK:sta Rj.P 4 Maisulan koillispuolelle, Rj.P 1 Syskyjärven länsipuolelle, Rj.P 3 Ruhtinaanmäelle ja yhden patl:n Syskyjärven luoteispuolelle. Lisäksi Os.V Pyörittäjän maastoon, 46.AutoK Ruhtinaanmäen pohjoispuolelle, Täyd.P 4 Leppäsiltaan, Täyd.P 5 Leppäsyrjän luoteispuolelle ja Täyd.P 7 Muuantojärven kaakkoispuolelle.

II AK:n käsky Nº 2309/III/2 sal./10.7.44 LIITE Nº 945:
- Rj.P 7:n alistamisesta sen vetäydyttyä tien Suvilahti - Loimola korkeudelle Rj.Pr:n kom:lle; Rj.Pr:n tehtävästä sitkeästi ja aktiivisesti viivyttäen vetäytyä ylimalkaiselle linjalle Saapasensuon länsilaita - Saabasenjärvi - Kivijärvi; Rj.P 8:n alistamisesta Rj.Pr:lle ja 1.D:n oikeudesta tarpeen vaatiessa vetää puolustuksensa Annantehtaan vesistölinjalle saakka.

II AK:n käsky Nº 2291/III/2 sal./8.7.44 LIITE Nº 946:
- 1.D siirtyy jälkijoukoillaan viivyttäen puolustukseen linjalle Kotajärvi - Suvilahti - Suojärvi - Ylinenjärvi - Myrysjärvi - Viiränvaara. JR 56 siirrettävä Loimolaan ja alistettava 7.D:n kom:lle.
- 21.Pr. siirtyy puolustukseen Porajärven vesistölinjalle.

12.7. aamulla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- IV AK: Vuorokauden aikana tehty 2 vih:n ps.vaunua liikuntakyvyttömäksi.
- III AK: Vih. jatkoi painostustaan Vuosalmella iltamyöhään erityisesti sillanpäänsä luoteisosassa sekä Karvolan ja Mäntykylän suunnassa. Puoliyöhön mennessä saatiin sisäänmurtokohdat kuitenkin suletuksi. Etulinjan kulku: Kurenniemi - p. 26,8 - Karvola - Juvolan lounaispuoliset taloryhmät - Lietteen niittyjen koillispuolitse Vuokseen.
- 10.7. klo 17.00 - 11.7. klo 17.00 tuhottu tarkistamattomien tietojen mukaan 7 ps.vaunua, 1 vaurioitettu.

aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 5.D: Nietjärven lounaisrannalla on vih. lyöty takaisin muualla paitsi tien suunnassa, jossa sillä on tukemaan ainakin 13 ps.vaunua.
- 8.D: Vihollisen hyökätessä Valkialammen pohjoispuolella tst.etuvartiona olevaa komppaniaamme vastaan oli sen vetäydyttävä pääpuolustuslinjan taakse. Katitsanlammen eteläpuolella murtautui vih. heittäen taisteluun yhä uusia joukkoja asemiimme Riihilammelle saakka, josta osalla voimistaan suuntautui etelään päästen p:n 105 tasolle saakka. Klo 5.00 tienoissa oli III/15.Pr:n vastahyökkäys Katitsanlammen eteläpuolella edistymässä kukkulan 99 itäosassa. II/15.Pr:n vastahyökkäys p:n 105 itäpuolisen maaston puhdistamiseksi alkamassa.
- 7.D: JR 56:n ei ole onnistunut katkaista Korpijärven tietä. Joukkomme ovat siitä n. 300 m. päässä ja vih. välittömästi tien länsipuolella kaivaantuneena. Klo 4.30 jälkeen alkanut vih:n vastahyökkäys jatkuu. Klo 20.00 jälkeen, johon mennessä vih:n hyökkäykset Suojärven rautatien ja maantien suunnassa oli torjuttu, ryhtyi se n. patl:n voimin kiertämään Suovanjärven itäpuolitse pohjoiseen.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Salojärven saaret miehitetty. Porajärvi - Kostamus suunnassa hyökkäsi pataljoonamme lammen p. 222, 7 (n. 12 km. Porajärvestä etelä-kaakkoon) maastossa vih:n huoltotielle tuottaen sille n. 100 miehen tappiot kaatuneina. Vahvistettu komppaniamme jäänyt puolustukseen tänne p. 4300 korkeudelle. N. pataljoonan vahvuinen vih. pääsi illalla ylittämään Suunujärven p. 6800 korkeudella. Toimenpiteet sen lyömiseksi vesistön taakse käynnissä.

aamulla Meriv:n tilanneilmoitus № 2238:
- Ev. Sario vastaanottanut ISuom.R Pr:n kom:n tehtävät ja rintamavastuun 11.7. klo 19.00.

aamulla Laat.RPr:n tilanneilmoitus № 2102:
- Rilen illalla torjuttu vih:n kolmella soutuveneellä suorittama maihinnousu Putkisaaren pohjoisosaan.

Ilmav:n tilannetiedoitus № 1107:
- Vih:n lentoja 88, koneita 237. Pommituksia Kiuskerin luona, Vuosalmessa ja Läskelän Joensuussa, matalahyökkäyksiä Aunuksen kannaksella.
- Omia lentoja 25, koneita 71. 2 Jabohyökkäystä Vuosalmella.
- 2 ilmataistelua, alas 3 vih. konetta.
- 1 oma kone menetetty.
- Vih:n tappiot 11.7.8 konetta.

12,40 II AK:n lenn.san. № 2356/III/5.sal./(Kos.234) LIITE № 947:
- Ehdotus patl. Sovion käyttämiseen aktiiviseen toimintaan vih:n lähiselustassa ja myös partisaanien tuhoamiseen omassa selustassa.

illalla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- III AK: Iltapäivällä vih. aloitti voimakkaan valmistelun jälkeen ps.vaunujen tukemana hyökkäyksen sillanpääasemassaan rantatien suunnassa ja tunkeutui Koivulaan saakka, josta heitettiin vastaiskulla takaisin Kurenniemen tasolle. Samanaikaisesti vih. hyökkäsi Lampelan suunnassa saaden sisäänmurron, mutta heitettiin samoin vastaiskulla t-kaisin. Oma hyökkäyksemme saavutti Suursuon lounaispuolella tavoitteensa. Os. Lagus on vetäytynyt maastollisesti epäedullisista asemistaan hieman koilliseen ilman vih. painostusta. Etulinjan ylimalkainen kulku: Kureniemi - Männikkö - korkeuskäyrää pitkin Metsolaan, josta itään talvitietä pitkin - neljän polun risteys - nimetön talo, josta varmistus Suursuohon. Suursuosta Raassuon toinen a, kukkulajonoa etelälaakkoon Mäkelään - Juvolan lounais

12.7. aamulla puoliset taloryhmät - Mikkolasta lähtevän tien ja Lietteenniittyihin virtaavan puron yhtymäkohta - Purolinja Vuokseen. Vielä tänään on hyökkäyksellämme tarkoitus saada etulinja yhtenäiseksi.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Klo 5.00 alkoi n. tunnin kestänyt tykistön, rakettitykkien ja krh:ien rumputuli kohdistuen etulinjaamme ja n. 6 km:n syvyydellä takamaastoon Laatokan ja Nietjärven koillisrannan välisellä alueella. Tämän jälkeen vih. ryhtyi vahvoin voimin hyökkäykseen, joka torjuttiin muualla, paitsi Nietjärven lounaispuolella, jossa vih. pääsi ensimmäisen ja toisen linjamme välimaastoon. Taistelua on täällä käyty koko päivän. Vih:n tyk. tuli on jatkunut ajoittain hyvinkin kiivaana koko päivän. Kukkula p. 99 vallattu takaisin. N. klo 15.00 aloitti vih. suuremmin voimin hyökkäyksen Suurisuon (sana) pohjoispuolella sekä kukkula 9. 99 vastaan. III/15.Pr. oli pakoitettu vetäytymään Katitsanlammen länsipään tasolle.
- 7.D: JR 56 torjui vih. voimakkaan vastahyökkäyksen saaden sen jälkeen käskyn vetäytyä sitkeästi viivyttäen Väräkoski "V":stä n. 4 km länteen olevaan maastoon.

illalla cII AK:n tilanneilmoitus:
- Aamuilmoituksessa mainittu Suununjoen yli päässyt vih. pataljoona kaivautunut p. 6600 i, 7700 maastoon. Taistelu jatkuu.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Ryhmitysmuutokset: Päivän kuluessa Er.P 24 irroitettu etulinjasta ja JR 10:n lohkoa levitetty div:n etelärajaan saakka aikomuksena siirtää 13.7. Er.P 24 ja II/KTR 18 Porajärven suunnalle, Klyyssinvaaraan ja muodostaa Os.P (kom. ev.luutn. Partinen), jolle alistetaan kaikki Porajärven suunnalla olevat 14.D:n joukot.

illalla Roin tilanneilmoitus:
- Etelärkaista: Uhtuan suunnalla vastaanotti Täyd.P 82 III/JR 206:n lohkon III/JR 206:n siirtyessä Louhen suunnalle Kangasvaaran maastoon.

Ka.Jo.Kom:n käsky № 579/Op./2b/sal./11.7.44 klo 9.40 LIITE 948
III ja IV:AK:n komentajille Lin.P 4:n ja Lin.P 5:n siirrosta III AK:n alueelle vesistölinjan puolustukseen

13.7. aamulla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- III AK: Vuosalmen rantatien suunnassa on vih:n ps.vaunujen tukema painostus jatkunut koko yön työntäen asemamme n. 200 m. Koivulan pohjoispuolelle. 2.D:n lohkon vasemmalla sivustalla vih. sai illalla aikaan pienet sisäänmurrot, jotka välittömästi lyötiin takaisin vih:lle huomattavia tappioita tuottaen. Os.L:n lohkolla tst.toiminta kautta linjan vilkasta. Aamuyöstä alkanut hyökkäyksemme, jonka tarkoituksena etulinjamme suoristaminen oikealla siivellä, edistyy. Yhteys 2.D:n joukkoihin saatu Suursuon eteläpuolella. Hyökkäys jatkuu. Illalla vih. alkoi voimakkaan tyk. valmistelun jälkeen hyökätä tien Vuosalmi - Oravakytö, molemmin puolin päästen Mäkelän maastossa sisäänmurtoon. Vastaiskun jälkeen asemamme palautettiin ennalleen Iltayöstä vih. hyökkäsi uudelleen ankaran tylistövalmistelun jälkeen ja ps.vaunujen tukemana saaden sisäänmurron Hytöinniityt "niityt" ja Lampelan välisessä maastossa. Taistelut jatkuvat.
- 11.7. klo 17.00 - 12.7. klo 17.00 tuhottu 10 vih:n ps.vaunua, joista 9 Vuosalmi - Oravakytö tien suunnassa. Yksi saatu ehjänä haltuumme.

aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 5.D: Nietjärven lounaisrannalla vallattiin N:n kohdalla oleva kukkula. Tst.osasto Kuistion hyökkäys Katitsanlammen eteläpuolella alkoi klo 05.30.
- 7.D: Suotanjärven pohjoispuolella Joutsenperälampi- maastossa todettua pataljoonan vahvuista viholliosastoa vastaan on hyökkäyksemme käynnissä kahden komppanian voimin.

13.7. aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Suojärven koillispäässä vih. hyökkäsi klo 21.30 n. kahden rykmentin voimin ja sai aikaan pienen sisäänmurron, joka rajoitettiin. Tämän jälkeen aloitettiin joukkojemme irroittaminen taaempaan asemaan, joka on Suojärven luoteisen osan keskeisemmän lahden korkeudella. Jälkivarmistuksemme viivytti viholl:sta tehokkaasti kolmessa asemassa ja oli vetäytynyt puolustusasemaamme klo 3.50. Porajärven suunnalla on 21.Pr:n oikea siipi vetäytynyt suunnitelmanmukaisesti linjalle Tumasjärvi - Nurmesjärvi - Kinasjärvi - Suununjoki.

aamulla Laat.RPr:n tilanneilmoitus № 2104:
- Illalla ja aamulla torjuttu vih:n maihinnousuyritykset Putkisaareen ja tuhottiin yhteensä 6 vih:n soutuvenettä.

Ilmav. tilannetiedoitus № 1108:
- Vih:n lentoja 40, koneita 138. Kotkan satamaa pommitettu, Aunuksen suunnalla matalahyökkäyksiä ja pommituksia etulinjassa.
- Omia lentoja 24, koneita 46. Porajärven aluetta pommitettu.
- 1 ilmataistelu, 1 vih. kone pudotettu.
- Ei omia tappioita.
- Vih:n tappiot 12.7. 7 konetta. Lisäksi 10.7. 1 ja 11.7. 1 kone.

PM:n Op.os:n käsky № 521/Op.2/1b/sal. LIITE № 949:
- Meriv:n kom:n toimesta muodostetaan Ään.RPr:n ja RTR 22:n joukoista 1.Rannikkodivisioona (1.RD).
- 1.RD:n joukot: 1.RDE, RTR 22, RJR 1, RTR 4, RIt.Psto 4, RVP 4 ja Huoltomuodostelmat.
- Div. on muissa suhteissa Meriv. kom:n alainen, mutta oper:sti V AK:N kom:lle alistettu.

Pääministeri Linkomies, ulkoministeri Ramsay ja puolustusministeri, kenr. Waldén käynnillä PM:ssa.

illalla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- III AK: Yriyksemme Vuoksen rannalla olevan vih. hyökkäyskiilan katkaisemiseksi eivät onnistuneet. Hytöinniittyjen maastossa vedetty aukkokohdat kiinni ja alettu lähimaaston haravoiminen. Murtoalueen sisäpuolella vielä 3 psv.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Puolen päivän jälkeen pakoitti Putkisaarelle maihin päässyt ylivoimainen vihollinen saaressa olleen 50- miehisen osastomme vetäytymään. Nietjärven lounaisrannalla valtasi vih. Niemelän kukkulamaaston. Tst.os. Kuistio valtasi klo 08.15 mennessä kukkulan 99 ja klo 13.00 mennessä lammen 76 länsipuolella olevan suosaarekkeen, jonka vih. kuitenkin osittain valtasi takaisin iltapäivällä.
- 7.D: Käsnäselkä - Loimola tien suunnassa olevaa mottia on supistettu katkaisemalla tie sen eteläpuolelta. Suovanjärven pohjoispuolella löi Rj.P 4 iltapäivällä vastassaan olevan vihollisen hajalle. Vih. vetäytyi itä-koilliseen. Takaa-ajo käynnissä.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Er.P 24 ja II/KTR 18 siirtymässä Porajärven tien suunnalle.

illalla Laat.RPr:n tilanneilmoitus № 2105:
- Klo 13.15 aloitti vih. 20:llä veneellä maihinnousun Putkisaareen saaden ankarien lähes 2 t. kestäneiden taistelujen jälkeen saaren haltuunsa.

22.30. Ylipäällikkö pääsi kenr.luutn. Oeschin esikunnasta eltuään periliin klo 18.10 - 20.45. Neuvotteluu kenr.luutn. Oeschin, ev.luutn. Koskimaan, ev.luutn. Siirtän, ev.luunt. Dunckerin ja maj. Brosenin kanssa.

V AK:n käsky № 720/III/Alk.b.sal./13.7.44 LIITE № 950, puolustuksen järjestelyistä V AK:n lohkolla. Etulinjassa RTR 22. saks.122.D vahvistettuna20.Pr:lle. Reservelnä Kv.Pr. alueella Santajoki - Vilajoki - Sikkijärvi, JR 58 Vilmilahden maantiessä, 10.D (- JR 58) Terveljoki - Ruskiahti alueella. 3.Pr. Hoviinmaan luoteispuolella ja 11.D alueella Hanhijoki - Torikka.

14.7. aamulla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- III AK: Illan ja yön kuluessa vih. on suorittanut tyk.- ja krh.tuler valmistamia ja osittain ps.vaunujen tukemia hyökkäyksiä Vuoksen siltanpääasemassa Koivulan, Metsolan ja Raassuon niittyjen suunnissa, mutta torjuttiin tulellamme ja Metsolan suunnalla vastaiskulla. Kanvalkaman pohj.puolella om hyökkäyksemme pääsi vih:n taisteluhautaa, mutta vyörytys tyrehtyi vih:n kiivaaseen vastarintaan. Hytöinniittyjen suunnalla vallattiin muutamia vih:n tukikohtia vih:n ankarasta vastarinnasta huolimatta, mutta myöhemmin uusittu hyökkäyksemme ei päässyt etenemään.
- 12.7. klo 17.00 - 13.7. klo 17.00 tuhottu 4 ps.vaunua rynnäkkötykeiliä.

aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 8.D: Tst.Os. Kuistio puhdisti klo 01.00 mennessä Katitsanlammen eteläpuolella olevan suosaarekkeen lampi 76 länsipuolella viholliisista.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Taisteluetuvartiomme vedetty Annantehtaan maastossa 13.6. iltapäivällä pataljoonansa yhteyteen Rasvalinmäen korkeudelle.

Ilmav:n tilannetiedoitus № 1109:
- Vih:n lentoja 120, koneita 320. Partiointia, tulituksia ja matalahyökkäyksiä. 2 pommitusta.
- Omia lentoja 47, koneita 213. Päivällä pommitti 38 konetta Leitimojärven lähistöllä olevia tykistöasemia, yöllä 34 konetta pommitti Lavajärven kylässä olevia panssareita ja liikkuvaa kalustoa. Stukahyökkäyksiä Ihantalan eteläpuolisia tykistöasemia vastaan. Jabohyökkäyksiä Vuosalmella olevia panssareita ja siltoja vastaan.
- Vih:n tappiot 13.7. 8 konetta it:n pudottamina.

16.10. Ylipäällikkö seurassaan kenr.luutn. Airo lähtenyt Kannaksen Joukkojen Komentajan kenr.luutn. Oeschin esikuntaan Lemin Vainikkalaan.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 5.D: Vihollisen hyökkäykset Nietjärven koillis- ja rautatien itäpuolella torjuttiin.
- 7.D: Uuksunjoen eteläpuolella Suuri Karutjärvestä n. 3-5 km. itään pakoitettiin vih. vetäytymään.

illalla Roin tilanneilmoitus:
- Etelärkaista: Louhen suunnalla pohjoissivustalla aloittivat omat joukkomme (JR 139) klo 11.00 hyökkäyksen Heinäjärven - Veiksijärven kannaksella. Klo 14,45 mennessä kukkula 150 (n. 2 km. Heinäjärven kylästä lounaaseen) osaksi vallattu. Vih. puolustautuu sitkeästi. Hyökkäystä jatketaan.

"Sonderorientierung" ajalta 6. - 12.7.44:
- Itä: Keskilohkolla jatkuvat raskaat torjuntataistelut painopisteiden oliessa Slonimin ja Vilnan molemmin puolin. Rintamamme vahvistaminen jatkuu. Vih:n hyökkäykset leviävät ylisen Dnjestrin alueelle ja Hrgr. Nordin alueelle Väinänlinnan eteläpuolelle.
- Etelä: Keski-Italiassa vih:n läpimurtoyritykset epäonnistuneet. Vih:n painopisteet edelleen länsirannikon ja Tiberin välillä sekä Adrianmeren rannalla. Vih. saavuttanut raskain tappioin vain hyvin vähäisiä maastovoittoja.
- Länsi: Vih. ryhtynyt useissa kohdin suurhyökkäykseen painopisteet Coenin maastossa Carentan - Periers'in tien suunnassa Cotentinin läntisellä alueella. Tykistön ja lentoaseen massakäyttöä. Caen menetetty. Carentan - Periersin tien suunnassa torjuttu ankarin vastahyökkäyksin vih:n hyökkäykset.Normandian länsiosassa jonkun verran vetäydytty.

22.30. Ylipäällikkö palasi kenr.luutn. Oeschin esikunnasta oltuaan perillä klo 18.10 - 20.45. Neuvottelut kenr.luutn. Oeschin, ev.luutn. Koskimaan, ev.luutn. Särmän, ev.luunt. Dunckerin ja maj. Bremerin kanssa.

V AK:n käsky № 720/III/113.b.sal./13.7.44 LIITE № 950, puolustuksen järjestelystä V AK:n lohkolla. Etulinjassa RTR 22, saks.122.D vahvistettuna20.Pr:lle. Reserveinä Rv.Pr. alueella Santajoki - Vilajoki - Säkkijärvi, JR 58 Vilaniemen maastossa, 10.D (- JR 58) Tervajoki - Rasalahti alueella. 3,Pr. Hovinmaan luoteispuolella ja 11.D alueella Hanhijoki - Torikka.

15.7. aamulla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- V AK: Keskiyöllä torjuttiin vih:n maihinnousuyritykset Pukkisaareen.
- IV AK: Puolenyön aikaan vih. alkoi kiivaan tulivalmistelun jälkeen n. kahden komppanian voimin ja 5 ps.vaunun tukemana hyökkäyksen Tähtelän suunnalla. Tyk.- ja krh.tulella pysäytettiin vih:n eteneminen alkuunsa.
- III AK: Illalla vih. hyökkäsi n. patl:n voimin Metsolan ja nimettömän talon välillä päästen osittain asemiimme, josta se heti vastaiskulla lyötiin takaisin. Yöllä vih. uusi hyökkäyksensä tällä suunnalla, mutta torjuttiin. Puolenyön aikaan vih. hyökkäsi Männikön suunnalla erittäin kiivaan tyk.valmistelun jälkeen n. rykmentin voimin, mutta torjuttiin vastaiskulla. Os.L:n lohkolla vih. aloitti klo 03.00 kiivaan tyk.valmistelun ja yli 10 koneen pommituksen jälkeen sekä 8 ps.vaunun tukemana hyökkäyksen Suursuon eteläisimmän nipukan etelä- ja kaakkoispuolella, mutta torjuttiin. 3 ps.vaunua pääsi asemiemme läpi. Niiden tuhoaminen käynnissä. Illalla tyk:mme ja krh:mme hajoitti n. 200-300 miehisen vih.osaston, joka pyrki purolle päätien suunnassa. Samanaikaisesti torjuttiin vih:n hyökkäysyritys Hytöinniityn "y":n kohdalla. Puolenyön aikaan vih. uudisti hyökkäyksensä samassa kohdoassa n. komppanian voimin, mutta torjuttiin. Oravakydön tien ja Vuosalmelta itään johtavan tien suunnassa vih. hyökkäsi keskiyön aikaan kiivaan tyk.valmistelun jälkeen sekä savun suojassa. Hyökkäykset torjuttiin.
- 13.7. klo 17.00 - 14.7. klo 17.00 tuhottu (III AK:n alueella) 2 ps. vaunua.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Annantehtaan sunnalla vih. hyökkäsi yöllä tulivalmistelun jälkeen ja sai aikaan vajaan kilometrin syvyisen murtuman asemiimme. Vastaiskut kahden kompp:n voimin käynnissä. Samoin hyökkäsi vih. yöllä tykistön tukemana Mykrälammen pohjoispuolitse n. kahden komppanian voimin sekä yhtä suurin voimin Kaivostenkylän luoteispuolitse ja sai aikaan murtuman asemiimme. Murtuma rajoitettu ja vastaisku käynnissä. Entiset asemat melkein saavutettu. Hyökkäyksen yhteydessä pääsi 100-150-miehinen vih.osasto asemistamme läpi hieman pohjoisempana. Jäljittämiseen ja osaston tuhoamiseen ryhdytty. Porajärven suunnalla on Rj.P 5:n oikeaa siipeä vih:n painostuksesta vedetty jonkin verran taaksepäin.

Ilmav:n tilannetiedoitus № 1110:
- Vih.lentoja 128, koneita 396. Matalahyökkäyksiä Vuosalmella sekä pommituksia, tulituksia ja savutuksia Laatokan - Nietjärven välillä.
- Omia lentoja 47, koneita 267. Päivällä ja yöllä pommitettu Äyräpäässä tykistöasemia, panssareita ja joukkoja. Stuka- ja Jabohyökkäyksiä Vuosalmelle. Useita siltoja katkaistu. Täysosumia mt.-lauttoihin ja joukkokeskityksiin. Illalla pommitettu Ylä-Ristiojan kylän luona ruuhkautunutta tykistöä, panssareita, k-autoja ja jv:ä.
- Vih:n tappiot 14.7. 8 konetta. Lisäksi 13.7. 1 kone.

17.55 Ylipäällikön käsky № 2135/Op.1/5d./sal. LIITE № 951:
- Aun.R:n ja II AK:n välirajа (Perttijärvi - Kartohjärvi - Petro-ojankangas (II AK:lle m.l.)).
- 7.D alistetaan II AK:lle.
- JR 9 ja Rask.Psto 28 jäävät alistetuksi Aun.R:lle ja on ne säilytettävä Ryhmän vas:lla siivellä.
- Uudestiryhmitys suoritettava 17.7.44 klo 23.00 mennessä, jolloin rintamavastuu siirtyy II AK:n komentajalle käsketyllä uudellä lohkolla.

18.01 PM:n Op.os:n käsky № 2137/Op.1/5d sal.
- Rj.P 24 alistetaan II AK:lle liitettäväksi Rj.Pr:iin, Rj.P 3:n tilalle, joka jää Aun.R:lle.

18.02 PM:n Op.os:n käsky № 2138/Op.1/5d sal.
- Tiedoitetaan, että 17.7.44 klo 23.00 tapahtuvat seuraavat muutokset ryhmityksessä:
- 1. 7.D alistetaan II AK:lle.
  2. Aun.R:n ja II AK:n välirajaksi tulee linja Naatselkä - Selkäsaaret - Laitioinen (II AK:lle ml.) - Koitonselkä (II AK:lle ml.) - Perttijärvi - Kartohjärvi - Petro-ojankangas (II AK:lle ml.) - Pensaanlampi - Pensaanjoki.

18.03 PM:n Op.os:n käsky № 2140/Op.1/5d sal.
- Er.P 1 ja Er.P 2 on Aun.R:n ja II AK:n uudestiryhmityksen yhteydessä irroitettava ja siirrettävä rautateitse Haminaan, jossa ne alistetaan Meriv:lle liitettäväksi 1.RD:aan.

15.7. illalla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- III AK: Kolmen tunnin voimakkaan tulivalmistelun jälkeen vih. hyökkäsi klo 08.30 vahvoin voimin Männikön ja Metsolan välisessä maastossa ps.vaunujen tukemana ja pääsi useaan otteeseen asemiimme, mutta heitettiin vastaiskuin takaisin, kunnes vih. klo 09.45 sai sisäänmurron p. 128 itäpuolella olevalla suokannaksella. Keskipäivällä alkoi koko tykistövoimamme tukemana vastahyökkäys ja useita tunteja kestäneiden taistelujen jälkeen palautettiin asemamme. Näiden taistelujen kestäessä vih. yritti vielä hyökätä ps.vaunujen tukemana Metsolan itäpuolella, mutta torjuttiin. Asemissamme on kuitenkin muutamia ps.vaunuja, joita ahdistetaan. Aamuilmoituksessa mainittu Suursuon eteläpuolella tapahtunut vih.hyökkäys torjuttu. 1 ps.vaunu tuhottiin, muut vetäytyivät.
- Ryhmitysmuutokset. V AK: P/RR 2 ottanut rintamavastuun Häränpäänniemessä, JR 200 siirretään junakuljetuksin III AK:lle, 20.Pr. siirtynyt reserviksi I P Juustilankankaalle, III P Leppälänjärven pohj. puoliseen maastoon ja IV P Juustilan sulun maastoon. IV AK: JR 48 ja JR 6 vaihtaneet paikkaa, JR 11 (- patl.) alistettu III AK:lle Siuntolanniemen ja Viitsaaren puolustukseen.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Vih. on miehittänyt Petäjä- ja Palmiosaaret. Klo 08.03 aloitti vih. tykistövalmistelun koko alueella Laatokasta Lemetin tielle saakka. Klo 08.40 ryhtyi vih. hyökkäykseen kahden patl:n voimin Nietjärven länsipuolella, noin rykmentin voimin sen lounaisrannalla ja neljän patl:n voimin sen koillisrannalla sekä kahden patl:n voimin Lemetin tien suunnassa. Hyökkäykset torjuttiin paitsi Nietjärven lounaisrannalla, jossa vih. murtautui asemiemme läpi. Vih. lyötiin takaisin Siimes - Yrjölä tasolle.
- 7.D: Hepolammen (Suovajärvestä n. 4 km. pohjoiseen) koillispuolella pääsi n. komppanian vahvuinen vih.osasto Tshumeikan kukkulalle. Vih.osaston karkoittaminen käynnissä.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Annantehtaan suunnalla on vastaiskuin saavutettu entinen puolustuslinja (eteläisin kukkula pl.). Suojärven pohjoispuolella vastaiskumme jatkuu. Vastarinta luja, mutta tavoite ollaan saavuttamassa. Yöllä asemiemme läpi päässyttä vih.osastoa joukkomme ovat parasta aikaa sulkemassa saarroksiin Aittojoen maantiesillan koillispuolisessa maastossa.

illalla Roin tilanneilmoitus:
- Selusta: 14.7. illalla hyökkäsi n. 100- miehinen vih:n partisaaniosasto lännestä käsin Savukoskelta n. 60 km. pohjoisluoteeseen sijaitsevaan Lokan kylään. Sitten kun 9- miehisen aliupseerivartiomme oli ollut pakko tulitaistelun jälkeen vetäytyä, partisaanit polttivat osan kylän taloista ja surmasivat joukon asukkaita. Vih:n takaa-ajo käynnissä.

16.7. aamulla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- V AK: Vih. aloitti voimakkaan tulivalmistelun jälkeen klo 22 ankaran hyökkäyksen Metsolan suunnassa ja koko Ps.D:n alueella, missä painopiste oliut Raassuon niittyjen ja Mäkelän suunnassa. Hyökkäykset torjuttu vih:lle erittäin raskaita tappioita tuottaen, mutta vih. on siitä huolimatta jatkanut hyökkäyksiään koko yön. Aamuyöllä vih. pääsi 2 pataljoonan voimin 4 ps.vaunun tukemana murtautumaan asemiimme n. 800 m leveällä rintamalla Metsolan suunnalla p. 28 itäpuolella olevalle suokannakselle. Ailhkeät taistelut jatkuvat. Vastatoimenpiteet käynnissä.
- 14.7. klo 17.00 - 15.7. klo 17.00 tuhottu 5 ps.vaunua, joista 3 2.D:n ja loput Ps.D:n alueella.

16.7. aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- VI AK; 5.D:n lohkolla saavutti vastahyökkäyksemme Nietjärven lounaisrannalla illalla entisen pääpuolustuslinjan muualla paitsi Yrjölä "Y:stä" 300-400 m luoteeseen tien koillispuolella, jossa vihollisen hallussa n. 300 m. levyinen pullistuma. Klo 03.00 alkoi vastahyökkäyksemme tämän tämän vihollisen lyömiseksi. Taistelu jatkuu.
- 8.D: siirtyi klo 01.00 vastahyökkäykseen. Taistelut käynnissä. Kukkula 112 miehitetty.
- 7.D: Vihollinen vetänyt miehityksensä Petro-ojankankaan itäpuolella olevan purolinjan taakse. Käsnäselkä - Loimola tien suunnalla olleesta motista vih. murtautui itään ja osa siitä pääsi taistellen linjojemme läpi.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Salonjärven luoteispäästä 3 km. pohjoiseen yritti selustaamme tunkeutunut vih.osasto murtautua saartorenkaan läpi, jolloin n. 200 miestä tuhottiin, 100 pääsi murtautumaan koilliseen. Porajärven pohj.puolella ylitti vih. 15.7. illalla n. kompp:n vahvuisena Suunnunjoen, mutta on pysäytetty suon laitaan 1. 7100 tasalle.

aamulla II AK:n lisätilanneilmoitus:
- Aamulla alkoi ainakin pataljoonan vahvuinen vih. tyk.valmistelun jälkeen hyökkäyksen Annantehtaan suunnalla ja sai aikaan murtuman asemiimme. Etulinjan kulku tällä nyt Naukupohjan kaakkoispuolella olevan suon pohjoislaita - Rasvalinvaara, 1.D siirtymässä puolustukseen Vuonteleen linjalle.

Ilmav:n tilannetiedoitus № 1111:
- Vih:n lentoja 155, koneita 605. Laatokan rannikolla matalahyökkäyksiä ja pommituksia.
- Omia lentoja 42, koneita 207. Pommitettu Nietjärven ja Lavajärven alueilla tykistöasemia ja ps.- ja joukkokeskityksiä. Stuka- ja Jabo hyökkäyksiä Vuosalmeilla.
- 3 ilmataistelua, pudotettu 8 vih.konetta.
- 1 oma kone tuhoutunut.
- Vih:n tappiot 15.7. 17 konetta.

illalla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- III AK: Vuosalmen sillanpäässä vih:n sisäänmurtoalue rajoitettu alueella Männikön talo - Suo p. 28 - siitä n. 800 m. itäkaakkoon olevan suon pohjoiskärki - polun ja talvitien risteys Metsolan talosta n. 300 m. itään. Aamullinen vastahyökkäyksemme vih:n oikeaan sivustaan sai vain vähän menestystä. Samanaikaisesti vih:n aloittama 3 ps.vaunun tukema hyökkäys työnsi joukkomme lähtöasemiin. Uudet vastatoimenpiteet käynnissä. Koneemme pommittivat tehokkaasti mm. Kanvalkama - Kalliola aluetta, josta vih. pakeni laumoittain, jolloin siihen vielä kohdistettiin voimakkaita tyk.- ja krh.tuliiskuja.
- Ryhmitysmuutoksia: 1.RD ottanut rintamavastuun RTR 22:lta. JR 11 kokonaan ja Kev.Psto 16 siirtynyt III AK:n alueelle.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 8.D:n lohkolla vedettiin vihollisen vastahyökkäyksen johdosta Vuortanajärven länsipuolelle - Kämppä - Valkialampi linjalle edenneet joukkomme takaisin pääpuolustuslinjalle. Siiran tien suunnalla Varpaojan pohjoispuolella tuhottiin kiivaissa taisteluissa mottiin joutuneen 340.Tyk.KKP:n osasto. Varpajärvi - Saarijärvi kannas vallattu aamuun mennessä. Etulinjan kulku Viirukkalampi - Sulassalmi - Onkituslampi - Suurijärvi - Varpaoja - Joutsenjärvi - Varpajärvi - Saarijärvi - p. 112.
- 7.D: Suovunjärven pohjoispuolella vallattiin Joutsenperänlammen kaakkoispuolella ollut kukkula sekä edettiin Hepolampi - Kivijärvi kannakselle.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Tien Papero - Kivijärvi suunnassa on klo 9.00 alkaen hyökännyt n. rykmentin vahvuinen vih. osasto käyttäen pääasiassa saarrostusta ja selustatoimintaa. Rj.P 7 saanut luvan vetäytyä puolustukseen Korpijärvi - Kivijärvi kannakselle . Annantehtaan suunnassa vih:n painostus jatkunut melkein yhtämittaisena koko päivän. JR 33 vedetty irti asemistaan ja siirtynyt Vuonteleen linjalle. Vuonteleen ja Vegaruksen välisellä tiellä Naumarajakossa todettiin iltapäivällä vahva maastoitse edennyt vih.osasto, joka katkaisi tieyhteyden. Toimenpiteet sen tuhoamiseksi käynnissä.

16.7. illalla Roin tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Louhen suunnan pohjoispuolella jatkettu omaa hyökkäystä Heinäjärven - Viiksijärven kannaksella ja klo 14.00 päästy yhteyteen Heinäjärven kylässä olevien omien joukkojen kanssa.

Ka.Jo.Kom:n käsky N:o 673/Op./2b/sal. 15.7.44 klo 17.50 LIITE N:o 952:
- JR 11 alistaminen III AK:n kom:lle käyttöä varten Sintolanniemen - Vitsaaren puolustukseen.

Ka.Jo.Kom:n käsky N:o 675/Op./2b/sal./15.7.44 klo 19.35 LIITE 953:
- V AK irroittaa viipymättä JR 200:n, joka siirrettävä junakuljetuksin III AK:n alueelle, jossa se alistetaan III AK:n komentajalle.

Aun.R:n käsky N:o 4217/IIIa/14 sal./14.7.44 LIITE N:o 954:
- Vih:n Aun.R:ää vastassa toimiva 7.A (jossa IV, CXXVII, XXXVII ja XCIX AK:t) on saavuttanut pääpuolustuslinjamme tehden useita yrityksiä sen murtamiseksi, mutta kärsinyt niissä huomattavia tappioita
- Aun.R puolustaa torjuvasti lohkoa, jonka oikea raja on Laatokka, vasen raja Muuanto (ml.) - Songerjärven pohjoisranta - Kotajärvi. Pääpuolustuslinja on U-linja.

17.7. aamulla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- V AK: Viipurinlahdella upotettu 1 vih:n moottori- ja 9 muuta venettä.
- IV AK: Puolenyön aikaan vih. hyökkäsi kiivaan krh.- ja suorasuuntaustykkitulen tukemana sekä savun suojassa n. pati:n voimin Marjamäen ja Tähtelän maastossa. Hyökkäys torjuttiin.
- III AK: Illalla alkanut vastahyökkäyksemme Vuosalmen siltanpääasemassa johti 5 tunnin kiivaan taistelun jälkeen tulokseen ja asemamme palautettiin. Iltayöstä vih. aloitti voimakkaan tulivalmistelun jälkeen ankaran yleishyökkäyksen koko siltanpääasemassa, painopiste Männikkö - Metsola suunnassa missä vih. hyökkäsi n. rykmentin voimin. Erittäin voimakas oli hyökkäys myös Oravakydön valtatien suunnassa. Kaikki hyökkäykset torjuttiin vih:n pääsemättä missään edes pureutumaan asemiimme ja sille raskaita tappioita tuottaen.
- 15.7. klo 17.00 - 16.7. klo 17.00 tuhottu 3 vih:n ps.vaunua.

aamulla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Viholliinen on vallannut Vuoratsun saaren.
- 5.D: Nietjärven länsipuolella on vih:lla hallussaan n. 100 m. asemiamme. Aseman vyörytys jatkuu erittäin kiivain lähitaisteluin.
- 8.D: Illalla onnistui viholliisen saada Siiran tien suunnalla sisäänmurron, jonka vuoksi tst.etuvartioasemissa olleet joukkomme vedettiin pääpuolustuslinjalle.
- 7.D: Hepolampi - Kivijärvi kannas edelleen hallussamme.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Papero - Kivijärvi tien suunnalla vih. aloitti klo 18.15 kiivaan tyk.valmistelun tukeman hyökkäyksen ja tunkeutui vasemmalla siivellämme asemiemme läpi. Vih:n kasvavan ylivoiman ja idästä suuntautuvan sivustauhkan vuoksi siirtyi Rj.P 7 viivytystaisteluun, jonka takaraja (Korpijärvi - Kivijärvi kannas) saavutettiin klo 04.30. Salojärven koillispuolella olivat kaikki joukkomme vetäytyneet klo 22.00 mennessä Vuonteleen linjalle. Eilen Vegarus - Vuontele tielle tunkeutunut vih. pati. on Naumarajakon pohjoispuoliselta kukkulalta. Taistelut käynnissä. Etulinjan kulku: Vuonteleen kapeikko - Vuonteleenjärvi - Joutsensuon länsilaita - Naumarajakko - Vegarusjärvi. Vih. hyökkäsi Porajärvi - Hingervaara ja Porajärvi - Kuutamolahti teiden suunnissa illalla rykmentin ja pataljoonan voimin saaden aikaan sisäänmurron Nurmasjärven luona ja Porajärvi - Kuutamolahti tien suunnassa. Edellinen selvitettiin vastaiskullamme.

17.7. aamulla Koin tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Heinäjärven kylää vastaan vih. suoritti useita vastaiskuja, jotka torjuttiin. Jelettijärven pohjoisrannalla vih. torjui neliössä p. 32 i.44 olevan niemen valtausyrityksemme.

aamulla Meriv:n tilanneilmoitus № 2248:
- Lammassaaren eteläkärjessä tykistömme upottanut vih:n mtv:n.

aamulla Laat.K:r:n tilanneilmoitus № 2112:
- Keskiyöllä vih. suoritti maihinnousun Vuoratsuun Paimionsaaresta käsin. Lyhyen taistelun jälkeen saari luovutettiin. Omat laivastovoimat osallistuneet torjuntaan.

Ilmav:n tilannetiedoitus № 1112:
- Vih:n lentoja 88, koneita 384. Kotkaa ja satamassa olleita laivoja pommitti 126 konetta. Melkein kaikki pommit mereen. 1 talo tuhoutui. 3 vaurioitui. Saks. it.-alus "Niobe" upposi. Itärintamalla painopiste Tolvajärvellä.
- Omia lentoja 24, koneita 126. Omat ja Stukat pommittaneet Vuosalmen kohteita. Jabohyökkäyksiä Äyräpäähän.
- 4 ilmataistelua, alas 5 vih. konetta ja 1 tähystyspallo.
- Vih:n tappiot 16.7. 14 konetta.

14,00 PM:n Op.os:n käsky № 970/Op.3/IIIa sal. LIITE № 955:
- Aun.R:stä on viipymättä irroitettava yksi kev.pston esik. ja 3 kev.it.ptria, jotka alistetaan II AK:lle.

14,00 PM:n Op.os:n käsky № 972/Op.3/IIIa sal. LIITE № 956:
- III AK:sta on viipymättä irroitettava 108.Rask.It.Ptri, joka alistetaan Ilmav:lle käytettäväksi Lahdenpohjan satama-alueen ilmatorjuntaan.

17,00 Aunuksen ryhmän komentaja, kenraaliluutnantti P. Talvela ja ja Kotijoukkojen esikuntapäällikkö, kenr.maj. W. Oinonen käynnillä PM:ssa.

PM:n Op.os:n käsky № 531/Op.2/1b sal.:
- Maarintaman nyttemmin kiteydyttyä Laatokan rannikolla VT- ja U-linjoille on Laat.RPr:n kiinnitettävä suurempaa huomiota maarintamien välittömänä jatkona olevien rannikon osien suojaamiseen.

Kenr.luutn. P. Talvela määrätty entiseen toimeensa Saksaan.

illalla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- IV AK: 4.D:n lohkolla suoritettiin 2 patl:n voimin ilmavoimien ja tykistön tukemana rajoitettu oma hyökkäys vankien sieppaamiseksi ja ajan varaamiseksi eräille pääpuolustuslinjan varustustöille Ihantalanjärven itäpuolella. Vih:n erittäin sitkeästä vastarinnasta huolimatta tehtävä tuli pääasiassa suoritetuksi. Vih. teki mm. kaksi vastaiskua, joista toisen ps.vaunujen tukemana. Hyökkäys alkoi klo 10.oo ja klo 14.oo mennessä joukkomme vetäytyivät suunnitelmallisesti lähtöasemiinsa. 18 vankia otettiin, vih:lle aiheutettiin arviolta n. 650 miehen tappiot kaatuneina. Samaan toimintaan liittyi myös Aution taloryhmän lopullinen puhdistaminen vih:sta, mikä myös onnistui, jv:n aseita saatiin runsaasti sotasaaliiksi.
- III AK: Vuosalmen sillanpäässä ollut ensimmäinen rauhallinen päivä lukuunottamatta molemminpuolista tyk.- ja krh.toimintaa.
- Ryhmitysmuutoksia. IV AK: JR 6 ja Er.P 28 siirtyvät yöllä 3.D:n lohkolle, jossa ryhtyvät vaihtamaan 3.D:n etulinjasta. III AK: JR 11 (p. III P), jolle Er.P 21 alistettu, vaihtanut JR 49:n etulinjasta Korpilahti - Vaarinkorven suomaastoon.

illalla Aun.R:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Pääpuolustuslinja Nietjärven länsipuolella saatu vastahyökkäyksellämme lopullisesti haltuumme. Nietjärven taisteluissa, jotka kestivät yhtämittaa kaksi vuorokautta, tuhottiin vih:n JR 1061:n, JR 1065:n, JR 536:n ja JR 763:n pääosat vihollisen menettäessä n. 2100 miestä kaatuneina.
- 7.D: Tshumeikan kukkulalla j. sen kaakkoisosassa pitää vihollinen edelleenkin puoliaan.

17.7. illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Klo 16,10 vih. hyökkäsi Saabasenjärven lounaispuolella tukikohtaamme vastaan. Taistelut käynnissä. Paperon - Kivijärven tien suunnalla eilen ja tänään käydyissä taisteluissa vih:n tappiot ovat 300 - 400 miestä. Salojärven koillispuolella vih. hyökkäsi ainakin 12 pataljoonan voimin ja pääsi asemiimme. Joukkomme vetäytyivät Vuonteleen kylästä n. km:n luoteeseen olevan puron länsipuolelle asemiin. Vuonteleen - Vegaruksen tiellä Naumarajakon luona saarrettu vih.osasto (n. 2 patl.) yritti murtautua itään, mutta torjuttiin. 21.Pr. puolustuksessa Majoisenlampi - Kälkäjärvi - Megrijärvi linjalla. Selustassa Korkeavaaran kylästä n. 1 km. etelään saarrettu rykmentin vahvuinen vih.osasto hallitsee tulellaan tietä Korkeavaaran lounaispuolella. Kiivas taistelu vih:n tuhoamiseksi jatkuu.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Porajärven suunnalla vahvuudeltaan toistaiseksi tuntematon vih.osasto on ps.vaunujen tukemana edennyt tien suunnassa luoteeseen. Vih:n eteneminen on pysäytetty Maratjärven kannaksesta 4 km. kaakkoon p. 187,1 maastoon.

illalla Roin tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Louhen suunnan pohjoissivustalla torjuttiin vih:n vastaiskut Heinäjärven kylää ja Heinäjärven länsipuolella olevia varmistusosastojamme vastaan.

22,32 PM:n lenn.san. № 2153/Op.1/5d/sal.:
- PM:n käsky № 2138/Op.1/5d/sal./15.7.44 muutetaan siten, että siinä määrätty väliraja tulee kulkemaan Kartohjärveltä JR 9:n nykyisen lohkon vasenta rajaa Pensaanjokeen.

Ka.Jo.Kom:n käsky № 691/Op./2b/sal./16.7.44 klo 10.20 LIITE № 957:
- II/JR 11:n liittämisestä rykm:nsä ja yhden vahv.rykm:n siirto Pullila - Noskuan maastoon vapauttamaan 3.D:n.

18.7. aamulla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- IV AK: Tähtelän metsäkannaksella vih. hyökkäsi 200 - 300 miehen voimin kiivaan tulivalmistelun jälkeen, mutta torjuttiin.
- III AK: Klo 21,15 vih. hyökkäsi voimakkaan tulivalmistelun jälkeen n. pataljoonan voimin Männikön talon lohkolla ja sen luoteispuolella. Kiivas taistelu jatkui klo 01,30 saakka vih:n kärsiessä suuria tappioita ja onnistumatta päästä asemiimme. Illalla ja yöllä vih. hyökkäsi n. kolmen pataljoonan voimin Metsolassa ja välittömästi sen itäpuolella, mutta torjuttiin. Os.L:n alueella alkoi klo 22 voimakas eri aseiden tulivalmistelu ja vilkas liikehtiminen, mutta ankaran torjuntatulemme ansiosta vih. ei saanut hyökkäystä liikkeelle. Yön aikana vih. ampui kaikkiaan n. 16000 kranaattia Vuosalmen sillanpäässä.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Klo 21,00 pysähtyi joukkojemme hyökkäys Tsumeikan kaakkoispään valtaamiseksi vih:n voimakkaan vastarinnan vuoksi. Tsumeikan koillispuolella vih. aloitti iltayöllä 3 pataljoonan (prikaati) voimin hyökkäyksen ja pakoitti korpitukikohtamme miehistön vetäytymään Kurasenjärvi - Saabasenjärvi kannakselle. Samaan aikaan vih. hyökkäsi myös Kivijärvenkylän suunnassa ja pakoitti joukkomme vetäytymään Korpijärvi - Säynäjärvi - Kivijärvi kannaksille. Klo 03,00 vih. hyökkäsi Vuonteleenjärven pohjoispuolella ja pääsi sumun suojassa 600 m. päähän tiestä. Vastatoimenpiteet vih:n takaisinlyömiseksi käynnissä. Liusvaaran suunnalla Korkeavuoren etelapuolella olevasta motista on vih:n (arviolta n. 1 rykm.) tekemät 7 hyökkäysyritystä torjuttu.

aamulla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Kuutamolahdesta Kiyyssinvaaran suuntaan edenneen vih:n vahvuus n. 2 komppaniaa ja ainakin 3 ps.vaunua.

18.7. Ilmav:n tilannetiedoitus Nº 1113:
- Vih:n lentoja 118, koneita 320.
- Omia lentoja 41, koneita 130. Stuka- ja Jabohyökkäyksiä Ihantalan ja Äyräpään alueilla.
- Vih:n tappiot 17.6. 1 kone. Tarkistettujen tietojen mukaan pudotettiin Kotkassa 16.7. 9 konetta.

12,00 PM:n Op.os:n käsky Nº 973/Op.3/IIIa/sal. LIITE Nº 958:
- Aun.R:stä irroitetaan viipymättä yksi kev.it.pston esik. ja yksi kev.it.ptri, jotka alistetaan III AK:lle.

12,35 PM:n Op.os:n käsky Nº 2168/Op.1/5d sal. LIITE 959:
- Ylipäällikön käskystä lopettaa Aun.R toimintansa 18.7.44 klo 23,00, jolloin rintamavastuu entisellä Aun.R:n lohkolla siirtyy VI AK:n komentajalle.

14,00 Pm:n Op.os:n käsky Nº 974/Op.3/IIIa/sal. LIITE Nº 960:
- Aun.R ottaa Laat.RPr:ltä vastaan Läskelän siltojen it.vastuun.
- Laat.RPr. määrätään huolehtimaan Sortavalan it:stä vähintäin yhdellä kevyellä it.jaoksella ja yhdellä it.kk.joukkueella.
- Ilmavoimat saavat käyttösönsä Sortavalassa olevan kevyen it.jaoksen.

16,28 PM:n Op.os:n käsky Nº 2171/Op.1/5d sal.:
- 6.Er.Pst.Os. siirretään rautateitse Jänisjärvelle, jossa se alistetaan VI AK:lle edelleen ohjausta varten.

illalla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- V AK: Rykistömme tuhonnut Viipurin satama-alueella yhden veturin ja 15 vaunua.
- Ryhmitysmuutoksia: JR 6 vaihtaa yöllä etulinjasta JR 53:n. JR 200 alkaa yöllä vaihtaa JR 15:ttä div:n vasemmalle sivustalle.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Tsumeikan kukkulamaastossa vih. hyökkäsi ja sai kukkulan keskikohdalla joukkomme työnnetyksi kukkulan itälaidalta syvemmäksi metsään. Hyökkäys on pysäytetty. Vegarusjärven kaakkoispuolella vih. aloitti klo 15,15 krh.tulen tukeman hyökkäyksen. Taistelu jatkuu. Saabasenjärven itäpuolitse tunkeutui klo 15,30 komppanian vahvuinen vih.-osasto Perttijärven kaakkoispään maastoon. Vastatoimenpiteet käynnissä.Aamuilmoituksessa mainittu Vuonteleenjärven pohjoispuolella 600 m. päähän tiestä päässyt vih. lyöty vastaiskulla takaisin. Klo 16,45 vih. aloitti hiukan pohjoisempana Palolampien eteläpuolella 1 - 2 komppanian voimin hyökkäyksen. Taistelu jatkuu kiivaana. Liusvaaran suunnalla Korkeavaaran eteläpuolella olevan vih.rykmentin aiheuttaman selustauhkan vuoksi ja koska etulinjasta irti olevat voimat eivät ole riittäneet vih:n lyömiseen, vedettiin 21.Pr:n joukot Liusjärven vesistölinjan länsipuolelle. Huomattavat osat vielä viivytystaistelussa vesistölinjan itäpuolella.

Aun.R:n käsky Nº 4285/IIIa/14 sal./16.7.44 LIITE Nº 961:
- Aun.R:n ja II AK:n välirajan muutos 7.D:n alistus Rj.P 4:n alistus, JR 9 ja Rask.Psto 28:n alistus ja Er.P 2:n siirto.

II AK:n käsky Nº 2442/III/2 sal./17.7.44 LIITE Nº 962:
- Vih.: vastassa n. 6 div. ja 1 prik.
- Aun.R:n ja II AK:n väliraja ja 7.D:n alistus.
- II AK:n puolustustehtävä entinen ja pääpuolustuslinjana nykyinen etulinja. Joukot: 7.D, Rj.Pr., 1.D ja 21.Pr.

03,02 II AK:n lenn.san. Nº 2473/III/2 sal./ LIITE Nº 963:
- Vahvistetaan käsky Rj.Pr:n alistamisesta 1.D:n kom:lle 18.7.44 klo 23.30 alkaen.
- 7.D:n ja 1.D:n välinja 19.7. klo 12,00 alkaen Koverojärven pohjoispää - Mäntylammen eteläpää - Kurosenjärven eteläpää.
- Vahv. 1.D siirtyy puolustukseen linjalle Kurosenjärvi - Kivijärvi - Vieksinki - Saikijärvet - Äglöjärvi - Luglajärvi - Yläjärvi.
- 21.Pr. on siirtynyt puolustukseen Liusvaaran vesistölinjalle.

19.7. aamulla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- V AK: Viipurin asemalla tuhottu rautatievaunuja ja k.autoja ja saatu täysosuma yhteen veturiin. Yöllä partiomme miehitti Likkarin saaren.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Torjuttaessa vih:n iltalla n. kahden komppanian voimin Kagralammen länsipuolella suorittamaa hyökkäystä saatiin sotasaaliiksi mm. 40 kp:ia. Klo 23,00 alkanut hyökkäyksemme Huosiuskankaan maastossa olevan vih:n karkoittamiseksi on johtanut vain osittain tulokseen,n. vih.kompp. puolustautuu Tshumeikasta 1,5 km. pohjoisluoteeseen. Perttijärveltä eteni Varisjoen vartta vih.osastoja Vieksinkijärveä kohti. Rj.P 7 on siirretty puolustukseen linjalle Korpijärvi - Vieksinki - Särkijärvi. Eilen iltapäivällä Palolampien eteläpuolella alkanut n. 200 miehen voimin suoritettu vih:n hyökkäys pysäytettiin klo 21.00 Haapavaaran eteläpuolelle. Liusvaaran suunnalla vetäytyivät viimeiset viivyttävät osastomme puolen yön aikaan puolustusasemaamme vesistölinjan taakse.

aamulla Roin tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Louhen suunnan pohjoissivustalla torjuttiin eilen illalla kaksi vih. hyökkäystä koillisesta käsin Heinäjärven kylää vastaan. Kylän pohjoispuolella n. 2 km. päässä on taistelu eräästä vih: tukikohdasta parhaillaan käynnissä.

Ilmav:n tilannetiedoitus № 1114:
- Vih:n lentoja 99, koneita 304.
- Omia lentoja 48, koneita 200. Omat koneet pommittaneet Vuosalmella, Jabot Äyräpäässä.
- 2 ilmataistelua, alas 6 vih. konetta.
- Omat tappiot 2 konetta.
- Vih:n tappiot 18.7. 6 konetta.

11,02 PM:n Op.os:n käsky № 2187/Op.1/5d sal.:
- 7.Er.Pst.Os. siirretään rautateitse Hammaslahdelle, jonne saavuttuaan se alistetaan II AK:lle. Lähtö 21.7.44.

12,27 PM:n Op.os:n käsky № 2183/Op.1/5d/sal.:
- VI AK siirtää yhden rajajääk.patl:n II AK:n alueelle, jossa se alistetaan II AK:n komentajalle.

19,46 PM:n Op.os:n käsky № 986/Op.3/IIIa sal. LIITE № 964:
- 2.It.varikko-osasto irroitetaan viipymättä Aun.RE:sta ja alistetaan Ilmavoimille.

PM:n Järj.os:lle käsky № 1982/Lkp.sal.:
- Sotatoimiyhtymien saatua jv:n täydennyshenkilöstönä vanhempia ikäluokkia on ryhdyttävä kaikin käytettävissä olevin keinoin mahdollisuuksien mukaan vaihtamaan tällä henkilöstöllä muista aselajeista nuorempien ikäluokkien henkilöstöä jv:n laadullista parantamista.

JR 56:n komentaja, eversti M. Aarnio haavoittunut lievästi.

Eversti G.E. Arto määrätty JR 56:n komentajan vs:ksi.

illalla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- III AK: Joukkomme vallanneet korkeuskäyräkukkula 20:n n. 800 m. Raassuonniityt sanan suon eteläpään sekä sen pohjoispuolella olevan pienen kukkulan. Näiden luoteispuolella olevasta kukkulasta taistellaan. Kondalta
- Ryhmitysmuutokset: 18.D ottanut rintamavastuun IV AK:n itälohkolla. JR 53 siirtynyt Valkealammen - Mustalammen - Koukkulammen maastoon. JR 15 siirtymässä Os.L:n lohkolle.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Huosiuskangas vih:n hallussa. Kompaniamme hyökkäys saavuttanut Mäntylammen maastossa suon länsilaidan 1 km. Mäntylammesta kaakkoon. Oma hyökkäyksemme Ruotausjärven länsirannalla olevasta sillanpääasemasta Kofron kylän suuntaan tien aukaisemiseksi alkanut klo 16,55. Hyökkäys jatkuu. Vahvahkon vih.osaston todettu aamupäivällä edenneen Varisjoen suunnassa Vieksinkijärveä kohti. Klo 16,40 siirtyivät joukkomme viivytysasemaan Lammassärkkä "ä":stä 700 m. luoteeseen olevalle purolinjalle (päätien suunnalla). Vegaruksen suunnalla ovat joukkomme viivytysasemassa Kuukkausjärvestä laskevan joen sillan korkeudella. Liusvaaran suunnalla 3 ps.vaunua esiintynyt asemiemme edessä. 1 ajoi miinaan ja sen lopulliseen tuhoamiseen ryhdytty.

19.7. Aun.R:n käsky Nº 4321/IIIa/15 sal./17.7.44 LIITE Nº 965:
- muutos Aun.R:n ja II AK:n välirajaan.

Aun.R:n käsky Nº 4352/IIIa/14 sal./19.7.44 LIITE 966:
- Aun.R lopettaa 18.7.44 klo 23,00 toimintansa, jolloin rintamavastuu Aun.R:n entisellä lohkolla siirtyy VI AK:lle.

20.7. aamulla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- V AK: Tikkalan länsipuolella torjuttiin n. 100- miehisen vihollisosaston voimakkaan tulivalmistelun jälkeen tekemä hyökkäys.
- III AK: Vuosalmen sillanpäässä vallattu eilisessä ilmoituksessa mainittu kukkula.

aamulla VI AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D: Petro-ojankankaan suunnalla torjuttiin n. klo 21,00 vih.kompp:n hyökkäys. Vähän myöhemmin hyökkäsi vih. samalla suunnalla patl:n voimin. Aina klo 3,00 saakka jatkuneet hyökkäykset torjuttiin esteillemme.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Mäntylammen kaakkoispuolelta on komppaniamme vetäytynyt Tavaskaisenlammen eteläpuolelle. Rj.P 1 on Tavaskaisenlammen eteläpuolisesta maastosta aloittanut klo 7 hyökkäyksen Vegarusjärven kaakkoispäätä kohti. Ruotausjärven länsirannalla olevasta sillanpääasemasta Kontronkylän suuntaan tien aukaisemiseksi aloitettu hyökkäyksemme edistyi aluksi hyvin ja saavutettiin linja Ruotausjärven länsivaara - Purnujärven pohjoispää - siitä itään Matalaruotausjärveen. Klo 19,30 vih. aloitti vastaiskun n. pataljoonan voimin Shemeikan siltaa kohti. Vih:n painostuksen jatkuessa voimakkaana ja selustauhkan kasvaessa on joukkomme vedetty takaisin. Etulinjan kulku tällä hetkellä: Hiisijärven itäpää - Vegarusjärven luoteiskulma - Jyrkijärvi - Ruotausjärven länsilahden kaakkoispää - Ruotausjärvi - Matalaruotausjärvien kaakkoiskärki - Pien Varislampi - Vieksinkijärven eteläkärki. Ägläjärvi - Vuontele tien suunnassa joukkomme klo 22,15 irtaantuivat Lammassärkän maaston viivytysasemasta ja ovat aamuun mennessä vetäytyneet Ägläjärven korkeudelle. Aamulla todettiin yli pataljoonan suuruisen vih:n etenevän metsälinjan suunnassa Kivijärven - Valkealan luoteispuolella.

aamulla Roin tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Louhen suunnan pohjoissivustalla Heinäjärven kylän koillispuolella pysähtyi kolmen pataljoonamme hyökkäys voimakkaaseen vih:n tuleen.

Ilmav:n tilannetiedoitus Nº 1115:
- Vih:n lentoja 116, koneita 311.
- Omia lentoja 34, koneita 66. Pommituksia Äyräpäässä, Pitkäranta - Nietjärvi alueella ja Varpajärvellä sekä Haapavaarassa, Jabohyökkäys Äyräpäässä.

9,05 PM:n Op.os:n käsky Nº 2198/Op.1/5d sal. LIITE Nº 967:
- PM:n käskyllä 1851/Op.1/5d/sal./30.6.44 määrätty RTR 13:n alistus Aun.R:lle lakkaa 20.7.44 klo 23,00 ja rykm. liitetään kaikissa suhteissa takaisin prikaatiinsa.

PM:n Järj.os:n käsky Nº 2011/Lkp.sal.:
- III/JR 5:ssä (4.D:ssa), III/JR 12:ssa (6.D:ssa), III/JR 56:ssa (1.D:ssa) ja 21.Pr:ssa tällä hetkellä olevien kesken rangaistustuomion täytäntöönpanoa aikanaan, nyttemmin lakkautettuun, JR 101:een siirrettyjen miesten osalta määrätään noudatettavaksi seuraavaa:
- Jatkuvan taistelutoiminnan kannalta kelvottomaksi katsottu henkilöstö kootaan ak-portaassa työkomppanioiksi ja sijoitetaan kenttävarustustöihin etulinjan välittömään läheisyyteen. Kuhunkin työkomppaniaan 200 miestä ja ne numeroidaan IV AK:ssa 501-510:en ja II AK:ssa 551-560:en.

20.7. - Taistelukelpoiseksi osoittautuva henkilöstö pysytetään nykyisissä perusyksiköissään ja käsitellään näitä yksiköitä kuten muita kenttäarmeijan joukkoja. Nämä toimenpiteet suoritettava 28.7.44 mennessä.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Klo 7.00 Rj.P 1:n aloittama hyökkäys edennyt Tavaskaisenlammen suunnalla Mäntylammen kaakkoispäähän. Klo 13,30 vih. hyökkäsi voimakkaasti Mäntylammen eteläpään kohdalla luoteesta Rj.P 1:n vasempaan sivustaan. Välittömästi tehdyllä vastaiskullamme työnnettiin sitkeästi taistellut vih. Mäntylammen eteläpuoliseen suomaastoon. Vih. painostanut voimakkaasti Vegarusjärven itäpuolisessa maastossa Shemeikan suunnassa. Myös Kontron lounaispuolella olevaa Jokilinjaa vastaan on vih:n painostus jatkuvasti kasvanut. Keskipäivällä on vih. työnnetty Kontro - Saarijärvi tieltä itään.

21.7. aamulla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- IV AK: Tyk. ja krh.tulemme hajoittanut pienehköt ryhmittyvät vih. osastot Kaavalammen molemmin puolin olevilla kannaksilla.
- III AK: Vuosalmen silta katkaistu tykistömme tulella.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Muuanto - Kontro tiellä on varmistuksemme vedetty Elolammelta n. 4 km. lounaaseen olevalle purolinjalle. Rj.P 5 aloittanut yöllä etenemisen Muuanto - Kontro tien suunnassa. Kontron suunnassa on vih:n painostus jatkunut lounaasta. Klo 4,00 alkoi oma hyökkäyksemme Shemeikan sillan yli lounaaseen. Hyökkäys jatkuu. Liusvaaran suunnalla I/21.Pr. sai kosketuksen vih:een klo 20,00 aikaan Jylmäkön kankaitten maastossa. Taistelu käynnissä koko yön. Klo 5,00 pääsi osa vihollisista purkautumaan etelään päätielle. Tien aukaiseminen käynnissä. Liusvaaran kylässä vih. sai klo 22,00 aikaan sisäänmurron. Vastaisku käynnissä.

Ilmav:n tilannetiedoitus N:o 1116:
- Vih:n lentoja 107, koneita 384.
- Omia lentoja 6, koneita 11. Jabohyökkäys Äyräpäähän, jossa katkaistu Lammasniemi - Vasikkasaaren silta.
- 1 ilmataistelu, jossa pudotettu 3 vih. konetta Talin alueella.
- Omat tappiot: 4 konetta.
- Vih:n tappiot: 20.7. 4 konetta.

III AK:n esikuntapäällikkö, V.J. Oinonen määrätty kenr.luutn. Oeschin esikuntapäälliköksi.

Aun.RE:nan oper.os:n päällikkö, ev.luutn. T. Viljanen määrätty III AK:n va.esikuntapäälliköksi.

Aun.R:sta everstit Häkli, Vainio, Saarmaa ja Tuompo määrätty aselajikomentajiksi kenr.luutn. Oeschin esikuntaan.

Kenr.luutn. Österman määrätty maavoimien Jalkaväen Ylitarkastajaksi.

illalla V, IV ja III AK:n tilannetiedoitus:
- V AK: Oma tykistö tuhonnut Ravansaaren laivatelakalla 1 himaajan ja vaurioittanut toista.
- Ryhmitysmuutokset: JR 15 vapauttanut JPr:n. Ps.D siirtymässä uudelle ryhmitysalueelleen Näveri - Kuurmanpohjan maastoon. 15.DE siirtynyt Ristiniityn lounaispuoliseen maastoon, n. 3 km. Räisälän kk:stä lounaaseen.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Mäntylammen kaakkoispuolella vih. aloitti aamulla n. pataljoonan voimin hyökkäyksen ja pakotti joukkomme klo 10,00 mennessä vetäytymään Mäntylammesta etelään johtavalle purolinjalle, jossa vih:n hyökkäys pysäytettiin. Klo 14,00 jälkeen vih. aloitti jälleen hyökkäyksen metsälinjan suunnassa Mäntylammen eteläpuolella ja onnistui pääsemään

21.7. asemilmme. Etelästä käsin suoritettu vastaiskumme ei johtanut tulokseen, vaan Rj.P 1:n oli vih:n ankarasti painostaessa pakko vetäytyä Tavaskainen "skainen" linjalle. Rintama koilliseen ja pohjoiseen. Rj.P 5 on tien Muuanto - Kontro suunnassa hyökäten saavuttanut linjan Tavaskaisenjärven pohjoispää - Korojärven länsipuolella olevan suon länsireuna - Hiisjärvi (länt.) keskikohta. Rj.P 8, joka hyökkäsi kahden komppanian voimin maastossa Ruotausjärvi "Ruo" 2 km. etelään suuntana Purnujärvi ja ensi tavoitteena maantie, sivuutti hyökkäyssuunnassa olevista lammista keskimmäisen. Hyökkäykseen osallistuu myös Rj.P 4 Shemeikan eteläpuolisen sillan suunnasta komppanian voimin. Vesistölinja on ylitetty. Vih:n vastarinta lujittunut. Liusvaaran suunnalla ovat kovat taistelut käynnissä tien avaamiseksi Jylmäkönlammen eteläpuolella. Vih:n hyökkäys käynnissä Liusvaaran tien suunnassa. Yksi psv. tuhottu. Kuolismaa - Vuottojärvi tiellä, Lehmivaaran maastossa taistelut jatkuvat.

"Sonderorientierung" ajalta 13. - 19.7.44:
- Itä: Etelälohkolla vih. ryhtynyt odotettuun suurhyökkäykseen Lembergin - Kowelin alueella. Keskilohkolla jatkuu vaitava torjuntataistelu entisellä voimallaan erikoisesti Pruzanan ja Groduon pohjoispuolisilla alueilla. Pinsk ja Wolkowysk menetetty. Vihollisen yritykset häiritä rintamamme oikaisemista Väinäjoen ja Peipusjärven välillä torjuttu.
  Etelä: Vih:n voimakkaat hyökkäykset Keski-Italiassa jatkuvat entisissä painopisteissä. Tykistön, panssarien ja ilmavoimien massakäyttöä. Vih:n onnistui saada syviä sisäänmurtoja. Omat puolustuslinjamme vedetty taaksepäin. Läpimurrot estetty.
  Länsi: 11.7. kärsimiensä suurten tappioiden tähden luopui vih. hyökkäyksestä sillanpääaseman oikealla siivellä. Saatuaan voimakkaita vahvistuksia ryhtyi vih. 16.7. uuteen hyökkäykseen Caenin lounaispuolisella alueella. Ankarat taistelut. Vih. saavutti vain vähäistä maastovoittoa. Varhain 18.7. aamulla ryhtyi vih. suurhyökkäykseen Dives'in ja Ornen välillä etelää kohti. Myös St.Lon alueella ryhtyi vih. hyökkäykseen, mutta nämä hyökkäykset torjuttiin.

22,35 Ylipäällikkö lähti matkalle Pitäjämäkeen.

22,45 PM:n Op.os:n käsky № 2220/Op.1/5d sal.:
- VI AK: siirtää Rj.:" 3:n II AK:n alueelle, jossa se alistetaan II AK:n komentajalle.

22.7. aamulla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- III AK: Raassuonniittyjen suunnalla vih. hyökkäsi kolmeen otteeseen ilman tulivalmistelua, mutta torjuttiin.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Eilen Ruotausjärven eteläpuolisessa maastossa alkanut hyökkäyksemme jatkunut menestyksellisesti Kontro - Shemeikka maaston puhdistamiseksi. Vih. vetäytyy. Takaa-ajo etelään jatkuu. Klo 3,30 todettiin n. komppanian vahvuisen vih.osaston etenevän Keskijärven eteläpuolitse selustaamme. Vastatoimenpiteet käynnissä. Joukkojemme ei onnistunut avata tietä Liusvaaran länsipuolella Ontrosenvaaran pohjoispuolella. Liusvaaran puolelta joukkomme vedetty tien eteläpuolitse Liusvaaraan länteen. Liusvaaran maastoon oli pakko jättää mm. tykkiä, vetotraktoreita ja autoja, joita ei voitu kuljettaa mukana. Ainakin osa jätetystä kalustosta tuhottu. Liusvaaran maastossa tuhottiin 21.7. iltapäivällä 1 psv.

Ilmav:n tilannetiedoitus № 1117:
- Vih:n lentoja 99, koneita 424.
- Omia lentoja 33, koneita 140. Pommitettu joukkokeskityksiä Vegarusjärven maastossa ja tykistöasemia Kollaanjärven pohjoispäässä sekä leirialuetta Pirttilammen luona.
- 1 ilmataistelu, jossa alas 3 vih.konetta.
- 1 oma kone tuhoutui.
- Vih:n tappiot 21.7. 6 konetta.

2.7. 16,00 PM:n Op.os:n käsky № 2233/Op.1/5d.sal.:
- Entisistä Aun.R:n alaisista muodostelmista määrätään:
  1. Täyd.P alistetaan VI AK:lle.
  2. 3.SiltaK, 7.SiltaK, 1.Aur.K, 6.TienHK ja 10.TienHK alistetaan VI AK:lle.
  3. 16.Pion.Var.K ja 17.Pion.Var.K otetaan nykyisillä sijoituspaikoilla PM:n pion. komentajan johtoon.

PM:n Op.os:n käsky № 2235/Op.1/23b.sal. LIITE 968:
- Suunnitelman mukainen täydellinen evakuointi aloitettava Ilomantsin kunnassa linjan Moskovan raja - Lauttalampi - tienhaara Ilomantsi "a":sta n. 4 km etelään - Tetrilammen itäranta - Ryökkylä ensi "k" - Mekrijärvi itäpuolella.

illalla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- Ryhmitysmuutokset: Ps.D saapunut Kuurmonpohja - Näveri alueelle.
- Vih:n lentotoiminta ollut kuluneena vuorokautena vilkasta V AK:n saaristoalueella.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Shemeikka - Kontro suunnalla on hyökkäyksemme saavuttanut linjan Vegarusjärvi "s" - Purnujärven ja Matala-Ruotausjärven välinen joki. Klo 11,00 hyökkäsi pataljoonan vahvuinen vih.osasto Keskijärven eteläpuolitse Räätyrannankankaan suuntaan II/KTR 5:n tuliasemiin. Vih:n, joka pureutui tienvarteen, tuhoamiseksi on illalla aloitettu hyökkäys III/JR 33:lla ja eräillä muilla osastoilla. Kuolismaan suunnalla on II/21.Pr. siirtynyt viivytysasemaan 8 km Kuolismaasta itään.

Ka.Jo.Kom:n käsky № 755/Op./2b/sal./20.7.44 LIITE 969:
- päähaseman varustöiden jatkamisesta, tiedustelusta ja koulutuksesta.

Ka.Jo.Kom:n käsky № 765/Op./2b/sal./21.7.44 klo 17,30 LIITE № 970:
- Ps.D siirtyy viipymättä reservikseni alueelle Kuurmanpohja - Suokumaanjärvi - Näveri - Askareenjärvi.
- JR 8 oikeutetaan siirtämään div:nsa yhteyteen.
- 3.D:n vapaana olevat osat otetaan reservikseni.

23.7. aamulla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- V AK: Tykistömme katkaissut täysosumalla Ryövalinniemen sillan.
- IV AK: Ihantalan tien suunnassa parannettiin omia asemiamme työntämällä näitä muutamia kymmeniä metrejä eteenpäin.
- III AK: 2.D:n ja 15.D:n saumakohdassa vih. hyökkäsi yöllä kahdesti n. komppanian voimin, mutta torjuttiin, samoin vähän siitä etelään. Tulikantana toimi kaksi ps.vaunua.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Tavaskaisen suunnalla alkoi hyökkäyksemme klo 24,00 Vegarusjärven kaakkoispään suuntaan. Hyökkäykseen osallistuu kokonaisuudessaan Rj.P 3 ja osittain I/JR 8 (oikealla) sekä Rj.P 1 (vasemmalla). Rj.P 5 hyökkää Korojärven länsipuolella rajoitetuin tavoittein. Klo 5,00 mennessä hyökkäyksemme saavutti maastokohdan n. 1 km. Vegarusjärven kaakkoispäästä etelään ja järven kaakkoispuolella olevan kukkulan kaakkoiskärjen.- Tavaskaisen - Elolammen välillä on hyökkäyksemme toistaiseksi pysähtynyt tien länsipuolella olevan kukkulan eteläpuolelle. Vih:n ankaran painostuksen johdosta Ägläjärven etelä- ja pohjoispuolella on joukkojemme vetäminen puolustukseen Tolvajärven vesistölinjalle aikanut. Klo 20,45 vih. hyökkäsi maantien suunnassa kahden pataljoonan voimin ja sai aikaan murtuman. Joukkomme irtaantuneet. I/JR 33 ja Er.P 1 suorittavat viivytystä. Er.P 1:n viivytysasemat nyt Hietajärven korkeudella. Ei kosketusta. I/JR 33 miehittänyt vastaanottoaseman Ingoinahon korkeudella. Ägläjärven pohjoispuolella vih. hyökkäsi ja sai aikaan murtuman vasemmalla, joka rajoitettiin. Vih. on yön kuluessa jatkanut hyökkäyksiään. Asemiemme eteen jäänyt 600-700 kaatunutta. Kitelänselän luoteispuolella tielle ja sen eteläpuolella tykistöasemiimme tunkeutunutta n. kahden pataljoonan vahvuista vih.osastoa

23.7. vastaan aloitettiin klo 19,30 vastaisku etelästä ja pohjoisesta. Vih. osaston pääosat tuhottu. Klo 3,00 aloitettiin vetäytyminen. Viivytysosastomme nyt Hitelänselän eteläpuolella.

Ilmav:n tilannetiedoitus № 1118:
- Vih:n lentoja 89, koneita 278. Vih:n painopiste Ägläjärven - Tolvajärven suunnassa.
- Omia lentoja 39, koneita 103. Pommitettu joukkokeskityksiä Ägläjärvellä ja nuotioita Liusvaarassa. Jabohyökkäys Äyräpäähän, jossa katkaistiin ylimenopaikan sillat.
- Vih:n tappiot 2 konetta.

9,00 Saapui Ylipäällikkö Pitäjämäen matkalta Mikkeliin. Ylipäällikkö oli lähtenyt matkalle jumalla 21.7. klo 22.35, saapunut Pitäjämäelle 22.7. klo 5,11. Klo 11,15 - 15,50 neuvotteli Ylipäällikkö ministerien Tanner, Waldenin ja Ramsayn kanssa, Klo 15,50 Kotijoukkojen komentajan, kenraaliluutnantti Malmbergin kanssa sekä klo 16,15 - 17,00 pääministeri Linkomiehen ja ministerien Waldenin ja Ramsayn kanssa. Neuvottelut jatkuvat klo 22,40:een saakka.

11,50 PM:n Op.os:n käsky № 2251/Op.1/5d.sal. LIITE № 971:
- VI AK irroittaa JR 9:n ja Rask.Psto 28:n ja siirtää ne II AK:n alueelle missä ne alistetaan II AK:n komentajalle.

PM;n Op.os:n käsky № 2252/Op.1/23b.sal. LIITE № 972:
- PM:n käskyn № 2119/Op.1/23b.sal./14.7.44 mukainen evakuoinnin I vaihe on suoritettava Sortavalan kaupungissa.

JR 48:n komentaja, eversti Forsberg määrätty Kotijoukkojen komentajan käyttöön.

Kenr.luutn. Oeschin esikuntapäällikkö, ev.luutn. A.V. Koskimaa määrätty JR 48:n va. komentajaksi.

23.7.illalla V, IV ja III AK,n tilanneilmoitus:
- V AK: Vih:n tykistö tuhonnut Hietalan pysäkin rautatiesillan.
- III AK: Vuosalmen siltanpäässä iskuosastomme hyökkäys tulivalmistelun jälkeen Raassuonniittyjen eteläpuolella olevaan vih.tukikohtaan keskeytyi vih:n torjunnan voimakkuuden takia.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Aamuilmoituksessa mainitussa hyökkäyksessä Rj.P 3 ja Rj.P 1 saavuttivat aluksi menestystä, mutta vih:n vahvoin voimin suorittaman vastahyökkäyksen pakoittamina niiden oli vetäydyttävä lähtöasemiinsa. Rj.P 5:n toistuneet hyökkäykset eivät ole johtaneet tulokseen. Rj.P 5 asettuu puolustukseen. Tien Tolvajärvi - Ägläjärvi suunnalla irtaantuivat joukkomme Hietajärven viivytysasemasta. Ingoinahon viivytysasema miehitetty yhdellä komppanialla. Tien Tolvajärvi - Shemeikka suunnassa etulinja Yläjärven kylän itälaidan korkeudella. II/21.Pr. irtautunut ja etulinja nyt Kuolismaan kylän korkeudella.
- Puolustuksemme järjestetty uudessa asemassa linjalle Hiisijärvet - Tolvajärvi - Kuolismaa.

24.7. aamulla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- V AK: Tykistömme upottanut 2 vih:n moottorivenettä. Vih:n aamuyöstä kiivaan tulivalmistelun jälkeen tekemät hyökkäykset Isonniityn maastossa 30 miehen ja Suokkaan maastossa 100 miehen voimin torjuttiin.
- IV AK: Tähtelän suunnalla torjuttiin vih:n puolenyön jälkeen kiivaan tulivalmistelun suoritettuaan n.150 miehen voimin tekemä hyökkäys.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Ägläjärven tien suunnassa joukkomme vetäytyivät taistellen Tolvajärven linjalle. Kuolismaan suunnalla 21.Pr:n joukot vetäytyivät taistellen linjalle Aoitajoki - Kitsalampi - Luovejärvi.

9.8. 12,10 PM:n Op.os:n käsky Nº 2463/Op.1/5d/sal. LIITE 983:
- JR 200 on irroitettava etulinjasta ja koottava reserviksi.

PM:n Op.os:n käsky Nº 1128/Op.3/IIIa/sal. LIITE 984:
- Kannaksen joukkojen selustassa toimivien Ilmavoimien alaisten ilmatorjuntayksikköjen ilmoittamisesta KaJOKE:elle.

PM:n Op.os:n käsky Nº 1129/Op.3/IIIa/sal. LIITE 985:
Ilmavoimien 108.Rask.It.Ptrin siirtämisestä Lahdenpohjasta Laatokan - Höytiäisen välille lentokenttien ja asutuskohteiden ilmatorjuntaan.

PM:n Op.os;n käsky Nº 1124/Op.3/IIIa/sal. LIITE 986:
- Välittömästi senjälkeen kun kiinteät raskaat (6- tykkiset 88 mm:n) it.ptrit on saatu Helsingissä ja Kotkassa toimintavalmiiksi, siirretään Helsingistä yksi rask.it.ptri ja Kotkasta yksi rask.it. ptri Kouvolaan tehtävänään rautatiesolmukohdan ilmatorjunta.

illalla VI AK:n tilanneilmoitus:
- Karttasuon länsipuoliseen maastoon, vallattuun tukikohtaan ja sen taakse ampui vih. klo 7,00 voimakkaan tulivalmistelun hyökäten senjälkeen 500-600 miehen voimin. Hyökkäys samoin kuin myöhemmin uudistetut hyökkäykset torjuttiin klo 11,00 mennessä.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Leppävaaran eteläpuolisessa maastossa on vih. pureutunut tiukasti asemiinsa eivätkä hyökkäyksemme vih:n sitkeästä vastarinnasta ja sen suorittamasta vastaiskusta johtuen ole edistyneet. Lehmivaara vallattiin klo 7,00 ja Vellivaara klo 10,00 mennessä. Mottien purkautuminen lienee tapahtunut keskiyöstä alkaen Vellivaarasta Lehmivaaran suuntaan. Klo 4, 00 alkaen ovat taistelut olleet käynnissä motista ulos pyrkivää viholista vastaan. Klo 6,30 etulinjamme läpi JP 6:n lohkolla murtautunutta osastoa avusti vih. hyökkäämällä samanaikaisesti kaakosta.

22,55 II AK:n sotasaalisilmoitus:
- Lehmivaaran ja Vellivaaran moteista on toistaiseksi laskettu seuraava määrä sotasaalista: 34 tykkiä, 25 krh:tä, 13 erilaisten tykkien etuvaunuja. Vih:n tappiot kaatuneina (laskettu) 307 miestä, vankeja 45. Lisäksi arvioitu 400 vih:n kaatuneen.

10.8. Ilmav:n tilannetiedoitus Nº 1136:
- Vih:n lentoja 85, koneita 224. Pommituksia ja tulituksia.
- Omia lentoja 23, koneita 113. Illalla 31 konetta pommittanut Suojärven sema-aluetta. Osumat maalialueelle, useita tulipaloja, varastorakennuksessa räjähdys.
- 1 ilmataistelu, jossa pudotettu 2 vih. konetta.
- Vih:n tappiot 9.8. 2 konetta.

9,40 Palasi Presidentti-Ylipäällikkö Päämajaan, matkustettuaan ensin junallaan Helsingistä (Herttoniemestä) Otavaan ja sieltä edelleen autolla Päämajaan.

PM:n Järj.Os;n käsky Nº 2287/Lkp.sal.:
- Kaakkois-Suomen sotilasläänin esikunnan ja sen alaisten sk.piirien suhteen käsketään seuraavaa: Viipurin skp. katsotaan lakkautetuksi 20. 8.44 ja Sortavalan skp. 20.8.44 . Näiden tehtävät tulevat kummankin skp:n selvittelyelimille, jotka toimivat Kotij.E:n

10.8. alaisina. Käkisalmen skp. tehtävineen säilyy alistettuna suoraan Kotij.E:lle. Kaakkois-Suomen sotilasläänі esikuntineen lakkautetaan pvm:llä 1.9.44.

PM:n Järj.Os:n käsky № 2288/Lpk.sal.:
- Kotij.esik:n toimesta on viipymättä muodostettava käyttämällä runkona nykyistä Järj.K 1:ä ja HTK 13:a kaksi järjestelykeskusta (Järj.K 1 ja 2), joista Järj.K 1 sijoitetaan Kouvolaan ja Järj.K 2 Pieksämäelle. Näiden kautta ohjataan kaikki muu paitsi meri- ja ilmav:iin menevä sekä B-II henkilöstö. Muutos henkilöstön ohjauksen suhteen astuu voimaan 22.8.44 klo 24,00.

Ylipäällikön käsky № 2290/Lkp.sal.:
- Itä-Karjalan sotilashallintoalueen jako sotilashallintopiireihin lakkautetaan ja Vienan sot.hall.piirin piiriesikunta lopetetaan pvm:llä 1.9.44.
- Sotilashallintoa Itä-Karjalassa johtaa Ylipäällikön alainen Itä-Karjalan sotilashallintokomentaja apunaan ItäKar.SE aluepäälliköt esikuntineen ja paikallispäälliköt.
- Muut sotilashallinnossa voimassa olevat alistus- ja huollolliset liittymissuhteet pysytetään entisellään.
- Ev. O. Paloheimon poissaolon ajaksi määrätään ItäKar.SE:n va. kom:ksi maj. O. Koivosto velvollisuudella esitellä periaatteellista laatua olevat kysymykset ev. O. Paloheimolle.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Paastojärvi - Ala-Vuoksijärvi kannaksella hyökkäsi n. kompp:n vahvuinen osastomme tykistön ja krh:n tukemina aamuyöllä Hylkysyrjää vastaan suorittaen samanaikaisesti sitovan hyökkäyksen etel. Hylkysyrjää vastaan. Vahva vih. puolustautui sitkeästi hyvin varustetuissa asemissa.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Tahokosken sillanpääaseman supistamiseksi suoritettiin lentojoukkojen ja tykistön tukema hyökkäys, mutta vih:n kiivaan torjunnan johdosta joukkomme vedettiin lähtöasemiin.

20,10 PM:n Op.os:n käsky № 2479/Op.1/5d/sal.:
- V AK muodostaa n. 100 miehen vahvuisen sissiosaston käytettäväksi kaukopartiotoimintaan Viipurinlahden yli vih:n selustaan.

11.8. aamulla V; IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- IV AK: Tyk. ja krh:mme ampuivat illalla tuli-iskun Kuolionsaareen, jolloin vih. poistui saaresta veneillä. myöhemmin saareen edennyt oma partiomme todennut sen tyhjäksi viholliisista.

Ilmav:n tilannetiedoitus № 1137:
- Vih:n lentoja 62, koneita 129.
- Omia lentoja 17, koneita 63. Pommitettu tykistöasemia Tahkokosken suunnalla.
- 1 oma kone tuhoutunut.
- Vih:n tappiot 1 kone.

JR 200:n siirtoa ollut PM:ssa järjestelemässä virolainen, Suomen armeijan kapteeni Kirotar.

JR 56:n komentaja, eversti G.E. Arto määrätty JR 57:n va.komentajaksi.

11.8. 16,42 PM:n Op.os:n käsky № 2494/Op.1/5d/sal.:
- 11.Tyk.K siirretään rautateitse Myllykoskelle, jossa se alistetaan Kotij.E:lle käytettäväksi Pst.Koul.K:ssa toimeenpantavien pst.ups. kurssien opetuskomppaniana sekä saamaan jatkokoulutusta. Lähtö 15.8.44. Kompp. tullaan myöh. vaihtamaan.

18,20 PM:n Op.os:n käsky № 2495/Op.1/5d/sal.:
- 10.Er.Pst.Os. siirretään rautateitse Koljolaan, jossa se alistetaan kenr.luutn. Oeschille. Lähtö 12.8.44. Kun 10.Er.Pst.Os. on saapunut, on 5.Er.Pst.Os. irroitettava Ylipäällikön pst.reserviksi ja sijoitettava yhteen 2.Er.Pst.Os:n kanssa tehokkaaseen jatkokoulutukseen.

"Sonderorientierung" ajalta 3. - 9.8.44:
- Itä: Etelälohkolla rintama vakiintumassa lukuunottamatta Weikselin mutkan aluetta, jossa vih:n voimakkaat hyökkäykset jatkuvat. Keskilohkolla vih:n läpimurtoyritykset Itä-Preussiin epäonnistuneet. Varsovassa jatkuvat ankarat katutaistelut. Pohjoislohkolla jatkuvat vih:n hyökkäykset. Läpimurrot estetty. Brsenin alueella on pääpuolustuslinjamme vedetty taaksepäin. Samoin Modolin alueella Väinäjoen pohjoispuolella. Narvan alueella torjuttu vih:n läpimurtoyritykset.
  Etelä: Firenzen alueella jatkuivat kiivaat torjuntataistelut 4.8. saakka. Firenzen kohdalla ollut siltanpääasemamme tyhjennetty 4.8. vasten yöllä . Vih:n Arnon ylitysyritykset torjuttu.
  Länsi: Caenin ja Viren alueella omalla vastahyökkäyksellämme maastovoittoa. 7.8. klo 22,50 alkoi vih:n voimakas suurhyökkäys Caenin eteläpuolisella alueella. Raivokkaat taistelut jatkuvat. Vire luovutettu. Cherencen alueella omalla vastahyökkäyksellämme vallattu Mortain. Cotentinin länsiosassa vih. tunkeutunut Bretagneen ja saavuttanut Loiren. St.Malossa ankarat taistelut.

21,30 PM:n Op.os:n käsky № 2497/Op.1/5d.sal./ LIITE 987:
- JR 200 siirretään rautateitse Hankoon, jossa se valmistautuu Eestiin laivattavaksi. Kuljetukset aloitettava 14.8.44. Rykmentin henkilöstöstä, aseistuksesta ja varustuksesta käskevät ao. PM:n osastot erikseen.

21,35 PM:n Op.os:n käsky № 2496/Op.1/5d/ al. LIITE 988:
- I/JR 52 ja Er.P 24 on palautettava takaisin divisioonlensa yhteyteen.

12.8. aamulla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- V AK: Aamuyöllä tunkeutui oma iskuosastomme rask.aseiden tulen tukemana vih. asemiin Juustilankankaan itäpuolisessa maastossa tuhoten 10 vihollista ja ottaen 1 vangin.

Ilmav:n tilannetiedoitus № 1138:
- Vih:n lentoja 26, koneita 49.
- Omia lentoja 6, koneita 13.

17,37 PM:n käsky № 2511/Op.1/5d/sal. LIITE 989:
- MP:n käsky № 2497/Op.1/5d/sal./11.8.44 muutetaan siten, että kuljetusten aloittamis-pvm. (14.8.44) peruutetaan ja kuljetusten alkamisesta tullaan käskemään erikseen.

12.8. illalla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- V AK: Aamuyöllä alkoi oman iskuosastomme toiminta Vasikkasaaren valtaamiseksi. Osastomme oli pakoitettu vetäytymään klo 8,45 mennessä.vihollisen saatua lisävoimia saareen. Toiminnan aikana vih. ampui tyk:llä, krh:llä ja pst.tykillä yht. n. 4350 kr. Viholliselta ammuttu mm. kokonaisia venekuntia upoksiin. 18.DE siirtynyt Virkarilan kylään.

13.8. aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Tavaskaisenjärven lounaispuolella pakotti klo 23,10 n. kahden joukkueen vahvuinen vih. taisteluetuvartiomme vetäytymään pääpuolustuslinjalle.

Ilmav:n tilannetiedoitus Nº 1139:
- Vih:n lentoja 9, koneita 19.
- Omia lentoja 6, koneita 17.
- 1 oma kone tuhoutunut.

19,15 PM:n Op.os:n käsky Nº 2525/Op.1/5d/sal. LIITE 990:
- Ilomantsin suunnan tuhoamistaisteluiden päätyttyä kumotaan PM:n käsky Nº 2264/Op.1/5d/sal./24.7.44 ja määrätään kenr.maj. Raappana esikuntineen siirtymään takaisin aikaisempaan tehtäväänsä.

19,21 PM:n Op.os:n käsky Nº 2524/Op.1/5d/sal. LIITE 991:
- I ja II/RTR 3 alistetaan oper. suhteessa 14.8.44 klo 12,00 kenr. luutn. Oeschille. Muissa suhteissa linnakkeistot jäävät Laat. RPr:n alaiseksi.

PM:n Op.os:n käsky Nº 1158/Op.3/IIIa sal. LIITE 992:
- Merivoimista irroitetaan yksi rask.r.it.ptri ja alistetaan Laat. RPr:lle.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Vih. vetäytyi Tavaskaisenjärven lounaispuolella valtaamistaan taisteluvartioasemistamme, jolloin taisteluetuvartiomme miehitti ne uudelleen.

14.8. Ilmav:n tilannetiedoitus Nº 1140:
- Vih:n lentoja 32, koneita 63.
- Omia lentoja 8, koneita 25.
- 1 oma kone kateissa.

VI AK:n esik.päällL eversti J.V.V. Nordgren määrätty JPr:n komentajaksi.

JR 56:n komentaja, eversti Y.A. Valkama määrätty VI AK:n va. esik.-päällL:ksi.

JR 5:n komentaja, eversti A.K. Pihlajamaa määrätty 4.D:n kom:n vs:ksi.

JR 5:n komentajan vs:ksi määrätty ev.luutn. N.M. Nevasaari.

illalla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- III AK: Klo 07,55 vihollinen yritti 1150 kr:n tulivalmistelun jälkeen hyökätä n. kompp:n voimin sillanpäässä Mäkelän taloryhmän maastossa. Yritys torjuttiin.

14.8. illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Kenr.maj. Raappana on luovuttanut Ryhmä R:n komentajan tehtävät ja rintamavastuun ev.Ekmanille 13.8. klo 23,30. Samassa yhteydessä Ryhmä R:n nimi on muutettu Ryhmä E:ksi.

15.8. Ilmav:n tilannetiedoitus № 1141:
- Vih:n lentoja 55, koneita 108.
- Omia lentoja 15, koneita 42.

21,28 PM:n Op.os:n käsky № 2538/Op.1/5d/sal. LIITE 993:
- JR 200:n (ne eestiläiset, jotka ovat hyväksyneet Saksan Pääm̈ajan ehdot) kuljetukset aloitettava 17.8.44.

PM:n Järj.Os:n käsky № 6070/Järj.2/sal.:
- Aesken vapausrangaistuksen kärsimisen rintamapalvelukseen siirretyn henkilöstön käsittelyä skp:n esikunnassa.

16.8. aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Kagrasuon länsipuolella olevan kukkulan kaakkoispäässä olleen painautuman oikaisemiseksi aloitti iskuosastomme klo 2,55 tyk- ja krh.tulivalmistelun jälkeen hyökkäyksen. Hyökkäyksemme saavuttanut tähän mennessä harjanteen itäreunan, mutta vih:lla on hallussaan vielä vahvasti varustettu kk.-pesäke puhdistetun alueen lounaisosassa. Vih:n useat iäästä ja kaakosta tekemät tykistön ja krh.-tulen tukemat vastaiskut torjuttu. Purnajärvi - Matala Ruotausjärvi jokilinjan ylittänyt taisteluosastomme miehitti keskiyön jälkeen vih:n etuasemat, joista vih. vetäytyi taaempaan tukikohtaansa. Klo 3,50 teki vih. krh.tulen tukemana vastaiskun. Taistel jatkuu. Kuolismaan suunnalla hyökkäsi arviolta pat:n vahvuinen vih. klo 3,00 Leppäkosken maastossa heikon tulivalmistelun jälkeen leveällä rintamalla ja sai haltuunsa "Leppäkoski" - sanan pohjoispuolella olevat metsäsaarekkeet. Taistelu jatkuu.

Ilmav:n tilannetiedoitus № 1142:
- Vih:n lentoja 25, koneita 47.
- Omia lentoja 13, koneita 37.
- 14.8. radonneeksi ilmoitettu kone tehnyt pakkolaskun vih:n puolelle.

PM:n Järj.Os;n käsky № 2420/Lkp.sal.:
- Eestiläisistä vapaaehtoisista muodostettu JR 200 lakkautetaan. JR 200 siirretään nykyisessä kokoonpanossaan Hankoon 18.8.44 mennessä. Ne eestiläiset vapaaehtoiset, jotka eivät halua palata Viroon järjestetään nykyisellä sijoituspaikalla III AKE:n toimesta omaksi yksiköksi. Kotijoukkojen esikunnan toimesta on rykmentin lakkauttaminen viipymättä suoritettava.

16.8. illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Kagrasuon länsipuolisen kukkulan kaakkoispäässä on iskuosastomme saattanut loppuun valtaamallaan alueella olleiden vih. pesäkkeiden lopullisen tuhoamisen. Vih. puolustautunut erittäin sitkeästi. Ap:n kuluessa torjuttiin useita vih:n idästä tekemiä vastaiskuja. Purnajärvi - Matala Ruotausjärvi välisen jokilinjan itäpuolella valtasi n. kompp:n vahvuinen vih.osasto takaisin taisteluosastomme yöllä miehittämät vih. asemat.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Tahkokosen sillanpäässä alkoi klo 04,00 tyk.valmistelun edeltämä sitova hyökkäys; samaan aikaan hyökkäsi taisteluosastomme, vahvuus n. 2 1/2 pataljoonaa, Hiisjärven itäpuolitse pohjoiseen saavuttaen kahdella komppanialla vih:n huoltotien p. 27, i. 75 seuduilla. Komppaniat vedettiin kuitenkin n. 1 km. etelämmäksi, koska jäljessä tulevat osastot joutuivat taisteluun n. 300- miehisen lännestä vetäytyvän vih:n kanssa.

(saap.) Ka.Jo.Kom:n käsky N° 1076/Op./5d/sal./15.8.44 LIITE 994:
- Kannaksen joukkojen tehtävä on lujittaa edelleen puolustusta entisellä lohkollaan. Pääpuolustuslinjana nykyinen etulinja.
- Joukot: V AK: 1.RD (operat. V AK:n alainen), 10.D, 3.Pr., 11.D ja 17.D (V AK:n reservinä). IV AK: 6.D, 4.D ja 18.D sekä III AK: 2.D, 15.D 19.Pr. ja I ja II/RTR 3 (operat. III AK:n alainen). Reservinä: Ps.D, 3.D ja 17.D. Jokaista etulinjan div:aa ja prik:ia kohti on valmistettava 1-3 perin pohjin harkittua vanginsieppaussuunnitelmaa. Kenttävarustustöitä jatkettava. Talvisodan vaatimukset otettava huomioon. Taaemmat puolustusasemat varustetaan.

17.8. aamulla VI AK:n tilanneilmoitus:
- Nietjärven länsirannalla klo 2 alkanut oma hyökkäyksemme ei päässyt vih:n voimakkaan tulen vuoksi käyntiin suunnitelmien mukaisesti, joten yrityksestä luovuttiin.

aamulla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Tahkokosen itäpuolella hyökkäyksemme vih:n huoltotielle pysähtyi vih:n sitkeään vastarintaan, minkä johdosta joukkomme vedettiin linjalle Hiisjärvi itäpää - Talkkunaselän luoteispää.

aamulla Roin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Eteläsivustalla miehitti pataljoonamme I/JR 307 viholiista kohtaamatta Tyrtoivalta n. 5,5 km. länsiloumaaseen olevan kukkulan.

Ilmav:n tilannetiedoitus N° 1143:
- Vih:n lentoja 78, koneita 189. Rukajärven suunnalla, Tahkokoskella painopiste.
- Omia lentoja 19, koneita 55.
- 1 ilmataistelu.
- 1 oma kone menetetty ilmataistelussa.
- Vih:n tappiot: it. pudottanut 6.8. yhden vih. koneen.

11,42 PM:n Op.os:n käsky N° 2558/Op.1/5d/sal. LIITE 995:
- Er.P 9 alistetaan 17.8.44 klo 20,00 Turussa Meriv:n kom:lle. Patl. on heti senjälkeen siirrettävä Ahvenanmaalle. Er.K 1, 2 ja 3 jäävät Kotij.kom:n alaisiksi. Heti purkamisen tapahduttua ne siirretään: Er.K 1 Seinäjoelle, Er.K 2 Haapamäelle ja Er.K 3 Toijalaan.

17.8. illalla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- JR 200 lähtenyt kahtena rautatiekuljetuksena klo 10,00 ja 12,00 Myllypellon asemalta.

illalla Roin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Eteläsivustalla Tied.Os.776 suoritti hyökkäyksen Tyrtoivalta 8 km. lounaaseen olevia vih.joukkoja vastaan karkoittaen vih:n.Kaikki vih:n tekemät hyökkäykset hallussamme olevaa Tyrtoivalta n. 5,5 km. länsilounaaseen sijaitsevaa kukkulaa vastaan torjuttu.
- Pohjoiskaista: Aamuyöstä suoritti n. komppanian vahvuinen vih. hyökkäyksen Glocknerista n. 3 km. luoteeseen olevia asemiamme vastaan ja pääsi osittain murtautumaan asemiimme, mutta heitettiin vastaiskulla takaisin. N. 180-200 vih. konetta hyökkäsi Kirknäsiä ja Jakobsnäsiä vastaan.

23,15 Lähti Presidentti-Ylipäällikkö Päämajasta junalla Helsinkiin (Herttoniemeen), mukanaan kenraalit Valve, Tuompo ja Talvela. Helsingissä neuvotteluja hallituksen jäsenten kanssa ja hallituksen istunto Presidentin johdolla. Presidentti-Ylipäällikkö vastaanotti 18.8. ministeri Gripenbergin ja 19.8. ent. ministeri Tannerin sekä 20.8. ministerit Kivimäki ja Gripenberg.

18.8. aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Ruotausjärvi - Pitkälampi kannaksella alkoi klo 1,30 vahv.kompp:n voimin suoritettu tykistön ja krh:ien tukema hyökkäys vih:n tukikohdan tuhoamiseksi. Klo 2,45 mennessä oli tukikohta hallussamme.

aamulla Roin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Eteläsivustalla Tyrtoivasta n. 5,5 km. länsilounaaseen olevan kukkulan koillispuolisella harjanteella tst.osastomme tunkeutui vih:n varustettuihin asemiin. Vih. heitettiin itään ja asemat miehitettiin.

aamulla Meriv:n tilanneilmoitus № 2312:
- Er.P 9 saapunut Turkuun ip:llä.

Ilmav:n tilannetiedoitus № 1143:
- Vih:n lentoja 21, koneita 45.
- Omia lentoja 2, koneita 3.
- 1 oma kone tuhoutunut.

17,00 PM:n Op.os:n käsky № 1183/Op.3/IIIa/sal. LIITE 996:
- 42.Kev.It.Jaos (Haminan syväsatama) on viipymättä siirrettävä Luumäen huoltokeskuksen it:aan. Mikäli Ka.Jo.K pitää välttämättömänä Joutsenoon it:n järjestämistä, on siihen käytettävä sotatoimiyhtymille alistettuja it.yksikköjä.

PM:n Järj.Os,N käsky № 2801/Järj.3/20.a.sal.:
- Ylipäällikön tekemän päätöksen mukaisesti on puolustusvoimista lomautettava yht. 1000 asevelvollista sadonkorjuutöitä varten 25.8. - 30.9.44.

PM:n Järj.os:n käsky № 2437/Lkp.sal.:
- Ylipäällikkö on määrännyt eversti T. Veistaren suoraan YE:n päällikön alaisena suorittamaan huoltojoukkojen osalta toisarvoisissa tehtävissä olevan rintamakelpoisen henkilöstön irroittamisen taistelujoukkoihin.

18.8. "Sonderorientierung" ajalta 10. - 16.8.44:
- Itä: Etelälohkolla rintaman vahvistaminen ja Weikselin sillanpääaseman supistaminen jatkuvat. Keskilohkolla torjuttu vih:n läpimurtoyritykset Itä-Preussiin.
  Pohjoislohko: Vih:n voimakkaat hyökkäykset jatkuvat. Brisenin alueella vih. saavuttanut sisäänmurron. Samoin Pihkovan alueella, jossa oma vastahyökkäyksemme käynnissä.
- Etelä: Keski-Italiassa vih. lopettanut suurhyökkäyksensä.
- Länsi: Oman hyökkäyksemme ei ole onnistunut Normandiasta käsin saavuttaa Cotentinin niemimaan länsirannikkoa, eikä näin ollen eristää Bretagneen tunkeutuneita amerikkalaisia muista vih.voimista. 14.8. jatkoi vih. suurhyökkäystään Falaisen suuntaan. Ankarat taistelut jatkuvat. Vih. jatkaa samanaikaisesti hyökkäystään Chartresin suuntaan. Vih. vallannut St.Malon. Sensijaan St.Nazaire, Lorient ja Brest pitävät puoliaan. 15.8. klo 1,00 alkoi vih. maihinnousun Toulonin ja Cannesin välillä. Vih:n onnistunut muodostaa pieniä siltapäitä.

JR 12:n komentaja, eversti Y. Hanste siirtynyt sairaalahoitoon.

Ev.luutn. V. Karanko määrätty JR 12:n komentajan vs:ksi.

illalla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- III AK: Ylimenoliikenne Vuosalmella on huomattavasti vilkastunut. vuorokauden kuluessa molempiin suuntiin yht. n. 200 venettä ja muutamia lauttoja.
- Ryhmitysmuutokset: Rask.P:sto 1 ja Jär.P:sto 1 siirtyneet Hounijärven pohjoispään itäpuoliseen maastoon.

illalla Roin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Tyrtoivasta n. 8 km. lounaaseen olevalta kukkulalta, jonka eräs vih.os. oli miehittänyt, pakotettiin keskitetyllä tyk. tulellamme vih. vetäytymään, jonka jälkeen Tied.Os. 776 miehitti kukkulan.

19.8. aamulla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- IV AK: Klo 01,15 oma iskuosastomme hyökkäsi osaksi uiden Salojärven Kytösaareen tunkien saaren n. joukkueen vahvuisen miehityksen ahtaalle alalle saaren ponj.päähän; tuhoaminen käynnissä.

aamulla Roin tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Louhen suunnalla Kapasenjärven ja Alajärven kannaksella joukkomme torjuivat vih. patrljoonan hyökkäyksen.
- Pohjoiskaista: Varangin vesillä vih:n pikaveneet upottivat Kirkkoniemeen matkalla olleesta saattueestamme yhden rahtialuksen ja yhden varmistusaluksen. 1 vih. vene upotettiin.

aamulla Meriv:n tilanneilmoitus № 2314:
- Er.P 9 siirtynyt Maarianhaminaan.

Ilmav:n tilannetiedoitus № 1145:
- Vih:n lentoja 18, koneita 45. Aamulla 10 koneen pommitus- ja tulitushyökkäys Suursaareen. Ei vaurioita.
- Omia lentoja 6, koneita 14.
- 1 ilmataistelu, ei tulosta.

19.8. illalla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- IV AK: Kytösaareen tunkeutunut iskuosastomme vetäytyi saaresta klo 06,40 vihollisen saatua lisävoimia Lehtisaaresta. Vih:n lasketut tappiot 20 kaatunutta ja 1 vanki, omat 4 kaatunutta ja 26 haavoittunutta.

illalla Roin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Aamuilmoituksessa mainittujen laivamenetysten lisäksi on vielä 1 varmistusvene uponnut sekä Petsamonvuonon edessä 1 miinanraivausvene tyk.tulesta pahasti vaurioitunut.

20.8. aamulla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- V AK: Linnasaaren ja Sorvalin suunnalta vih. ampui aamuyöllä n. 1000 kr. keskityksen ja eteni samanaikaisesti n. kompp:n voimin rautatiesillan suunnassa veneillä ja siltaa pitkin jalan. Tyk:mme ja krh:mme pakoitti vih:n vetäytymään tuottaen sille ainakin 10 miehen tappiot. Samoin torjuttiin vih:n tekemä maihinnousuyritys Suomenvedenpohja ensi n:stä 500 m etelään (1:20.000) olevaan saareen.

Ilmav:n tilannetiedoitus № 1146:
- Vih:n lentoja 12, koneita 18.
- Omia lentoja 4, koneita 11.

16,50 Palasi Presidentti-Ylipäällikkö Päämajaan, matkustaen junallaan Helsingistä (Herttoniemestä) Otavaan ja sieltä edelleen autolla Mikkeliin.

21.8. aamulla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- V AK: Vihollisen maihinnousuyritys Leppä- ja Pietarsaareen.
- IV AK: Vihollisen hyökkäysyritykset Tähtelän metsäkannaksella, Vakkilan eteläpuolella ja Kavanniemen maastossa. Liite №

Ilmav:n tilannetiedoitus № 1147:
- Vih:n lentoja 13, koneita 36.
- Omia lentoja 10, koneita 26.

PM:n Järj.os:n käsky № 2503/Lkp.sal.:
- III AK:n toimesta on viipymättä muodostettava niistä eestiläisistä vapaaehtoisista, jotka eivät ole halunneet palata Viroon, yksi erill.kiv.kompp. (4.Er.K).

21.8. illalla — V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- V AK: Aamuilmoituksessa mainittu Esisaaren-Ravansaaren välinen silta pitää olla Uuraan-Ravansaaren. Se vaurioitui niin pahoin, että sitä myöten voivat vain jalkamiehet liikkua. Eilisiltaiseen maihinnousuyritykseen Leppäsaarta vastaan osallistui 40 viholl.venettä, Sorvalista yritti tulla avuksi n. 10 venettä ja Pietarsaareen yritti 8-10 venettä. Kussakin veneessä oli 6-8 miestä. Leppäsaaresta saatiin aamulla ilmoitettujen lisäksi vielä 1 vanki.

illalla — II AK:n tilanneilmoitus:
- Luovejärvi - Kitsanlampi kannaksella aloitti vih. hyökkäyksen klo 6,00 n. rykm:n voimin. Hyökkäystään vih. tuki raskaiden aseiden tulivalmistelulla sekä käytti psv:ja etu.. astossa tulikantana. Vih. hyökkäsi Luovejoen alkujuoksulla n. patl:n voimin ja painopistesuunnassa Kitsanlammen eteläpuoleilla n. kahden patl:n voimin. Hyökkäys torjuttiin klo 10,30 mennessä.

22.8. aamulla — Roin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Etelä-sivustalla Tyrtoivasta 5,5 km. länsilounaaseen olevan kukkulan maastossa aloitettu oma hyökkäys pysähtyi vih. tuleen.

Ilmav:n tilannetiedoitus № 1148.
- Vih:n lentoja 37, koneita 79.
- Omia lentoja 18, koneita 53.

18,35 — PM:n Op.os:n käsky № 2629/Op.1/5d/sal.:
- 13.Krh.K siirretään rautateitse Joutsenoon, jossa se alistetaan kenr.luutn. Oeschille takaisin divisioonaansa liitettäväksi.

PM:n Järj.os:n käsky № 2856/Järj.3/7.sal.:
- Kaikissa puolustusvoimien yksiköissä on jokaisen miehen palvelussuhde tarkastettava sotilaskantakorttien nojalla. Sikäli kuin palvelukseen kutsuttuihin ikä- ja palveluskelpoisuusluokkiin kuuluvia miehiä palvelee ilman skp:n esik:n määräystä is.-yksiköissä, linnoitusmuodostelmissa, varikoissa jne. on heidät viipymättä lähetettävä skp:nsä esik:aan asepalvelukseen määräämistä varten.

illalla — V; IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- Ryhmitysmuutokset: JR 57:n komentaja ottanut rintamavastuun JR 15:n komentajalta.
- V AK: Vihollisen hyökkäysyritys eteentyönnettyä tukikohtaamme vastaan Kanavalohkolla järven 11 itäpuolella torjuttiin. Vihollisen tappiot arvioitu 50 mieheksi, omat tappiomme 1 kaatunut, 16 haavoittunutta ja 1 kadonnut.

23.8. aamulla Roin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: 50 vih:n pommikonetta hyökkäsi vahvan hävittäjäsuojan saattamina Vadsöstä vastaan ja myöhemmin niinikään 50 konetta Vardön aluetta vastaan. Huomattavia vaurioita aiheutui. 24 vih. konetta ammuttiin alas.

Ilmav:n tilannetiedoitus № 1149:
- Vih:n lentoja 17, koneita 33.
- Omia lentoja 6, koneita 19.

15,10 Lähti Presidentti-Ylipäällikkö autolla Päämajasta Helsinkiin.

PM:n Op.os:n käsky № 644/Op.2/6c/sal. LIITE 99 :
- Ylipäällikkö on esittelyssä 21.3.44 hyväksynyt kenr.maj. E.J. Järvisen suunnitelman Salpalinjan varustamiseksi rannikkojoukkojen osalta. Mainitun suunnitelman I kiireysvaihetta pitää Ylipäällikkö erittäin kiireellisenä ja käskee sen rakennustyöt suorittamaan aivan ensi sijassa.

24.8. Ilmav:n tilannetiedoitus № 1150:
- Vih:n lentoja 43, koneita 80.
- Omia lentoja 3, koneita 8,
- Vih:n tappiot 1 kone.

JR 12:n komentajaksi siirretty eversti Y. Hanste.

JR 12:n kom. ev.luutn. V. Karanko siirretty Er.P 16/6 kom:ksi.

25.8. Ilmav:n tilannetiedoitus № 1151:
- Vih:n lentoja 67, koneita 172. 11 konetta tehnyt matalahyökkäyksiä Ristisaareen. 1 haavoittunut.
- Omia lentoja 19, koneita 51.

"Sonderorientierung" ajalta 17. - 23.8.44:
- Itä: Etelälohkolla vih. ryhtyi hyökkäykseen painopisteiden ollessa Tiraspolin ja Jassyn alueilla. Vih:n syvät sisäänmurrot saatu rajoitetuiksi. Weikselin suuressa siltanpääasemassa vih:n onnistunut hiukan laajentaa siltanpäätään. Vih. vallannut Sandomirin. Keskilohkolla oli vih:n luovuttava hyökkäyksistään Wilkowischkeri ja Raseinen alueilla. Sitävastoin se aloitti hyökkäyksen Bialystokin alueella. Taistelut jatkuvat. Katu- ja talotaistelut Varsovassa jatkuvat.

25.8. Pohjoislohkolla jatkuvat kiivaat taistelut Pihkovan sisäänmurtoalueella. Brisenin alueella saavutettu torjuntavoitto.
- Etelä: Adrian rannikolla tyrehdytetty vih:n voimakas hyökkäys Metaurolohkolla. Italian - Ranskan rajalla olevat joukot alistettu Oberbefellhaber Südwestille tehtävällä estää etelä-Ranskassa maihinnousseet viholllisvoimat tunkeutumasta pohjois-Italiaan.
- Länsi: Vih:n onnistunut murtautua Caenin eteläpuolella läpi ja vallata Falaise sekä etelästä pohjoiseen hyökkäävien vih.joukkojen onnistunut vallata Argentan ja Trun. Vih:n saarrostusyritykset vältetty. Seinen suuntaiset voimamme vetäytyneet uusiin asemiin. Chartresista itään hyökkäävien joukkojen eteneminen pysäytetty Pariisin edustalle.
Marseillen ja Connen välillä vih:n onnistunut laajentaa siltaansa päätään. Marseille ja Toulon piirtävät puoliaan. Etelä- ja lounaisRanskasta vedetään voimat pois. Ranskan sisäinen tila kärjistynyt. Levottomuuksia.

JR 11:n kom., ev.luutn. W. Halsti määrätty 3.D:n esik.päällik:ksi.

Eversti A. Vuokko määrätty JR 11:n komentajaksi.

illalla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- V AK: 100- miehinen vih.osasto hyökkäsi voimakkaan tulivalmistelun jälkeen ja 3 ps.vaunun tukemana Konikkaanmäen koillispuolella olevan etuvartioketjun tukikohtaamme vastaan ja 75- miehinen vih. osasto Konikkaanmäen luoteispuolella olevaa tukikohtaamme vastaan. Hyökkäykset torjuttiin.
- IV AK: Iskuosastomme työntyi Jänneräjärven koillispuolella 60 m. vih:n tat.heutaa, tuhosi ainakin 10 viholliesta ja otti 2 vankia.

26.8. aamulla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- V AK: Kaupunkilohkolla rautatiesillan suunnassa 80- miehisen vih. osaston tekemä hyökkäys torjuttiin.

aamulla Meriv:n tilanneilmoitus № 2328:
- Raivaaja Inga upposi Jätkäsaaressa valoventtiilistä tunkeutuneen veden johdosta.

Ilmav:n tilannetiedoitus № 1152:
- Vih:n lentoja 56, koneita 108. Vuosalmella ja Ristisaaressa pommituksia.
- Omia lentoja 18, koneita 49.
- Vih:n tappiot 1 kone.

10,10 Palasi Presidentti-Ylipäällikkö Päämajaan, matkustaen Helsingistä (Herttoniemestä) junallaan Otavaan ja sieltä edelleen autolla Mikkeliin mukanaan konraali Heinrichs. Helsingissä oli Presidentti-Ylipäällikkö vastaanottanut, paitsi hallituksen jäseniä, mm. 24.8.44 ministeri Gripenbergin ja ent. ministeri Tannerin ja 25.8.44 Turkin lähettilään Ayasli'n sekä johti hallituksen istunnon samana päivänä.

PM:n Op.os:n käsky № 1215/Op.3/IIIa/sal. LIITE 998:
- Ilmavoimat sijoittavat Adrian rautatiesillan it:aan yhden kev.it. ptrin ja kev.it.jaoksen, Simolan rautatiesolmukohdan it:aan yhden kev.it.jaoksen ja Luumäen huoltokeskuksen it:aan lisäksi yhden rask.it.ptrin.

PM:n Op.os:n kirj. № 2690/Op.1/9b/sal.LIITE 999:
- Maavoimien sotajaoitus 25.8.44
  1. Ylipäällikön alaiset yhtymät:
     V AK: 10.D, 11.D, 17.D, 1.RD, 3.Pr.,
     IV AK: 4.D, 6.D, 18.D
     III AK: 2.D, 15.D, 19.Pr.
     Kannaksen joukkojen komentajan reservi: 3.D, Ps.D.
     VI AK: 5.D, 8.D, 15.Pr.
     II AK: 1.D, 7.D, Ryhmä E.

26.8. 14.D
PM:n alaiset: Er.P 4
Lin.Os:lle alistetut: 3.Mitt.Ptri
Kotij.E:lle alistetut: Er.P 30, 1., 2. ja 3.Er.K
Meriv:lle alistetut: Er.P 9
2. AOK:lle alistettu: Er.Os.P
Yht.E Rolle alistettu: Er.P 8, Er.Os.Sau.

PM:n Op.os:n kirj. N:o 2686/Op.1/5d/sal.:
- Saatujen kokemusten mukaan on vih:lla varsin hyvät tiedot puolustuksemme järjestelystä. Seurauksena suuret tappiot. Etulinjassa on puolustauduttava torjuvasti kaikkia vih:n tiedusteluhyökkäyksiä vastaan. Etulinjan taakse on rakennettava varsinainen päävastarinta-asema. Naamiointia ja valelaitteita tehostettava. Etummainen piikkilankaeste vaatimattomammaksi, mutta esteitä rakennettava syvälle selustaan. Miina- ja ansakenttiä todennäköisempiin hyökkäyssuuntiin. Sisäänmurrot pyrittävä rajoittamaan.

Ylipäällikön käsky: Silloin kun Puolustusvoimain Ylipäällikkö on estyneenä, toimii Yleisesikunnan päällikkö, jalkaväenkenraali E. Heinrichs puolustusvoimain ylimmästä johdosta 15.8.40 annetun asetuksen edellyttämän puolustusvoimain komentajan valtuuksin.

illalla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- V AK: 100- miehinen vih.osasto hyökkäsi voimakkaan tulivalmistelun jälkeen ja 3 ps.vaunun tukemana Kuninkaanmäen koillispuolella olevaa eteentyönnettyä tukikohtaamme vastaan ja 75- miehinen vih. osasto Kuninkaanmäen luoteispuolella olevaa tukikohtaamme vastaan. Hyökkäykset torjuttiin.
- IV AK: Iskuosastomme vyörytti Jännerpuujärven koillispuolella 60 m. vih:n tst.hautaa, tuhosi ainakin 10 viholliista ja otti 2 vankia.

27.8. aamulla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- V AK: Keskiyön jälkeen tuli n. 12- miehinen vih. partio kumiveneillä ja n. kahden joukkueen vahvuinen osasto kahlaten rautatiesillan maastossa salmen yli puolellemme. Karkoitettiin.

Ilmav:n tilannetiedoitus N:o 1153:
- Vih:n lentoja 50, koneita 91.
- Omia lentoja 17, koneita 38.

illalla Roin tilanneilmoitus:
- Etelärkaista: Louhen suunnalla hyökkäsi vih.osasto vahvan raskaitten aseitten tulivalmistelun jälkeen maantien pohjoispuolella olevia tukikohtiamme vastaan ja pääsi yhdellä joukkueella asemiimme, mutta karkoitettiin vastaiskulla.

28.8.

Ilmav:n tilannetiedoitus № 1154:
- Vih:n lentoja 50, koneita 71.
- Omia lentoja 14, koneita 37.
- 1 oma kone tuhoutunut.
- Vih:n tappiot: 1 kone. Lisäksi 9.8. it. pudottanut yhden koneen.

PM:n Op.os:n käsky № 1228/Op.3/IIIa/sal. LIITE 1000:
- Viipymättä senjälkeen, kun kiinteät raskaat it.ptrit on saatu Helsingissä ja Kotkassa toimintavalmiiksi, siirretään H:gista yksi rask.it.ptri ja Kouvolasta yksi rask.it.ptri Riihimäelle tehtävänään rautatiesolmukohdan it.

Ylipäällikön käsky № 3184/Kom.7/3a. Kaakkois- ja Itä-Suomessa olevain evakuoitujen alueiden sota-ajan hallinnosta.
- Sotatoimien johdosta operatiivisesti evakuoidulle alueelle Kaakkois- ja Itä-Suomessa järjestetään sota-ajan hallinto.
- Evakuoidun alueen sota-ajan hallintoa johtaa sotilashallintokomentaja, joksi määrätään Eino R. Koskimies.
- Sotilashallintokomentajan esikuntana toimii PM:n Sotilashallintoosasto.
- Paikallisen hallinnon ja talouselämän johtamista ja keskittämistä varten voidaan alue jakaa hallintopiireihin, joiden johdossa ovat hallintopäälliköt. Kuhunkin kuntaan asetetaan kunnanpäällikkö.

29.8.

Ilmav:n tilannetiedoitus № 1155:
- Vih:n lentoja 18, koneita 24.
- Omia lentoja 5, koneita 14.

17,24

PM:n Op.os:n käsky № 2717/Op.1/5d.sal.:
- II AK irroittaa Rj.P 3:n ja siirtää sen aluksi Kaltimoon. Patl. jää toistaiseksi II AK:n alaiseksi, mutta valmistautuu siirrettäväksi 14.D:n alueelle.

Ylipäällikkö on määrännyt kenr.maj. E.I. Järvisen 1.RD:n kom:ksi.

01,33

Lähti Presidentti-Ylipäällikkö Päämajastaan junallaan Helsinkiin (Herttoniemeen) mukanaan kenr. Heinrichs.

30.8. Ilmav:n tilannetiedoitus № 1156:
- Vih:n lentoja 16, koneita 20.
- Omia lentoja 4, koneita 6.

10,55 PM:n Op.os:n lenn.san. 2729/Op.1/5d/sal.:
- Yht.E Roille: - Yht.E Roin sähkeen № 1632/27.8.44 johdosta Op.os. tiedoittaa, ettei se pidä suotavana Er.P 8:n sitomista etulinjaan 20.Vuor.A:n lohkolla. Jos saksalaisilla Syrynsalmella on joukkoja, jotka voisivat vapauttaa Er.P 8:n komppanian, olisi suotavampaa, että he käyttäisivät näitä etulinjassa omalla lohkollaan. Kun Er. P 8 II AK:sta siirrettävien is.kompp:den saavuttua voidaan irroittaa, on se syytä pitää ainakin komppanioittain koossa partisaanitorjuntaa varten eikä sitä missään tapauksessa saa sitoa 20.Vuor. A:n etulinjaan ilman PM:n lupaa.

illalla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- Ryhmitysmuutokset: 3.D:n komentaja on ottanut rintamavastuun 6.D:n komentajalta. 6.DE siirtynyt Partalaan.

31.8. aamulla V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- IV AK: Kavantniemessä radan itäpuolella lyötiin jv.krh.- ja tyk. tulella takaisin klo 3,30 alkanut n. 500 kr:n valmistelun jälkeen suoritettu vih.komppanian hyökkäys.

Ilmav:n tilannetiedoitus № 1157:
- Vih:n lentoja 14, koneita 24.
- Omia lentoja 1, koneita 2.

17,45 PM:n Op.os:n käsky № 2752/Op.1/5d/sal.:
- IV AK:lle alistettu liikkuvan ps.korjaamon pääosa siirretään rautatseitse Leppäsyrjästä Ensoon, jonne saavuttuaan se alistetaan kenr.luutn. Oeschille Ps.D:aan liitettäväksi.

Meriv:n kom. on määrännyt 1.RD:n vt.kom:n eversti A.P. Enkaisen takaisin ISuom.RPr:n kom:ksi.

illalla Roin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Edelweisskuppen lounaispuolella vih. hyökkäsi erittäin voimakkaan tulivalmistelun jälkeen kahta tukikohtaamme vastaan. Ne viholliset, jotka onnistuivat tunkeutumaan toiseen tukikohtaamme, lyötiin vastaiskulla takaisin.

1.9. Ilmav:n tilannetiedoitus № 1158:
- Vih:n lentoja 44, koneita 85.
- Omia lentoja 18, koneita 38.
- Vih:n tappiot: 30.9. 1 kone tehnyt pakkolaskun Kannakselle.

illalla Roin tilanneilmoitus:
- Eteläkaistalla Iso-Kiiskijärvestä noin 5 km. koilliseen hyökkäsi 10- miehinen vih.osasto erittäin vahvan tulivalmistelun jälkeen (n. 2000 kr.) asemiamme vastaan. Vih. pääsi ampumahautoihimme, mutta karkoitettiin vastaiskulla. Vih. puolella Röhön ja Malviaisten teillä havaittu vilkastunutta kuorma-autoliikennettä.

2.9. Ilmav:n tilannetiedoitus № 1159:
- Vih:n lentoja 2, koneita 3.
- Omia lentoja 5, koneita 13. Kaikki Rukajärven suunnalla.

illalla Roin tilanneilmoitus:
- JR 310:n ja JR 324:n välinen raja kulkee nyt: Woitarvuoren (p. H, i, 01) eteläpuolitse - Nimett-ään järven (p. 33, i, 04) pohjoispuolitse.
  Pohjoiskaistalla Litsalla am.ui viholl.nen kiivaita raskaitten aseitten tuli-iskuja tukikohtiimme Edelweisskuppesta n. 2 km. länsilounaaseen ja Lorjeleysta n. 1 km. pohjoiseen yhteensä n. 2000 kranaattia.

"Sonderorientierung" ajalta 24. - 30.8.44:
- Itä- Romanian petoksen kautta onnistui vastustajan laajentaa Tiraspolin - Jassyn alueella saavuttamansa sisäänmurron läpimurroksi. Vih:n panssarikärjet ovat lähellä Ploestia ja lähestymässä Itä-Karpaattien solia. 3. ja 4. romanialaisen Armeijan luopumisen takia onnistui vih:n saartaa osia 6.A:sta Husin alueella. Näiden tehtävänä murtautua Länsi-Karpaateille.Hgr. Nordukraine ankarissa taisteluissa Debican alueella. Oma hyökkäyksemme Weikselin suurta sillanpääasemaa vastaan edistyy hitaasti.
  Hgr.Mitte: Vasemmalla siivellä vih. saanut aikaan sisäänmurron, joka johti oman pääpuolustuslinjan taaksepäin vetämiseen. Bialystokin länsipuolella taistelut uudella pääpuolustuslinjalla jatkuvat. Omat hyökkäysoperaatiomme johtaneet maayhteyden palauttamiseen Hgr. Nordiin. Mitaun pohjoispuolella 30-40 km. leveä maayhteys.
  Hgr. Nord: Vastahyökkäyksin vallattu Erglin kaupunki. Pihkovan sisäänmurtoalueella vallattu takaisin maastoa niin, että linja kulkee nyt länteen Schwanenburgista Wallein itäpuolelle, mistä Wirzjärven eteläkärkeen. Vih:n hyökkäykset tätä linjaa vastaan torjuttu. Armeijaosasto Narva: vih:n onnistui Tarton eteläpuolella aikaansaamaan läpimurron ja valtaamaan Tarton. Emajokilinjan muodostaminen puolustuslinjaksi käynnissä. Vastahyökkäyksemme vih:n sillanpääasemaa vastaan käynnissä.
- Etelä: Adrian rannikolla vih:n hyökkäyksellä vähäistä maastomenestystä. Ranskan - Italian rajalla kaikki Alppisolat hallussamme. Cannes ja Nizza tyhjennetty.
- Länsi: Vih:n yritys saartaa joukkomme Seinen etelärannalla on epäonnistunut. Joukkomme vedetty Seinen taakse. Samaan aikaan vih. jatkoi hyökkäystään Dreuxista pohjoiseen. Vih:lla muutamia sillanpäitä Seinellä. 24.8. vih. tunkeutui etelästä ja lännestä Pariisiin. Joukkopuolustuspesäkkeitä puolustautuu vielä kaupungissa. Vih:n yritykset Loire-joen ylittämiseksi estetty. Siten joukkojemme vetäytyminen Loiren eteläpuolelle tapahtuu täydessä järjestyksessä. Samoin Rhone laaksossa. Rannikkolinnoitukset puolustautuvat edelleen.

2.9. Aikaisemmin haavoittuneeksi ilmoitettu eversti O.G. Snellman kaatunut.

3.9. aamulla Meriv:n tilanneilmoitus № 2344:
- 3.9. klo 5,00 lopetti saks. yhteysradioasema toimintansa LE:ssa ja henkilökunta poistui.

Ilmav:n tilannetiedoitus № 1160:
- Vih:n lentoja 15, koneita 22.
- Omia lentoja 6, koneita 14.

10,10 Palasi Presidentti-Ylipäällikkö Päämajaan, mukanaan kenr. Heinrichs, matkustettuaan Helsingistä (Herttoniemestä) junalla Otavaan ja sieltä edelleen autolla Mikkeliin.

11,10 Yht.E Roin sähke: AOK:n esik.päälli. pyytää asettaa saksalaisen vartioston kaikille rauta- ja maantiesilloille sen toiminta-alueella. Tämä kuljetuksien (huollon) varmistamiseksi. Pyydetään kiireellisiä toiminta-ohjeita. Ev.luutn. Voss.

12,25 PM:n Op.os:n sähke 2788/Op.1/5d/sal.:
- Tiedoitetaan, että Yht.E Roin varmistusta koskevaan esitykseen on suostuttu.

PM:n Op.os:n käsky № 2791/Op.1/5d/sal.LIITE 1001:
- JR 33 on irroitettava ja siirrettävä rautatien varteen, josta se II AK:n toimesta siirretään rautateitse Kajaaniin 6.D:aan liitettäväksi.
  Rautatiekuljetukset aloitettava 6.9.44.

PM:n Op.os:n käsky № 2790/Op.1/5d/sal. LIITE 1002:
- 15.Pr. on irroitettava ja siirrettävä rautatiekuljetuksin Liminkaan jonne ryhmittyy Ylipäällikön reserviksi.
  Kuljetukset aloitettava 4.9.44.
  Prikaatin komentajan ilmoittauduttava ohjeiden saantia varten Päämajoitusmestarille.

PM:n Op.os:n käsky № 2789/Op.1/5d/sal. LIITE 1003:
- 6.D (p. JR 35) kuljetetaan rautateitse Kajaaniin, jonne ryhmittyy Ylipäällikön reserviksi.
  Kuljetukset aloitettava 3.9.44.
  6.D:n komentajan ilmoittauduttava ohjeiden saantia varten Päämajoitusmestarille. JR 35 jää edelleen kenr.luutn. Oeschin ailaisena Karjalan Kannakselle.

4.9. aamulla

Meriv:n tilanneilmoitus Nº 2346:
- Saattajaosasto suorittamassa Virossa olevien iv.asemien henkilöstön ja materiaalin tuomista Suomeen.

Ilmav:n tilannetiedoitus Nº 1161:
- Vih:n lentoja 55, koneita 188. Klo 11,58 2 vih. konetta tulitti je:eä etulinjassa Kilpeenjoelta 2 km. etelään. It. ampui varoituk-seksi 12 laukausta.
- Omia lentoja 11, koneita 30.

Vihollisuudet lopetettu 4.9. klo 8,00.
- Ilmataistelut: Klo 11,25 ampui 2 omaa konettamme alas yhden vih. koneen Kannaksella Nurmijärven suunnalla.
- 1 oma kone tuhoutunut.
- Vih:n tappiot 1 kone.

9,27 Lähti Presidentti-Ylipäällikkö Päämajasta junalla Helsinkiin (Hert-toniemeen) mukanaan kenr. Heinrichs.

18,16 PM:n Op.os:n käsky Nº 2808/Op.1/5d.sal. LIITE 1004:
- Ps.D siirtyy Ylipäällikön reserviksi Lapppeenrantaan. Div. JÄÄ muuhun paitsi op. käyttöön nähden kenr.luutn. Oeschin alaiseksi. VI AK:lle alistettuna ollut rask.ps.kompp. siirretään Leppäsyr-jästä rautateitse Lappeenrantaan, jonne saavuttuaan se alistetaan Ps.D:n komentajalle.

21,55 PM:n Op.os:n käsky Nº 2810/Op.1/5d/sal. LIITE 1005:
- Suomen armeija valmistautuu eri käskyllä vetäytymään Moskovan rauhan rajan taakse, jossa asettuu puolustukseen välittömästi rajan länsi- ja luoteispuolella.
- Kenr.luutn. Oeschin komentamat joukot vetäytyvät lohkolla, jonka oikea raja Suomenlanti ja vasen raja linja Pihlajalahti - Kesa-monsaari (ml.) - Kongonsaari (pl.) - Vuoriniemi (pl.) - Simpeleen-järven eteläpää - Kurkijoki (ml.).
  Kenr.luutn. Oesch valmistautuu joukkojen saavuttua Moskovan rajal-le irroittamaan III AK:n suoraan PM:n alaiseksi. Samanaikaisesti tullaan 19.Pr. alistamaan VI AK:lle.
- VI AK vetäytyy lohkolla, jonka oikea raja on III AK:n vasen raja ja vasen raja linja Sampaanse:vä - Haapasalo (pl.) - Kiteenjärvi - Heinäjärvi - Pälkjärvi - Naatselkä (pl.) - Selkäsaaret - Laiti-oinen (pl.) - nykyinen raja. Kun Moskovan rauhan raja on ylitetty, tullaan VI AK:lle alistamaan 19.Pr. II AK vetäytyy lohkolle, jonka oikea raja VI AK:n vasen raja ja vasen raja linja Pielinen - Kel-vänjärvi - Koitere - Hattuvaara (ml.) - Ylävuottojärvi. Vetäyty-misliikkeen alkaessa on Rj.Pr. irroitettava ja siirrettävä Ylä-päälliikön reserviksi Joensuuhun. Sitäpaitsi ak. valmistautuu Mos-kovan rauhan rajalle saavuttuaan irroittamaan Rv.Pr:n, jonka sijoi tuksesta käsketään erikseen.
- 14.D vetäytyy lohkolle, jonka oikea raja on II AK:n vasen raja ja vasen raja div:n nyk. vasen raja.
- Laat.RPr. suorittaa vetäytymisensä Salpa-asemaan sille laaditun erikoissuunnitelman mukaan.
- Nykyisiä asemia ei ilman eri käskyä saa jättää. Vihollisuudet on käsketty lopettaa ja provokaatiota on ärimmäisyyteen saakka väl-tettävä. Mikäli vihollinen suorittaa hyökkäyksen on se torjuttava.

PM:n Op.os:n käsky Nº 2802/Op.1/5d/sal. LIITE 1006:
- 6.D:n päävoimat ryhmitetään Kajaanin seuduille yksi patl. Kuhmoon.
- Div:n tehtävä: Päävoimin olla valmiina etenemään eri käskyllä Kajaanin - Suomussalmen suunnassa.
- Patl:n voimin varmistaa yhdessä 14.D:n varmistusosastojen kanssa Kuhmon suuntaa ja estää vih:n tunkeutuminen valtakunnan rajan yli.
- 14.D:n päävoimat edelleen entisellä lohkollaan. Ne valmistautuvat eri käskyllä vetäytymään Lieksan - Kuhmon alueelle.
- 15.Pr. keskitetään Limingan seuduille.

PM:n Op.os:n käsky Nº 2806/Op.1/23.b/sal. LIITE 1007:
- Suunnitelmanmukainen täydellinen evakuointi on viipymättä valmis-teltava 68 leveysasteen pohjoispuolella. Rovaniemen kauppalassa ja Kemijärven kirkonkylässä on samoin valmisteltava PM:n käskyn Nº 2119/Op.1/23.b/sal./14.7.44 mukainen evakuoinnin I vaihe.

4.9. illalla

III, IV ja V AK:n tilanneilmoitus:
- V AK: Merilohkolla ja Umaanlohkolla vih:n tulitus jatkuu edelleen, kaupungin lohkolla se päättyi klo 8,oo,kanavalohkolla klo 13,oo. Lisäksi koko päivän kev. ja kk.tulta puolellemme. Klo 10,35 tuli vih.partio Lavolansaaren kohdalla kahdella veneellä tulittaen jv.-aseilla ja heitellen käsikranaatteja. Partio karkoitettiin jv.-ja tykistötulella. Klo 12,40 karkoitettu Lavolansaaren länsipuolella ja klo 12,55 Suomenvedenpohjassa tulittaneet vih.-veneet omalla jv.tulellamme.
- IV AK: Vih. on edelleen ylläpitänyt jv:n raskaiden aseiden ja kiv.-tulta. Klo 19,35 vih. hyökkäsi Kavantniemessä krh.valmistelun jälkeen n.kompp:n voimin. Vastatoimenpiteisiin ryhdytty.
- III AK: Vih:n jv.-ja raskaiden aseiden tuli ollut koko päivän tavanmukaista.

Karttapiirros: Kannaksen joukkojen tilanne 4.9. (Liite 1008).

Karttapiirros: Suomen ja Itä-Karjalan lentokentistä (Liite 1009)

5.9. aamulla

V, IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- Vih.tulitoiminta jatkunut yön V AK:n lohkolla. Vih:n Lihaniemestä rantaamme lähestynyt 2 venettä. Rantaamme lähestyessään vih. avasi tulen, johon joukkomme vastasivat. Vene upposi ja miehistö hukkui.
- IV AK: Kavantniemeen hyökänneen vih.osaston tieltä miehityksemme vetäytyi n. 100 m, jolloin vih.pääsi asemiimme. Tykistömme pakotti vih:n vetäytymään.
- III AK: vihan kiivaita tuli-iskuja. Vuosalmelta itään johtavan tien suunnassa n. 40-miehinen vih.osasto tunkeutui asemiimme. Taisteluhaudan vyörytys estettiin. Rerserviemme tullessa paikalle vih. vetäytyi. Klo 24.oo vih. jälleen samassa maastossa tunkeutui asemiimme n. kompp:n voimin, mutta lyötiin vastaiskulla takaisin.

Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2348:
- Venäläiset ampuneet eilisiltana ja yön kuluessa puolellemme yht. 63 laukausta. Ei vaurioita.

Ilmav: tilannetiedoistus n:o 1162:
- Aselevon alkamisen jälkeen todettu seuraavat vih.lennot: 9 lentoa, 18 konetta.
- Klo 11,58 21 JaK-9 Särkijärven - Kilpeenjoen seudulla. Tulittivat useaan otteeseen Kilpeenjoen suunnalla. It.ampui 19 varoituslaukausta.
- Klo 15,15 2 konetta tulitti kuriiriautoa Juustilanselän länsipuolella.
- Klo 15,43 2 konetta tulitti Rajamäen - Kaipolan välistä maastoa.

11,07

PM:n Op.os:n käsky n:o 2853/Op.1/5 d sal.: (Liite 1010). Lisäyksenä PM:n käskyyn n:o 2810/Op.1/5 d/ sal ./4.9.44 jatketaan kohdassa 2 määrättyä III AK:n vasenta rajaa seuraavasti: Vahersalo (ml.) - Kallislahti (ml.) - Pihjalalahti. Purkamisasemista käskee PM:n Huolto-osasto erikseen.

JR 15:n komentaja eversti M.I.von Schrowe määrätty 19.Pr:n komentajan vs:ksi.

illalla

V,IV ja III AK:n tilanneilmoitus:
- Klo 8,oo mennessä vih. kaikkialla lopettanut taistelutoimintansa

6.9. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1163:
Vih:n lentoja 26, koneita 47: N.klo 8 2 konetta Santahaminaan asti. It.tulitti Helsingissä. Kannaksella 2 lentoa kummassakin 2 konetta. It.tulitti Imatralla. Rukajärven suunnalla 2/FW - 190, joissa saksalaiset tunnukset, tulitti kolonnaa Kostamus - Kontokki tiellä. Pohjois-Suomessa lennot Sallan - Kemijärven seuduilla. Muutamia pommeja Sallaan, jossa yksi henkilö kuoli, sekä Hautakylän luoteispuolelle.
- Omia 1 lento, 4 konetta, torjuntalento Lappeenranta - Imatra.

PM:n Op.os:n käsky n:o 2841/Op.1/17a/sal. (Liite 1011):
- Linnoitussuunnittelu- ja rakennustoiminnasta Moskovan rauhan rajan länsipuolella määrätään seuraavaa:
Salpa-asemaa jatketaan Pielisen pohjoispuolella Kuhmoon (ml.) saakka. Aseman suunnittelu 14.D:n kom:n johdolla.
Salpa-aseman pääpuolustuslinja Saimaan ja Puruveden välillä määrätään suunniteltavaksi Ruokolahden - Särkilahden korkeudelle. Suomenlahden ja Saimaan välillä määrätään pääpuolustuslinjaksi välirauhanaikainen linja. Sen eteen on Lin.SE:n suunniteltava etuasema, joka alussa noudattaa Virolahti - Tyllinjärvi linjaa sekä loppuosaltaan suunniteltua VS-linjaa.

6.9. (saap.) II AK:n käsky n:o 3185/III/2 sal./5.9.44 (Liite 1012)
- vetäytymisestä Moskovan rajan taakse ja asettumisesta puolustukseen.

(saap) Ka.Jo.Komentajan käsky n:o 1409/Op./5/sal./5.9.44 klo 14,00 (Liite 1013)
- vetäytymisestä Moskovan rauhan rajan taakse ja asettumisesta puolustukseen.

7.9. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1164:
- Vih:n lentoja 17, koneita 20.
- Omia lentoja 1, koneita 1.

9,20 Palasi Presidentti-Ylipäällikkö Päämajaan, mukanaan kenr.Heinrichs, matkustaen junalla Helsingistä (Herttoniemestä) Otavaan ja sieltä edelleen autolla Mikkeliin.

17,20 PM:n Op.os:n käsky n:o 2843/Op.1/ 5d sal.
- Kenr.luutn. Oesch oikeutetaan siirtämään Rask.Psto 12 ja Kev.Psto 16 III AK:sta V AK:aan.

PM:n Op.os:n käsky n:o 2858/Op.1/23 b./sal. (Liite 1014):
- Pohjois-Suomen evakuoinnin 1.kiireellisyysvyöhykkeellä on evakuoinnin suoritus aloitettava.

Ylipäällikön käsky n:o 2857/Op.1/ 23 b./sal.(Liite 1015):
- Määrätään perustettavaksi ~~Pohjois-Suomen~~ Pohjois-Suomen Evakuointiesikunnan. Sijoituspaikka on Oulu.
- Evakuointipäälliköksi määrään vuorineuvos Lauri Kivisen esik. pääll.ev.luutn. E.Kuusela.
- Vuorineuvos L.Kiviselle alistetaan Pohjois-Suomen evakuointia koskevissa kysymyksissä sikäläinen siviilihallinto, sk.-piirit ja is.joukot.

PM:n Op.os:n käsky n:o 2856/Op.1/23 b/sal. (Liite 1016):
- Pohjois-Suomen evakuointia varten määrätyt kiireellisyysvyöhykkeet 1 - 4.

8.9. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1165:
- Vihsn lentoja 36, koneita 45. Kannaksella it.vaurioitti Käkisalmessa yhtä U-L:a niin, että kone teki pakkolaskun lentokentälle. Pohjois-Suomessa Hanhikoskella pommitus, Sallassa matalahyökkäys.
- Omia lentoja 3, koneita 5, torjuntalentoja.
- Vih:n tappiot 7.9. 1 kone.

Ev.luutn.C.-G.Wahren määrätty HRR:n va.kom:ksi.

PM:n Järj.Os:n kirj.n:o 2612/Lkp.sal.:
- järeän tykistön uudelleenjärjestelystä.
- Jär.Psto 3:n ja 4:n esikunnat ja kolonnat lakkautetaan ja niiden patteristo muodostetaan yht. 6 erillistä järeätä patteria (11.-16.Er.Jär.Ptri) Jär.Psto 1:stä muodostetaan Rask.Psto 5 ja 2./Jär.Psto 1:stä 17.Er.Jär.Ptri.

(saap.) VI AK:n käsky n:o 3017/Op.III/2 sal./ 5.9.44 (Liite 1017):
- VI AK:n vetäytymisestä Moskovan rauhan rajan taakse ja asettumisesta puolustukseen.

9.9. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1166:
- Vih:n lentoja 15, koneita 19. Matalahyökkäys Sallassa.

PM:n Op.Os:n käsky n:o 1312/Op.3/III a sal. (Liite 1018):
- 81. Rask.It.Ptri siirretään Joensuusta Pieksämäen rautatiesolmukohdan ilmatorjuntaan.
- 5.Kev.It.Jaos Eslisenvaarasta Riihimäen rautatiesolmukohdan ilmatorjuntaan. 7.Kev.It.Jaos Riihimäeltä Rajamäelle.

Ev.luutn. C.-G. Palmgren määrätty URR:n va.kom:ksi.

PM:n Järj.Os:n käsky n:o 3010/Järj.3/ 20 a sal.:
- Yleisesikunnan päällikön tekemän päätöksen mukaisesti on puolustusvoimista, tykistöä lukuunottamatta lomautettava yht. 600 traktorinkuljettajaa syyskyntöjen suorittamista varten 18.9. - 2.11. 1944.

(saap.) 14.D:n käsky n:o 1164/III/60a sal./ 5.9.44 (Liite 1019)
- siirtymisestä valtakunnan rajan länsipuolelle ja asettumisesta puolustukseen.

18,45 PM:n Op.Os:n käsky n:o 2900/Op.1/ 5 d sal.(Liite 1020):
- PM:n käskyllä n:o 2810/Op.1/5 d sal./ 4.9.44 määrätty II AK:n ja 14.D:n väliraja muutetaan kulkemaan linjaa Pielinen - Kelvänjärvi - Mielonjärvi - Koiteremm pohjoispää - Pallosenvaara (14.D:lle ml.) - Suoverkanjärven luoteispää.

Karttapiirros VI AK:n jv.ja tyk.joukkojen ryhmitys pvm:llä 9.9.44 klo 12 (Liite 1021).

10.9. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1167:
- Vih:n lentoja 8, koneita 12.

10.9. 12,35 PM:n Op.os:n lenn.san.2917/Op.1/5d.sal. Yht.E Roin kom:lle:
- Yht.E Roin lenn. sanomien n:o 530 ja 531/7.9.44 johdosta tiedoitetaan:
- Oulun ja Kemin saksalaisten sotasairaaloiden suomalainen henkilökunta saa jäädä toistaiseksi hoitamaan nykyisiä tehtäviään. Kuitenkin jos evakuointi käsketään, koskee se myös näitä henkilöitä.
- Yht.E Roin alaisten joukkojen irroittamista on kiirehdittävä ja on ne saatava koottua käskettyihin paikkoihin jo ennen 15.9.

(saap.)
22,22 Yht.E Roin sähke 1330/II/1a/sal.(Kos.1946):
- Viitaten 8.9. puh.keskusteluun kenraali Airon kanssa lähetän tiedoksi seuraavan käskyn:
- Yht.E Roin käsky v.1940 rajan varmistamiseksi:
V.1940 rajan varmistamiseksi rajan yli johtavien pääteitten suunnissa saksalaisten joukkojen vetäytymisen jälkeen siirretään seuraavat is.kompp:t:
961.Is.K Kelloon, 951.Is.K Kotaloon, 986.Is.K Liikasen kylään, 981.Is.K vetäytyy eri käskyllä Vuotungin kylään, 980.Is.K vetäytyy yhteistoiminnassa saksalaisten kanssa Lämsän kylään, 953.Is.K Juntusrannalle, 984.Is.K Uikoharjun kylään. Os.Koskela siirretään Hautakylästä Kelloon, jossa alistetaan 961.Is.K:lle, 991.Is.K siirretään Hyrynsalmelta Kuusamoon reserviksi.
961. ja 951.Is.K:t alistetaan kapt. Saarmaalle, Kello,
986.,981, 980 ja 991.Is.K:t kapt. Kankkuselle, Kuusamo,
953. ja 984 Is.K:t ev.lt.Kärkkäiselle, Suomussalmi.

Rv.Pr:n va.komentaja eversti U.A.Tähtinen määrätty PM:n Järj.Os:n päälliköksi.

URR:n kom. eversti H.O.von Essen määrätty Rv.Pr:n va.kom:ksi.

11.9. Ilmav.:n tilannetiedoitus n:o 1168:
- Vih:n lentoja 12, koneita 17.

PM:n Op.Os:n käsky n:o 2929/Op.1/6a. sal.(Liite 1022):
- Yht.ERoin toiminta päättyy 14.9.44 klo 24,oo. Siitä alkaen toimii eversti Villamo sotilasasiaintuntijana Lapin ja Oulun läänien maaherrojen luoma.

12.9. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1169:
- Vih:n lentoja 31, koneita 46.

18,37 PM:n Op.Os:n käsky n:o 2949/Op.1/ 5d sal.:
- Er.P 8, 7. ja 9.Er.Ps.AutoJ. siirretään Kajaaniin, missä ne alistetaan 6.D:lle.Osasto Pennanen, Osasto Sau, Er.P 5 ja 1.Ps. Auto J. siirretään Liminkaan, missä ne alistetaan 15.Pr:lle. Siirron yksityiskohdista sopivat Yht.E Roi ja yhtymät keskenään.

illalla Laat.RPr:n tilanneilmoitus n:o 2227:
- Rask.Ptrit sekä alukset siirtymässä sisävesilinjalle.

13.9. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1170:
- Vih:n lentoja 10, koneita 19.
- Omia lentoja 1, koneita 3.

PM:n Op.Os:n käsky n:o 1338/Op.3/IIIa sal. (Liite 1023):
- Ilmavoimien esitykseen saada poistua Kemin ilmatorjunnasta kev.it.jaos on suostuttu ja käsketään se siirtää Kajaaniin ylimenokohtien ilmatorjuntaan.

16,oo Lähti Presidentti-Ylipäällikkö Päämajasta autolla Helsinkiin.

14.9. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1171:
- Vih:n lentoja 20, koneita 32.
- Omia lentoja 1, koneita 1.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2367:
- Saks:t laivat suorittivat klo 18,oo miinoituksia Kotkan sataman edustalla ja alueella Rankki - Luppi.

15.9. aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2368:
- Puolenyön aikaan Suursaareen saapui saks.ups., joka vaati saaren luovuttamista. Saksalaiset suorittivat maihinnousun Suurkylään satama-alueelle, jossa kaappasivat vmv:t 10 ja 14. Myöhemmin saks:t laskivat lisäjoukkoja Hirskalliolle sekä yrittivät laskea joukkoja useaan kohtaan länsirannalle, josta tykistötulella pakotettiin vetäytymään. Klo 6,oo mennessä kyläalue Kappelniemi - Hirskallio vih:n hallussa, Vih.alukset tulittaneet saarta sen itä-ja koillispuolelta kaukaa mereltä. Omat mtv:t upottivat 4 saksalaista M-luokan raivaajaa. Patterien tulella tuhottu lisäksi 5 alusta ja yhtä vaurioitettu.

aamulla Meritilanne: 14.9. klo 18 saksalaisten miinoitukset Kotkan edus- talla ja Haapasaaren saaristossa. Puoliyön jälkeen saksalaisten maihinnousu Suursaareen. Pohjanlahdella muutamia saksal. aluksia saattopalveluksessa. Pohjois-Suomen saks:ia evakuoimassa 13 kauppalaivaamme ovat heti puoliyön jälkeen saaneet käskyn palata Suomeen tai mennä Ruotsiin.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1172:
- Vih:n lentoja 30, koneita 50.

10,oo Saapui Presidentti-Ylipäällikkö Päämajaan, matkustettuaan Helsingistä (Pasilasta) junalla Otavaan ja sieltä edelleen autolla Mikkeliin. Helsingissä oli Presidentti-Ylipäällikkö vastaanottanut mm. kenraaliluutnantti Talvelan, ent.ministeri Tannerin, johtaja Vuoren sekä hallituksen jäseniä. 14.9. oli sitäpaitsi hallituksen istunto hänen johdollaan.

15,oo PM:n Op.Os:n käsky n:o 1347/op.3/III a/sal. (Liite 1024):
- Kannaksen joukkojen huoltokeskukset rataosan Kaipiainen - Pulsa varrella on huomioitava tärkeysjärjestyksessä:
  1) Taavetti 2) Kaipiainen 3)Luumäki ja Pulsa.
- Ilmavoimien on ryhmitettävä näiden huoltokeskusten it:ssa olevat it.yksikkönsä viipymättä em.tärkeysjärjestyksen edellyttämällä tavalla.

10,15 Op.Os:n päällikön eversti Nihtilän antama tilanneselostus. (Liite 1025).

15.9. illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2369.(Liite 1026):
- Selostus saksalaisten yrityksestä vallata Suursaari. Klo 18,55 mennessä oli saari vapaa vihollisista.

12,29 Lähti Presidentti-Ylipäällikkö Päämajasta junalla Helsinkiin
- (Pasilaan).

16.9. aamulla 15.Pr:n tilanneilmoitus:
- Yön aikana I P siirtynyt Muhokselle, II P Ouluun, IV P Kempeleeseen, Tyk.K, Krh.K, Pion.K ja YK Ouluun, II/KTR 7 Ouluun ja III/KTR 7 Kempeleeseen. Os.Sau purkanut Limingassa.

16.9. aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2370:
- Suursaaren alueella 2 saks.mtv:ttä hyökkäsi neljän pikaveneemme kimppuun, jotka hajaantuen saapuivat määräpaikkaansa. Omat mtv:t pidättäneet 3 saks.syöksyvenettä. Saksalaisia laivoja liikehtinyt Utön ja Märketin luona.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1173:
- Vih.n lentoja 33,koneita 321. Suomenlahden lentojen päähosa Suursaaren alueella, missä suuret muodostelmat etupäässä maataistelukoneita tekivät matalahyökkäyksiä saksalaisia aluksia vastaan sekä pommittivat Suursaaressa olevia saksalaisia joukkoja.
- Omia lentoja 1, koneita 4. Torjuntalento Kymissä.

24,oo PM:n Op.os:n käsky n:o 3000/Op.1/5d/sal.(Liite 1027):
- 6.D aloittaa osilla voimistaan etenemisen teiden Kuhmo - Suomussalmi , Kuhmo - Hyrynsalmi ja Sotkamo -Ristijärvi suunnissa ensimmäisenä tavotteena linja Kuumo - Hiisjärvi, josta valmiina eri käskyllä jatkamaan. Päävoimat valmistautuvat Kajaanin seuduilta etenemään joko Hyrynsalmen tai Puolangan suuntaan.

18,oo Palasi Presidentti-Ylipäällikkö Päämajaan junalla Helsingistä (Pasilasta), otettuaan 15.9. vastaan mm. vuorineuvos Gröblomin, joka toi välirauhansopimuksen tekstin ja johdettuaan samana päivänä hallituksen istunnon. Presidentti-Ylipäällikkö vastaan otti 16.9.44 mm.kenr.Valven, amiraali Sundmanin sekä kenraalit Hökmi ja Talvela.

(saap.) 14.D:n käsky n:o 1204/III/60a/sal./12.9.44 (Liite 1028).
- Muuttuneen tilanteen takia siirtyvät 14.D:n päähosat Novinkajärven - Kuolunkijärven ja Muujärven - Hietäjärven kannaksien väliselle alueelle. Siirtyminen pitää olla suoritettu 14.9. klo 5,oo mennessä.
- Nykyiset päävastarinta-asemat miehitetään ja pidetään kunnes toisin käsketään. Venäläisille on annettu oikeus marssia tietä Kellovaara - Lietmajärvi - Kontajärvi - Kiimasjärvi - Kontokki ja on demarkaatiolinja Tshirkka-Kemin varrella oleva sana "Baraki"-"Ozero" - pist.184,5 - siitä edelleen 2 km:n vyöhyke Kiimasjärven tien eteläpuolella.

17.9. aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2372:
- Saks:n Suursaaren hyökkäykseen osallistuneet 2-3000miestä, maihin pääsi 1500. Vankeja 1173, kaatuneita 80. Omat tappiot kaat.31, haav.67 ja kadonneita 15.

17.9. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1174:
- Vih:n lentoja 30, koneita 48.. 2/Boston ja 4/LA - 5 tulitti hinnaaja "Sekundusta" ja yhtä moottorivenettä Porkkalan edustalla moottorivene vaurioitui.
- Omia lentoja 2, koneita 2.

1,30 (allekirjoitettu, viestitetty 17.9. klo 4,45):
PM:n Op.os:n lenn.san.n:o 3001/Op.1/1b/sal. (Liite 1029):
- Oheisena lähetetään mahdollisen allekirjoittamisen varalta suoritettavia valmisteluja varten ehdotus sopimuksesta joukkojen vetämiseksi v.1940 rajalle.

12,57 Lähti Presidentti-Ylipäällikkö Päämajasta junalla Helsinkiin (Pasilaan) mukanaan mm. kenraalimajuri Roos.

PM:n Op.Os:n käsky n:o 3011/Op.1/23 b/ sal. (Liite 1030):
- Ranuan kunnan ja Pudasjärven kunnan kirkonkylän seudut on suunnitelman mukaisesti evakuoitava.

20,oo 15.Pr:n tilanneilmoitus:
- Kenttävarustustyöt Oulun sillan pohj.puolella aloitettu. Verraten vahvoja saksalaisia joukkoja Haukiputaalla. Kiimingissä n. 200 saksalaista + 120 autoa. Pudasjärvellä eräitä pienehköjä huoltomuodostelmia, samoin Puolangalla. Ristijärvellä saksalaisia n. komppanian verran, Puolangalla huoltojoukkoja n. komppania. Taivalkosken kautta marssinut n. komppania jalkaväkeä Pudasjoen suuntaan. Iin kautta marssinut jonkun verran joukkoja pohjoiseen. Kiestingin suunnalla saks.rintama 16.9.44 valtakunnan rajalla.(Epävarma tieto).

23,10 PM:n Op.Os:n käsky n:o 3012/Op.1/5d sal.:
- Ps.D:sta muodostetaan taisteluosasto, johon kuuluu kaksi jääkäripataljoonaa, yksi panssaripataljoona jne. Taisteluosasto siirretään viipymättä Ouluun.

18.9. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1175:
- Vih:n lentoja 38, koneita 66, It. tulitti Helsingin eteläpuolella 2/Boston, joista toinen poistui savuten pudottaen pomminsa mereen.
- Omia lentoja 3, koneita 3.

PM:n Op.Os:n käsky n:o 3012/Op.1/5d/sal. (Liite 1031):
- Ps.D:stä muodostetaan taisteluosasto, johon kuuluu kaksi jääkäripataljoonaa, yksi panssaripataljoona jne. Taisteluosasto siirretään Ouluun.

PM:n Op.Os:n käsky n:o 3013/Op.1/5d/sal.(Liite 1032):
- II AKirroittaa Rj.Pr:n ja siirtää sen ratavarteen junakuljetuksia varten.

illalla 15.Pr:n tilannetiedoitus:
- kenttävarustustyöt jatkuneet. Puolangan kautta koko päivän kolonnia (pp.joukkoja ja pst.tykkejä) Pudasjärvelle, jonne yleensäkin Kuusamosta päin suuntautui erittäin vilkas liikenne. Pudaskylässä runsaasti saksal.majoitusta. Suomussalmen eteläpuolella saksal. varmistusosastoja. Kiimingin Haipuksen kylässä n.komppanian verran saksalaisia kaivaen kk.asemia. Rintamalinja Juntusrannan suunnassa Loukan kohdalla.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2375:
- Saks.tappiot Suursaaressa: vankeja 1056, haav.lisäksi 175 ja kaatuneita 137, yht.1368.

23,o6 PM:n Op.Os:n käsky n:o 3024/Op.1/ 5d/sal . (Liite 1033):
- 6.D:n komentajalle. Venäläinen rivistö, jonka vahvuus on tuntematon, etenemässä Kuivajärveltä Suomussalmen suuntaan. Saksalaisten jälkijoukkojen pääosat todennäköisesti puolustuksessa Hyrynsalmella, Ristijärvellä ja Kiehimässä.
- 6.D:n tulee:
  1) Asettua puolustukseen Kuumoon saapuneilla voimillaan.

18.9. - 2) Jatkaa päävoimin etenemistä päämääränä
- osilla voimistaan saavuttaa Suomussalmen eteläpuolella oleva vesistölinja,
- pääosilla jaktaa etenemistä Puolangalle.

3) 19.9. saavuttaa Ristijärvi sekä jatkaa Hyrynsalmen suuntaan niin, että 20.9.44 kuluessa on valmiina sekä Kuhmosta että Ristijärveltä etenevillä rivistöillä valtaamaan Hyrynsalmen. Pienempi rivistö on suunnattava Kiehimän kautta ja o sen toimesta 19.9.44 miehitettävä ainakin Mieslahden tiesolun ja suojattava div:n päävoimien vasen sivusta.

4) Selvittää ylimenomahdollisuudet Hyrynsalmella, Ristijärvellä ja Kiehimässä.

23,07 PM:n Op.Os:n käsky n:o 3025/Op.1/5d./sal.(Liite 1034):
- 15.Pr:n komentajalle: 15.Pr. pitää edelleen hallussaan Oulujokilinjan, erikoisesti sen ylimenokohdat. Puolustuksen painopiste Oulun suunnassa, missä sillanpään hallussapito on erittäin tärkeä.
- 15.Pr.valmistautuu vahvistuksien saavuttua joiden kuljetukset ovat tänään alkaneet, hyökkäykseen päävoimin Oulusta rannikkoa pitkin pohjoiseen, osalla varmistaen oikean sivustansa Puolangan ja Pudasjärven suuntiin.
- Oikealla etenee 6.D ensi tavoitteena linja Suomussalmi - Hyrynsalmi - Kiehimä.

PM:n Op.Os:n käsky n:o 3023/Op.1/5 d.sal./ (Liite 1035):
- PM:n käsky n:o 2810/Op.1/5d/sal./4.9.44 muutetaan siten, että vetäydyttäessä Moskovan rauhan rajan taakse 1.RD alistetaan Meriv:n komentajalle.

PM:n Op.Os:n käsky n:o 3022/Op.1/5d/sal.(Liite 1036):
- Muutos III ja VI AK:n välirajaan.

19.9. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1176:
- Vih:n lentoja 17, koneita 54, It.tulittanut Kotkassa, Helsingissä, ulkolinnakkeilla ja Pieksämäellä.

illalla 15.Pr:n tilanneilmoitus:
- Laajempi sillanpääasema (Hintanperästä n. 200 m känteen - Pyykösjärvi - Koskela) Oulun kaupungin kohdalla miehitetty kahdella vahvistetulla pataljoonalla. Os.Sau siirtymässä kaupungin pohjoispuolella olevalle parakkileirille. III/KTR 7 siirtynyt tuliasemiin kaupungin eteläpuolelle. Muhoksen ja Utajärven suunnalla otettu ylimenopaikat haltuumme. Iltapäivällä 3 saksal.ps.vaunua ja 20 miehillä lastattua k.autoa Iin kautta etelään päin sekä 30-40 k.autoa ja isompia traktorivetoisia tykkejä Iistä Haukiputaan kautta Kiimingin suuntaan. N. 30 km pitkä pääasiassa hevosajoneuvoja käsittävä kolonna Kuusamosta päin Ranuan suuntaan. Kellosta (Oulun ja Haukiputaan välillä) ei kk saksalaiset joukot siirtyneet pois.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 2377:
- Evakuoimistyöt idässä, Suursaaressa ja Porkkalassa aloitettu.

Välirauhansopimus toiselta puolelta Sosialistisen Neuvostotasavaltojen Liiton sekä Ison-Britanian ja Pohjois-Irlannin yhtyneen kuningaskunnan, toiselta puolelta Suomen kesken.(Liite 1037).

(saap.) VI AK:n käsky n:o 3171/Op.III/2 sal./18.9.44 (Liite 1038).:
- VI AK:n valmistautumisesta siirtymään v:n 1940:n rauhan rajan taakse.

PM:n Op.Os:n käsky n:o 3038/Op.1/5 d.sal.(Liite 1039):
- Kaikki Oulunjärven ja Pohjanlahden välillä olevat joukot ja Kemissä oleva osasto Pennanen alistetaan kenr.maj.Lagukselle.
- Ryhmä(Lagus) L pitää hallussaan Oulujokilinjan, erityisesti sen ylimenokohdat ja valmistautuu hyökkäykseen päävoimin ran-

19.9. nikkoa pitkin Oulusta pohjoiseen sekä osilla Puolangan ja Pudasjärven suuntiin.
- Osasto Pennanen puolustaa aikaisemmin saamansa käskyn mukaan Kemin taollisuuslaitoksia.

PM:n Op.Os:n käsky n:o 3040/Op.1/5d/sal.(Liite 1040):
- PM:n käskyjen n:o 2810/Op.1/5d/sal./4.9.44 ja 3001/Op.1/1b/sal./17.9.44 edellyttämään suoritukseen on ryhdyttävä ottaen huomioon että D = 19.9.44 klo 12,oo.

10,02 PM:n Op.os:n käsky n:o 1368/Op.3//IIIa sal. (Liite 1041):
- It.pattereiden siirtoa.

Eversti Helmisen esitys it.patrieden siirrosta (Liite 1041a).

12,15 PM:n Op.os:n käsky n:o 1369/Op.3/IIIa sal.(Liite 1042):
- It.ptreiden siirtoa.

12,30 PM:n Op.Os:n käsky n:o 1370/Op.3/IIIa sal. (Liite 1044):
- It.ptreiden siirtoa.

12,22 PM:n Op.os:n käsky n:o 1371/Op.3/III a sal. (Liite 1043):
- It.ptreiden siirtoa.

PM:n Op.Os:n käsky N:o 1372/Op.3/III a/sal.(Liite 1045):
- It.ptreiden siirtoa.

saapui Ilmav:E:n lennätinsanoma n:o13956/19.9.44 klo 17,30 (Liite 1045a):
- Esitetään suoritettavaksi eräät it.yksikkösiirrot luettelon mukaisessa järjestyksessä.

- Karttapiirros linjalle Oulujoki - Oulujärvi siirretyistä joukoista 19.9.44 (Liite 1046).

20.9. aamulla 15.Pr:n tilanneilmoitus:
- Saksalaiset räjäyttäneet Kiehinmäen rautatiesillan, Limonpuron maantie- ja rautatiesillan sekä Otermajoen maantiesillan. Puhelinyhteydet Vaalasta itään ja pohjoiseen poikki.

Ilmav:n tilanneilmoitus n:o 1177:
- Vih:n lentoja 8, koneita 10. It.tulitti Helsingissä.

illalla 15.Pr:n tilanneilmoitus:
Korvenkylänsillalle (Oulu-Kiiminki välillä) asetettu oma varmistus
- vilkasta liikennettä Kiimingistä ja Kuusamosta Pudasjärvelle ja sieltä edelleen Ranuan suuntaan.

18,20 PM:n Op.os.n:o 3055/Op.1/5.d/sal. (Liite 1052):
- Rj.Pr. keskitetään rautateitse Kontiomäkeen Ylipäällikön reserviksi.
- Prikaati valmistautuu toimimaan joko pohjoiseen tai luoteeseen.

22,00 PM:n Op.os:n 3057/Op.1/5 d./sal. (Liite 1047):
- Ps.D kokonaisuudessan keskitetään Ouluun.

saapui Kannaksen Joukkojen Komentajan Esikunnan käsky n:o 1589/Op./5/19.9.44 klo 14,30 sal. (Liite 1048):
- Kannaksen joukkojen vetäytymisestä v:n 1940 rajan taakse ja asettumisesta rajan takana puolustukseen.

23,27 PM:n Op.Os:n N:o 3059/Op.1/5.d sal.(Liite 1049):
- 3.D siirretään viipymättä junakuljetuksin Ouluun, kuitenkin niin, että Ps.D:n loppuosan kuljetuksilla on kiireellisyysjärjestyksessä ensi sija.

PM:n Op.os:n N:o 3058/Op.1/5 d./sal./ (Liite 1050):
- Päämajan käsky N:o 3040/Op.1/5.d./sal./19.9.44 muutetaan siten, että D = 19.9.44 klo 8,oo.

PM:n Op.os. N:o 3056/Op.1/23.b/ sal.(Liite 1051):
- Moskovan rauhan rajan länsipuolella, Suomenlahden ja Vuoksen välillä oleviin evakuoituihin kuntiin, palautetaan työkykyinen väestö sikäli kuin työvoimakysymys sitä vaatii.

21.9. aamulla 6.D:n tilanneilmoitus:
- Saksalaiset vetäytyneet Hyrynsalmelta ja Kiehimästä. Räjäyttäneet Lietojoen ja Hyrynsalmen sillat ja polttaneet Hyrynsalmen. JR 12 (-yksi patl. + I/KTR 14 + 9.Tyk.K) ylittänyt Ristijärven lossin. Rivistön alkupää saavuttanut Hyrynsalmen. Patl./JR 12 Kuumossa varmistustehtävässä. JR 33 - patl. + II/KTR 14 aloittanut klo 05,oo Kiehimäjoen ylimenon. Patl./ JR 33 lähtenyt marssille klo 04,oo Ristijärven tietä tavoitteena Törmänmäki, Er.P 16 + 23.Tyk.K Ristijärvellä marssilla Puolangan suuntaan tavoitteena Latvajärvi. Er.P 8 Kuluntalahdessa marssilla Ristijärvelle. Jääk.K marssilla Kuhmosta Sotkamon kautta Hyrynsalmelle. III/KTR 14 Ristijärvellä marssilla Puolangan suuntaan. Pihkalan silta korjattu autosillaksi. Lietojoen silta valmistuu 21.9. klo 12,oo mennessä. Kiehimäjoen rauta- ja maantiesillan korjaus aloitetaan 21.9.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1178:
- Vieraita lentoja 14, koneita 19.

17,45 PM:n Op.os:n n:o 1392/Op.3/III a sal. Ilmavoimille (Liite 1053):
- Ilmavoimien lennätinsanoma ssa N:o 13956/19.9.44 klo 17,30 esitettyihin yksikkösiirtoihin on suostuttu seuraavin poikkeuksin:
1. Ilmavoimista irroitetaan kaksi kevyttä it.jaosta ja alistetaan III AK:lle pvm:llä 22.9.44.
2. Huntokoskelle ja Vanajalle ei it.yksiköitä siirretä.
3. E/Rask.It.Psto 2, 103, ja 104. Rask.It.Ptrit irroitetaan Ilmavoimista ja alistetaan kenr.luutn. Oeschille pvm:llä 22.9.44.

17,47 PM:n Op.os.N:o 1393/Op.3/III a. sal (Liite 1054):
- 1. Pvm:llä 22.9.44 irroitetaan Ilmavoimista E/Rask.It.Psto 2, 103.Rask.It.Ptri, 104.Rask.It.Ptri ja alistetaan kenr.luutn. Oeschille.
2. Pvm:llä 22.9.44 irroitetaan Ilmavoimista kaksi kevyttä it.jaosta ja alistetaan ne III AK:lle.
3. 22.9.44,alkaen siirtävät Ilmavoimat rataosalla Kaipiainen-Lauritsala ja Vuoksenlaaksossa olevat it.yksikkönsä linjan Hamina - Utti länsipuolelle. Yksikön poistuessa nykyisestä sijoituspaikastaan ilmoittavat Ilmavoimat siitä kenr.luutn. Oeschin esikunnalle.

17,46 PM:n Op.os. N:o 1394/Op.3/ III a sal. III AK:lle (Liite 1055):
1. Pvm:llä 22.9.44 irroitetaan Ilmavoimista kaksi kevyttä it.jaosta ja alistetaan ne III AK:lle käytettäväksi tarkempien kohteiden ilamtorjuntaan.
2. III AK huolehtii Imatran voimalaitoksen ja Rautatehtaan ilmatorjunnasta vähintäin yhdellä kevyellä it.patterilla.

18,oo 6.D:n tilanneilmoitus:
- Saksalaisia varmistusjoukkoja tavattu Hyrynsalmen - Puolangan tiellä linjalla Kerälä -Honkajärvi, jonka jättivät 21.9.44(?) klo 24 mennessä. Kiehimän - Vaalan välillä ei ole tavattu saksalaisia. Kiehimän - Puolangan tiellä saksal.varmistus Törönmäen tienhaarassa. Hyrynsalmen - Puolangan tiellä 3 siltaa räjäytetty. Korjaus käynnissä. Ristijärven - Hyrynsalmen rautatiesilloista Jokikylän pohjoisempi silta räjäytetty. Kiehimän - Törmänmäen välillä yksi silta räjäytetty. Väliaikainen silta tehty. Kiehimän - Limingurun välillä maantiesillat yhtä lukuunottamatta räjäytetty. II/JR 12 marssilla Suomussalmelle. III/JR 12 ja erilliset komppaniat lähtevät illalla Hyrynsalmelta marssille tietä Kyrö - Suomussalmi. I/JR 12 (- kompp.) Kuhmossa. Vahv.kompp./I/JR 12 lähtee aamulla Ilveksen tienhaarasta marssille Hyrynsalmelle. JR 33 (-patl.) marssilla Törmänmäkeen. Patl./JR 33 ,Er.P 16/6, 23.Tyk.K, 9.Tyk.K ja 34.Kss.K Ristijärvellä. Jääk.K Sotkamossa,jatkaa aamulla Ristijärvelle. I/KTR 14 marsilla Oravivaaraan, II/KTR 14 Kontiomäellä, III/KTR 14 Ristijärvellä. 18.Kev.It.Psto saapunut junakuljetuksella Kajaaniin.

21.9. illalla 15.Pr:n tilannetiedoitus:
- Vihollisen voimakkaat sillanpääasemat Ylikiimingissä ja Kiimingissä ja vahvojenjoukkoja, mm. panssareja, Haukiputaalla, jossa sillä rautatiesillan kohdalla luja sillanpääasema. Illalla kaksi pataljoonaa Pudasjärven ohi majoittuen Kiimingin ja Pudasjärven välille. Pudasjärven - Haukiputaan välillä joukkoja. Kuusamosta päin Pudasjärven ohi 312 erilaista autoa Ranualle päin. Vihollinen miehittänyt Iijoen suun pohjoisrannan.

18,20 Ylipäällikön käsky: PM:n Op.os. N:o 3069/Op.1/5d/sal.(Liite 1056)
- Ryhmä L:n komentajalle:
Ps.D:n ryhmityttyä Ryhmä L ryhtyy etenemiseen siten että
- Ps.D etenee Kuhoksesta Ylikiimingin kautta koilliseen ensi tavotteena Pudasjärvi, valmiina jatkamaan Siuruanjoki - Kuivajoki-vartta Kuivaniemeen internoidakseen Oulun pohjoispuolella olevat saksalaiset.
- Tähän liittyen on 15.Pr:n voimat suunnattava rannikkotietä pohjoiseen.
Sen johdosta, että väestön evakuointi kummallakin suunnalla on vielä täydessä käynnissä on tehtävä suoritettava siten, että evakuoitavan siviiliväestön turvallisuutta ei vaaranneta.
3.D:n keskitykset Ouluun alkaneet 21.9.

saapui II AKE:N käsky N:o 3385/III/2/19.9.44 sal. (Liite 1057):
- II AKE siirtyy Moskovan rauhan rajan taakse suunniteltuihin linjoihin.

saapui 6.D:n käsky N:o 1637/III/2/17.9.44/ sal. (Liite 1058):
- 6.D aloittaa osilla voimistaan etenemisen ensi tavotteena linja Kuumu - Tapanivaara - Kuppiaho. Eteneminen tältä linjalta jatkuu eri käskyllä, eivätkä joukot saa toistaiseksi ylittää demarkaatiolinjaa. Päävoimat valmistautuvat Kajaanin seuduilta etenemään joko Hyrynsalmen tai Puolangan suuntaan.

22.9. aamulla 15.Pr:n tilanneilmoitus:
- Saksalaiset kuljettaneet aamun kuluessa joukkoja (n.30k-autoa) ja muutamia pieniä tykkejä Kiimingin ohi Haukiputaan suuntaan.

6.DE:n sähke N:o 1642/223/1667/III/6.sal:
- Törmänmäen tienhaara Kiehimän - Puolangan tiellä viholliesta vapaa ja partiomme edenneet Hyrynsalmen - Suomussalmen tiellä 3 km:n päähän Haukiperän lossista tapaamatta saksalaisia tai venäläisiä. Tässä alkaa murrostettu ja miinoitettu alue. Silta hävitetty.
- II/JR 12:n ylikuljetus Hyrynsalmelle jatkuu. III/JR 12 ja rykmentin erillisyksiköt lähtevät aamulla etenemään tavoitteena Kyrön tienhaara JR 33 - patl.jatkaa etenemistä tavoitteena Valkin tienhaara. Er.P 16 etenemässä tavoitteena Latvajärvi Puolangan tiellä. Jääk.K lähtenytmarssille Sotkamosta Ristijärvelle. Vahv.I/JR 12:n eteneminen pysähtynyt Oravavaarassa, II/KTR 14:n ylikuljetus Kiehimässä alkanut. 18.Kev.It.Ptri siirtynyt Ristijärvelle.

aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2742:
- Ruotsin laivastoharjoitus jatkuu.

aamulla Laat.RPr:n tilanneilmoitus n:o 2246:
- Pohj.Laatokan vartioasemat poistettu klo 5.
- Meri P 3:n viimeinen raut.kuljetus lähtenyt Lahdenpohjasta klo

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1179:
- Vieraita lentoja 17, koneita 35.

22.9. 9,55 Palasi Presidentti-Ylipäällikkö Päämajaan, matkustettuaan junalla Helsingistä (Pasilasta) Otavaan ja sieltä autolla edelleen Mikkeliin. Helsingissä oli Presidentti-Ylipäällikkö 17.-18.9. vastaanottanut mm. ministerit von Bornin, Ramsayn ja Tannerin sekä 18.9. Päämajasta lentokoneella saapuneet kenraali Airon ja eversti Paasosen sekä johtanut Neuvostoliiton uhkavaatimuksen johdosta 19.9. klo 03,05 - 05,15 pidetyn Valtioneuvoston istunnon, jonka jälkeen Eduskunnalla oli istunto klo 06,00 - 20.9.44 klo 16,25 Presidentti-Ylipäällikkö vastaanotti Moskovasta lentoteitse palanneen Suomen rauhanvaltuuskunnan. Lisäksi Presidentti-Ylipäällikkö johti Valtioneuvoston 21.9. klo 12,00 ja klo 15,00 alkaneet istunnot, jolloin tapahtui pääministeri Hackzellin sairastumisesta johtunut hallituksen vaihdos.- Vielä oli Presidentti-Ylipäällikkö vastaanottanut samalla matkalla mm.kenraalit Kekoni, Martola, Valve ja Talvela.

Ylipäällikön käsky: PM:n Op.Os:N:o 3070/Op.1/5d./sal.(Liite 1059):
- Armeijan vetäydyttyä Moskovan rauhan rajan länsipuolelle käsken:
1. Välittömästi rajan läheisyyteen jätetään vahvat rajanvarmistusjoukot. Päävoimat vedetään Salpa-aseman etuasemaan, jotta aseman koko syvyyttä voidan käyttää hyväksi.
2. Reservikseni on irroitettava:
   - 3.Pr.alueelle Utti - Kouvola,
   - 19.Pr.Savonlinnan seuduille,
   - Rv.Pr.Joensuun seuduille:

Prikaatit jäävät yhtymien alaiseksi muuhun, paitsi operatiiviseen käyttöön nähden.
3. III AK:n puolustuslohkon sillä olevine joukkoineen alistan VI AK:n komentajalle.
4. III AKE siirtyy pohjoisessa olevien joukkojen johtoportaaksi Ouluun. Ak:n mukaan tulevista ak-joukoista käsken erikseen.

17,00 PM:n Op.os. N:o 1398/Op.3/IV c sal. (Liite 1060):
- Ulkomaalaisten ilma-alusten Suomen valtakunnan alueella suorittamista luvallisista lennoista annetaan ennakkoilmoitus seuraavasti:
1. Yhteysupseeri, ev.luutn. Ursin (puh.Helsinki 81881) ilmoittaa suoritettavat lennot mikäli mahdollista vähintäin 3 tuntia ennen ilma-aluksen valtakunnan rajan ylittämishetkeä tai lähtöä suomalaisesta lentotukikohdasta Iv.P 1:n komentopaikkaan puhelin: Helsinki 66455 tai Helsinki 57161/365.
2. Ilmavoimat huolehtivat ilmoitusten edelleen viestittämisestä lentoreitin varrella oleville iv.elimille, lento- ja it.yksiköille huomioiden myös kenttäarmeijan ja merivoimien vastaavat yksiköt.
3. Ilmoituksesta tulee käydä selville:
   - ilma-aluksen kansallisuus, tyyppi ja lukumäärä,
   - valtakunnan rajan ylittämispaikka, aika (Suomen aikaa) ja mahdollinen valomerkki- tai muu tunnus,
   - lentokorkeus,
   - lentoreitti,
   - laskeutumispaikka (-paikat) ja aika (Suomen aikaa).

17,00 PM:n Op.os. N:o 1397/Op.3/III a.sal.(Liite 1061):
- Ulkomaalaisten ilma-alusten suorittamien alueloukkausten torjumiseksi annetaan siksi kunnes toisin määrätään seuraavat ohjeet:

A. Ulkomaalaista ilma-alusta vastaan, jonka lennosta on annettu ennakkoilmoitus (iv-verkon välityksellä tai muulla tavoin) ei tulta saa avata.

B. Ilma-alusta vastaan, joka luvatta lentää Suomen alueella, on tuli avattava huomioonottaen seuraavaa:
- ennen tulenavausta on ilma-alukselle annettava varoitusmerkki, jona on kyllin suurella ennakolla ilma-aluksen eteen ammuttu valojuovasuihku tai kranaatin räjähdys ja tuli saadan avata vasta ellei ilma-alus ilmeisesti havaitsemansa merkin jälkeen käännny takaisin tai laskeudu.
- Tulta ei saa avata sellaista ilma-alusta vastaan, jota uhkaa vakava tai välitön vaara tai joka pyytää apua tiedoittaen siitä jollakin kansainvälisesti sovitulla merkillä.

C. Hyökkäystä suorittavia ilma-aluksia vastaan on tuli avattava ilman varoitusta.

22.9. 17,25 PM:n Op.os. N:o 3076/Op.1/5.d/sal.(Liite 1062):
6.D:n komentajalle:
1. Rj.Pr:n keskitys Kontiomäkeen on käynnissä. Prikaati tullaan aluksi suuntaamaan Suomussalmelle ja edelleen Kuusamoon.
2. 6.D jatkaa etenemistä siten, että
- JR 12:n päähosat jatkavat Suomussalmen eteläpuolitse Taivalkoskelle,
- div:n päävoimat jatkavat Pudasjärvelle saavutettuaan Puolangan.

illalla 6.D:n tilanneilmoitus:
- Partiomme saaneet kosketuksen Suomussalmen kirkonkylässä oleviin venäläisiin, jotka selittäneet ettei heidän osastojaan ole Suomussalmen kirkonkylän länsi-eikä eteläpuolella. Emajoen silta Haukiperästä läntéen räjäytetty ja kaakkoon vievä tie murrostettu noin 4 km:a lossilta. Ristijärven - Väyrylän välinen tie vahvasti miinoitettu ja murrostettu.
JR 12:n partiot edenneet Suomussalmelle. II/JR 12 majoittunut Pihlajaniemeen Hyrynjärven koillispuolelle. III/JR 12 ja rykmentin erilliset komppaniat sekä I/KTR 14 marssilla Kallionjärven Haapalan välillä ja majoittuvat Kyrön tienhaaran eteläpuolelle. 9.Tyk.K Lietekylän tienhaarassa, Er.P 16 ja 23.Tyk.K saapumassa Särkijärven maastoon. III/JR 33 majoittunut Ulvan kylään. III/KTR 14 ylittämässä Ristijärven lossia. JR 33-patl. majoittunut Halkin tienhaaran - Karhumäen maastoon. II/KTR 14 marssii n. klo 24 mennessä Kottilan kylään. Jääk.K/6.D majoittunut Ristijärven eteläpuolelle.

illalla 15.Pr:n tilanneilmoitus:
- Kiiminkijokilinja edelleenkin vihollisen vahvasti miehittämä. Varustelutyöt ja Kiimingin sillan miinoitustyöt jatkuvat. Liikenne Kuusamon ja Puolangan suunnista Pudasjärven kautta Ranuan suuntaan ja samoin Kiimingin ja Haukiputaan kautta pohjoiseen runsasta. Vaalassa ei vihollista. Otermassa edelleen vihollisen varmistusosasto.

illalla Laat.RPr:n tilanneilmoitus N:o 2247:
- Prikaati siirretty Moskovan rauhan rajan taakse, viimeinen kuljetus lähti klo 6,30 Lahdenpohjasta.

23.9. aamulla 6.D:n tilanneilmoitus:
- ~~Särkijärvistä~~järven - Väyrylän tiellä sekä Hyrynsalmen - Puolangan, Kypärävaaran - Hyrynsalmen ja Väyrylän - Puolangan teillä raivataan esteitä ja siltoja korjataan. II/JR 12 lähtenyt Pihlajaniemestä takaisin Hyrynsalmelle. Jääk.K/6.D marssii päivän aikana Ristijärveltä Hyrynsalmelle, jossa alistetaan 12:n komentajalle ja 34.Kss.K Ristijärveltä Uvon kylään. Huoltomuodostelmien ja divisioonan erillisten yksikköjen siirtoa Ristijärvelle jatketaan. Neuvottelut venäläisten kanssa Suomussalmella klo 13,00 alkaen.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1180:
- Vieraita lentoja 19, koneita 48.

illalla 6.D:n tilanneilmoitus:
- Suomussalmella venäläisten kanssa käydyissä neuvotteluissa sovittu että osasto Suurkari saa kulkea Kuumosta Suomussalmen kautta Haukiperän lossille. Kyrön tienhaaran ja Löytöjoen välillä Kyrön - Suomussalmen tiellä kolme siltaa rikottu ja tie kahdesta kohtaa murrostettu ja miinoitettu. Kyrön ja Rasin välillä 4 siltaa räjäytetty ja tie katkaistu viidestä kohtaa miinoituksilla ja murroksilla tai räjäytetty. Särkijärven ja Väyrylän välillä Ristijärven - Väyrylän tiellä 2 siltaa räjäytetty ja tie murrostettu yhdestä kohtaa. Halkin ja Heinäjoen välillä 2 siltaa räjäytetty ja tie murrostettu ja miinoitettu kolmesta kohtaa. Puhelinlinjat rikottu. II/JR 12 palaamassa Pihlajaniemestä Hyrynsalmelle, josta kääntyy Puolangan tielle. II/JR 12

(?) Kurton maastossa, partiot Rasin kylässä. I/KTR 14 marssilla

23.9. illalla Puolangan suuntaan. Jääk.K alistettu JR 12:lle Hyrynsalmella, josta etenemässä Kyrön kautta Suomussalmelle. JR 33:n partiot saavuttaneet Heinäjokilinjan. I/JR 33 siirtynyt Salmijärven maastoon.

illalla Ryhmä L:n tilanneilmoitus:
- Jonkin verran uusia joukkoja saapunut pohjoisesta Haukiputaalle. Varustelutyöt jatkuvat. Muuten Kiiminkijoki - linja ennallaan. Puolanka edelleen vih:n miehittämä, mutta huomattavia muodostelmia kulkenut yön kuluessa Puolangan suunnasta Pudasjärven kautta Ranuan suuntaan. Jonkin verran hevoskolonnia Kuusamon suunnasta Pudasjärven kautta Ranuan suuntaan.

PM:n Op.os. N:o 1408/Op.3/IIIa/sal. (Liite 1063):
- III AKE:n siirtyessä pohjoisessa olevien joukkojen johtoportaaksi alistetaan III AK:lle E/It.R 15 ja 151.It.Var.Os.

PM:n Op.os. N:o 3087/Op.1/5.d/sal. (Liite 1064):
- Ylipäällikön käskyn N:o 3070/Op.1/5.d/sal./22.9.44 kohta 3:n toteuttaminen siirretään Ylipäällikön käskystä myöhempään ajankohtaan.
- Pohjoisella III AK:n lohkolla toimivat joukot alistetaan 2.D:n komentajalle.

PM:n Op.os. N:o 3085/Op.1/1b/ sal. (Liite 1065):
- Välirauhansopimuksen 1.artiklan liitteen 4.kohdan täytäntöönpanosta käsketään:
  Yhtymät määrävät komennuskunnat, jotka suorittavat k.o. alueilta miina-, piikkilanka- ja muiden esteiden raivauksen mahdollisimman lyhyessä ajassa, kuitenkin korkeintaan 30 päivän kuluessa 19.9.44 klo 08,oo lukien.
  Komennuskuntien lähtö- ja työskentelyajoista yhtymät sopivat suoraan venäläisten kanssa.

24.9. aamulla 6.D:n tilanneilmoitus:
Partiomme saavuttaneet Puolangan eteläpuolella olevan tienhaaran sekä Hyrynsalmen että Kiehimän tien suunnassa. Jääk.K jatkaa etenemistään Vaajamäen maastosta Suomussalmelle päin.

aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2386:
- Someri luovutettu venäläisille.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1181:
- Vieraita lentoja 12, koneita 19.

illalla 6.D:n tilanneilmoitus:
- I/JR 12 lähtee 25.9., aamulla marssille Kuumosta Suomussalmelle. Os.Karjalainen edennyt Hyrynsalmelle, jossa liitetty takaisin rykmenttiinsä. Jääk.K saavuttanut Kurimon maaston Niskansekän lounaispuolella. III/JR 12 ja I/KTR 14 siirtyneet Rasin kylään ja II/JR 12 Hyrynsalmelta Kyrön tienhaaran pohjoispuolelle. Ristijärven Väyrylän tien suunnassa III/JR 33 siirtynyt Uvasta Väyrylän tienhaaran itäpuoliseen maastoon. Er.P 16 Särkijärveltä Neulalon maastoon. III/KTR 14 ja 16.Krh.K Uvasta Särkijärven maastoon ja Er.P 8 Ristijärveltä Iso-Uvaan. II/JR 33 siirtynyt Nalkista Heinäjoen eteläpuoliseen maastoon ja II/KTR 14Katilosta Nalkin maastoon.

illalla Ryhmä L:n tilanneilmoitus:
- Ylikiimingin suunnalla J.Pr.työntänyt varmistuksen Vepsänjokilinjalle klo 22,20. Kosketusta saksalaisiin ei ole ollut. Sanginjoen ja Vepsänjoen sillat räjäytetty. Kiimingin suunnalla 15.Pr.työntänyt varmistuksen Jäälinjärven tienhaaran maastoon. Kiiminkijoen silta klo 16,oo ehyt. Vahvasti saksalaisten miehittämä. Rantatien suunnalla 15.Pr.miehittänyt Haukiputaan klo 20,oo ja luonut sillanpääaseman klo 21,30 mennessä. Saksalaisten jälkivarmistusosasto klo 16,oo 9 km Haukiputaan kirkolta Iin suuntaan.

24.9. PM:n Op.os. N:o 3086/Op.1/5.d/sal.(Liite 1066):
- 3.D kuljetuksien päätyttyä JR 35 siirretään rautateitse divisioonansa yhteyteen. Purkamisasema Kaltimo.
- Siirron yksityiskohdista yhtymät sopivat keskenään.

saapui Kannaksen Joukkojen Komentajan käsky KaJoKE N:o 1649/op./5/23.9.44 sal. (Liite 1067):
- Ylipäällikön antaman uuden ohjeen mukaisesti muutos käskyyn N:o 1589/Op./5 sal./19.9.44. Välittömästi rajan läheisyyteen jätetään vahvat rajan varmistusjoukot. Päävoimat vedetään Salpa-aseman etuasemaan, jotta aseman koko syvyyttä voidaan käyttää hyväksi.

PM:n Op.os. N:o 3100/Op.1/1.b./sal. (Liite 1068):
- PM:n käsky N:o 3085/Op.1/1.b./sal./23.9.44 korjataan siten, että siinä määrätty enimmäisaikamäärä 30 päivää pitää olla 40 päivää.

saapui 15.Prikaatin käsky N:o 2354/III/24 b./19.9.44 sal.(Liite 1069):
1. Saksalaiset joukot ovat vetäytyneet Oulujoen pohjoispuolelle 14.9.44 klo 24,oo mennessä. Suomalaisten ja saksalaisten joukkojen välinen demarkatiolinja on Vaala (sillat ml.) - Oulujoki - Oulun kaupunkialue ml.
2. Prikaati pitää Oulujokilinjan sekä ottaa haltuunsa sillanpääasemat sen ylimenokohdissa. Puolustuksen painopiste Oulun suunnassa.

18,06 PM:n Op.os:n käsky n:o 3101/Op.1/5d./sal.:
- RPsto 16 jalMitt.Ptri alistetaan nykyisillä sijoituspaikoillaan III AK:n komentajalle, joka käskee niiden siirron rautateitse III AK:n uudelle lohkolle.

Ylipäällikön käsky n:o 3104/Op.1/5d/sal.:
- 1. Pohjois-Suomessa toimivat saksalaiset joukot ovat etummaisilla osillaan ylimalkaisella linjalla Kiiminkijoki - Yli-Kiiminki - Utajärvi - Puolanka- Suomussalmi. Niiden vetäytyminen pohjoiseen jatkuu. Vetäytyessään ovat saksalaiset hävittäneet sekä maantie- että rautatiesillat sekä murrostaneet tiet.
2. III AK:n (6.D, 3.D, Ps.D, 15.Pr. ja Rj.Pr. ym.) tehtävänä on Pohjois-Suomessa vielä olevien saksalaisten joukkojen internoiminen. Tätä varten ak.jatkaa etenemistään sen joukkojen nyt saavuttamalta linjalta ensimmäisenä tavoitteena Kemijoen saavuttaminen Rovaniemen ja Kemin välillä.

PM:n Järj.Os:n käsky 2846/Hep.sal.
- Kotiutettavien reserviläisten sodanjälkeisen työhönsijoittamisen valmistelua varten. Tarpeellisen pohjan luomiseksi tälle työlle suoritetaan puolustusvoimain toimesta yksityiskohtainen tiedustelu kunkin reserviläisen sodanjälkeisistä työnsaantimahdollisuuksista.

25.9. aamulla 6.D:n tilanneilmoitus: ilmoitus 6.D:n tilanteesta 24.9.44(?) klo 6,oo.
- JR 33 lähtenyt liikkeelle klo 7,oo Puolangan kautta Taivalkosken suuntaan tavoitteena Viiselä. Os.Suurkari lähtenyt liikkeelle Kuusamosta klo 4,oo.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1182:
- Vieraita lentoja,4, koneita 5.

25.9. Ryhmä L:n sähke N:o 37/25.9.44:
- Tilanteesta Iissä saatu seuraavat tiedot: Iijoen pohjoispuolen miehityksestä huolehtivat Art.Abt.82 ja Batl.Geb.Jg.Rgt. 139.Div.Gruppe K:lle alistettuna. Iijoen eteläpuolella huolehtii jälkivarmistuksesta SS-Autkl.Abt. 6.Div.Gruppe K:n esikunta edelleenkin Kuivaniemellä. Iissä oleva rautatiesilta sekä Yli-Iin Siurnan maantiesilta räjäytetään ilmoituksen mukaan aikaisintaan huomisaamuna klo 04. Iin ja Yli-Iin välillä ei viime vuorokauden kuluessa ole havaittu minkäänlaista saksalaisliikennettä. Pudasjärvellä on eilen aamupäivällä poistunut 7.Geb.Div:n esikunta Ranuan suuntaan. Pudasjärvellä on nyt vain divisioona (-n) jälkijoukkoja.

illalla 6.D:n tilanneilmoitus:
- JR 33 majoittunut Viiselän - Aittovaaran välille Puolangan - Taivalkosken tien varteen. Marssii huomenna Puolangan kautta Pudasjärven suuntaan. JR 12 (-I/JR 12) ja I/JR 14 Rasin - Hovin välillä Hyrynsalmen - Puolangan tien varrella. Er.P 16/6 majoittunut Hovin tienhaaraan eteläpuoliseen maastoon, II/KTR 14 Puolangan kirkon pohjoispuolelle ja III/KTR 14, 16.Krh.K sekä 34.Kss.K Heinäjoen eteläpuoliseen maastoon. Er.P 8 majoittuu yöksi Pääkön talon pohjoispuoliseen maastoon. I/JR 12 marsilla Kuusamosta Suomussalmelle. 3.Silta K purettu Ristijärvellä.

22,37 PM:n Op.Os. N:o 3128/Op.1/5.d/sal. (Liite 1070):
- 1. V AK valmistautuu irroittamaan 11.D:n ja siirtämään sen rautatiekuljetuksin Ouluun, jossa se alistetaan III AK:n komentajalle. Samanaikaisesti tullaan 3.Pr.alistamaan myös operatiivisessa suhteessa V AK:lle. Kuljetusten aloittaminen ja 3.Pr:n alistuksen voimaanastuminen käsketään erikseen.
2. 11.D:n kuljetusten alkaessa siirretään JR 30 Joensuuhun, jossa se alistetaan II AK:n komentajalle edelleen 7.D:aan ohjattavaksi.
3. JR 30:n saavuttua irroittaa II AK JR 8:n, joka kuljetetaan Ouluun 11.D:aan liitettäväksi.
4. Rv.Pr. valmistautuu siirrettäväksi eri käskyllä rautateitse Kouvolan seuduille, jonne jää Ylipäällikön reserviksi muuhun paitsi operatiiviseen käyttöön nähden V AK:lle alistettuna.

Yleisesikunnan päällikön käsky n:o 2862/Lkp/sal. v.1906 ja sitä ennen syntyneen päällystön, alipäällystön ja miehistön sekä v. 1926 syntyneiden kotiuttamisesta.
- Ylipäällikön käskystä on kotiutettava viipymättä ja viimeistään 5.10.1944 mennessä v. 1906 ja sitämennen syntynyt asevelvollisuutensa vakinaisessa palveluksessa suorittanut alipäällystö ja miehistö sekä v. 1926 syntyneet riippumätta siitä ovatko jo suorittaneet asevelvollisuutensa vakinaisessa palveluksessa vai ei. V. 1906 ja sitä ennen syntynyt päällystö kotiutetaan ainoastaan sikäli kuin ao. sotatoimiyhtymän (vast.) komentaja katsoo kotiuttamisen ao. upseerin tehtävään ja yleiseen päällystötilanteeseen nähden mahdolliseksi.

PM:n Järj.Os:n käsky n:o 3136/Järj.3/20a sal.
- Ylipäällikön tekemän päätöksen on puolustusvoimista Pohjois-Suomessa toimivia joukkoja lukuunottamatta heti lomautettava yht.400 traktorinkuljettajaa ja moottorinkäyttäjää kiireellisten syystöiden suorittamista varten toistaiseksi.

Yleisesikunnan päällikön käsky n:o 2858/Lkp.sal. aluejärjestölle kotiuttamisen valmistelua ja suoritusta varten:
- Puolustusvoimain kotiuttamista varten on aluejärjestön toimesta Kotijoukkojen esikunnan johdolla suoritettava sotaa edeltäneessä lkp.vaiheessa perustettujen yksiköiden perustamispaikoilla kaikki ne valmistelutyöt, jotka luovat edellytykset kenttäarmeijasta saapuvien yksiköiden nopealle kotiuttamiselle näiden yksiköiden entisillä perustamispaikoilla.
Kunkin sk.piirin alueella toimii kotiuttamisen johtaja sk.piirikomentajan alaisena.

26.9. aamulla 6.D:n tilanneilmoitus:
- JR 33 lähtenyt marssille tavoitteena Neulikko Puolangan - Pudasjärven tiellä ja I/JR 12 Kuumo - Suomussalmi tietä tavoitteena Suomussalmi. Er.P 16 ja 23. Tyk.K lähtevät n. klo 10,00 etenemään Taivalkosken tietä.

aamulla Ryhmä L:n tilanneilmoitus:
- Ylikiimingin suunnalla JPr:sta yksi pataljoona + yksi komppania Ps.JP:sta majoittunut Vepsänjoen eteläpuoliseen maastoon. Yksi komppania Sanginjoen eteläpuolella. Kiimingin suunnalla vahvistettu II/15.Pr. Jäälinjärven tienhaaran maastossa, varmistus työnnetty Kiiminkijoen tasalle. Kiiminkijoen silta edelleen saksalaisten miehittämä. I/15.Pr. siirtymässä rautatiekuljetuksin Muhoksesta Ouluun ja sieltä edelleen marssien Korvenkylään. IV/15.Pr. marssilla Kempeleestä Korvenkylään. Rantatien suunnalla Er.Os.Sau saavuttanut Haapalan tienhaaran maaston. Er.P 5 etenemässä Haukiputaan pohjoispuolella.

10,15 Ryhmä L:n tilanneilmoitus:
- Taistelutoiminnassa ei muutoksia. Tst.os.Haapalan pääosat Haukiputaalla. Muut jk.os:t saapuneet samoin edellisen ilmoituksen edellyttämiin tavoitteisiin.

Ryhmä L:n sanoma N:o 2948/39:
- Saksalaiset vielä Iissä, Kiimingissä ja Pudasjärvellä Ylikiimingissä. Iissä saksalaiset kaikesta päättäen poistumisaikeissa. Iin rautatiesilta vielä ehjänä, mutta Siurnan maantiesilta räjäytetty klo 08 tänä aamuna. Viestiyhteydet pohjoiseen ja koilliseen erittäin epävarmat.

9200:n sähke N:o 2956/42:
- Saksalaiset poistuneet Iistä, pohjoiseen suuntaan mennessään räjäyttivät Iistä pohjoiseen n. 5 km:n päässä olevan Koppelioja maantiesillan. Iin eteläpuolella oleva Liesojan rautatiesilta todettu myöskin hävitetyksi. Iin rautatiesilta tuhoutunut perustuksineen.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1183:
- Vieraita lentoja 2, koneita 2.

16,05 PM:n Op.osasto N:o 3145/Op.1/5.d/sal. (Liite 1071):
- 1. 3.Pr:n alistus V AK:lle astuu voimaan 26.9.44 klo 18,00.
  2. 11.D:n kuljetukset alkavat 27.9.44.
  3. Rv.Pr:n kuljetukset alkavat 30.9.44.

illalla 6.D:n tilanneilmoitus:
- Puolangan ja Askankylän välillä Pudasjärven tiellä korjattu liikennöitävään kuntoon 3 räjäytettyä siltaa sekä Viiselän ja Ylijoen välillä Taivalkosken tiellä 6 siltaa. JR 33 ja II/KTR 14 majoittuvat iltaan mennessä Hietalän tienhaaran maastoon Er.P 16 + 34.Kss.K majoittuneet Hovin tienhaaraan. I/JR 12 saapunut Suomussalmelle. 1.Sil.RK saapunut junakuljetuksella Ristijärvelle.

illalla Ryhmä L:n tilanneilmoitus:
- Joukkomme ovat ottaneet haltuunsa Iin (joen eteläpuolisen osan) klo 12,30. Saksalaiset räjäyttävät klo 11,45 Iin sillan sekä siviilitiedon mukaan Siuruan sillan Yli-Iissä. Tilanne Kiimingin ja Ylikiimingin suunnilla klo 18,00 seuraava:
- Kiimingissä yksi SS-komppania ja 6 kev.hyökkäysvaunua. Ylikiimingissä komppanian pienempi SS-varmistusjoukko. Kuumon, Soron lan korkeudella (n.11,5 km keskimmäisestä) Keskimmäinen - Ylikiiminki tien varella majoittuuneena arviolta yksi SS-komppania. Keskimmäisen tien haarass yksi SS-pataljoona (kevyitä hyökkäysvaunuja), Pg.Jg.Abt.55 ja Kampfgruppe Krenzerin (ent. Kampfgruppe West) komentopaikka. Vepsäjoen ja Sanginjoen sillat tiellä Ylikiiminki - Muhos räjäytetty. Samoin Kiiminkijoen lossi tiellä Ylikiiminki - Pudasjärvi. Kiiminkijoen silta kk:n kohdalla, Kiiminkijoen lossi Keskimmäinen - Ylikiiminkittiellä sekä samalla tiellä n. 1 km ennen Ylikiiminkiä sijaitseva silta ovat miinoitetut. Saksalaiset ilmoittaneet poistuvansa 29.9.44 mennessä Kiimingistä ja Ylikiimingistä sekä räjäyttävänsä sillat ja lossit ennen vetäytymistään. Tänään klo 18,30 havaittu Yli-Iissä Siurua - ja Iijokihaaran itäpuolella ainakin SS-ufkl. bt.6 Viestiyhteydet itään ovat edelkenkin poikki.

26.9. illalla Meriv:n tilanneilmoitus N:o 2391:
- Venäläiset miehittäneet Suursaaren.
Porkkala-Kallbåda tyhjennetty 25.9. illalla.

PM:n Op.osasto N:o 3147/Op.1/20a./sal. (Liite 1072):
- Rajan merkitsemistä, vartiointia ja varmistusta varten käsketään;

1. Välittömästi rajan länsi-tai kaakkoispuolelle sekä Porkkalan vuokra-alueen rajalle jätetään puolueeton vyöhyke, jonka leveys maastosta ja asutuksesta riippuen on ½ - 1 km. Tämän vyöhykkeen raja merkitään jatkuvalla, 5.lankaisella piikkilanka-aidalla. Teitten kohdalle asetetaan 2m:n korkuinen paalu, jossa taulu merkinnällä " Valtakunnan raja ____metriä". Tiet suljetaan puomilla sekä puolueettoman alueen että itse valtakunnan rajan kohdalla.
2. Puolueettomalta alueelta on siviiliasukkaiden poistuttava. Mikäli sadonkorjuuta tai muuta tärkeätä tehtävää varten siviiliväestöä on alueelle tilapäisesti päästettävä, on siihen saatava paikallisen joukko-osaston (vastaavan) komentajan lupa. Pidempiaikaisen luvan voi antaa divisioonan komentaja.
3. Sellaisille kohdille puolueettomalla vyöhykkeellä, joissa rajan valvohta on vaikeaa, on rakennettava miinakentät. Nämä on kuitenkin ympäröitävä piikkilanka-aidalla ja varustettava oman puoleiseen reunaan asetetuilla varoitustauluilla.
4. Neuvotteluvaiheen aikana saa valtakunnan rajan ylittää vain ak:n valtuuksilla varustettu neuvottelija seurueineen.
5. Puolueettoman alueen takana olevalla alueella (ja t arpeen mukaan puolueettomallakin alueella) on valmisteltava hävitystyöt. Hävityskohteita ei panosteta (paitsi jos niitä on puolueettomalla alueella), vaan räjähdysaineet varastoidaan välittömästi kohteen viereen.

PM:n Op.osasto N:o 3146/Op.1/6.a./sal. (Liite 1073):
- 1. Kannaksen joukkojen esikunta hajoitetaan, minkä jälkeen IV ja V AK tulevat toimimaan suoraan Ylipäällikön alaisina.
2. KaJoKE:n henkilöstöstä käskee Päämajan komento-osasto.

22,40 Lähti Presidentti-Ylipäällikkö Päämajastaan junalla Helsinkiin (Pasilaan).

27.9. aamulla 6.D:n tilanneilmoitus:
- I/JR 12 ylittänyt 26.9. klo 22,oo mennessä Haukiperän lossin. Marssitavoitteet: Er.P 16 ja Tyk.K Ylijoki - Puolangan - Taivalkosken tiellä, JR 33, II/KTR 14 ja 9.Tyk.K Seppälän tienhaara Puolangan - Pudasjärven tiellä, JR 12, I/KTR 14 ja Er.P 8 ja 34.Kss.K Hietalan tienhaara samalla tiellä sekä I/JR 12 Leväjoen - Emäjoen välinen maasto Haukiperän - Kyrön maantiellä 6.DE siirtyy klo 13,oo mennessä Kajaanista Puolangalle.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1184:
- Vieraita lentoja 5, koneita 11.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Ps.D Taist eluosasto H ottanut tänään klo 16,20 haltuunsa Iin ja etenee päävoimillaan Olhavan suuntaan ja osillaan Yli-Iin suuntaan. Jolosjoen pohjoispuolella yksi komppania sillanpääasemassa ja joen eteläpuolella yksi pataljoona (-komppania). Yksi pataljoona ylittämässä jokea Kiimingissä. Kaksi pataljoonaa marssilla Kiiminkiin. Kiiminki - Pudasjärvi tiellä saavutettu Vesala.
- 6.D: Divisioona edennyt osillaan (JR 33,II/KTR 14,Tyk.K) Puolangan - Pudasjärven tiellä Jaurakkajärven korkeudelle ja Puolanka - Yli-Näljängän tiellä (Er.P 16, 23.Tyk.K) Ylijoen (Näljängänjoen) korkeudelle. Suomussalmella yksi jääkärikomppania Haukiperän linjalla ja 1./JR 12 Korpelan maastossa.Rj.Pr kokonaisuudessaan Kontiomäen seuduilla, mistä lähtee huomenna etenemään Suomussalmen suuntaan. 3.DE saapunut tänään Ouluun.

27.9. Maj.K.E. Oljemark määrätty JR 15:n kom.vs:ksi.

28.9. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr:Pr:n pääosa Kontiomäellä, josta lähtivät etenemään klo 06,oo paitsi Er.P 16, joka pääsee liikkeelle vasta Ylijoen sillan valmistuttua n. klo 10. Puolanka - Ylinäljänkä tiellä rakennettu 5 puusiltaa. Puolanka - Pudasjärvi tiellä Kuorejoen, Polasjoen ja Korjujoen sillat räjäytetty. Ruuhikalusto paikalla. Eilen saatu kosketus saksalaisiin Juurakkajärven "J":n kohdalla. Kosketus jatkuva. Pudasjärvellä saksalainen osasto, kom. majuri Torr, vetäytymässä Siivikon tienhaaran suuntaan. Murroksia ja miinoituksia, joten eteneminen hidasta Sumpf-Batl. vetäytymässä Jongunjärvi - Pudasjärvi tietä. Kampf.Batl.Tod keskittymässä Korentojärven etelä- ja itäpuolella.
- 3.D: Div:n pääosat saapuneet ja majoittuneet alueelle Kello Oulunsuu.
- Ps.D: Tst.os.H etneee päävoimin Iin miehitettyään Olhavan suuntaan, pienemmillä osillaan Yli-Iin suuntaan. Vahv.15.Pr. saavuttanut kärkiosillaan Vesalan. Tst.os.Ojala pääosillaan Kiimingin eteläpuolella, varmistus ulottuu Huttulan tienhaaraan. Vahv.J Pr:n päävoimien etummaiset osat ovat 27.9.44 klo 24,oo mennessä saavuttaneet Nuorittajoen Säävälän lossin korkeudella. Lossi rikki, ylitys vaikeata kaluston puutteen vuoksi. JPr:n pienemmät osat (JP 5) 27.9.44 klo 24,oo mennessä etummaisilla osillaan Hetejärven maastossa, pääosat Harjun korkeudella. Jokikokon silta hävitetty. Ylimeno lautoilla ja veneillä. Mannilan tienhaara oli eilen klo 18,oo saksalaisten hallussa.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1185:
- Vieraita lentoja 5, koneita 6.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr: Rj.P 5 edelleen leiriytyneinä Kontiomäen seuduilla. Osa Rj.P 7:stä Suomussalmella, osa Hyrynjärven länsipuolella. Rj.P 8 ja Krh.K/Rj.Pr. marssilla Karppilan asemalle. 6.D: Saksalaiset vetäytyneet Korpijoen pohj.puolelle, missä asettuneet puolustukseen. Tiellä Puolanka- Taivalkoski tst.os. saavuttanut etuosillaan Ypykön tienhaaran. Tiellä Puolanka-Pudasjärvi tst.os. Kurenmaa (JR 33 + II/KTR 14+9.Tyk.K) saavuttanut Ruhhijärven. Haukiperän varmistus luovutettu Rj.Pr:lle, Tst.os. Suurkari (J/JR 12) siirtymässä Suomussalmelta Puolangan kirkonkylään. Saksalaiset räjäyttäneet Puolangan-Pudasjärven tiellä Korpijoen sillan ja Puolangan - Utajärven tiellä Myllylän, Lehtolan ja Lamminahon silbat.
- Ps.D: JP 3 Penumajärven itäpuolella taistelukosketuksessa saksalaisten kanssa. Saatu 4 haavoittunutta vankia ja sotasaaliiksi 1 auto ja moottoripyörä. Tst.os. Hautala (Er.P 5 ja Er.Os.Sau) saapunut Alhavajoelle, jonka yli johtava silta toistaiseksi ehyt ja jonka pohj.rannalle saksalaiset ovat asettuneet puolustukseen. Tiedustelumme todennut kaksi patl.sekä pst.-ja it.tykistöä.
- 3.D: Div:n jalkaväki saapunut majoitusalueelleen paitsi div:n tyk.komppaniat ja krh.komppania. Samoin tykistö saapunut paitsi I/KTR 16. Tänään saapui VP 31.

29.9. aamulla III AKE:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr: Er.JP 4marssilla Oikoåilaan, Er.JP 5 entisessä paikassa, Er.JP 8 + Krh.K/Er.J Pr.leiriytyneenä Kappilan asemalle. II/Er.JP 7 entisessä paikassa, I ja III/Er.JP 7 marssilla Kurimoon. Loppuosa valmistautuu marssille Kytämäen tienhaaraan. Tyk.K ja Kev.Psto 17 marssilla Hyrynjärven länsipuolelle.
- 6.D: Hypykän tienhaaran ja Leinosenvaaran välillä Taivalkosken tiellä saksalaiset räjäyttäneet kaksi siltaa ja rummun sekä murrostaneet ja miinoittaneet tien n. 500 m:n matkalla. Tavoitteet: Tst.os.Kuremaa Korentojärven tienhaara, otta haltuunsa eteläisiä teitä kiertäen Pudasjärven kirkonkylän. Tst. os.Sammalkorpi Kovua. Tst.os.Hauste etenee pitäen yhteyttä Kurenmaahan Ruuhijärvelle. Tst.os.Suurkari marssii Kyrön tienhaarasta Puolangan kirkonkylään. Klo 20,oo havaittiin saksalaisten varmistusosastojen vetäytyvän Korpijoelta. Komppanian vahvuinen oma sillanpääosasto työnnettiin välittömästi n. 5 km päässä olevaan tienhaaraan saakka. Matkalla kolme räjäytettyä siltaa ja viisi räjäyttämällä suoritettua tienkatkaisua. Tst. os.Kuremaa lähtenyt klo 04,30 liikkeelle. Puolangan tien ja Taivalkosken suunnista lienee saksalaisten varmistus siirtynyt Iijoelle.
- Ps.D: Olhavan suunnalla katkaistu miinoituksiin johtavat sähköjohdot.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1186:
- Vieraita lentoja 6, koneita 7.

10,15 Palasi Presidentti- Ylipäällikkö Päämajaan matkustettuaan junalla Helsingistä (Pasilasta) Otavaan ja sieltä edelleen autolla Mikkeliin mukanaan kenraali Heinrichs ja kenraaliluutnantti Airo. Helsingissä Presidentti-Ylipäällikkö oli johtanut Valtioneuvoston istunnon 27.9. ja vastaanottanut mm. kenraalit Walden ja O.Enckell, Heinrichs ja Kekoni sekä ent.presidentti Rydin ynnä everstiJ.Sv.Walldénin.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- 6.D: Tst.os. Sammalkorpi Korvuanjoella, Tst.os.Kuremaa Hirvaskoskella.
Ps.D: Tst.os. Hynninen tulitaistelussa Aittojärven itäpuolella Tst.os.Hautala ylittänyt Olhavajoen. Saksalaiset räjäyttäneet sillan.

PM:n Op.osasto N:o 3200/Op.1/23.b/sal. (Liite 1074):
- Joukkojemme uudestaan miehittämien alueiden väestön palauttamista Pohjois-Suomessa määrätään johtamaan PSuo.Ev.E, joka toimii Päämajan Is.komentajan alaisena vastaavin valtuuksin, mitkä sille evakuoinnin suoritusta varten PM:n käskyllä N:o 2857/Op.1/23.B/sal./7.9.44 on annettu.
luvan antamisesta palautuksen suoritukseen on käsketty PM:n käskyllä N:o 3126/Op.1/23.b/sal./25.9.44 ja antaa sen mukaan luvan siihen III AK:n komentaja.

PM:n Op.osasto N:O 780/Op.2/1.a/sal.(Liite 1075):
- Päämajan kirjelmään N:o 3147/Op.1/20.a/sal./26.9.44 tehdään seuraavat muutokset:
1. Määräys puolueettoman ½-1 km levyisen vyöhykkeen järjestämisestä Porkkalan vuokra-alueen rajalle kumotaan.
2. Vuokra-alueen raja merkitään jatkuvalla 5-lankaisella piikkilanka-aidalla. Tiet suljetaan puomilla vuokra-alueen rajan kohdalla. Sopivaan paikkaan tien varteen pystytetään 2 m:n korkuinen paalu, jossa taulu merkinnällä "Vuokra -alueen rajalle_____metriä".

saapui Ryhmä Laguksen käsky N:o 3/III/301/25.9.44 sal. (Liite 1076):
JPr. etenee viipymättä tietä Muhos - Ylikiiminki - Pudasjärvi ensi tavoitteena Vepsänjoki. 15.Pr. etenee viipymättä päävoimin tietä Oulu - Kiiminki - Pudasjärvi ensi tavoitteena Jäälinjärven tienhaaramaasto ja osin tietä Haukipudas - Kuivaniemi ensi tavoitteena Haapalan tienhaara. Ps.Pr. valmistautuu eri käskyllä etenemään tietä Oulu-Korvenkylä - Ylikiiminki

29.9. saapui Ryhmä Laguksen käsky N:o 4/III/301/26.9.44 sal. (Liite 1077):
- Vahv.15.Pr.etenee rannikkotien suunnassa olevilla osillaan tietä Haukipudas - Kuivaniemi ja saavuttaa 26.9. klo 24,oo mennessä Iijoen etelärannan.
- Päävoimat jäävät nykyisille sijoitusalueilleen.

annettiin III AKE:n op.osaston tiedoitus (Liite 1078):
- Myrskyn takia on käskyn toimeenpanoa siirretty toistaiseksi yhdellä vuorokaudella.

- Karttapiirros: III AK:n joukkojen tilanteesta 29.9.44 (Liite 1079).

21,21 PM:n op.os:n käsky n:o 3202/Op.1/5d/sal.:
- 10.Er.Pst.Os. ja 18.Tyk.K siirretään 2.D:n toimesta rautateitse Ouluun, missä ne alistetaan III AK:lle.

PM:n järj.Os:n käsky n:o 2894/Lkp.sal.:
- Os.H määrätään lakkautettavaksi pvm:llä 1.10.1944. Os.H:n henkilöstö ja materiaali luovutetaan Kotij.E:n käyttöön.
- PM:n Ttus.Osn toimesta on viipymättä lakkautettava kaikki Ttus.K:t ja erilliset Ttus.joukkueet sekä Ttus 3:n Kuopion tsto.

30.9. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
Ps.D: JP 5 klo 17,30 tulitaistelussa Ylikiimingin - Pudasjärven
- tiellä Aittojärven maastossa. JP 4 aloittanut klo 16,30 Iijoen ylimenon.
- 3.D: ottanut 29.9. rintamavastuun rantatien suunnassa. Kärki Nybyn korkeudella. Vahv. 15.Pr. alistetaan 3.D:lle.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1187:
- Vieraita lentoja 2, koneita 2.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Ps.D: JP 4 Rautalan tienhaaran maastossa. Internoinut 2 saks. ups. ja 66 au.ja miestä.
- 3.D: 1st.Os.Pennanen alistettu 3.D:lle.

saapui III AK:n hyökkäyssuunnitelma, III AKE:n Op.os:N:o 180/3333/III/3.b/ 30.9.44 sal. (Liite 1080): (Kartta 1:300000)
- 6.D etenee osillaan Taivalkoskelta Posion kautta Rovaniemelle, divisioonan pääosa Pudasjärveltä Rytinkijärven ja Siuruan kautta Ranualle. Vahvistettu 3.D (3.D + Vahv.15.Pr.) etenee osillaan Yli-Iin kautta Oijärvelle katkaisten tien Pudasjärvi-Kuivaniemi. Osillaan div.katkaisee maaston kautta edeten tien Oijärvi - Kuivaniemi jatken etenemistä rantamaantietä Simon suuntaan. Yöllä 30.9/1.10. toimeenpannaan jo edelliseksi yöksi valmisteltu, mutta merenkäynnin vuoksi peruutettu maihinnousu Tornion edustalle. Torniosta edetään Kemin suuntaan Kemin eteläpuolella olevien saksalaisten voimien saartamiseksi. Rj.Pr. etenee aluksi toisessa portaassa Taivalkosen ja Posion kautta Kemijärvelle, osillaan Kuusamoa kohti. Ps.D seuraa osillaan 6.D:aa, osillaan 3.D:aa.

Päämajoitusmestarin hyökkäyssuunnitelma saksalaisten joukkojen - internoimiseksi. Suunnitelma jakautuu kolmeen vaiheeseen.:
1. Rovaniemen eteläpuolella olevien meitä vastaan ryhmittyneiden vih.voimien saartamiseen operaatioilla, jotka suoritetaan
   a) RjPr:lla Taivalkosken - Posion suunnassa,
   b) 6.D:lla ja osalla Ps.D:aa Pudasjärven - Ranuan suunnassa,
   c) 3.D:lla, 15.Pr:lla ja osalla Ps.D:aa Kemin suunnassa.

Päämääränä on saartaa näissä suunnissa toimivat saksal.voimat paikallisilla sotatoimilla ja avata mahdollisuudet seuraavaa operaatiovaihetta varten.
2. Rovaniemen alueen valtaamiseen, joka on muodostunut vih:lle joukkojen käytön, johdon ja huollon kannalta erittäin keskei-

30.9. seksi ja tärkeäksi avainkohdaksi. Tämä vaihe on suoranaisena jatkona edelliselle ja osallistuvat siihen jo edellä luetellut joukot sillä erotuksella, että 11.D on tällöin myös jo käytettävissä ja päätös sen käytöstä jäänriippuvaksi ensimmäisen oper. vaiheen kehityksestä. Osa voimista on tällöin käytettävä Tornion valtaamiseen.
2. Operaation jatkamiseen Rovaniemi - Sodankylä, Rovaniemi - Kittilä ja Tornio - Kolari suunnissa.
4. Heti 11.D:n kuljetusten päätyttyä on tarkoitus keskittää Pohjois-Suomeen vielä 2 sotatoimiyhtymää.

1.10. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- 6.D saavuttanut Pudasjärven tienhaaran. Jatkaa pääosin Posion suuntaan.
- 3.D: Vahv. JR 11 siirretty yöllä meritse Tornioon.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1188:
- Vieraita lentoja 1, koneita 2.

illalla III AK:n tilannetiedoitus:
- 15.Pr: I ja III P ylittämässä Iijokea.
- 3.D: JR 11:n päävoimat Näätsaaren pohjoispäässä. Vahv. III/JR 11 marssilla tietä Tornio - Kemi tavoitteena Kemijoen sillat. JR 53 kuormattavana merikuljetusta varten. Toppilassa, tavoitteena Tornio.
Os.Pennanen Kemin pohjoispuolella, pääosat Pajusaaressa.

illalla III AK:n lisätilannetiedoitus:
- Os.Pennanen ilmoittaa: 1.10. klo 2.30 valtasivat joukkoni lyhyen tulitaistelun jälkeen Ajossaaren ja sinne johtavan kääntösillan ehyenä.
Halsti ilmoittaa: Saks:ia vielä Tornion aseman taloryhmässä. Karjapohjolan taloryhmä otettiin hyökkäyksellä klo 15,45. Ramuan maantiesilta meikäläisillä, rautatiesillan länsipäässä meikäläiset. Saksalaiset halusivat aselepoa. Vastasin vaativani antautumista tai taistelun jatkamista.

illalla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 2401:
- Suursaaren luovutus suoritettu loppuun.

19,15 PM:n Op.osasto N:o 3239/Op.1/5.d/sal./(Liite 1081):
1. 15.D valmistautuu junakuljetuksin siirrettäväksi Ouluun, jonne saavuttuaan se alistetaan III AK:n komentajalle. Kuljetukset aloitetaan 3.10.44.
2. 2.D ottaa vastaan myöskin 15.D:n aikaisemman lohkon, jossa sillä varmistustehtävä. Divisioona pysyy edelleen suoraan Päämajan alaisena.

saapui III AK:n käsky III AKE N:o 3307/III/3b/29.9.44 sal. (Liite 1082):
- Pohjanlahden rannikkoalue alistetaan 3. D:n komentajalle. Kemissä oleva Os.Pennanen on suoraan ak:n komentajan alainen. Vahvistettu 15.Pr.alistetaan 3.D:n komentajalle.

saapui III AK:n käsky III AKE N:o 3297/III/3b/ 29.9.44 sal.(Liite 1083):
- Vahv.JR 11 siirretään 29.9.44 laivakuljetuksella Kemiin, jossa alistetaan eversti Pennaselle. Er.P 13 siirretään laivakuljetuksella Röyttään, tehtävänä Tornion kaupungin ja siltojen suojaaminen sekä alueella olevien saksalaisten internoiminen.

2.10. III AK:n len.san.:
- Ps.D: Pudasjärvellä 30.9. illalla käydyssä taistelussa JP 4:n tappiot 3 kaat. ja 3 haav.
- 15.Pr: Tst.os.Ojala kokonaisuudessaan Olhavan eteläpuolisessa maastossa.
- 3.D: JR 11 taistelussa Torniossa. JR 53:n kuormaus myöhästynyt myrskyn takia ja lähtee rykm. ensi pimeän aikana Torniosta. Torniossa asema ja asemaharjanne vallattu. Joukkomme etenevät pohjoiseen saavuttaakseen sillanpään. Ala-Ranuan siltaa puolustavat saksalaiset saarrettu. Yhteys Tornion saareen saavutettu. Vankeja yli 100. Saksalaiset julistaneet Kemin sotatilaan ja kieltäneet väestöltä ampumisen uhalla ulkonaliikkumisen klo 18,oo - 08,oo välisenä aikana, Muutamia kaupungin johtohenkilöitä pidätetty ja viety pohjoiseen. Karihaara, Veitsiluoto ja Ajos Os.Pennasen käsissä.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1189:
- Vieratia lentoja 3, koneita 5.

PM:n Op.osasto N:o 1450/Op.3/III a/sal. (Liite 1084):
1. V AK:sta irroitetaan 2 kevyttä it.patteria.
2. II AK:sta irroitetaan 1 kevyt it.patteri.
3. IV AK:sta irroitetaan Rask.It.Psto 2.
4. Edellämainitut yksiköt siirretään viipymättä Ouluun ja alistetaan III AK:lle.

III AK:n käsky III AKE N:o 156/3375/III/3 b./2.10.44/sal. (Liite 1085) :
- Os.Lagus (Ps.D + 6.D) jatkaa etenemistään tavoitteena Rovaniemi 6.D alistetaan 2.10.44 Ps.D:n komentajalle.

illalla III AKE:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr: Alajärven tienhaaraan saapunut päivän kuluessa kaksi venäl.upseeripartiota tiedustelemassa tiellä, joka kulkee Juntusrannan kautta Kiantajärven länsipuolitse. Rj.P 4 saavuttanut Vääkiö maaston klo 17,40. Rj.P 5:n päähosat saavuttaneet Joukion kylän klo 17,30. Yksi komppania kuljetettu autoilla Taivalkoskelle, josta jatkaa marssiaan. 2/Rj.P 7 saavuttanut Kurttijärven korkeuden klo 18,oo. Loput Rj.P 7:stä marssineet Hyttilään, jossa ovat klo 17,oo. Rj.P 8 edelleen varmistustehtävissä Niskaselkä maastossa. Kev.Psto 17 Vääkiön et.puolisessa maastossa.
- 6.D: Taisteluosasto Sammalkorpi Kostonlammella, etuosat Lonkusan välitalossa. Tst.os.Kuremaan päähosat ylittämässä Pärjänjokea, etuosat Rytingissä. Tst.os. Hauste Kivarijärven eteläpuolisessa maastossa. Tst.os. Norvio Kuuhijärvestä 2 km pohjoiseen. Tst.os. Suurkari Jaurakkajärvi- Vesala maastossa. II/KTR 14 ylittämässä Iijokea. I/KTR 14 Iijoen eteläpuolella. III/KTR 14 Neulikko maastossa.
- Ps.D: Tst.os. Hynninen (JP 2, 3 ja 4.) JP 2 marssilla Petäjärvelle saavuttanut Koivu-ahon maaston. JP 3 saavuttanut Loitalan maaston ja jatkaa marssia. JP 4 marssi JP 3:n jäljessä JP 5 Rytinki maastossa. Rask.Psto 14 Kurenalus maastossa.
- 15.Pr.: Tst.os. Mure (kaksi kompp./Os.Sau) saavuttanut Ruohoian tienhaaran ja jatkaa etenemistä. Tst.partio Os.Sau:sta räjäytti klo 05,40 Hyryn kansakoulun sillan. Er.P 5 vaihtamassa I/15.Pr:n osien kanssa Harjulan suunnassa. Os.Teira marssilla Haukiputaan - Pohjois Iin tietä, III/KTR 7 ylittämässä Iijoen. II/KTR 7 odottamassa ylimenoa.
- 3.D: Taistelut Ronion itä- ja pohj.puolella jatkuvat kiivaina. Ranuan sillan itäpäässä ollut tukikohta vallattu. Hyökkäys Kylmäjoen siltojen valtaamiseksi aloitettu. Tukikohta on etukäteen saatu siltojen itäpuolella. Alavojakkalan tienhaarassa kosketus kaivautuneisiin saksalaisiin, joilla mm.pst.tykkejä. Saks.tuoneet Kemin ympäristöön joukkoja, joilla runsaasti tykistöä, ps.vaunuja, jalkaväkeä sekä raskaita aseita. Os Pennanen pitää entiset asemansa. Torniossa saatu sotasaalista, joukossa raskas itpstri. 3.D:n komentoporras sekä osia JR 53:a noussut maihin, loput JR 53:sta matkalla.

Everstiluutn. K. A. Laaksonen määrätty JR 15:n kom.vs:ksi.

3.10. aamulla III AKE:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr: Pataljoonat marssilla uusiin tavoitteisiin lukuunottamatta Rj.P 8:aa, joka varmistustehtävässä Niskaselkä maastossa.
- 6.D: Osasto Sammalkorpi: Alkuosa Sirviölampi maastossa, saksalaiset tulittavat kärkeä. Osasto Kurenmaa saavuttanut pääosillaan Rytinki maaston, jatkaa etenemistään Ranuan suuntaan Osasto Hauste edelleen Kivarinjärven eteläpuolisessa maastossa. Osasto Norvio (Er.P 8) marssilla tavoitteena Sotkajärven pohj.puolella oleva tienhaara. Osasto Suurkari marssilla Puolanka- Taivalkoski tietä Ruuhijärven maastoon. I-II/KTR 14 marssilla Nivala tienhaara maastoon. III/KTR 14 edelleen Neulikossa.
- Ps.D: Tst.os.Hynninen (JP 3,4,5, osa I/Ps.Pr.): JP 5 saavuttanut Petäjäjärven tienhaaran eteläpuolisen maaston, vastassa saksalaiset lossin pohj.rannalla. JP 3 koukkaa Luiminkajärven länsipuolitse tehtävänä katkaista tie Ranua - Kuhajärvi. JP 2 Petäjäjärven tienhaaran eteläpuolisessa maastossa. Rask. Psto 14 marssilla Ritva pohj.puoliseen maastoon. Kaikki sillat ja suurin osa rummuista räjäytetty teillä Pudasjärvi - Ritva - Ranua sekä Pudasjärvi - Rytinki - Ranua.
- 15.Pr: Vqhv.I/15.Pr. on klo 17,oo vaihtanut Er.P 5:n kanssa Karjulan suunnalla. Osasto Teira(II/15.Pr. ja IV/15.Pr.) ylittänyt pääosillaan Iijoen. Klo 24,oo lähti sissiosasto Alakulppi/Os.Sau liikkeelle tehtävänä tuhota Simajoen yli johtavan sillan (Alakärppä) sekä häiritä liikennettä tiellä Simo - Ranua. III/KTR 7 ylittänyt klo 04,1o Iijoen. II/KTR7 aloittamassa ylimenoa. Klo 02,oo lähtien on jatkuvasti kuulunut voimakkaita räjähdyksiä Kuivaniemen suunnalta.
- 3.D: Kemin suunnalla saksalaisten vastarinta voimistunut, on esiintynyt panssareita ranta - ja rautatien suunnissa, myös tykistö ollut toiminnassa. Yläjoen sillat vallattu ja eteneminen jatkuu. Hyökkäys Ala-Vojakkalassa olevia saksalaisia vastaan käynnissä. Päivän kuluessa heikkoja saksalaisten yrityksiä tunkeutua Ajossaareen ja Veitsiluotoon. Yritykset torjuttu. Tornion kaupunki puhdistettu ja hallussamme lukuunottamatta kahta vastarintapesäkettä. Vankeja otettu n.150.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 119o:
- Vieraita lentoja 9, koneita 9.
- Omia lentoja 5, koneita 41. Klo 15,30 6 konetta pommitti eri kohteita Kemin ja Rovaniemen välillä. Rata katkaistu kahdesta kohti. Täysosumia autoihin. Klo 14,50 - 18,35 30 konetta pommitti auto- ja ajoneuvokolonnia sekä ryhmityksiä Ranua - Rovaniemi suunnassa. Ainakin 10 autoa tuhottu.
- 1 oma kone kateissa.

PM:n Op.osasto N:o 3275/Op.1/23.b/sal. (Liite 1086):
- Päämajan käskyllä N:o 3056/Op.1/23.b/sal./2o.9.44 määrättyihin kuntiin saadaan väestö kokonaisuudessaan palauttaa. Sama koskee myöskin Ilomantsin kunnan Moskovan rauhan rajan länsipuolella olevaa evakuoitua osaa.

PM:n Op.osasto N:o 3277/Op.1/8.c/sal. (Liite 1087):
1. Rajan vartiointi valtakunnan rajan välittömästi länsi- ja luoteispuolella siirtyy 20.10.44 alkaen pääasiassa rajavartiojoukoille. Rajavartiojoukot jäävät joka suhteessa asianomaisen sotatoimiyhtymän komentajan alaiseksi. Rajavartiojoukkojen ryhmityttyä paikoilleen on yhtymän komentajan harkinnan mukaan kaikki muut kenttäarmeijan joukot vedettävä pois rajan välittömästä läheisyydestä.
2. Rajan vartiointiin käytettävät yhtymät seuraavat rajavartiojoukot:
   V AK Rj.P 1:n (paitsi yksi kompp.),jonka II AK siirtää rautateitse Kouvolaan, jossa se alistetaan V AK:n komentajalle edelleen ohjattavaksi.
   IV AK yhden kompp:n Rj.P 1:stä, jonka II AK siirtää rautateitse Lappeenrantaan, missä se alistetaan IV AK:n komentajalle edelleen ohjattavaksi.
   2.D yhden komppanian Rj.P 2:sta.
   VI AK Rj.P 2:n (paitsi yksi kompp.), joka alistetaan VI AK:n komentajalle ja jonka siirtymisestä VI AK:n alueelle VI AK ja 2.D sopivat keskenään.

3.10. II AK Rj.P 3:n
14.D Rj.P 6:n

2. Rajan vartiointi on pyrittävä järjestämään mahdollisimman paljon noudatten välirauhanaikaista rajan vartioinnin järjestelyä, josta peitepiirros yhtymille lähetetään erikseen.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Ryhmä Lagus: JP 3 koukkasi Luiminkajärven länsipuolitse ja saavutti Ranuan tien 2.10. klo 17,15 sekä valtasi tietä muutamia km:jä. Patr:ien loputtua oli patl. pakotettu vetäytymään ja on se nyt puolustuksessa. JP 4 lähtenyt paikalle vahvistukseksi. JP 5 suorittanut neljästi Petäjäjärven salmen ylitysyrityksen, mutta yritykset eivät onnistuneet, Saksalaiset lujassa puolustuksessa Petäjäsalmen pohjoisrannalla.
- 15.Pr: Klo 9,30 vallattiin Kuivaniemi ja klo 13,50 saavutti kärki Simojoen. Simojoen länsirannalla puolustuksessa saks. patl. I/15.Pr. etenee maantien suunnassa, III/15.Pr. ylittää Simojoen rantatien pohjoispuolelta patl:n päähosien pyrkiessä saks:n selustaan.
- 3.D: Tornio-Kemi suunnassa hyökkäyksemme pysähtynyt aamulla Pörhö - Laivajärvi linjalle vih:n voimistuvan vastarinnan takia. Ap:llä vih:n hyökkäsi tykistön ja psv:jen tukemana rantatien suunnassa, mutta lyötiin takaisin. Tornion pohjoispuolella hyökkäyksemme edistynyt Alavojakkalan maastoon, jossa käydään kiivaita taisteluita.Lisävahvistuksia saapumassa saksalaisille. JR 53 Torniossa.
- 11.D Oulun eteläpuolella. 1 patl. kuljetettu Tornioon. Varsinainen div:n kuljetus alkaa 4.10.

23,37 Lähti Presidentti-Ylipäällikkö Päämajasta junallaan Helsinkiin (Pasilaan), mukanaan kenraaliluutnantti Siilasvuo.

4.10. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Ryhmä Lagus: N.rykm.vahv. vih. vetäytynyt 3.10. klo 6,00 Petäjäsalmelta Ranuan suuntaan.
- 15.Pr: Vian tienristeys Simolassa saavutettu klo 2,00. Eteneminen Kemin suuntaan jatkuu.
- 3.D: Tornion suunnassa taistelut jatkuvat kiivaina. Oma hyökkäys toistaiseksi pysähdyksissä. Vih:n vastahyökkäys Kemin suunnasta. Klo 17,15 Stuka hyökkäys Röyttään. Aikomus jatkaa hyökkäystä painopiste Kemin suunnassa.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1191:
- Vieraat lennot: 4 lentoa, 16 konetta.
- Saksalaisten lentotoiminta: 3 lentoa, 15 konetta. 2 konetta tulitti joukkojamme Parpalan luona. Klo 17,15 Stuka-hyökkäys Röyttään, jossa tappioita.
- Omia lentoja 5, koneita 30.
- 2 ilmataistelua, alas 2 saksalaista JU-87-konetta.
- Saksalaisten tappiot 2 konetta.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr:n eteneminen sujunut taistelutta. Os.Lagus saavutti Ranuan salmen 3.10. klo 15,00. Voimakas vihollinen vastarannalla, mm. 2 ptria ja 2 pst.tykkiä. Posion suunnalla vihollinen puolustusasemissa Kellinselän pohjoisrannalla. Huoltovaikeudet hidastaneet omaa etenemistä. 15.Pr:n osat työntäneet moottoroidun vihollisen pitäjän rajalle Maksniemen seudulle. Tiehävitykset vaikeuttavat suuresti etenemistä ja huoltoa. 3.D:n kaistalla Kemin edustalla vihollinen yrittänyt edetä heikoin voimin Ajossaareen. 3.10. yritys torjuttiin. Etenkin Rovaniemen suunnilta tuomiensa vahvistusten avulla (mm. yöllä n. 200 autoa, panssareita ja rask.tykistöä) vihollisen hyökkäykset pohjoisesta ja idästä pakoittivat joukkomme vetäytymään Tornion itäpuolelle 3,5 km:n päähän kaupungista. Tarkta tykistötuli kohdistunut Röytän satamaan, estäen sammutus-

4.10. illalla työt. Tuli voimistumassa.
- 1./Rj.P 5 Kostonjoella, jossa 70 m silta tuhottuna. Rj.P 5:n pääosat Syrjälän maastossa. Rj.P 7:n pääosat Iijoen sillan etelläpuolella. Rj.P 8:n pääosat Löytövaarassa, kompp./Rj.P8 Niskaselän maastossa. I/JR 12 Jatkolan maastossa. Er.P 8 tietöissä Vuuhijärven - Nivalan (it.) tiellä. JR 33 Kelan maastossa. JP 3 ja I/Ps.Pr. Ranuan kirkonkylässä. JP 5 vaihtanut edestä JP 3:n. JP 2 ja JP 4 Järvenpään tienhaarassa. I ja III/15.Pr. Maksniemen pitäjänrajan tasalla. E/15.Pr. Kuivaniemessä. II ja IV/15.Pr. Harjula- Halttu maastossa tietöissä. JR 11:n pääosat Tornion itäpuolella, JR 53:n pääosat pohjoispuolella, III/JR 50 Torniossa, Loput 11.D:aa saapunut Kempeleen - Limingan maastoon.
- Tykistö: Kev.Psto 17 Ylinäljänkä tienhaara maastossa, I/KTR 14 Ojala maastossa, II/KTR 14 Jatkola maastossa, III/KTR 14 Neulikko maastossa, Rask.Psto 14 Pudasjärvi länsipuolisessa maastossa, III/KTR 16 Patoniemen maastossa, II/KTR 16 Raappana maastossa, I/KTR 16 Oulujoki maastsossa, III/KTR 7 Myllykangas maastossa, II/KTR 7 Nyby maastossa, I/KTR 4 Väärälä talon maastossa, II/KTR 4 Pekuri talon maastossa, III/KTR 4 Parviainen talon maastossa, Rask.Psto 16 Kaurinoja maastossa, Rask.Psto 30 Kaurinoja etel. maastossa.
- Stukahyökkäyksiä aamulla ja päivällä purkamisia vastaan Röytässä. S/S "Bore IX":ään täysosuma keskiosaan ja voimakas tulipalo. S/S "Mainingin" höyrypannu räjähti. Laivat tuhoutuivat, tappiot yht. 40-50 miestä, lähes 200 hevosta ja ajoneuvoa, it.kalustoa sekä 120 tonnia a.ja e.tarvikkeita. Sääsuhteet estivät oman lentotoiminnan.
- Etenemistä ja tienkorjauksia jatketaan. 15.Pr. yrittää vallata Kemin yöllä 4./5.10. ja saada yhteyden Os.Pennaseen. Muodostetaan Ryhmä Pajari, joukot 3.D ja 11.D, jonka kuljetuksia jatketaan samoin kuin 3.D:n tykistön. Saapuvat tykkiveneet suojaavat omia aluksia ja tilanteen salliessa osallistuvat maataisteluun. Ilmapommitukset kohdistetaan Tornioon ja Kemiin johtaville teille ja osittainen hävittäjäsuoja annetaan vesitiekuljetuksille. Saksalaisia vankeja tähän mennessä n. 150 + Torniosta vielä evakuoimattomat. Omat tappiot tähän mennessä kaatuneita 5 + 5 + 20, haavoittuneita 16 + 34 + 127.
- Venäläiset ilmoittivat tiedustelevansa Kiantajärven länsipuoliset tiet.

20,30 PM:n Op.osasto N:o 1476/Op.3/III.a.sal.(Liite 1088):
1. Seuraavat it.yksiköiden siirrot on toimeenpantava viipymättä:
- II AK:sta 28.Kev.It.Ptri
- V AK:sta 53.Kev.It.Ptri
- 2.D:sta 3.Kev.It.Ptri
- VI AK:sta E/Kev.It.Ptri 19, 35.Kev.It.Ptri ja 36.Kev.It.Ptri.

2. Edellämainitut yksiköt (pl.35.ja 36.Kev.It.Ptri) siirretään Ouluun, jossa ne alistetaan III AK:lle.
3. 35. ja 36. Kev.It.Ptrit alistetaan V AK:lle. Siirrosta sopivat yhtymät keskenään.

saapui III AK:n toiminta suunnitelma III AKE N:o 3387/III/3B/ sal./ 2.10.44 (Liite 1089):
- Armeijakunta saartaa Kemin kaakkoispuolella olevat saksalaiset avaa Kemijoen ylimenopaikat takaapäin ja jatkaa Rovaniemen ja Ylitornion suuntiin. Rajajääkäriprikaati etenee stunnassa Suomussalmi - Taivalkoski - Posio Kemijärvi sekä osillaan suunnassa Suomussalmi - Kuusamo - Mäkräjärvi sitä mukaan kuin venäläiset joukot vetäytyvät 1940 rajan taakse. Os.Lagus (Ps.D ja 6.D) etenee Pudasjärveltä Rovaniemelle. Vahv.15.Pr. hyökkää rantatien suunnassa Kemiin.
- 3.D suunnataan päävoimin Torniosta Kemijokea kohti ja sen länsipuolitse Rovaniemelle. 11.D siirretään meritse Tornioon, josta jatkaa Tornionjoen vartta pohjoiseen. 15.D, joka kuormaa Etelä-Suomessa 3.10. alkaen siirretään myöhemmin Oulusta todennäköisesti meritse Kemiin tai Tornioon.

Päämajoitusmestarin jatkosuunnitelma Pohjois-Suomessa olevien saksalaisten voimien internoimiseksi:
- Tornion kaappauksen onnistuminen ehkä jo tässä vaiheessa avaa mahdollisuuksia aikaisemman suunnitelman kehittämiseksi. Saksalaisten on vetäytyessään käytettävä kahta tienristeystä:

4.10. Muonio ja Ivalo. Koko ratkaisun ydin on näiden paikkojen haltuunotto.
- Muonion valtaus edellyttää, että suomalaiset kehittäisivät operaatioitaan mahdollisimman nopeasti Torniosta Muonioon johtavaa tietä pitkin tavoitteena Muonio. Voimat: 3.D (jo sillanpääasemassa), 11.D (kuljetetaan laivoilla Tornioon), 15.D ja 19.Pr. (rautatienkuljetuksin).
Kun sensijaan Ivalon haltuunotto ei suomalaisten toimesta ole toteutettavissa esitetään, että NL ottaa tämän osatehtävän kokonaisoperaatiosta suorittaakseen.

5.10. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr:n eteneminen taistelutta jatkuu. 6.D:n samoin. Ps.D:sta yhteys eteen tilapäisesti poikki. 15.Pr. ei ole päässyt etenemään Maksniemen rajalinjan tasalta. Vihollisasemien tiedustelu käynnissä. Katkenneen tien johdostahuoltovaikeuksia. Meritse alkoi yöllä 11.D:n kom.portaan, JR 50 (-III P), 21,Krh.K:n, I/KTR 16:n ym.kuljetus Tornioon.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1192:
- Vieraita lentoja 5, koneita 6.
- Ap:llä ja päivällä Stuka-hyökkäyksiä purkauksia vastaan Röytässä. S/S Bore IX saanut keskiosaansa täysosuman ja syttynyt tuleen, S/s Mainingissa räjähti hyörykattila. Molemmat alukset tuhoutuivat. Tappiot 50 miestä. 200 hevosta ja ajoneuvoa, it.aseita, n. 120 tonnia a.-ja e.tarvikkeita ym.

15,24 PM:n Op.osasto N:o 3322/Op.1/5.d/sal. (Liite 109o):
- Operatiivinen väliraja 14.D:n ja III AK:n määrätään kulkemaan seuraavasti: Sotkamon kirkonkylä (III AK:lle ml.)- Vuosanganjärvi - Kuusamo (14.D:lle ml.) - Niskajärvi.

saapui III AK:n käsky 3.D:n komentajalle III AKE N:o 3327/III/3b./sal./ 30.9.44 (Liite 1091):
- Tannilan tienhaara on viipymättä miehitettävä ja pidettävä ps.lähitorjunta-aseilla vahvistetuilla joukoilla.

saapui III AK:n käsky III AKE N:o 3334/III/3.b/sal./30.9.44 (Liite 109
- Suomen Marsalkan nimenomaisesta käskystä on etenemistä jatkettava erittäin termokkaasti ja kiertoliikkeillä pyrittävä saamaan vankeja sekä tuhomaan tai ottamaan saaliiksi kalustoa.
- Tavoitteet: Rj.Pr. Taivalkosken kautta Posioon, 6.D Taivalkoskelta Posion kautta Autinkylään ja Pudasjärveltä Rytinkijärven kautta Järvenpään tienhaaraan (Ranuan kirkolta 20 km kaakkoon Ps.D Pudasjärven - Ranuan tietä Nuuppaan tienhaaraan (15 km Ranuan luoteispuolella).- Vahv. 3.D valtaa Tannilan ja katkaisee tien Oijärvi - Kuivaniemi jatkaen ensi tavoitteena Kemin sillat. Yksi rykmentti siirrettävä meritse Tronioon osallistumaan Kemin suunnalla olevien Saksalaisten saartamiseen.- Os.Pennanen Kemissä alistetaan 3.D:lle.

saapui III AK:n käsky III AKE N:o 3354/III/3b.sal/ 1.10.44(Liite 1093):
- 3.D:n komentaja siirtyy Tornioon ryhtyen henkilökohtaisesti johtamaan operaatioita Tornion- Kemin suunnalla. Oulu - Kuivaniemi suunnassa toimivat 3.D:n osat alistetaan eversti Kuistiolle, joka on suoraan ak:n alainen.

saapui III AK:n käsky 11.D:n komentajalle, III AKE N:o 3331/III/3b./sal 30.9.44 (Liite 1094):
- 11.D määrätään ak:n reserviksi, sijoituspaikkana alue Liminka-Kempele - Oulunsalo. 11.D:m kuljetukset on ohjattava tälle alueelle. Oulua ei saa käyttää purkamisasemana.

PM:n Järj.Os:n käsky n:o 2991/Lkp.sal.
- Eversti Karhun toimesta on viipymättä muodostettava Päämajan yhteysosasto (PM:n Yht.os.) tehtävänä yhteydenpito Liittoutuneiden Ylimmän Sotilasjohdon Suomeen asettamaan valvontakomissioniin.

5.10. saapui III AK:n käsky, III AKE N:o 3375/III/3.b.sal./2.10.44 (Liite 1095
- Os.Lagus (Ps.D + 6.D) jatkaa etenemistään tavoitteena Rovaniemi. 6.D alistetaan 2.10.44 Ps.D:n komentajalle.

15,26 PM:n Op.osasto N:o 3323/Op.1/5.d/sal. (Liite 1096):
- VI AK valmistautuu siirtämään 19.Pr:n rautatiekuljetuksin Oulun, jonne saavuttuaan se alistetaan III AK:n komentajalle.
- Prikaatin kuljetukset aloitetaan heti, kun 15.D on kuljetettu.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- 1.Rj.P tiedustellut tieosan Taivalkoski - Kostonjärven etelä-puoli. Ei viholliskosketusta. Tie vahvasti murrostettu. Er.P 16 saavuttanut Kellinselän etelärannan. Vihollinen pohjoisrannalla puolustuksessa. Posiolta kuultu räjähdyksiä, nähty tulipaoljа. JPr. suorittaa koukkausvalmisteluja Ranuan suunnalta. Huoltovaikeuksia. Prikaati väsynyt. 15.Pr. valtasi koukaten 09,30 Veitsiluodon tienhaaran ja maaston siitä 2 km luoteeseen. Vihollinen etäytyi etuasemastaan vieden kaatuneensa ja haavoittuneensa mukanaan. Tappiot 0 + 0 + 1 haavoittunutta. Vähäistä vihollisen tykistötulta etulinjaan. Yhteys 15.Pr:sta saatu Os.Pennaseen. N.rykmentin vahvuinen vihollisosasto havaittu marssilla Pajusaaren kohdalta maastoon itäkaakkoon. 4.10. klo 17,oo esittivät saksalaiset uhkavaatimuksen Os.Pennaselle, jonka olisi vedettävä Karihaaran ja Pajusaaren itäpuolella n. 200 - 300 m sillanpäämasemasta joukkonsa pois. P.kieltäytyi. Saksalaiset toivat 19,oo mennessä tykkejä suorasuuntausasemiin sillanpään eteen. Aamulla 5.10. torjuttiin Ajoksen sillan pohjoispäässä vihollishyökkäys.
- Ryhmä Pajari: Kemin tien suunnassa yö rauhallinen. Alavojakkalan suunnalla lyötiin asemien eteen 01,30 ryhmittynyt vihollinen krh.tulella hajalle. Klo 06,30 voimakkaan tykistö- ja krh.tulen tukema hyökkäys pääsi sisäänmurtoon rautatien länsipuolella. Vastatoimenpiteemme eivät onnistuneet, vaan JR 53 joutui vetäytymään n. 1½ km Tornion asemalta pohjoiseen olevalle purolinjalle.
- Ryhmitys: Rj.P 5:n päämosa Taivalkoskella. Rj.P 7:n päämosa Sirniönlammen maastossa (Kostonjärvestä länteen). Rj.P 8:n päämosa Leinosenvaaran tienhaarassa (Ylinäljängältä pohjoiseen). Kev.Psto 17 Taivalkoskella. Er.P 16 alistettu Kelanselän etelärannalla Rj.Pr:lle. JR 12:n päämosa Pihkakankaan maastossa (Rytingin tienhaarasta lounaaseen). I/JR 12 10 km. Pudasjärveltä pohjoiseen. Er.P 8 Pudasjärveltä 10 km itään. I/KTR 14 Pudasjärveltä 20 km pohjoiskoilliseen. II/15.Pr:n päämosa Veitsiluodon tienhaarasta 2 km luoteeseen, I/15.Pr. sen takana. 11.D:n johtoporras, JR 50, I/KTR 16 saapunnet Röytän satamaan. 15.D:n ensimmäiset kuljetukset saapuneet Oulun lähistölle.
- Vihollisen laimeata ilmatoimintaa Tornion suunnalla. Omat hävittäjät suorittaneet suojauslentoja. Raskaan it:n tulta Nikkilästä Kemin länsipuolelle.
- Etenemistä ja tienkorjauksia jatketaan. JPr. aloittaa voimakkaan sissitoiminnan Rovaniemen länsipuolelle ja 15.Pr. Simonkylän-Jokikylän-Alakärpän sekä Simon - Viitalan - Juohuan suuntiin. II/KTR 16:n kuljetus Torniоon suoritetaan.
- Internoitujen saksalaisten lukumäärä kohonnut 208:aan.

6.10. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr: Er.P 16 edelleen Kellinselän etelärannalla, vihollinen puolustuksessa sen pohjoisrannalla. Muualla eteneminen jatkuu suunnitelmien mukaisesti.

15.Pr: Partiomme edenneet Kemin - Simon pitäjien rajan yli n. 6-8 km Elijärvelle asti. Joukkomme etuosat edenneet Vierimaa "Y":n länsipuolelle olevalle purolle. Vihollinen edelleen puolustuksessa. Ei vetäytymisen merkkejä. Tie Simonkylä - Ranua useasta kohdasta katkaistu, lisäksi miinoituksia ja murroksia.

6.10. aamulla - Ryhmä Pajari: Vihollisen eilen aloittama hyökkäys pohjoisesta on vuorokauden kuluessa jatkunut osittain raskaita aseita käyttäen. Rask.aseiden ylivoimaisuuden ansiosta on vihollinen onnistunut työntää etulinjamme taakse päin jokilinjalle Yliraumanjoen länsipuolella. Osillaan vihollinen myös edennyt Yliraumonjoen itäpuolelle, Kemin tien läheisyyteen, jonne pysäytetty. Klo 16 vihollinen aloitti Kemin tien suunnassa hyökkäyksen, jonka kulusta ei vielä ole tietoja. Hyökkäys todennäköisesti torjuttu. Pänään klo 4,45 alkoi pohjoisesta uusi voimakas hyökkäys, joka käynnissä. Laivakuljetuksia haitannut 7-10 Beauf.myrsky.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1193:
- Vieraita lentoja 3, koneita 12.
- Saksalaisten lentotoiminta laimeata Tornion alueella.
- Omia lentoja 4, koneita 11.
- 1 oma kone kateissa.

9,15 Palasi Presidentti-Ylipäällikkö Päämajaan, mukanaan kenr.luutn. Airo, matkustaen Helsingistä junallaan (Pasilasta) Otavaan ja sieltä edelleen autolla Mikkeliin. Helsingissä Presidentti-Ylipäällikkö vastaanotti 4.10. kenraalit Walden, Sihvo, Valve ja Roos sekä pankinjohtaja Ilveksen, eräitä ministereitä ja valtioneuvos Paasikiven sekä johti hallituksen istunnon. Samoin hän vastaanotti 5.10. kenraaliluutnantti Airon ja kenraalimajuri Kekonin.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
Rj.Pr.: Ei taistelutoimintaa.
- Ryhmä Lagus: Klo 4,25 vallattiin Ranuan länsipuolella vih.asemat, joista vih. perääntyi. Klo 09,20 yllätetty hyökkäyksellä vihollinen Juustoaho a:sta n.1 km pohjoiseen.
- 15.Pr: Partiomme edenneet Juohuan ja Lantiosaaren (kaakkoinen) maastoon. Ei havaittu vihollisen liikennettä. Taistelutoimintaa vaikeuttaa huonot tiet ja hävitetyt sillat.
- Os.Pennanen: Vihollinen räjäyttänyt Veitsiluodon tienhaarasta Kemin suuntaan olevia maantie- ja rautatiesiltoja sekä rumpuja.
- Ryhmä Pajari: Aamulla vihollinen suorittanut voimakkaita hyökkäyksiä rask. aseitten tulivalmistelujen jälkeen. Vihollinen saavuttanut pohjoissiivellä useita sisäänmurtoja, jotka osaksi vastaiskulla torjuttu. Vesiperäinen maasto vaikeuttanut liiketämme.
- Ryhmitysmuutokset: 2./Rj.P 8 kuljetettu autokuljetuksin Taivalkoskelle, josta etenee Kuusamoon. 3./Rj.P 8 etenee tietä Leivosenvaaran tienhaara - Peranka. Loppuosa Rj.P 8:sta marssii em. tienhaarasta Syrjälään. Muita tietoja ei ole viestiyhteyksien ollessa poikki.
- Ryhmä Lagus: JP 5 Juustoahon maastossa, JP 2,3 ja 4 sen jäljessä tiellä Järvenpää - Nuppasentienhaara. Eteneminen jatkuu.
- 15.Pr: Joukot siirtymässä ryhmitysalueelleen. Pr:n kom.paikka siirtynyt Maksniemeen.
- Ryhmä Pajari: Kenr.maj.Heiskanen ottanut rintamavastuun pohjoissuunnalla 6.10.44 klo 5,oo. Kemin suunnalla JR 11 - I P, vahvistettuna III/JR 53:lla, Er.P 13:lla ja 25.Tyk.K:lla. Pohjoissuunnalla (Tornio) : Tst.Os. Heiskanen, käsittäen JR 50, JR 53 - III P, vahvistettun I/JR 11:lla, 13,Krh.K:lla ja Jääk.K/JR 8:lla sekä 1.Ps.K:lla. Myrskyn hidastamat kuljetukset jatkuvat, mm. II/KTR 16 matkalla.
- Ilmatoiminta: Vihollinen suorittanut aamulla 8 koneella ja iltapäivällä 11 koneella Stuka-hyökkäyksen Tornion aluetta ja laivakuljetuksia vastaan. Ei sanottavia tuloksia. - Omat ilmavoimat suorittaneet tiedustelulentoja, todeten auto-ja ajoneuvoliikennettä teillä Kemi - Tornio, Tornio - Karunki. Omat pommituskoneemme ja hävittäjämme hyökänneet selustassa siltoja, marssirivistöjä ja kolonnia vastaan.
Etenemistä ja tienkorjauksia jatketaan.
- Ryhmä Lagus: JP 5 saanut käskyn vallata Nuupaksen tienhaara, jonka jälkeen jatkaa Ylimaahan tehtävänä sitoa vihollinen. JP 3 etenee Kaarlajärvelle. Viestiyhteydet 6.D:aan ja Ps.D:aan poikki
- 15.Pr: Prikaati valmis telee hyökkäystä, toimeenpano huomenna.

illalla Lisäys III AK:n tilanneilmoitukseen:
- Ryhmä Pajari: Raskaat taistelut riehuivat tänään vihollisen hyökätessä erittäin voimakkaasti Kemin suunnalla rautatien eteläpuolella. Suistoalueella puhdistettu sisäänmurto. Vihollisella n. 100 kaatuneen tappiot. Rautatien pohjoispuolella toista murtokohtaa selvitetään. Pohjoisella suunnalla vihollisen jatkoi koko päivän hyökkäyksiään, mitkä vastaiskuin torjuttiin, kunnes

6.10. illalla

oma hyökkäyksemme alkoi. Hyökkäyksemme suuntautui ensin pohjoiseen Tornionjoen itäpuolella (n. 1 km) olevan joen itäpuoliseen saman "Lamjunen" tasalle ja sieltä länteen saavuttaen Tornionjoen, jota hallussamme n. ½ km. Taisteluihin ottanut osaa kaksi patteria. Kolmas patteri tullut tulisaamiin. Yksi patteristo purettu.

- Sotavankitiedon mukaan hyökkäsi Kemin suunnalla 7.Kev.D (Krakau ja GJR 206. Rautatien eteläpuolella viholliselle tuotettu erittäin raskaat tappiot, yksi pataljoona tuhottu melkein kokonaan. GJR 218 tehtävällä kiertää etelästä suistojen kautta Röyttään suuntaan. Omat tappiot yli 500 haavoittunutta.
- Ranuan suunta: Klo 15,oo vallattiin Nuupan tienhaara (JP5). JP 3 ja JP 2 koukkaavat lännestä Kaarlejärven kautta Ylimaan asemien pohjoispuolelle.
- Os.Pennanen: Saksalaiset antaneet määräyksen 5.10.44 klo 18 mennessä siirtää Kemin kaupungin väestön kaupungin pohjoispuolelta, itäosasta ja eteläpuolelta kaupungin länsiosiin.

21,10 PM:n Op.Osasto N:o 3347/Op.1/5.d/sal.(Liite 1097):
- Saavuttuaan keskitysalueelleen Oulun seuduille 15.D jää operatiiviseen käyttöön nähden Ylipäällikön alaiseksi.

21,25 PM:n Op.os. N:o 1495/Op.3/II a (Liite 1098):
- Ilmavoimille.
Ilmavoimat selvittävät jatkuvalla tiedustelulla linjalta Kuusamo - Posio - Ranua - Kemi - Tornio pohjoiseen johtavilla teillä Rovaniemi - Kemijärvi - Salla korkeudella saksalaisten joukkojen liikehtimisen ja ryhmitykset.

22,40 Ylipäällikön käsky n:o 3348/Op.1/5d.sal.:
- "Kenraaliluutnantti Siilasvuo. Viitaten puhelimitse tekemiini huomautuksiin käsken kenraaliluutnanttia kehittämään hyökkäystä Ranuan - Rovaniemen suunnassa Ali - Portimojärvelle saakka sekä Posion - Rovaniemen suunnassa Kemijärvelle asti. Operatioiden jatkamisesta näistä tavoitteista käsketään erikseen. Kiellän lähettämästä ainoatakaan yksikköä Kuusamon tai Kemijärven suuntiin, tarpeellista varmistusta lukuunottamatta. Huomautan, että kenraalimajuri Laguksen komentopaikan ilmoitettu sijoitus Pudasjärven kirkonkylään ei ole tilanteenmukainen. Vaadin valvomaan kaikkien komentopaikkojen sijoitusta sopusoinnussa hyökkäystehtävien kanssa. Huomautan, että Ouluun keskitettävä 15.D on operatiivisesti Ylipäällikön käytettävissä. Puolustusvoimain Ylipäällikkö, Suomen Marsalkka Mannerheim. Yleisesikunnan päällikkö kenraaliluutnantti K.L. Oesch."

22,55 Lähti Presidentti-Ylipäällikkö Päämajasta junallaan Helsinkiin
- (Pasilaan) mukanaan eversti Paasonen.

Puolustusvoimain Ylipäällikön kirj.n:o 5396/Kom.1/a/sal.
- Määrään Jalkaväenkenraali E. Heinrichsin Pääesikunnan päälliköksi.
- Joutuessani Tasavallan Presidenttinä useasti oleskelemaan Päämajan sijoituspaikan ulkopuolella tai muusta syystä estyneeksi hoitamasta Ylipäällikön tehtäviä, toimii kenraali Heinrichs puolustusvoimain ylimmästä johdosta annetun asetuksen edellyttämän Puolustusvoimain komentajan valtuuksin. Paitsi tästä johtuvia tehtäviä kuuluvat kenraali Heinrichsille hänelle erikseen määräämäni erikoistehtävät mm. sotilasjohdon käsitteleypiiriin kuuluvat sotilaspoliittiset asiat. Pääesikunnan päällikkö on pysyväisesti kaikkien Päämajaan kuuluvien kenraalien ja muiden upseerien sekä toimihenkilöiden suoranaisena esimiehenä.
- Yleisesikunnan päälliköksi määrään kenraaliluutnantti K.L.Oesch in. Yleisesikunnan päällikön asema ei edelläkäsketyn järjestelyn kautta muutu, vaan kuuluvat hänelle kaikki Yleisesikunnan päällikön tähänastiset velvollisuudet ja valtuudet.

7.10. aamulla III AK:n tilannetiedoitus:
- Rj.Pr.: Er.P 16 ei yhteyttä. Muualla eteneminen jatkuu suunnitelmien mukaisesti, Pr.E siirtynyt 6.10. Hyrynsalmelle.
- Ryhmä Lagus: 6.D. etenee suunnitelmien mukaisesti.
- Ps.D: Tykistön tukema vihollinen asemissa Nuupasen tienhaaran maastossa. JP 5 puolustuksessa tien suunnassa ja valmistelee hyökkäyksen jatkamista. JP 2 ja 3 etenemässä lännestä saarrostaen soiden kautta vihollisen selkään. Maastovaikeudet suuret. Ps.DE siirtynyt 6.10. klo 15,oo Ranualle. Ramuan siltaa korjataan.
- Ryhmä Pajari: Yö rauhallinen. Pohjoissiivellämme saartavan hyökkäysosastomme hyökkäys painopiste etelään käynnissä. Tornionjoen rantaa hallussamme n.1 km. Kemin suunnalta ei uutta. Kaikki murtokohdat puhdistetaan. GJR 218 eilen mainitusta hyökkäyksestä ei merkkejä näkynyt. Joukot väsyneet.- 15.Pr: iin ei yhteyttä.
- Ilmatoiminta: 6.10.44 pommikoneemme suorittivat useita hyökkäyksiä joukkoja ja liikennekohteita vastaan. Teillä Alavojakkala - Karunki saatiin useita osumia. Aapajoen siltojen kohdalla osumia välittömästi siltojen läheisyyteen. Rata katkaistu siltojen molemmin puolin. Kukkola kk:n rautatien yhtymäkohta vaurioitettu. Tulipaloja Alavojakkalassa, Röytässä ja T Lautiosaaressa. Kemin lentokentällä suuria tulipaloja. Lentojen aikana hyökkäsi koneitamme vastaan 14/JU-87, I/FW-190 ja 2/MT konetta tuloksetta. Raskasta it.tulta Yliraumolta ja Nikkilästä. Kevyttä it.tulta Kemistä.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1194:
- Vieraat lennot: Venäläiset: 8 lentoa, 11 konetta. Saksalaiset 7 lentoa, 25 konetta. N. klo 9,oo 9 konetta pommitti Röyttää puolenpäivän aikaan 7 konetta tulitti Torniossa. Klo 16,10 2 konetta pudotti Torniossa ohjattavan pommin. It.kk. ja et. mitt.tuhoutuivat.
- Omia lentoja 9, koneita 47. Klo 12,40 11 konetta pommitti joukkoja tiellä Alavojakkala - Karunki. 3 konetta rautatieta Kemin luoteispuolella, 9 konetta sitloja Haapajoen kohdalla ja 1 kone Rovaniemen pohjoispuolella.
- 1 oma kone kateissa.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr:n eteneminen jatkunut. Vallattu Posion kirkonkylä, jonka vihollinen polttanut.
- Ryhmä Lagus: Nuuppaan tienhaaraan vetäytynyt vihollinen pakoitettu peräytymään Ylimaan asemiin, jossa 7.10. klo 5,20 JP 5 tulitaistelussa järven eteläpuolella. Vihollisen tuli erittäin kiivasta. Saarrostava osastomme saavuttanut Ylimaa "Y":stä 3 km länteen olevan maaston klo 10,55. Teillä runsaasti miinoituksia, murrostuksia ja räjäytyksiä. 15.Pr:n hyökkäys Kemin suuntaan alkoi aamuyöllä. Sitkeiden taistelujen jälkeen saavutti oikealla edennyt osasto Sau lentokentän koillislaidan, keskustassa edennyt I, II ja IV/15.Pr. rautatien kaupungin pohjoispuolella Karihaaran radan haarautumiskohdassa ja vasemmalla sitovana osastona hyökännyt III/15.Pr. hautausmaan kaupungin etelälaidassa. Klo 12 jälkeen yhtyi os. Pennanen hyökkäykseen lännestä katkaisten pohjoiseen johtavan päätien Pajusaaren kohdalla. Vihollisen vastarinta etenkin kaupungin etelä- ja itälaidalla kovaa, tykistön ja sumunheittimien tuli kiivasta, käsikranaattitaisteluja. Kaupungissa oleva siviiliväki vaikeutta hyökkäystämme. Väitetään, että saksalaiset käyttävät siviiliväkeä suojanaan tultamme vastaan. Saatu vankeja G.J.R. 139:stä. Kaupungissa tulipaloja. Omat tappiot suhteellisen pienet, tarkistamattoman tiedon mukaan n. 30. Siltojen räjäytyksiä ei vielä ole todettu. Hyökkäys oikealla jatkuu.
- Ryhmä Pajari: klo 14,oo mennessä: Vihollinen pysynyt rauhallisena muualla, mutta yrittänyt kiivain hyökkäyksin murtautua motista kolmeen kertaan. Yritykset torjuttu. Pohjoisesta avustamisryrityksiä, jotka torjuttu. Hyökkäysvalmisteluun viittaavaa liikettä kaupungin itäpuolella. Ryhmällä haavoittuneita. Tornion taistelussa 32 upseeria, 1050 miestä. Kaatuneita ei ole vielä laskettu. Motissa ainakin osia Skibrigade "Finnlandista", joka lähtenyt 4.10. Ruotsista tehtävänä avata tie Tornioon haavoittuneiden evakuoimiseksi Ruotsiin. 155 mm:n pstoa tukee prikaatia.

7.10. illalla
- Rj.Pr.: Rj.P 4 Taivalkoskella, Rj.5:n päähosa samoin, vahv. Rj.P 6 Isoniemessä (10 km Posiolta etelään), Er.P 16 Posiolla, Rj.Pr.esik. siirtyy Taivalkoskelle, eteentyönnetty komentopaikka Posiolle.
- Ryhmä Lagus: JP 5 Alaportimojärven eteläpuolella, JP 3 etenemässä lännempänä, JP 2 edellisen perässä, JP 4 Raiskiossa (Ranuasta n. 15 km luoteeseen).- 6.D ennallaan.
- 15.Pr:n kom.paikka Maksniemessä, III P kaupungin et.puolella, I,II ja IV P itä-ja pohjoispuolella, Er.P 5 siirtymässä itäpuolelle reservinä, os.Sau lentokentän seuduilla. Os.Pennanen alistettu 15.Pr:lle. Etummaiset osat Pajusaaresta itään päätiellä.- Ryhmä Pajarilla ei suurempia muutoksia.
- 15.D:sta saapunut päähosa JR 57:stä Oulun pohjoispuolelle, samoin osin JR 15:sta.
- Tykistö: Kev.Psto 17 marssilla Säkkilään (koukusan et.puolella): yksi ptri/Rask.Psto 14 ylittänyt Ranuan salmen, II/ KTR 16 saapunut Tornion alueelle, KTR 12 saapunut Oulun ympäristöön.
- Omat ilmavoimat suorittaneet suojaus-, pommitus- ja tiedustelulentoja painopiste Tornion suunnalla.
- Etenemistä ja korjauksia jatketaan. Ryhmä Lagus saartaa vasemmalta Ylimaan asemat, 15.Pr. jatkaa hyökkäystä Kemin siltojen haltuunottamiseksi ehjänä ja kaupungin valtaamiseksi, Ryhmä Pajari jatkaa motitetun vihollisen tuhoamista ja osillaan ryhtyy hyökkäämään itään. Tornioon kuljetetaan mm. Er.P 21.

21,15 PM:n Op.osasto N:o 3368/Op.1/5.d/sal.(Liite 1099):
- III AK:n komentajalle.
1. Vihollinen näyttää viime vuorokauden kuluessa saatujen tietojen mukaan siirtäneen huomattavia voimia Rovaniemen alueelle keskittämästään voimaryhmästä Tornio - Kemi alueelle.
2. Ylipäällikkö käskee kiiruhtamaan Ranuan kautta etenevän Ryhmä L:n operaatioita uutena tavoitteena Kemijoki.

21,34 PM:n Op.osasto N:o 3369/Op.1/5.D/sal.(Liite 1100):
1. 19.Pr:n kuljetukset aloitetaan 8.10.44.
2. IV/19.Pr. ja Pion.K/19.Pr. keskitetään Oulun suoritettuaan raivaustehtävänsä taipaleessa.

22,15 Päämajan päällikön käsky n:o 3370/Op.1/5d./sal.:
- III AK:n kom:lle:
Ylipäällikkö käskee jouduttamaan 11.D:n jäljellä olevan rykmentin ja tykistön vesikuljetusta Oulusta Tornioon.

23,04 Päämajan päällikön käsky n:o 3371/Op.1/5d /sal.:
- III AK:n komentajalle:
Ylipäällikkö käskee tutkimaan hänen reservinään olevan 15.D:n siirtomahdollisuudet: vesitse Kemin seuduille, Nuupaan tienhaaraan sekä Simon että Pudasjärven kautta, jolloin ensinmainitussa tapauksessa myös vesitiekuljetukset huomioitava.

8,10. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr:n eteneminen jatkuu suunnitelmien mukaisesti. Ei taistelukosketusta.
- Ryhmä Lagus: JP 3 taistelussa vihollisen varmistuselinten kanssa Ylimaa "Y":n luoteispuolella olevalla purolinjalla.
- 15.Pr.: Taistelut jatkuvat erittäin kiivaina valtamaantien, rautatien ja lentokentän suunnilla. Tykistötoiminta molemminpuolin kiivasta. Etulinja kaupungista n. ½ km etelään - 1 km itään - 1 km koilliseen - rataristeys Karihaaraan ja siitä n. 3 km itään, josta lentokentälle. Vihollisen painostus suuri erityisesti keskustassa.
Os.Sau taistelussa lentokentän koillispuolella varustetuissa asemissa olevaa vihollista vastaan. Estänyt vihollisen pommivarastojen räjäyttämisyritykset.
Os.Pennanen katkaissut kahdella komppanialla päätien Pajusaaren itäpuolella. Torjunut useaan otteeseen vihollisen rajut

8.10. aamulla vastahyökkäykset. Os.Pennasen tappiot n. 10 kaatunutta ja 60 haavoittunutta. 15.Pr:n pääosat jatkavat paraillaan hyökkäystä yhteyden saamiseksi Os.Pennasen mantereella oleviin komppanioihin. Kaikki irtisaatavat voimat siirretty painopisteeseen. Yön aikana useita valtavia räjähdyksiä vihollisen puolella sekä Kemin pohjoispuolella suuria tulipaloja.
- Ryhmä Pajari: Kemin tien suunta: Eilen pitkin päivää vihollisen tykistön ja krh:n vilkasta häirintätulta kiihtyen ajoittain valmisteltunluontoiseksi. Pääpuolustuslinjamme kaikkialla hallussa. Pohjoissuunta: Tornion tiellä eilen edennyt JR 50 ollut koko ajan ankaran painostuksen alainen sekä etelässä että pohjoisessa vihollisen pyrkiessä saarrostuksesta etelään, pohjoiseen ja itään. Saartorengasta ei ole vihollisen sitkeyden vuoksi saatu supistetuksi. Taistelut Martin ja Junton tasalla.
Vihollisen panssaritappiot: Tornion suunnalla tuhottu 1.10. lähtien 12 hyökkäysvaunua ja vaurioitettu 3.
Saksalaiset ovat kaikkialla suorittaneet suuria hävityksiä räjäyttämällä siltoja ja rumpuja sekä katkaisemalla tietä.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1195:
- Venäläisiä lentoja 4, koneita 4.
- Saksalaisia lentoja 2, koneita 2.
- Omia lentoja 8, koneita 23. Tiellä Tornio - Karunki tulitettu autoja ja hevosia.

5,33 Saapui Presidentti-Ylipäällikkö junallaan Helsingistä (Pasilasta) Otavaan, mukanaan eversti Paasonen ja jatkoi matkaansa autolla Mikkeliin. Helsingissä Presidentti-Ylipäällikkö vastaanotti 7.10.44 klo 14,oo Liittoutuneiden (Neuvostoliiton) Valvontakomission johtajan, kenraalieversti Zhdanovin, joka edellisenä päivänä oli saapunut lentoteitse Suomeen. Vastaanotossa oli läsnä kenraali Walden sekä kenraalieversti Zhdanovin seurueeseen kuuluvat kenraaliluutnantti Savonenkov ja konsuli Popov.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr:n eteneminen jatkunut vailla viholliskosketusta. Etummaiset osat saavuttaneet Miekkasaaren. Lukuisia tienkatkaisuja todettu.
- Ryhmä Lagus: JP 3 tiellä Saukkojärvi - Kilpamäki Saukkojärvi "o":n kohdalla taistelussa. JP 5 taistelussa Ylimaan kapeikon eteläpuolella. Vihollinen vetäytyy.
15.Pr:n hyökkäys jatkui päävoimin idästä Kemin pohjoispuolelle. Ranta saavutettiin kiivaiden lähitaistelujen jälkeen klo 09,30 ja kaupunki vallattiin klo 10,oo. Tätä ennen oli Os.Pennanen työnnetty päätieltä rannalle ja osia vihollisista pääsi murtautumaan pohjoiseen. Rinnakkaistakaa-ajoa jatkettaessa rautatien ja maantien suunnassa saavutettiin klo 10,15 Kemijoen sillat, jota oli räjäytetty. Sillanpää miehitetty joen länsirannalla. Klo 14,15 prikaatin pääosat Lautiosaaressa (pohj.), etummaiset osat taistelukosketuksessa vihollisen Juohuan tienhaarassa. Takaa-ajo alkanut. Kemin lentokenttä täydellisesti tuhottu. Sotavankeja saatu n. 500. Omat tappiot yhteensä n. 250.
- Ryhmä Pajari: Tornion itäpuolella vihollinen aloitti vetäytymisen hyökkäyksemme päinostamana ja Kemijoki saavutettiin sekä yhteys 15.Pr:n sillanpäähän iltapäivällä. Takaa-ajo jatkuu Kemijokivartta Tervolan suuntaan. Siltoja hävitetty ja tuhopolttoja suoritettu. Tornion pohjoispuolella laukaistu iltapäivällä motti erittäin sitkeän puolustuksen jälkeen. N. 400 vankia n. 20 pst.tykkiä, n.15 it.tykkiä, n.30 autoa, n.50 mp. ym.saatu. Paljon kaatuneita vihollisia. Motissa oli mm. 2 patl. Ski Brig.Finnland, 2 kk.patl., mm.Mg.Batl.13. Vankeja myös Jg.Btl.3:sta ja 6 :sta. Osilla JR 53 jatkuu hyökkäys koilliseen. Vojakkalan tienhaara vielä vihollisella. Joukkomme väsyneet, tappiot suuret.
- Ryhmitykset: Rj.Pr:n esikunta Taivalkoskella, eteentyönnetty komentopaikka Posiolla. Er.P 16 Aholassa, etummaiset osat Miekkasaaressa. Rj.P 4 saavuttanut Kostonlammen maaston. Rj.P 5:n pääosa Kortejärven maastossa, Rj.P 7 Soudunsaaren maastossa. Kev.Psto 17 Sirniönkylässä. Ryhmä Lagus: JP 3 ja JP 5 kuten edellä, osia/JP 2 Rovaniemen tiellä Saukkojärven tienhaarasta n. 4 km kaakkoon. JP 4 marssilla maastoitse Saukkojärven suuntaan. JR 33 Nuuppaan tienhaarassa. 15.Pr. kuten edellä. Rask.Psto 1 marssilla Oulusta Kemiin.

8.10. illalla Ryhmä Pajari: JR 11 etenemässä Kemin siltojen kohdalta koilliseen, JR 53 ja JR 50 Tornion pohjoispuolella. 11.D:sta JR 8:n osia ym. kuormataan Oulussa Tornioon siirtoa varten. 15.D:n pääosa saapunut Oulun seudulle.
- Lentotoiminta: Omat ilmavoimat pommittaneet Kemijoen länsipuolella vetäytyviä vihollisrivistöjä aamu-ja iltapäivällä. Vihollinen pommittanut tietä, sekä tehnyt yhdellä koneella hävittäjähyökkäyksen pommittajiamme vastaan. Tornion suunnalla vihollislentoja. Oma aikomus: Tienkorjauksia ja etenemistä jatketaan. Rj.Pr. etenee Autinkylän suuntaan. Ryhmä Lagus jatkaa vasemmalta saamrostaen hyökkäystä Taipaleen suuntaan. 15.Pr. suorittaa taka-ajoa Kemijoen itäpuolella Koivun suuntaan ja Ryhmä Pajari samoin osilla voimistaan Rovaniemen, osilla Karungin suuntaan. Laivakuljetuksia Tornioon jatketaan 11.D:n joukkojen osalta.

21,46 Ylipäällikön käsky No.3380/Op.1/5.d/sal. (Liite 1101):
- 1. 15.D alistetaan III AK:n komentajalle käytettäväksi Kemin tai Tornion kautta edelleen armeijakunnan toimintasuuntaan.
  2. III AK jatkaa hyökkäystään painopiste vasemmalla tarkoituksena saartaa osa saksalaisvoimia Rovaniemen maastossa ja katkaista heidän vetäytymistiensä Muonion kautta pohjoiseen.
- Muonion suuntaan on käytettävä n. kahden divisioonan voimat, ensimmäisenä tavoitteena Aavasaksan tienhaara. Rovaniemen suuntaan on käytettävä loput armeijakunnan länsiryhmän voimista ensimmäisenä tavoitteena Koivu.

22,00 PM:n Op.os:n käsky n:o 3381/Op.1/5d.sal.:
- Heimo P 3 on heti siirrettävä Immolaan, jossa se varhain aamulla 9.10. kuormataan junaan kuljetettavaksi Ouluun. Purkamisasemalle saavuttuaan patl. alistetaan III AK:n komentajalle liitettäväksi 15.D:aan.

9.10. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr:n eteneminen jatkuu suunnitelmien mukaisesti. Sillat ja tiet edelleen hävitettyjä, mm. Ikeen - Kuolionjoki välillä 3 tuhottua siltaa ja n. 70 m räjäyttämällä tuhottu tieosa. Kuoliojoki - Kynsijärvi välillä tuhottu 5 siltaa ja räjäytetty kaksi tieosuutta. Tiellä Kynsijärvi - Kuoliojärvi 3 räjäytettyä siltaa.
- Ryhmä Lagus: JP 3 taistelussa Saukkojärven "O":n eteläpuolella, vastassa kaksi komppania vihollisia krh:ien ja suorasuuntaustykkien tukemana. JP 5:n hyökkäykset pysähtyneet vihollisen voimakkaaseen tuleen. Yksi komppania koukkaamassa Portimojärven itäpuolitse tavotteena maantie. Omaa tykistötoimintaa.
- 15.Pr: Ei saatu ilmoituksia linjavian takia.
- Ryhmä Pajari: Taka-ajo jatkuu. Tarkemmat tiedot puuttuvat.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1196:
- Venäläisiä lentoja 5, koneita 5.
- Saksalaisia lentoja 5, koneita 31. Klo 10.20 pommitti ja tulitti 15 konetta Tornioosa ja klo 13,57 13 konetta Tornion suunnalla etulinjassa.
- Omia lentoja 16, koneita 70. Päivällä ja illalla pommitti yht. 42 konetta kolonnia ja rautatietä Törmä - Tervola välillä. Runsaasti täysosumia.
- 1 ilmataistelu, jossa todennäköisesti 1 saksalainen kone syöksyi maahan.

PM:n Op.osasto N:o 1510/Op.3/IIa/sal.(Liite 1102):
- Ilmavoimille.
  Päämajan Operatiivisen osaston kirjelmässä N:o 1495/Op.3/IIa/sal./6.10.44 määrätty tiedustelualueen pohjoisraja muutetaan Savukoski - Sodankylä - Kaukonen - Kolari linjaksi.

9.10. saapui III AK:n käsky, III AKE No.3279/III/3 b.sal./27.9.44(Liite 1103):
- Kenraaliluutnantti Hj.Siilasvuo on 27.9.44 Ylipäällikön käskystä ottanut komentoonsa Pohjois-Suomessa olevat joukot. III AK:n tehtävänä on internoida Pohjois-Suomessa olevat saksalaiset. 6.D:n ensi tavoitteena tie Taivalkoski - Pudasjärvi. Suomussalmella olevat div:n osat on palautettava div:n päävoimien yhteyteen. Os.Laguksen, johon kuuluvat Ps.D ja vahv. 15.Pr. ensi tavoitteena linja Pudasjärvi - Olhava. Rj.Pr. etenee Suomussalmen - Kuusamon tien suunnassa rinnan 6.D:n etenemisen kanssa jättäen varmis tukset kaikkien itään rajalle menevien teiden varrelle.

17,30 PM:n Op.os:n käsky n:o 3395/Op.1/5d.sal.:
- IV AK siirtää viipymättä yhden ja VI AK yhden div:n viestipatl:n rautateitse Ouluun jossa ne alistetaan III AK:n kom:lle. Kuljetukset on järjestettävä erittäin kiireellisinä.

PM:n Järj.Os:n käsky n:o 3059/Lkp.sal.
- Järjestelykeskus 1 siirretään Kouvolasta Kuopioon 20.10.44.
- Järjestelykeskus 2 lakkautetaan ja lopettaa toimintansa 20.10.44
- III AK:n toimesta on HTK 11:n yhteyteen Ouluun muodostettava järjestelyelin, joka toimii järjestelykeskuksena ja aloittaa toimintansa 20.10.44 klo 24.oo.

PM:n Järj.Os:n käsky n:o 3058/Lkp.sal.:
- PM:n Sot.hall.os:a on viipymättä supistettava niin että sinne jää ainoastaan loppuselvittelyä varten tarpeellinen henkilöstö.

illalla III AK:n tilannetiedoitus:
- Rj.Pr.: Eteneminen jatkunut hitaasti. Ei taistelukosketusta.
- Ryhmä Lagus: Vihollinen hyökkäsi klo 14,05 Saukkojärven - Yliportimojärven suunnassa. Pysäytetty. Arviolta kahden komppanian, krh:n ja pst.tykin vahvuinen viholliosasto saarrettu. JP 3:n tappiot 10 +32.
- 15.Pr.: Hyökkäys jatkuu Koivukylän ja Juohuan teiden suunnissa.
- Ryhmä Pajari: Hyökkäyksemme käynnissä Rovaniemen ja Vojakkalan teiden suunnissa sekä valimaastossa Petäjämaan kautta. Tähän mennessä saatujen tietojen mukaan saatu eilen sotasaaliina n. 20 k.autoa, n. 20 mp.ajoneuvoa, n. 70pst.tykkiä, 4 kpl. 20 mm:n it.tykkiä, 7 krh:ä, 3 rk:a, 25 kk:ä, konepistooleja ja satoja kivääreiä. Vihollisen tappiot eilen saatuneina Kemin tiensuunnassa arviolta 200-300, motissa 700-800.

Ryhmitysmuutokset. Rj.Pr.: Rj.P 7 kokonaisuudessaan Posion länsipuolella samoin Kev.pst:o 17, Rj.P 5 Kulojärven tienhaaran maastossa, Rj.P 4 Kortejärvellä.
Ryhmä Lagus: Ryhmän esikunta Ranualla, komentopaikka Nuuppaassa. JR 33 Nuuppaan ja Kangaslammen seudulla koukkuamassa pohjoiseen tien länsipuolitse III/JR 12 Järvenpään tienhaarassa, I/JR 12 Kelossa, II/JR 12 Rytingin tienhaaran länsipuolella, Er.P 8 Rytingin pohjoispuolella, I/KTR 14 Järvenpään kaakkoispuolella, II/KTR 14 Rytingin eteläpuolella, III/KTR 14 Kivarinjärven eteläpuolelh (Pudasjärvestä itään).- 15. Pr:n esikunta Kemissä.
Vihollisen ilmatoiminta vilkasta Ranuan suunnalla, Petäjäjärvellä, Kelon maastossa sekä etulinjassa. Pommituksia. Oma ilmatoiminta estynyt sään vuoksi.
Eteneminen ja tien korjaukset jatkuvat. Laiva- ja maantiekuljetuksia Kemin - Tornion suuntaan jatketaan.

10.10. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr.: Eteneminen jatkuu. Er.P 16 saavuttanut Perälän tienhaaharaan ja etenee Autinkylän suuntaan. Ei taistelukosketusta.
- Ryhmä Lagus: JP 3 saavuttanut Saukkojärven tienhaaran ja jatkaa etenemistä. JP 2 Ylimaan "Y":stä 2 km pohjoiseen olevan pikkulammen pohjoispuolella koukattuaan kolmella komppanialla idästä. JP 4 pääosillaan motittaa Yli -Portimojärven pohjoispuolella olevia vihollisjoukkoja . II/JR 33 taistelussa 4-5km Ylimaasta luoteeseen. JR 33 pääosat aloittaneet ylimenon Por-

10.10. aamulla timojärven sillan luona. III/JR 12 tavoite Ylimaa. I ja II/JR 12 marssivat alkuphällään Myllylään. I/KTR 14 marssilla III/JR 12 jäljessä ja II/KTR 14 marssilla Ranuan kirkon luoteispuoliseen maastoon. Vihollisen ilmatoiminta päivän kuluessa erittäin vilkasta aiheuttaen tappioita.
- 15.Pr.: Joukkomme kevyt kärki n. 30 km Kemistä Tervolan suuntaan jossa Er.P 5 kosketus viholliseen pst.tykillä vahvistetun osaston kanssa. Eteneminen jatkuu. Er.P 5 lisäksi etenee I/15 Pr. ja II/KTR 7 Tervolan suuntaan. Er.Os.Sau etenee Juokuan suunnassa. Prikaatin päähosat siirtymässä Veheriälä - Ämmälä maastoon tienkorjaustöihin. Os.Pennanen Kemissä.
- Ryhmä Pajari: JR 11 sivuutti 9.10. klo 10,oo Törmän ja etuosat taistelukosketuksessa viholliseen n. 1 km Raatikosta etelään. JR 53 jatkoi klo 12,30 Petäjämaan tasalla, osin koilliseen, osin pohjoiseen. Yksi patl./JR 53 Kantojärven suuntaan ja yksi patl./JR 53 Yli-Vojakkalan (etel.)"Y":n sillan suuntaan. Klo 18,30 alkoi Os.Heiskanen hyökkäyksen Ala-Vojakkala tienhaaran maastoon, joka vallattiin klo 21,oo. Er.P 21 saavuttanut Kiimamaan, Yli-Vojakkalan sillan pohjoispuolella. Yli-Vojakkalan (etel.) "Y":n sillan vihollinen räjäyttänyt. 68 uutta vankia joista 65 haavoittunutta tavattu metsästä. Saksalaiset ottivat vetäytyessään Kemistä vangiksi n. 70 is.miestä sekä panttivangeiksi n. ? siviili-ihmistä.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1197:
- Venäläisiä lentoja 5, koneita 10.
- Saksalaiset: vilkasta ilmatoimintaa Ranuan suunnalla. Pommituksia varsinkin etulinjassa. Klo 9,51 tulitti 1 kone Oulun asema- ja kasarmialuetta.
- 1 oma lento,yhdellä koneella.

18,oo PM:n Op.os:n käsky n:o 3420/Op.1/5.d sal.:
- 2. ja 5.Er.Pst.Os. siirretään V AK:n toimesta rautateitse Tuiraan, missä ne alistetaan III AK:lle.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr.: Eteneminen jatkuu. Er.P 16 lienee Hoikkajärven länsipuolella. Yhteys katkennut.
- Ryhmä Lagus: Vihollinen päässyt murtautumaan motista ulkopuolelta suoritettujen iskujen avustamana linja Yli-Portimojärvi-Ala-Portimojärvi oli erittäin vahvasti varustettu. Saukkojärven tienhaara saavutettiin klo 01,oo ja ovat etummaiset joukkomme (I/JR 33) kiivaissa taisteluissa Särkijärven-Saarijärven kannaksella, yhden komppanian koukatessa idästä. Puolustautuvaa vihollista tukee mm. 15 sm:n patteri ja 6 kk:iä. Ramualta alkaen miinoituksia ja tiehävityksiä runsaammin kuin aikaisemmin. J Pr:n tappiot 8.-9.10. tarkistamattoman tiedon mukaan 55 kaatunutta, 135 haavoittunutta, 65 kadonnutta ja 2 paleltunutta.
- 15.Pr.: Klo 06,30 alkoi Er.P 5:n hyökkäys Pajarin maastossa. Juokuan tien suunnassa kärkipartiomme saavutti n. klo 13,oo Harjulan tienhaaran. Todettu miehitetyt vihollisasemat Tervolasta 2 km itään ja Runkausjoen varrella Koivukylän eteläpuolella. Os. Sau oli aamulla etenemässä Sompujärveltä Koivukylää kohti.
- Ryhmä Pajari: (Puutteellisten yhteyksien vuoksi tiedot klo 10,oo). JR 11 taistelussa Oinaksen tasalla (aikaisempi ilmoitus virheellinen). Koukkaus käynnissä. JR 53 etenemässä Kantojärven - Paakkolan suunnassa. 11.D:n osat ajaneet takaa viivytystaistelua käyvää vihollista ja saavuttanut Aapajoen (joen) Karungin eteläpuolella. Koukkaus todennäköisesti Hoikkajärven seuduilla, Rj.P 7 marssilla samaan suuntaan, Kev.Psto 17 Posiolla. Rj.P5 Kotajärven pohjoispuolella. Rj.P4 Sirniönkylässä. Ryhmä Lagus: II/JR 33 Särkijärven kannaksella, III/JR 33 Saukkojärven tienhaarassa. JPr:n uudelleen ryhmitys käynnissä Ylimaan seudulla. I/KTR 14 marssilla Ranualle, II/KTR 14 sen luoteispuolelle. 15.Pr.: Er.P5 Pajarin seudulla. Os.Sau etenemässä Sompujärveltä pohjoiseen. II/KTR 7 tuliasemissa Kojulassa, III/KTR 7 Kemin pohjoispuolella, Rask.Psto 16 Lautiosaari (pohj.) maastossa. Ryhmä Pajari: (tiedot vanhentuneita). JR 11 Oinaksen seudulla, JR 53 etenemässä Petäjämaan-Paakkolan välillä. JR 50 Aapajoen(joki) etelärannalla, Er.P21 joen itärannalla. II/KTR 4 Oulun pohjoispuolella marssilla pohjoiseen. I/KTR 4 Haukiputaan pohjoispuolella. Rask.Psto 30 marssilla Kempeleestä Kemin suuntaan. JR 8 ja III/KTR 4 kuljetettavana Tornioon vesitse. 11.D on irroitettu Ryhmä Pajarista ja

10.10. illalla Vahv. 15.Pr. alistettu Ryhmä Pajarille.
- Omat ilmavoimat suorittaneet tiedustelu- ja pommituslentoja, pommittaen menestyksellisesti vihollisjoukkoja Taipaleen suunnalla.
- Omat aikomukset: Eteneminen ja tienkorjaukset jatkuvat. Hyökkäystä jatketaan Taipaleen, Koivukylän, Koivun, Tervolan ja Karungin suuntiin osaksi metsämaastossa saarrostaen. Laivakuljetukset Tornion ja Kemin suunnille jatkuvat.

21,05 PM:n Op. osasto N:o 1519/Op.3/III a sal. (Liite 1104):
- E/rask.It.-sto 4:n ja 107.Rask.It.Ptrin alistus VI AK:lle lakkaa. Yksiköt siirretään Ouluun ja alistetaan Ilmavoimille.

11.10. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr.: Eteneminen jatkuu. Ei taistelukosketusta. Er.P 16 lähestymässä Autinkylää ollen n. 20 km Hoikkajärveltä länsiluoteeseen.
- Ryhmä Lagus: (tiedot klo 18,50) Saarijärven - Särkijärven kannaksella hyökkää II/JR 33 koukaten kahdella komppanialla lännestä. Idästä saarrostaen hyökkää III/JR 33 (vahv. 1 komppanialla), joka jo osillaan taistelussa maantiestä Peräjärven lounaispuolella. JR 12 Ylimaan maastossa.
- Ryhmä Pajari: Er.P 5 valtasi iltayöllä Tervolan (it.) kylän. Er.os.Sau:n kärki Runkausjoella Harjula - Koivu tien suunnassa. Tervolan tiellä kaikki sillat tuhottu. I/15 Pr. Siirtola maastossa. II, III, IV/15.Pr. tienkorjaustöissä Lautiosaaren - Ala-Paakkolan välillä. JR 11:n suorittaman saarrostavan hyökkäyksen vuoksi irtautui viholline aamuyöllä Oinaksen maastosta. Päivällä saatiin Tervolassa (länt.) koksetus käivautuneeseen viholliseen. Paakkolan tienhaarassa saatu yhteys JR 53:een Sillat hävitettyjä. Huoltovaikeuksia. Joukkojen järjestys nyt Tervolan (länt.) tien suunnassa. JR 11 edessä ja JR 53 takana.
- 11.D: (Täydennys iltailmoitukseen). Joukkomme ylittäneet eilen päivällä Aapajoen, jonka pohjoisuplella etulinjassa idästä lukien Er.P 21, III/JR 50 ja I/JR 50. Vihollisella pieni sillanpää Aapajoen eteläpuolella lähellä jokihaaraa ja Aapajoki (pohj.) länsipuolella olevalla purolinjalla puolustus itään. JR 8:aa keskitetään Alavojakkalan tienhaaran eteläpuoliseen maastoon.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1198:
- Venäläisiä lentoja 12, koneita 13.
- Saksalaisia lentoja 3, koneita 3.
- Omia lentoja 10, koneita 37. Klo 15,30 - 15,58 23 konetta pommitti Taipale-Karunkajärvi-Jokilampi maastossa joukkoja teillä sekä teiden varsilla sekä Koskelan ja Rahkaman kohdalla ajoneuvoryhmiä.
- 1 oma kone kateissa.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Aamuilmoituksessa mainittu Er.P 16:n saavuttama maastokohta pitää olla Koppelojärven maasto. Etenemistä hidastuttaneet tiehävitykset ja miinoitukset, mm. Posionperän - Posiolammen välillä korjattu eilen 4 siltaa ja nostettu tietlä 40 lentopommimiinaa.
- Ryhmä Lagus: yhteyttä ei ole saatu.
  Ryhmä Pajari: 15.Pr:sta Er.os.Sau kärjessä saavuttanut tänä aamuna Koivukylän. Vihollinen räjäyttänyt Koivukylän lossin ja lossitien. Kemijoen länsirannalla vetäytyi vihollinen JR 11:n painostuksesta eilen iltapäivällä Kaisajoki-linjalle, josta myöhemmin irtautui räjäytettyään sillat. Takaa-ajoon ryhdyttiin viipymättä.
- 11.D: Karunki vallattu, eteneminen jatkuu etummaisten joukkojen ollessa Korpikylän (pohj.) tasalla.
- 2.Rj.Pr.: Er.P 16 Koppelojärven maastossa, Rj.P7 Posionperän länsipuolisessa maastossa, Kev.P:sto 17 Posionperässä, Rj.P5 saavuttanut Posionkylän ja Rj.P4 Mustalahden maaston.

11.10. illalla
- Ryhmä Lagus: Ryhmitysmuutoksista ei tietoja.
- Ryhmä Pajari: Er.Os.Sau Koivukylässä, Er.P 5 ja I/15.Pr. Tolosessa, 15.Pr:n IV P Yli-Paakkolassa, IIP Mölössä, III P Koskelassa, III/KTR 7 Ellilässä. 3.D:sta JR 11 hyökkäämässä Tervolasta (länt.) Kemijoen rantaa koilliseen, JR 53 sen jäljessä.
- 11.D: Er.P 21 ja JR 50 Karungin- Korpikylän suunnassa, tarkempi ryhmitys tuntematon.
Vihollisen laimenta ilmatoimintaa pohjoisella Pohjanlahdella, kk.hyökkäys Kuivaniemessä.
- Oma aikomus: Eteneminen Posion tietä sekä hyökkäys Rovaniemen ja Ylitornion suuntaan jatkuu. Tiekorjauksia. Liivakuljetukset jatkuvat.

18,05 PM:n Op.os:n käsky no. 3434/Op.1/5.d.sal.:
- Pion. P 29 siirretään II AK:n toimesta ja Pion.P 11 VI AK:n toimesta rautateitse Oulun, missä ne alistetaan III AK:lle.

12.10. aamulla III AK:n tilanneilmoitus: (täydennys iltailmoitukseen):
- Rj.Pr.: Eteneminen jatkuu. Er.P 16 marssilla Autinkylään, saavuttanut Korojoen "K":n korkeuden. Taistelukosketusta viholliseen ei ole ollut.
- Ryhmä Lagus: II ja III/JR 33 saavuttivat n. klo 14,15 Kilvenpalon korkeuden. Vihollisen vastarinta voimakas. Tie runsaasti miinoitettu, etenemisen aikana kohdattu vihollinen väijytysasemissa. 2 komppanian koukkaus lännestä Lintulan suuntaan käynnissä. Klo 18,oo JR 33:n päävoimien alkupää ylittänyt linjan Narkausjärvi - Jokilampi kannaksen. Voimakkaita hävitykseen viittäävia räjähdyksiä edestä. Saatujen tietojen mukaan Narkausjärvi - Jokilampi kannas oli vahvasti varustettu. 11.10. klo 21,30 III/JR 33 vahvistettu Jääk.K/6.D jatkanut etenemistään päätien suunnassa ja ylittänyt Narkausjärven sillan, tavoitteena Taipale.
Ei kosketusta viholliseen.
- Ryhmä Pajari: 15.Pr. Vihollinen vetäytynyt Kemijoen itäpuolella Koivuun, jossa ylimenopaikkaa suojaa kaksi maahan kaivettua hyökkäysvaunua, konekivääreä, kranaatinheittimiä. Viholliseen kosketus myös Välijoen pohjoispuolella. Os.Sau asemissa Koivukylässä, varmistaen koilliseen ja etelään. Os. Sau saanut käskyn tiedustella etenemismahdollisuuksia Kemijoen itärannalla Rovaniemen suuntaan sekä polut Koivukylästä Ranua - Rovaniemen tiellä. 3.D: Tst.os.Halstin etummaiset osat klo 7,30 Koivussa. Jatkaa etenemistä. Tst.os. Loimuhjatkaa tien korjaustöitä Liedakkala - Tervola ja Alavojakkala - Ylipaakkola tiellä. Ryhmä Pajarin kom.paikka siirtyy tänään Paakkolan tienhaaran maastoon. 11.D: Klo 19,oo saavutettiin Korpikylä, eteneminen jatkuu.
- Ryhmä Lagus: III/JR 33 + Jääk.K/6.D + 16.Krh.K etenevät päätien suunnassa tavoitteena Taipale. Takana päätien suunnassa marssivat II/JR 33 + 13./JR 33 ja 14./JR 33 sekä III/JR 12, joka edelleen alistettu Os.Kurenmaalle. I/JR 33, jolle alistettu Jääk.K/JR 33 lähtenyt eilen klo 9,oo Saukkojärven tienhaarasta tavoitteena Perunkajärven länsipää. 11.D: lähempiä tietoja ryhmityksestä ei ole saatu.

Ilmav:n tilanntiedoitus n:o 1199:
- Venäläisiä lentoja 7, koneita 19.
- Saksalaisia lentoja 3, koneita 6.
- Omia lentoja 10, koneita 45. Pommitettu rautatietä Olkkojärven itäpuolella, autoja tiellä Rovaniemi - Ranua, ristöjä tiellä Rovaniemi - Taipale.

III AK:n lennätinsanoma N:o 3639/III/3b/sal.12.10.44(Liite 110 5
- 15.D siirtyy vesi- ja maantiekuljetuksin Tornion alueelle ak:n reserviksi, päätoimintasuuntana Tornionjokilaakso. Pidettävä kiinteä yhteys 11.D:aan.

12.10. saapui III AK:n radiosanoma N:o 3647/III/3b.sal./12.10.44 klo 14,30 (Liite 1106):
- Ryhmä P jatkaa hyökkäystä Rovaniemen valtaamiseksi pyrkien estämään hävitykset. Osa voimista suunnattava tielle Lohijärvi - Sinettä ja edelleen Kittilän tielle vihollisen peräytymistien katkaisemiseksi.- Oikealla jatkaa Ryhmä Lagus hyökkäystä, etulinja 11./12.10. Taipaleesta 10 km kaakkoon ja idästä samoin Rj.Pr., etulinja 11./12.10. Autinjärven eteläpään tasalla.- Vasemmalla jatkaa 11.D hyökkäystä, etulinja 11./12.10. Martimossa.- 15.D:n kuljetukset Tornioon ovat alkaneet 12.10.- 15.D on ak:n reservinä.

saapui III AK:n käsky, III AKE N:o 3582/III/3 b. sal./ 9.10.44 (Liite 1107):
- 11.D:n alistus Ryhmä Pajarille lakkaa heti kun Ala-Vojakkalan tienhaaran maasto on saavutettu. 11.D jatkaa etenemistä Tornionjoen suunnassa tavoitteena Aavasaksan tienhaara.- Ryhmä Pajarille alistetaan Vahv.15.Pr. ja jatkaa Kemijoen suunnassa tavoitteena Koivu.- 15.D valmistautuu siirtymään erikseen annettavalla käskyllä maa- ja vesiteitse alueelle Kemi - Tornio.

illalla III AK:n tilanneilmoitus: (tiedot osaksi vanhentuneita):
- Rj.Pr:n ensimmäiset osat Koronjoki ensi "K":n tasalla.
- Ryhmä Lagus: JR 33 saavutti alkupäällään klo 8,30 Perunkajärven - Kestilän maaston, jossa vihollinen puolustuksessa.
- Ryhmä Pajari: Kemijoen itäpuolella tilanne ennallaan. Tiedustelutoimintaa. Joen länsipuolella Leivejoki saavutettu.
- 11.D: Taistelu käynnissä Martimon seudulla, jossa vihollinen lujasti varmistatuissa asemissa, mm. kallioon louhituissa pesäkkeissä Tornion jokivarressa. Oikealta koukkaava osastomme taistelussa heikompaa vastarintaa tekevän vihollisen kanssa Törmäjärven tasalla.
- Rj.Pr: Er.P 16 Koronjoki ensi "K":n tasalla. Rj.P 7 ja Kev.Psto 17 Hoikkajärven länsipuolella. Rj.P 5 Paloniemen maastossa. Rj.P 5 (4?) Murtolahden luoteispuolella. 3./Rj.P 8 Perangan kylässä.
- Ryhmä Lagus: III/JR 33 Taipaleen järvikapeikossa, II/JR 33 edellisen takana. III/JR 12 + /KTR 14 näistä etelään. Näiden takana JP 5 Narkausjärven luoteispuolella. I/JR 33 koukkaamassa Kakarijärven lounaispuolella. J Pr.- JP 4 sekä II/KTR 14 Saukkojärven tienhaarassa, siitä etelään JR 12 - II P. Ylimaansalmesta n. 4 km etelään I/Ps.Pr.
- Ryhmä Pajari: 15.Pr. esik. siirtyy Tervolaan (it.). I/15.Pr. marssilla Koivukylään. Er.P 5 Murtolassa. III/15.Pr. ja II/KTR 7 Kuparin tasalla. IV/15.Pr.Ylipaakkolassa, II/15.Pr. Mölössä. III/KTR 7 Eilittä-maastossa. Rask.Psto 16 marssilla Kuivajoelta Kemiin. Er.P 13 Leivejoella, JR 11 sen takana, JR 53 taempana.
- 11.D: JR 8 Törmäjärven suunnassa, JR 50 Martimon seudulla. I/KTR 16 Korpikylässä, III/KTR 4 Röytässä. II/KTR 4 marssilla Kuivaniemestä pohjoiseen, I/KTR 4 ja Rask.Psto 30 marssilla Ii - Yli-Iin pohjoispuolelle. 15.D:n ensimmäisten osien vesikuljetus alkamassa Oulusta Tornioon. 19.Pr:n pääosat saapumassa Raaheen.
- Ei ilmatoimintaa. Säävaikeuksia. Eteneminen ja tietyöt jatkuvat. Kaukopartiomme vaurioittanut 10./11.10. Pellon 60 m pituista maantiesiltaa. Toimen partiomme tuhonnut 11./12.10. maantiesillan Rovaniemen - Petsamon tiellä n. 60 km koilliseen Rovaniemestä.

22;26 Lähti Presidentti- Ylipäällikkö Päämajasta junallaan Helsinkiin (Pasilaan).

13.10. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr.: Er.P 16:n etummaiset osat Autinkylä "A":n tasalla. Partiomme todenneet tien vihollisesta vapaaksi Pekkalaan sekä

13.10. Luusuan tien samoin Heikkilään saakka. Ei taistelukosketusta. Er.P 16 korjannut 4 siltaa sekä purkanut tieltä 160 polkumiinaa, 25 ps.miinaa ja 2 lentopommia.
- Ryhmä Lagus: Tien suunnassa III/JR 33 saavuttanut jokilinjan Taipale "i":n pohjoispuolella, jossa taistelussa puolustuksessa olevan vihollisen kanssa.
- Ryhmä Pajari: Kemijoen molemmin puolin tilanne ennallaan. Leivejokilinjalla todettu vihollisen tehneen kenttävarustustöitä.
- 11.D: JR 8 etenemässä Törmäsjärveltä Sepäjärven kautta Aavasaksan suuntaan. I/JR 50 hyökkäämässä Pekanpää "Pek" tasalta ja II/JR 50 rantatien suunnassa Kainuunkylää kohti. Div.esikunta Karungin aseman eteläpuolella.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1200:
- Venäläisiä lentoja 1, koneita 1.
- Omia lentoja 3, koneita 3.

12,25 Pääesikunnan päällikön käsky n:o 3467/Op.1/5d.sal.:
- III AK:n kom:lle: Venäläisiltä saatujen tietojen mukaan on saksalaisia joukkoja vielä Sallan kirkonkylän länsipuolisella alueella, mm. kaksi rykm:iä. Peruuttaen aikaisemman käskynsä n:o 3348/Op.1/5d./sal./6.10.44 Ylipäällikkö oikeuttaa suuntaamaan Rj.Pr:n päävoimat Kemijoen saavutettuaan Kemijärvelle. Prikaatin rajoitetut voimat ja erillisen aseman huomioiden on tehtävä suoritettava niin, ettei kärsitä osa tappioita Kemijärvellä.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr:n etumaiset osat saavuttaneet Pekkalan. Auttijoen silta korjattu.
- Ryhmä Lagus: Etumaiset joukot maantien suunnalla Jokilammen maastossa. Vihollisen tykistötulta. Oikealta Peräjärven pohjoispuolitse koukanneet joukot tulitaistelussa Kalkkivaaran pohjoispuolella n. 1 km tiestä itään. Narkausjärveltä pohjoiseen etenevät joukot saavuttaneet Kuohunkijoen suusta n. 5 km etelään olevan maaston. Ei kosketusta.
- Ryhmä Pajari: Vihollinen vetäytymässä Leivejoelta pohjoiseen. Taka-ajo jatkuu. Saksalaiset vapauttaneet 260 panttivankia, joukossa Lapin lääninhallituksen jäsenet ym. 11.D vallannut Ylitornion, jonka pohjoispuolella Alkulan tienhaara saavutettu. Idempänä taistelu käynnissä todennäköisesti Törmäsjärven luona.
- Ryhmitykset: Rk.Pr: Er.P 16 Pekkalassa, Rj.P 7 Auttijoen itärannalla, Kev.Psto 17 Koppelojärvellä, Rj.P 5 Hoikkajärvellä, Rj.P 4 Ojaniemellä. Ryhmä Lagus: I ja II/JR 33 sekä III/JR 12 Kalkkivaaran pohjoispuolella. JR 12 (p.III P) Jokilammella. JP 5 ja JP 3 Kuohunkijoen länsipuolella. Loput JPr:sta Narkausjärvellä, jossa myös Pr:n esikunta ja 6.D:n komentopaikka. I/KTR 14 ja Rask.Psto 14 Lintulan maastossa. Ryhmä Pajari: JP 11 Leivejoen pohjoispuolella, II/KTR 16 sen takana. Er.P 13 Leivejoella. 15.Pr:n komentopaikka Tervolassa. Os.Sau, Er.P 15 ja Os.Pennanen yhdistetään 1st.os.Pennaseksi, ryhmän alaisena.
- 11.D: JR 50 Alkkulan tienhaaran eteläpuolella, JR 8 Törmäsjärven suunnalla. Er.P 21 Ylimartimon pohjoispuolella. II/KTR 4 Kemin maastossa, I/KTR 4 ja Rask.Psto 30 marssilla Kuivaniemestä pohjoiseen. III/KTR 4 Torniossa. 15.D: II/JR 15 laivakuljetuksena matkalla Tornioon. 19.Pr:n päähosat perillä Reahen seudulla.
- Ilmatoiminta: oma ilmatiedustelu Rovaniemen suunnalla. Oma aikomus: Eteneminen ja tiekorjaukset jatkuvat. Kaukopartiomme räjäyttänyt Molkojoen sillan Kittilän tiellä. Arvio tähän mennessä viholliselle tuotetuista tappioista: kaatuneita n. 2000, haavoittuneita n. 4000, vankeja 1110. Omat tappiot pohjoisen taisteluvaiheen aikana 10.10. (ml.) asti: kaatuneita 32 + 69 + 312, haavoittuneita 86 + 265 + 1265, kadonneita 11 + 22 + 117, yhteensä 129 + 356 + 1694.

14.10. aamulla XII AK:n tilanneilmoitus:
- Ryhmä Lagus: JP 5 saavuttanut illalla Kemijoen Kuohunkijoen suulla. Eilen klo 15,15 vih:n vastaisku Ti paleen kylästä. Kalkkivaaran pohjoispuolella koukannut osastomme saavuttanut maantien, jonne asettunut puolustukseen. Vih:n hyökkäykset etelästä ja pohjoisesta lyöty takaisin.
- 11.D: III-II/JR 8 saavuttanut Tengeliöjoen, jonkapohjoisrannalla vih. puolustuksessa. JR 50 valtasi eilen saarrostaen klo 15 kiivaan taistelun jälkeen Ylitornion.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1201:
- Venäläisiä lentoja 1, 1 kone.
- Saksalaisia lentoja 3, 3 konetta.
- Omia lentoja 8, 13 konetta.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Ryhmä Lagus: Kiivaat taistelut jatkuneet Kalkkivaaran maastossa vih:n yrittäessä päästä motissa olevien voimiensa avuksi, Oma hyökkäyksemme etelästä motin supistamiseksi jatkuu. Kemijoen suunnassa saavutettu klo 11,oo Pyntinen.
- Ryhmä Pajari: Taka-ajo jatkuu, Muurola saavutettu klo 8,oo.
- 11.D: Tengeliönjoki ylitetty. Koukkaus käynnissä. Vih.puolustautuu sitkeästi. Maantietä hallussamme 2 km.

15.10. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Ryhmä Lagus: Eilen ap:llä vih. saavuttamut voimakkaalla iskulla yhteyden Kalkkivaaran eteläpuolella olevaan osastoomsa. Klo 18,oo taka-ajoon ryhtyneet 6.D:n osat saavuttaneet Röykän tienhaaran, jossa ankarat taistelut.
- Ryhmä Pajari: JR 11 taistelussa eilisestä klo 16,oo alkaen Ternujoella. 1st.os.Penmanen alkanut Kemijoen ylityksen Koivukylän kohdalla.
- 11.D: Kovat taistelut Mäkimaan länsipuolella. Ylitornion suunnalla taistelut Alkkulan tienhaarassa.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1202:
- Venäläisiä lentoja 20, koneita 43.
- Saksalaisia lentoja 2, koneita 2.
- Omia lentoja 3, koneita 3.

9,20 Palasi Presidentti-Ylipäällikkö Päämajaan junallaan Helsingistä (Pasilasta), otettuaan Helsingissä vastaan mm. 13.10. kenr.luut Valven ja 14.10. kenr.Nenosen ja kenr.Grandellin sekä valtioneuvos Paasikiven, ja oltuaan viimemainittuna päivänä hallituksen ulkoasiainvaliokunnan istunnossa.

illalla
- III AK:n tilanneilmoitus:
- Ryhmä Lagus: Kemijoki saavutettiin klo 17,50. Kauppala tulessa. Saarenkylän ja Ketolan luona sillanpäät.
- 11.D: Vih:n asemat vallattu. Mäkimaasta jatketaan etenemistä. Vih:n vastarinta tiukkaa. Tengeliönjoki ylitetty, Huhta saavutettu.

20,oo PM:n Op.osasto N:o 1533/Op.3/IIIa/sal. (Liite 1108):
- 1. Ilmavoimat siirtävät Ouluun:
  - 5 valonheitinjaosta, joista 3 Helsingin ja 2 Kotkan ilmatorjunnasta.
  - 1 kev.it.ptri Jyväskylän ilmatorjunnasta.

  Yksiköt alistetaan III AK:lle.
- 2. E/Rask.It.Psto 4, 106. ja 107.Rask.It.Ptri,alistetaan III AK:lle.
- 3. II ja V AK:sta irroitetaan kummastakin 1 kevyt it.ptri, siirretään Ouluun ja alistetaan III AK:lle.
- 4. VI AK:sta irroitetaan 1 kevyt it.ptri ja alistetaan Ilmavoimille käytettäväksi Jyväskylän kaupungin ilmatorjuntaan.

15.10. saapui III AK:n käsky 15.D:n komentajalle, III AKE N:o 3639/III/3b.sal./ 12.10.44 (Liite 1109):
- 15.D siirtyy vesi- ja maantiekuljetuksin Tornion alueelle ak:n reserviksi, päätoimintasuuntana Tornionjokilaakso. Pidettävä kiinteä yhteys 11.D:aan.

saapui III AK:n käsky kuljetusten järjestelystä, IIIMAKE N:o 3649/III/ 3b.sal./12.10.44. (Liite 1110):
- Armeijakunnan joukkojen karkea kuljetussuunnitelma, käsittäen 3.D:n loppuosan siirron Oulun seudulta laivoilla ja marssien Kemin suunnalle, viimeisten osien lähtiessä maanteitse viimeistään 14.10. kuluessa. Samoin 11.D:n loppuosan siirron Oulun seudulta laivoilla ja marssien Tornion suunnalle, viimeisten osien lähtiessä maanteitse autokuljetuksina viimeistään 15.10. illalla. Samoin 15.D:n siirron laivoilla ja marssien Oulun seudulta Tornion suunnalle, maanteitse siirtyvien rivistöjen pääosien aloittaessa marssin 12-14.10. ja viimeisten osien lähtiessä maanteitse autokuljetuksina viimeistään 22.10.
- Lisäksi määräykset maantietkuljetusten javesikuljetusten yleisjärjestelystä sekä ilmatorjunnasta ja ilmasuojasta.

Karttapiirros : III AK:n tilanne 15.10.44 (Liite 1111).

16.10. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Ryhmä Lagus: JP 4 ylittänyt Kemijoen ja saavuttanut Mustavaaran. JP 2:n ylimeno Katolassa käynnissä.
- 11.D: Eilen ankarissa taisteluissa murrettu vih:n vastarinta Ylitornion pohjoispuolella. Aavasaksa vallattu klo 21.15. Koukkaukella katkaistu Aittomaan - Kaulirannan rautatie. Tengeliönjoen suun maastossa vih.motissa. Ulosmurtautumisyritykset torjuttu. JR 8 n. 6 km Juoksengista kaakkoon.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1203:
- Tuntemattomia lentoja 1 , koneita 1.
- Venäläisiä lentoja 20, koneita 44.
- Saksalaisia lentoja 1, koneita 1.
- Omia lentoja 12,äkoneita 17.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr.: Etneminen Kemijärven suuntaan jatkuu. Posion Aholassa aikamiinoja vihollisen vanhoissa it.asemissa.
- Ryhmä Lagus: Pääosat JPr:sta ylittäneet Kemijoen Rovaniemen itäpuolella suuntautuen Petsamon tielle, jossa ainakin Mustavaara ja Vikajärvi saavutettu. Ounasjoen rannalta Yläkunnarista häiritään tulellamme Rovaniemen - Kittilän tietä. Klo 11,45 saatiin Sipolan kohdalla partioyhteys ryhmä Pajarin joukkoihin. Tieosalla Rovaniemi - Vikajärvi 28 tienkatkaisua. Vihollisen päävoimat lienevät vetäytyneet Nampan pohjoispuolelle tältä suunnalta.
- Ryhmä Pajari: Varhain aamulla olivat joukkomme kiivaassa taistelussa vihollisen kanssa Rovaniemen liepeillä, kauppalan lounaispuolella. Viestivaikeuksien vuoksi ei ole tietoja tilanteen kehittymisestä. Ryhmällä suuria huoltovaikeuksia.
- 11.D: Aavasaksan suunnalla Kaulirannan - Aittamaan välille saarrettu kahden pataljoonan, 21 tykin, 59 auton, 4 psv:n ym. vahvuinen vihollisryhmä murtautui aamupäivällä saartaneen pataljoonamme läpi pohjoiseen panssarivaunuilla vahvistetun komppanian pohjoisesta suorittaman hyökkäyksen avustamana. Hallussamme jo olleet 5 tykkiä menetettiin, Pataljoonamme puolustautui kovia hyökkäyksiä vastaan etelästä ja pohjoisesta, mutta aamulla loppuivat mukana kuljetetut kaksi tuliannosta eikä vaikeiden maastosuhteiden vuoksi lisää ehditty toimittaa. Pataljoonalle ei voitu järjestää tykistön tukea. Vihollinen kärsi suuret tappiot ja sen takaa-ajossa on saavutettu Ratasjärven seutu, jonne myös Syväjärveltä hyökännyt osastomme on saapunut.
- Rj.Pr.: Rj.P 7 + Ptri/ ev.Psto 17 Kemijoen ylittäneenä marssilla Kemijärvelle. Rj.P 5 ylittämässä jokea Pekkalassa, jossa loput Kev.Psto 17:ää. Rj.P 4 Säpsäntaipaleessa. Prikaatin kom.

16.10. illalla paikka siirtymässä Posion Aholaan. Eteentyönnetty kom.paikka Pekkalan lossilla.
- Ryhmä Lagus: Er.P 16 Kemihaaran pohjoispuolella, JP 2 Vikajärvellä, JP 4 Ylikunnarissa, JR 12 Ounasvaaran maastossa (Tiedot vanhentuneita).
- Ryhmä Pajari: JR 11 + Er.P 13 Rovaniemen länsipuolella. Rask. Psto 16 ylittänyt Kemijoen Lautosaaren kohdalla.
- 11.D: JR 8 Ratasjärven kaakkoispäässä, III/JR 50 järven länsipuolella, I/JR 50 sen takana. Jääk.K/3.D + Jääk.K/11.D ainakin Iso-Vietosen kaakkoispäässä.

15.D: JR 15 kokonaisuudessaan Tornion seudulla. I/JR 57 laivakuljetuksena matkalla Oulusta Tornioon. III/JR 57 Oulussa kuormattuna laivaan. Er.P 25 Oulussa. - 19.Pr.: II/19.Pr. tulossa Kemiin.
- Vihollisen ilmatoiminta laimeata. Omaa ilmat iedustelua. Säävaikeuksia. Eteneminen ja tietyöt jatkuvat. Rovaniemen valtauksen jälkeen 15.Pr. ja tst.os. Pennanen irroitetaan ak:n reserviksi aluksi tietöihin Rovaniemen - Pakkolan välille. 3.D jatkaa Kittilän suuntaan. 15.D:n vesitiekuljetuksia jatketaan. Tappiomme ajalla 14.-15.10. ilman ryhmä Pajarin lukuja, 35 kaatunutta, 155 haavoittunutta ja 2 kadonnutta.

23,28 Ylipäällikön käsky n:o 3508/Op.1/5d/sal.:
- " Kenr.luutn. Siilasvuo. Kiinnitän mitä vakavimmin huomionne siihen toistuvaan ilmiöön, että koukkauksen kautta saavutetut vihollisjoukot murtautuvat jälleen vapaiksi. Tällaiset operaatiot ovat ehdottomasti suoritettavat riittävän vahvoja voimia käyttäen. En voi käsittää, mistä syystä kenr.maj. Laguksen joukot ilmestyvät Rovaniemen edustalle voimatta virran poikki aikaansaada muuta tulosta kuin varoittaa kauppalassa olevat vihollisvoimat, hetkellä, jolloin kenraalimajuri Pajarin käynnissä oleva operaatio niiden selkäyhteyksiä vastaan ei ole vielä päässyt vaikuttamaan. En näe operaatioiden läpiviemisessä sitä johdon määrätietoista pyrkimystä vihollisen saarrostamiseksi ja motittamiseksi mikä on ollut Teille antamieni ohjeiden johtavana ajatuksena. Tilanne vaatii tinkimättä ja pikaisesti toisenlaisia operatiivisia saavutuksia kuin tähän mennessä. Puolustusvoimain Ylipäällikkö Suomen Marsalkka Mannerheim."

Karttapiirros : III AK:n tilanne 16.10.44 (Liite 1112).

17.10. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr.: Rj.P 7:n etummaiset osat ovat kosketuksetta saavuttaneet Juujärven pohjoispuolella olevan joen. Tie Pudasjärvi - Taivalkoski korjattu autokelpoiseksi.
- Ryhmä Lagus: Er.P 16 saavuttanut eilen klo 17,30 Vikan rautatieaseman, josta partiot lähetetty Vikajärven tienhaaraan. Ei kosketusta. Vikajoen rautatiesilta oli tuhottu. JP 2:n etummaiset osat saavuttivat eilen klo 14,30 Nampajärven kannaksen, josta vihollinen vetäytynyt. Sillat räjäytetty, tie miinoitettu. Ei kosketusta. JP 4:n ylimenoyritykset Ylikunnarin suunnalla eivät onnistuneet vihollisen voimakkaan varmistuksen vuoksi. Tulella häiritty vihollisen toimintaa vastarannalla, josta mm. patteri karkoitettu asemista krh.tulella. Ylimeno Rovaniemen itäpuolella jatkuu.
- Ryhmä Pajari: JR 11 lähti 15.10. illalla koukkaamaan rautatien pohjoispuolitse erittäin vaikeissa olosuhteissa ja pääsi 16.10. klo 01,30 3 km:n päähän Rovaniemeltä länteen, jossa taistelukosketus. Vielä samana yönä osilla voimia koukkausyritys Korkalo "lo" maastossa, jonka vihollinen kuitenkin torjui. Maantien suunnassa päästtiin klo 09,45 3 km:n päähän Rovaniemeltä länteen. Aamupäivään mennessä oli kauppalan etelä- ja lounaispuolella saavutettu linja Sipola "a" - p.94, jolla vastassa vahvoja vihollispesäkkeitä ja suorasuuntaustykkejä. Hyökkäys pysähtyi. Suunniteltu Er.P 13:n suuntaaminen Hirvaksesta pohjoiseen Sinettäjärvelle estyi maastovaikeuksien vuoksi. Yksi pataljoona JR 53:sta saanut käskyn yöllä

17.10. 16./17.10. yrittää Mäntyniemestä Sinetän suuntaan katkaisemaan Sinetän ja Kittilän tiet. Illen klo 19,40 alkoi hyökkäys Rovaniemelle, joka edistynyt. Kauppala tulessa. Joukot lopen väsyneet, tiet mitä kurjimmassa kunnossa, huolto äärimmäisen vaikeaa. Tykkihevoset eivät juuri enää pääse eteenpäin. Vaikeat viestiyhteydet.
- 11.D: Juoksengin eteläpuolella vihollinen puolustautui sitkeästi tykistön tukemana. Tiet ja maasto miinoitettu. Ratasjoen silta räjäytetty. Juoksengissa ja Turtolassa laajoja tulipaloja. Jääkärikomppanioihin Iso-Vietosen suunnalla ei yhteyttä. Hyökkäyksellä rintamasta ja oikealta koukaten vallattiin Juoksenki tänä aamuna. Vihollisen kaatuneita tätä ennen 12.10. jälkeen n. 60 ja vankeja 23. Kittilän tiellä räjäytti kaukopartiomme 15.10. Alajäreskän sillan (Unarinjärvestä 30 km. lounaaseen).

Ilmav:n tilannetiedoitus N:o 1204:
- Venäläisiä lentoja 14, koneita 20.
- Saksalaisia lentoja 1, koneita 1.
- Omia lentoja 8, koneita 8.

10,30 PM:n Op.os:n käsky n:o 3531/Op.1/5d.sal.:
- VP 5 siirretään rautateitse Ouluun, jossa se alistetaan III AK:lle. V AK irroittaa yhden div:n viestipatl:n, joka siirretään Ouluun ja alistetaan siellä III AK:lle. Patl:ien kuljetukset aloitettava 18.10.44.

17,45 PM:n Op.os:n lenn.san. N:o 3522/Op.1/5d./sal.:
III AK:n komentajalle: Rj.Pr:n saavutettua Kemijärven on sen päävoimat suunnattava Pelkosenniemen - Sodankylän suuntaan.

Peruutettu 21.10.44 (No.3578/Op.1/5.d/sal.)

PM:n Op.osasto N:o 3519/Op.1/5.d/sal.(Liite 1113):
- 1. 14.D valmistautuu siirrettäväksi rautateitse Ouluun. Kuljetuksen alkaminen käsketään erikseen.
2. Rajavartiovastuu 14.D:n nykyisellä lohkolla siirtyy 19.10. klo 18,oo II AK:n komentajalle. 14.D:n on sitä varten jätettävä Rj.P 6 nykyiselle lohkolleen.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr.: Rj.P 7 + 2.Kev. Psto 17 jatkanut Juujärveltä Kemijärven suuntaan.
- Ryhmä Lagus: Er.P 16 edennyt Vikajärvelle. JPr:n alkupää todennäköisesti saavuttanut Vuojärven,päähosat Nampan ja Vikajärven välillä.
- Ryhmä Pajari: Vahv.I/JR 11 otti lounaasta edeten haltuunsa palavan Rovaniemen ja saavutti sen pohjoislaidan eilen 2,35. JR 11:n päähosa + Er.P 15 saavutti vasemmalta saarrostaen Kittilän tien Rovaniemeltä 5 km luoteeseen, jossa tuhosi vihollisen kolonnan. JR 53 hyökkäsi Kittilän suuntaan edellisen ohi ja oli klo 12,40 kosketuksessa vihollisen 17 km Rovaniemen luoteispuolella. Suuria tie- ja huoltovaikeuksia, joukot uupuneita ja paljon marssisairaita. Rovaniemi täydellisesti tuhottu. Sotasaalista pienempiä e.tarvikemääriä sieltä täältä.
- 11.D: Hyökkäys jatkunut Turtolan ohi ja saavuttanut Mämmelän. Runsaasti miinoja ja murroksia. Er.P 25 aloittanut kuudella moottoriveneellä siirtymisen Miekojärven eteläosasta Tsirkkaan. Ei kosketusta. Omat tappiot 16.10.: 7 kaatunutta ja 16 haavoittunutta. Sotasaalis 16.10.: 15 autoa, 1 moottoripyörä, 1 vetotraktori, kaikki osittain tai kokonaan tuhottuina.
- Ryhmitykset: Rj.Pr.: Rj.P 7 + 2./Kev.Psto 17 etenemässä Juujärveltä Kemijärven suuntaan. Rj.P 5 ylittänyt Kemijoen ja marssii Kemijärven suuntaan. Päähosa Kev.Psto 17:sta Pekkalan lossin kohdalla. Rj.P 4 eteläpuolella. Prikaatin komentopaikka Posion Aholassa, eteentyönnetty Juujärvellä.
- Ps.D: JPr. Vuojärven - Nampa (et.) välillä. Järjestyksessä JP 2, 3,4 ja 5. Päähosat JR 12:sta ylittäneet Kemijoen, JR 33 osillaan joen pohjoispuolella Vitikka maastossa, päähosillaan tietöissä etelärannalla Pöykön seudulla. Rask.Psto 14 Lintulas-

17.10. sa, 7/KTR 14 Pöykän maastossa. Loput Lintulan Narkauksen seudulla. III/KTR 14 Mannilassa. Er.P 8 iltaan mennessä Kalkkivaaran maastossa.
- Ryhmä Pajari: JR 53 Rovaniemestä n. 17 km pohjoiseen, JR 11 + Er.P 13 Rovaniemen seudulla, Tst,Os. Pennanen Rovaniemen etelä-puolella. II/KTR 16 Mäntyniemessä.
- 11.D: JR 8 Turtolan eteläpuolella, JR 50 sen perässä, Er.P 21 Miekojärvellä. Divisioonan komentopaikka Närhin tienhaarassa.
- 15.D: JR 15 Korpikylässä, III/JR 57 Röytän satamassa, II/JR 57 Oulun satamassa laivattavana. Div:n komentopaikka Torniossa, siirtyy huomenna Kukkolaan.
- Sotavankeja luetteloitu 17.10. mennessä 1162.- Ryhmä Laguksen sotasaalis 17.10. Vikan asemalla useita rautatievaunuja erilaisilla tarvikkeilla kuormattuina. Osa tuhoutuneina. Mannilan tien varrella useita tuhansia erilaisia ammuksia.
- Ilmatoiminta: 1/JU-88 tulitti Tervolassa maantieliikennettä. Omat ilmavoimat suorittaneet tiedustelulentoja. Pommitettu vihollisen autokolonnaa Kallioniemessä.
- Suunnitelmat: Eteneminen ja tiekorjaukset jatkuvat. Erityinen huomio huoltotilanteen helpottamiseen edessä.

aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr.: Kärkiosastomme Lapinselässä, jossa odottaa ruuhikalustoa. Jäljessä etenevä pataljoona rakentanut sillan 2 km Juujärveltä pohjoiseen.
- Ryhmä Lagus: Yön kuluessa ei ole saatu yhteyttä eteen.
- Ryhmä Pajari: Etujoukko edelleen taistelussa n. 17 km Rovaniemeltä luoteeseen lujasti puolustukseen asettuneen vihollisen kanssa. Vihollisella tukenaan tykistöä ja suorasuuntausaseita. I/JR 53 suorittaa saartoliikettä vasemmalta Sinettäjärven kautta. Edessä olevaa tykistöä ei ole vielä saatu tehokkaasti asemiin. Jääk.K/3.D ohittanut lännestä tullen Raanujärveltä Pelloon johtavan tienhaaran ja etenee Sonkajärvelle päin.
- 11.D: Juoksengista pohjoiseen etenevät joukkomme kohdanneet pitkin matkaa vahvoja murroksia ja miinoituksia. Illalla saavutettiin Mämmelä Pellon eteläpuolella. Partinkosken silta Tengelissä korjattu. Er.P 21 siirtymässä moottoriveneillä Miekojärven yli Sirkkaan, jossa ensimmäiset kuljetukset jo perillä.
- Ryhmä Pajarista täydentäviä tietoja: JR 53:a seuraa Tst.os. Pennanen, johon kuulunut Er.os.Sau,alistettu JR 53:lle. Er.P 13 on vuorostaan liitetty Tst.os.Pennaseen. Panssarikompp.1/Ps.Pr:sta alistettuna JR 53:lle. 3.DE siirtyy Hirvakseen. I/15.Pr. siirtynyt Koivussa ja III/15.Pr. Tervolassa Kemijoen yli.

18.10. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1205:
- Venäläisiä lentoja 7, koneita 7.
- Saksalaisia lentoja 1, koneita 1.
- Omia lentoja 10, koneita 14.

14,15 PM:n Op.osasto Meriv.kom.:lle, lennätinsan oma N:o 836/Op.2/1b/sal. (Liite 1114):
- Valmisteluihin Ahvenanmaan tyhjentämistä ja linnoituslaitteiden hävittämistä varten on viipymättä ryhdyttävä. Toimeenpanosta käsketään erikseen.

PM:n Op.osasto N:o 1549/Op.3/III.a.sal.(Liite 1115):
- 1. Ilmavoimat siirtävät 108.Rask.-t.Ptrin (Outokumpu) Ouluun, jossa se alistetaan III AK:lle.
  2. Patterin saavuttua perille alistetaan 106.Rask.It.Ptri Ilmavoimille.

PM:n Op.osasto N:o 3534/Op.1/5.d/sal. (Liite 1116):
- 14.D siirretään alueelle Muhos-Paavola-Liminka, jonne se jää Ylipäällikön reserviksi kaikissa suhteissa suoraan Päämajan alaisena.
  Divisioonan kuljetukset aloitetaan 20.10.44.

ruutettu 21.10.44 :o 3578/Op.1/5.d/ al.)

18.10.44 saapui III AK:n käsky etenemisen jatkamisesta, III AKE N:o 3692/III/ 3.b.sal./14.10.44 (Liite 1117):
- Rj.Pr. etenee päävoimin Autin kautta Kemijärvelle, tavoitteena Kemijärven solmukohdan haltuunotto sekä Kemijoen itäpuolella ja Savukosken suunnalla toimivien saksalaisten joukkojen selkäyhteyksien katkaiseminen. Voimakas liikkuva tiedustelu on nopeasti suunnattava Karhujärven - Mäkräjärven ja Joutsijärven suuntiin.
- Vahv.Er.P 16 jatkaa etenemistä Hannilan ylimenopaikan suuntaan ja alistetaan Ojalan tasalla Ryhmä Lagukselle.
- Ryhmä Lagus: etenee vahvoin voimin Rovaniemen itäpuolitse Kemijoen yli tavoitteena Vikajärven tienhaara. Osilla voimia edettävä Rovaniemelle.
- Ryhmä Pajari jatkaa etenemistä tavoitteena Rovaniemen kauppala. Osa voimista suunnattava hyvissä ajoin Ounasjoen - Sinettäjärven - Lohijärven - Aavasaksan tielle, josta edelleen Kittilän tielle vihollisen selkäyhteyksien katkaisemiseksi Rovaniemen pohjoispuolella. -
- 11.D jatkaa nopeasti etenemistä Tornionjokilaaksoon Muonion suuntaan vihollisen Skibotteniin johtavan selkäyhteyden katkaisemiseksi. -
- 15.D siirtyy ak:n reserviksi Tornion seudulle valmistautuen toimimaan Tornionjokivarressa.
- 19.Pr. Raahessa. Prikaati siirtää pp:llä liikkuvan pataljoonan ak:n reserviksi Kemiin ja pääosa prikaatia valmistautuu myöhemmin siirtymään Kemin- Tornion alueelle.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr.: Etumaiset osat saavuttaneet eilen Ruopsan kylän, josta lähettäneet partioita Kemijärven suunnalle. Kemijärven itäpuolelta Isonrannan suunnalta nähty valoja. Tiellä Posio - Karhujärvi todettu Jumiskonjoen, Köykenöjoen sekä Isoonjärveen laskevan joen sillat räjäytetyiksi.
- Ryhmä Lagus: Etumaiset osat Vuojärven - Sodankylän välillä. Yhteyttä ei ole saatu. Vikajärven tienhaarasta Kemijärvelle etenevä jääk.k/6.D klo 11,oo Alahyyppiönjärven maastossa. Molemmat Olkkajärven sillat ja Kemijärven tien silta Vikajärven tienhaarassa räjäytetty.
- Ryhmä Pajari: Alatalon länsipuolinen tienhaara saavutettu klo 11,oo. Jääk.K/3.D etenemässä Raanujärven tienhaaran itäpuolella itään.
- 11.D: Etumaiset osat Pellon ja Orajärven puolivälissä. Ei kosketusta. Perusteellista tuhoa kaikkialla: talot poltettu, sillat tuhottu, miinoja ja murroksia. Eteneminen hidasta. Miekojärven suunnalta koukannut pataljoona marssii Pellon suuntaan. Raanujärven- Soukkoriipin tien sillat tuhotut.
- Rj.Pr.: Osa/Rj.P 7 Ruopsassa, loput+ ptri/Kev.Psto 17 taempana sillanrakennustöissä. Rj.P 5, Kev.Psto 17 pääosat ja Rj.P 4 marssilla Kemijoen pohjoispuolella edellisten takana.
- Ryhmä Lagus: JPr:n tämänpäiväiset tavoitteet, joiden saavuttamisesta ei vielä ilmoitusta: JP 2 Sodankylä, JP 3 Torvinen, JP 4 Vuojärvi, JP 5 Kalliovaara, Jääk.K/6.D Kemijärven suunnalla. JR 12:n pääosat eilen klo 18,10 Apukka maastossa. JR 33 ylittämässä Kemijoen jokea siirtyen Mustavaaran seudulle. I/KTR 14 ja II/KTR 14 marssilla Pöykän maastossa, III/KTR 14 Oulun koillispuolella ja Korvenkylässä marssilla Kelloon.
- Ryhmä Pajari: JR 53 Alatalon tienhaaran pohjoispuolella, Ts. os. Pennanen Rovaniemen pohjoispuolella, JR 11 levossa Rovaniemen pohjoislaidassa. IV/KTR 16 Rovaniemestä luoteeseen. Rask.Psto 16 Louessa Kemijoen länsipuolella.
- 11.D: JR 8 Pellon seudulla. Er.P 21 Miekojärven suunnalla, JR 50 Juoksengissa, osia pohjoisempana sillanrakennustöissä. III/KTR 4 Mämmelässä, II/KTR 4 ylittänyt Kemijoen suun, jota I/KTR 4 ylittämässä. Div:n kom. paikka Aavasaksalla.
- 15.D: II/JR 57:n pääosat tulossa meritse Tornioon. III/JR 57 Tornion seudulla.
- Ilmatoiminta: Muutama vihollislento Pohjanlahden koillispäässä. Omaa menestyksellistä tiedustelutoimintaa ja kolonnien tulituksia.
- Etenemistä ja tienkorjauksia jatketaan. Ryhmä Lagus suuntaa 3 jääkäripataljoonaa Sodankylästä Kittilän suuntaan katkaisemaan Rovaniemen suunnalta vetäytyvien vihollisvoimien peräytymistien. Omat tappiot 15.-16.10. kaatuneita 27, haavoittuneita 92 ja kadonneita 2, yhteensä 121 (ilman Ryhmä Pajarin tappioita 15.10. ja Rj.Pr:n tappioita 16.10.)

18.10. 23,35 Ylipäällikön käsky n:o 3539/Op.1/5.d/sal.:
- "1. Ryhmä Lagus on kokonaisuudessaan suunnattava häikäilemättömään taka-ajoon ensimmäisenä tavoitteena Vuotso, jossa viipymättä selvitettävä aikooko vihollinen asettua suuremmin voimin puolustukseen siellä oleviin ennakolta rakennettuihin asemiin.
2. Muonion suunnassa on hyökkäysnopeutta kiihdytettävä, jotta operatiivinen tarkoitus, Kittilän suunnalla toimivien saksalaisten voimien peräänty mistien katkaisu Muoniossa saavutettaisiin riittävän ajoissa.
3. Kittilän suunnassa on jatkettava etenemistä ja tiivis kosketus saksalaisiin säilytettävä. Puolustusvoimain Ylipäällikkö, Suomen Marsalkka Mannerheim, Päämajoitusmestarin p.o. Eversti V.Nihtilä.

19.10. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr.: "ilen klo 16,15 saavutti kärkikomppania Kemijärven. Tiedustelee myös Kelloniemen suuntaan. Kemijärven kk. tyhjä, 1/3 osa siitä pitettu.
- Ryhmä Lagus: Tieto Sodankylän saavuttamisesta oli ennenaikainen. JPr:n etumaiset osat taistelukosketuksessa Vuojoella (Torvisassa) eilen klo 15,20. Jääk.K/6.D edennyt Vikajärveltä Kemijärvelle, jossa saanut yhteyden Rj.Pr:n osiin. Tie Vikajärvi - Kemijärvi katkaistu 200 kohdasta.
- Ryhmä Pajari: JR 53 eilen illalla kosketuksessa viholliseen n. 2 km Marrasjoen eteläpuolella. Ryhtyy aamulla hyökkäykseen. Eilen klo 10,30 saavutti Ylitornionv- Ounasjoen tietä itään edennyt Jääk.K/3.D Sinetän tienhaaran. Komppania tuottanut viholliselle tappioita, joiden suuruudesta ei toistaiseksi tietoa.
- 11.D: Pello saavutettiin eilen klo 9,35. Eteneminen jatkuu pohjoiseen. Kylät poltettu, sillat kävitetty, tiet murrostettu ja miinoitettu. Er.P 21:n etumaiset osat tulossa Pelloon, pääosa Miekojärven suunnalta marssilla.
- 15.Pr.:Pääosat jalkaväestä ylittäneet Kemijoen ja marssivat Rovaniemelle.
- Muutoksena iltailmoitukseen: Ryhmä Lagus etenee nopeasti Vuotson - Ivalon suuntaan. Ryhmä Pajari (p.15.Pr.) Unarin kautta samoin, 15.Pr. Kittilän suuntaan.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1206:
- Venäläisiä lentoja 5, koneita 7.
- Saksalaisia lentoja 2, koneita 2.
- Omia lentoja 14, koneita 38, 17 BL.pommitti Ivalon tiellä kolonnia ja joukkoja sekä varastoja ja majoitusalueita Almasuvannossa, Vuomaselässä, Laanilan tulliasemalla ja Kaunispäässä Tulitettu autoja tieosalla Sieppijärvi - Pello sekä talojen pihoilla ja tiellä Kittilä - Ounasjoki.
- Omat tappiot 3 konetta.

11,50 PM:n op.os:n käsky n:o 3548/Op.1/5.d/sal.:
- Täydennykseksi toimintaohjeeseen n:o 3539/Op.1/5d./sal./18.10.44 käskee Ylipäällikkö:
1. Suuntaamaan 3.D:n Ryhmä Laguksen jälkeen Sodankylän kautta pohjoiseen.
2. Käyttämään 15.Pr:n ilman Tst.os.Pennasta Kittilän suuntaan.

Peruutettu PM:n Op.osaston kirjelmällä N:o 3577/Op1.1./d/sal./21.10.44.) PM:n Op.osasto N:o 3552/Op.1/5.d/sal. (Liite 1118):
Liittyen Ylipäällikön käskyyn N:o 3547/Op.1/5.d/sal./19.10.44 määrätään III AK:n esikunnasta ja sen erikoisjoukkojen jaosta:
1. Nykyinen III AKE jää sellaisenaan Lapin Ryhmän esikunnaksi (LRE) eikä siitä saa henkilöstöä siirtää pois.
2. Uusi III AKE muodostetaan siitä henkilöstöstä, jonka Päämaja luovutti III AK:n komentajan käyttöön Tornion valtausvaiheessa muodostettavaksi käskettyä Ryhmä Pajarin esikuntaa varten, sekä ent.Hyrynsalmen huoltokeskuksesta.
3. Kaikki III AK:lle alistetut erikoisjoukot, jotka eivät kuulu orgaanisesti divisiooniin ja prikaateihin alistetaan Lapin Ryhmän komentajalle, joka määrää niiden jaosta Ryhmän joukbiksi sekä armeijakuntien joukoiksi.

19.10. PM:n Op.osasto N:o 3546/Op.1/5.d/sal. (Liite 1119):
- 1. IV AKE ja sen armeijakuntajoukot (8.ja 17.Lyk.K, 1.ja 9.Er.Pst.Os., HTK 1, Täyd.P 1, VP 15, 2. ja 3.PienHK sekä 11.Kss.K) irroitetaan ja siirretään rautateitse Pohjois-Suomeen.
2. IV AK:n alaisina olleet sotatoimiyhtymät alistetaan 21.10.44 klo 00,ol V AK:n komentajalle.
3. Huollon ja ilmatorjunnan järjestelystä käsketään erikseen.

(Peruutettu PM:n Op.osaston kirjelmällä N:o 3577/Op.1/5.d/sal./21.10.44).

Ylipäällikön käsky, PM.n Op.osasto N:o 3547/Op.1/5.d/sal. (Liite 1120):
- 1. Pohjois-Suomessa toimivista joukoista muodostetaan Lapin ryhmä komentajana kenraaliluutnantti Öhqvist ja esikuntana nykyinen III AK:n esikunta.
2. Sotatoimialueella toimivat joukot jaetaan kahdeksi armeijakunnaksi: Oikealla IV AK (6.D, Ps.D, Rj.Pr. 15.Pr. ja Os.P) vasemmalla III AK (11.D, 15.D, 3.D ja 19.Pr.), välirajana Rovaniemi (IV AK:lle ml.) - Unarinjärvi - Repokaira.
3. III AK:n esikunnan perustamisesta, huollon järjestelystä ja erikoisjoukkojen jaosta armeijakunnille käsketään erikseen
4. Uusi armeijakuntajako astuu voimaan 25.10.44 kuluessa.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Ryhmä Lagus: Etummaiset osat 6 km Sodankylän eteläpuolella. Taistelu käynnissä.

20.10. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr: Eteneminen Pelkosenniemen suuntaan jatkuu. Rj.P 5 ylittänyt Lapinselän lossin. Karhujärven suunnalla on tiellä Isojärvi - Hietäjärvi kaksi siltaa räjäytetty, tietä ja tievallia 50 m, 20 rumpua hävitetty.
- Ryhmä Lagus: JPr:n etujoukot 19.10. klo 14,00 taistelussa Sodankylän eteläpuolella olevalla purolinjalla kirkonkylä "n":n kohdalla. Vihollisen tykistö ollut viikkaassa toiminnassa ampuen kovia tuli-iskuja. Vihollisen käytössä ollut eilen tulenjohtokoneita. Sen on todettu myöskin käyttäneen ainakin yhtä sumunheitintä. Tienhävityksistä johtuvia huoltovaikeuksia: e.tarvikkeitakin on lentoteitse vietävä etummaisille joukoille.
- Ryhmä Pajari: Mäntyniemestä Sinettäjärvelle edennyt I/JR 53 oli kohdannut erittäin suuria maastovaikeuksia, jotka hidastivat marssia. Taistelupartiot olivat 17.10. tst.kosketuksessa Kivirannan n. komppanian vahvuisen vihollisen kanssa. Yhteysvaikeuksia.
- 11.D: Etummaiset osat saavuttaneet 19.10. Sieppijärven eteläpuolisen maaston. II/KTR 4 saapunut eilen illalla Karungin eteläpuolelle. I/KTR 4 n. 7 km Tornion itäpuolella.
- Muutos iltailmoitukseen 19.10.: III/KTR 4 Pello n eteläpuolella, pitää olla Turtolan eteläpuolella.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1207:
- Venäläisiä lentoja 3, koneita 3.
- Saksalaisia lentoja 5, koneita 5.
- Omia lentoja 4, koneita 6.

1,32 Lähti Presidentti-Ylipäällikkö Päämajasta junallaan Helsinkiin (Pasilaan), mukanaan Pääesikunnan päällikkö, kenraali Heinrichs

16,40 PM:n Op.osasto N:o 1563/Op.3/III a.sal. (Liite 1121):
(Peruutettu: PM:n Op.osasto N:o 1577/Op.3/III a.sal./21.10.44).
- Ilmavoimien toimesta on Lapin Ryhmän esikuntaan asetettava Ilmatorjuntakomentaja tarpeellisine apulaisineen.

20.10. saapui III AK:n käsky etenemisen jatkamisesta, III AKE N:o 3748/III/3b.sal./17.10.44 (Liite 1122):
- Rj.Pr. etence Kemijärvelle, josta edelleen Pelkosenniemelle. Linjalle Karhujärvi-Mäkriäjärvi-Kuosku asetettava varmistus itään.
- Ryhmä Lagus etenee Ivalon suuntaan ensimmäisenä tavoitteena Sodankylä. Yhteys Rj.Pr:iin otettava tien Vikajärvi - Kemijärvi suunnassa.
- Ryhmä Pajari jatkaa etenemistä Kittilän suuntaan ensimmäisenä tavoitteena Kaukonen. 15.Pr. on siirrettävä Kemijoen länsipuolelle Leivejoki - Rovaniemi alueelle, josta valmiina jatkamaan eri käskyllä.
- 11.D jatkaa etenemistä Muonion suuntaan ensimmäisenä tavoitteena Kolari.
- 15.D siirtyy ak:n reserviksi pääosin alueelle Kukkola - Korpikylä, josta valmistautuu vaihtamaan etulinjaan 11.D:n tilalle ja jatkamaan etenemistä Muonion suuntaan.
- 19.Pr. ak:n reservinä toistaiseksi, pääosa Raahessa, yksi patl. Kemissä.
- Taistelutapaan nähden kiinnitetään huomiota siihen, että saarrostuksessa on "koukkaava" osasto tehtävä riittävän vahvaksi ja varustauduttava torjumaan takaapäin tulevat avustamisyritykset, joissa vihollinen melkein aina käyttää myös panssarivoimia. - Selkäyhteyksien kasvaessa on kiinnitettävä entistä suurempi huomio teiden kuntoonlaittoon.

PM:n Op.Osasto N:o 859/Op.2/6.c/sal.(Liite 1123):
- Päämajan kirjelmillä N:o 644/Op.2/6.c/sal./23.8.44 ja N:o 807/Op.2/6.c/sal./8.10.44 käsketyt työt Laat.RPr:n työmailla lopetetaan. Keskeneräiset niistä tehtävä valmiiksi.
- Materiaalin varastoimista varten välttämättömät työt suorittaa Laat.RPr. omilla joukoillaan.

16,40 PM:n Op.osasto N:o 1560/op.3/IIIa/sal.(Liite 1124):
- 1. E/It.R 12 irroitetaan ja siirtyy IV AKE:n mukana johtoportaaksi Pohjois-Suomeen.
- 2. IV AK:n alaisina olleet ilmatorjuntajoukot alistetaan 21.10.44 klo 00,ol V AK:n komentajalle.

Peruutettu:
PM:n Op.osasto
N:o 1577/Op.3/IIIa./
sal./21.10.44.

16,40 PM:n Op.osasto N:o 1562/Op.3/IIIa.sal./ (Liite 1125):
- E/It.R 15 irroitetaan III AK:sta ja siirretään uuden III AKE:n it.jothoesikunnaksi.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Ryhmä Pajari: 19.10. klo 16:sta lähtien JR 53 taistelussa Kallioniemen tienhaaran maastossa.

21.10. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr.: Etaneminen Pelkosenniemen suuntaan jatkuu.
- Ryhmä Lagus: Kovien taistelujen jälkeen vallattiin Sodankylä eilen klo 04,30. Välittömästi valtaamisen jälkeen jatkettiin etenemistä pohjoiseen, jolloin Sattanen saavutettiin klo 09,20. Sattasesta pakoitettiin sitkeätä vastarintaa tekevä vihollinen klo 12,15 irtautumaan ja ryhdyttiin taka-ajoon. Etujoukkona nyt JP 5. Tie Vikajärven - Torvisen välillä katkaistu 82 kohdasta, 39 rumpua ja 14 siltaa hävitetty.
- Ryhmä Pajari: Taistelut Kallioniemen tienhaaran maastossa jatkuivat eilenkin sekä tien suunnassa että sen itäpuolella. Radiohäiriöitten vuoksi yhteys etulinjaan pääosissa jalan kulkevien ja pp.lähettien varassa. Tie niin huono, että moottoripyöriä ei voida käyttää.
- 11.D: Sieppijärven luona käytiin taisteluja koko eilispäivän. Äänisjärven - Pasmajärven tietä edennyt Jääk.K/JR 8 päässyt taistellen rykmentin pääosien yhteyteen Sieppijärvellä. Rantatiellä on päästy Petäjäniemen tasalle.

21.10. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1208:
- Venäläisiä lentoja 1, koneita 1.
- Omia lentoja 7, koneita 9.

10,25 Palasi Presidentti-Ylipäällikkö Päämajaan, mukanaan kenraali Heinrichs ja kenr.luutn. Oesch, matkustettuaan Helsingistä (Pasilasta) Otavaan junalla ja sieltä edelleen autolla Mikkeliin. Helsingissä johti Presidentti-Ylipäällikkö hallituksen istunnon 20.10. ja otti samana päivänä vastaan Englannin poliittisen edustajan Suomessa, ministeri Shephardin. 20.10. klo 19,30 lisäksi neuvottelu pääministeri Castrenin, ministeri Enckellin, valtioneuvos Paasikiven sekä kenraalien Walden, Heinrichs ja Oesch kanssa.

PM:n Op.osasto N:o 3578/Op.1/5.d/sal.(Liite 1126):
- Päämajan käskyt N:o 3519/Op.1/5.d/sal./17.10.44 ja 3534/Op.1/5.d/sal./18.10.44 peruutetaan.
- Rajavartiovastuu 14.D:n entisellä lohkolla siirtyy takaisin 14.D:n komentajalle 22.10.44 klo 24,oo mennessä.

PM:n Op.osasto N:o 3577/Op.1/5.d/sal.(Liite 1127):
- Päämajan käskyjen N:o 3546, 3547 ja 3552/Op.1/5.d/ 19.10.44 täytäntöönpano peruutetaan.
- Käskyissä mainitut sotatoimiyhtymät alistetaan takaisin IV AK:n komentajalle 22.10.44 klo 24,oo.

PM:n Op.osasto N:o 1577/Op.3/III sal. (Liite 1128):
- Päämajan käskyt N:ot 1560, 1562 ja 1563/Op.3/III a sal. peruutetaan.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr.: Etummaiset os at Javarusjoella. Tiellä Kemijärvi - Tohmala räjäytettynä 4 siltaa.
- Ryhmä Lagus: Sodankylä vallattiin kovien taisteluiden jälkeen 20.10. klo 04,30. Kylä poltettu, sillat hävitetty. Vihollinen ampunut puolen vrk:n aikana yht. n. 700 krs:a ja n. 20 sarjaa sumunheittimellä. Venäläisen mukaan puolustautui kylän eteläpuolisella puronrinnalla ainakin kev.pstolla ja viidellä sumunheittimellä vahdistettu pataljoona, tämpana oli kaksi jv. rykmenttiä XXXVI (Geb.) A.K:sta. Vihollinen tuhonnut Sodankylässä olleet suuret e.tarvikevarastonsa. Klo 09,30 saavutettiin Sattanen, jossa vastarinta kovaa ja silta räjäytetty. Klo 12,15 vallattiin Sattanen ja takaa-ajo alkoi uudelleen.
- 3.D: JR 53:n saartoliikkeen pakoittamana vihollinen vetäytyi 19.10. illalla Kallioniemen tienhaarasta, jossa sille tuotettiin tappioita. Välikangas saavutettiin 20.10. klo 10,45 ja Konrinten lossipaikka klo 18,45. Klo 20,oo vihollinen aloitti kiivaan jv.aseiden tulen. Vesistö on 100 m leveä ja sangen syvä. Oma tukipatteri tuki etenemistämme. Komppanian vahvuinen osasto etujoukkopataljoonasta kiersi Ounasjoen itäpuolitse Korinten suuntaan. Vihollinen irtaantui aamuyöllä 21.10. Takaa-ajo jatkuu.
- Os.Kuistio: Etummaiset osat saavuttivat 20.10. klo 11,oo purolinjan Lohelasta 4 km koilliseen Unarin tiellä. Eteneminen jatkuu.
- 11.D: Saarrostusliikkeemme uhkaamana vihollinen vetäytyi jokilinjalta Männistön koillispuolelle 21.10. aamuyöllä, jolloin lounaasta saarrostanut pataljoonamme ehti tulellaan tuottamaan sille huomattavia tappioita. Omat tappiot 6 haavoittunutta. Etummaiset osastot aamupäivällä 21.10. Kuuselan tasalla.
- Ryhmitykset: Rj.Pr.: Rj.P 7:n pääosat Tohmalassa, 3./Rj.P 7 etenemässä Posionperästä Karhujärvelle, Kev. Psto 17:n pääosa Ruopsan maastossa, Rj.P 5 Lapinselän Lossin pohjois-, Rj.P 4:n pääosa eteläpuolella. Ryhmä Lagus: JP 5 Sattasen pohjoispuolella, sen perässä JP 3, JP 4 ja JP 2. JR 12 alkupää saavuttanut Käyrämönjärven ja JR 33 todennäköisesti Vikajärven seudulla. 3.D: JR 53 (p.I P) Korinten lossin seudulla, JR 11 lähti aamulla marssille Jäkäläkankaan - Mantereen ja I/JR 53 ja JR 11: lle alistettuna Pernan - Tarkiaisen maston. 4/KTR 16 JR 53:n mukana, II/KTR 16:n pääosa Sipolassa, I/KTR 16 20.10. Arpelassa (Paakkolan länsipuolella) marssilla rykmenttinsä yhteyteen, III/KTR 16 ylittänyt Kemijoen suun. Os.Kuistio: Tstos. Pennanen etenemässä Kallioniemeltä - Unarin suuntaan. I,III ja IV/15.Pr. välillä Mutka - Sipola. II/15.Pr.Mutkassa, II/KTR 7 Muurolan-Kunnarin alueella, III/KTR 7 Kemijoen suun ylitettyään marssilla Koivuun. 21.D: JR 8 Kuuselan suunnalla, JR 50 tietöissä Turto-

21.10. lan - Pellon suunnalla, III/KTR 4 5 km Sieppijärven eteläpuolella, II/KTR 4 Karungissa, I/KTR 4 Ylivojakkalassa, Rask.Psto 30 Tornion itäpuolella. 15.D: II ja III/KTR 12 ylittäneet Kemijoen suun, I/KTR 12 ylittämässä.
- Ei vihollisen ilmatoimintaa. Oma tiedustelutoiminta ja pommituksia.
- Suunnitelmat: Etenemistä ja tienkorjauksia jatketaan. Omat tappiot 17.-19.10. (paitsi Ryhmä Laguksen) 21 kaatunutta + 46 haavoittunutta + 2 kadonnutta, yht.69.

22.10. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr.: Osia Rj.P 7:stä etenemässä Tohmalasta Pelkosenniemen suuntaan ja osa Kotajärveltä Joutsijärven - Märkäjärven suuntaan ylitettyään Kemijokivesistön Kemijärven kylän kohdalla. Tieosalla Karhujärvi - Joutsijärvi todettu 61 rumpua ja8 siltaa räjäytetyksi. Joutsijärven - Kursun välillä oli hävitetty 51 rumpua ja 3 siltaa, tiet miinoitettu. Sallan radalla jokunen kiski poikki, ratapenger miinoitettu, sillat räjäytetty.
- Ryhmä Lagus: Vetäydyttyään Sattasesta yritti vihollinen 20.10. illalla asettua puolustukseen Ollilan seudulla, jossa syntyneessä kiivaassa tulitaistelussa olivat mukana myös vihollisen tykistö- ja krh:t. Hyökkäyksellä vallattiin vihollisen asemat ja takaajon jatkuessa saavutettiin Kersilän tienhaara 21.10. klo 8,30 ja klo 10,10 Petkulan jokilinja. Ylimenovalmistelut käynnissä. Taka-ajoryhmitys nyt JP 3, JP 4, JP 2 ja JP 5. Eilisen iltapäivän kuluessa saavuttivat JR 12:n etummaiset osat Vuojärven maaston sekä JR 33 Käyrämöjärven eteläpuolisen maaston.
- Os.Kuistio: Tst.os.Pennanen etenemässä Unarinjärven suuntaan. 15.Pr:n pääosat alkavat tänään Ounasjoen ylityksen Rovaniemen kohdalla.
- Ryhmä Pajari: Etaneminen Korintesta Koivuniemen tienhaaraa kohti on jatkunut.
- 11.D: JR 8:n kärki on lähestymässä Kolaria ollen eilen klo 12,45 Pohjoisenojalla taistelussa tykistön tukeman vihollisen kanssa. Rantatien suunnassa, jossa viholliselta myös on ollut tykistöä käytössään, on päästy Alkkulan tasalle. JR 50 Pellonjärven eteläpuolisessa maastossa, jossa valmistelee Pellonjärven salmen ylimenoa. Turtolan ja Juoksengin sillat valmistuneet. Pellossa asetetaan tänään liikenteeseen ponttoonilautta ja samalla aloitetaan siltatyöt.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1209:
- Venäläisiä lentoja 7, koneita 9.
- Omia lentoja 7, koneita 17. 11 omaa konetta pommittanut saksalaisten autokolonnia Kittilän tienhaaran luona ja 5 km Alakylän eteläpuolella.

15.Pr:n komentaja eversti A. Kuistio määrätty 3.D:n va. komentajaksi.

3.D:n komentaja kenr.maj. A.O. Pajari siirretty PM:aan.

PM:n Järj.Os:n käsky n:o 2921/Lkp.sal.
- Kaikki sodan aikana perustetut (jälkeen 18.6.41) lkp.perusorganisaation kuulumattomat yksiköt on hajoitettava ao.sotatoimiyhtymän (vast.) toimesta PM:n aselajikomentajat ja huoltolajien johtajat suorittavat vastaavan hajoittamisen suoraan alaistensa yksiköiden osalta.

PM:n Järj.os:n käsky n:o 2873/Lkp.sal.
- Puolustusvoimista on kotiutettava 26.10.-20.11.44 välisenä aikana kaikki ne yksiköt, muodostelmat ja laitokset, jotka eri luettelon mukaan jäävät toistaiseksi toimintaan.
Kotiuttaminen ei koske v. 1924 ja 1925 syntyneitä eikä niitä, jotka eivät ole suorittaneet asevelvollisuuttaan vakinaisessa palveluksessa (2 vuotta) loppuun, vaan jäävät edelleen palvelukseen. Kotiuttamisen yleinen periaate on se, että kukin kotiutettava yksikkö kuljetetaan sille paikalle, jossa se sotaa edeltäneessä

22.10. lkp:ssa perustettiin. Kotiuttaminen siis tapahtuu yksiköittäin Kotiuttamisen yleinen toteuttamisjärjestys on maavoimissa seuraava:
- divisioonat (vast.)
- armeijakuntajoukot (vastaavat),
- armeijajoukot,
- Päämajan alaiset joukot,
- kotijoukot.

- Merivoimien ja Ilmavoimien joukkojen kotiuttaminen tapahtuu samanaikaisesti maavoimien joukkojen kotiuttamisen kanssa.
- Kotiuttamista johtavat sotatoimiyhtymien (vastaavien) komentajat alaistensa yhtymien ja muodostelmien osalta sekä PM:n aselajikomentajat ja huoltolajien johtajat heille suoraan alistettujen yksikköjen ja muodostelmien osalta.
- Vaikkakin aluejärjestö on jo saanut käskyn ryhtyä määrättyihin valmistelutöihin kotiutettavien joukkojen vastaanottamiseksi, on nykyisten divisioonien komentajien, väliaikaisina sotilaslänien komentajina, lähetettävä sotilaslääneihinsä kaikki ne divisioonissa tällä hetkellä palvelevat sotilaslänien lkp.suoritushenkilöstöön kuuluvat, jotka suinkin voidaan irroittaa.

Divisioonien komentajat määrätään 25.10.1944 lähtien toimimaan oman toimensa ohella myöskin sen sotilaslänin komentajina, jonka läänin joukoista kyseinen divisioona on muodostettu ja liitetään divisioonan esikunta sotilaslänin esikuntaan divisioonan komentajan sopivaksi katsomalla hetkellä.

Rautatiekuljetusten helpottamiseksi on pyrittävä mahdollisimman paljon käyttämään hyväksi maantiekuljetuksia.

Merivoimista kotiutetaan henkilöstö ikäluokittain vanhimmasta päästä lukien niin paljon, kuin merivoimien komentaja harkitsee mahdolliseksi silmälläpitäen sitä, että pystytään luomaan kotiuttamisen jälkeen uusi vielä vahvistamatta oleva merivoimien organisaatio.

Ilmavoimien osalta noudatetaan edellä annettuja määräyksiä huomioonottaen, että jätetään niin paljon runkoyksiköitä toistaiseksi toimintaan, että pystytään luomaan kotiuttamisen jälkeen uusi vielä vahvistamatta oleva ilmavoimien organisaatio.

Tässä käskyssä määrätyt kotiuttamistoimenpiteet toteutetaan III AK:n osalta erikseen annettavien määräysten pohjalla.

illalla III AK:n tilannetiedoitus:
- Rj.Pr.: Pelkosenniemi saavutettu. Tienosa Tohmala - Pyhäjoki hävitetty räjäytyksin, samoin Javarusojan 30 m rautatiesilta, Pyhäjoen 35 m rautatiesilta sekä 2 puusiltaa ja 20 rumpua. Kemijärvellä on taisteluosasto edennyt Joutsijärvelle. Kemijärvellä ei ole rautatiekalustoa. Rautatiesillan tuhoamisen yhteydessä vaunuja uponnut Kemijärveen, 5 näkyvissä.
- Ryhmä Lagus: 21.10.illalla vallattu sillanpääasema Peuranniemessä Kitisen pohjoisrannalla. Vastassa runsaiden konetuliaseiden ja 4-5 tuuman patterin tukema vihollinen. Hyökkäys jatkuu.
- Os.Kuistio: Unarintien suunnassa saavuttaneet etummaiset osat tänään Unarinjärven.
- 3.D: Korinten lossilla puolustautui arviolta srs.tykkien ja rask krh:ien tukema moottoroitu pataljoona. Voimakkaan tykistövalmistelumme jälkeen ja saarrostavien joukkojemme uhkaamana vihollinen vetäytyi ehtimättä polttaa etenkään joen itärannan taloja. Etenemisemme jatkui takaa-ajona vain pienemmällä osastolla, koska syvän 120 m levyisen joen ylittäminen paikalta kerätyillä muutamilla veneillä ja valmisteltuilla autoilla on erittäin hidasta. Tie Marrasjoki - Konrinte erittäin huonossa kunnossa, joten uutta ylimenokalustoa on vaikea saada perille. Kärki saavuttanut ainakin Vasaran.
- 11.D: Eilen klo 12,45 saavutettiin Pohjoisenoja, jossa tykistön tukema vihollisosasto puolustuksessa. Rantatien suunnassa samaa aikaan Alkkula saavutettu. Vastassa tykistön tukema vihollinen. Hyökkäyksemme johti tänään Lapinniemen tienhaaran valtaukseen ja Kolarin kylän maastoon, jossa kiivas taistelu jatkuu mm. 2:n 105mm:n patterin tukemaa puolustajaa vastaan. Vihollisen arvioidut tappiot Sieppijärven taistelussa vähintäin 15 kaatunutta. Omat tappiot 21.10. 1 kaatunut ja 3 haavoittunutta.

Rj.Pr.: Prik:n kom.paikka Posion kylässä, eteentyönnetty Juujärvellä. Rj.P4 3.K Ruopsan maastossa, 3/Rj.P 4 Niskalan maastossa, Rj.P 5 Kemijärvestä n. 5 km pohjoiseen Pelkosenniemen suuntaan. 1./Rj.P 7 Joutsijärvellä, 2./Rj.P 8 Suomussalmen, 2./Rj.P 8 Kuoliojärven ja 3./Rj.P 8 Perangan suunnassa. Tykistö: Kev.Psto 17 Kemijärven eteläpuolella.
- Ps.D: Div.kom.paikka Ala-Nampajärvellä JPr:n kom.paikka etummai

22.10. ten JP:ien mukana. JP 3 Kitisenjoki ensi "K":n pohjoispuolella (Peuraniemen seudulla), JP 4 Petkulan, JP 2 Kersiön ja JP 5 Sattasen maastossa. Ps.Pr.:n kom.paikka Pudasjärvellä, I/Ps.Pr. (P.kompp.) Ylimaassa, Kev.Ps.komppania 3.D:n mukana, II/Ps.Pr. Pudasjärven länsipuolisessa maastossa. Ryn.tyk.P osittain Kaakamojoen maastossa, osittain Toppilassa, josta kuljetus käynnissä Kaakamoon (Tornion itäpuolella). Ps.JP Narkausjärven maastossa. Tykistä: Rask.Psto 14 Taipaleen pohjoispuolella.

- 6.D: JR 12 Vuojärven maastossa järjestyksessä III, II ja I P. JR 33 kokonaisuudessaan Käyrämönjärven maastossa. Er.P 16 Vikajärvellä, Er.P 8 Pyölisönjärvellä. Tykistö: I/KTR 14 Ylä-Nampajärven pohj.puolella, II/KTR 14 Olkkajärveä pohj.puolella, III/KTR 14 Kellon maastossa (Oulun pohj.puolella), div:n kom. paikka Saarenkylässä.
- Os.Kuistio: 15.Pr:n kom.paikka Tervolassa, I ja III/15.Pr.ylittäneet Ounasjoen Rovaniemen kohdalla, II ja IV/15.Pr. Rovaniemellä. Tst.os. Pennanen: Er.os.Sau Särkijärven maastossa, kärki Luusuassa. Er.P 5 Lohelan maastossa, Er.P Kemi Ounasjoki (vaakasuora) "n":n maastossa. Tykistö: II/KTR 7 Rovaniemen eteläpuolella, III/KTR 7 Niskan maastossa.
- 3.D: Div:n kom.paikka Hirvaksessa. III/JR 53 Peurakankaan maastossa, II/JR 53 Myllykankaalla, Er.P 13 Välikankaalla ja I/JR 53 Pernan maastossa. III/JR 11 Jäkäläkankaan, II/JR 11 Ketolan ja I/JR 11 Poikkitervon maastossa. Tykistö: Rask.Psto 16 Sinettäjärven tienhaaramaastossa, I/KTR 16 Mutkan kohdalla, II/KTR 16 Rovaniemen pohjoispuolella, III/KTR 16 Jaatilassa.
- 11.D: Div.kom.paikka Pellossa. III/JR 8 Lappiniemi maastossa, I/JR 8 sen takana, II/JR 8 Sieppijärven maastossa. JR 50 kokonaisuudessaan Pellon eteläpuolisessa maastossa. Er.P 21 Nalastenjoen seudulla. Tykistö: III/KTR 4 Sieppijärven pohjoispuolella, II/KTR 4 Karungin maastossa, I/KTR 4 Ylivojakkalassa. Rask. Psto 30 Tornion pohjoispuolella.
- 15.D: Div:n kom.paikka Kukkolassa. JR 15 kokonaisuudessaan Närkin tienhaaran maastossa. I/JR 57 Tornion eteläpuolella, II/JR 57 Karungissa, III/JR 57 Torniossa. Er.P 25 Oulussa. Heimo P 3 Martimossa. Tykistö : II/KTR 12 Kukkolassa, jonne I ja III/KTR 12 marssilla ylitettyään Kemijoen.
- 19.Pr.: Kom.paikka Raahessa. I P Pattijoella, II P Kemissä, III P Saloisissa. Tykistö: Kev. sto 19 Olkijoella, Rask.Psto 39 Kellossa.
- Ilmatoiminta: Yksi viholliskone tiedustelulennolla Kemin - Tornion suunnalla. Omaa menestyksellistä tiedustelua ja pommituksia. Lapin lentokentistä todettu koneita vain Kemasessa.
- Eteneminen ja tienkorjaukset jatkuvat. Kaukopartiotoimintaa kiihdytetään. Rynnäkkötykkipataljoonan vesikuljetus Kaakamoon jatkuu. Demobilisoinnin vuoksi keskeytetään taaempien joukkojen eteneminen. Huoltovarastojen kuljetus Kemin - Rovaniemen alueelle jatkuu tehostettuna.

23.10. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:

- Rj:Pr.: Eilen aamulla saavuttivat osat Rj.P7:ää Savukoksen kylän. Kylä täysin tuhottu, mm. vilja pelloill a. Kemijärveltä itään edennyt osasto sai pui eilen illalla Salmijärven maastoon. Pelkosenniemellä saatiin 21.10. yhteys JR 12:n Petsamon tieltä lähettämään partioon. Tieosalla Ryhäjoki - Pelkosenniemi räjäytetty 3 siltaa ja 9 rumpua.
- Ryhmä Lagus: Vihollisen Kitisenjoen pohj.rannalle varustamat vahvat asemat Peuraniemessä vallattiin eilen klo 6. Takaa-ajoa jatketaan. Joen leveys (n.100 m)ja vuolaus (n.1 m/sek.) vaikeuttivat pahasti joukkojen ylimenoa. Silta täydellisesti hävitetty.
- Os.Kuistio: Tst.os.Pennanen etummaisilla osillaan marssilla Luusausta Sodankylän maastoon.
- 3.D: Vihollisen taka-ajo on jatkunut Korinten lossilta luoteeseen.

23.10. illalla

- 11.D: Kolarista käytiin vielä eilen kiivasta taistelua. Vihollisella on Muonionjoen pohj.rannalla hyvin varustetut asemat, joista käsin alavaa etelärantaa ja maantietä pidetään tehokkaan tulen alla. Vihollisella tukenaan myös raskasta tykistöä.

III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr.: Etummaiset osat saavuttaneet Kuoskun ja Mäkräjärven. Sotasaaliina 117 miinaa sekä Kemijärvellä 3 höyryalusta tuhottuina.
- Ryhmä Lagus: Ei yhteyttä etulinjaan.- Os.Kuistio: Ei yhteyttä.
- 3.D: Etummaiset osat etenemässä Molkojoen pohjoispuolella.
- 11.D: Kolari vallattiin kiivaan taistelun jälkeen yöllä 22./23.10. Sitkeää vastarintaa tehnyttä vihollista tuki kaksi 105 mm. patteria, 11 ps.vaunua, 4 rynnäkkötykkipatteria ja 3 pst.tykkiä. Vihollisen tappiot ainakin 50 miestä, joista se poltti suurimman osan eräässä talossa. Omat tappiot 1 kaat., 10 haav.. Etummaiset osat saavuttaneet Niesajoen.
- Ryhmitysmuutokset: Rj.Pr.: 2./Rj.P 7 Kuoskussa, 1./Rj.P 7 Märkäjärvellä, 3./Rj.P 7 Karhujärvellä, loput/Rj.P Kemijärvellä. Rj.P 5 Javarusjoella. Kev.Psto 17 Kemijärvellä. Rj.P 4 Kemijärven - Ruopsan välillä tietöissä.
- Ryhmä Lagus: E ja I/JR 12 Askassa, II ja III/JR 12 välillä Aska-Niemelä, I/JR 33 Paksulassa, Er.P 8 Nampajärvellä, Er.P 16 Vikajärvellä, Jääk.K/6.D Alanampassa. 3/KTR 14 Vuojärvellä, pääosa I/KTR 14 Kuusijärvellä, II/KTR 14 Alanampasta 3 km. pohjoiseen. Rask.Psto 14 Pöykössä.
- 3.D: III/JR 53 Molkojoen pohjoispuolella, Er.P 13 Korinten lossilla, II/JR 53 alueella Vaaraniemi - Tolonen. I/JR 11 Meltauksen tienhaaran pohjoispuolella tietöissä. II/JR 11 Korinten lossin eteläpuolella tietöissä, III/JR 11 Marrasjoen kummallekin puolen tietöissä, I/JR 53 Meltauksen eteläpuolella tietöissä. I/KTR 16 Mutkassa, 4./KTR 16 Korinten lossilla, 3./Rask.Psto 16 samoin, II/KTR 16 pääosa Marrasjoen eteläpuolella tietöissä. Rask.Psto 16 pääosa Sinetän tienhaarassa tietöissä. III/KTR 16 Muurolassa tietöissä.
- 11.D: JR 8 Kolarin seudulla, JR 50 Pellon pohjoispuolella. Div:n kom.paikka Pieppijärvellä.
- 15.D: KTR 12 Karungissa, Heimo P 3 Martimossa.

Ei vihollisen ilmatoimintaa. Omaa lentotiedustelua.
Oma aikomus: Eteneminen ja tienkorjaukset jatkuvat. AKE:n komentopaikan siirto Kemiin peruutettu. Demobilisointivalmistelut alkavat.

24.10. aamulla

III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr.: Kuoskuun ja Märkäjärvelle perustettu kenttävartiot.
- Ryhmä Lagus: Radiohäiriöitten vuoksi ei yhteyttä.
- Os.Kuistio: Tst.os.Pennasen kärki (Er.os.Sau) n. 45 km Kallioniemestä Sodankylään päin. Seuraavina Er.P 5 ja Er.P Kemi. I ja III/15.Pr. sekä II/KTR 7pysähtyneet Saarenkylän - Olkkajärven välille, II ja IV/15.Pr. sekä III/KTR 7 välittömästi Rovaniemen lounaispuolelle. Os.Kuistion esikunta Rovaniemellä.
- Ryhmä Pajari: Eilen iltapäivällä saavuttivat etummaiset osastomme Koivuniemen tienhaaran. Joukkojen ylimeno Korinten kohdalla jatkuu. Korinten - Välijääskön välillä 4 siltaa ja rumpu hävitystä. Molkojoki ylitettävissä kahlaamalla.
- 11.D: Kolarista pohjoiseen suunnattu hyökkäyksemme oli eilen iltapäivällä edistynyt Äkäsjoen tasalle tykistön tukeman vihollisen tehdessä tiukkaa vastarintaa.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1211:
- 1 tuntematon lento Ahvenanmaan ja Turun saaristossa.
- Venäläisiä lentoja 24, koneita 34.
- Omia lentoja 3, koneita 4.
- 1 oma kone kateissa.

24.10. III AK:n karkea kotiuttamisaikalaskelma:
- 1. Nuorennettujen joukkojen muodostaminen:
H + 10 1.D valmis
H + 20 1.D etulinjassa, vaihtanut 3.D:n ja 11.D:n vanhennetut osat.
H + 20 2.Kev.Pr. muodostettu Ps.D:sta.
H + 21 1.Kev.Pr. (-URR) keskitysvalmiina Oulussa,
Keskitysaika riippuu H + 21 vallitsevasta tilanteesta.
- 2. Vanhennettujen joukkojen kotiinkuljetus:
H + 6 15.D:n kuljetukset laivoilla Torniosta aloitetaan.
H + 12 6.D:n ja 15.Pr:n Etelä-Suomeen tulevien osien kuljetukset laivoilla Kemistä aloitetaan.
3.D:n ja 11.D:n kuljetukset laivoilla aloitetaan välittömästi sitä mukaa kun tonnistoa vapautuu.
H + 40 Kotiutettavien loppupää kotona.
Laivakuljetukset pyritään suuntaamaan suoraan kotiuttamislääneihin (15.D Poriin, 11.D Kokkolaan, 3.D Ouluun).
H = 24.10.44; H + 40 = 2.12.44; Vara-aika 3 vrk.

PM:n Järj.Os:n käsky n:o 3225/Lkp.sal.
- Puolustusvoimain kotiuttamisen tultua 4.12.44 mennessä suoritetuksi aiheutuu tästä puolustusvoimain ja maan talouselämän jatkuvalle toiminnalle suuria vaikeuksia. Huomattavimmat näistä ovat:
- III AK:n alueelta poistuvat kaikki sodanaikaiset muodostelmat, vaikka sodankäyntiä on jatkettava.
- Kotialueen keskitetystä liikenteestä huolehtivat liikennepiirit lakkautetaan.
- linnoitusrakennusmuodostelmat lakkautetaan
- sotasairaaloiden toiminnan pitää jatkua.
PM:n Huolto-os:n ja ao. PM:n aselajikomentajien ja huoltolajien johtajien huomio kiinnitetään siihen, että nopeasti tulisi luoduksi em. tehtäviä edelleen hoitamaan jäävät puolustusvoimain ulkopuoliset elimet.

Zoh PM:n Järj.os:n käsky n:o 3224/Lkp. sal.
- Ev. Clay Mills'in toimesta on viipymättä muodostettava PM:n sotasaaliinluovutusosasto. Runkona käytetään linnoitussuunnitteluesikuntaa, joka katsotaan lakkautetuksi pvm:llä 25.10.44.

16,30 PM:n Op.osasto N:o 3611/Op.1/5.d/sal. (Liite 1129):
- Rv.Pr.E sekä PM:n Järj.os:n sähkeellä N:o 391/Lkp./s 1./24.10.44 uudestijärjestettäväksi määrätyt JP 1 ja JP 6 siirretään 28.10.44 rautateitse Ouluun, jossa ne alistetaan III AK:n komentajalle rungoksi muodostettavaa kevyttä prikaatia varten.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr.: Tien korjauksia ja tiedustelutoimintaa. Tiellä Kemijärvi-Joutsijärvi Kotajärven joen silta räjäytetty. Kemijärven rautatiesilta räjäytetty ja silta sortunut jokeen. 4 km Kemijärveltä itään oleva maantieylikäytävä räjäytetty. Kemijärven - Kotajärven välillä jokainen ratakisko katkaistu.
- Ryhmä Lagus: Lohijoki ylitetty 23.10. klo 9,10. Noin 10 km Vuotson eteläpuolella vihollinen varustetuissa asemissa, puolustautuen ainakin patteriston kiivaan tulen tukemana. Kaukopartiomme ilmoituksen mukaan Korvasessa eilen joukkue vihollisia. Lokan - Korvasen tiellä sillat hävitetty.
- Os.Kuistio: Tst.os. Pennasen alkupää Sodankylässä.
- 3.D: 24.10. klo 7,oo saavutettiin Helppi ja tien länsi- sekä itäpuolitse edenneet jääkäriosastot olivat taistelukosketuksessa Kaukosen suunnalla. Huolto vaikeaa.
- 11.D: Tarkistamattoman tiedon mukaan Vinsa saavutettu taistellen.
- Rj.Pr.: Ei muutoksia. Raskasta kalustoa siirretään vesitse Kemijärvelle.
- Ryhmä Lagus: JR 12 Sodankylässä, JR 33 Askan seudulla, Er.P 8 Vuojärvellä, Er.P 16 Vikajärvellä. III/KTR 14 Sodankylän et.puolella. Pääosa I/KTR 14 Torvisessa, II/KTR 14 Kuusijärvellä ja Rask.-sto 14 Vuojärvellä. 6.D:n ja ryhmän kom.paikat Sodankylässä.
- Os.Kuistio: Tst.os.Pennasen kärki (Er.os.Sau) Sodankylässä. II/KTR 7Mustavaarassa, III/KTR 7 Jaatilassa.
- 3.D: Er.P 13 edessä Helpin tasalla (kärki), III/JR 53 sen takana, II/JR 53 Välijäänkän maastossa. I/JR 53 Meltauksen eteläpuolella, III/JR 11 Lisinkajoen eteläpuolella, II/JR 11 Korinten lossin maastossa, I/JR 11Hietakankaan seudulla.
- 11.D: (aamulla) III/JR 8 Äkäsjoella, I/JR 8 Niesajoella, II/JR 8 Kolarissa, JR 50 Sieppijärven pohj.puolella, III/KTR 4 Kolarin pohj.puolella.

- 15.D: KTR 12 Kukkolassa.
Ei vihollisen lentotoimintaa. Omia tiedustelulentoja.
Eteneminen ja tienkorjaukset jatkuvat. Demobilisointitoimenpiteet käynnissä.

25.10. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr.: Tiedustelutoimintaa ja tienkorjauksia. Tiesalla Karhujärvi - Aholanvaara räjäytettynä 6 siltaa ja 20 rumpua, myöskin runsaasti miinoituksia.
- Ryhmä Lagus: JPr. kohdannut voimakkaan vihollisen vahvoissa asemissa 23.10. klo 11,40 Lohijoelta n. 3 km koilliseen. Vihollinen ampunut erittäin kiivaita tuli-iskuja tykistöllä. Hyökkäys jatkui koukkaamalla. Taistelu kesti 24.10. aamuun, jolloin vihollinen vetäytyi taistellen n. 3 km uusiin vahvoihin asemiin tien suunnassa n. 6 km Lohijoesta pohjoiseen. Asemat vallattiin 24.10. klo 14,15. Vihollinen käyttänyt runsaasti tykistöä sekä konetuliaseita. Hyökkäys jatkuu.
- Os.Kuistio: Tst.Os.Pennasen marssi Sodankylään jatkuu.
- 3.D: JR 53:n etujoukkopataljoona Er.P 13 saavuttanut Alakylän. Ei taistelukosketusta. Paljon tienkatkaisuja. Huolto vaikeaa.
- 11.D: 24.10. klo 15,oo valtasi III/JR 8 Tapojärven taloryhmän kiivaan taistelun jälkeen. Vihollisen suorittama häikäilemätön panssari-isku hidasti suuresti joukkojemme toimintaa. Vihollisen tykistö ja krh:t häirinneet etenemistä, joka saavuttanut Vinsan tason. Miinakenttää ylittäessään joutui kärkikomppania yllättäen psv:n tukemaan kiivaaseen vihollisen tuleen kärsien tuntuvia tappioita. II/KTR 4 tulisijoissa Tapojärven maastossa.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1212:
- Venäläisiä lentoja 35, koneita 57.
- Omia lentoja 5, koneita 6.
- Omat tappiot 3 konetta.

PM:n Järj.os:n käsky n:o 399/Lkp.sal.
- PM:n määräämää kotiuttamista ei saa suorittaa 26.10.44 aikana. Kotiuttamisvalmisteluja on jatkettava. Lisämääräykset kotiuttamisen aloittamisesta annetaan 26.10.44 aikana.

saapui III AK:n käsky, III AKE N:o 3857/III/3 b.sal./22.10.44 (Liite 1130)
- 15. D pysäytetään toistaiseksi alueelle Tornio-Ylitornio, 15.Pr. pysäytetään alueelle Koivu - Vikajärvi ja 6.D pysäytetään alueelle Vikajärvi - Aska tehtävänä toistaiseksi tienkorjaustyöt. -
- Os.Pennanen jatkaa etenemistä alueelle Vaalajärvi - Sodankylä.
- E/Ps.Pr. siirtyy 23.10. Rovaniemelle ja III AKE:n komentoporras 24.10. Kemiin. Huoltoporras jää Ouluun.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr.: Tietyöt käynnissä.

Ryhmä Lagus: Ei yhteyttä etulinjaan. Vihollisen jälkijoukkojen todettu lähteneen Korvasesta eilen klo 14,20 polttaen kylän, räjäyttäen sillat ja rummut. Ps.D:n tappiot Rovaniemen - Sodankylän välillä käydyissä taisteluissa 13 kaatunutta, 60 haavoittunutta, 1 kadonnut.
- 3.D: Eteneminen jatkuu. Taempana sateitten liottamien teiden korjaus erittäin hidasta.
- 11.D: Pakajoki saavutettu tänään klo 15,oo. Kovat taistelut käynnissä. Tappiomme 24.10. 7 kaatunutta, 34 haavoittunutta.
- Ryhmitykset. Rj.Pr.: Ei muutoksia. Ryhmä Lagus: Rask.Psto 14 ja I/KTR 14:n pääosa Sodankylän pohjoispuolisessa maastossa. 3./KTR 14 Sattasen eteläpuolella. 3.D: Kaukosen suunnalla joukkojen järjestys: Jääk.Os.,Er.P 13, III/JR 53, II/JR 53, I/JR 53 Korinten lossilla, III/JR 11 Rovaniemessä, I ja II/JR 11 Kallioniemen - Korinten välillä. Os. Kuistio: Ei muutoksia. 11.D: II/JR 8 Pakajoella, III/JR 8 sen takana, I/JR 8 taempana tienkorjaustöissä. JR 50 Niesajoki - Ylläsjoki välillä.

Ei vihollisen ilmatoimintaa.

Suunnitelmat: Eteneminen ja tienkorjaustyöt jatkuvat. Demobilisointitoimenpiteet käynnissä.

26.10. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr.: Tie Pekkalan lossilta Ruopsajärvelle kunnostettu autokelpoiseksi, siitä Kemijärvelle hevosajoneuvotieksi.
- Ryhmä Lagus: Eilisestä aamusta alkaen hyökkäyksemme käynnissä niiden taempien asemien valtaamiseksi, joihin vihollinen 24.10. vetäytyi n. 6 km. Lohijoen koillispuolella olevista varustetuista asemistaan. Vihollisella edelleen tukenaan tykistöä ja runsaasti konetuliaseita.
- 3.D ja 11.D: Yhteyttä ei ole saatu. Viestiyhteyshäiriöitä.

III AK:n lenn.sanoma N:o R 3890/3916/III/1.a/sal4.:
- Ryhmä Laguksen myöhästynyt ilmoitus 25.10.44 illalla: Tänään klo 11,oo alkaneet taistelut jatkuvat edelleen kiivaina Lohijoelta 6 km koilliseen. Vihollinen lähettää jatkuvasti uusia voimia pohjoisesta asemiensa vahvistukseksi.
- 3.D ilmoittaa klo 12,15: JR 53:n jääkäriosasto saavutti poltetun Kittilän eilen klo 16,45. Jääk.K/3.D on Unarinjärven-Molkojärven kautta saapunut Kaukoseen eilen klo 15,oo ja jatkanut Sirkan suuntaan. Er.P 13 Kaukosessa. Ylimenovaikeuksia. Runsaasti miinoituksia ja tienkatkaisuja.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1213:
- 1 tuntematon kone Lågskärin eteläpuolella.
- Venäläisiä lentoja 20, koneita 25.

18,45 PM:n Järj.os:n käsky 403/Lkp.sal.
- PM:n lenn.san:lla 399/Lkp.sal./25.10.44 määrätty kotiuttamisen toimeenpanokielto jatkuu toistaiseksi. Kotiuttamissuunnitelmissa on vielä huomioonotettava, että maantiekuljetusmatkat pidennetään 100 km=iin ja moottoriajoneuvoilla 300 km:iin saakka.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr.: Partiomme joutui Suomen alueella Märkäjärvellä 5 km Sallaan päin sijaitsevassa Matovaarassa 24.10. venäläisten pidättämäksi, vietiin 10 km Sallaan päin ja päästettiin kuulustelun jälkeen palaamaan samana päivänä. Kemijärven- Joutsijärven välillä todettu 25 tienkatkaisua, yksi 50 m:n hävitys ja yksi sillankatkaisu. Kaikki suoritettu lentopommeilla. Joutsijärvi - Kursu välillä 38 katkaisua ja sillan katkaisu. Samoin lentopommeilla. Rataosa Kotajärvi - Joutsijärvi kiskot räjäytetty, yli- ja alikäytävät tuhottu. Tiellä Pelkosenniemi-Savukoski 9 rumpua, 4 siltaa tuhottu. Miinoja poistettu ja räjäytetty 138 kpl.
- Ryhmä Lagus: 25.10. aamulla alkoi hyökkäys 6 km Lohijoen koillispuolella olevia asemia vastaan. Vihollinen toi pohjoisesta apuvoimia paikalle. Yli vuorokauden kestäneiden kiivaiden taistelujen jälkeen vahvasti varustetut asemat vallattiin 26.10. aamulla. Vastassa ainakin rykmentti, yksi 105 mm patteristo ja kevyt patteri, 82 ja 120 mm:n krh:ia runsaasti. Klo 07,30 kosketus viholliseen Vuotsossa, jossa tykistötuli voimakasta. Runsaasti miinoituksia ja tienkatkaisuja.
- 3.D: Vihollisen moottoroidut jälkijoukot ovat nopeasti vetäytyneet Kittilästä, jonka Jääk.Os./JR 53 saavutti eilen klo 16,45. Kirkonkylä poltettu. 26.10. Sirkka miehitetty vihollista kohtaamatta. Eteneminen Muonion suuntaan jatkuu. Kaukosessa ylikulkuvaikeuksia. Miinatappiomme 25.10. 1 ups. + 7 miestä + 3 hevosta, haavoittuneita 17 miestä. Jääk.K/3.D saavutti Inarin - Molkojärven kautta edeten Kaukosen eilen klo 15,oo.
- 11.D: Ahmapalo saavutettiin aamulla. Kosketus psv:jen, krh:ien ja vuoristotykkien tukemaan viholliseen. Iltapäivällä ei yhteyttä eteen. Ilmatiedustelumme todennut n. klo 14,oo etuosastomme Nykäsen - Eskelisen tasalla.
- Rj.Pr.: Ei muutoksia.-
- Ryhmä Lagus: Tst.os. Pennanen alistettu Ryhmälle.
- (.D otettu suoraan AK:n johtoon. III/KTR 14 marssilla Kellosta Simon suuntaan.
- Os.Kuistiosta irroitettu tst.os. Pennanen ja 15.Pr. otettu suoraan AK:n johtoon.
- 3.D: Jääk.K/3.D Sirkan länsipuolella, kompp./Er.P 13 seuraa. Pääosa Er.P 13 ylittämässä Ounasjokea Kaukosessa, III/KTR 16 ja 2/Rask.Psto 16 Koivuniemessä. Divisioonan esikunta siirtynyt Poikkitervoon, 30 km Rovaniemeltä pohjoiskoilliseen.

26.10. 11.D:sta ja 15.D:sta ei uusia tietoja.
Vihollisen tiedustelulento Kemin suunnalla. Omia menestyksellisiä tiedustelulentoja ja pommituslentoja.
Eteneminen ja tienkorjaukset jatkuvat.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 2451:
- Ahvenanmaan demiliterisoiminen käynnissä.

27.10. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr.: Ei muutoksia. 26.10. miinatappiot 2 haavoittunutta.
- 3.D: Jääk.K/3.D kosketuksessa viholliseen Kulkujoella Sirkasta n. 16 km pohjoiseenl Hävitettyjen teiden ja pitkien välimatkojen vuoksi on huoltotilanne erittäin vaikea ja hevoset näännyksissä. Tienkorjaus- ja sillanrakennustyöt jatkuvat.
- 11.D: JR 8:n alkupää etenee taistellen Muonion suuntaan ja saavutti 26.10. klo 13,05 Liekopalon. Vihollinen tekee sitkeätä vastarintaa ja on sillä runsaasti raskaita aseita, mm. rynnäkkötykkejä, kranaatinheittimiä ja useita ps.-vaunuja. Hyökkäyksemme käynnissä. Eskelinen - Liekapalon välillä n. 2 km pituinen murros. Komentopaikka Ristimellassa.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1214:
- Venäläisiä lentoja 28, koneita 67.
- Saksalaisia lentoja 1, koneita 1.
- Omia lentoja 6, koneita 15. 8 konetta pommittanut hyvin tuloksin autokolonnia.

PM:n Järj.os:n san. n:o 405/Lkp. sal:
- PM:n toistaiseksi määräämän kotiuttamisen toimeenpanon lykkääminen johtuneräistä kotiuttamiskysymykseen kiinteästi liittyvistä neuvotteluista. E.o voidaan saattaa joukkojen tietoon.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr.: Tienosa Jumisko - Karhujärvi saatettu ajoneuvokelpoiseksi, poistettu 65 miinaa. Karhujärvi - Hietajärvi välillä 10 siltaa ja 36 rumpua räjäytettiin.
- Ryhmä Lagus: Ei yhteyttä etulinjaan,
- 3.D: Etulinjaan ei yhteyttä. Kaukopartiomme ilmoituksen mukaan tänään klo 14,oo oli Muotkavaaran kannaksella kenttä- ja it.tykistöä sekä kenttävarustetut asemat Muotkavaaran itäpuolella pitäjän rajan kohdalla.- Kaukopa rtionl ja 11.D:n sissiyritys Pallastunturin hotellin valtaamiseksi ennen sen tuhoutumista epäonnistui osastojemme ennättämät tä perille ennen vihollisen suorittamaa räjätystä eilen n. klo 12,oo.- 3.D:llä edelleen erittäin suuria huoltovaikeuksia.
- 11.D: JR 8 taistelussa tien suunnassa Liekojärven - Harjujärven Puristonkosken tasalla kenttävarusteuissa asemissa puolustautuvan vihollisen kanssa, jonka vahvuus ainakin pston tukema pataljoona. JR 50 koukkaamassaa Liekojärveltä Olostunturin suuntaan. N. kahden joukkueen vahvuinen sissiosasto etenemässä Pallastunturin suuntaan.
- Ryhmitysmuutokset. Rj.Pr.: Ei muutoksia.
- Ryhmä Lagus: 3./KTR 14 ja 3./Rask.Psto 14 Peuraniemen seudulla.
- 3.D: Jääk.K/3.D ainakin Kulkujoella. Er.P 13 Kittilän seuduilla, II ja III/JR 53 Kaukosessa ja sen eteläpuolella. I/JR 53 Molkojoen - Koivuniemen välillä tietöissä. Osia II/KTR 16:sta samalla alueella.
- 15.Pr.: I/15.Pr. Rovaniemellä.
- 11.D: JR 8 Liekojärvellä, JR 50 siitä koilliseen. III/KTR 4 Ahmapalossa. Divisioonan komentopaikka Katunivassa.
- 15.D: HeimoP 3 marssilla Röyttään, jonne saapuu 28.10.illalla. JR 15 Karungissa.
- Ei vihollisen ilmatoimintaa. Sääsuhteet estäneet omat pommitus- ja tiedustelulennot.
- Eteneminen ja tienkorjaustyöt jatkuvat.

28.10. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr.: Savukosken kasarmit poltettu. Savukosken - Martinkylän välillä 30 tienkatkaisua, 4 siltaa räjäytetty, runsaasti miinoituksia. Tiellä Savukoski - Kuosku 16 tienkatkaisua, niistä kolme 300 m:n pituista.
- Ryhmä Lagus: Yhteyttä ei ole saatu.
- 3.D: Kulkujoelta irtaantui vihollinen yöllä 26./27.10. Jääk.K/3.D:n suorittaman koukkauksen johdosta. Takaa-ajoa jatkettiin välittömästi. Tievaikeuksia.
- 11.D: Vihollisen yhtenäiset asemat Liekojärvi - Harjujärvi - Puristankoski linjalla ja niiden edessä oleva erittäin vahva, paikoittain 200 m syvä miinoitus ovat suuresti vaikeuttaneet etenemistä tien suunnassa, missä JR 8 on kiivaissa taisteluissa. JR 50 on edennyt maastokohtaan Nivunkijoki "N":stä n. 3 km. kaakkoon, josta jatkaa tänä aamuna saarrostusliikettään. Er.P 21 Tapojärven eteläpuolella.

Ilma v:n tilannetiedoitus n:o 1215:
- Venäläisiä lentoja 5, koneita 6.
- Omia lentoja 5, koneita 24.

saapui III AK:n käsky ryhmitysmuutoksista, III AKE N:o 3904/III/3b.sal./25.10.44. (Liite 1131):
- 6.D irroitetaan Ryhmä Laguksesta 26.10. ja siirtyy suoraan ak:n johtoon demobilisation järjestelyä varten.- Tst.os.Pennanen irroitetaan Os.Kuistiosta ja alistetaan 26.10. Ryhmä Lagukselle. Aikaisempi käsky Tst.os.Pennasen pysäyttämisestä Sodankylän - Vaalajärven välille kumotaan.- Os.Kuistio supistuu 15.Pr.:ksi 26.10., jolloin 15.Pr. otetaan suoraan ak:n johtoon.

saap. 12,20 III AK:n sähke n:o 3945/III/3.b.sal./28.10.44 (Kos.1156):
- Kiinnitän PM:n huomiota siihen, että mikäli demobilisatiomarssien ja kuljetusten suoritusta vielä lykätään, rauhanehtojen edellyttämä demobilisatioaika käy liian lyhyeksi III AK:n osalta. Kauimpana olevien joukko-osastojen marssit tulevat nousemaan 350-500 km:iin jamerikuljetukset Torniosta aina Poriin saakka vievät huomattavasti aikaa ja voi niitä jäätilanne ensi kuun lopulla jo vaikeuttaa. Oulun rautatie ei myöskään jaksa läpäistä suunniteltua nopeammassa tempossa kuljetuksia. Tällä hetkellä on III AK valmis heti luvan saatuaan aloittamaan demobilisatiokuljetukset lähinnä 15.D:n osalta laivalla Poriin ja tykistö- sekä autokolonnia rautatielle Iihin ja Ouluun sekä muitten joukkojen osalta marssien Tornioon, Kemiin ja Ouluun.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr.: Hautajärvellä käynyt partiomme todennut kylän poltetuksi. Tappiomme miinaräjähdyksessä 27.10. olivat 2 kaatunutta ja 11 haavoittunutta.
- Ps.D: Vuotsossa 6,5 km tienhaarasta pohjoiseen sijaitsevien vihollisasemien tiedustelua ja hyökkäysvalmisteluja. Vihollisen tykistö- ja krh.tuli kiivasta etulinjaamme ja Vuotson tienhaaran maastoon.

3.D: 27.10. jääkärikomppania tuhosi vihollisen km.auton ja siinä olleet 25 miestä sekä saavutti klo 10,oo maaston Sirkasta 32 km Muonioon päin. Ei kosketusta.
- 11.D: Aamulla tien suunnassa hyökännyt pataljoona pääsi vain 200 m eteenpäin tiheästi miinoitetulla alueella ja pysähtyi vihollisen voimakkaaseen kaikkien aseiden tuleen. Vahva oikealta saarrostava ryhmä pääsyt vähäisempää vastarintaa kohdaten osin Kivilahden itäpuolelle, osin Särkijoki "i":n maastoon klo 13,30. Maasto erittäin vaikeakulkuista.
- Ryhmitykset: Rj.Pr.: Ei muutoksia. Ryhmä Lagus: JP 5 Vuotson tienhaaran länsipuolella, JP 3 itäpuolella, JP 2 ja JP 4 tienhaaran maastossa. Rask.Psto 14 siirtymässä Sodankylästä Vuotsoon. Ps.JP siirtymässä Vuotsoon. 26.10. Tst.os.Pennasen pääosa Sodankylän länsipuolella. Er.P Kemi marssilla sinne. 15.Pr.: I ja III/15.Pr. Saarenkylässä, II/15.Pr. Rovaniemellä ja IV/15.Pr. Sipolassa. II ja III/KTR 7 Jaatilassa. 3.D: Jääk.K/3.D Jerisjärven suunnalla. Er.P 13 etenemässä Sirkan suunnalla. 45.Tyk.K muutettu hevosvetoiseksi ja on 27.10. alkaen marssilla Kallioniemen tienhaarasta etulinjaan. Tie-ja huoltovaikeudet erittäin suuret edelleen. 11.D: III/JR 8 Puristankosken suunnalla. I ja II/JR 8 Kivilahden itäpuolella. JR 50 Särkijoella. Er.P 21 Eskelisessä. I/KTR 4 marssilla Juoksenkiin. 15.D:HeimoP 3 Röytässä. - Sää estänyt lentotoiminnan.
Hyökkäystä, etenemistä ja tietöitä jatketaan.

29.10. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr.: Tienkorjauksia jatkettu. Omat tappiot 28.10. miinaräjähdyksistä 3 kaatunutta ja 2 haavoittunutta.
- Ryhmä Lagus: Vilkas tiedustelu vihollisen asemien ja niiden miehityksen selvittämiseksi Vuotsossa on jatkunut. JPr. hyökkää tänään aamulla koko voimallaan tavoitteena Kakslauttasen purolinja. Omaa tykistöä (3./Rask.Psto 14) asemissa Vuotson tienhaaran eteläpuolisessa maastossa.
- 3.D: Muonion suuntaan etenevältä kärkikomppanialta ei ole saatu uusia tietoja.
- 11.D: Eilen klo 16,35 saavutti JR 50 alkupäällään Muonion - Sirkan maantien Olostunturin kohdalla joutuen heti kiivaaseen taisteluun krh:ien, it.aseiden ja ps.vaunujen tukeman vihollisen kanssa. Taistelu jatkuu ankarana. I ja II/JR 8 etenemässä aamusta klo 05,oo alkaen n. 2 km Olostunturi, ensi "O":n eteläpuolella olevasta maastosta tavoitteenaan Muonion - Kolarin maantie Hietamutkan eteläpuolella. Vihollisen arvioidut tappiot Muoniossa käydyissä taisteluissa useita kymmeniä kaatuneita. Omat tappiot 27.10. kaatuneina 7, haavoittuneina 24 ja kadoksissa 1.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1216:
- 1 tuntematon kone Ahvenanmaan saaristossa.
- Venäläisiä lentoja 23, koneita 35.
- Omia lentoja 1, koneita 1.

PM:n komento-osaston kirj. n:o 356/Kom.6/4.
- Sitä mukaa kuin yksikköjen kotiuttaminen tapahtuu, on myös kotiutettava kaikki näissä yksiköissä lottakomennuksilla palvelevat lotat. Annettuun määräaikaan pitää kotiuttaminen myös lottien osalta olla loppuunsuoritettu kaikissa yksiköissä.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr.: Tieosalla Kursusta 5 km koilliseen 5 rumpua ja Haukiojan silta tavattu räjäytettyinä.
- Ryhmä Lagus: Suoperäisen maaston hidastama hyökkäys alkaa vasta 29.10. iltahämärissä. Viholliselta erittäin edulliset asemat. Herkkä tulenavaus. Tykistöä ainakin patteristo.
- 3.D: Jääk.K/3.D kohtasi 27.10. klo 14,oo vihollisen puolustuksessa Jerisjärven kaakkoispuolella. Vastarinta lujaa. Partiot lähetetty sivustoille. Todennäköisesti Jääk.K on päässyt myöhemmin etenemään ja saanut yhteyden Olostunturin itäpuolella 11.D:n joukkoihin.
- 11.D: Muonion maastoa hallitseva Ounastunturinvallattu tänään iltapäivällä. Hyökkäys jatkuu. Kangasjärven pohjoispuolella vihollisen asemat murrettu ja joukkomme saavuttamassa Äijävaaran. Omat tappiot ainakin 15 kaatunutta.
- Ryhmitykset: Rj.Pr.: Ei muutoksia. Ryhmä Lagus: JP 3, 2 ja 4 Vuotson suunnalla, JP 5 etelämpänä. 6.D: JR 12, alueella Sattanen - Jesiöjoki, JR 33 Aska, Er.P 16 Vuojärvellä (?) ja Er.P 8 Ala-Nampassa. I/KTR 14 Sodankylän pohjoispuolella, II/KTR 14 Vuojärvellä. 6.D:n komentopaikka Sodankylässä. 15.Pr.: Ei muutoksia. 3.D:n jääk.K/3.D Muonion itäpuolella. Er.P 13 Kittilässä, III/JR 53 Kaukosessa, II/JR 53 Alakylän suunnalla tietöissä, I/JR 11 Koivuniemessä. 11.D: JR 50 oikealla, JR 8 vasemmalla Muonion itä- ja eteläpuolella. 15.D: Heimo P 3 meritse matkalla Raaheen.
- Ei vihollisen ilmatoimintaa. Omia tiedustelulentoja.
- Suunnitelmat: Hyökkäys Vuotson pohjoispuolisia asemia vastaan ja samoin Muonion valtaamiseksi jatkuvat. Etenemistä ja tietöitä jatketaan muualla.

30.10. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj:Pr.:Tiedustelua ja tienkorjauksia jatkettu.
- Ryhmä Lagus: Ei uutta.
3.D: Jääk.K/3.D saanut 29.10. yhteyden 11.D:n etujoukkoihin Olostunturin maastossa.
- 11.D: JR 50 vallannut raivokkaissa taisteluissa Olostunturin 29.10. klo 12,30 ja jatkanut tulitaistelua käyden maantien suunnassa Muoniota kohti. Kärki klo 17,15 n. 2 km:n päässä Muoniosta, missä pysähtyi vihollisen kaikkien aseiden kiivaan tulen, aukean nevan ja pimeän tekiä. Vihollinen kärsinyt tappioina n. 200 kaatunutta ja haavoittunutta. Omat tappiot 15 kaatunutta ja 75 haavoittunutta. Vaikeat maastosuhteet. Tarvikkeita kuljetetaan ilmateitse. JR 8 edennyt taistellen tykistön tukemaa vihollista vastaan 5 km:n päähän Muoniosta etelään tien suunnassa, josta jatkaa 30.10. aamulla.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1217:
- Venäläisiä lentoja 26, koneita 65.
- Omia lentoja 10, koneita 10, autoja pommitettu Ivalon alueella.

PM:n Järj.Os:n käsky Päämajan siirtymis estä rauhanajan kokoonpanoon 3334/Lkp.sal.:
Päämaja siirtyy 1.12.1944 mennessä siihen kokoonpanoon, mikä Puolustusvoimain Päällesikunnalla oli v.1941 ja käytetään Päämajasta 1.12.1944 alkeen nimitystä Puolustusvoimain Päällesikunta. Pv.PE:n eri osastot jatoimistot sijoitetaan rauhanajan kokoonpanon siirtymisen jälkeen ja viimeistään 1.12.1944 mennessä PM:n Komend.os:n määrämille paikoille.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr.: Tiellä Hautajärvi - Kallunki 4 siltaa ja 3 rumpua räjäytettyinä. Tiellä Savukoski - Kuosku 1 lossilautta ja 15 rumpua räjäytettyinä, tie katkaistuna 5:stä kohdasta, pisin 300 m. Poistettu 63 miinaa. Kuosku - Kotalan tiellä 51 tienkatkaisua, runsaasti miinoja. Saijan - Kotalan välillä miinoituksia osaksi poistettu todennäköisesti venäläisten toimesta. Puhelinyhteydet Kuoskun - Saijan välillä kokonaan, Saijan - Kotalan välillä puoleksi tuhotut.
- Ryhmä Lagus: 30.10. etummaiset pataljoonat ovat kahdessa kohdin ylittäneet Riestonjoen ja tunkeutuneet vihollisen asemiin, jossa taistelut jatkuvat. Vastarinta tiukkaa, mm, klo 23,oo - 2,oo välillä vihollisen psto ampunut n. 4000 kr. Vuotson tienhaaraan ja sen pohjoispuolelle.
- 3.D: Jääk.K/3.D oli 28.10. taistelussa Jerisjärvi - Äkäsjärvi kannaksella, jatkoi vihollisen vetäytyessä taka-ajoa ja sai kosketuksen uudelleen 29.10. illalla Särkijärven kaakkoispään kohdalla lähettäen yhteyspartion 11.D:n joukkoihin sekä tst.-partion Pallastunturille.
- 11.D: Muonio saavutettu etelästä länsään n. klo 14,oo. Vihollisen asemat vesistölinjan pohjoisrannalla. Kova tykistötuli on toistaiseksi estänyt idästä ja eteläst hyökkäneiden joukkojemme yhtymisen. Väliä 1½ km.
- Ryhmitysmuutokset: Rj.Pr.: Ei muutoksia. Ryhmä Lagus: JP 3 oikealla, JP 2 vasemmalla Jäämeren tien itäpuolella etulinjassa. j. ja 3./Rask.Psto 14 asemissa Vuotson tienhaaran eteläpuolella. Tst.os.Pennanen marssilla Sodankylästä pohjoiseen.
6.D: Er.P 16 Alanampassa (aik.ilm.värin), II/KTR 14 Torvisen eteläpuolella.
3.D: Er.P 13 osillaan Sirkan länsipuolella, osillaan Kittilässä tietöissä. I/JR 11 marssilla Alakylään.
15.D: III/JR 15 marssilla Kemiin sotasaaliinkeruutöihin. Heimo P 3 saapunut Raaheen.
11.D: JR 50 oikealla, JR 8 vasemmalla Muonion edustalla. I/KTR 4:lle vaihdettu rk.kalusto Aitamännikön maastossa.
19.Pr.: JP 6 ja JP 1 saapunset klo 14,30 Raaheen.
Ei vihollisen ilmatoimintaa.
Oma aikomus: Hyökkäystä jatketaan Vuotson suunnalla. Muonion suunnalla JR 50 suunnataan oikealta saarrostaen pohjoiseen. Tietöitä jatketaan.
Lisäilmoitus: Ryhmä Lagus: JPr. ilmoitti klo 13,45: Hyökkäys pysähtynytPurnunenan (1:100'000) eteläpuolella vihollisen eirttäin kovan torjuntatulen vuoksi (useita pstoja toiminnassa). Oma tykistö ei kantomatkan vuoksi pysty tarpeeksi tehokkaasti tukemaan hyökkäystä. JP 5 Vuotsossa, Tst.os.Pennanen marssilla Petkulaan.

saapui kaaviopiirros: Puolustusvoimain Päällesikunta (Pv.PE)(Liite 1132).

31.10. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr.: Tieosuus Posionperästä Morottojaan (Hietajärvi) valmistunut autolla liikennöitäväksi.
- Ryhmä Lagus: Ei uusia tietoja.
- 3.D: II/JR 11 Meltauksessa.
- 11.D: JR 50:n päästyä Olosjärven itäpuolitse uhkaamaan vihollisen sivustaa ja JR 8:n painostaessa rantatien suunnassa vallattiin Muonion kirkonkylä eilen klo 16,oo. Raivokkaasti puolustautunut vihollinen työnnettiin kylän pohjoislaitaan "kansakoulu" maastoon. Vihollisen tappiot kaatuneina Muonion taistelussa ainakin 150, lisäksi kymmenittäin hevosia. Omia tappioita ei vielä ole voitu tarkistaa. Huoltovaikeudet nopean etenemisen vuoksi erittäin suuret.
- Er.P 21 Rahtusenvaara - Kangasjoki maastossa, III/KTR 4 ylittämässä Kangasjokea, I/KTR 4 Kolarin maastossa marssilla pohjoiseen.
- Tiet: Autot pääsevät Kemijärven suuntaan Kalloisalmelle, Ivalon suuntaan Vuotsoon, Kittilän suuntaan ainakin Korinten lossille, Muonion suuntaan Kangasjoelle.
- Sää: Pohjoisessa Enontekiön pohjoispuolella järvet jäässä. Etelämpänä ei lunta eikä jäätä.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1218:
- Venäläisiä lentoja 12, koneita 12.
- Omia lentoja 11, koneita 12.

PM:n Op.osasto N:o 1613/Op.3/IIIa/sal. (Liite 1133)):
- Ilmatorjuntatykistön tulenavauksen suhteen käsketään noudattamaan seuraavaa:
- tuli on avattava kaikkia varmuudella kansallisuudeltaan saksalaisiksi tunnettuja koneita vastaan;
- muissa tapauksissa on tulenavaus kielletty.
  Samalla tiedoitetaan, että neuvostohävittäjien suorittamista lennoista ei anneta ennakkoilmoitusta it.joukoille.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr.: Ei uutta.

Ryhmä Lagus: JPr:n hyökkäys pysähtyi eilen vihollisen voimakkaan torjuntatulen ja saarrostukseen pyrkivän vastahyökkäyksen johdosta. Omat tappiot melkoiset. Uudelleenryhmityksen ja valmistelujen jälkeen hyökkäys jatkui ja johti vihollisen vahvojen asemien murtamiseen Tankavaaran männikössä (1:100'000) tänään klo 10,11. Eteneminen jatkuu.
- 11.D: Muonion valtaamisen jälkeen eteneminen jatkunut Utkujärvelle, jonka länsirannalla vihollinen on puolustuksessa varustetuissa asemissa. Tykistömme tulella estetty toistaiseksi siellä hävitystoiminta. 28.-30.10 Muonion valtaukseen johtaneiden taistelujen aikana on viholliselle tuotettu n. 350 miehen tappiot kaatuneina ja haavoittuneina. Omat tappiot samana aikana 63 kaatunutta, 197 haavoittunutta.
- Ryhmitykset: Rj.Pr.: Ei uutta. Ryhmä Lagus: JPr. Tankavaaran seudulla järjestyksessä JP 5, 2, 4 ja 3. Rask.Psto 14 Vuotson seudulla tulisijoissa. Tst.os. Pennanen marssilla Vuotsoon. Ryhmän komentaja edessä. 3.D: I/JR 11 Kaukosessa. Rask.Psto 16 marssilla Alavojakkalaan. Tieosa Kaukonen - Kallio runsaasti miinoitettu, sillat räjäytetty. 6.D ja 15.Pr.: Ei muutoksia. 11.D: i ja II/JR 8 Utkujärven itärannalla, III/JR 8 tietöissä. JR 50 Muonion pohjoispuolella kansakoulun maastossa, Er.P 21 Muoniossa. III/KTR 4 asemissa Mellan maastossa, I/KTR 4 Pakajoella. 15.D: III/JR 15 Kemissä. 19.Pr.: Heimo P 3 alistettu prikaatille Raahessa. E/Rv.Pr. saapunut Raaheen.
  Ei vihollisen ilmatoimintaa.
- Suunnitelmat: Hyökkäys ja tienkorjaukset jatkuvat. Rautatieviranomaisten ilmoituksen mukaan rautatieliikenne alkaa Haukiputaalla 1.11. klo 24,oo mennessä. Rataosa Haukipudas - Ii liikennekunnossa 6.11.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr.: Ei uutta.

Ryhmä Lagus: Vihollisen vahvat puolustusasemat Vuotson pohjoispuolella murrettu 31.10. klo 15,45. JP 5 sivuuttanut Tankapirtin ja eteneminen jatkuu. JPr:n jälkipää sivuuttanut klo 20,oo Purnukuusikon (1:100'000). Klo 14,37 kuului ja näkyi valtava räjähdys Alajärven eteläpäästä. Todennäköisesti tuhottiin a.varasto.

31.10. - 11.D: Kovat taistelut Utkujärven linjalla vahvoissa asemissa olevaa vihollista vastaan jatkuvat. Ryhmitys entinen. Muonion taisteluissa ollut vastassa tarkistamattoman sv.tiedon mukaan mm. SS-GJR 12 kokonaisuudessaan.
- SÄÄ: Muonion pohjoispuolella pienet lammet jäänriitteessä; lumi räntää.
- Autotiet: Oulu - Rovaniemi - Sodankylä - 7 km Vuotsosta pohjoiseen. Lauttakuljetus Kemijoen suussa, Rovaniemellä ja Kitisessä. Silta Ounasjoen yli Rovaniemellä vahvistuu 1.11. klo 12,oo Rovaniemi - Kittilä 120 km autotietä, loppu ajoneuvotietä. Lossit Korintessa ja Kaukosessa. Tornio - Muonio autotie.

saap. 18,25 III AK:n lenn.san. 4008/III/3b.sal. (Kos.1815)
- Vastauksena ev.lt. Haahden tiedusteluun ilmoittaa III AKE: Kotiuttamiskuljetukset kestävät 35 vrk. Jotta joukot saataisiin 5.12. mennessä kotiutetuiksi on ryhdyttävä heti toimenpiteisiin 1) Kaikkien yhtymien kotiutettavat yksiköt on pantava marssille kuormaussatamiin ja -asemille. 2) 15.D:n laivakuljetukset Poriin on aloitettava. 3) 19.Pr:n Ps.Pr:n ja osien ak.joukoista rautatiekuljetukset on aloitettava.
Vaikutus operaatioihin: Kosketus pystytään säilyttämään. Kunnes nuorten yksikköjen päähosa on siirretty etulinjaan, keskeytyy hyökkäys vakavampaa vastarintaa kohdatessa.

1.11. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Ryhmä Lagus: Vih:n vahvat puolustusasemat murrettu Vuotson pohjoispuolella 31.10. klo 15,45. JP 5 sivuuttanut Tankapirtin.
- 11.D: Kovat taistelut Utkujärven linjalla vahvoissa asemissa olevaa vih:ta vastaan jatkuvat.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1219:
- Venäläisiä lentoja 7, koneita 11.
- Omia lentoja 7, koneita 7.

12,30 PM:n Op.osasto N:o 3704/Op.1/5.d/sal. (Liite 1134):
- 1. 15.D siirretään laivakuljetuksin Poriin ja sen lähiympäristöön, jonne se toistaiseksi majoittuu.
2. Sitä mukaa kun kuljetukset saapuvat, joukot alistetaan kotijoukkojen komentajalle.
3. Kuljetukset aloitetaan 3.11.44.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr: Tie Karhujärvi - Maaninka räjäytettynä kahdesta kohdin, muuten hyvässä kunnossa. Ei miinoituksia.
- Ryhmä Lagus: 31.10.44 klo 19,oo saavutti JPr:n kärki Kakslauttasenjoen. Tie tiheästi miinoitettu. Vuotsosta lähtien toistakymmentä tienkatkaisua, joista useat pitkiä ja vaikeasti korjattavia. 1.11.44 klo 02,15 saavutettiin Karnispään tunturi, jossa vihollinen puolustautui useiden krh:ien ja kk:ien tukemana.
- 11.D: Viime yönä ylitti 2 komppaniaa Utkujärven ruuhilla sillan pohjoispuolella, mutta voimakas tykistö- ja krh.tuli esti etenemisen ja ylikuljetusten jatkamisen.
- Ryhmitykset: Rj.Pr.: Ei muutoksia. Ryhmä Lagus: Tst.os.Pennanen marssilla Vuotsoon. 3./KTR 14 Vuotson pohjoispuolella. 6.D: Er.P 16 Käyrämöjoen eteläpuolella. 15.Pr.: II ja III/KTR Jaatilassa. 3.D: Rask.Psto 16 Alavojakkalassa. 11.D: JR 8 edessä. 15.D: Marssit Tornion - Kemin alueelle alkaneet.
- Ei ilmatoimintaa.
- Suunnitelmat: Hyökkäystä jatketaan Ivaloon ja Palojoen suuntaan. Marssit kuormaussatamiin ja asemille sekä 15.D:n laivaukset alkavat:

1.11. 21,43 PM:n Op.osasto N:o 3703/Op.1/5.d/sal. (Liite 1135):
- Sotatoimien jatkamisesta Pohjois-Suomessa käsketään:
1. Johtoesikunnaksi jää edelleen III AKE, joka 5.12.44 muuttaa nimensä 1.DE:ksi pysyen edelleen suoraan Päämajan alaisena.
2. Sotatoimiin jäävät käytettäväksi:
- III AK:lle alistettuina: uudestijärjestetyt JR 8, JR 11,JR 12 I/KTR 4, I/KTR 14 ja Rask.Psto 16; Ps.DE, JP2, JP3, JP4, Rask.Psto 14, Kompp./Ps.JP, Krh.K/15.Pr; VK/JPr. ja 1./Pion.P 2; VP 14 ja Pion.P 15.
- Ylipäällikön reservinä Raahessa muuhun, paitsi operatiiviseen käyttöön nähden III AK:lle alistettuna JP 1 ja I/19.Pr.
3. Uudestijärjestettyjen joukkojen tehtävänä on:
- Jäämeren tien suunnassa vallata Ivalo, minkä jälkeen oltava valmiina jatkamaan Inarin suuntaan.
- Kilpisjärven suunnassa jatkaa etenemistä valtakunnan luoteisrajan saavuttamiseksi ensimmäisenä tavoitteena Enontekiö.
4. Uudestijärjestettyjen joukkojen huollosta käsketään erikseen.

21,20 PM:n Op.Os:n käsky n:o 3705/Op.1/5.d/sal.:
- III AK:n sähkeessä n:o 4008/III 3b/sal./31.10.44 mainitut joukkojen siirrot kuormaussatamiin ja -asemille saa aloittaa. 15.D:n laivakuljetusten sekä 19.Pr:n ja Ps.Pr:n rautatiekuljetusten aloittamisesta käsketään erikseen.

PM:n Järj.Os:n käsky n:o 3354/Lkp.sal.:
- PM:n aselajikomentajien ja huoltolajien johtajien, Stal.E:n Kom. os:n ja kotijoukkojen esikunnan on alaisistaan muodostelmista lähetettävä kaikki v.1925 syntyneet sekä v.1924 syntynyt päällystö aines Kotij.E:n alaisen Pataljoona N:ään Urjalaan.

PM:n Järj.Os:n käsky n:o 3555/Lkp.sal.
- Puolustusvoimain kotiuttaminen on aloitettava 8.11.1944 ja on sen oltava loppuunsuoritettu 30.11.1944. Puolustusvoimain jäljelle jäävät runkoyksiköt muodostetaan seuraavista henkilöstöstä:
- vakinaisessa palveluksessa olevasta päällystöstä, alipäällystöstä ja värvätyistä;
- v.1924 syntyneestä päällystö- ja alipäällystöaineksesta sekä ikäluokasta 1925 kokonaisuudessa sekä kaikista niistä, jotka eivät ole suorittaneet loppuun palvelustaan vakinaisessa palveluksessa.
Merivoimien ja ilmavoimien kotiuttamisesta käsketään erikseen.

2.11. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr.: Tie Tyräjärveltä Pousuun puhdistettu miinoista Riihelään saakka.
- Ryhmä Lagus: Vielä eilen klo 14,30 olivat joukkomme taistelussa Kaunispään tunturilla sitkeään vastarintaan asettuneen vihollisen kanssa, jolla tukenaan mm. krh:iä. Tien länsipuolitse on 2 jääkäripataljoonaa koukkaamassa tunturin taakse (Paljakainen,1:100 000)
- 3.D: Er.P 13 marssilla Sirkasta Muonioon, jonne pataljoonan pääosa saapuvat tänään. II/JR 11 kuljetettu autoilla Kaukoseen.
- 11.D: Utkujärvellä jatkuvat taistelut. Tulitoiminta oli eilen iltapäivällä vilkasta. Vihollisasemien todettu ulottuvan ainakin Nilimaahan asti. Er.P 21 alistettuna JR 8:lle. Tiet autolla liikennöitävissä Ivalon suuntaan Iso-Ojalle, Rovaniemeltä Kittilään ja Tornion - Muonionjokivartta Utkujärvelle.

12,38 Lähti Presidentti - Ylipäällikkö Päämajasta junalla Helsinkiin (Pasilaan).

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1219:
- Venäläisiä lentoja 4, koneita 5.

PM:n Järj.Os:n käsky n:o 11092/Järj.3/20:
- Maan tuotanto-ja hallintoelämän käyttöön sodan ajaksi annetut Ly-ja Tyl-määräykset eivät 20.11.44 jälkeen sido tätä henkilöstöä enää määrättyihin työpaikkoihin.

2.11. PM:n Op.os:n käsky n:o 3365/Lkp.sal.:
- Laatokan Rannikkoprikaati on lakkautettava viipymättä ja viimeistään 30.11.44 mennessä.

saapui III AKE:n Op.osaston kirjelmä N:o 3988/III/2d.sal./30.10.44 (Liite 1136):
- Karkea suunnitelma III AK:n joukkojen kotiuttamiskuljetuksia varten sekä erinäisiä määräyksiä huomioonotettavaksi marsseja ja kuljetuksia suunniteltaessa.

saapui III AK:n käsky hyökkäyksen jatkamisesta "Käsivarressa", III AKE N:o 4003/III/3b.sal./31.10.44 (Liite 1137):
- 11.D jatkaa etenemistä ensi tavoitteena Palojoki. Erityinen huomio on kiinnitettävä tykistön ja raskaiden kranaatinheittimien siirtämiseen eteen. 11.D:lle alistetaan sitä mukaa kuin ovat saavuttaneet Muonion ainakin.
- 3.D:sta:
  - Jääk.K/3.D - nyt Muoniossa
  - Er.P 13 - nyt marssilla Muonion-Kittilän välillä
  - Rask.Psto 16 - saapuu Tornion kautta Muonioon n. 2.11.
  - Krh.K/JR 11 - tst.osa saapuu Muonioon autoilla n.3.11.
- III AK:sta
  - Pion.P 14 - pääosa saapuu osina Tornion kautta autoilla Muonioon n. 3.-6.11.

JR 11 marssii Kittilän kautta Muonioon, jonka alkuosat saavuttavat n. 5.11. - 11.D:n päähuoltotienä jäi tie Tornio - Muonio nopeasti saatettava jatkuvaa autoliikennettä kestävään kuntoon talviolosuhteita silmälläpitäen.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr.: Omat miinatappiot 4 haavoittunutta.
- Ryhmä Lagus: Kovat taistelut jatkuvat edelleen Kaunispään ja Urupään (1:100'000) tuntureilla. Lännestä koukkaava osasto saavutti Alajoen latvan tänään klo 09,50. Tuntureilla lunta ja pakkasta.
- 11.D: 31.10. olivat tappiomme 6 kaatunutta ja 11 haavoittunutta. Kiivaiden taistelujen jälkeen saatiin tykistötulen tukemana 1.11. muodostetuksi toinen sillanpää Utkujärven länsirannalle, tuhotun sillan eteläpuolella. Raivoisasti taistellen vallattiin Yli-Muonion kylä 2.11.klo 01,oo ja estettiin häiköilemättömällä etenemisellä suurimmaksi osaksi kylän polttaminen. Vihollisen tappiot huomattavat, mutta vielä laskematta. Takaa-ajoon ryhdyttiin heti ja Pekkala on saavutettu, josta voidaan jatkaa vasta tykistön siirryttyä uudelleen eteen. Tappiomme 1.11. 5 kaatunutta, 7 haavoittunutta. Pienet lammet ja järvet ohuessa jäässä.
- Ryhmitykset: Rj.Pr.:Au.vartio asetettu Maaningan tienhaaraan ja Hautajärvelle. Kev.Psto 17 marssilla Lapinselän lossille, pääosat Ruopsajärvellä. Ryhmä Lagus: JP 12 Kaunispäällä, JP 3 ja 4 sen länsipuolella. 15.Pr.: I ja III/15.Pr. marssilla Rovaniemeltä lounaaseen. II ja III/KTR 7 marssilla Jautilasta lounaaseen. 3.D: Er.P 13 Muoniossa, Rask.Psto 16 marssilla Alavojakkalasta Muonioon. 11.D: Er.P 21 Pekkalan suunnalla. JR 8 Yli-Muoniossa. III/KTR 4 Utkujärven länsipuolella. I/KTR 4 siirtymässä Ala-Muonioon. 15.D: JR 15:n pääosa Alavojakkalassa. III/JR 15 Kemissä. II/JR 57 Röytässä. KTR 12 ylittämässä Kemijokea. Divisioonan komentopaikka Kukkolan kansakoululla. I/JR 57 laivataan tänään.
- Ei vihollisen lentotoimintaa. Omia tiedustelulentoja.
- Suunnitelmat: Hyökkäys Ivalon ja Palojoensuun suuntiin jatkuu. Marssit laivaus-ja kuormaussatamiin jatkuvat.

Karttapiirros tiedustelun avulla selvitetyistä saksalaisten asemistaKäsivarressa 2.11.44 (Liite 1138).

Karttapiirros : Käsivarren tiet, varustukset, leiri- ja parakkialueet 2.11.44 (Liite 1139).

3.11. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr.: Ei uutta.
- Ryhmä Lagus: Kaunispään tunturilla koetti vihollinen eilen voimakkain vastahyökkäyksin säilyttää asemansa, jotka kuitenkin vallattiin klo 14,45 mennessä. Etenemistä jatkettiin välittömästi ja klo 17,40 asti kestäneissä taisteluissa saatiin myös Urupään tunturi (1:100'000) haltuumme. Takaa-ajoon ryhtyneet joukkomme (JP 5, JP2) saavuttivat puolen yön aikaan Kaljakaisesta (1:1000000) n. 1 km etelään olevan maaston.
- ll.D: Kätkäjärvellä pysähtyi kärkiosastomme (Er.P 21) eilen illalla vihollisen tiukkaan vastarintaan. Vihollisen tykistötuli oli ollut ajoittain hyvin kiivasta.
- Tiet: Ivalon tie autokelpoinen Tankapirttiin, Tornion - Karesuannon tie autokelpoinen Utkujärvelle. Utkujärven tiepenkereet kunnostettu ajoneuvotieksi. Ruuhisilta Utkujärvellä valmis 2.11., ponttoonisilta rakenteilla. Muonionttien risteyksestä 300 m itään miinoitus ja murros, jota puretaan.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1220:
- Omia lentoja 8, koneita 16.

PM:n Järj.Os:n käsky n:o 3384/Lkp.sal.
- 1. 3 pv:nä marraskuuta 1944 vahvistetulla lailla suojeluskuntajärjestöstä annetun lain kumoamisesta on määrätty suojeluskuntajärjestö lakkautettavaksi ja siirtyvät mainitun lain mukaan ne puolustuslaitoksen toimialaan kuuluvat tehtävät, jotka on aikanaan annettu oman toiminnan ohella suojeluskuntajärjestön hoidettavaksi aluejärjestölle, joka väliaikaisesti noudattaa 6.11.44 alkaen 24 pv:nä tammikuuta 1941 annetulla asetuksella maan jakamista sotilaspiireihin määrättyä sotilaspiirijakoa sotilaspiirinimityksineen. Em.sotilaspiirijako on voimassa 4.12.44 saakka, johon mennessä käsketään aluejärjestön organisaatiosta erikseen.
  2. Kotij.E jatkaa toimintaansa 4.12.44 saakka, johon mennessä käsketään Kotij.E:n lakkauttamisesta erikseen. Kotij.E:ssa olevat sk.-järjestön toiminnasta huolehtivat elimet on lakkautettava 7.11.44 mennessä. Kotij.E:n on huolehdittava siitä, että aluejärjestöön kuuluvien esikuntien ala-alueiden ja laitosten yhteydestä on lakkautettu 7.11.44 mennessä kaikki sk.-järjestön toiminnasta huolehtivat elimet.
  3. Sk.-järjestön kaikki aseet ja a.-tarvikkeet olkoot ne sitten sk.-järjestön varastoissa tai jäsenten henkilökohtaisessa käytössä, on koottava aluejärjestön toimesta aluejärjestön varastoihin. Sk.-järjestölle kuuluvat laivat ja mt.-veneet on Merivoimien toimesta otettava puolustuslaitoksen haltuun.
  4. Tässä käskyssä määrätyt toimenpiteet eivät aiheuta mitään muutoksia käskettyyn kotiuttamisen suoritustapaan.

PM:n Op.osasto N:o 1638/Op.3/IIIa/sal. (Liite 1140):
- 1. III AK:sta irroitetaan ja siirretään ensi tilassa kotiuttamispaikkakunnille:
  - yksi rask.it.pston esikunta,
  - kolme rask.it.ptria ja
  - neljä rask.vh.jaosta.
  2. III AKE ja Ilmav:E sopivat keskenään siirrettävien yksiköiden nimeämisen.
  3. Yksiköiden saavuttua kotiuttamispaikkakunnille alistetaan ne Ilmavoimille, joka käskee niiden taisteluvalmiusasteen.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr.: 2.11. omat miinatappiot 2 haavoittunutta.
- Ryhmä Lagus: Taistellen sitkeästi viivyttävää vihollista vastaan JPr. tänään klo 03,oo saavutti Alalompolon eteläpuolisen maaston, jossa vihollinen puolustautuu useiden kk:ien ja raskaan tykistön voimakkaan tulen tukemana.
- vll.D: Kätkäsuvanto vallattiin eilen klo 20,oo. Kylä poltettuna. Eteneminen jatkuu.
- Ryhmitysmuutokset: Rj.Pr.: Kev.Psto 17 Lapinselän lossilla. Ryhmä Lagus: 3./KTR 14 Tankapirtin maastossa. II/Ps.Pr.Oulun koillispuolella.
  6.D: Marssit Rovaniemen suuntaan lakanneet.
  3.D: JR 53 marssilla Kukosen eteläpuolelta Rovaniemen suuntaan. Krh.K/JR 11 autokuljetuksena matkalla Muonioon. Rask.Psto 16 matkalla Muonioon.
  15.Pr.: I ja III/15.Pr. Muurolassa, IV/15.Pr. Sipolassa, II/15.Pr. Rovaniemellä, II ja III/KTR 7 Tervolassa ylittämässä Kemijokea.

3.11. - 11.D: Er.P 21 Kätkäsuvannossa, JR 8 Yli-Muonion ja JR 50 Muinion (Muo?) maastossa, III/KTR 4 Kätkäjärven eteläpuolella, I/KTR 4 Mellassa.
- 15.D: I/JR 57:n pääosan ja 26.Kss.K:n laivakuljetus lakannut. JR 15 ylittämässä Kemijoen suuta. KTR 12 Simossa. Ei vihollisen ilmatoimintaa.
- Oma aikomus: Hyökkäys Ivalon eteläpuolella ja Palojoensuun suuntaan jatkuu. Siirtyminen laivaus- ja kuormaussatamiin sekä 15.D:n laivakuljetukset jatkuvat.

4.11. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr.: Ei uutta.
- Ryhmä Lagus: 3.11. käydyissä Kaunispään ja Urupään taisteluissa todettu vihollisen vahvuudeksi ainakin vahvistettu rykmentti sekä motorisoitua ja hevosvetoista 10-15 sm:n tykistöä. Pioneereja ainakin kpmppa nia. Vihollinen oli erittäin lujissa tunturiasemissa. Vihollisen tappiot kaatuneina toistaiseksi. Omat tappiot 35 kaatunutta ja 40 haavoittunutta. Taistelut jatkuivat kiivaina ja saavutti JPr:n kärki 3.11. klo 16,50 Alajoki linjan (Kaakkoinen). Vastassa voimakas vihollinen. JPr:n tehtävänä ottaa haltuunsa sillanpääasema.
- 11.D: 3.11. klo 12,oo Er.P 21 edennyt Myllykorven tasalle, jossa vihollinen puolustuksessa purolinjalla. Hyökkäys jatkui ja klo 21,oo saavutti Er.P 21 Sonkajärven itärannan. Eteneminen jatkuu.
- Ryhmitys: Er.P 21 edessä, I/KTR 14 ja III/KTR 14 Kätkäjärven pohjoispuolisessa maastossa.
  Ryhmä Lagus: Tieosuudella Urupää - Alalompolo vihollinen suorittanut 50 tiekatkaisua. Tie autokelpoinen 2 km Laanilasta pohjoiseen.
- 11.D.: Tie ja sillat Kärkäsuvannon kylään saakka autokelpoisessa kunnossa. Sää lämmennyt. Tihkusadetta.
- 3.D: Alakylän pohjoispuolella lämpötila alle 0:n, liukas keli. Alakylästä etelään tie sateiden vuoksi huonossa kunnossa.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1221:
- Venäläisiä lentoja 4, koneita 4.

12,35 PM:n Op.os:n käsky n:o 3752/Op.1/5.d/sal.:
- III AK:irroittaa Rj.P 4:n, joka siirretään viipymättä rautatien varteen kuljetusvalmiiksi etelään.

PM:n Järj.os:n käsky n:o 3406/Lkp. sal.
- Järj.K 1 hajoitetaan 8.11.44 alkaen, mutta on sen pystyttävä toimimaan pienissä puitteissa 18.11.44 saakka.
- HTK 11:n yhteydessä oleva Järjestelyelin lakkautetaan 8.11.44 alkaen.
- Sotatoimiyhtymien henkilötäydennyskeskukset on lakkautettava niin pian kuin mahdollista.

saapui III AK:n käsky, III AKE N:o 4011/III/2.d.sal./2.11.44 (Liite 1141)
- 1. Käskyt kotiutettavien (hajoitettavien) yksiköiden marsseista kuormaussatamiin ja -asemille marssitavoitteineen sekä
  2. määräykset rautatie- ja laivakuljetuksista.
  3. Ryhmä Laguksen ja 11.D:n käskettyjä sotatoimia jatketaan käytettäväksi jäävillä joukoilla. Rj.Pr.:n tehtävät jäävät niinoikään toistaiseksi ennalleen. 11.D:n komentaja johtaa komentoportaineen toistaiseksi sotatoimia "Käsivarressa".
  4. Taisteluosastojen kokoonpano tulee olemaan:
  Ryhmä Lagus:
  a. Kev.Pr:n organiset (entinen)
  - Kev.Pr.E - Ps.DE + Kv.Pr.E, joka viimemainittu eri käskyllä siirtyy Vuotson suuntaan,
  - JP 4 - JP 4
  - I/19.Pr. - I/19.Pr.(jääk.patl.), joka eri käskyllä siirtyy Vuotson suuntaan.

4.11.

- Ps.P — Ps.Pr.
- Rask.Psto 14 — Rask.Psto 14
- Ps.Tyk.K — Ps.JP
- Krh.K/Kev.Pr. — Krh.K/15.Pr., joka siirtyy Vuotson suuntaan.

- VK/Kev.Pr. — VK/JPr.
- Pion.K/Kev.Pr. — 1./Pion.P 2

b. Alistetut
- JP 2 — JP 2
- JP 3 — JP 3
- I/KTR 1 — I/KTR 14, joka siirtyy Vuotson suuntaan.

Ryhmä Heiskanen:
- JR 1 (p.III P) — JR 11
- JR 3 — JR 8
- II/KTR 1 ja III/KTR 1 — I/KTR 4 ja Rask.Psto 16, jokta siirtyvät Muonioon.

- kaksi kompp./Pion.P 15 — Pion.P 15
- VK/VP 14 — VP 14

Reservit:
- JP 1 ja I/19.Pr. — JP 1 ja I/19.Pr., jotka Raahessa ak:lle alistettuina muuhun paitsi operatiiviseen käyttöön nähden.
- JR 2 — JR 12, joka siirtyy Sodankylään.
- III/JR 1 — III/JR 11, joka siirtyy Rovaniemelle

Torniossa, Kemissä, Rovaniemellä ja Oulussa olevat varuskuntajoukot ja satamakomppaniat jäävät toistaiseksi nykyisille sijoituspaikoilleen.

5. Toistaiseksi jäävät kaikki ak:n, Ps.D:n ja 11D:n huoltojoukot entisiin tehtäviinsä. Kotiuttamisesta ja huollon uudelleenjärjestelystä käsketään erikseen.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr.: Tiellä Maaninka - Alakitka todettu kaksi siltaa räjäytetyiksi.
- Ryhmä Lagus: Ilmoitusta ei vielä ole saatu.
- 11.D: Tähän klo lo saavutettiin alisen Hirvaskosken maasto. Hyökkäys jatkuu vihollisen vetäytyessä taistellen. Tihkusadetta huonontanut tiet kehnoon kuntoon.
- Rj.Pr.: Kev.Psto 17 Juujärvellä.
- Ryhmä Lagus: 3./Ktr 14 Laanilan eteläpuolella. Muut tiedot puuttuvat.
- 6.D: Ilmoitusta ei ole saatu.
- 15.Pr.: E/15.Pr. Kemin koivolassa, I ja III/15.Paakkolan Raatikon maastossa. II ja IV/15.Pr. Tervolassa. III/KTR 7 Alapaakkolassa, II/KTR 7 ylittämässä Kemijokea Tervolassa.
- 3.D: I/JR 11 Muoniossa, II/JR 11 Kittilässä, III/JR 11 marssilla Rovaniemelle. I/JR 53 Molkojoella, II/JR 53 Kotinten lossilla, III/JR 53 sen pohjoispuolella.
- 11.D: Sr.P 2k Sonkajärven pohjoispuolisessa maastossa, I ja III/KTR 4 Kätkäjärven pohjoispuolella. Rask.Psto 16 Kätkäjärven eteläpuolella.
- 15.D: KTR 12 Iissä. JR 15:n päosat Kemin seudulla. JR 57 laivattu, päosat saapuneet Poriin, osa PM:n käskystä käännytetty Vaskiluotoon ja Ouluun. Osia/JR 15 kuormattuina laivoihin Röytässä.
- AK:n joukot: E/Rask.It.Psto 2:n, 103. ja 104.Rask.It.Ptrin rautatiekuljetus Turkuun alkanut. Samoin 11.,13., 16. ja 1./Rask.Vh. Jaoksen sekä 11.Rit.K:n rautatiekuljetukset Helsinkiin, Turkuun, Tampereelle ja Hankoon.
- Ei ilmatoimintaa.
- Ryhmä Laguksen hyökkäys linjalle Kerttujärvi - Pasasjärvi jatkuu, 11.D:n hyökkäys Palojoensuun suuntaan samoin. Uudelleenjärjestelyt käynnissä. Marssit kuormaussatamiin ja -asemille jatkuvat.

5.11. aamulla III AK:n tilannilmoitus:
- Rj.Pr.: Ei uutta.
- Ryhmä Lagus: Alalompolo - Alajärvi kannaksella olevat vihollisasemat vallattiin eilen klo 06,30. Etnemistä jatkettaessa saavutettiin klo 10,55 linja Mulkujärvi - Riestola ja klo 14,30 partiolla Ivalosta n. 1 km etelään oleva maastokohta, jonne vihollinen ampunut tykistöllään luoteesta ja koillisesta. Ivalosta kuultu räjähdyksiä.
- 11.D: Illalla kärkiosastomme edennyt taistellen Äijäjoelle. Hyökkäys jatkuu. Tiet: Rovaniemi - Ivalo autokelpoinen Tankavaaraan. Rovaniemi - Kittilä - Muonio autokelpoinen Sirkkaan. Tornio - Muonio - Palojoensuu autokelpoinen Kätkäsuvantoon. Sade pehmittänyt tiet vaikeasti liikennöitäviksi.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1222:
- Venäläisiä lentoja 7, koneita 9.
- Omia lentoja 2, koneita 2.

III AK:n lenn.san. n:o 4096/III/3 b.sal.:
- III AK:n tehtävänä on pohjoisessa päävoimin edetä Inarin suuntaan. Ilmavoimien toiminta-alueen rajana on pohjoisessa kuitenkin linja Talkkunapää - Ivalo - Kolosjoki, joten pohjoisen päätoimintasuuntani ainoa käyttökelpoinen tie Ivalo - Kaamanen - Kolosjoki sekä sen lähimaasto jäävät kokonaan ilmavoimien tiedustelu- ja hyökkäystoiminnan ulkopuolelle. Pyydän kiireistä muutosta asiaan. Kenr.luutn. Siilasvuo.

PM:n op.os:n käsky: Saavutettuaan Ivalon on III AK:n Jäämeren tien suunnassa toimivien joukkojen välittömästi jatkettava päävoimin Kaamasen suuntaan ensimmäisenä tavoitteena Inari. Osilla voimista on edettävä Petsamon suuntaan yhteyden saavuttamiseksi siellä toimiviin venäläisiin joukkoihin.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Ryhmä Lagus: 4.11. klo 18,oo saavutti upseeripartiomme Ivalon tienhaaran todeten vihollisen miehittäneen Ivalojoen pohjois- ja luoteisrannan. Todettiin puolustusta tukemassa runsaasti krh:iä ja n. 4 patteria tykistöä.
- 11.D: Maasto 4 km Äijäjoelta luoteeseen saavutettu. Vihollinen Lossinjärven lounaispuolella hyvin varustetuissa asemissa. Laajat suot asemien edessä vaikeuttavat hyökkäystämme. Omat tappiot 4.11. 2 haavoittunutta.
- Ryhmitykset: Rj.Pr.: Rj.P 4 Luusuassa, Kev.Psto 17 Autinkylässä Ryhmä Lagus: 3./KTR 14 Alalompolon eteläpuolella. Muu osa I/KTR 14 Petkulan pohjoispuolella. 6.D: Er.P 8 Muurolassa, II/KTR 14 Jaatilassa. JR 33 Saarenkylässä, III/JR 12 Olkkojärvellä erEr.os.Sau ja Er.P 5 Sodankylässä.- 15.Pr.: I ja III/15.Pr. Kemin maalaiskunnan kirkolla, IV/15.Pr. Tervolassa, II/15.Pr.samoin. III/KTR 7 Maksniemessa ja II/KTR 7 Alapaakkolassa. 3.D: tiedot puuttuvat.- 11.D: Er.P 13 + Jääk.K/3.D Eskelisessä. - 15.D: JR 57:n osia Posiossa, Vaskiluodossa ja Oulussa. DE ja JR 15 kuormattavina Torniossa ja Kemissä. KTR 12 Haukiputaalla kuormausvalmiina.- 19.Pr.: Heimo P 3 siirretty Naarajärvelle lakkautettuna.
- Ei ilmatoimintaa.
Suunnitelmat: Hyökkäystä jatketaan Inarin sekä Palojoensuun suuntaan. Uudelleenjärjestely sekä siirtyminen kuormaussatamiin ja -asemille jatkuvat.

6.11. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
-Rj.Pr.: Ei uutta.
Ryhmä Lagus: Yhteyttä ei ole saatu. Radiohäiriöitä.
- 11.D: Er.P 21 saavuttanut Lossinjärvi - jokilinjan, jossa vihollinen varustetuissa asemissa n. 1 km leveän suon takana. (Yliloikkari SS-GJR 11:sta.) Tie Tornio - Muonio - Palojoensuu autokelpoinen Äijäjoelle. Sateet aikaansaaneet pahoja tievaurioita, jotka paikalliset liikenneseisaukset uhkaavat heikommilla tienosilla. Kemijoen noussut vesi vaikeuttaa suuresti ylikuljetuksia.

6.11. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1223:
- Venäläisiä lentoja 9, koneita 11.
- Omia lentoja 1, koneita 1.

10,15 Palasi Presidentti - Ylipäällikkö Päämajaan, matkustettuaan junallaHelsingistä (Pasilasta) Otavaan ja sieltä edelleen autolla Mikkeliin. Helsingissä Presidentti-Ylipäällikkö vastaanotti 2.11. kenr.eli Waldenin, valtioneuvos Paasikiven ja eversti Karhun sekä 3.11. kenr.eli Waldenin, ministeri von Bornin ja pääjohtaja Pekkalan. Samana päivänä Presidentti - Ylipäällikkö johti hallituksen istunnon, jonka jälkeen neuvotteluja mm. kenr.eli Malmbergin, tohtori Ruudun, lähettilään Gripenbergin, pääjohtaja Tannerin, ministeri Hillilän ja poliisikomentaja Gabrielssonin kanssa. 4.11. neuvotteluihin osallistuivat kenr.eli Walden, kenr.maj.Hartola, valtioneuvos Paasikivi sekä ministerit Fagerholm, Vuori, C.Enckell, Gripenberg ja Ramsay. Seuraavana päivänä 5.11. otti Presidentti-Ylipäällikkö vastaan kouluneuvos Mandelinin, pääministeri Castrénin, kenr.eli Waldenin, vuorineuvokset Grönblom, Wahlforss ja Gräsbäck sekä ministeri Raf. Erichin.

saapui III AK:n käsky varuskuntapataljoonien (-komppanioiden), satamakomppanioiden ja sotasaaliskomennuskuntien muodostamisesta ja järjestelyistä, III AKE N:o 4068/III/3b.sal./3.11.44 (Liite 1142)
- Käskyn mukaan JP 1 siirtyy 10.11. kuluessa Oulun ottamaan vastaan Oulun varuskuntapataljoonan tehtävät ja ak:n reservi III/JR 1 määrätään 6.11. alkaen Rovaniemen varuskuntapataljoonaksi.

saapui III AKE:n kirjelmä N:o 4067/III/3b.sal./3.11.44 (Liite 1143):
- Viitaten III AKE:n kirj. N:o 431/Järj.1/c/2.11.44 muutetaan III AKE:n kirjelmällä N:o 4011/III/2d.sal./2.11.44 Tst.os.Pennasta koskeva kohta siten, että Er.Osasto Petsamo alistetaan Ryhmä Laguksselle muuhun paitsi operatiiviseen käyttöön nähden, pataljoonan jäädessä nykyiselle sijoituspaikalleen ja että Er.os.Sau ja Er.P 5 alistetaan 6.D:n komentajalle kotiuttamista (hajoittamista) varten.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr.: Ei uutta.
- Ryhmä Lagus: 5.11. päivällä saatu yhteys venäläisiin. Radiohäiriöidän, lumimyrskyn ja vaikean tietilanteen vuoksi puuttuvat tiedot etulinjasta.
- 11.D: Eteneminen pysähtynyt Lassinjärven jokilinjalle, jossa mm. miinoitettu murros. Uudelleenryhmitys suoritetaan. Sade ja lumiräntä lisänneet yhä tievaikeuksia.
- Ryhmitysmuutoksia: Rj.Pr.: Kev.-sto 17 Koppelojärven tienhaarassa, Rj.P 4 Pekkalan lossilla.
- 6.D: Er.P 8 Muurolassa, II/KTR 14 Koivun maastossa, JR 33 Hirvaksessa, III/JR 12 kunnarissa, 6.DE Turpeenniemessä.
- 15.Pr.: I ja III/15.Pr. siirtynyt Kemijoensuun itäpuolelle Maksniemeen. IV/15.Pr. Alapaakkolassa, II/15.Pr. Tervolassa, pääosin joen itäpuolella. III/KTR 7 Kuivaniemessä, II/KTR 7 Maksniemessä.
- 11.D: Uudelleenjärjestetty JR 3 ottanut rintamavastuun Er.P 21: ltä, joka siirtyy taakse. I/JR 1 Muoniossa, II/JR 1 marssilla Kitilästä Muonioon. JR 50 Kangasjärvellä, Er.P 13 Tapojärvellä.
- 15.D: KTR 12 Haukiputaalla. JP 1: pataljoonan pääosa etsimässä Heimo P 3:n karkureita alueella Raahe - Kalajoki - Nivala - Rantsila.
- Ei vihollisen lentotoimintaa.
- Oma aikomus: Hyökkäys Inarin ja Palojoensuun suuntiin jatkuu. Uudelleenjärjestelytoimenpiteet sekä siirrot kuormaussatamiin ja -asemille jatkuvat. Vaikean tietilanteen helpottamiseen kiinnitetään erityinen huomio.
- III AK:n komentoporras siirtyy 7.11. kuluessa Kemiin.
- Lisäys iltailmoitukseen:
Ryhmä Lagus: Klo 04,oo kärki saavutti Kirakkajoen (kartta 1:100'000). Kosketusta ei ollut. Tiellä miinoja. Eteneminen jatkuu.

7.11. aamulla III AK:n tilannenilmoitus:
- Rj.Pr.: Rj.P 4 marssilla Autinkylään, Kev.Psto 17 Posioon. Tappiot 6.11. 1 haavoittunut miinasta.
- Ryhmä Lagus: 5.11. klo 11,15 saavutettiin Ivalonjoki Ivalon kohdalla. Vastaranta vihollisesta vapaa. Klo 14,oo sivuutti JP 3:n kärki Viejärven (1:100'000). Ei kosketusta. Klo 19,oo oli JPr:n kärki Mailingista n. 2 km pohjoiseen. - 6.11. klo 04,oo ylitti JP 3:n kärki Kirakkajoen. Ei kosketusta. Tiellä runsaasti miinoja. Eteneminen jatkuu. JPr:n ryhmitys: JP 3 edessä, JP 4 Viejärven maastossa, saanut käskyn edetä JP 3:n läpi. JP 2 tietöissä Ivalo - Törmänen välillä. 2/KTR 1 Kangaskoskella, 1./KTR 1 Vuotson maastossa ja 2. ja 3./Rask. Psto 14 Alajärven maastossa sekä 3./KTR 1 Alajärven kohdalla.
- 11.D: I/JR 3:n kärki saavuttanut taistellen Palojoensuun tienhaarasta n. 5 km etelään olevan maaston. II ja III/KTR 1 n. 2 km taempana. Vihollinen tekee sitkeää vastarintaa. Tie murrostettu ja miinoitettu. Eteneminen jatkuu.
- 3.D: Ryhmitys: I/JR 53 Koivukankaan maastossa, II/JR 53 Rovaniemen luoteispuoleisessa maastossa, III/JR 53 Poikkitervossa. Tiet: Tienosa Ivalo - Törmänen pahasti rikottu ja liejuinen, tie Nuonio - Lossijoelta 2 km etelään, autokelpoinen, mutta liejuinen, Ivalon suunnalla eilen runsaasti lunta. Sää: Käsivarressa lumiräntää. Etelämpänä kuivempaa.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1224:
- Venäläisiä lentoja 8, koneita 10.
- Omia lentoja 1, koneita 1.

illalla III AK:n tilannilmoitus:
- Ryhmä Lagus: klo 7,30 ovat maastoitse edenneet etumaiset osat saavuttaneet jokilinjan Inarista 5 km kaakkoon, jossa kosketus viholliseen.
- 11.D: ilmoitukset puuttuvat.
  a) Taistelutilanteesta aiheutuneet ryhmitysmuutokset:
     Ryhmä Lagus: Edessä JP 3, sen takana JP 4 ja tietöissä taempana JP 2.
     3.D: III/JR 1 Kemissä.
  b) Kotiuttamisesta aiheutuneet ryhmitysmuutokset:
     Rj.Pr.: Rj.P 4 Autinkylässä, Kev.Psto 17 Posion kirkonkylässä.
     Ryhmä Lagus: Ps.JP Saarenkylässä, JP 5 Käyrämöjärvellä.
     6.D: Er.Os.Sau Alanampaassa. Er.P 5 majoitettu. III/JR 12 Leivejoella. II/KTR 14 Tervolassa.
     3.D: III/JR 53:n miehistö siirtymässä autokuljetuksin Kemiin, kuormasto Rovaniemellä. I ja II/JR 53 Rovaniemellä. I/KTR 16 Louessa, II/KTR 16 Kunnarin pohjoispuolella. 15.Pr.: I ja III/15.Pr. Kuivaniemessä. III/KTR 7 Iissä, II/KTR 7 Maksniemessä.
     11.D: Tiedot puuttuvat.
     15.D: Päämajat lähtövalmiina Torniossa, Kemissä, Haukiputaalla, Kellossa ja Veitsiluodossa.
     Ei vihollisen ilmatoimintaa.
     Hyökkäys Inariin ja Palojoensuuhun jatkuu. Kotiuttamiskuljetukset alkavat myös rauta- ja vesiteitse.

Karttapiirros III AK:n tilanteesta 7.11.44 (Liite 1144).

8.11. aamulla III AK:n tilannenilmoitus:
- Rj.Pr.: Omat tappiot 7.11. miinaräjähdyksis tä 4 haavoittunutta.
- Ryhmä Lagus: Etulinjasta ei uusia tietoja.
- 11.D: Taistelut jatkuvat Palojoensuun kaakkoispuolella. Etulinja entisellä paikallaan suon eteläreunassa. Vihollisen yhteiset asemat ulottuvat Nuonionjokivarresta Nuotkajärvelle asti. Eilen 8 omaa haavoittunutta. Yhä jatkuva räntäsade haittaa suuresti sotatoimia ja marsseja.
  Tiet: Pohjoisessa räntäsade vaikeuttanut tieliikennettä, eteläosassa kuivempaa. Myrsky ja tulvavesi aiheuttaneet häiriöitä Kemijoen suun ylityksessä.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1225:
- Venäläisiä lentoja 2, koneita 2.
- Omia lentoja 2, koneita 2.

8.11. illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Ryhmä Lagus: Vihollinen puolustautuu sitkeästi purolinjalla n. 4 km Inarista kaakkoon ampuen jv.tulta yhden patterin tukiessa puolustusta. Pataljoonan koukkaus länsipuolitse käynnissä.
- 11.D: Tilanne ennallaan. Hyökkäysvalmistelut käynnissä. Tappiot 7.11. 8 haav.
- III AK:n ryhmitys: 8.11. Taisteluosat: III AKE Kemissä ja Oulussa.
- Ryhmä Lagus: Esikunta ja komentopaikka Sodankylässä. JPr:n esikunta Pailingassa (1:100'000), JP 2 Ivalon pohjoispuolella, JP 3 4 km Inarista kaakkoon, JP 4 koukkaamassa Inarin eteläpuolella. Er.os.P Sodankylän pohjoispuolella. Päätosat Rask.Psto 14:sta ja I/KTR 1:stä Vuotsossa. Ps.Tyk.K Lohijoen maastossa.
- Ps.P: 1.K Rovaniemellä, 2.K marssilla Sodankylästä Rovaniemelle, 3.K. Kaakamossa.
- 11.D: Esikuntajja komentopaikka Ylimuoniossa. JR 3 etulinjassa n. 5 km Palojoensuusta kaakkoon. JR 1 (p.III P) Muonioss, II ja III/KTR 1 Ylinen Hirvakoski maastossa.
- Reservit: JR 2 Sodankylässä, III/JR 1 Kemissä, JP 1 Raahen seudulla. I/19.Pr.Raahessa.

Kotiutettavat osat:
- 3.D: Esikunta Laurilassa. I ja II/JR 53 Rovaniemellä, III/JR 53 Kaakamossa. Er.P 13 ja Jääk.K/3.D Maikkilassa. I/KTR 16 Louessa, II/KTR 15 Jaatilassa, III/KTR 16 Muurolassa.
- 6.D: Esikunta Hirvaksessa, JR 33 Hirvaksessa. III/JR 12 Leivejoella. Er.P 8 Muurolassa. Er.P 16 hajoitettu. Er.os.Sau Saarenkylässä. Er.P 5 hajoitettu. II/KTR 4 Tervolassa III/KTR 14 Liedokkalassa.
- 11.D: JR 50 Kolarissa. Er.P 21 Kangasjärvellä. II/KTR 4 Karungissa, III/KTR 4 Kolarissa. Rask.Psto 30 Kaakamossa.
- 15.D: Esikunta matkalla Poriin, osaksi maitse, osaksi laivalla. I ja II/JR 15 lähteneet 8.11. laivakuljetuksella Poriin, III/JR 15 Kemissä. III/JR 57 Röytässä. KTR 12 (p.I/ KTR 12) Haukiputaalla, I/KTR 12 lähtenyt 8.11. rautateitse Poriin. Er.P 25 Oulussa.
- Ps.D: JP 5 ja Ps.JP Saarenkylässä. Ryn.Tyk.P lähtenyt 8.11. rautateitse Hämeenlinnaan, II/Ps.Pr. Oulun Laanilassa.
- 15.Pr.: I ja III/15.Pr. Pohjois-Iissä, II ja IV/15Pr. Alapaakkolassa. II/KTR 7 Kuivaniemessä, III/KTR 7 Iissä.
- 19.Pr.: Esikunta Raahessa. II/19.Pr. ja Rask.Psto 39 Kellossa, III/19.Pr.(p.2K) lähtenyt 8.11. rautateitse Seinäjoelle.
- Rj.Pr.: Esikunta Posion Aholassa. Rj.P 8:n esikunta Taivalkoskella, komppaniat kenttävartiossa. Rj.P 7:n esikunta Kemijärvellä, komppaniat kenttävartiossa. Rj.P 5 siirtymässä Kemijärvelle sen pohjoispuolelta. Rj.P 4 Peräposiolla. Kev.Psto 17 Posion kirkonkylässä. E/Rv.Pr. hajoitettavana Raahessa, samoin JP 6.

9.11. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Viestihäiriöiden vuoksi ei toistaiseksi uusia tietoja etulinjasta.

Kotiuttamismarssit kuormaussatamiin ja -asemille sekä kuljetukset kotiuttamispaikoilla jatkuvat suunnitelmien mukaisesti. Siirtoja vaikeuttavat runsaitten sateitten pehmittämät tiet sekä ylimenopaikoilla tulvavesi.
- Muutos 8.11. iltailmoitukseen: I ja II/JR 15 edelleen Kemissä, koska niiden kuljetukseen tarkoitettu laiva otettu PM:n käskystä muuhun käyttöön. Lähtevät viimeistään 10.11. mennessä.

Ilmav:n tiedonanto n:o 1226:
- Venäläisiä lentoja 3, koneita 3.
- Omia lentoja 1, koneita 1.

15,42 Lähti Presidentti-Ylipäällikkö Päämajasta junalla Helsinkiin (Pasilaan).

.11. PM:n Järj.os:n käsky n:o 1800/Järj.1/2/sal. maavoimien siirtymisestä rauhanaikaiseen kokoonpanoon.
Maavoimien yleinen kokoonpano ja johtosuhteet sekä perustamiseen määrätyt vastaavat nykyiset joukko-osastot ja erilliset yksiköt selviävät liitteestä n:o 1145.
- Tässä käskyssä määrätyt uudet joukko-osastojen nimet tulevat käyttöön 4.12.44.

PM:n Järj.os:n käsky n:o 1782/Järj.1/3c/sal.
- Rajavartiointi siirtyy Ylipäällikön käskystä 1.12.44 mennessä rajavartiolaitokselle. S maan pvm:ään mennessä siirtyy rajavartiolaitos Sisäasiainministeriön alaisuuteen. 25.11.44 siirtyy rajavartiointivastuu rajavartiostojen esikunnalle rajaosalla Suomenlahti - Kuhmo.
- Siksi kunnes asetusteitse määrätään rajavartiolaitoksen lopullinen kokoonpano, toimii se seuraavassa kokoonpanossa:
- Rajavartioston esikunta Rj.Rl, Rj.R 2, Er.R MRR, RAUK, RKoulu 1, RKoulu 2 ja RK-tarka.
- Rajavartiostojen vahvistukseksi siirretään puolustuslaitoksesta erikseen annettavan käskyn mukaisesti 800 varusmiestä rajavartiostojen käyttöön.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
Taistelutoiminta:
- Ryhmä Lagus: 8.11. klo 16,oo oli vihollinen edelleen puolustuksessa purolinjalla 4 km Inarista kaakkoon. Puolustusta tuki useampi tykistöpatteri. 9.11. aamulla vihollinen ampui rintamassa harvaa tykistötulta. Pataljoonan koukkaus länsipuolitse käynnissä, siellä kiinteä kosketus viholliseen. Rintamahyökkäys viivästynyt tievaikeuksista aiheutuvan tarviketäydennyksen hitauden vuoksi. Kirakkajoesta 1:100'000 luoteeseen 4 km matkalla runsaasti räjäytettyjä a-varastoja. Runsaasti erittäin tehokkaita tienkatkaisuja, jotka pakoittivat kantamalla suorittamaan huollon ja haavoittuneiden evakuoinnin. Kaskokset usein sijoitettu erittäin vaikeasti kierrettäviin maastokohtiin. Veden nousu joissa aiheuttanut taempana liikenneseisauksia veden pinnan kohotessa joissa yli 1:n metrin ja rikkoessa sillat.
- 11.D: Vihollinen edelleen yhtenäisissä kenttävarustetuissa asemissa n. 5 km Palojoensuusta kaakkoon, jossa sen tykistö- ja jv.tuli erittäin vilkas. Vihollisen kenttävarustustyöt jatkuvat. Tappiomme 8.11. 12 kaatunutta, 27 haavoittunutta ja 5 kadonnutta, mm.patl.kom.kapteeni Pietiläinen kaatunuta.
- Rj.Pr.: Kenttävartio asetettu Piispäjärven Alasalmelle.
Ryhmitysmuutokset:
Ryhmä Lagus: JP 2 marssilla etulinjaan.
Rj.Pr.: Rj.P 4 Mustalahdella, Rj.P 5 Lapinselän pohjoispuolella.
Kev.Psto 17 Sirnionkylässä.
Ryhmä Lagus: II/Ps.Pr. lähtenyt junakuljetuksena Oulusta Hämeenlinnaan. 6.D: Er.Os. Sau Hirvaksessa. 3.D: I/JR 53 Mutkassa, II/JR 53 Ranuan tiellä Koskelan pohjoispuolella.
I ja II/KTR 16 Louessa. Er.P 13 Pellossa.
15.Pr.: I/15.Pr. Iissä, III/15.Pr. Yli-Iissä, II j III/KTR 7 Iissä. 11.D: JR 50 Sieppijärvellä. Er.P 21 Pakajoella, Rask. Psto 30 Maksniemessä. III/KTR 4 Maikkilassa.
15.D: JR 15:n pääosan laivakuljetus Kemistä alkanut. I/KTR 12:n ja osien III/KTR 12 rautatiekuljetus etelään alkanut.
Ei vihollisen ilmatoimintaa.
Oma aikomus: Ei uutta.

19,05 III AK:n lenn.san.n:o 4153/III/2d.(Kos.18,30)
- Päämajoitusmestari: PM on määrännyt yhden III AK:n käytössä olevista isoimmista kuljetusaluksista "Najadenin" sotasaaliin kuljetukseen ja näin ollen tuntuvasti vähentänyt kotiuttamiskuljetuksiin käytettävissä olevaa tonnistoa. Venäläiset ovat 7. ja 8.11. takavarikoineet hiilet Raahessa, Kokkolassa ja Toppilassa, joten hiilestäminen on suoritettava pääasiassa Vaasassa ja Mäntyluodossa aiheuttaen tuntuvaa ajanhukkaa. Mikäli tonnisto tai sen kuljetuskyky jostain syystä vielä vähenisi, III AK ei pysty määräajassa suorittamaan käskettyjä kotiuttamiskuljetuksia, jotka jo nyt on käskettyjen keskeytysten jälkeen äärimmäisen vaikeat järjestää ja joita mahdollinen myrsky ja sumu vakavasti uhkaavat.

10.11. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Ryhmä Lagus: Inarin kohti tien länsipuolitse suunnattu koukkaus (JP 4) pysähtyi 8.11. Nukkumajokilinjalle (1:100'000), jossa vihollinen tekee sitkeätä vastarintaa kaivetuissa asemissa.
- 11.D: Eilen vilkasta vihollisen tykistön ja jv.aseiden häirintätulta Palojoensuun suunnalla. Omaa tiedustelutoimintaa. Vihollisasemien tarkistettu kulku: Lassinjärvestä lounaaseen laskeva puro-Muotkajärvi. Miehitys tiheä, paikoin syvyyteen porrastettu. Asemat varustettu mm.pkl.esteellä.
- Tiet autokelpoisia Rovaniemeltä Ivalojoelle, Muonio suunnalla etulinjaan sekä Rovaniemeltä Sirkan kautta 30 km:n päähän Muoniosta. Tie Kemijärvi - Vikajärvi avattu.7.11.autoliikenteelle Kemijoen suussa itäisen haaran yli kenttäsilta ja läntisen haaran yli ponttonisilta valmiina uudelleen 8.11. Tiet osittain heikossa kunnossa, osittain sataneen lumen johdosta erittäin liukkaat.
- Sää: Sodankylässä lämpötila -3 - -5 astetta. Ohut lumipeite, maa kuivamassa. Muonion luoteispuolella 5.10. on lunta. Tiheä lumisade.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1227:
- Venäläisiä lentoja 2, koneita 6.
- Omiallentoja 2, koneita 2.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Ryhmä Lagus: Vihollinen partioi asemiensa etumaastossa ja suorittaa jatkuvasti varustustöitä. Tykistötulta linjoihimme. Taisteluvoimamme äärimmäisen pieni, perusteellisten tienhävitysten sitoessa pääosan joukoista tienkorjaukseen sekä kantamalla tapahtuvaan huoltoon ja haavoittuneiden evakuoimiseen.
- 11.D: Suuret tappiomme 8.11. aiheutuivat hyökkäykseen ryhmittyvien joukkojemme joutuessa tehokkaaseen tykistökeskitykseen. Vihollisen tykistötuli jatkunut. Tappiomme 9.11. 1 kaatunut, 5 haavoittunutta. I/JR 3:n komentaja haavoittunut, joten rykmentti on menettänyt kaikki pataljoonan komentajansa muutamassa päivässä.

Uudelleen ryhmitys käynnissä:
a) Ryhmä Lagus: JP 2 siirtymässä eteen.
   11.D: I/JR 1 Äijäjoen maastossa, II/JR 1 Kätkäsuvannon pohjoispuolella, I/JR 2 siirtynyt ak:n reserviksi Rovaniemelle.
b) Rj.Pr.: Kev.Psto 17 Virkkusenjärvellä. Rj.P 4 Sirnionlammella. Rj.P 5 Juujärvellä.
   Ryhmä Lagus: Ei muutoksia.
   6.D: Er.P 8 Leivejoella. III/JR 12 Tervolassa.
   15.Pr.: I/15.Pr.Kellossa. III/KTR 7 Haukiputaalla. II/15. Pr. Kemissä laivattuvana.
   3.D: I/JR 53 Peurassa, II/JR 53 Ranuan tiellä Heikkilässä. II/KTR 16 Paakkolassa, I/KTR 16 Tervolassa. Er.P 13 Mäkitalossa.
   11.D: JR 50 Orajärvellä. III/KTR 4 Pellossa. Er.P 21 Kolarissa. Rask.Psto 30 Kuivaniemessä.
   15.D: II ja III/KTR 12 lähteneet rautateitse Kankaanpäähän ja Tyrvälle. I ja II/JR 15 lähteneet meritse Kemistä Poriin. JP 6 hajoitettu.
   19.Pr.: Kev.Psto 19 lähtenyt rautateitse Raahesta Toijalaan. ja Prik:n esikunta Lapualle.
   Ei ilmatoimintaa.

Tiedustelu, uudelleenryhmitys ja hyökkäysvalmistelut Inarin ja Palojoensuun suunnilla jatkuvat. Lumisade, kelirikko ja uudelleenjärjestelystä aiheutuneet mienistön nuorennus sekä tämän miehistön sotakokemuksen puute haittaavat taistelutoimintaa. Nopeasti kokoonpantujen yksikköjen päällystöltä ja miehiltä puuttuu alussa kokeneen joukon keskinäinen luottamus ja yhteenkuuluvaisuuden tunne.

11.11. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1228:
- Venäläisiä lentoja 1, koneita 1.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Ryhmä Lagus: ilmoitus puuttuu.
- 11.D: Molemminpuolista partiointia. Tappiomme 10.11. 1 kaat. 2 haav., 1 kadoksissa.
  a) Ei muutoksia.
  b) Rj.Pr.: Kev.Psto 17 Taivalkoskella. Rj.P 5 Juotosniemessä. Ryhmä Lagus: Ilmoitus puuttuu.
- 6.D: III/JR 12 Sormulassa, III/JR 33 Tervolassa. Er.P 8 Tervolan kohdalla Kemijoen itäpuolella.
- 3.D: I/JR 53 Paakkolassa, II/JR 53 Nuupakassa. Er.P 13 Ylitorniossa. I/KTR 16 Törmässä, II/KTR 16 Kemin mlk:ssa. III/KTR 16 Haukiputaalla, jossa kotiutetaan.
- 11.D: III/KTR 4 Koulirannassa ja JR 50 Pellossa.
- 15.Pr.: I/15.Pr. Kempelessä, III/15.Pr. lähtenyt rautateitse Saloon. Osa/III/KTR 7 lähtenyt rautateiste Helsinkiin. E/15.Pr. siirtynyt Iihin.
- 15.D: III/JR 15 kuormaa laivaan Kemissä.
19.Pr.: II/19.Pr. lähetnyt rautateitse Kellosta Alavudelle. Rask. Psto 39 ja Kev.Psto 19 hajoitettu.

PM:n Järj.Os:n kirj. n:o 3464/Lkp.sal.
Divisioonien komentajien on sotilasläänien komentajien ominaisuudessa viipymättä tarkastettava, että sk.toiminta kaikissa muodoissaan ja kaikissa johtoportaissa on sotilasläänien alueella lakannut.

12.11. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Ryhmä Lagus: Vih.tykistö (n. yksi psto) ampunut tavallista vilkkaammin etulinjaan ja aina 10 km sen taakse. Jatkuva kosketus viholliseen, joka entisissä asemissaan.
- 11 D: Ei uutta.
- Tiet: Autotie valmis Ivalosta - Kirakkajoelle (1:100'000). Liukas keli.
- Sää: Sodankylässä lievää pakkasta, lunta 2-4 sm.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1229:
- Venäläisiä lentoja 2, koneita 3.
- Omia lentoja 5, koneita 5.

10,00 Palasi Presidentti-Ylipäällikkö Päämajaan, matkustettuaan Helsingistä (Pasilasta) junalla Otavaan ja sieltä edelleen autolla Mikkeliin. Helsingissä Presidentti-Ylipäällikkö otti 9.11.vastaan pääministerin ja puolustusministerin sekä 10.11. näiden lisäksi valtioneuvos Paasikiven, ministeri Enckellin, kenraaliluutnantti Öhqvistin sekä kansanedustajat Kukkonen ja Österholm johtaen myös Valtioneuvoston istunnon. Seuraavana päivänä 11.11. otti Presidentti-Ylipäällikkö vastaan pääjohtaja Reinikaisen ja johtaja Tannerin sekä kansanedustajat Horellin ja Linkomiehen ynnä myöhemmin valtioneuvos Paasikiven ja kenraalimajuri Kekonin.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Ryhmä Lagus: Klo 07,00 alkaen koukkaus käynnissä lännestä Inarin suuntaan n. kahden pataljoonan voimin. Tykistötuli ajoittain kiivasta. Kauempaa vihollisen selustasta kuuluvat ilmapommitusta tai räjähdystöitä muistuttavia jymähdyksiä. Jääsohjo Ivalonjoessa vaikeuttaa ylikuljetuksia.
- 11.D: Partiotoimintaa. Omat tappiot 12.11. 4 haavoittunutta.
  Ryhmitysmuutokset:
  A) Ryhmä Lagus: JP 4 ja JP 2 koukkaamassa Inarin suuntaan lännestä
  B) Rj.Pr.: Kev.Psto 17 Syrjälän eteläpuolella. Rj.P 4 Virkkusenjärvellä. E/Rj.Pr. siirtyy 13.11. Taivalkoskelle.
  6.D: III/JR 12 Horsman - Tikkalan maastossa. Er.os.Sau Jaatilassa. III/JR 33 Yli-Paakkolassa. Er.P 8 Alapaakkolan eteläpuolella.
  6.DE Alapaakkolassa.

12.11. - 3.D: I/JR 53 Kemin maalaiskunnassa, II/JR 53 Haarahiltusessa. Er.P 13 Kainuun kylässä. I/KTR 16 9 km Laurilasta pohjoiseen, II/KTR 16 Laurilassa.
- 15.Pr.: I/15.Pr. saapunut Liminkaan, IV/15.Pr:n pääosa lähtenyt laivakuljetuksena Kemistä Kokkolaan. II ja III/KTR 7 lähteneet rautateitse Iistä ja Haukiputaalta Helsinkiin.
- 11.D: III/KTR 4 Pekanpäässä. JR 50 Juoksengissa. Er.P 21 Sieppijärvellä. Rask.Psto 30 Haukiputaalla.
- 15.Pr.: III/JR 15 lähtenyt Kemistä Vaasaan, josta kuljetetaan edelleen rautateitse Poriin.
- Vihollisen lentotoiminta: Tuntematon kone koillisesta lounaaseen Yli-Muonion seudulle asti.
- Oma aikomus: Hyökkäys Inariin jatkuu. Muuten ei uutta.

13.11. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Ei ilmoitettavaa.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1230:
- Omia lentoja 5, koneita 6.

10,40 PM:n Op.os:n käsky n:o 3836/Op.1/5.d.sal:
- JP 1 alistetaan III AK:n komentajalle käyttöä varten Muonion suunnassa. I/19.Pr. siirretään Ouluun, jonne se jää Ylipäällikön reserviksi.

saapui III AK:n käsky, III AKE N:o 4174/III/3b.sal./ 9.11.44 (Liite 1146) Käsivarren suunnassa olevat joukot, jotka nyt ovat 11.D:n komentajan johdossa, tullaan 17.11.44 alkaen alistamaan eversti Puromalle ja muodostavat ne tällöin Ryhmä Puroman, jonka taistelujoukot ovat: JR 3, JR 1 (p.III/JR 1), KTR 1 (p.I/KTR 1), 2 kompp./Pion.P 15 ja VK/VP 14.- 11.DE aloittaa luovutuksen jälkeen viipymättä kotiuttamismarssin.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Ryhmä Lagus: 12.11. klo 07,oo aloitettu kahden pataljoonan + komppanian koukkaus lännestä johti 13.11. klo 00,25 taistelun jälkeen Inarin valtaukseen, vihollisen vetäytyessä Juutuanjoen pohjoisrannalle ja ampuessa sieltä kiivaasti krh:illä ja konetuliaseilla. Maantien suunnassa hyökkäävä vajaa pataljoona saavutti leveällä rintamalla Juutuanjoen, ryhtyen valmisteluihin sillanpään valtaamiseksi. Klo 03,35 vihollinen lopetti tulen. Sillan ollessa perusteellisesti hävitetty onnistui erittäin vuolaan virran ylimeno vasta aamulla. Klo 10,30 oli puoli komppaniaa länsirannalla taka-ajossa. Kosketus viholliseen puuttui. Pohjoisempaa kuulunut hävitysräjähdyksiä.
- 11:D: Tiedustelutoimintaa. Partiomme saavat mm. krh.tulta vastaansa aukottomalta Lassinjärven pohjoispuolitse Muotkajärveen kulkevalta vihollisen puolustuslinjalta, jossa varustustyöt jatkuvat myös syvyydessä. Vihollisen harvahko jatkuva tykistötuli ammutaan päätien ja Enontekiön tien suunnilta.
- Ryhmitykset: a) JP 4 ylittämässä Juutuan joken. JP 2 ja 3 siirtymässä välttämättömiin tietöihin Ivalon - Inarin välillä. E/JPr. Ivalossa, komentopaikka n. 10 km Inarista kaakkoon. I/KTR 1:n pääosa Vuotsossa, yksi patteri Ivalossa. Rask.Psto 14:n pääosa Sodankylän pohjoispuolella, 1 patteri Alajärvellä. - 11.D: II/JR 3 siirtymässä Muotkajärven eteläpuoliseen maastoon ja I/JR 1 Paljukan suuntaan.
b) Rj.Pr.: Kev.Psto 17 Ylinäljängällä. Rj.P 4 Taivalkoskella, E/Rj.Pr. Taivalkoskella, Rj.P 5 Aartojärvellä. - Ryhmä Lagus: Täyd.JP/Ps.D lähtenyt rautateitse Limingasta Hämeenlinnaan. Ps.JP Kemin pohjoispuolella. JP 5 Tervolassa. - 6.D: Er.P 8 Akkunusjoella. III/JR 12 Myllykankaalla. III/JR 33 Koskenkylässä. Er.os.Sau Tervolan itärannalla. III/KTR 14 kotiutettu Liedakkalaan. -3.D: I/JR 53 laivattavana Kemissä, III/JR 53 Simossa. Er.P 13 Karungissa. I/KTR 16 Viantiessä, II/KTR 16 Maksniemessä.

13.11. - 11.D: III/KTR 4 Kukkolassa. JR 50 Ylitorniossa. Er.P 21 Pellossa. II/KTR 4 Maksniemessä. Rask.Psto 30 lähtenyt rautatiekuljetuksena Iistä Ylivieskaan.- 15.Pr.: IV/15.Pr. lähtenyt meritse Kokkolaan.
- Vihollisen pommikone kahdesti Ivalon seudulla. Ei pommittanut. Oma ilmatoimintaa.
- Suunnitelmat: Etenemistä jatketaan pienemmin voimin Inarista pohjoiseen. Päävoimat käytettävä tietöihin. Palojoensuun suunnalla ryhmitysmuutokset käynnissä. Kotiuttamistoimenpiteet jatkuvat.

22,05 lähti Presidentti-Ylipäällikkö Päämajasta junallaan Helsinkiin (Pasilaan).

14.11. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1231:
- Venäläisiä lentoja 4, koneita 8.
- Omia lentoja 6, koneita 6. Tiedustelu-, pommitus- ja tulituslentoja.
- 1 oma kone tuhoutui.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Ryhmä Lagus: Partiomme todenneet vihollisen jättäneen Leutolahden - Vuontisjärven kapeikon, joka miehitetty tänään. Juutuanjoki erittäin vuolas ja vaikeasti ylitettävissä. Inarin - etulinjan välillä tienkatkaisuja, joista yksi 125 m pituinen erittäin perusteellinen. Poromiesten kertoman mukaan loppuvat puut Kaamasen länsipuolella Kiellajoella, josta alkaen polttopuukysymys tulee vaikeaksi. Miinoituksista runsaasti tappioita, vihollisen käyttäessä nallilla ja naulalla varustettuja poranoksia.
- 11.D: Partiomme tulitaistelussa Äijäjoen latvoilla vihollisen kanssa.
a) Ryhmä Lagus: JP 4 kokonaisuudessaan Juutuanjoen luoteispuolella.
b) Rj.Pr.: Kev.Psto 17 Aittokylässä. Rj.P 4 Kurtinkylän länsipuolella. Rj.P 5 Salmelassa.
Ryhmä Lagus: JP 5 ja Ps.JP Iissä.
6.D: III/JR 12 Iissä. Er.P 8 Simossa. Er.os.Sau Akkunusjoella. III/JR 33 Kemin satamassa kuormattavana, I/JR 33 kotiutettu Hirvaksessa.
3.D: II/JR 53 Pudasjärvellä kotiutettavana. Er.P 13 Torniossa, kuormattavana. III/JR 53 ja I/KTR 16 Myllykankaalla. II/KTR 15 Kuivaniemessä. I/JR 53 Oulussa kotiutettavana. 3.DE Oulussa.
15.Pr.: E/15.Pr.Oulussa.
11.D: Er.P 21 Turtolassa. JR 50 Karungissa. III/KTR 4 Kyläjoella
15.D: Er.P 25 lähtenyt Oulusta Siuroon. JP 1 Oulussa varuskuntapataljoonana.
Ei vihollisen ilmatoimintaa. Omia tiedustelulentoja.
Eteneminen kevyin voimin Kaamasen suuntaan jatkuu, samoin tienkorjaustyöt Ivalon-Inarin välillä. Kotiuttamistoimenpiteet jatkuvat.

PM:n Järj.os:n käsky n:o 1850/Järj.1/2/sal.
- Uuden aluejärjestön puitteissa maa jaetaan 9 sotilasläänin ja 27 sitalspiiriin. Sotilasläänien nimet ovat seuraavat: 1) Helsingin, 2) Kymen, 3) Savo-Karjalan, 4) Etelä-Hämeen, 5) Lounais-Suomen, 6) Satakunnan, 7) Keski-Suomen, 8) Pohjois-Suomen, ja 9) Peräpohjolan sotilasläänit. Uuteen aluejärjestöön siirrytään 4.12.44 mennessä, jolloin uudet nimitykset tulevat voimaan. Uuden aluejärjestön aloittaessa toimintansa ovat sotilasläänit suoraan Pv.PE:n alaisia.

15.11. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Ryhmä Lagus: Ilmoitus ei ole vielä saapunut.
- 11.D: Muonion - Palojoensuun tien suunnassa olevan JR 3:n komentopaikan läheisyyteen eilen edennyt 25-miehinen vihollispartio tuhottu kokonaisuudessaan kiivaassa taka-ajossa ilman omia tappioita. Partiosta kaatui 13, niiden joukossa ylivänrikki ja otettu n. 12 vankia, joista 6 haavoittuneina.
- Sää: Rj.Pr:n alueella 14.11. lunta 23 sm, lammikot heikossa jäässä, järvien rannat jäänriitteessä.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1232:
- Venäläisiä lentoja 1, koneita 2.
- Omia lentoja 11, koneita 17. Pommitus ja tulituksia.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Ryhmä Lagus: Etummaiset osastomme kosketuksissa vihollisen varmistukseen Vuontisjärven - Vastusjärven (1:100'000) kannaksella.
- 11.D: Vihollisen vilkastunutta tykistötulta. Tiedustelutoimintamme jatkunut. Aamulla syttyi Palojoensuussa kaksi taloa palamaan tuntemattomasta syystä. Tappiomme 14.11. 2 haavoittunutta.
- Ryhmitysmuutokset:
  A) Ei muutoksia.
  B) Rj.Pr.: Kev.Psto 17 Nalkin eteläpuolella. Rj.P 4 Leinolan tienhaarassa. Rj.P 5 Kellinselän eteläpuolella.
- Ryhmä Lagus: Ei muutoksia.
  6.D: III/JR 12 Kellossa. Er.P 8 Olhavassa. Er.os.Sau Kemin satamassa. III/JR 33 meritse matkalla Ykspihlajaan, pääosa/ JR 33 kotiutettu Hirvaksessa. II/KTR 14 kotiutettu Tervolassa. 3.D: I/JR 53 kotiutettu Oulussa, II/JR 53 kotiutettu Pudasjärvellä, III/JR 53 kotiuttamispaikkakunnallaan Iissä. Er.P 13 matkalla meritse Raaheen. I/KTR 16 Iissä, II/KTR 16 Pohjois-Iissä, III/KTR 16 kotiutettu Haukiputaalla.
- 11.D: II/KTR 4 lähtenyt rautatiekuljetuksena Nivalaan, III/ KTR 4 Simossa. JR 50 Torniossa. Er.P 21 Ylitorniossa.
  Ei vihollisen ilmatoimintaa. Omia tiedustelulentoja.
  Oma aikomus: Eteneminen ja tierakennus Inarin pohjoispuolella jatkuvat. Kotiuttamistoimenpiteitä jatketaan. Taistelujoukkojen talvivarustusta jaetaan.

16.11. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
Ryhmä Lagus: Partiomme todenneet 15.11. illalla Kaamasen tienristeyksen vapaaksi vihollisesta.
- 11.D: 15.11. illalla ampui vihollinen tykistöllä voimakkaan tuli-iskun Paljukan pohjoispuoliseen maastoon. Yön aikana liikkui 40-50 miehisiä vihollispartioita Paljukan ja Muotkajärven välisessä maastossa. Partiot vetäytyivät tulikosketusta välttäen omalle puolelleen.
- Tiet: Tie Ivalo - Myösäjärvi (1:100'000) autokelpoinen. Tie Myösäjärvi - Inari ja 6 km siitä Kaamasen suuntaan autoilla ajettavissa, mutta miinoja siitä ei ole vielä tarkoin voitu poistaa.
- Sää: Sodankylässä lämpötila 15.11. -6 astetta. Lunta n.5 sm. Kemijärvellä lunta n. 10 sm. Lammikot ja järvien reunat jäänriitteessä.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1233:
- Omia lentoja 4, koneita 4.

saapui III AK:n käsky , III AKE N:o 4254/III/3.b/sal./16.11.44 Klo 10,7!
(Liite 1147):
- Kaamasen saavutettuaan Ryhmä Lagus pysäyttää päävoimiensa etenemisen ja jatkaa osillaan länteen tavoitteena valtakunnan raja, jonka läheisyyteen päätien suuntaan asettaa vähintäin komppanian vahvuisen tilapäisen rajavartion sekä lähettää vahvan tiedusteluosaston Utsjoen suuntaan tavoitteena valtakunnan raja, asettaen Utsjoen kirkolle n. joukkueen vahvuisen kenttä-

16.11. vartion. Lisäksi Ryhmä Lagus vetää n. pataljoonan vahvuisen taisteluosaston Ivalon eteläpuoliseen maastoon ja pitää tuntuman venäläisiin voimiin Ivalon koillispuolella Suomen alueella. - Tie Ivalo - Kaamanen saatettava autokelpoiseen kuntoon.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Taistelutoiminnasta ei ilmoitettavaa.
Ryhmitykset:
a) Ei muutoksia. 15.11. 11.D:n tappiot 4 haavoittunutta. Saksalaispartioista oli osa suksilla.
b) Rj.Pr.: Kev.Psto 17 Kiehimässä. Rj.P 4 Taivalkankaalla. - Ryhmä Lagus: Ps.JP lähtenyt rautateitse Oulusta Hämeenlinnaan.- 6.D: III/JR 12 kotiuttamispaikkakunnallaan Oulussa. Er.P 8 Haukiputaalla. Er.os.Sau meritse kuljetettavana Kemistä Kokkolaan. - 3.D: I ja II/KTR 16 kotiuttamispaikkakunnallaan Haukiputaalla. JR 53 kotiutettu Iissä. - 11.D: III/KTR 4 Olhavassa. Er.P 21 Karungissa. I/19.Pr. lähtenyt marssille Raahesta Ouluun.
- Vihollisen ilm toimintaa ei ole ollut. Omia tiedustelulentoja.
- Suunnitelmat: Etenemistä jatketaan pienemmin voimin Kaamasesta länteen tavoitteena valtakunnan raja, jonka itäpuolelle asetetaan n. komppanian vahvuinen tilapäinen rajavartiosto. Voimakas tiedusteluosasto suunnataan Utsjoelle tavoitteena valtakunnan raja. Utsjoen kirkolle asetetaan n. joukkueen vahvuinen kenttävartio. Kotiuttamistoimenpiteitä jatketaan.

17.11. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Ryhmä Lagus: Oma partiomme käynyt Kaamasen tienristeyksestä pohjoiseen johtavan tien suunnassa 6 km:n päässä. Ei kosketusta viholliseen. Toinen partiomme käynyt Kaamasesta luoteeseen johtavan tien suunnassa 10 km:n päässä. Tiekatkoksia. Runsaasti miinoituksia.
- 11.D: 15.11. alkaen käydyn taistelun jälkeen on joukkojemme onnistunut miehittää Paljukka ensi "a":sta 2,5 km sijaitseva tärkeä kukkula, jossa oli vihollistukikohta. Kukkulalta voidaan tähystää Enontekiön tielle, missä todettu vilkasta autoliikennettä molempiin suuntiin.
- Sää: 16.11.: Ylimuoniossa lämpötila -5ast. Lunta 5-10 sm. Vesistöt kohtalaisessa jäässä. Tiet jäiset. Sodankylässä lämpötila - 5ast. Lunta n. 5 sm. Kemijärvellä lunta n. 10 sm. Lammikot ja järvien rannat jäässä.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1234:
- 2 tuntematonta konetta Uudenmaan eteläpuolella.
- Venäläisiä lentoja 6, koneita 12.
- Omia lentoja 14, koneita 27.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Ryhmä Lagus: Pienempien taisteluosastojen eteneminen jatkuu pohjoiseen ja luoteeseen.
- Ryhmä Puroma: Ounasjoen ylitettyään partiomme pääsi yöllä Enontekiön tielle Suontajoen kohdalla, käyden Enontekiön liepeillä, jossa totesi heikohkon miehityksen. Tiellä ei havaittu liikennettä. Koko lohkolla vilkasta omaa partiotoimintaa. Omat tappiot 16.11. 3 haavoittunutta.
- Rj.Pr.: Kenttävartio asetettu Raatteen tielle 1 km rajasta länteen.
a) Ryhmä Lagus: E/JPr. Inarin itäpuolella.
Ryhmä Puroma: Ev.Puroma ottanut 17.11. johtovastuun ja k.o. suunnan joukot muodostettu Ryhmä Puromaksi. I/JR 1 Kiekerovan koillispuolella.
b) Rj.Pr.: Rj.P 4 Puolangalla.
Ryhmä Lagus: JP 5 lähtenyt rautateitse Iistä Iisalmelle.
6.D: III/JR 12 kotiutettu Oulussa. III/JR 33 marssilla Raahesta kotiuttamispaikkakunnalleen Kälviälle. Er.P 8 Kellossa.
3.D: Er.P 13 marssilla Raahesta kotiuttamispaikkakunnalleen Oulaisiin. I ja II/KTR 16 kotiutettu Haukiputaalla.
15.D: III/JR 57 lähtenyt meritse Torniosta Vaasaan, josta edelleen rautateitse Kiikkaan.

17.11. 11.D: Er.P 21 Tornion pohjoispuolella. I/JR 50 lähtenyt meritse Torniosta Vaasaan, josta edelleen rautateitse Äänekoskelle. III/KTR 4 Iissä. I/19.Pr. Oulussa.
- Ei vihollisen ilmatoimintaa.
- Omia tiedustelu- ja pommituslentoja.

18.11. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Ryhmä Lagus: Oma partiomme edennyt päätien suunnassa Kaamasesta Aksujärvelle saamatta kosketusta viholliseen. Tieosuudella runsaasti katkoksia ja miinoituksia. Pohjoiseen Syysjärvelle edennyt varmistusosastomme todennut, että kaikki talot ja puhelinpylväät tien varrelta poltettu. Jäniskoskella käyneen partion ilmoituksen mukaan voimalaitos rakennuksineen täysin tuhottu. Padosta 1/3 ehjänä.
- Ryhmä Puroma: Ei ilmoitettavaa.
- Sääsuhteissa ei muutoksia.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1235:
- Venäläisiä lentoja 3, koneita 5.
- Omia lentoja 13, koneita 30. Varastoalueita ja kolonnia pommitettu.

10,oo Palasi Presidentti-Ylipäällikkö Päämajaan, mukanaan kenraaliluutnantti Öhqvist, matkustaen Helsingistä (Pasilasta) junalaan Otavaan ja sieltä edelleen autolla Mikkeliin. Helsingissä Presidentti-Ylipäällikkö vastaanotti 14.11. herrat Paasikivi, Castren, Walden, Ramsay, Tanner ja Raf.Erich sekä 15.11. valtioneuvos Paasikiven sekä eri puolueryhmien edustajat: Tanner, Reinikainen, Kukkonen, Horelli ja Österholm. Seuraavana päivänä 16.11. Presidentti-Ylipäällikkö otti vastaan kenraaliluutnantit Hanell ja Öhqvist sekä eversti Walldenin. 17.11.44 tapahtui hallituksen vaihdos ja Presidentti-Ylipäällikkö johti Castrenin hallituksen viimeisen istunnon.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Taistelutoiminta:
- Rj.Pr.: Kenttävartio asetettu Kuusamon kirkonkylän eteläpuolelle
- Ryhmä Lagus: eteneminen jatkuu.
- Ryhmä Puroma: Tiedusteluluontoisella hyökkäyksellä saavutettiin Ounasjärven itäpäitse edeten maasto Enontekiön kirkolta n. 3-4km itään sekä katkaistiin etelästä edeten kirkon länsipuolella maantie Suontajoen seudulla. Vastustus oli etenkin idässä voimakas ja vihollinen toi apuvoimia lännestä n. 40 kuormaautollista, jolloin osastomme vetäytyivät lähtöasemiinsa. Vihollinen sytytti hyökkäyksen aikana kirkonkylässä taloja palamaan. Tarkistamattoman tiedon mukaan tappiomme toistakymmentä haavoittunutta. Päätien suunnassa ja sen itäpuolisessa maastossa eivät osastomme päässeet eteenpäin kovan vastustuksen vuoksi. Partiomme tutkinut maaston Ounasjoen varrella vihollista havaitsematta.
- Ryhmitysmuutokset:
A) Ryhmä Lagus: JP 3 siirtynyt Ivalon eteläpuolelle. Ptri/Rask. Psto 14 siirretty pstonsa yhteyteen Sodankylään.
Ryhmä Puroma: II/JR 3 siirretty Kiekerorovan suuntaan.
B) Rj.Pr.: Ei muutoksia.
Ryhmä Lagus: Ei muutoksia.
6.D: III/JR 33 ja Er.os.Sau saapuneet marssien Raahesta Kälviälle, jossa kotiutetaan.
3.D: Er.P 13 marssilla Raahesta Oulaisiin.
11.D: III/KTR 4 lähtenyt rautateitse Iistä Haapajärvelle.
- Ei vihollisen ilmatoimintaa. Omia tiedustelu- ja pommituslentoja.
Oma aikomus: Ei uutta.

18.11. Yleisesikunnan päällikön käsky n:o 8094/sv.1/sal.
- PM:n Sotavankikomentajan esikunta lakkautetaan 26.11.44. Sen tehtäväälloppuun suorittamaan perustetaan Sv.kom.E:n selvittelyelin, joka alkaa toimintansa 27.11.44 Helsingissä. Sen päälliköksi määrätään majuri V. Teutari.
- Selvittelyelimelle alistetaan
  1) Palaavien suomalaisten leiri, Hanko,
  2) Sv.leiri 41, Oulu,
  3) Raudaskylän tilapäinen sotavankisairaala ja
  4) Vainikkalassa toimiva sotavankien luovutuselin.

PM:n Järj.os:n käsky n:o 1900/Järj.1/2/sal.
- Uuteen aluejärjestöön siirtymisen yhteydessä lakkautetaan Kotijoukkojen esikunta 4.12.1944 mennessä. Sanotulla pvm:llä siirtyvät uuden aluejärjestön edellyttämät sotilasläänit suoraan Pv.PE:n alaisiksi.

PM:n Järj.os:n käsky n:o 9157/Järj.2.
- Kumoten puolustusvoimissa olevien kenttäoikeuksien järjestelystä aikaisemmin annetut käskyt määrätään, että 4.12.44 alkaen kussakin sotilaspiirissä on oleva kenttäoikeus.

Karttapiirros III AK:n tilanteesta 18.11.44 (Liite 1148).

19.11. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Ryhmä Lagus: Ei ilmoitettavaa.
- Ryhmä Puroma: Enontekiön suunnalla tehdyn tiedusteluhyökkäyksemme torjunnassa vihollinen käytti vastahyökkäyksensä tukemiseen runsaasti tykistöä.
- Sää: 18.11.44: Sodankylässä lämpötila -5 astetta. Heikkoa lumisadetta. Keli liukas, maa jäässä. Ylimuoniossa lämpötila -3 - -6 astetta. Vesistöt kohtalaisessa jäässä. Lunta 5-10 cm.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1236:
- Venäläisiä lentoja 5, koneita 9.
- Omia lentoja 7, koneita 15. Pommitettu kolonnia ja ptriasemia.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Rj.Pr.: Tänään klo 16,oo tuli puolellemme Kemijärvellä 2 venäläistä, jotka olivat karanneet saksalaisten vankileiriltä .
- Ryhmä Lagus: Syysjärveltä Utsjoen suuntaan lähetetty partiomme edennyt n. 15 km:iä. Ei kosketusta viholliseen. Tie melko heikosti polkupyörillä ajettavissa. Puhelinpylväät räjäyttämättä. Vihollisen leiripaikkoja ei havaittavissa. Partio jatkaa etenemistä.
- Ryhmä Puroma: Taistelutoiminnasta ei ilmoitettavaa. Viime päivien taisteluissa tuotettu viholliselle 32 miehen tappiot kaatuneina. Omat tappiot 18.11. 4 kaatunutta, 16 haavoittunutta ja 4 kadonnutta.
- Ryhmitykset:
  a) Ei muutoksia.
  b) Rj.Pr.: Rj.P 4 Kiehimässä, Rj.P 5 Syrjälässä.- Ryhmä Lagus: Ei muutoksia. - 6.D: Er.P 8 kotiutettu Kellossa. - 3.D: Ei muutoksia.- 11.D: II/JR 50 lähtenyt meritse Torniosta Vaasaan, josta edelleen rautateise Suolahteen.
- Ei vihollisen ilmatoimintaa. Omia pommituksia ja tiedustelulentoja.
- Ei uusia suunnitelmia.

Karttapiirros III AK:n tilanteesta 19.11.44 (Liite 1149).

20.11. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Ryhmä Lagus: Kaamasesta luoteeseen johtavan tien suunnassa saavutti partiomme 18.11. iltapäivällä Kaktsajärven maaston. Ei kosketusta. Tiessä katkoksia ja miinoituksia. Eteneminen jatkuu.
- Ryhmä Puroma: Ei ilmoitettavaa.
- Sääsuhteissa 19.11. ei muutoksia.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1237:
- Venäläisiä lentoja 4, koneita 9.
- Omia lentoja 8,koneita 10. Autokolonnia ja varastoaluetta pommitettu.

illalla - III AK:n tilanneilmoitus:
- Ryhmä Lagus: Kaamasesta luoteeseen lähetetty partiomme saavuttanut 19.11. iltapäivällä Keskifieskerjoen. Jäljistä päätellen vihollinen irtautunut Keskifieskerjoella olleesta asemastaan 19.11. aamupäivällä. Partio jatkaa etenemistään. Tiessä runsaasti katkoksia ja miinoituksia. Sillat hävitetty. Rajavartiotehtävää suorittava komppania Kellajoella.
- Ryhmä Puroma: Oma partiointi vilkastal Todettu kaksi vihollisen kenttävartiota, joista toinen Muotkajärvi "u":sta n. 4 km etelään ja toinen lampien välissä Muotkajärvi "i":stä 1,5 km pohjoiseen.
a) JP 1 Olhavassa (siirtymässä Tornioon). Rj.Pr.:n ryhmitys: E/Rj.P 7 Kemijärvellä, 1.K Märkäjärvellä, KV Kallunkijärvellä, 2.K Savukoskella, KV Kuoskussa, 3.K Karhujärvellä, KV:t Kaitajärvellä ja Maaningassa. E/Rj.P 8 Taivalkoskella, 1.K Roinilassa, KV:t Raatevaarassa ja Juntustannassa. 2.K Tarankijärvellä, KV Vanttajärven luoteispuolella olevassa tienhaarassa.
b) Rj.Pr.: Rj.P 5 Polvijärvellä. Kev.Psto 17 hajoitettu Kiehimässä.
- Ilmatoimintaa ei ole ollut.

21.11. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Ryhmä Lagus: Ilmoitusta ei saatu.
- Ryhmä Puroma: Vihollisen tykistötoimintaa Paljukan maastoon. Tähystyksellä todettu vilkasta autoliikennettä Enontekiön ja Muotkajärven välisellä tiellä. Enontekiössä tulipaloja.
- Sää: Ylimuoniossa lämpötila -4 astetta. Ajoittaista lumipyryä. Lunta n. 10 sm. Tiet jäiset. Sodankylässä lämpötila -5 astetta.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1238:
- Ei lentotoimintaa.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
Taistelutoiminta:
- Ryhmä Lagus: Utsjoen suuntaan etenevä kaukopartiomme saavutti 19.11. iltaan mennessä Rauduroggjärven itäpuolella pisteen 269 maaston (1:100'000) tapaamatta vihollista. Paikallisten asukkaiden tarkistamattomien tietojen mukaan Utsjoella ei olisi vihollista. Luoteeseen Kaamasesta edennyt osastomme kohtasi 19.11. iltapäivällä vihollispartion 500 m valtakunnanrajan itäpuolella. Rajan takaa kuulunut räjähdyksiä.
- Ryhmä Puroma: Tänään klo 12,45 hyökkäsi vihollisen n.vahvistetun komppanian suuruinen taisteluosasto kiivaan tykistövalmistelun jälkeen tukikohtaamme vastaan Paljukka "P":stä n. km luoteeseen. Runsaan ½ tunnin kiivaan tulitaistelun jälkeen vihollinen lyötiin takaisin sille tappioita tuottaen. Omat tappiomme 8 haavoittunutta. Päivän aikana omaa partiointia. Tappiomme 20.11.: 1 kaatunut ja 5 haavoittunutta. Jäässohjo katkaissut Kemin sillat ja estänyt myös lauttaliikenteen hidastaen etenkin kotiuttamiskuljetuksia.
- Ryhmitysmuutokset:
A) Ei muutoksia.
B) Rj.Pr.: Rj.P 4 lähtenyt rautateitse Kiehimästä Onttolaan sekä muille asemille. Rj.P 5 Joukokylässä. E/Rj.Pr.siirtyy 22.11. Mieslahteen.

21.11. 11.D: Er.P 21 lähtenyt laivakuljetuksena Vaasaan.
- Ei vihollisen ilmatoimintaa. Oma pommituslento.
Oma aikomus: Ryhmä Laguksen päähosat ryhmitetään etelämmäksi.

PM:n Järj.os:n käsky n:o 1970/Järj.1/16c.sal.
- Puolustuslaitoksen ja Sisäasiainministeriön välillä käytyjen neuvottelujen perusteella lakkautetaan sotasairaalalaitos 30.11.44 ja muuttuu se 1.12.44 alkaen Sisäasiainministeriön alaiseksi, Lääkintähallituksen valvonnassa toimivaksi sotavammasairaalalaitokseksi.

22.11. samulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Ryhmä Lagus:
Kaamasesta luoteeseen lähetetty partiomme ollut 20.11.taistelukosketuksessa n. joukkueen vahvuiseen vih.osaston kanssa. Partiomme joutui aluksi jonkun verran vetäytymään. 21.11.kuluessa vihollinen työnnetty Norjan puolelle.
- Ryhmä Puroma: Eilisessä iltailmoituksessa mainittu taistelu Paljukka "P":stä n. 1½ km luoteeseen olevassa maastossa jatkunut. Tultuaan lyödyksi takaisin tukikohdastamme,teki vihollinen uuden hyökkäyksen, jolloin sai sen haltuunsa. Tulivalmistelussa vihollinen ampui tykistön ja krh:n lisäksi myös raketinheittimillä n. 400 kr. Klo 17,30 mennessä oli tukikohta vallattu takaisin. Pimeyden takia ei ole voitu tarkasti arvioida vihollisen tappioita. Omat tappiot taistelussa 9 haavoittunutta. Partiomme käynyt Enontekiöllä, todeten vihollisen varmistuksen Ullajärven (1:100'000) länsipuolella sekä kolme varustettua vartiopaikkaa. Majakan ja Enontekiön välillä partio sai vastaansa kk.tulta, jolloin oli pakotettu vetäytymään. Enontekiössä kaksi tulipaloa.
- Sää 21.11.44: Ylimuoniossa lämpötila -9astetta. Lunta 10-15sm. Vesistöt kohtalaisessa jäässä. Sodankylässä lämpötila -12 astetta. Lunta n. 6 sm.

Ilmavoimien tilanneilmoitus n:o 1239:
- Omia lentoja 1, koneital. Pommitti leirialuetta Suonttavaaran pohjoisrinteellä.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- 1. Ryhmä Lagus saavuttanut tavoitteensa, joten Pohjois-Lappi on puhdistettu vihollisesta. Utsjoen suunnassa saavutti partiomme 20.11. klo 22,45 valtakunnan rajan saamatta kosketusta viholliseen. Rajan takana ei näkynyt liikettä. Kaamasesta luoteeseen rajan suuntaan edenneen upseeripartiomme avuksi lähetetyn komppanian avulla karkoitettiin rajanylityli saapunut vihollispartio 21.11. valtakunnan rajan taakse. Vihollinen poistui rajan läheisyydestä, mutta oli räjäyttänyt Tenojoen sillan sitä ennen. Taloon rajan läheisyydessä oli jätetty venäläisiä haavoittuneita, joukossa lääkäri. E-tarvikkeita oli jätetty haavoittuneille tarvetta varten 1.12. saakka. Haavoittuneiden evakuoimistoimenpiteisiin ryhdytty.

23.11. samulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Ryhmä Lagus: Ei uutta. Eilen mainittuja haavoittuneita venäläisiä oli 74.
- Ryhmä Puroma: Tähystyksemme todennut vihollisen purkavan Paljoensuun kylän taloja ja rakentavan korsuja ja pesäkkeitä talojen raunioihin. 3 Sumunheitintä todettu Enontekiön tienhaaran pohjoispuolella. 22.11. kuluessa ampui vihollinen yhteensä n.800 kr. tykistöllä ja sumunheittimillä.-

23.11. - Sää 22.11.: Ylimuoniossa lämpötila -4astetta. Lunta 20-30 sm. Vesistöt melko vahvassa jäässä. Sodankylässä lämpötila -4astetta. Lunta n. 10 sm. Taivalkoskella lunta 15-20 sm. Paikoitellen kinoksia maanteillä. Lammikot miehen kantavassa jäässä.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1240:
- Omia lentoja 4, koneita 4. Kuusivaaran parakkialuetta pommitettu.

15,30 PM:n Op.osasto N:o 1698/Op.3/III a sal.(Liite 1150):
- Viitaten PM:n kirj. N:o 3703/Op.1/5.d/sal.1.11.44 määrätään:
1. 5.12.44 alistetaan 1.D:lle seuraavat it.yksiköt:

E/I/It.R 2	ent.	E/It.R 15 ja E/Kev.It.Psto 13
1./It.R 2	"	3.Kev.It.Ptri
2./It.R 2	"	13.Kev.It.Ptri
6./It.R 2	"	59:Kev.It.Ptri
Asepaja/It.R (liikk.osa)	"	Liikk.korjaamo/2.It.VOS

2. Muut III AK:lle alistetut it.yksiköt siirretään 4.12.44 mennessä rauhanaikaisille sijoituspaikoille.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
1. Rj.Pr.: Särkelään (Ala-Kitkajärven luoteispäässä) asetettu kenttävartio.
Ryhmä Lagus: Ei ilmoitettavaa.
Ryhmä Puroma: Vihollinen ampunut häirintätulta tykistöllä ja rask.krh:lla. Tykistötulen tukeman vihollispartion lähestymisyritykset Paljukan pohjoispuolella torjuttu. Tappiomme 6 haavoittunutta.
2. a) Ryhmä Lagus: JPr:n pataljoonat ja JR 2 aloittaneet siirtymisen etelämmäksi.
b) Rj.Pr.: Rj.P 5 Oikarilassa. JP 1 kuormattavana Kemissä laivakuljetusta varten Tornioon. Muuta tärkeämmät kuljetukset ja siirrot viivästyneet Kemijoen suun ylimenovaikeuksien ja satamien alkavan jäätymisen vuoksi.
3. Ei vihollisen ilmatoimintaa. Omia pommistus- ja tiedustelulentoja.

PM:n Järj.os:n käsky 1986/Järj.1/2/sal.
- Ilmav:n siirtyminen rauhanaikaiseen kokoonpanoon, ilmavoimien yleinen kokoonpano ja johtosuhteet selviävät liitteestä n:o 1151. Joukko-osastojen uudet nimet tulevat käyttöön 4.12.1944.

22,36 Lähti Presidentti-Ylipäällikkö Päämajasta junallaan Helsinkiin (Pasilaan), mukanaan kenr.luutn. Öhqvist.

24.11. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Taistelutoiminnasta ei ilmoitettavaa.
- Sää 23.11.: Ylimuoniossa lämpötila - 18astetta.- -5astetta. Lunta aukeilla 20 sm., metsissä 30 sm. Sodankylässä lämpötila - 16astetta - -4astetta. Lumi ja jää ennallaan. Taivalkoskella lumi- ja jääsuhteissa ei muutoksia.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1241:
- Venäläisiä lentoja 11, koneita 22.
- Omia lentoja 7, koneita 13. Pommitettu Suikeron parakkialuetta Jorpo-aivin leirialuetta ja Ruossakeron - Suikeron laakson parakkikyliä.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
Taistelutoiminta:
Ryhmä Lagus: 23.11. n. klo 13,00 tulitti ja pommitti matalalta todennäköisesti saksalainen lentokone rajalta Kaamasen luoteispuolelle evakuoitavia venäläisiä haavoittuneita ja näiden kuljettajia 6 Jääkäriämme haavoittui, 2 venäläistä kaatui, 5 haavoittui.

24.11. - Ryhmä Puroma: Vihollinen ampunut harvaa häirintätulta Paljukan ja maantien suuntiin. Omaa vilkasta partiotoimintaa. Vihollisen tukikohdat ja varmistuselimet todettu entisillä paikoillaan. 23.11. ei omia tappioita.
- Ryhmitysmuutokset:
A) Ryhmä Lagus: E/JPr.Ivalossa, JP 2:n pääosa Ivalon et.puolella, JP 3:n pääosa Laanilan et.puolella, pääosa I/KTR 1 Poikelassa.
B) Rj.Pr.: Rj.P 5 Kiehimässä.
6.D: 6.DE Oulussa.
Myrsky ja lumipyry estäneet laivakuljetukset ja Kemijoen suupuolen ylimenon, joten kotiuttamiskuljetukset ovat edelleen viivästyneet.
Ivalonjoen ja Juutuanjoen jäätyminen estää autojen ylikuljetuksen lautoilla, jään ollessa vielä liian heikko.
Ei vihollisen lentotoimintaa (vrt.yllä). Ei omaa ilmatoimintaa.
- Oma aikomus: Ei uutta.

25.11. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Taistelutoiminnasta ei ilmoitettavaa.
- Sää 24.11.: Ylimuoniossa lämpötila -6ast. Jatkuva lumipyry. Teillä paikoitellen kinoksia. Jään paksuus vesistöissä 15 sm. Sodankylässä lämpötila - 12 astetta. Jään paksuus vesistöissä n. 10 sm. Taivalkoskella ei lumi- ja jääsuhteissa muutoksia.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1242:
- Venäläisiä lentoja 4, koneita 6.
- 23.11. todennäköisesti saksalainen kone tulittanut ja pommittanut Kaamasen luoteispuolella evakuoitavia venäläisiä haavoittuneita. 6 suomalaista haavoittui sekä 2 venäläistä kaatui ja 5 haavoittui.

9,40 Lähti Presidentti-Ylipäällikkö Otavan asemalta, jonne oli saapunut junallaan Helsingistä (Pasilasta) autolla Päämajaan Mikkeliin.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- 1. Ryhmä Lagus: Ei ilmoitettavaa.
Ryhmä Puroma: Vilkkaan oman partiointimme aikana eräs partio tuhosi viimeiseen mieheen vihollisen tukikohdan Muotkajärven eteläpuolella. 10 kaatunutta laskettu. Omia tappioita ei ollut. Tappiomme 24.11. 1 kaatunut.
2. a) Ryhmä Lagus: Rask.Psto 14 Liedakkalassa, JR 2 marssilla Rovaniemelle, jonne saapuu 27.11.- I/KTR 1 marssilla Ylipaakkolan - Lonen maastoon, jonne saapuu n. 7.12.- JP 3 20 km Vuotsosta etelään. JP 2:n pääosa Ivalossa.
b) 6.DE hajoitettu Oulussa. 11.D: III/JR 50 kuormattu merikuljetusta varten Röytässä. JP 1 saapunut Tornioon. Sääsuhteet paranemassa, joten laivakuljetuksia voitaneen jatkaa.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Ei uutta.

PM:n Järj.os:n käsky n:o 2033/Järj.1/2 sal.
- Rauhanaikaista lääkintäpalvelua varten perustetaan uudelleen 1.12.44 seuraavat Puolustusvoimain Ylilääkärille alistetut sairaalat:
KSS 1, KSS 2 ja KSS 1.

PM:n Järj.os:n käsky n:o 2040/Järj.1/3a sal.
- Merivoimien siirtyminen rauhanaikaiseen kokoonpanoon: Merivoimien yleinen kokoonpano ja johtosuhteet selviävät liitteestä n:o 1152
Uudet joukko-osastojen nimet tulevat käyttöön 4.12.1944.

26.11. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Taistelutoiminta:
Ryhmä Lagus: Ei ilmoitettavaa.
Ryhmä Puroma: Yön aikana oma partiotoimintamme vilkasta. Tien suunnassa ja Lassinjärven pohjoispuolella vih.varmistus ennallaan. Iso-Roskajärvi "k"sta (1:100'000) n. 1 km etelään ollut vibollisen n. komppanian voimin miehittämä tukikohta tyhjennetty. Jäljellä vain muutaman miehen käsittävä varmistus. Partiomme todennut, että tie Enontekiö - Palojoensuu on vähän liikennöity. Enontekiön kirkolla edelleen miehitys. Sama partiomme totesi Metsänvartion teloryhmässä olleen vih.tukikohdan tyhjennetyksi.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1243:
- 1 venäläinen kone ja lento.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Taistelutoiminta:
Ryhmä Lagus: Ei ilmoitettavaa.
Ryhmä Puroma: Tänään aamulla irtautui vihollinen Palojoensuun - Muotkajärven eteläpuolisista asemistaan. Vahvat taistelupartiomme pitivät kiinteää tulikosketusta viholliseen saavuttaen klo 13,10 Palojoensuun kylän pohjoisreunan. Etenemistä haittaa runsas miinoitus, minkä purkaminen pimeällä mahdotonta. Etenemisjärjestys: II/JR 8, I/JR 8 ja I/JR 1. Vahva taistelupartio lähetetty Enontekiön suuntaan.
- Ryhmitysmuutokset:
A) Rj.Pr.: Rj.P 5 kuormattu Kiehimässä rautatiekuljetusta varten Onttolaan.
B) III/JR 50 lähtenyt laivakuljetuksin Vaasaan, josta siirtyy edelleen rautatiekuljetuksin Suolahteen.
- Ei vihollisen ilmatoimintaa.
- Oma aikomus: Etenemisen jatkaminen Karesuvannon suuntaan.

27.11. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Ryhmä Lagus: Ei ilmoitettavaa.
- Ryhmä Puroma: 26.11. klo 15,45 saavutti oma partiomme Enontekiön kirkonkylän. Kylä tyhjä vihollisesta ja täydelleen poltettu. II ja I/JR 3 etenevät päätien suunnassa ja saavutti II/JR 3 26.11. illalla Petäjäkosken (1:100/000) korkeuden. Kosketus edelleen partioilla. Palojoensuun silta täydellisesti tuhottu.
- Sää 26.11.44: Ylimuoniossa lämpötila -last. Jatkuvaa lumisadetta. Lumipeite 35-50 sm. Jääpeite ennallaan. Sodankylässä lämpötila -0 - + 5ast. Lumi pehmeätä, n. 5 sm., keli huono.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1244:
- Venäläisiä lentoja 2, koneita 3.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- 1. Ryhmä Lagus: Ei ilmoitettavaa.
Ryhmä Puroma: Tänään iltaan mennessä on joukkojemme kärki edennyt Karesuvannon tien suunnassa kohtaan Palovaara (1:(1:100'000) ensi "a":sta 1 km etelään. Lukuisat tiekatkaisut ja runsas miinoitus hidastanut etenemistä. Tarvantojoen silta räjäytetty. Omat tappiot: 26.11.44: 4 haavoittunutta ja 1 kadonnut.
2. Rj.Pr.: Rj.P 5 lähtenyt rautateitse Kiehimästä Onttolaan.
Ryhmä Lagus: JR 2 Rovaniemellä. JP 3 Petkulassa.
3. Ei ilmatoimintaa.

saapui III AK:n käsky uudelleenryhmityksestä, III AKE N:o 4315/III/3b. sal./21.11.44. (Liite 1153):
- Ryhmä Lagus: ryhmittyy uudelleen seuraavasti: yksi jääkäripataljoona jää Ivalon - Inarin maastoon, yksi jääkäripataljoona siirtyy Sodankylään, Ps.P siirtyy Kaakamon alueelle. E/Ryhmä Lagus siirtyy Rovaniemelle ja JR 2 siirtyy kokonaisuudessaan Rovaniemelle, jääden muun paitsi operatiivisen käytön suhteen Ryhmä Laguksselle alistetuksi: Rask.Psto 14 ja I/KTR 1 siirtyvät

27.11. Ylipaakkolan - Louen maastoon; muu osa Ryhmä Lagusta siirtyy Louen - Hirvaksen alueelle. AK:n huoltokeskus Rovaniemellä.

PM:n Järj.os:n käsky n:o 2041/Järj.1/2 sal.
- Sotakoulujen siirtyminen rauhanaikaiseen kokoonpanoon. Rauhan aikana tulee toimimaan seuraavat koulut:
Sotakorkeakoulu, Maasotakoulu, Upseerikoulu, Taistelukoulu, Jalkaväen aliupseerikoulu, Tykistökoulu, Asekoulu, Viestikoulu, Pioneerikoulu ja Kaasusuojelukoulu.

28.11. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Taistelutoiminnasta ei uutta.
- Sää: Ylimuoniossa lämpötila -2 - -4 astetta. Jään paksuus 20sm. Lunta 35 -50sm. Sodankylässä lämpötila -1 - 0 astetta. Lunta 10 - 15 sm.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1245:
- Omia lentoja 2, koneita 2.

14,16 Lähti Presidentti- Ylipäällikkö Päämajasta junallaan Helsinkiin (Pasilaan) tervehtimään puolustusministeriä, jalkaväenkenraali Rudolf Waldenia, joka oli saanut vaikean halvauskohtauksen.

III AK:n tilanneilmoitus:
- 1. Taistelutoiminta:
Ryhmä Lagus: Ei ilmoitettavaa.
Ryhmä Puroma: Eteneminen jatkunut. Vihollinen vetäytyi väliin näköyhteydenkin päässä antautumatta taisteluun. Karesuvannon Sakkaravaara (1:100'000) saavutettu. Tie verraten hyvässä kunnossa, miinoja ei ole 28.11. kuluessa havaittu.
2. Ryhmitysmuutokset:
A) II/JR 3 (-8.K) Sakkaravaarassa, I/JR 1 tietöissä. Palojoensuun - Karesuannon välillä. II/KTR 1 Ylisessä.
B) Rj.Pr.: E/Rj.Pr. Kajaanissa. 1./Rj.P 7 Märkäjärvellä kv:t Sallaan sekä Onkamoon johtavien teiden suunnissa.
2./Rj.P 7 Savukoskella, kv:t Kuoskussa ja Särkelässä, 3./Rj.P 7 Karhujärvellä, kv.Hautajärvellä, 1./Rj.P 8 Suomussalmella kv:t Saarivaarassa, Raatevaarassa ja Juntusrannassa. 2./Rj.P 8 Kuusamon - Toringinaholla, kv:t Kortesalmella, Kirpistössä ja Suningissa. 3/RjP 8 hajoitettu.
- Ryhmä Lagus: E/JPr. kotiutettu. JP 3 Sodankylässä. I/KTR 1 Vuojärvi - Poikelan alueella. Kotiuttamatta enää joitakin marsilla kotiuttamispaikkakunnilleen tai kuormausasemilla olevia huoltojoukkoja. Kotiuttamiskuljetukset meritse päättyneet.
3. Vihollisen ilmatoiminta: Vihollisen hävittäjä hyökännyt pommikoneemme kimppuun. Omaa tiedustelu- ja pommitustoimintaa.
4. Oma aikomus: Eteneminen Lätäsenon suuntaan jatkuu.

29.11. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- 1. Ryhmä Lagus: Ei ilmoitettavaa.
Ryhmä Puroma: Eteneminen jatkunut ja on II/JR 3 ja I/JR 3 n. 1 km Sakkaran luoteispuolella (1:100'000). Lunta tiellä n.30 sm. hidastaen etenemistä. Karesuvannon talot joko poltettu tai purettu. Partion ilmoituksen mukaan Enontekiössä 5 taloa pystyssä. Kirkko, pappila ja koulu poltettu.
2. Sää 29.11.44: Ylämuoniossa lämpötila -23 astetta. Jään paksuus 20 - 25 sm. Lunta n. 40 - 50 sm. Tiet osittain auratut ja kovat. Sodankylässä lämpötila - 20 astetta. Lunta 15 - 20 sm.

29.11. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1246:
- Vieraita lentoja 1, koneita 1.
- Omia lentoja 7, koneita 16. 9 konetta pommittanut parakki-ja leirialueita Suikeron Sarvisoaivin, Kalttopään ja Kuusivaaran alueilla.
- 1 ilmataistelu Kuolbanoaivin alueella. Ei tulosta.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- 1. Ryhmä Lagus: Ei ilmoitettavaa.
  Ryhmä Puroma: Eteneminen jatkunut alkaen klo 8,oo. Yöllä 28/29.11. totesi partiomme Kannakosken (1:100'000) seudut tyhjiksi vihollisesta.
2. a) Ryhmä Lagus: Ryhmän esikunta siirtynyt Rovaniemelle (Saarenkylään), Ps.P (paitsi Rask.K) Kaakamossa, I/KTR 1 alueella Lahdenperä - Petkula.
  Ryhmä Puroma: II ja I/JR 3 etenemässä Karesuannosta edelleen luoteeseen. Rykm:n komentopaikka Karesuannossa.
  b) 3.DE kotiutettu Oulussa.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Ei uutta.

PM:n Järj.os:n kirj. n:o 455/Lkp.sal.
- Kotijoukkojen esikunnan toimesta lakkautetaan Pataljoona "N" pvm:llä 30.11.44 ja sen tehtävät siirretään 1.12.44 alkaen rauhanajan 3.D:lle, jonka toimesta on muodostettava Kouvolaan DE:n y yhteyteen koko puolustusvoimia käsittävä opastuselin.

30.11. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- 1. Ryhmä Lagus: Ei ilmoitettavaa.
  Ryhmä Puroma: Tiedot puuttuvat yhteyksien eteen ollessa poikki.
2. Sää Ylimuoniossa 29.11.: Lämpötila - 23 - + 5 astetta. Lunta 40 -50 sm. Jään paksuus 22 - 25 sm.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1247:
- Omia lentoja 1, koneita.1.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- 1. Ryhmä Lagus: Ei ilmoitettavaa.
  Ryhmä Puroma: Vihollinen Lätäsenon läsnipuolella olevalle tunturi- ja kukkulalinjalle rakentamissaan asemissa, voimakkaat taisteluvartiot edessä, mm. Mustavaaralla (1:100'000). Viholliselta runsaasti tykistöä ja krh:iä. Omat joukot Lätäsenon itäpuolella. Partiointia. Tykistön ja raskaiden aseiden ryhmitys käynnissä.
2. a) Ryhmä Lagus: I/KTR 1 alueella Rovaniemi-Sodankylä. JP 3 lumisateiden vuoksi edelleen Sodankylässä, JP 2 Ivalon etelä-puolella.
  b) Täyd.P 3 yhdistetty HTK 11:een, joka hajoitettu. III AK:n osalta on kaikkien kotiuttamiskuljetusten lähtö ak:n alueelta tapahtunut 30.11. mennessä, lukuunottamatta 21.KSos:a, joka Ivalon suunnalta tullen on säästeiden viivästyttämänä Rovaniemellä.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Lätäsenon asemien tiedustelu jatkuu.

1.12. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- 1. Taistelutoiminnasta ei uutta.
2. Sää Ylimuoniossa 30.11.: Lämpötila - 1 aste. Lunta 50 - 60 sm. Jään paksuus 25 sm.

1.12. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1248:
- Venäläisiä lentoja 4, koneita 4.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- 1. Ryhmä Lagus: Lumiesteet vaikeuttavat huoltoa ja joukkojen siirtoja.
Ryhmä Puroma: Vihollisen voimakasta tykistötulta. Erittäin vilkasta omaa partiointia. Eilen sattui 20 suureksi osaksi lievää paleltumistapausta.
2. a) II/JR 3 Lätäsenon itäpuolella maantien suunnassa, I/JR 3 sen koillispuolella. 4./KTR 1 tuliasemissa Karesuannon luoteispuolella, jonne myös 6./KTR 1 saapumassa.
b) Rj.Pr. irroitettu III AK:n alaisuudesta.
Ryhmä Lagus: I/KTR 1 Rovaniemen-Sodankylän välillä. - Kotiuttamatta oleva 21.KS Os. lähtenyt Rovaniemen eteläpuolelta 1.12 n. klo 19,oo marssille Ouluun.
3. Ei lentotoimintaa.
4. Ei uutta.

PM:n Operatiivisen osaston päällikön, eversti Nihtilän haastattelu. (Liite 1154).

2.12. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- 1. Ryhmä Lagus: Ei ilmoitettavaa.
Ryhmä Puroma: Vihollisen tykistötoiminta vilkast maantien suunnassa. Partiomme todenneet Mustavaaran maaston edel leen vahvasti miehitetyksi. Vihollisen on tod ttu käyttävän vartiotehtävissä koiria.
2. Sää 1.12.: Ylimuoniossa lämpötila - 0-+ 5 astetta. Ajoittaista räntäsadetta. Lunta 50 - 60 sm. Teillä kinoksia. Jään paksuus 25 sm. Sodankylässä lämpötila -0 - +5 astetta. Lunta 40 sm. Teillä liikennettä haittaavia kinoksia.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1249:
- Venäläisiä lentoja 5, koneita 5.
- Omia lentoja 1, koneita 1.

9,20 Lähti Presidentti-Ylipäällikkö Otavan asemalta, jonne oli saapunut junallaan Helsingistä (Pasilasta), autolla Päämajaan Mikkeliin.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- 1. Ryhmä Lagus: Ei ilmoitettavaa.
Ryhmä Puroma: Omaa vilkasta partiotoimintaa, jonka tuloksena mm. todettu vihollisen miehittävän n. komppanian voimin asemansa Kuolbanoaivilla (1:100'000) partiomme lähestyessä. Vihollinen ampunut harvaa häirintätulta tien suuntaan.
2. Ryhmä Lagus: Eversti Nordgren, ottanut toistaiseksi vastaan ryhmän komentajan tehtävät.
Ryhmä Puroma: Ilmoitusta ei ole vielä saatu. AKE:n komentoporras siirtynyt Ouluun.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Ei uutta.

3.12. aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- 1. Ei ilmoitettavaa.
2. Sää 2.12. 44: Ylämuoniossa lämpötila + 0,5 astetta, tihkusadetta, lunta n. 50 - 60 sm, jääpeite 25 sm. Tiet liukkaat. Ivalossa suojakeli, Juutuanjoki jäässä, kestä kuorma-autoja. Tie Kaamaseen aurattu. Kaunispään kohdalla tie tukkeutunut.

3.12. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1250:
- Venäläisiä lentoja 2, koneita 3.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- 1. Ryhmä Lagus: Ei ilmoitettavaa.
Ryhmä Puroma: Ei ilmoitettavaa.
2. Ryhmä Lagus: JP 4:n pääosa Ivalossa, komppania Kaamasessa ja Kiellajoella. JP 2 Laanilassa, JP 3 Torvisessa. I/KTR 1 Jaatila-Kovala välisellä alueella. JP 2 (P.esik.) Muurolassa, esikunta v vielä Rovaniemellä. Rykmentti otettu suoraan ak:n johtoon. III/JR 1:stä 2 komppaniaa siirtynyt varuskuntajoukoksi Tornioon. JP 1 luovuttanut varuskuntapataljoonan tehtävät Torniossa.
Ryhmä Puroma: Ei uutta. Armeijakunnan viimeinen kotiuttamiskuljetus 21.KS Os.lähti Oulusta 2.12. illalla rautateitse Loimaalle.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. JP 1 aloittaa siirtymisen Pellon- Muonion maastoon.

4.12. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Ryhmä Lagus: Ei ilmoitettavaa.
2. Ryhmä Puroma: Oma partiotoimintamme jatkunut vilkkaana. Sääsuhteissa 3.12. ei muutoksia.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 1251:
- Venäläisiä lentoja 4, koneita 4.

illalla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Ryhmä Lagus: Ei ilmoitettavaa.
Ryhmä Puroma: Omma vilkasta partiotoimintaa.
2. Ryhmä Lagus: JP 3 Sammalkankaalla. I/KTR 1 Tervolan - Lahdenperän välillä. Lumiesteet vaikeuttaneet mm. JP 2:n siirtoa.
Ryhmä Puroma: III/KTR 3 suorittaa tuliaseman siirtoja lähemmäs etulinjaa. III/KTR 2:n siirtyminen eteen viivästyy tie- ja kuljetusvaikeuksien vuoksi. JR 1:n pääosat tietöissä. JR 2 Koivunkylän maastossa. JP 1:stä komppania Pellossa.
3. Ei ilmoitettavaa.
4. Ei uutta.

21,34 Lähti Presidentti- Ylipäällikkö Päämajasta junallaan Helsinkiin (Pasilaan).

5.12. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Ryhmä Lagus: Ei ilmoitettavaa.
Ryhmä Puroma: Oma partiotoiminta vilkasta.
2. Sää 4.12.: Ylimuoniossa lämpötila -0,6 astetta. Kohtalaista lumisadetta. Lunta n. 50 sm. Tiet liukkaat, osittain tuisku-lumen peitossa. Sodankylässä lämpötila -0,3 astetta. Lumisadetta, teillä paikoin kinoksia.

Ilmav :n tilannetiedoitus n:o 1252:
- Venäläisiä lentoja 5, koneita 5.
- Omia lentoja 1, koneita 1.

illalla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Ryhmä Lagus: Ei ilmoitettavaa.
Ryhmä Puroma: Edestä ei uusia ilmoituksia.
2. Ryhmä Lagus: JP 2 marssilla Laanilan - Vuotson välillä (marssinopeus lumiesteiden vuoksi n. 10 km/vrk.), JP 3 marssilla Sammalkankaalta etelään.
Ryhmä Puroma: Ei uutta.
JR 2: Pääosa Tervolan seudulla. Esikunta Törmässä.

5.12. JP 1: Vastoin eilistä ilmoitusta onkin 3.K lumiesteiden hidastamana vasta Ylitorniolla.
3. Ei lentotoimintaa.
4. Ei uutta.

6.12. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Ryhmä Lagus: Ei ilmoitettavaa.
Ryhmä Puroma: Ei ilmoitettavaa.
2. Sää 5.12.: Ylimuoniossa lämpötila - 2ast. Lumisadetta. Tiet liukkaat. Sodankylässä lämpötila -2,5 ast. Lumipyryä, lunta paikoitellen teillä 1 m.

illalla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Ryhmä Lagus: Karasjoen suunnassa rajalla 1.12. käynyt partiomme ei todennut mitään uutta.
Ryhmä Puroma: Vilkasta omaa partiointia ja vihollisen lähipartiointia hiihtäen. Partiomme tutkinut mm.(1:100'000) Syväjärven, Pahtovaaran, Lohiselän ja Koikkalanvaaran maastot toteamatta missään jälkiä viholliseste. Vihollisen tykistö on vaiennut useita päiviä.
2. Ryhmä Lagus: JP 4:n päähosa Ivalossa, yksi komppania Kaamasessa ja kenttävartio Utsjoella, joista jatkuvaa partiointia rajalle. JP 2 10 km. Vuotsosta pohjoiseen, JP 3 Rovaniemellä, välillä Tervola-Rovaniemi. JR 2 Törmässä.
3. Ei lentotoimintaa.
4. Ei lunta.

7.12. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
1. Ryhmä Lagus: Ei ilmoitettavaa.
r Ryhmä Puroma: Vähäistä omaa rk-häirintää maantien suunnassa.
2. Sää 6.12.: Ylimuoniossa lämpötila -3 astetta. Ajoittaista lumisadetta. Lunta 50 -60 sm. Teillä paikoitellen kinoksia.

11,15 Pv.PE:n Op.osasto N:o 12/Op.3/III a sal. (Liite 1155):
- Päämajan kirjelmällä N:o 1698/Op.3/III a sal./23.11.44 1.D:lle alistetut it.yksiköt alistetaan 10.12.44 vain operatiivisessa suhteessa 1.D:lle, muussa suhteessa Ilmavoimille.

illalla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Ryhmä Lagus: Ei ilmoitettavaa.
Ryhmä Puroma: Oma vilkas partiotoimintamme jatkuu. Vanginsieppausyrityksemme epäonnistuneet. Vihollinen näyttää vaihtavan vartiopaikkojaan suunnitelman mukaisesti. Vihollistykistö ampunut 5 kr., joista 3 räjähtämättöntä. Lumivaikeudet haittaavat kuljetuksia.
2. Ryhmä Lagus: I/KTR 1 alueella Kaakamo - Rovaniemi. JP 1: 3.K saapunut Pelloon, jossa ryhtynyt tietöihin.
3. Ei ilmetoimintaa.
4. Ei uutta.

8.12. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Ryhmä Lagus: Ei ilmoitettavaa.
Ryhmä Puroma: Partiotoimintamme jatkuu edelleen vilkkaana. Erään Norjan puolelta Karesuannon kautta Ruotsiin menneen norjalaisen pakolaisen kertoman mukaan Goatteluabbalissa (1:300'000) paljon saksalaisia, arviolta n. 1000 miestä. Tämän ja Hirvasvuopion puolivälissä suuri saksalaisten telttaleiri. Agjettunturi voimakkaasti varustettu, jossa myös n. 1000 saksalaista. Kautokeinossa saksalaisia kuusi komppaniaa. Tie Agjettunturille saakka hevostie, siitä eteenpäin autotie.
2. Sää 7.12.: Ylimuoniossa lämpötila -5,5ast. Ajoittaista lumisadetta. Lunta 50 -70 sm. Jääpeite 25 sm. Tiet kovat, paikoitellen kinostuneet.

illalla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Ryhmä Lagus: ei uutta.
Ryhmä Puroma: Edelleen omaa vilkasta partiointia. Mustavaaralla (1:100'000) todettu lumesta rakennettuja asemia rintamasuunta Ruotsiin. Vihollisen rask.tykistö ampunut n.10 kranaattia. Lumiesteet vaikeuttaneet kuljetuksia.
2. Ryhmä Lagus: JP 2:n marssin sujumisesta ei ole saatu ilmoitusta.
Ryhmä Puroma : Ei uutta. JP 1:n lumiesttet vaikeuttaneet siitoja. Autoja rikkoutunut. 1.K tilapäisesti tietöissä Tornion - Karungin välillä.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Ryhmä Puroma perustaa 9.12. valiohiihtäjistä kokoonpannun joukkueen vhhvuisen tiedusteluosaston, joka siirtyy Syväjärvelle (1:100'000), jota seutua tukikohtanaan pitäen tiedustelee vihollisaseman keski- ja pohjoisosaa.

9.12. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- Taistelutilanteesta ei uutta ilmoitettavaa.
- Säösuhteissa 8.12. ei muutoksia.

9,55 Lähti Presidentti-Ylipäällikkö Otavasta, jonne oli matkustanut junallaan Helsingistä (Pasilasta), autolla Päämajaan Mikkeliin. Helsingissä oli Presidentti-Ylipäällikkö ollut läsnä eräissä neuvotteluissa ja istunnoissa ja 6.12. laskenut seppeleensä sankarihaudalle.

illalla 1.D:n tilannetilmoitus:
- 1. Ryhmä Lagus: Ei ilmoitettavaa.
Ryhmä Puroma: Yöllä 8./9.12.44 vilkasta omaa partiointia. Yksi partiomme tunkeutui Mustavaaran (1:100'000) suunnalla Vakkovallanjärven pohjoispäitse vihollisen asemiin, jossa syntyi kiivas laukaustenvaihto vihollisen miehittäessä vahvasti asemansa ja ampuessa kiivaasti konetuliaseilla, mutta vähemmän kivääreillä. Vihollisen tykistö ampunut n. 80-100 kranaattia. Partiomme vetäytyi tappioitta, mutta saamatta vankeja. 7.12. kärsivät joukkomme väistötietä Ylisaaressa (1:100'000) rakentaessaan miinatappioina 1 kaat. + 4 haav. Vihollisen ja omat asemat ovat puuttomalla alueella. Lähin metsä n. 10 km etulinjastamme taaksepäin. Polttopuu on kuljetettava etulinjaan n. 50 km:n päästä.
2. Ryhmä Lagus: JP 2 oli 8.12. illalla Lohijoella marssitavoitteena 9.12. Petkulan maasto.
3. Ei lentotoimintaa.
4. Ei uutta.

10.12. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Ryhmä Lagus: Ei ilmoitettavaa.
Ryhmä Puroma: Partiomme tarkastaneet Koihkalanvaara - Lohiselkä maaston tapaamatta jälkiä viholliesta. Partio ei todennut tähystyksellä liikettä Aksikielaalla. Vihollistykistö ampunut 9.12. kuluessa 10 kranaattia. Erään tiedon mukaan on Saarenpään asemista lähtenyt varmasti Geb.Jg.Btl.3 ja 6 sekä vajaa Geb.IR 139, jotka yhdessä muodostivat Kampfgruppe Kräutler. Luultavasti myöskin Geb.IR 206 on lähtenyt. Nämä joukot ovat ilmeisesti aikaisempien tietojen mukaan muodostaneet Saarenpään aseman reservin.
Skibotenin linjalla ilmoitetaan todetun Geb.IR 143, Geb.AR 118, Feldersatzbataillon 118 ja Pg.Jg.Abt.47.
Sää 9.12.: Ylimuoniossa lämpötila 7,4 ast. Lumi- ja ssäsuhteissa ei muutoksia.

illalla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Ryhmä Lagus: Omaa rajapartiointia.
Ryhmä Puroma: Oma partiointi jatkunut. Vihollinen passiivinen 9.12. ei omia tappioita.
2. Ryhmä Lagus: Ei uutta.
Ryhmä Puroma: I/JR 8 Kuonnavaarassa (1:100'000), vahva varmistus Seitavaarassa, II/JR 8 Markkinassa tien molemmin puolin, I/JR 1 Sakkaravaarassa tietöissä. II/KTR 3 tuliasemissa Markkinan - Markkinanvaaran maastossa. JP 1 tietöissä lumipyryn kokonaan tukkimilla teillä Röytän - Tornion - Karungin sekä Pelkonaan seuduilla.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Ei uutta.

11.12. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Ryhmä Lagus: Omaa rajavartiointia.
Ryhmä Puroma: Oma partiotoiminta jatkunut edelleen. Vihollinen passiivinen.
2. Sää 10.12. Ylimuoniossa ja Sodankylässä: Lämpötila - 8-+5 ast Ajoittain lumipyryä. Tiet uuden lumen peitossa. Paikoitellen kinostuneet.

illalla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Ryhmä Lagus: Rajapartiointia.
Ryhmä Puroma: Edelleen vilkasta omaa partiointia. Yöllä 10./11.12. partiomme tunkeutuivat Mustavaaran(1:100'000) pohjoisosaan, jossa eivät saaneet kosketusta viholliseen. Eteläpäinä vihollinen sensijaan avasi kiivaan jv.tulen ja ampui tykistöllään 35 kranaattia, kahdella patterilla samanaikaisesti. Oma tykistömme osallistui tulitaisteluun. Partiomme vetäytyi tappioitta.
2. Ryhmä Lagus: JP 2 Sodankylässä, I/KTR 1:n päähosa Kaakamossa.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Ei uutta.

Pv.PE:n Op.osasto N:o 19/Op.3/III asal. (Liite 1156):
- 6./ITR 2 on viipymättä siirrettävä rauhanaikaiselle sijoituspaikkakunnalleen.

12.12. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Ryhmä Lagus: Rajapartiointia.
Ryhmä Puroma: 11.12. päivällä ampui vihollinen tykistöllä 23 kranaattia etulinjaamme.
2. Sää 11.12.: Ylimuoniossa lämpötila -5 - +3 astetta. Lumi ja jää ennallaan.

12.12. illalla 1.DE:ntilanneilmoitus:
- 1. Ryhmä Lagus: Rajapartiointia:
Ryhmä Puroma: Vihollisen puolelta Mustavaaran - Palovaaran suunnalta kuultu viime yönä ja päivällä 12.12. useita räjähdyksiä. Taistelutoiminnassaan vihollinen on edelleen pysynyt passiivisena. Oma partiointi jatkuu. Huolto- ja muut kuljetusvaikeudet ovat erittäin suuret runsaan lumen, lumipyryjen ja suojasään vuoksi. Päätietkin monesta kohdin poikki. Erittäin lukuisia ojaanajoja teiden huonon kunnon ja uusitun kuljettajahenkilöstön vuoksi. Taaempana olevat joukot tietöissä.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Ryhmä Laguksen siirtymisestä etelämmäksi annettu käsky.

22,02 lähti Presidentti-Ylipäällikkö Päämajasta junallaan Helsinkiin (Pasilaan).

13.12. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Ryhmä Lagus: Rajapartiointia.
Ryhmä Puroma: Partiomme havainneet valomerkkejä Suikerolta, Aksikielaalta ja sen eteläpuolella olevalta tunturilta.
2. Sää: Ylimuoniossa 12.12.: Lämpötila -2,3 astetta. Lumi ja Jää ennallaan.

illalla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Ryhmä Lagus: Rajapartiointia.
Ryhmä Puroma: Yöllä 11./12. partiomme totesivat Mustavaarantukikohdan maantiestä ainakin 1 km pohjoiseen miehitetyksi, kaartuen asema täällä länteen tai luoteeseen. Yksi partiomme joutui Mustavaaran edessä miinakenttään. 2 miestä haavoittui ja joutui toinen näistä vihollisen vangiksi. Vihollinen suoritti lähipartiointia ja ampui päivän kuluessa yhdellä patterilla yli sata kranaattia asemiimme. Tappioita ei aiheutunut.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Ei uutta.

14.12. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Ryhmä Lagus: Rajapartiointia.
Ryhmä Puroma: Vihollisen toiminta vilkastunut. Autoliikenne Mustavaaran länsipuolella tavallista vilkkaampaa. Vihollisen tykistö ampunut yli 200 kranaattia Markkinavaaran eteläpään maastoon. Mustavaaran suunnalta kuultu jatkuvia räjähdyksiä. Lohiselän länsipuoliskilla tunturella havaittu räjähdyksiä ja valoraketteja. Oma partiotoimintamme jatkunut erittäin vilkkaana ja useat partiomme olleet taistelukosketuksessa vihollisen kanssa useita kertoja. Mustavaaran eteläpuolella todettu miinoitusta.
2. Sää Ylimuoniossa 13.12.: Lämpötila +-0. Uutta lunta n. 15 sm. Tiet heikossa ajokunnossa. Jää ennallaan.

illalla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Ryhmä Lagus: Ei ilmoitettavaa.
Ryhmä Puroma: Partiointimme jatkunut vilkkaana ja ovat partiomme olleet kosketuksessa viholliseen Mustavaarassa sekä Aksikielaksen (1:100'000) eteläpuolella tunturilla. Edellisessä vihollinen avasi kp.- ja pk.tulen heitellen samalla käsikranaatteja ja jälkimmäisessä jv.aseiden tulen. Vihollistykistö

14.12. illalla ampunut kymmenkunta kranaattia Markkinan maastoon. Tappiomme 13.12. olivat 3 haav. ja 1 kadonnut. Tietilanne edelleen erittäin vaikea.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Ei uutta.

15.12. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Ryhmä Lagus: Ei ilmoitettavaa.
Ryhmä Puroma: Vihollisen toiminta vähentynyt huomattavasti edelliseen vuorokauteen verrattuna. Edelleen kuuluu räjähdyksiä maantien suunnassa sekä pitkin tunturilinjaa. Vihollisen todettu miehittäneen Aksikielaksen et.puolisen tunturin sekä näiden välisen maaston. Lisäksi todettu Vakkovattajärven suurimmassa saaressa miehitystä. Oma partiointi jatkuu vilkkaana.
2. Sää Ylimuoniossa 14.12.44: Lämpötila 0 - -10 ast. Vähän uutta lunta. Tiet kohtalaisessa kunnossa.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Ei uutta.

15.12. illalla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Ryhmä Lagus: Ei ilmoitettavaa.
Ryhmä Puroma: Vihollinen vetäytynyt Vakkovattanjärven (1:100'000) saaresta. Räjäytykset tien suunnassa sekä tunturilinjalla siitä aina Siukerolle asti jatkuvat. Vihollistykistä ampunut kymmenkunta kranaattia.
2. Ryhmä Lagus: JP 4:n päässä Tankapirtissä, yksi komppania Ivalon - Kaamasen välillä. JP 2:n päässä Vuojärvellä. JP 3 Jaatilassa.
Ryhmä Puroma: Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Ei uutta.

16.12. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Ryhmä Lagus: Rajapartiointia.
Ryhmä Puroma: Oma partiotoimintamme jatkunut vilkkaana. Partiomme saaneet vastaansa kiivasta jv.tulta. Vihollinen tehostanut valppauttaan. Sen tykistö on ampunut häirintää, 50 kranaattia Mustavaara-Markkinan maastoon.
2. Sää Ylimuoniossa 15.12.: Lämpötila -1 - +0 astetta, lumisadetta. Tiet kohtalaisessa ajokunnossa. Lumi- ja jääsuhteissa ei muutoksia.

illalla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1.Ryhmä Lagus: Ei ilmoitettavaa.
Ryhmä Puroma: Omaa vilkasta partiointia. 15.12.44 illalla partiomme totesi Aksikielaalla (1:100'000) vihollisen niiden miehittäessä asemansa partiomme lähestyessä ja avatessa kiivaan jv.aseiden tulen, johon tykistö muutamalla laukauksella yhtyi, 16.12. vihollinen on jälleen ampunut valoraketteja pitkin tunturilinjaa, josta kuultu koneaseiden sarjoja ja räjähdyksiä. Tappiomme 15.12. yksi haavoittunut.
2. Ryhmä Lagus: Rask.K/Ps.P aloittanut marssin Rovaniemeltä Ranuan kautta Ouluun.
3. Vihollisen hävittäjä tulitti tänään klo 12,00 Lätäsenon suunnalla maantien kohdalla 200 m:n korkeudesta, jolloin tappiomme olivat yksi kaatunut, kolme haavoittunutta sekä kaksi haav. hevosta. Kone kaarsi takaisin Ruotsin kautta, jolloin ruotsalainen it.avasi tulen.
Omia tiedustelulentoja 4. Ei uutta.

17.12. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1.Ryhmä Lagus: Ei ilmoitettavaa.
Ryhmä Puroma: Oma partiotoiminta jatkunut. Vihollinen edelleen asemissaan pysyen passiivisena. 16.12. kuluessa vihollinen ampunut tykistöllä 20 shrapnellia.
2. Sää: Ylimuoniossa 16.12.: Lämpötila -4 - -8 astetta.Lunta 60 - 70 sm. Tiet kohtalaisessa ajokunnossa.

illalla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Ryhmä Lagus: Ei ilmoitettavaa.
Ryhmä Puroma: Partiomme olleet jatkuvasti tulikosketuksessa viholliseen Mustavaaran suunnassa. Räjähdyksiä kuuluu edelleen kauempaa vihollisen selustasta. Tappiomme 16.12. yksi kaat. ja kolme haav.
2. Ryhmä Lagus: JP 4:n päällä Kuppikoskella. JP 2 tähään Rovaniemellä. JP 3:n päällä Louessa. Rask.K/Ps.P Alaportimojärvellä. JP 1: 1.K matkalla Kolariin.
3. Ei vihollisen lentotoimintaa.
4. Oma aikomus: Ei uutta.

18.12. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Ryhmä Lagus: Ei ilmoitettavaa.
Ryhmä Puroma: Oma partiotoiminta jatkunut. 17.12. kuluessa ampui vihollistykistö muutamia kranaatteja Markkinan maastoon.
2. Sää Ylimuoniossa 17.12.: Lämpötila - 11,5 astetta. Lumisadetta. Tiet kohtalaisessa ajokunnossa.

illalla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1.Ryhmä Lagus: Ei ilmoitettavaa.
Ryhmä Puroma: Lukuunottamatta tavanmukaisiksi käyneitä räjähdysten ääniä tien suunnalla ei ilmoitettavaa.
32 Norjalaista pakolaista saapunut mukanaan 50 poroa Suomen puolelle Kautokeinon suunnalta. Pakolaiset ohjataan Kaaresuvantoon, josta on aikomuksena siirtää heidät Ruotsiin.
2. Ryhmä Lagus: JP 4:n päällä Sodankylässä. Rajavartiovastuun siirtymisestä Ivalossa rajavartiolaitokselle ei ole vielä saatu ilmoitusta. JP 1: Esik. K ja 4.K Torniossa, 1.K Kolarissa, 2.K Röytässä, 3.K Pellossa.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Ei uutta.

19,45 palasi Presidentti-Ylipäällikkö Mikkeliin junallaan Riihimäeltä. Matkallaan oli Presidentti-Ylipäällikkö Helsingissä 13.12. ottanut vastaan kenr.eversti Taucherin ja pankinjohtaja Ilveksen ja 14.12. kenraaliluutnantti Lundqvistin ja kenr.maj.Kekonin sekä pääministeri Paasikiven ja ministeri Henrik Ramsayn. 15.12. oli Presidentti-Ylipäällikkö vastaanottanut kenr.Valvenjosta kenr.Waldenin jälkeen oli tullut puolustusministeri, sekä johtanut Valtioneuvoston istunnon. Seuraavana päivänä 16.12. Presidentti-Ylipäällikkö vastaanotti lääk.eversti Heinosen, joka ilmoittautui Puolustusvoimain Ylilääkäriksi nimityksensä johdosta, oikeuskansleri Tarjanteen, ent.ylilääkäri, lääk.kenr.maj. Suolahden ja kenr. maj. Raappanan. 17.12. vastaanotti Presidentti-Ylipäällikkö prof. Faltinin ja kenr. maj. Kekonin sekä johti Valtioneuvoston istunnon ja 18.12. hän matkusti junallaan Pasilasta Riihimäelle, mukanaan kenr.maj. Raappana tutustumaan Lopenpitäjässä olevaan maastokohtaan, johon ns. "Marskin maja" sijoitetaan.

19.12. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
1. Ryhmä Lagus: Ei ilmoitettavaa.
Ryhmä Puroma: Partiotoiminta jatkunut. Partiomme todenneet vihollisen olevan entisissä asemissa Mustavaaramaa. Suikerolla ja Kalkkoaivilla (1:100'000) todettu saksalaisten kenttävartiot, jotka kumpikin ovat tunturien korkeimmilla kohdilla. Esteitä ei todettu. Teltat maahan kaivettuja. Kalkkoaivilla 2 saksalaista lippua n. 3 m:n korkuisissa tangoissa.
2. Sää Ylimuoniossa 18.12.: lämpötila -8 - +0 astetta. Heikkoa lumisadetta. Tiet kohtalaisessa ajokunnossa. Jäätuhteissa ei muutoksia.

illalla 1.D:n tilanneilmoitus:
1. Ryhmä Lagus: Luovuttanut rajavartiovastuun 18.12.44 klo 12,00 Rajavartiolaitokselle.
Ryhmä Puroma: Vihollistyksitö ampunut muutaman kranaatin asemiemme takamaastoon. Muuten ei ilmoitettavaa.
2. Ryhmä Lagus: 3./JP 4:n asettamat kenttävartiot vedetty komppanianssa yhteyteen Utsjoelta sekä Kaamasesta ja komppania aloittanut marssin etelään pataljoonansa yhteyteen. 1./Ps.P marssilla Kaakamosta Iihin. 2./Ps.P marssilla Alaportimojärveltä Pudasjärven suuntaan. 3./Ps.P(Rynn.tyk.k) jää toistaiseksi tievaikeuksien (Kemijoki) vuoksi Kaakamoon.
Ryhmä Puroma: Ei muutoksia. 6./It.R 2 siirtynyt Kemistä Ouluun, josta siirtyy rautateitse 20.12. Riihimäelle.
3. Kaksi vihollisen hävittäjää lensi tulittamatta Karesuannon yläpuolella.
4. Ei uutta.

20.12. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
1. Ryhmä Lagus: Ei ilmoitettavaa.
Ryhmä Puroma: Vihollinen ampunut 19.12. kuluessa tykistöllään n. 50 kranaattia, joista suurin osa Mustavaaran ja Palovaaran (1:100'000) väliseen maastoon ilmeisesti sulkujen tarkistamiseksi. Vihollisen puolelta takamaastosta kuultu ajoittain kiivasta ammuntaa, luultavasti tst.harjoitusten ääntä. Räjäytyksiä edelleen pitkin vihollisen asemia. Norjalaisten pakolaisten (mainittu 18.12. iltailmoituksessa) kertoman mukaan ovat saksalaiset n. kuukausi sitten alkaneet evakuoida Kautokeinoa. Heidän arvelunsa mukaan saksalaiset eivät enään kykene pitämään auki rantatietä autoliikenteelle. Tie Saarenpää - Hirvasvuopio ja vielä jonkun verran rajan yli aurattu,autotie, siitä Kautokeinoon hevostie, josta jatkuu edelleen autotienä. Tiedot 3-4 vikkoa vanhoja ja epäluotettavia. Pakolaiset ovat tulleet Agjettunturin ohitse Uttivaaraan, josta edelleen Syväjärven kautta Karesuantoon, mistä 20.12. luovutetaan ruotsalaisille viranomaisille.
2. Sää Ylimuoniossa 19.12.: Lämpötila - 14 astetta. Lumi ja jäsuhteissa ei muutoksia. Tiet kohtalaisessa ajokunnossa.

illalla 1.D:n tilanneilmoitus:
1. Ryhmä Puroma: Ei uutta.
Räjäytysten ja taisteluharjoitusten ääntä kuultu vihollisen asemista.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Ei uutta.

21.12. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Ryhmä Lagus: Ei ilmoitettavaa.
Ryhmä Puroma: 20.12. aikana vihollinen pysynyt passiivisena torjuen vain jv.tulellaan partioittemme etenemisyritykset Mustavaaran (1:100'000) suunnalla. Vihollinen ampui 20.12. illalla tykistöllä 5 kranaattia asemiemme eteen.
2. Sää Ylimuoniossa 20.12.: Lämpötila - 14,3 astetta. Lumi- ja jäsuhteet ennallaan. Tiet kohtalaisessa ajokunnossa.

illalla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Ryhmä Puroma: Partiomme todenneet saksalaisten kenttävartion Vuontiskerolla (1:100'000), Nierimarastossa ja Nierijärvestä n. 2 km itään. Partion arvioinnin mukaan jatkuu varmistuslinja Hirvasvuopion - Kautokeinon tien eteläpuolella Nierimarastosta Nierivadaan, tunturi 552:n, Gamasoaivoen ja Roavaksen (1:100'000 ruotsal.) kautta Kautokeinoon. Partiomme oli kiivaassa laukaustenvaihdossa vihollisen kanssa Nierimaraston ja Nierijärven välillä. Maantien suunnassa vihollinen edelleen asemissaan.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Ei uutta.

23,19 Lähti Presidentti-Ylipäällikkö Päämajasta junallaan Helsinkiin (Pasilaan) seurassaan kenr.maj. Lagus, lääk.ev.Heinonen ja maj. Gripenberg. Ennen lähtöään Presidentti-Ylipäällikkö luovutti Mikkelin kaupungin edustajille Mikkelin kaupungille suomansa Vapaudenristin.

22.12. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Ei ilmoitettavaa.
2. Sää Ylimuoniossa 21.12.: Lämpötila -12,5 astetta. Lumi-ja jäsuhteissa ei muutoksia. Tiet kohtalaisessa ajokunnossa.

illalla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1.Ryhmä Puroma: Vihollinen todettu edelleen asemissaan. Päjähdykset etulinjassa, erityisesti maantien suunnassa jatkuneet. Nakkalassa (Enontekiöstä pohjoiseen) Norjan lappalaisia yht. toistakymmentä pakolaista. Oleskelleet siellä jo pitemmän aikaa.
2. Ryhmä Lagus: JP 4 kokonaisuudessaan Sodankylässä. Kev.K/Ps.P Iissä odottamassa rautatiekuljetusta. Rask.K/Ps.P Pudasjärven suunnalla marssilla Ouluun.
3. Ei ilmoitettavaa.
4. Ei uutta.

23.12. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Ryhmä Puroma: Oma partiointi jatkunut vilkkaana. Vihollinen pysynyt edelleen passiivisena, ampunut 22.12. kuluessa tykistöllään 2 kranaattia asemiemme eteen.
2. Sää Ylimuoniossa 22.12.: Lämpötila 0 - -6 astetta, jään paksuus 27 sm. Lunta 60 -70 sm. Tiet kohtalaisessa ajokunnossa.

illalla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Ryhmä Puroma: Taistelutilanteesta ei ilmoitettavaa.
2. Ryhmä Lagus: E/J Kev.K/Ps.P lähteneet rautateitse Iistä Parolaan. Rask.K/Ps.P saapumassa Ouluun.
3. Omia pommitus- ja tiedustelulentoja.
4. Ei uutta.

24.12. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Ryhmä Puroma: Vihollinen edelleen entisissä asemissaan. Vih.ampui 23.12. kuluessa tykistöllään 33 kr.asemiensa eteen, ilmeisesti sulkujen tarkistusta. Erään kertoman mukaan ei vihollisen asemien ta kana ole havaittavissa vetäytymiseen viittaavia merkkejä.
2. Sää Ylimuoniossa 22.12.: Lämpötila - 4 -- 5astetta. Lumi- ja jäätilanne ennallaan. Tiet kohtalaisessa ajokunnossa.

illalla 1.D:n tilanneilmoitus:
Esikäsky ryhmitysmuutoksista, joka on jo merkitty sotapäiväkirjaan "Ykistä."
1. Ryhmä Puroma: Ei uutta.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Ei uutta.

illalla 1.D:n tilanneilmoitus.(Liite 1157):
Esikäsky ryhmitysmuutoksista: III/JR 1 valmistautuu joulunpyhien jälkeen marssimaan Ouluun, jossa edelleen divisioonan reservinä. Patl. ottaa Ouluun saavuttuaan vastaan HRR:ltä Oulun varuskuntajoukon tehtävät ja HRR valmistautuu siirtymään rautateitse rauhanaikaiselle majoituspaikalleen. JR 2:sta ottaa yksi pataljoona III/JR 1:stä vastaan Kemin ja Tornion varuskuntajoukkojen tehtävät 29.12.44 mennessä. III/KTR 4 x) valmistautuu siirtymään maanteitse Iihin, josta edelleen rautateitse rauhanaikaiseen varuskuntaansa. - Ryhmä Lagus siirtää JP 4:n sekä muut Rovaniemeltä pohjoiseen olevat joukkonsa heti joulunpyhien jälkeen Rovaniemen Louhen välimaastoon Kemijoen kummallekin puolen.

(x) tarkistettava ennen puhtaaksikirjoittamista, sillä toisessa tilanneilmoituksessa mainitaan I/KTR 4!)

25.12. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1.Ryhmä Puroma: Ei ilmoitettavaa.
2. Sää Ylimuoniossa 24.12.44: Lämpötila -2 - -5 astetta. Lumi- ja jäätilanne ennallaan.

illalla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1.Ryhmä Puroma: Ei uutta.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Ei uutta.

26.12. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1.Ryhmä Puroma: Lähipartiointia.
2.Sää Ylimuoniossa 25.12.44: Lämpötila -11 - 0 astetta. Lumi- ja jäätilanne ennallaan. Tiet kohtalaisessa ajokunnossa.

illalla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1.Ryhmä Puroma: Vihollinen suorittanut partiointia etumaastossa. Vaihtoon viittaavia havaintoja Mustavaaran tukikohdasta.
2. Ei muutoksia.
3. Omia pommitus- ja tiedustelulentoja.
4. Ei uutta.

26.12. 1.DE:n sähke N:o 111/III/3.b/sal./26.12.44 (Liite 1158):
- Toimintaohje Ryhmä Puromalle.

21,oo Pv.PE:n Op.os sto N:o 219/Op.1/sal.
- 1.D:lle. - Pv.PE:n päällikkö käskee kiiruhtamaan entiseen JPr:ään kuuluneiden JP 2, 3 ja 4:n marssia ja ryhmittämään ne alueelle Karunki - Kaakamo - Loue.

27.12. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Ryhmä Puroma: Vilkasta omaa partiointia, joka todennut vihollisen pysyvän passiivisena asemissaan. 26.12. kuultu jälleen tien suunnassa useita räjähdyksiä.
2. Sää Ylimuoniossa 26.12.: Lämpötila -9 - +2 astetta. Lumi- ja jäätilanne ennallaan. Tiet kohtalaisessa ajokunnossa.

illalla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Vihollinen ampunut 27.12. keskipäivällä yhdellä patterilla 20.ls.Markkinavaaran (1:100'000) eteläosaan, räjähdykset maantien suunnassa jatkuvat. Päivän kuluessa kuultu n. 50 räjähdystä. Oma partiointi jatkunut vilkkaana.
2. Ei uutta.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Ei uutta.

28.12. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Vihollinen entisissä asemissaan. Partiomme totesi Aksikielan ja Iso-Kurkian (1:100'000) miehityksen entiseksi. Aksikielan rinteillä 6-rivinen pommimiinakenttä ja syvyyssuunnassa ieveä kompastuseste. Partiotamme vastaan vihollinen avasi kummaltakin tunturilta voimakkaan jv.aseiden tulen, johon myös vihollisen tykistö yhtyi. Partiollamme ei ollut tappioita.
2. Sää Ylimuoniossa 27.12.aamulla: Lämpötila -10,4 astetta. Jää- ja lumi- ja tietilanne ennallaan.

illalla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1.Vihollisen toiminta melko passiivista. Vihollisen tykistö ampunut 3 kranaattia Nunaksen suunnasta Koikkalavaaran kaakkoispuolelle. Nunakselta kuulunut kk.sarjoja.
2. II/JR 2 Maksniemessä. III/KTR 4 aloittanut siirtymisen Haukiputaalle. 7./KTR 4 Haukiputaalla.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Ei uutta.

29.12. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Vihollinen edelleen asemissaan. Illalla kuultu Ruossakeron suunnalta 8 räjähdystä. Omat joukot suorittaneet vilkasta partiointia.
2. Sää Ylimuoniossa 28.12. Lämpötila - 10 astetta. Lumi-ja jäätilanne ennallaan. Tiet kohtalaisessa ajokunnossa.

illalla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Partiomme kiivaassa tulitaistelussa vihollisen kanssa Mustavaarassa klo 8,45, jonka miehitys todettiin olevan entisellään. Vihollinen ampui konetuliaseilla, k.h:lla sekä tykistöllä sekä partioi Mustavaaran edustalla. Kuolbanoaivilla totesi partiomme vihollisen miehityksen entisenlaiseksi.
2. Ryhmä Lagus: JR 4 Nampassa (pohj.), puolet JP 3:sta Karungissa, loppuosa siirtyy huomenna (hiihtovetoisena). II/JR 2 Kuivaniemessä marssilla Ouluun. III/KTR 4:n siirtyminen Haukiputaan asemalle käynnissä.
Ryhmä Puroma: I/JR 1 vaihtaa 29.12. kuluessa II/JR 8:n etulinjasta.
3. Sää keskeyttänyt ilmatoiminnan alkuunsa.
4. Ryhmä Puroman tiedustelutoimintaa tehostetaan edelleen. Ryhmä Laguksen, II/JR 2:n ja III/KTR 4:n uudelleenryhmittely jatkuu.

30.12. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Jatkuva, vilkas partiointimme todennut vihollisen olevan entisissa asemissaan aina Mustavaarasta Aksikielakselle saakka. Vihollinen ryhtynyt jälleen suorittamaan lähipartiointia. 29.12. kuluessa vihollinen ampui tykkijaoksella ja rask.krh:llä yhteensä 130 laukausta. Räjähdysääniä kuultu edelleen lohkon et.osassa. Keskipäivällä lensi yksi vihollliskone tulittamatta asemiemme ylä-puolella.
2. Sää Ylimuoniossa 29.12.44: Lämpötila -7,6 astetta. Jään paksuus 29 sm. Lumi- ja tietilanne ennallaan.

9,35 Palasi Presidentti-Ylipäällikkö Pv.PE:aan, matkustettuaan Helsingistä (Pasilasta) junallaan Otavaan ja sieltä edelleen autolla Mikkeliin. Helsingissä Presidentti-Ylipäällikkö oli 22.12 ollut Valtioneuvostossa ja ottanut vastaan KO:n presidentti Castrenin, ministerit Enckellin ja Kivikosken, ent. ministeri Tannerin ja kenr. Grandellin, joka ilmoittautui eronsa vuoksi puolustusvoimista. 24.12. Presidentti-Ylipäällikkö kävi Suomen Punaisen Ristin invalidisairaalassa tervehtimässä siellä hoidettavana olevia sotainvaliideja ja 25.12. hän otti vastaan ministeri Ramsayn ja tohtori Kalajan sekä vierailli Espoon Kartanossa. 26.12. Presidentti-Ylipäällikkö otti vastaan varatuomari, maj.Enckell'in ja tohtori Juho Jänneksen sekä seuraavana päivänä 27.12. kenr.luutn. Valven ja puolustusvoimista vapautuneiden upseerien lähetystön. Samana päivänä oli myös Valtioneuvoston istunto. - 28.12.Presidentti-Ylipäällikkö otti vastaan pääministerin ja oikeusministerin Kekkosen, ent.presidentti Rydin ja pankinjohtaja Reinikan. Seuraavana päivänä kävivät ministerit Hillilä ja Vuori esittelyllä ja Presidentti-Ylipäällikkö johti Valtioneuvoston istunnon.

illalla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Vihollisen miehitys entisenlainen Mustavaarasta Kalkkoaiville. Suikerolla ja Kalkkoaivilla vihollisen kenttävartiot ennallaan. Oma partiointi jatkunut vilkkaana.
2. Ryhmä Puroma: 8/KTR 2 ajanut tuliasemiin Markkinavaaran itäpuoliseen maastoon. Syväjärven maastossa olevaa tied.osasto Penttilää vahvistettu joukkueella. Vahvuus tällä hetkellä 2 joukkuetta.
Ryhmä Lagus: JP 2 Lapinniemellä, JP 3 kokonaan Karungissa, JP 4 Rovaniemellä. II/JR 2 Pohjois-Iissä marssilla Ouluun. III/KTR 4 pääosillaan Haukiputaalla.

30.12. - 3. 5 vihollisen lentokonetta lensi puolen päivän aikaan etulinjan yllä. Eivät tulittaneet. Koneista kaarsi 2 Ruotsin puolelle, jos ta it.ampui.- Omia pommitus- ja tiedustelulentoja.
4. Ei uutta.

31.12. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Vihollinen passiivisena entisissä asemissaan. Oma partiointi jatkunut vilkkaana. Kaukopartio matkalla Hirvasvuopioon.
2. Sää Ylimuoniossa 30.12.44.: Lämpötila -2,2astetta. Jääpeite kaksiosainen, päällimmäinen kerros 10 sm ja alimmainen 20 sm, välissä 3–8 sm vettä. Lunta 65 - 80 sm. Tiet osaksi kinostuneet.

Ylipäällikön päiväkäsky N:o 137 (Liite 1159).

31.12. illalla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Vihollisen jatkuvaa liikettä havaittu Mustavaaralla ja Nuaksella. Vihollinen tavanmukaisissa töissä tukikohdissaan. Omaa partiointia.
2. Ei muutoksia.
3. Sää keskeytti oman ilmatoiminnan.
4. Ei uutta.

1945

1.1.1945 aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Ei ilmoitettavaa.
2. Sää Ylimuoniossa 31.12.44: Lämpötila - 2–8 astetta. Lumi- ja jäätilanne ennallaan. Tiet kohtalaisessa ajokunnossa.

illalla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Vihollisen varmistuslatu todettu Lätäsenolla Tarpomajärven kohdalla. Lohkon eteläpäästä kuulunut muutamia räjähdyksiä.
2. II/JR 2 Kellossa marssilla Ouluun.
3. Omia pommitus- ja tiedustelulentoja. Lentajien kertoman mukaan ampui Ruotsin it. klo 12,45 - 12,50 aikaan yhtä konettamme kohti, vaikka kone oli ilmeisesti omalla puolella. Asiaa tutkitaan.
4. Ei uutta.

22,10 Lähti Tasavallan Presidentti, Suomen marsalkka Mannerheim Puolustusvoimain Päämajasta Mikkelistä junallaan Helsinkiin.

2.1. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Omaa vilkasta partiointia.
2. Sää Ylimuoniossa 1.1.45: Lämpötila - 26astetta. Lumi- ja jäätilanne ennallaan. Tiet kohtalaisessa ajokunnossa.

illalla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Vihollinen todettu edelleen asemissaan aina Vuontiskeroa ja Adjohoaivia myöten. Vastoin aikaisempia ilmatiedustelutuloksia totesi kaukopartiomme Hirvasvuopiossa runsaasti liikettä. Oma vilkas partiointimme jatkuu. Perämeren laivaliikenne päättyy 2.1., jolloin viimeiset puolustusvoimien käytössä olleet alukset lähtevät Oulusta etelään.
2. Ryhmä Puroma: Esikunta Ylimuoniossa. E/JR 1 Muoniossa. I/JR 1 Lätäsenolla, II/JR 1 Muoniossa. E/JR 8 Karesuannossa, I/JR 8 Lätäsenolla (I/JR 1:n pohjoispuolella) II/JR 8 Karesuannossa. II/KTR 3 Markkinavaarassa, III/KTR 2 Hirvoskoskella.(8./KTR 2 Markkinavaarassa).
Ryhmä Lagus: Esikunta Rovaniemellä, (siirtyy 3.1. Kaakamoon), JP 2 Lapinniemellä, JP 3 Karungissa, JP 4 Jaatilassa (marssilla Loueen), Ps.Tyk.K/Kev.Pr. Louessa, Krh.K/Kev.Pr. Ylipaakkolassa, 2./Ps.P Oulussa (lähdössä rautateitse varuskuntaansa), 3./Ps.P Kaakamossa. JR 2 (pl.II/JR 2) Liedakkalassa, II/JR 2 Oulussa. III/JR 1 Kemissä (2 komppania Torniossa), E/JP 1 ja 4./JP 1 Torniossa, 1./JP 1 Kolarissa, 2./JP 1 Röytässä, 3./JP 1 Pellossa. HRR (pl.1.ja 4./HRR) Oulussa (lähtee 4.1. Lahteen), 1. ja 4./HRR lähteneet 2.1.45 rautatiekuljetuksena Lahteen. I/KTR 1 Kaakamossa. III/KTR 4 lähtenyt kahtena rautatiekuljetuksena Haukiputaalta Hämeenlinnaan.
3. Omaa lentotoimintaa.
4. Ei uutta.

3.1. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Omaa vilkasta partiointia. Vihollinen todettu olevan asemissaan Mustavaaralta Adjahoaiville, tunturin 552:n laella havaittu 2 vihollisen kenttävartiota.
2. Sää Ylimuoniossa 2.1.45: Lämpötila - 15,2 astetta. Jää- ja lumitilanne ennallaan. Tiet kohtalaisessa ajokunnossa.

4.1. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Partiomme todenneet vihollisen kaikkialla entisissä asemissaan. Vihollinen ampunut tykistöllään 90 ls. Nunaksen ja Ruossakeron eteen, ilmeisesti sulkujen tarkistusta. Tiheä sumu estänyt tähystyshavaintojen teon.
2. Ryhmä Lagus: Komentoporras Kaakamossa. JP 4 Louessa.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Ei uutta.
Sää Ylimuoniossa 4.1.45 aamulla: Lämpötila -,13,o astetta. Jää-, lumi- ja tietilanne ennallaan.

17,42 Pv.PE:n Op.osasto N:o 263/Op.1/5 sal.:
- Kev.Pv.E, JP 4 sekä Kev.Pr.: erilliset yksiköt siirretään 1.D:n toimesta rauhanaikaisiin varuskuntiinsa, minkä jälkeen Kev.Pr. alistetaan III AK:lle. 1.D oikeutetaan siirtämään I/KTR 1 rauhanaikaiselle sijoituspaikalleen Ouluun.

5.1. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Vihollisen vilkasta liikettä Nunaksella, mm. 40 miestä kaivamassa tst.hautaa. Vihollisen kenttävartioita todettu: Suikerolla, Kalkkoaivilla, Vuontiskerolla, Adjahoaivilla, Nierimaraston länsipuolella ja tunturilla 552. Nierijärvestä itään ei todettu kenttävartioita. Vihollinen ampunut tykistöllään 150 ls. asemiensa eteen Nunakselta Ruossakerolle. Räjähdyksiä kuulunut pitkin linjaa.
2. Loppuosa HRR:stä (E,2.ja 3./HRR) lähtenyt rautatiekuljetuksena 4.1.45 Oulusta Lahteen.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Tehostettua omaa tiedustelutoimintaa.

6.1. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Vihollinen pysynyt viime vuorokauden aikana passiivisena. Erään kertoman mukaan on viholliselta ollut parina viime päivänä tavallista vilkkaampaa liikettä asemista poispäin, mm. jotain it. tai pst.tykkejä, traktoreita (mahd.panssareita) olisi vietty pois. Lisäksi olisi Ylivittangin ja Iiton välillä purettu kaksi parakkileiriä molemmat käsittäen pataljoonan majoituksen. Vihollinen ampunut tykistöllään n. 20 ls. asemiensa eteen. Omaa partiointia.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Tehostettua omaa tiedustelutoimintaa.

7.1. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Aamupäivällä oma partiomme laukaustenvaihdossa vihollisen kanssa Mustavaarassa. Partiomme torjuntaan osallistui vihollisen tykistö ampuen 30 - 40 kranaattia. Oma partiomme todennut vihollisen miehityksen olevan ennallaan Palkkisvaaralla. Räjähdyksiä kuultu Nunaksen suunnalta.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Tehostettua omaa tiedustelutoimintaa.
Sää Ylimuoniossa 7.1.45: Lämpötila -13 astetta. Lumi- ja jäätilanne ennallaan. Tiet kohtalaisessa ajokunnossa.

8.1. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Omat partiomme edenneet idästä ja lännestä käsin Mustavaaraan saaden vastaansa kiivasta konetuliaseiden tulta. Mustavaaran ja Palovaaran välissä oleva vartiopaikka todettiin tyhjäksi. Tähystys ja kuuluhavaintojen mukaan vihollinen asemissaan Ruossakerolle saakka. Erään kertoman mukaan jatkuu vihollisella vilkas liikenne poispäin. Mm. parin viime vuorokauden aikana kulkenut Kilpisjärven suuntaan 300 k.autoa, samaan aikaan takaisin 142 k.autoa. 7.1.45 klo 14,30 oman tykistön ampuessa Mustavaaran eteläpäässä aivan lähellä Ruotsin rajaa olevaa maalia osui 4 kr. Ruotsin puolella aiheuttamatta minkäänlaisia vaurioita. Valittelu esitetty paikallisille Ruotsin sotilasviranomaisille. Tutkimukset käynnissä. Oma vilkas partiointimme jatkuu.
2. Ryhmä Lagus hajoitettu. JP 2 ja JP 3 otettu 1.DE:n johtoon. Esik./Kev.Pr., Ps.Tyk.K/Kev.Pr. ja Krh.K/Kev.Pr. Haukiputaalla (lähtevät 8.1.45 kuluessa rautateitse Parolaan). JP 4 Alapaakkolassa. 2./Ps.P siirtynyt rautateitse Parolaan.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Tehostettua omaa partiotoimintaa.
Sää Ylimuoniossa 8.1.45: Lämpötila -9 - -2 astetta. Lumi- ja jäätilanne ennallaan. Tiet kohtalaisessa ajokunnossa.

9.1.. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Taistelupartiomme 8.1. kiivaassa tulitaistelussa vihollisen kanssa Mustavaaran tien suunnassa. Miehitys todettiin olevan entisellään. Kaukopartiomme totesi Nierimaraston ja Adjahoaivin kenttävartiot tyhjiksi. Vihollinen ampunut tykistöllään vuorokauden kuluessa 66 kr. asemiensa eteen ja välimaastoon. Räjähdyksiä kuultu lohkon eteläosasta. Omat tappiot 1 kadonnut (kaatuneena tai vaikeasti haavoittuneena).
2. Kev.Pr:n esikunta, Ps.Tyk.K ja Krh.K lähteneet rautatiekuljetuksena rauhanaikaiseen varuskuntapaikkaansa. JP 4 Maksniemessä.
3. Ei ilmoittamista.
4. Tehostettua omaa tiedustelutoimintaa.

10.1. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Omaa erittäin vilkasta partiotoimintaa. Oma partiomme todennut vihollisen olevan töissä Palkkisvaaralla. Kaukopartiomme todennut Vuontiskeron ja Adjahoaivin tiet n. 8 -10 km lumen peittämiksi, Kalkkoaivilla vihollismiehitys (4 korsua). Mustavaarasta kuultu yön aikana useita kk.sarjoja. Erään kertoman mukaan kulkenut Kilpisjärven suuntaan 3.-9.1.45 välisenä aikana 1281 autoa ja takaisin 616. Vihollisen tykistö ampunut muutamia laukauksia asemiensa eteen. Oma tykistö tarkistusammuntaan 15.kr.
2. JP 4 Kuivaniemen Myllykankaalla. 2./JP 3 Korpikylässä lumi-ja tietöissä.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Väkivaltainen tiedustelutoiminta jatkuu.
Sää Ylimuoniossa 9.1.45: Lämpötila -8,5 astetta. Lumi-,jää- ja tietilanne ennallaan.

10.1. 1.D:n lisätilanneilmoitus:
- Vahva taistelupartiomme otti haltuunsa Kalkkoaivin, jossa vihollinen oli todettu vielä 9.1.- Tukikohta vahvasti miinoitettu. Partiomme todennut Mustavaaran miehityksen olevan ennallaan. Oma partiointi jatkuu vilkkaana, mm. Kuolbanoaivin ja Palkkisvaaran välimaastoon ja Kalkkoaivilta etelään ja länteen. Yksi mies vaikeasti haavoittunut (miinaan).

11.1. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1.Eilen päivällä vihollinen ampunut partiotamme Mustavaaran edessä useaan otteeseen tykistöllä (42 ls. 5-6") ja 6 kk:lla. Tavanmukaisia räjäytyksiä kuultu. Pieni tulipalo Nunaksen maastossa.
Omat tappiot 2 ups. ja 1 mies lievästi haavoittuneina. Tarkemmat tiedot puuttuvat yhteyksien ollessa poikki ryhmään.
2. JP 4 Iissä (kuormaus 12.1. Haukiputaalla). Pion.K/Kev.Pr. Iissä.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Oma väkivaltainen tiedustelutoiminta jatkuu.
Sää Ylimuoniossa 11.1.45: Lämpötila -9,3 astetta. Lumi- ja jäätilanne ennallaan.
Tiet kohtalaisessa ajokunnossa.

1.DE:n sähke N:o 180/Op./3b.sal./11.1.45 lisätilanneilmoitus:
1. Klo 21,20 saapuneen partion ilmoituksen mukaan Suikero, Aksikielas, Iso-Kurkkia, Ruossakero ja Jarpoaivi vapaat viholliselta. Alue vahvasti miinoitettu. Joukkueen vahvuinen taistelupartio matkalla Palkkisvaaraan ja klo 23-24 lähtee hiihto-osasto (n.150 miestä) valtaamaan Palkkisvaaraa ja jatkaa eteenpäin.
4. 12.11.aamulla suunniteltu aloitettavaksi hyökkäys päätien suunnassa.

1.DE:n sähke N:o 180/Op./3b.sal./11.1.45:
- Lisätilanneilmoituksessa 11.1. klo 23,oo kohta 4:n suhteen on 1.D:n komentaja varoittanut Ryhmä Puromaa hyökkäyksestä päätien suunnassa, ellei vihollinen ole väistymässä.

12.1. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Puolenyön aikaan lähti I/JR 8 etenemään suuntaan Palkkisvaara - Saarenpää. Palkkisvaaran länsilaidassa kosketus viholliseen. I/JR 1 etenemässä Mustavaaran kautta Nunakselle , ollen kosketuksessa viholliseen. Vihollinen irroittautunut Mustavaarasta klo 4,30. - 11.1. aamupäivällä havaittiin alueella Mustavaara - Ruossakero normaalia liikettä. - 11.1. puolen päivän aikaan vihollinen ampui tykistöllään 31 kr. Markkinaan. Vielä klo 18,oo vihollinen ampui 4 kr. Markkinaan. Tappioita 1 mies lievästi haavoittuneena.
2. Ryhmä Puroma: I/JR 8 etenemässä suunnassa Palkkisvaara - Saarenpää, I/JR 1 Mustavaaran kautta Nunakselle. JP 4 Haukiputaalla (lähtee päivän kuluessa rautatiekuljetuksena Hämeenlinnaan).
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Eteneminen jatkuu.

lisäys 1.D:n tilanneilmoitukseen:
Partiomme Nunaksella klo 10,30. I/JR 1:n kärki lähestymässä kenttäsaarta (Luspavaarassa klo 10,30) Kosketus viholliseen viimeksi Mustavaaran ja Palovaaran välillä. Klo 08,oo pist. 515 tavoitteena Saarenpää. I/JR 1 lähettänyt partion ottamaan yhteyttä I/JR 8:aan. Vihollisen asemat, polut ja korsut runsaasti miinoitettuja.

13.1. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. I/JR 1 saavuttanut Uusitalon, josta tst.osasto Loimu (1 jv. kompp., 1 pion.kompp., viesti- ja lääk.henkilöstöä) jatkaa etenemistä. I/JR 8 jää toistaiseksi saavuttamaansa Palkkisvaaranemistä. Uusitalo maastoon. Os.Susiahon (ent.Os.Penttilä) toiminta suunta Kalkkoaivilta Vuontiskero (läntinen) - Marsuoaivin kautta Iitoon. Mustavaara - Nunaksen maastossa useita miinakenttiä (eri-laisia miinoja). Tie monissa paikoin aikamiinoitettu. Tiekatkaisuja. Vihollisen tykistö ampunut 12.1. n. klo 14,oo aikaan n. 10 laukausta Palkkisvaaraan päätien suunnasta. Tappiot 12.1.: 3 kaat. ja 10 haav.
2. I/KTR 1 Maksniemessä marssilla Ouluun. JP 4 lähtenyt rautateitse Hämeenlinnaan.
3. Oma tiedustelulento.
4. Eteneminen jatkuu.
Sää Ylimuoniossa 12.1.45: lämpötila - 15,2 astetta. Lumi- ja jäätilanne ennallaan. Tiet kohtalaisessa ajokunnossa.

18,18 Pv.PE:n Op.osasto N:o 344/Op.1/5 sal.:
1.D jatkaa etenemistään pääasiassa org.joukoillaan tavoitteena valtakunnan raja.
JR 8:aa ja liikenevää tykistöä on ryhdyttävä irroittamaan taistelusta ja valmisteltava niiden siirto etelään.

14.1. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Tst.osasto Loimu 13.1. illalla Siikavuopiossa. Tie runsaasti miinoitettu. Erään kertoman mukaan olisi Naimakkajärven ja Mukkavaaran välillä runsaasti rapakki- ja telttaleirialueita, joita on 12.-13.1. purettu ja kuljetettu pois. Kivijärven kannas olisi voimakkaasti miinoitettu. Vielä viime päivinä on vihollinen ollut kenttätöissä Keinovuopion kohdalla. Tappiot: 2 haav.
2. I/KTR 1 Kuivaniemessä.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Eteneminen jatkuu.
Sää Ylimuoniossa 13.1.45: Lämpötila -3,2 astetta. Lumi- ja jäätilanne ennallaan. Tiet hyvässä ajokunnossa.

lisäys 1.D:n tilanneilmoitukseen:
- Korjaus 1.D:n tilanteeseen 14.1.45 klo 09,30:
Uuden Ryhmä Puromalta tulleen ilmoituksen mukaan oli Tst.os. Loimu 13.1. illalla Vuokaisista n. 2 km luoteeseen.

15.1. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Os.Loimu saavuttanut Siikavuopion, mistä lähtenyt liikkeelle 15.1. aamulla. Vahvat miinakentät ja monet tiekatkaisut hidastavat huomattavasti etenemistä.
Tst.Os.Susiaho palaamassa pataljoonaansa.
2. I/JR 1 siirtynyt Kuonnavaaraan. I/KTR 1 Olhavaasa.
3. Omia tiedustelu- ja pommituslentoja.
4. Eteneminen jatkuu.
Sää Ylimuoniossa 14.1.45: Lämpötila - 5,8 astetta. Lumi-, jää- ja tietilanne ennallaan.

16.1. aamulla

1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Tst.os.Loimu saavuttanut Soorcheemin. Oma partio Vittanginsaaressa. Edelleen runsaasti miinoituksia. Miinoituksen ohella vaikeuttavat ankara lumimyrsky ja tuuli etenemistä (miinojen etsintä vaikeutuu). Tappiot 14.-15.1.: 2 kaat- ja 4 haav.
2. Ryhmä Puroma: I/JR 1 Markkinassa, I/JR 8 Kuonnavaarassa, II/KTR 3 Markkinavaarassa. Os.Susiaho pataljoonansa yhteydessä Kuonnavaarassa. I/KTR 1 Iissä matkalla Ouluun. 3/Ps.P Kuivaniemessä matkalla Haukiputaalle kuormattavaksi.
3. Omia tiedustelulentoja.
4. Tst.os.Loimun eteneminen jatkuu.
Sää Ylimuoniossa 15.1.45.: Lämpötila - 7,8 astetta. Lumisadetta. Jää-, lumi- ja tietilanne ennallaan.

Pv.PE:n Op.osasto N:o 360/Op.1/8/sal. (Liite 1160):
1.DE siirtää Viesti- ja pioneerirykmenttien osat, joita se ei välttämättä tarvitse niiden rauhanaikaisille sijoituspaikoille, missä ne alistetaan AK:lle.

17,25

Pv.PE:n Op.osasto N:o 52/Op.3/4.a sal. (Liite 1161):
I/It.R 2:n operatiivinen alistus 1.D:lle lakkaa 18.1.45 ja siirtyy patteristo rauhanaikaiseen sijoitukseensa.

17.1. aamulla

1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Tst.os. Loimu saavuttanut Latinalahden. Pioneereillä vahvistettu oma tst. partiomme edennyt Ala-Kilpisjärven viime "i":n tasalle. Ei kosketusta viholliseen. Edelleen tienkatkaisuja ja miinakenttiä. Tie puhdistettu miinoista Pousukoski (pohj.) saakka. Vih:n entiset parakki- ja leirialueet erittäin runsaasti miinoitettu. Puhelinlinjat ja lumiaidat suurimmaksi osaksi hävitetty. Ylä-Kilpisjärven suunnalta kuulunut räjäytyksiä 16.1.45 kuluessa ei tappioita.
2. I/KTR 1 Haukiputalla. 3./Ps.P Haukiputaalla.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Eteneminen jatkuu.
Sää: Ylimuoniossa 16.1.45: Lämpötila -30,4 astetta. Lumipyry. Lumi-, jää- ja tietilanne ennallaan.

18.1. aamulla

1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Os.Loimun pääosat Muukkavaarassa. Etuvartiot Ala-Kilpisjärven et.päästä n. 2 km pohjoiseen. Oma partio käynyt Pikkuvaarassa. Paluumatkalla partio totesi vihollisen väijytyksen Kolkuhoaivin Laassavaarassa. 17-miehinen vih.osasto yritti katkaista partioltamme paluutien, mutta yritys epäonnistui. Erittäin vahva miinakenttä Mukkavaaran ja Laassavaaran välillä. Tappiot 17.1.: 2 kaatunutta ja 6 haavoittunutta.
2. I/KTR 1 saapunut varuskuntapaikkaansa Ouluun.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Eteneminen ja partiointi jatkuvat.
Sää Ylimuoniossa 17.1.45: Lämpötila -7,8 astetta. Lumipyry. Jää- ja lumitilanne ennallaan. Tiet huonossa kunnossa.

19.1. aamulla

1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Tst.os.Loimu saavuttanut Tshahkajärvi-Salmivaara maaston. Partio lähetetty tien suuntaan. Siilastuvan suunnalta kuulunut räjäytyksiä. Tappiot 18.1.45: 1 kaatunut. Tarkistetut tappiot 17.1.45: 1 kaatunut, 8 haavoittunutta.
2. 3./Ps.P lähtenyt 18.1. rautatiekuljetuksena Haukiputaalta Parolaan.
3. Huono sää keskeytti oman tiedustelulennon.
4. Eteneminen jatkuu.
Sää Ylimuoniossa 18.1.: Lämpötila -18,7 astetta. Lunta 70-90 sm. Keli liukas.

16,32

1.D:n tilanneilmoitus 19.1.45 klo 16,32:
- Omat partiomme tavanneet suurehkoja vihollisryhmiä Saana-Siilastuvan maastossa. Tst.os.Loimun kärki edelleen Tshahkajärvi-Salmivaara maastossa. Omaa partiointia ja tähystystä tehostettu vihollisvoimien selvillesaamiseksi. Siilastuvan suunnalta kuulunut räjäytyksiä ja tykistöammunnalta vaikuttavaa ääntä.

Pv.PE:n Op.osasto N:o 54/Op.3/4a sal.(Liite 1162):
Pohjois-Suomen sotatoimiin osallistuneet lentojoukkojen yksiköt siirretään rauhanaikaisiin tukikohtiinsa.
PLe.Lv.43 (Kemi) suorittaa toistaiseksi kysymykseen tulevat lentotehtävät Pohjois-Suomessa.

20.1. aamulla

1. D:n tilanneilmoitus:
- 1. Vihollinen asemissa Tshahkajärvi - Salmivaara kannaksella. Omat partiot ovat todenneet Saana - Siilastuvan maastossa vihollisryhmiä.
2. JP 1 ottanut vastaan Tornion varuskuntajoukkojen tehtävät AUK/JR 1:ltä.
3. Huono sää keskeytti oman tiedustelulennon.
4. Tiedustelutoiminta jatkuu vilkkaana.
Sää Ylimuoniossa 19.1.45: Lämpötila - 29 astetta. Jää 2-osainen: ylempi kerros 12 sm, alempi 26 sm ja välissä vettä 1 -5sm Lumi- ja tietilanne ennallaan.

21.1.45 aamulla

1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Vihollinen edelleen linjalla Tshahkajärvi - Salmivaara. Oma partiomme 20.1. tulikosketuksessa vihollisen kenttävartion kanssa Ailakahvaara toisen "a":n kohdalla. Vihollinen käytti myös tykistöä ampuen Saanan suunnasta. Pikkuvaara, vapaa vihollisesta. Omat kenttävartiot Muotkantakavaara "Muo" ja Kolkuhoaivi "Kol" kohdilla.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Oma partiointi vihollisasemien ja varustusten selville saamiseksi jatkuu.
Sää Ylimuoniossa 20.1.45: Lämpötila -16,8 astetta. Lumi-ja jäätilanne ennallaan. Tiet kohtalaisessa ajokunnossa.

22.1. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Omat tiedustelupartiot matkalla Salmivaaralle ja Ailakahvaaralle; eivät vielä palanneet. Eilen kova lumipyry estänyt partioiden lähettäminen ja havaintojen teon. Viime yönä nähty valoja Salmivaaran ja Saanan suunnista. Räjäytyksiä kuulunut Saanan suunnalta, mm. 1 tunnin aikana 35 räjähdystä.
2. 2./JP 1 siirtynyt Röytästä Tornion parakkialueelle.
3. Ei ilma toimintaa.
4. Oma partiointi jatkuu.
Sää Ylimuoniossa 21.1.45: Lämpötila -4,2 astetta. Lumipyry. Tiet osittain nietosten peitossa.

23.1. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Oma partiointi keskeytynyt ankaran lumipyryn takia. Räjäytyksiä kuultu Salmivaaran suunnalta.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Oma partiointi jatkuu.
Sää Ylimuoniossa 22.1.45: Lämpötila -9,8 astetta. Lumi-, jää- ja tietilanne ennallaan.

24.1. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Partiomme todenneet Ailakahvaaran kenttävartion sijaitsevan Pikkuvaaran laelta n. 1½ km koilliseen jyrkkärinteisellä kummulla. Päivällä lähestyminen mahdotonta. Pikkuvaaralle työnnetty oma au.vartio. Salmivaaran takaa kuulunut edelleen räjähdyksiä. Erään kertoman mukaan oli viholliselta vielä n. 5 päivää sitten joukkoja Porsangerin länsipuolella Altenissa, joka suurimmaksi osaksi polttamaton. Joukkojen vahvuudet lienevät pienet. Saman kertoman mukaan on saksalaisilla Saanan maastossa äsken tehdyt vahvat asemat.- Saana - Kilpisjärven pohjoispuolella on miehistö- ja autoliikenne ollut viime päivinä vilkasta. Omat tappiot 23.1.: 1 kaatunut ja 1 haavoittunut.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Partiointi jatkuu. Ryhmä Puroma lähettää 25.1. Os.Loimun vahvistukseksi yhden kiv.komppanian, yhden rask.krh.- ja yhden pst.tykkijoukkueen (45 mm) sekä lisää hevosia.
Sää Ylimuoniossa 23.1.: Lämpötila - 11,5 astetta. Jää- ja lumitilanne ennallaan. Luistava keli.

25.1. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Yöllä 23./24.1. eteni oma taistelupartiomme Ailakahvaaran kenttävartion läheisyyteen, avaten kiivaan tulen saksalaisten telttoja vastaan. Vihollisen apujoukon saapuminen pakoitti partiomme vetäytymään. Räjäytyksiä kuulunut Saanan suunnasta ja liikettä havaittu linjalla Tshahkajärvi - Salmivaara. Erään kertoman mukaan olisi viholliselta Siilastuvan tasalla vahvat asemat pkl.esteineen, jossa miehiä jatkuvasti kenttävarustustöissä. Siilastuvasta n. 1½ km etelään tykistöä asemissa. Hateng.linjalla Guovdajärven kohdalla havaittu 22.1. n. 1000 Todt-järjestön miestä töissä. Omat tappiot 24.1.: 1 haav.

25.1. - 2. Ei uutta.
3. Yksi oma tiedustelulento. Vih:lla 1 kone tiedustelemassa Kilpisjärven suunnalla.
4. Partiointi jatkuu.-
Sää Ylimuoniossa 24.1.: Lämpötila -13,2 ast. Tiet kohtalaisessa ajokunnossa.

illalla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 25.1.45 klo 11,25 - 15,40 suoritetun ilmatiedustelun tulokset (kartta 1:400'000):
1. Skiboten - Kilpisjärvi n. 40 k.autoa suuntana suurimmalla osalla pohjoinen. Lisäksi 15 hev.ajon.kolonna matkalla pohjoiseen.
2. Tiellä Kasteby - Draben ei liikennettä.
3. Tiellä Ysteby - Alten n. 100 autoa ja 30 hev.ajoneuvoa etelään sekä 3 autoa pohjoiseen.
4. Tie Överfjord - Alten vähän liikennöidyn näköinen.
Laivaliikenne: Badderin lahdessa 1 laiva. Lungfjordissa 3 pienempää laivaa matkalla Ystebyhyn. Skibotenin lahdessa 4 isoa laivaa, jois ta 2 rannassa. Samuelbergin rannassa 2 isoa lastauslaituria. Spaakenesin satamassa 1 keskikokoinen alus. Rotsundissa 1 keskikokoinen alus. Reisafjordissa pieni alus matkalla Nordreissan. Oksfjordin lahdessa 2 pientä alusta etelään. Storbugtin satamassa 3 pientä alusta. Alterin satamassa 1 iso ja 3 pienempää alusta.
Muut havainnot: Tulipaloja havaittiin Kjöllefjordissa 1, Sörkjösenissä 12, Överfjordissa 6 ja Langfjordin rannalla n. 20 (viimeksi mainitut parakkeja). Altenin lentokentän kiitoradalla n. 70 räj.kuoppaa. It.tulta saivat lentokoneemme Galggojärven ja Rieppijärven väliltä (rask.) sekä Lyngevuonon länsi- ja itärannalta (rask.). Vihollisen ilmatoimintaa ei havaittu. Pajalan kohdalla 1 oma lentokone erehtyi Ruotsin puolelle klo 12,20. Lentokorkeus oli n. 800 m.

26.1. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Tähystyksemme todennut vihollisen olevan entisissä asemissaan linjalla Tshahkajärvi - Salmivaara. Räj.ääniä kuultu jatkuvasti Saanan suunnalta. 25.1. suoritettu ilmatiedustelu osoittanut vihollisen vetäytymisen Altenista olevan todennäköisesti jo loppuvaiheessaan ja että Kvaenangen - Alten alueen tyhjentäminen ja tuhoaminen oj parailaan käynnissä. Ei tappioita.
2. Ei uutta.
3. 2 omaa lentokonetta tiedustelulennolla. Yritetty pommituslento epäonnistui säästä johtuen.
4. Partiointi jatkuu.uu.
Sää Ylimuoniossa 25.1.: Lämpötila -23,2 astetta. Jää 2-osainen: ylempi kerros 16 sm, alempi 26 sm ja välissä vettä 1-3 sm. Kitkakeli. Tiet hyvässä ajokunnossa.

27.1. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Tiedustelumme ja tähystyksemme perusteella voidaan katsoa vihollisen miehityksen Ailakahvaaralla ja siitä edelleen Salmivaaralle muodostavan puolustus- tai taistelutuvartioaseman. Näiden asemien valtaus vaatii jatkuvaa tiedustelua ja perusteellisia valmisteluja. Saanatunturi on vahva ja luonnollinen linnoitus, jota tukee melko runsas tykistö (ilmatied.tulokset). Hyökkäys sitä vastaan Salmivaara-linjalta vaikea. Hyökkäysmahdollisuuksien selvittäminen Tshahkajärven itäpuolitse käynnissä. Ei tappioita.
2. Ei uutta.

27.1. - 3. 2 omaa lentokonetta tiedustelulennolla ja 1 pommituslennolla. Toinen pommituslento keskeytyi moottorivian takia.
4. Partiointi jatkuu.
Sää Ylimuoniossa 26.1.45: Lämpötila - 35,5 astetta. Jää-,lumi- ja kelitilanne entinen.

11,15 puhelimitse ennakkotietona 1.D:n tilanneilmoitus 27.1.45 aamulla: Taistelutoiminnasta ei uutta. Partiointi jatkuu. Tarkistamattomien tietojen mukaan ovat saksalaiset suorittaneet hyökkäyksen Pikkuvaaralla olevaa aliupseerivartiotamme vastaan, mutta torjutu. - Lämpötila -35,5 astetta; jää-, lumi-ja kelisuhteet entiset. Tiedustelun perusteella on saatu se käsitys, että Tshahkajärvi - Salmivaaran tasalla oleva asema lienee etuvartioasema, päävastarintaaseman ollessa Saanan tasalla. Molempien asemien kestävyys lienee kuitenkin suhteessa Altenista käynnissä olevaan vetäytymisliikkeeseen. On todennäköistä, että saksalaiset tulevat pitämään ainakin Saanan aseman siihen asti kunnes vetäytyminen Altenista on suoritettu, mihin heillä onkin erittäin hyvät mahdollisuudet, varsinkin kun meidän puoleltamme maasto ja huoltosuhteet erittäin suuressa määrin rajoittavat joukkojen käyttöä.
Ilmoitusten saantia vaikeuttaa suuressa määrin yhteyksien heikkous Osasto Loimun ei tällä hetkellä ole suoraa yhteyttä puhelimitse ja radioiden toiminta sikäläisessä maastossa ja kovilla pakkasilla on ollut epävarmaa.

28.1. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Vihollinen suorittanut 26.-27.1. pimeän turvin kahdesta eri suunnasta hyökkäyksen Pikkuvaaralla olevaa varmistusosastoamme vastaan, osilla Kilpisjärven rannan suunnassa ja osilla Ailakahvaaralta varmistusosastomme selustaan Pikkuvaaran taakse. Varmistusosastomme oli pakotettu vetäytymään, mutta lisävoimien saavuttu oli Pikkuvaara kokonaisuudessaan vallattu takaisin 27.1. klo 13,0(mennessä. Saanan parakkialueen ja vih.tst.asemien välillä havaittu edestakaista runsaampaa auto-,hev.ajon.- ja miehistöliikennett(Vihollinen vaihtoi 27.1. Ailakahvaaran miehityksen, jolloin sinne marssi parakkialueelta 60-miehen osasto ja vähän sen jälkeen poistui 50 miestä. Viholliselta on myös hev.ajon.liikenteinen huoltotie Saanan itäpuolitse Ailakahvaaran pohjois- ja itäpuolelle.
Ei tappioita.
2. Ei uutta.
3. Kova pakkanen esti oman lentotoiminnan. Viholliskoneita ei havaittu.
4. Partiointimme Ailakahvaaralle tehtävää hyökkäystämme varten jatkuu.
Sää Ylimuoniossa 27.1.45: Lämpötila - 36,1 astetta. Tyyntä. Lunta 65 - 75 sm. Jää kaksiosainen: ylempi kerros 17 sm ja alempi 26 sm, välissä vettä 1-3 sm. Kitkakeli.

29.1. samulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. 26./27.1. Pikkuvaaralle hyökänneen vihollisen vahvuudeksi on todettu ainakin kaksi joukkuetta, toisen joukkueen hyökätessä Kilpisjärven rannan suunnassa ja toisen Ailakahvaaralta Pikkuvaaran eteläpuolelle. Varmistusosastomme oli joutua saarretuksi josta syystä se vetäytyi Pikkuvaaralta taistellen. Kukkula 882 ympäristöineen todettu vapaaksi viholliesta. Kukkulalla Ailakahvaaralta tuleva vihollisen varmistuslatu. Pikkuvaaran pitävät joukkomme valoisana aikana miehitettynä. Vihollisen ryhmitys entinen ja liikenne Siilastuvan parakkialueelta etulinjaan kuten

29.1. aikaisemmin. Kilpisjärvellä olevaa tst.osastoamme vahvistettu 1 krh.joukkueella (alkuperäisessä:"kiv.") (45 mm).Ei tappioita. Tst.osastomme sairaustilanne hieman huonontunut, mm. 5 paleltumistapausta.
2. Ei uutta.
3. Ei lentotoimintaa.
4. Partiointimme jatkuu.
Sää Ylimuoniossa 28.1.45: Lämpötila -41,3 astetta. Tyyntä, Lumi- ja jäätilanne entinen. Kitkakeli. Tiet hyvässä ajokunnossa

30.1. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Vihollinen suorittanut k.töitä Tshahkajärvi - Salmivaara asemiensa etumaastossa ja tyk.ammuntoja Saana-tunturin takamaastossa (tark.ammuntoja). Saana-tunturilta on kuultu kk.sarjoja. Havaintojen perusteella vihollinen näyttää valmistautuvan vakiintuneempaan ja pysyväisempään puolustukseen toistaiseksi Kilpisjärven asemissaan. Norjan puolelta on kuultu voimakkaita räjäytyksiä. Ilmatiedustelun perusteella vihollisen liikenne Kilpisjärveltä taaksepäin melko hiljaista. Ei tappioita. Tst.osastolla 3 paleltumis- ja 3 muuta sairastapausta.
2. Ei uutta.
3. Yksi oma tiedustelu- ja varusteiden pudotuslento, joka keskeytyi epäedullisen sään johdosta. Vihollisella ei ilmatoimintaa.
4. Partiointimme jatkuu.
Sää Ylimuoniossa 29.1.: Lämpötila -40,5 astetta. Tyyntä. Paikoitelleen sumua. Lumi- ja jäätilanne entinen. Kitkakeli.

31.1. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Vihollisen todettu olevan entisissä asemissaan. Saanatunturin itäpuolitse Jehkatstunturille kulkevalla talvitiellä vilkasta liikennettä. Partiomme todennut Matotunturilla (Ailakahvaaran ja Salmivaaran välillä tien itäpuolella suuntautuen Tshahkajärvestä etelään) teltta-alueen, jossa vilkasta liikennettä. Ei tappioita.
2. Tst.osastomme suorittanut etuvartiokomppanian vaihdon, jolloin 5./JR 1 siirtyi eteen ja 1./JR 1 taakse.
3. Yksi oma tiedustelu- ja varusteidenpudotuslentoyritys, joka keskeytyi sään takia. Lentokone ylitti rajan Karesuannossa klo 14, jolloin Ruotsin it.tulitti.
4. Vilkas partiointimme jatkuu. Sää Ylimuoniossa 30.1.45: Lämpötila 23,4 astetta. Tyyntä: Lunta 65 - 75 sm. Jään paksuus 45 sm. Luistava keli.

1.2. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Vihollisliikenne todettu erittäin vilkkaaksi vihollisen tst. asemien ja tien suunnassa olevan parakkialueen välillä, samoin Saanan takaisella talvitiellä. Etenkin on miehistöliikenne suuntautunut pääasiassa etulinjaan. Majoitusalueilta, Matovaaralta ja Ailakahvaaralta havaittu nousevan runsaasti savuja.
2. Ei uutta.
3. Ei lentotoimintaa.
4. Partiointimme jatkuu vilkkaana.
Sää Ylimuoniossa 31.1.45: Lämpötila - 19,o astetta. Tyyntä. Lunta 65 - 7 5sm. Luistava keli. Jää 45 sm.

2.2. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Oma, etenkin tien suunnassa vilkas partiointimme todennut vilkkaan liikenteen jatkuvan majoitusalueen Pikkujoella (joki Pikkuvaaran pohjoispuolella) ja vihollisen kv:n vartiopaikat Ailakahvaaralla. Ei tappioita. Paleltumistapaukset: 31.1. neljä II asteen ja 1.2. yksi II asteen paleltuminen.
2. 3./JP 1 siirretty 1.2.45 Pellosta Tornioon pataljoonansa yhteyteen. Aikomuksena siirtää II/JR 1 Alamuoniosta Karesuantoon ja sieltä patl./JR 8 Alamuonioon. Samalla siirtyy rintamavastuu "Käsivarressa" JR 8:n komentajalta JR 1:n komentajalle.
3. Ei lentoja.
4. Partiointimme jatkuu vilkkaana.
Sää Ylimuoniossa 1.2.45: Lämpötila -20,o astetta. Tyyntä. Lumi- ja jäätilanne ennallaan. Luistava kelil

3.2. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. 2.2. aamulla joutui Pikkuvaaralle etenevä 8-miehinen tähystys. partiomme Pikkuvaaran rinteellä vihollisen väijytykseen. Tulitaistelua kuultiin n. tunnin ajan, jolloin vihollinen ampui myös tykistöllään ja krh:llään sulkuja partiomme paluutielle. Heti liikkeelle lähetetty tst.partiomme totesi klo 14,30 Pikkuvaaran vapaaksi vihollisesta. Vihollinen oli ollut väijyksissä molemmin puolin tähystyspartiomme käyttämää latua. Liikenne jatkunut entisellään vihollisen tulinjan ja parakkialueen välillä Saanalta kuultu kk.ammuntaa. Tappiot: vihollisen käsiin jäänyt väijytyksessä 3 kaatunutta ja 2 haavoittunutta. Lisäksi 2 haavoittunutta.
2. Ei uutta.
3. Ei lentoja. Kentällä ollut sumu esti lentokoneemme liikkeellelähdön.
4. Partiointi jatkuu.
Sää Ylimuoniossa 2.2.45: Lämpötila -23,8 astetta. Lumi- ja jäätilanne ennallaan. Tiet hyvässä ajokunnossa.

4.2. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Tavallista vilkkaampaa auto-, hev.ajon.- ja miehistöliikennettä vihollisen etulinjassa, etulinjan ja parakkialueen välillä sekä parakkialueelta taaksepäin, samoin Jehkatstunturin maastossa. Etulinjaan on mm. tuotu raskaita kuormia. Ei tappioita. -

4.2. Tilanneilmoituksessa 3.2.45 ilmoitetut 3 kaatunutta saatiin omalepuolelle, joten vihollisen käsiin joutui 2.2. väijytystaistelussa vain 2 haavoittunutta. Paleltumistapauksia oli 2.2. yksi II asteen ja 3.2. yksi III asteen.
2. 8./JR 2 lähtenyt 3.2. klo 17 junakuljetuksella Kuopioon varuskuntakomennuskunnaksi.
3. Oma lentotoiminta keskeytyi sumun takia jo lähdössä.
4. Partiointimme jatkuu varsinkin tien ja Maasselvaarrin suunnissa.
Sää Ylimuoniossa 3.2.45: Lämpötila - 34,4 astetta. Tyyntä. Lumi- ja jäätilanne ennallaan. Kitkakeli.

5.2. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Taistelupartiomme tukiosastoineen matkalla Paihkasvaaralle, josta tiedustelutehtävä jatkuu Jehkatstunturille. Ei tappioita.
2. Lätäsenolta Muoniocn siirtyvä I/JR 8 saapunut 4.2. iltaan mennessä Äijäjoelle.
3. Lumi pyry esti oman lentotoiminnan.
4. Partiointimme jatkuu tien suunnassa ja Ailakahvaaralle.
Sää Ylimuoniossa 4.2.45: Lämpötila - 19,o astetta. Tuuli: 1 Beauf. Lumi- ja jäätilanne ennallaan. Luistava keli.

6.2. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Vihollinen esitisissä asemissaan. Se oli taas järjestänyt väijytyksen Pikkuvaaralle, mikä kuitenmin epäonnistui. Vilkas liikenne jatkuu vihollisen etulinjan ja majoitusalueiden välillä. Vihollisasemien takamaastosta kuultu ammuntojan ja räjähdysten ääniä entistä enemmän. Omat raskaat krh:t suorittaneet häirintäammuntoja. Ei tappioita.- Paleltumistapauksia 4.2. kolme II asteen ja 5.2. kolme II asteen ja yksi III asteen.
2. Tyk.K/JR 2 lähtenyt 5.2. klo 18,oo rautatiekuljetuksella Iistä Kuopioon varuskuntakomennuskunnaksi. I/JR 8 saapunut Karesuannosta Ylimuonioon vaihtaakseen II/JR 1:n, joka siirtyy ylös.
3. Ei lentotoimintaa.
4. 5.2. tilanneilmoituksissa mainitut partiomme vielä matkalla.-
Sää Ylimuoniossa 5.2.45: Lämpötila - 11 - Oastetta. Tyyntä. Lumi- ja jäätilanne ennallaan. Luistava keli.

7.2. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Tiedustelupartiomme käyneet Ailakahvaaralla ja Jehkatstunturcilla Paihkasvaaran kautta, jossa partioiden tukiosasto. Partiomme totesi vihollisella olevan kv:n pisteestä 629 n. 1 km pohjoiseen ja toisen kv:n edellisestä n. 2 km luoteeseen sekä pohjoiseen suuntautuvan hevostien ja leirialueen pohjoisemmasta kv:st n. 1 km pohjoiseen. Partiomme miinoitti tietä n. 150 m ja hyökkäsi pohjoisempaa kv:ta vastaan. Vihollisen saatua leirialueelta apua irtautuivat osapartiomme ja toinen osa vetäytyi n. 100 miehen vahvuisen vihollisosaston takaa ajamana tukiosastoon ja edelleen Ailakahjärvelle. Toinen osapartio ei ollut vielä 7.2. aamulla palannut. Tien suunnassa tavanmukainen liikenne jatkuu. Kuultu 26 räjähdystä. Ei tappioita. Paleltumistapauksia kaksi II asteen.

7.2. 2. Krh.K/JR 2 lähtenyt junakuljetuksella 6.2. klo 18,00 Iistä Kuopioon.
3. Ei lentoja.
4. Partiointimme jatkuu.
Sää Ylimuoniossa 6.2.45: Lämpötila - 18 astetta. Tuuli etelästä 8 Beauf. Lumi- ja jäätilanne ennallaan. Luistava keli. 7.2.45: Lämpötila 13 astetta. Tuuli etelästä, 2 Beauf.

8.2. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. 7.2. tilanteessa ei ilmoitettavaa. 6.2. havaittu aikaisemmin ilmoitetun lisäksi valoraketteja ja auton valoja Saanan pohjois-puolelta sekä kuultu 36 räjähdystä ja kk. sarjoja. Ei tappioita.
2. Ei uutta.
3. Ei lentoja.
4. Partiointimme jatkuu tehostettuna.
Sää Ylimuoniossa 8.2.45: Lämpötila -10 - -2 astetta. Tuuli etelästä, 3 Beauf. Heikkoa lumisadetta. Jäätilanne ennallaan. Luistava keli.
2.2. kävivät norjalaiset ev. Helset ja evluutn.Bruhn neuvottelemassa JR 8:n komentopaikassa, jossa myös oli mukana eversti Puroma. Neuvottelu koski norjalaispataljoonan siirtämistä Kautokeinoon.

9.2. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Jehkatstunturilta saapumatta olevasta osapartiosta palannut 1 mies. Hänen kertomansa mukaan k.o. osapartio pääsi hyvin irti viholliisesta, koska vihollisen kv.oli vaiennut kokonaan partiomme tulen johdosta. Kaksi vihollisen taka-ajopartiota oli yllättävästi saavuttanut osapartiomme Maasselvaarilla. Kertoja lähti yksin pohjoiseen. Vihollinen oli jatkanut osapartiomme takaa-ajoa. Osapartion vahvuus oli alunperin 1+2+13. Kadoksissa olevan osapartion etsintä jatkuu. Taistelupartiomme kertoman mukaan jatkunee vihollisasemat Tshahkajärveltä edelleen koilliseen ainakin valtakunnan rajalle asti vahvasti miehitettyinä tukikohtina. Vihollisella on nopeasti toimintaan saatavia reservejä, joiden hiihtotaito tuntuu myös olevan kohtalainen. Uusi kv:mme asetettu Ailakahjärvi "ak":n kohdalle. Ei tappioita (lukuunottamatta osapartiota, joka vielä epävarma) Paleltumistapauksia 8.2. kaksi II asteen.
2. Ei uutta.
3. Ei lentotoimintaa.
4. Partiointimme jatkuu.
Sää Ylimuoniossa 9.2.45: Lämpötila - 8 - -2astetta. Tuuli etelästä, 2-4 Beauf. Pilvistä. Lumi- jajäätilanne entinen.
Norjalaisten kanssa ei yhteyttä.

10.2. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Tavanmukainen liikenne vihollisen etulinjassa ja sen takamaassa tossa tien suunnassa jatkuu. Saanan ja Ailakahvaaran suunnilta kuultu räjähdyksiä ja kk.sarjoja. jotka viittaavat varustustöiden jatkumiseen. Ei tappioita. 6.2. taistelutoiminnassa kadoksiin joutunut partiomme ei ole vielä palannut eikä etsiskelyistä huolimatta löydetty.

10.2. 2. Ei uutta.
3. Ei lentotoimintaa.
4. Partiointimme jatkuu.
Sää Ylimuoniossa 10.2.45: Lämpötila - 4astetta. Tuuli etelästä, 3 Beauf. Lumi- ja jäätilanne ennallaan. Tiet uuden ohuen lumen peitossa.
Ei yhteyttä norjalaisiin.

Pv.PE:n Op.osasto N:o 77/Op.3/4.a/sal. (liite 1163):
Käsky ilmavoimien toiminnan tehostamisesta pohjoisrintamalla.
- 1. Ilmavoimat valmistautuvat viimeistään 1.3.45 mennessä aloittamaan kaikella sikäläisissä olosuhteissa käyttökelpoisella kalustolla tehostetun toiminnan Suomen alueella vielä olevia saksalaisia joukkoja vastaan tarkoituksella ensisijassa tuhota niiden parakit ja muut asumukset.
2. Ennen tehostetun toiminnan alkamista on Le.Lv.43:n päätehtävänä
- suorittaa tarkka tiedustelu Suomen alueella olevien parakkialueiden yksityiskohtaiseksi selvittämiseksi;
- tiedustelumatkojen yhteydessä suorittaa häirintäpommituksia erikoisesti etulinjan majoitusalueita vastaan.

11.2. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Saanan ja Ailakahvaaran suunnilta kuultu yhteensä 38 räjähdystä. Sumu haittaa tähystystä. Nordreissanista 10.2. Karesuantoon saapuneet norjalaiset siviilipakolaiset ovat kertoneet saksalaisteh olleen 5.2. vielä Nordreissanissa.- Ei tappioita. Paleltumistapauksia 10.2. yksi II asteen.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Partiointimme jatkuu.
Sää Ylimuoniossa 11.2.45: Lämpötila -2,3 astetta. Tuuli etelästä 2 Beauf. Lumi- ja jäätilanne ennallaan. Luistava keli.

12.2. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. 11.2. iltapäivällä yritti 30-miehinen vihollispartio etenemällä Ailakahvaaran lounaispäästä Ailahkajoelle yllättäen hyökätä Pikkuvaarassa olevan vartiomme selkään. Kenttävartiostamme lähetetyn taistelupartion lähestyessä vihollispartio kuitenkin vetäytyi nopeasti Kilpisjärven rannan suunnassa. Saanan suunnasta kuultu useita räjähdyksiä. Lumisade estänyt näköhavaintojen teon. Ei tappioita. - 6.2. lähtien kadoksissa ollutta partiotamme ei vieläkään ole löydetty, joten se on laskettava tappioksi "kadonneina".
2. Tst.osastomme (Os.Loimu): saatuaan vahvistusta 11.2. kuluessa on sen vahvuus nykyään I/JR 1 vahvistettuna 5./JR 1:llä, joukk./Rask.K/JR 1:llä, joukk./Krh.K/JR 1:llä ja joukk./3./Pion.R:llä.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Partiointimme jatkuu.
Sää: Ylimuoniossa 12.2.45: Lämpötila -2,2 astetta. Tuuli etelästä, 3 Beauf. Lumi- ja jäätilanne ennallaan. Luistava keli.
Ei yhteyttä norjalaisten kanssa.

13.2. aamulla
-
1.D:n tilanneilmoitus:
1. Tavanmukaista auto-, hevosajoneuvo- ja miehistöliikennettä. Ylä-Kilpisjärven pohjoispuolelta ja Saanan suunnalta kuultu 85 räjähdystä. Kenttävartioittemme nykyiset paikat ovat: Kv.1 Ailakahjärvi viime "i":stä 1,5 km etelään, Kv.2 p:n 677,6 pohjoispuolella, Kv.3 Lassavaara "ss":stä n. 1 km pohjoiseen ja Kv.4 Ailakahjoki "A":sta n. 1,5 km etelään tien suunnassa puron eteläpuolella.- Ei tappioita.
2. Rask.K ja Krh.K/JR 8 aloittanut marssin Muonioon Karesuannosta.
3. Ei lentotoimintaa.
4. Partioittemme toiminta jatkuu.
Sää Ylimuoniossa 13.2.45: Lämpötila -5,2 astetta. Tyyntä. Täysin pilvistä. Lunta 65 - 75 sm. Jää yksinkertaista, paksuus 45 sm. Jäällä paikoitellen vettä. Luistava keli.

14.2. aamulla
-
1.D:n tilanneilmoitus:
1. Ei taistelutoimintaa. Pikkuvaaralla, Ailakahvaaran länsipuolella vilkasta liikettä. Liikenne taistelualuemien takana tavanmukaista. Ailakahvaaralta kuultu toistasataa räjähdystä. Siilastuvan suunnalta havaittiin valoraketteja ja autojen valoja. - Ei tappioita. 12.2. yksi miinasta lievästi haavoittunut.
2. E/JR 1 saapunut Karesuantoon ja II/JR 1 Kuonnavaaran.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Partiointi jatkuu.
Sää Ylimuoniossa 14.2.45: Lämpötila -3,4 astetta. Tuuli kaakosta, 1.Beauf. Täysin pilvistä. Lumi- ja jäätilanne ennallaan.
Norjalaisten kanssa ei yhteyttä.

15.2. aamulla
-
1.D:n tilanneilmoitus:
1. Omaa vilkasta partiointia Ailakahjoen maastossa sekä Ailakahjärven - Rukahoaivin väli-ja pohjoispuolisessa maastossa, jolla alueella taistelupartioitamme 6.2. takaa-ajaneesta viholliesta ei tavattu mitään jälkiä. Liikenne vihollisen taisteluasemien takamaastossa tavanmukaista. - Ei tappioita.
2. 15.2. klo 12,oo siirtyy rintamavastuu "käsivarressa" JR 8:n komentajalta JR 1:n komentajalle. I/JR 8 majoittunut Muoniossa Kangasjärvelle.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Partiointimme jatkuu.
Sää Ylimuoniossa 15.2.45: Lämpötila -7 - -6 ast etta. Tuuli lounaasta, 2 Beauf. Täysin pilvistä. Lumi- ja jäätilanne ennallaan. Luistava keli.

16.2. aamulla
-
1.D:n tilanneilmoitus:
1. Oma väijytys Ailakahvaaran itäpuolella ilman tuloksia. Molemminpuolista, vilkkaampaa liikennettä vihollisen taisteluasemissa ja takamaastossa. Räjähdyksiä kuultu 62 Saanan ja Ailakahvaaran suunnilta. Tie Karesuannosta Saarenpäähän auraattu joukkojemme toimesta autokelpoiseksi Mus tavaaralle asti. - Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Partiointimme ja väijytyksemme jatkuvat.
Sää Ylämuoniossa: Lämpötila - 9,5 astetta. Tyyntä. Lumi- ja jäätilanne muuttumaton.

Ei yhteyttä norjalaisten kanssa.

17.2. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Omaa partiointia ja väyjytystä Ailakahvaaran eteläosassa ja Iisen kaakkoispuolella vihollista kohtaamatta. Pieni- ja Iso-Mallan maastossa normaalia huoltoliikennettä ja mäenlaskuharjoituksia (2 osastoa a 50 miestä). Jehkatstunturien suunnalta kuultu räjähdyksiä. - Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Jatkuvaa partiointia.
Sää Ylämuoniossa 17.2.45: Lämpötila -8 - -5 astetta. Tuuli 3 Beauf. Täysin pilvistä. Lumi- ja jäätilanne ennallaan. Luistava keli.
Ei yhteyttä norjalaisiin.

18.2. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Saanan ja Ailakahvaaran suunnilta kuultu jatkuvasti räjähdyksiä. Lumipyry ja sumu estänyt tähystyksen.- Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Partiointimme jatkuu.
Sää Alamuoniossa 18.2.45: Lämpötila -15,6 astetta. Tuuli idäst 4 Beauf. Täysin pilvistä. Lumi- ja jäätilanne ennallaan. Luistava keli.

19.2. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Omat väijytyspartiomme toiminnassa Ailakahjoen pohjoispuolisessa maastossa ja Haihkasvaaralla vihollista kohtaamatta. Ankara myrsky raivonnut Kilpisjärvellä rasittaen maj.telttoja ; täyttäen asemat lumella.- Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Partiointimme jatkuu.
Sää Ylimuoniossa 19.2.45: Lämpötila -3,7 astetta. Tuuli etelästä, 5 Beauf. Täysin pilvistä. Lumi- ja jäätilanne ennallaan.
Ei yhteyttä norjalaisiin.

20.2. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- Omaa partiointia.
1. Tähystyksemme todennut tavanmukaista huoltoliikennettä vihollisen puolella. - Ei tappioita.
2. Vahv.I/JR 1:n komentopaikka siirtynyt Muotkantakavaara "v":stä n. 1 km etelään lammen rannalle.
3.2.Kuopion varuskuntakomennuskunnaksi lähetetty 8./JR 2 on palannut takaisin pataljoonan yhteyteen Ouluun.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Partiointimme jatkuu.
Sää Ylimuoniossa 20.2.45: Lämpötila -9,o astetta. Tyyntä. Pilvistä. Lumi-ja jäätilanne ennallaan.
Ei yhteyttä norjalaisiin.

21.2. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Vihollispartio liikehtinyt Ailakahjoella kohtaamatta kuitenkaan siellä ollutta väijytystämme. Vihollisen puolella havaittu normaalia liikennettä kaikkialla Iso- ja Pien-Mallalla asti. Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Jatkuvaa partiointia ja väijytyksiä.
Sää Ylimuoniossa 21.2.45: Lämpätila -2,8 astetta. Tuuli etelästä, 1 Beauf. Täysin pilvistä. Lumi- ja jäätilanne ennallaan. Tiet uuden lumen peitossa.

22.2. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Omaa partiointia ja väijytyksiä. Kenttävartiomme varustaminen ja hälytyslaitteiden rakentaminen vihollispartioinnin ja yllätysten varalta jatkuu. Liikenne vähäistä vihollisasemissa ja niiden takamaastossa normaalia huoltoliikennettä. Saanan suunnalta kuultu n. 20 räjähdystä.- Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Partiointimme jatkuu.
Sää Ylämuoniossa 22.2.45: Lämpötila -5 astetta. Tuuli etelästä, 4 Beauf. Täysin pilvistä. Lumi- ja jäätilanne entinen. Luistava keli.
Norjalaiset olleet yhteydessä Ryhmä P:n kanssa tien Karesuanto-Syväjärvi-Kautokeino avaamiseksi autotieksi. Norjalaiset suorittavat lähiaikoina k.o. tien tiedustelun, johon Ryhmä P:stä osallistuu opasupseeri.

23.2. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Oma väijytystoimintamme Ailakahjoen pohjoispuolella tuloksetonta. 22.2. raivonnut lumimyrsky vaikeuttanut sekä omaa että vihollisen partiointia ja estänyt havaintojen teon. Muutenkin vaikeisiin etulinjan majoitusolosuhteisiin, aiheuttavat lumimyrskyt huomattavia lisärasituksia.- Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Jatkuvaa partiointia ja väijytyksiä.
Sää Ylimuoniossa 23.2.45: Lämpötila - 1,o astetta. Tuuli lännestä, 4 Beauf. Täysin pilvistä. Lumi-ja jäätilanne entinen. Ei yhteyttä norjalaisiin.

24.2. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Oma väijytyspartio toiminnassa Ailakahjokilaaksossa kulkevalla vihollisen varmistusladulla 7 tuntia tapaamatta vihollista. Vihollisen huoltoliikenne jatkuu entisellään. Saanan huipulla havaittu vihollisen liikehtimistä.- Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. JK-kone suorittanut tiedustelulennon Kilpisjärven suunnassa Jäämerelle asti. Peerajärveltä alkanut yhtenäinen pilvi estänyt kuitenkin havaintojen teon.
4. Partiointimme ja väijytyksemme jatkuu.

24.2. Sää Ylimuoniossa 24.2.45: Lämpötila -9,6 astetta. Tuuli etelästä, 1 Beauf. Pilvistä. Lumi- ja jäätilanne ennallaan. Luistava keli.
Neuvottelut ruotsalaisten kanssa käynnissä tien Kuttainen - Kautokeino avaamista koskevissa kysymyksissä. Neuvotteluihin osallistuivat: majuri Ling - Vanerus, majuri Velin, vänrikki Mödek ja nimismies Lindahl. Norjalainen partio tiedustelemassa k.o. tien avausmahdollisuuksia. Partion mukana oma yhteysupseerimme.

25.2. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Saanan pohjoispuolelta kuultu tyk.- ja kk.ammuntaa n.puolen tunnin ajan. Molemminpuolinen liikenne vihollisen taisteluasemien takamaastossa normaalia. 23.2. oli Ruotsin puolelle tullut Kilpisjärven yli saksalainen yliloikkari, joka oli kertonut norjalaisten laskuvarjojoukkojen katkaisseen saksalaisten huoltotiet useissa kohdissa. Saksalaiset saavat vain kerran päivässä ruokaa ja sekin huonoa. Sukset lukitaan öiksi karkaamisen estämiseksi.- Ei tappioita.
2. 1./JP 1 luovuttanut rajavartioinnin Kolarin ympäristössä R6:lle ja siirtynyt pataljoonansa yhteyteen Tornioon.
3. 24.2. klo 9,30 - 15,05 yksi tiedustelulento ja yksi pommitus- ja tied.lento.
4. Partiointimme jatkuu.
Sää Ylimuoniossa 25.2.45: Lämpötila -4,6 astetta. Tuuli etelästä 6 Beauf. Täysin pilvistä ja matalaa lumituiskua. Lumi- ja jäätilanne ennallaan. Kitkakeli. Lumituisku vaikeuttaa teiden aukipitamistä.

26.2. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Vihollisen taisteluasemien takamaastossa tavallista huoltoliikennettä. Aura-auton havaittu liikkuvan päätien suunnassa etulinjan ja taempana olevan parakkikylän välillä. Lumimyrsky vaikeuttanut havaintojen tekoa. Tie Karesuannosta pohjoiseen,ollut jo useita päiviä ummessa ja 25.2. vallinnut myrsky tukkinut tien Muoniosta sekäpohjoiseen että etelään.- Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Ei lentotoimintaa.
4. Jatkuvaa partiointia.
Sää Ylimuoniossa 26.2.45: Lämpötila -2,9 astetta. Tuuli kaakosta 1 Beauf. Täysin pilvistä ja tiheää lumisadetta.

27.2. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Tavallista vilkkaampaa molemminpuolista liikennettä vih:n tst.asemien takamaastossa. Saanan pohj.puolella kuultu tyk.-ja kk.ammuntaa. Kilpisjärvelle Vahv.I/JR 1:n vahvistukseksi lähetetty 105 mm:n tyk.jaos on jäänyt lumiesteiden takia kiinni Ropijärven maastoon. Kolme viikkoa sitten Jungeniin (tarkoittanee Lyngeniin lähtenyt norjal.partio on palannut ja partion johtaja on kertonut, että Jungen- Nordreissa seutuvilla olisi ollut saksalaisia arviolta n. 1 div. ja että Altenissa olisi ollut vielä saksalainen miehitys. Partio ei ole ollut tulikosketuksessa viholliseen. Partion ilmoittamat tiedot ovat n. 2 viikkoa vanhoja.

27.2. Tuntuu todennäköiseltä, että Jungen (Lyngen) - Nordreissa seutuvilla tosiaankin on 1 div. Sensijaan Altenin miehitys tuntuu hyvin epätodennäköiseltä. Partio ei liene ehtinyt käydä Altenissa, joten tieto perustunee kuulopuheisiin. Tietoja yritetään tarkistaa.- Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Ei lentoja.
4. Partiointimme ja väijytyksemme jatkuvat.
Sää Ylimuoniossa 27.2.45: Lämpötila -17,7 astetta. Tyyntä. Lunta 70 - 80 sm. Jää yksinkertaista, paksuus n. 45 sm. Luistava keli.

28.2. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Vihollisasemissa vilkasta liikehtimistä. Iltapäivällä on liikkunut n. 100 miestä 15-25 miehen ryhmissä ja 90 hevosajoneuvoa. Parakkikylään pohjoisesta samanaikaisesti n. 80 hevosajoneuvoa. (Kysymyksessä todennäköisesti vaihto). Jehkatstuntureilla on ollut n. 100 miestä mäenlaskuharjoituksissa ja Kilpisjärven jäällä komppania suljetun järjestyksen harjoituksessa. Saanan suunnalta kuultu muutamia räjähdyksiä.
25.2. tilanneilmoituksessa mainitulta saksalaiselta yliloikkarilta on saatu lisätietoja, joiden mukaan :
- Suomalaisia vastassa on yksi divisioona, jossa 3 jv.rykmenttiä, 1 hevosvetoinen tykistörykmentti ja 1 patteristo N:o 520, johon yliloikkari kuuluu. Tykistörykmenttiin kuuluu 7,5, 10,5 ja 15 sm tykkejä.
- Ps.muodostelmia ei Pohjois-Norjassa ole.
- Saksalaisten huolto tapahtuu kokonaan hevosilla.
- Saksalaiset joukot tulevat pitämään nykyiset asemansa siksi kunnes tiet Narvikiin saadaan liikennekelpoisiksi.
- Tiet vihollisen puolella ovat vahvasti miinoitetut, jota vastoin tuntureilla ei ole miinoja.
- Suurin osa saksalaisista on Ylä-Schlesiasta ja tahtovat he kotimaahansa taistelemaan venäläisiä vastaan. Tuntuu todennäköiseltä, että vastassamme on 7.Geb.Div.(tykistön kokoonpanokin viittaa vuoristodivisioonaan, jota mahdollisesti on vahvistettu esim G.J.R.139:llä ent. Gruppe Kräutlerista tai jollakin erillisellä tiedustelu- tai hiihto-osastolla sekä yhdellä patteristolla.)
Miinaharavoilla ei löydetä miinoja, jos lunta on yli 20 sm. Kilpisjärvelle lähetetyn tyk.jaoksen matka on äärimmäisen vaikea tierummessaolosta johtuen. Tykit ovat alituisesti kumossa tien vieressä. Jaos, joka on kärsinyt miina tappioita, lähti Karesuannosta liikkeelle 22.2.45 ja saapunee Kilpisjärvelle aikaisintaan parin päivän kuluttua. Tie Muonio-Karesuanto on nyt saatu auki liikenteelle.- Ei muita tappioita.
2. E/JR 8 siirtynyt Karesuannosta Muonioon.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Partiointimme jatkuu.
Sää Ylimuoniossa 28.2.45: Lämpötila - 25,3 astetta. Tyyntä. Lumi- ja jäätilanne ennallaan.

1.3.45 aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Liikenne vihollisen puolella normaalia. Useampia mäenlaskuosastoja Saanalla ja Jehkatstuntureilla. Saanan luoteispuolelta kuultu useita räjähdyksiä. 27.2. illalla ja 28.2. aamupäivällä kuultu yhtämittaista kiivaan tykistötulen jyrinää n. ½ tunnin ajan kauempaa luoteesta. (Mahdollisesti on kysymyksessä meritaistelu). - Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Kolme omaa lentokonetta tiedustelu- ja pommituslennolla Kilpisjärven maastossa.
4. Partiointimme ja väijytyksemme jatkuvat.
Sää Ylimuoniossa 1.3.45: Lämpötila -24,3 astetta. Tyyntä. Sumua alavilla paikoilla. Lumi- ja jäätilanne entinen. Kitkakeli.
Ei yhteyttä norjalaisiin.

2.3. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Viime aikoina vallinneet kovat lumimyrskyt, joiden aikana kauemmaksi ulottuva liikehtiminen tuntureilla on mahdotonta, rajoittaneet taistelutoimintaa huomattavasti estäen tähystyksen ja partioinnin suorittamista. Vihollisen liikehtimistä ei myöskään ole todettu. Liikenne vihollisen asemissa ja takamaastossa 1.3. kuluessa normaalia. - Ei tappioita. 1.3. kuluessa yksi I asteen paleltuminen.
2. Karesuannosta Kilpisjärvelle jo toista viikkoa matkalla ollut Jaos/III/KTR 1 päässyt perille ja tulisasematyöt ovat käynnissä.
3. Sää estänyt ilmatoiminnan.
4. Sään salliessa partiointimme ja väijytystoimintamme jatkuu.
Sää Ylimuoniossa 2.3.45: Lämpötila -13,4 astetta. Tuuli koillisesta, 1 Beauf. Täysin pilvistä. Lumi- ja jäätilanne entinen. Luistava keli.
Yhteydestä norjalaisten kanssa ilmoitettu erikseen.

3.3. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Lumimyrskyn tauottua ovat omat tiedustelupartiomme päässeet toimintaan. Pikkuvaaralla käynyt partiomme ei saanut taistelukosketusta, vaan totesi vaaran vapaaksi viholliisesta. Partio havaitsi Matovaaralla majoituspaikkasavuja, mutta sen sijaan Ailakahvaaralla ei se nähnyt minkäänlaista liikettä. Toinen partio matkalla Maasselvaarille toteamaan ilmatiedustelun tuloksien (vih. asemat) paikkansapitäväisyyttä. Liiikenne tavallista vilkkaampaa. Pikkujoelta Parakkikylään 24 miestä ja 3 hevosajoneuvoa sekä takaisin 11 miestä ja 4 hevosajoneuvoa. Parakkikylästä taaksepäin 30 miestä ja 23 hevosajoneuvoa sekä takaisin 35 hevosajoneuvoa. Saanan takaa kuultu runsaasti räjähdyksiä.
- Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Partiointimme jatkuu.
Sää Ylimuoniossa 2.3.45: Lämpötila -24,6 astetta. Tyyntä. Lumi- ja jäätilanne ennallaan.
Norjalaisten toiminnasta on RjaR 2 ilmoittanut , että 1.3. on lähtenyt 10 k.autoa Rovaniemeltä Ivaloon viemään lumiaitoja ym. K.o. autoissa suomalaiset kuljettajat ja norjalaiset apumiehet. Kemistä Rovaniemelle on matkalla 11.k.autoa. Nykyisin on autoliikenne mahdollinen Kaunispäähän asti.

4.3. aamulla

1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Iltapäivällä saksalainen partio Kolkkuhoaivilla tulikoske-
tuksessa KV 3:n kanssa. 3.3.45 tilanneilmoituksessa mainittu
partiomme todennut Maasselvaarin etelärinteillä kahdet varmistu
ladut. Kukkulalta 629 Maasselvaari "a":n vaaran korkeinta koh-
taa pitkin lumeen kaivettu taisteluhauta, josta johtaa polkuja
vaaran pohjoisrinteellä oleville kuudelletoista teltalle. Telt
alueella n. 150 miestä. Maasselvaarin päällä kolme vartiopaik-
kaa (tähystyspaikkoja). Sama partio totesi Saanajärven pohjoi
puolella ison lumivalleilla suojatun parakkikylän, Jehkatstuntu
reilla pisteen 948 koillispuolella suuren leirialueen sekä jon-
kinlaisia tukikohtia kukkuloilla 888 ja 953. Partio löysi Ai-
lakahvaaran itäpäästä lentolehtisiä, joissa kadoksiin joutunee
portion valokuvat ja heidän kertomuksensa vankeina olostaan. -
Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Ilmatoiminnasta erillinen ilmoitus.
4. Partiointimme jatkuu.
Sää Ylimuoniossa 4.3.45: Sääasemalla olevan teknillisen häiriön
takia ei ole saatu sääilmoitusta.
Yhteydestä norjalaisiin on Rj.R 2 ilmoittanut, että aikaisemmin
mainittu 11.k.auton kolonna on jatkanut Rovaniemeltä pohjoiseen
Samoin myöhemmin 8 k.autoa, joissa pääasiallisesti lumiaitoja.
Pohjoisesta palannut myös Rovaniemelle tyhjiä autoja.

5.3. aamulla

1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Henkilöliikenne vihollisen puolella vähentynyt entisestään.
Parakkikylästä Pikkujoelle 24 miestä ja 7 hevosajoneuvoa, luo-
teesta parakkikylään 6 hevosajoneuvoa, kolmen valtakunnan pyy-
kiltä Goldabaktetunturille 3 hevosajoneuvokolonnaa, joissa yh-
teensä 37 hevosajoneuvoa. Saanan takaa kuultu 2 räjähdystä.-
Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Kaksi pommituslentoyritystä, jotka keskeytyivät kohteessa
vallitsevan lumipyryn takia.
4. Partiointi jatkuu.
Sää Sonkamuotkassa 5.3.45: Lämpötila -17,7 astetta. Tyyntä.
Heikkoa lumisadetta. Täysin pilvistä. Lumi- ja jäätilanne en-
nallaan. Kitkakeli.
Yhteydestä norjalaisiin on Rj.R 2 ilmoittanut: 10 k.auton kolon-
na Kemistä Rovaniemelle (lumiaitoja), jatkaen tänään pohjoi-
seen. 2 kolonnaa paluumatkalla pohjoisesta. Rovaniemelle saapu-
nut yhteysupseereiksi norjal.luutn.Ovekorbu. Kaunispäässä lu-
miaitoja pystyttämässä 30 suomalaista pioneeria ja 50 TVH:n
työmiestä.

6.3. aamulla

1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Tst.toiminta: Ei erikoista ilmoitettavaa. Liikenne vihollise
asemissa ja niiden takamaastossa hiljaista. Saanan suunnalta
kuultu joitakin räjähdyksiä.- Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Matala pilvisyys ja lumisade estänyt ilmatoiminnan.
4. Partiotoimintaa.
Sää Soukamuotkassa 6.3.45: Lämpötila -17,6 astetta. Tyyntä.
Paikoitelleen pinta sumua. Täysin pilvistä. Jää-ja lumitilan-
ne ennallaan.
Yhteydestä norjalaisiin on Rj.R 2 ilmoittanut, että yksi auto-
kolonna on matkalla lumiaitalaastissa ylös Rovaniemeltä ja toine
tyhjä palannut.

7.3. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Poikkeuksellisen vilkasta liikennettä vihollisen asemien selustassa. Klo 12,30 - 16,oo välillä Pikkujoella taaksepäin ja päinvastoin vihollinen liikehti niin runsaasti, ettei tarkempi laskeminen ollut mahdollista, mukana 1 k.auto Pikkujoelle pohjoisesta täynnä miehiä. Klo 14,30 - 14,45 luoteesta Parakkikylään 10 hevosajoneuvoa kolonna. Pikkujoen sillan takana liikehti toista tuntia 9 miestä ja 1 hevosajoneuvo, ilmeisesti miinoitustöissä. 5.3. illalla havaittiin Salmivaaran itäpuolella 3 punaista valovälähdystä, jotka kukin näkyivät 5 sek:n ajan. 6.3. kuluessa kuultu Saanan takaa räjähdys.- Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa matalan pilvisyyden takia.
4. Partiointi jatkuu.
Sää Ylämuoniossa 7.3.45: Lämpötila -27,2 astetta. Tyyntä. Täysin pilvistä. Kitkakeli.

8.3. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Oma Tshattamasjoella liikkunut varmistuspartiomme kohtasi vihollispartion Tshattamasjoki "m":n maastossa. Oma aliups.vartio asetettu hälytys- ja varmistustehtävällä Haukijärven ja lampi 598:n välimaastoon sekä liikkuva varmistuspartio pimeän ajaksi Tshattamasjokilaaksoon, jota myöskin miinoitettu. Oma tykistöjaos suorittanut tarkistusammuntoja Pikkujoen suulle. Matavaaran ja Salmivaaran leirialueille (yht.38 kr.) Havaintojen perusteella tuli osui erittäin hyvin. 7.3. aamupäivällä havaittu vilkasta liikettä Pikkujoella. Pien-Mallalla, Jehkatstuntureilla ja Saanan länsirinteellä mäenlaskuharjoituksia. Iltapäivällä parakkikylästä luoteeseen ja takaisin yhteensä 27 hevosajoneuvoa. Henkilöliikenne vihollisen puolella on ollut tavallista. Saanan suunnalta kuultu jv.aseiden tulta ja räjähdyksiä.- Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Tiedustelu-, pommitus- ja valokuvauslennoista ilmoitettu erikseen.
4. Tiedustelu- ja varmistuspartiointimme jatkuu.
Sää Sonkamuotkassa 8.3.45: Lämpötila - 16,5 astetta. Tyyntä. Täysin pilvistä. Lumi- ja jäätilanne entinen. Kitkakeli.
Yhteydestä norjalaisiin ei uutta ilmoitettavaa.

9.3. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Liikenne vihollisen puolella ollut normaalia, lukuunottamatta 29 hevosajoneuvon kolonnaa, joka meni parakkikylästä kolmen valtakunnan pyykille tyhjänä ja palasi erittäin raskain kuormin jatkoen Siilasvuomaa pohjoiseen. 8.3. aamulla nähtiin Saanan ja Pien-Mallan välistä hyvin kaukaa suuri räjähdyspilvi, mutta ääntä ei kuulunut. Puolen päivän aikaan kolme erittäin voimakasta räjähdystä Pien-Mallan takaa ja iltajäivällä samoin Saanan takaa 3 erittäin voimakasta ja 2 heikompaa. Saanan takaa kuulunut koko päivän taisteluharjoituksia muistuttavaa ammuntaa ja heikkoja räjähdyksiä. - Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Tiedustelu- ja pommituslentoyritys keskeytyi konevian takia.
4. Partiointimme jatkuu.
Sää Ylimuoniossa 9.3.45: Lämpötila - 15,6 astetta. Tuuli kaakosta, 2 Beauf. Pilvistä. Lumi- ja jäätilanne entinen.
Yhteydestä norjalaisiin ei ilmoitettavaa.

10.3. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Oma tykistö tulittanut vihollisen liikehtimistä tien suunnassa 4 kranaatilla. Aamulla havaittiin Pien-Mallan länsipuolitse hyvin kaukaa 10 räjähdysleimausta, joiden valoilmiöt olivat voimakkaat, mutta ääntä ei kuulunut. Liikenne: 25 miestä Pien-Mallan takaa Siilasjärven yli pohjoiseen, Pikkujoella tavallista vilkkaampaa liikettä, viitaten se laatunsa puolesta uusiin joukkoihin. Pikkujoelta Parakkikylään 6 miestä ja 8 hevosajoneuvoa sekä päinvastoin 35 miestä ja 15 hevosajoneuvoa. Parakkikylästä pohjoiseen 26 hevosajoneuvoa ja päinvastoin 24 hevosajoneuvoa, Kilpisjärven jäällä Pien-Mallan kohdalla 3 joukkueeta harjoituksissa.- Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Tiedustelu- ja pommituslentoyrityksen keskeytti kohteessa vallitseva pilvisyys.
4. Partiointi ja väijytykset jatkuvat.
Sää Soukanmuotkassa 10.3.45: Lämpötila -19,5 astetta. Tyyntä. Pilvetöntä. Lunta 90 sm. Jää yksinkertaista, paksuus 45 sm. Kitkakeli.
Yhteydestä norjalaisiin on Rj.R 2 ilmoittanut mm. että Rova - niemeltä on lähtenyt Laanilaan ensimmäinen norjalainen parakkikolonna.

11.3. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Pikkujoelta Parakkikylän kautta pohjoiseen ja Pien-Mallalla havaittiin päivän kuluessa jatkuvasti edestakaista liikennettä (10 - 20 miehen osastoja ja 6 hev.ajon.kolonnaa, yhteensä 83 hevosajoneuvoa). Siilasjärven jäällä oli 35 miehen osasto suljetun järjestyksen harjoituksissa. Iso-Mallan takaa kuultu aamupäivällä kuluessa jatkuvia, heikkoja maanräjäytyksiä. Pien- ja Iso-Mallan sekä Jehkatstunturilla joukkueita mäenlaskuharjoituksissa. - Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Epäedullisen sään takia oli tiedustelu- ja pommituslentoyritys keskeytettävä.
4. Jatkuvaa partiointia ja räjäytyksiä.
Sää Soukamuotkassa 11.3.45: Lämpötila - 13,1 astetta. Tuuli lounaasta, 2 Beauf. Täysin pilvistä, Lumi- ja jäätilanne kuten 10.3.45.
Yhteydestä norjalaisiin ei ilmoitettavaa.

12.3. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Lumipyry estänyt havaintojen tekoa. Aamupäivällä 3 hev.ajon. kolonnaa, yhteensä 10 hev.ajon. havaittu liikkuvan Pikkujoen ja parakkikylän välillä sekä muutamia miehiä Pikkujoen maastossa.- Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Sää estänyt ilmatoimintamme.
4. Partiointimme jatkuu.
Sää Sonkamuotkassa 12.3.45: Lämpötila - 2,8 astetta. Tyyntä. Pilvistä. Lumi- ja jäätilanne entinen.
Yhteydestä norjalaisiin on Rj.R 2 ilmoittanut parakkien kuljetuksen jatkuvan suunnitelmien mukaisesti.

13.3. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Oma tykistö häirinnyt 12 kr:lla vihollisen työryhmän toimin taa tien suunnassa. Liikenne tien suunnassa jonkun verran vilkkaampaa. Pikkujoella ja sieltä poispäin havaittu liikkuvan n. 30 miestä ja 20 hevosajoneuvoa molempiin suuntiin. Parakkikylästä poispäin 44 hevosajoneuvoa raskaasti kuormitettuna ja parakkikylään pohjoisesta 15 miestä ja 23 hevosajoneuvoa, joista 2 parivaljakkoa. Saanan takaa ja kauempaa pohjoisesta kuulunut 10 voimakasta sekä lukuisia heikompia räjähdyksiä.- Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Sää estänyt ilmatoimintamme.
4. Partiointia.
Sää Sonkamuotkassa 13.3.45: Lämpötila -1,6 astetta. Tuuli kaakosta, 1 Beauf. Täysin pilvistä. Lumisadetta. Lumi-ja jäätilanne entinen.
Yhteydestä norjalaisiin ei uutta ilmoitettavaa.

14.3. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Partiomme tunkeutunut vihollisen a semiin erälle leirialueelle Salmivaaralla. Paluumatkalla partion 3 miestä ylitti valtakunnan rajan sakeasta lumipyrystä johtuen, käyden Ruotsin puolella. Rajan ylityksestä esitetty valittelu Ruotsin a.o. sotilasviranomaisille. Vihollisen puolella liikenne vähäistä. Saanan takaa kuultu 13 räjähdystä.- Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Sää estänyt ilmatoiminnan.
4. Partiointimme jatkuu.
Sää Sonkamuotkassa 14.3.45: Lämpötila - 15,4 astetta. Tuuli kaakosta, 1 Beauf. Pilvistä. Lumi-ja jäätilanne ennallaan.
Yhteydestä norjalaisiin ilmoitettu erikseen.

15.3. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Runsas lumisade ja pyry estänyt kaukohavaintojen teon. Vihollisasemissa ja niiden välittömässä takamaastossa normaalia huoltoliikennettä.- Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Huono sää estänyt ilmatoiminnan.
4. Partiointia ja väijytyksiä.
Välitysasemien järjestelyn takia ei säähavaintoilmoitusta ole vielä saatu.
Yhteydestä norjalaisiin ei uutta ilmoitettavaa.

16.3. 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Oma väijytyspartio ollut toiminnassa 14-15.3.45 Pahkasvaaralla tuloksetta. Toinen väijytys järjestetty Pikkuvaaran kautta Pikkujoelle. Oma tykistö tulittanut tien suunnassa Pikkujoen takamaastossa liikehtineitä vihollisryhmiä, aiheuttaen niille huomattavia tappioita. Liikenne vihollispuolella suhteellisen vilkasta molempiin suuntiin. Päivän kuluessa kuultu jatkuvasti Pikku-Mallan takaa jv.tulta ja pitkiä kk.-sarjoaj sekä Saanan takaa muutamia räjähdyksiä.-

16.3. Tappiot: 1 kaatunut miinaräjähdyksessä.
2. Ei muutoksia.
3. Ilmatoiminnasta ilmoitettu erikseen.
4. Jatkuvaa partiointia ja väijytyksiä.
Sää Sonkamuotkassa 15.3.45: Lämpötila - 26,8 astetta. Pilvistä, Lumi- ja jäätilanne entinen. Kitkakeli.
Yhteydestä norjalaisiin ilmoitetaan: 14./15.3. yöllä ajoivat ensimmäiset autot Laanilan tunturin yli Ivaloon. Norjalaisten toimesta parhaillaan aukaistava tie Kuttainen - Kautokeino ei olekaan vielä auki Palojärvelle asti, kuten aikaisemmin on ilmoitettu, vaan vasta Potnaselän länsipuolelle. 15.3. saapui Suomen puolelle Kuttaisissa norjalainen komppania mukanaan 11 hev.ajon.kolonnaa tietöitä varten.

17.3. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- Oma taistelupartiomme toiminnassa tien suunnassa. Partion vahvuus 2 ups., 20 aliupseeria ja miestä. Partio eteni Pikkuvaaran kautta Pikkujoelle tavoitteena siellä olevat vihollisen asemat. Käytyä tulitaistelua kesti n. 20 min. osallistuen siihen myös oma tykistö, joka ampui erittäin tarkasti, minkä jälkeen partiomme vetäytyi tappioitta. Viholliselle tuotettiin ainakin 15 miehen todetut tappiot kaatuneina ja haavoittuneina. Liikenne vihollisen puolella normaalia. Pikkujoelta Parakkikylään 42 miestä ja 11 hev.ajon. sekä päinvastoin 30 miestä ja 6 hev.ajon. Parakkikylästä luoteeseen 3 miestä ja 20 hev.ajon. ja takaisin 29 miestä ja 24 hev.ajon.- Viikon aikana aiheutettu viholliselle todettuina tappioina 17 miestä kaatuneina ja haavoittuneina sekä arvioituina n. 50 miestä. - Ei omia tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Sää estänyt ilmatoiminnan.
4. Jatkuvaa partiointia ja väijytyksiä.
Sää Sonkamuotkassa 16.3.45: Lämpötila - 22,5 astetta. Tyyntä. Pilvistä. Lumi- ja jäätilanne entinen. Kitkakeli.
Yhteydestä norjalaisiin ilmoitetaan, että moottoriajoneuvoliikenne alkanut rajan yli Kuttaisissa (Ruotsista tullut 15 moottoriajoneuvoa ja mennyt takaisin saman verran) henkilö- ja tavarakuljetuksina.

18.3. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Liikenne vihollisen puolella suhteellisen vilkasta. Pikkujoelta Parakkikylään 5 miestä ja 12 hevosajoneuvoa sekä takaisin 5 miestä ja 9 hevosajoneuvoa. Parakkikylästä poispäin 59 hevosajoneuvoa ja takaisin 31 hevosajoneuvoa. Saanan takaa kuultu kymmenkunta räjähdystä.- Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Sää estänyt ilmatoiminnan.
4. Partiointia ja väijytyksiä.
Sää Sonkamuotkassa 17.3.45: Lämpötila -16,1 astetta. Tyyntä. Täysin pilvistä.- Sää 18.3.45: Lämpötila - 32,1 astetta. Tyyntä. Pilvisyys 1/10 Lumi-ja jäätilanne entinen. Kitkakeli.
Yhteydestä norjalaisiin ilmoitetaan: Suomen alueella 2 norjalaista komppaniaa Aijäyaara "v":stä n. 3 km pohjoiseen Kolmiolammen rannalla ja 1 komppania Vittaselkä "tt":n pohjoispuolella. Kuttaisten kautta tullut Ruotsista 18 k-autoa (henk.ja tavarakuljetusta), 1 mp. ja 9 hev.ajon. sekä mennyt Ruotsiin 13 k-autoa ja 1 mp.

19.3. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Tiedustelu- ja väijytyspartiomme toiminut Maasselvaarilla tuloksetta. Vihollisen uusi vartiopaikka havaittu Salmivaaran keskimmäisen kukkulan itäpäässä. Liikenne vihollisen puolella etulinjassa suhteellisen hiljaista. Norjalaisilta saatujen tietojen mukaan vihollisella suuria joukkokuljetuksia etelään Nar-vikin suuntaan, arviolta n. 3 divisioonaa. Jälkivarmistustehtävissä 1 divisioona. Tieto on tarkistamaton.- Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Klo 13,30 - 17,10 välillä suoritti 4 lentokonettamme pommitus- ja tiedustelulennon alueelle Kilpisjärvi - Haltiatunturi - Kaafjordboten - Nordreissa. Pommituksen kohteena vihollisen parakkialue tien suunnassa Saanan länsipuolella. Osumat kohdealueella pääasiallisesti tien länsipuolella, paitsi pienempi osa Kilpisjärvessä. Tiedusteluhavainnot: Haltiatunturin ja Kaafjordin välisellä alueella ei tähystäjä havainnut minkäänlaisia varustuksiin viittaavia merkkejä. Norjalaisilta 4.3. saatujen tietojen mukaan alueelle piti olla 4 vihollisen kenttävartiota. Kaafjordin lahdessa Björklidin kohdalla laituri, jossa pienehkö alus, jonka piipusta nousi savua. Langenesin eteläpuolella pienempi vihollisosasto marssilla pohjoiseen. Nordreisassa pienempi tulipalo. Vihollisen ilma- ja it.toimintaa ei havaittu.
4. Partiointia ja väijytyksiä.
Sää Sonkamuotkassa 19.3.45: Lämpötila -27,o astetta. Tyyntä. Täysin pilvistä. Lumi- ja jäätilanne entinen. Kitkakeli.
Rj.R 2 on ilmoittanut, että norjalaisilla on kauttakulkuliikennettä varten Suomen puolella Rovaniemen - Ivalon suunnassa nyt 39 kuorma-autoa, 1 henkilöauto, 4 traktoria ja moottoripyörä. Lisää ei pitäisi enää tulla.

20.3. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Oma taistelupartiomme toiminut pisteen 836 tunturilla suoritta-en sieltä tähystystä. Toinen suurempi partio väijytystehtävässä Paihkasvaaralla. Vihollinen ampui krh:lla, pst.tykillään ja tykistöllään edellistä partiotamme tuottamatta sille tappioita. Lisäksi on vihollisen tykistö ampunut Ailakahvaaran itäpäähän sekä Ailakahvaaran ja Paihkasvaaran väliseen kuruun partiomme jo sieltä poistuttua. Maasselvaari edelleen vihollisen miehittämä. Siellä todettiin 13 telttaa sekä yöllä 9 ja päivällä 5 vartiopaikkaa. Liikenne vihollisen puolella suhteellisen vilkasta. Parakkikylästä poispäin 23 miestä, 93 hevosajoneuvoa tyhjänä sekä Parakkikylään pohjoisesta 35 miestä ja 118 hevosajoneuvoa, raskaasti kuormattuina.- Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. 15.3.45 pakkolaskun Kirunaan tehneet lentäjämme palanneet ja ilmoittaneet tiedusteluhavainnoistaan mm. seuraavaa:
Luulo "e":n kohdalla suuri parakkikylä. Skibottnin satamaan tulossa 1 laiva. Tieosuudella Rasteby - Elvejord ei liikennettä. Rotsundin salmessa 3 laivaa matkalla koilliseen. Tie Nordreissasta koilliseen auraamaton ja kaikki sillat räjäytetty. Suunnassa Nordreissa - Haltiatunturi havaittiin Röielvenistä 2 km kaakkoon n. 20 parakkia käsittävä kylä. Sappenin kohdalla parakkeja, varustettuja asemia sekä n. 10 autoa paikallaan. Tie loppuu Reiselv "R":stä n. 4 km luoteeseen olevaan joenhaaraan, jossa parakkeja ja varustuksia. Nordreissasta koilliseen Oksfjordin tieosuudella kaikki sillat räjäytetty ja kylät poltettu. Vihollisen ilmatoimintaa ei havaittu. Vihollisen it.toiminnassa Siilasjärven pohjoispuolella (rask.) ja Rieppajärven pohjoispuolella (tarkkaa rask.).
4. Partiointia ja väijytyksiä.
Sää Sonkamuotkassa 20.3.45: Lämpötila -3,3 astetta. Tuuli idästä 2 Beauf. Täysin pilvistä. Lumisadetta. Lumi- ja jäätilanne ennallaan.
Yhteys norjalaisiin Kuttaisista tullut Suomen puolelle 15 k.autoa (8 henk.kuljetuksessa) ja hev.ajon. Suomesta rajan yli Ruotsiin 13 k.autoa, joista 12 tyhjää.

21.3. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Vilkkaasta tiedustelu- ja väijytyspartioinnista huolimatta ei ole saatu kosketusta vihollisen partioihin. Vihollisen liikenne normaalia. Saken lumipyry estänyt osittain tähystystä. Saanan takaa kuultu muutamia räjähdyksiä. Norjalaisilta saatujen tietojen mukaan on JR 345 marssilla Narvikista etelään. Rykmentti oli aikaisemmin Narvikissa odottanut laivausta. - Ei tappioita.
2. JP 2 siirtynyt Kemiä Lautiosaareen parempiin majoitusolosuhteisiin.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Partiointi jatkuu.
Sää Sonkamuotkassa 21.3.45: Lämpötila -23,9 astetta. Täysin pilvistä. Kohtalaista lumipyryä. Lunta 70 -90 sm. Jäätilanne entinen.
Yhteydestä norjalaisiin ei uutta.

22.3. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Vihollisen puolella tavanmukaista huoltoliikennettä. Saanan takaa kuultu 12 räjähdystä ja kk.ammuntaa. Salmivaaran länsipäässä havaittiin 3 saksalaista ja 4 ruotsalaista keskustelemassa. - Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Partiointia ja väijytyksiä.
Sää Sonkamuotkassa 22.3.45: Lämpötila -30astetta. Tyyntä. Hajapilviä. Lumi- ja jäätilanne entinen.
Norjalaisliikennettä Kuttaisissa: 20.3. Ruotsista Suomeen 9 k.autoa kuormattuina (2 mieh.kuljetusta) ja Ruotsiin 6 k.autoa tyhjänä. 21.3. Ruotsista Suomeen 12 k.autoa, joista 2 tyhjänä jalmp. sekä Ruotsiin 10 k.autoa, joista 7 tyhjänä ja 2 mp.

23.3. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Oma väijytyspartio ollut toiminnassa Paihkasvaaralla kohtaamatta vihollista. Liikenne vihollisen puolella: Pikkujoelta Parakkikylään ja päinvastoin 7 miestä ja 5 hev.ajon. sekä 2 k.autoa ja 2 h.autoa. Parakkikylästä poispäin 114 hev.ajon. ja takaisin 103 hev.ajon. Pikku-Mallalla liikehtynyt 40 -miehinen vihollinen. Iso-Mallalla 50-miehinen osasto. Jehkatstunturille mennyt 10 miestä ja 15 hev.ajon.- Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Ilmatoiminnasta ilmoitettu erikseen.
4. Partiointi ja väijytykset jatkuvat.
Sää Sonkamuotkassa: Lämpötila -8,3 astetta. Tuuli lounaasta, 2 Beauf. Täysin pilvistä. Kohtalaista lumisadetta. Lumi-ja jäätilanne entinen. Luistava keli.
Yhteys norjalaisiin: Kuttaisissa Ruotsista Suomeen 15 k.autoa ja 21 hevlajon. kuormattuina sekä 8 mp. Suomesta Ruotsiin 5 k.autoa tyhjänä ja mp. Rovaniemen-Ivalon suunnassa 10 k.autoa Ivaloon lastinaan ensimmäisiä norjal aisten omia parakkeja.

24.3. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Oma tykistö häirinnyt vihollisen majoitusalueita etulinjassa ampuen Matovaaralle 12 kr. ja Salmivaaralle 22 kr. Osumat majoitusalueilla. Viholliselle tuotettiin n. 15 miehen tappiot kaatuneina ja haavoittuneina. Liikenne tavallista vilkkaampaa Pikkujoelta Parakkikylään 29 miestä ja 3 hevosajoneuvoa sekä takaisin 11 miestä ja 2 hevosajoneuvoa. Parakkikylästä poispäin 70 miestä ja 62 hev.ajon. sekä päinvastoin 30 miestä ja 42 hev.ajon. Parakkikylästä ja Pikku- ja Iso-Mallalle liikkunut 71 miestä. Vihollisen puolelta kuultu muutamia räjähdyksiä ja tykistötulta muistuttavaa ääntä kauempaa pohjoisesta.
- Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Partiointia ja väijytyksiä.
Sää Sonkamuotkassa 24.3.45: Lämpötila - 0,1 astetta. Tuuli 1 Beauf. Täysin pilvistä. Lumi- ja jäätilanne entinen. Karkea keli.
Norjalainen kauttakulkuliikenne: Kuttaisissa tullut Suomen puolelle 16 k.autoa kuormattuina ja 1 mp., Ruotsin puolelle mennyt 19 k.autoa tyhjänä ja 1 mp. Tie Kuttaisista pohjoiseen aurattu Palojärvelle asti. Norjal.pataljoona Mölsterin kom. paikka Palojärvellä.

25.3. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Tiedustelupartiomme ja väijytyksemme eivät ole kohdanneet vihollispartioita. Epäedullisen sään takia (lumisade) havaintojen teko estynyt.- Ei tappioita.
2. II/JR (paitsi 1 kompp.) siirtynyt Riihimäelle 24.3.45.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Jatkuvaa partiointia ja väijytyksiä.
Sää Karesuannossa 25.3.45: Lämpötila -1,2 astetta. Täysin pilvistä. Räntäsadetta. Lunta 50 - 70 sm. Nuoskakeli.
Kuttaisissa Suomeen 5 k.autoa kuormattuina ja 8 mp. sekä Ruotsiin 8 k.autoa tyhjinä ja 5 mp.

26.3. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Luoteesta kuultu taisteluharjoitukseen viittaavia ammunnan ääniä (tykistötulta, kk.- ja pk.sarjoja sekä yksityistä kivääritulta) ja 10 räjähdystä. Huono näkyväisyys estänyt näköhavaintojen teon. - Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Partiointi ja väijytykset jatkuvat.
Sää Karesuannossa 26.3.45: Lämpötila - 9,1 astetta. Tuuli lounaasta, 1 Beauf. Lumisadetta. Lunta 65-85 sm. Jää joessa 50 sm.
Norjalaisliikennettä Kuttaisissa.

27.3. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Oma väijytyspartio ollut toiminnassa n. 10 tunnin ajan Ailakahvaaran itäpuolisessa maastossa kohtaamatta vihollispartioita. Parakkikylään pohjoisesta iltapäivän kuluessa 18 hevosajoneuvoa Huono sää vaikeuttanut tähystystä.- Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Partiointi ja väijytykset jatkuvat.
Sää Karesuannossa 27.3.45: Lämpötila -5,1 astetta. Tuuli etelästä, 2 Beauf. Täysin pilvistä. Lumi- ja jäätilanne entinen.

28.3. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Väijytystoimintaa jatkettiin n. 10 tunnin ajan Paihkavaaran suuntaan. Vihollispartioita ei kohdattu. Liikenne vihollisen puolella tavallista runsaampaa. 10-30 miehen osastoja liikkunutetulinjassa ja takamaastossa molempiin suuntiin. Pikkujoen ja parakkikylän välillä liikkunut muutamia k.autoja ja 25 hevosajoneuvoa, parakkikylästä Pikkujoelle. Parakkikylästä pohjoiseen 65 hevosajoneuvoa ja takaisin 35 hevosajoneuvoa. Saanan pohjoispuolelta kuulunut 52 räjähdystä.- Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Partiointi ja väijytykset jatkuvat.
Sää Karesuannossa 28.3.45: Lämpötila +2,6 astetta. Tuuli lännestä, 2 Beauf. Täysin pilvistä. Lumi- ja jäätilanne entinen.
Nuoskakeli.
Norjalaisliikennettä Kuttaisissa. Tie aurattu Kuttaisista Paljärven kautta Norjan rajalle.asti. Liikenne suunniteltu suoritettavaksi traktorikelkoilla.- Rj.R 2:n ilmoituksen mukaan ovat venäläiset viranomaiset Ivalossa ilmoittaneet, että heidän miehittämällään alueella saa alkaa tien korjauksen.

29.3. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Väijytystoimintaa jatkettiin vrk:n aikana. Vihollispartioita ei kohdattu. Viime päivien lumituiskut ja lämmin sää vaikeuttaneet huoltoliikennettä. Liikenne vihollisen puolella suhteellisen vilkasta. Pikkujoella liikehtinyt Pikkujoen ja parakkikylän välillä, molempiin suuntiin aamupäivällä yhteensä 30 miestä ja iltapäivällä yhteensä 230 miestä. Saanan - Ailakahvaaran välimaastossa 20 miestä hiihtämässä. Parakkikylästä luoteeseen sekä parakkikylästä Pikkujoelle, molempiin suuntiin yhteensä 172 hevosta. Saanan pohjoispuolelta 19 räjähdystä sekä muutamia k.k.sarjoja ja kiväärituli.- Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Kaksi ruotsalaista hävittäjää lensi pitkin rajaa kolmen valtakunnan rajalle, josta kaarsivat takaisin sisämaahan.
4. Partiointi ja väijytykset jatkuvat.
Sää Karesuannossa 29.3.45: Lämpötila + 4,1 astetta. Tuuli lännestä, 1 Beauf. Täysin pilvistä. Lunta 65-85 sm. Jää yksinkertaista, 50 sm. Liukas keli.
Skandinaaveilta saatuja tarkistamattomia havaintoja: Eversti Steets kaatui jossain Muonion- Lätäsenon välillä. Pohjoisin saksalainen sukellusveneasema on Trondheimissä. Saksalaiset käyttävät vielä meritse Alta- ja Porsangervuonoja. Viimeksimainitussa yllättivät viime viikolla norjalaisen osaston. Venäläisiä on Kirkkoniemen alueella. Lännempänä vain pieniä norjalaisia osastoja. Venäläiset auttavat Kirkkoniemessä norjalaisia huollossa, mutta eivät lännempänä. Norjalaisliikennettä Kuttaisissa.

30.3. aamulla 1.Dːn tilanneilmoitus:
- 1. Väijytystoimintaa jatkettiin vuorokauden aikana. Oma taistelupartiomme yritti hyökätä Ailakahvaaran kenttävartion kimppuun, mutta yllätys epäonnistui. Toinen partio eteni Pikkuvaaran kautta Pikkujoelle, jossa yllätti vihollisen vartiopaikan. Vihollisen miehittäessä asemansa meikäläisten tulen alaisena, menetti se kaatuneina ja haavoittuneina ainakin 10 miestä. Liikenne vihollisen puolella suhteellisen hiljaista.-
Ei tappioita.
2. Er.Pion.K siirtynyt Kemiin.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Partiointi ja väijytykset jatkuvat.
Sää Karesuannossa 30.3.45: Lämpötila -7,4 astetta. Tuuli lounaasta, 2 Beauf. Pilvisyys 1/10. Lumi- ja jäätilanne entinen
Luistava keli.
Norjalaisliikennettä Kuttaisissa. Tie autoliikennekelpoinen
Norjan rajalle asti.

31.3. aamulla 1.Dːn tilanneilmoitus:
- 1. Partiotoimintaa jatkettu, jolloin todettu Pikkuvaaran lähinnä oleva, ilmakuvasta näkyvä vihollisen tukikohta tyhjäksi. Taisteluasemat lumen peitossa.ja käyttämättömät. Omaa partiotoimintaa Siilasvaara - Virdinippa - Rahkoaivi maastossa. Ei kosketusta viholliseen. Liikenne vihollisen puolella melko vilkasta. Parakkikylästä pohjoiseen ja takaisin 115 m.sekä 113 hevosta. Pikkujoelta parakkikylään ja takaisin 42 miestä+ 52 hevosta. Saanan pohjoispuolelta 5 voimakasta räjähdystä sekä jatkuvaa tykistötulta ja kk.sarjoja kauempaa pohjoisesta. 9vSaksalaista keskustelemassa 2 ruotsalaisen kanssa Salmivaaran kohdalla. Viholliselle tuotettu viikon aikana aikaisemmin mainitut tappiot 10 miestä kaatuneina ja haavoittuneina. -
Ei omia tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Partiointi ja harhauttamistoimenpiteet jatkuvat.
Sää Karesuannossa 31.3.45: Lämpötila -10 astetta. Tyyntä.
Pilvisyys 7/10. Lumi- ja jäätilanne ennallaan. 30.3.suojasään johdosta autotiet hiukan upottavat.
Norjalaisliikennettä Kuttaisissa.

1.4.45 aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- Aamulla klo 8,30 havaittiin 12- miehinen vihollispartio Ailakahjoen ja Pikkuvaaran välisellä kukkulalla. Oma tykistö hajoitti partion tuottaen sille tappioita haavoittuneina. Oman tykistön tulitoiminnan johdosta saksalainen tykistöpatteri, jossa kolme 75 mm putkea, siirtynyt tuliasemaan Tshahkalahti "T":stä 400 m koilliseen. Tulenjohtue Pikkuvaaralla. Ampui ensin 6 lauk.Ruotsin puolelle, jonka jälkeen siirsi tulensa tukikohta Penttiin, jonne ampui 20 hyvin osunutta laukausta. Osumat taisteluasemiin ja telttojen välimaastoon. Hyvän näkyvyyden johdosta kyettiin tekemään havaintoja liikenteestä Pieni- ja Iso-Mallan maastos sa. Aamupäivällä 52 m Mallojen välimaastossa, puolen päivän aikaan n. 100 m hiihtäen alas Iso-Mallan rinteitä. Parakkikylästä Pikkujoelle ja takaisin 52 m Parakkikylästä luoteeseen ja takaisin 50 hevosta. Saanan pohjoispuolelta 10 räjähdystä .Klo 16,20 suunnasta 5000-0200 paksuja savuja, muistuttaen tulipaloja.
1. Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Partioinit ja väijytykset jatkuvat.
Sää Karesuannossa: Heikkoa lumisadetta, lämpötila -6,4 astetta. Tyyntä. Lunta 60 -80 sm. Jää entinen. Tiet ajokunnossa. Norjalaisliikennettä Kuttaisissa.

2.4. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1.1.4. lähti upseeripartiomme tavoitteena Terbmisvaara, tehtävänä tutkia Paihkasvaaran ja Terbmisvaaran maasto sekä väijytystoiminta siellä. Partio ei ole vielä palannut. Liikenne vihollisen puolella normaalia.- Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa. Kemin kenttä ollut pari päivää käyttökelvoton. Nyt kunnossa.
4. Entinen toiminta jatkuu.
Sää Karesuannossa 2.4.45: Lämpötila -5 astetta. Täysin pilvistä. Heikkoa lumisadetta. Tuuli lounaasta ja etelästä, 1 Beauf. Lumi- ja jäätilanne entinen. Vilisen suojasään johdosta tiet pehmeitä ja autoilla liikkuminen vaikeaa. Norjalaisliikennettä Kuttaisissa.

3.4. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Liikenne vihollisen puolella vähäistä. Yhden päivän kuluessa kuultu 15 räjähdystä Saanan länsipuolelta.- Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Tuntemattoman lentokoneen surinaa.
4. Partioinit ja väijytykset jatkuvat.
Sää Karesuannossa 3.4.45: Lämpötila - 6,6astetta. Täysin pilvistä. Lumisadetta. Tyyntä. Lunta 65-85 sm. Jää entinen. Vallinneen lievän pakkasen johdosta teitten kunto parantunut.
1. Norjalaisilta/Ruotsalaisilta saatuja hajatietoja:
Norjalainen partio pidätti 28.3. Peltsatunturilla Ruotsin alueella 7 aseistettua saksalaista, jotka lähtetty Karesuantoon. 29.3. syöksyi saksalainenlentokone maahan Ruotsin "käsivarren" luoteiskulmassa. 29.3. oli Nordskjosbotnista (Tromsöstä eteläkaakkoon) etelään vievä tie täynnä etelään marssivia saksalaisia kolonnia. Norjalaiset olettavat, että saksalaiset parailleen tyhjentävät Tromsön läänin. (tähän viittaa myös päivä-

3.4. ilmoituksessa 1.4. mainittu havainto savupilvistä Nordreisan ja se
länsipuolisen alueen suunnasta.) Saksalaiset jättänevät jälki-
varmistukseksi yhden divisioonan. Saksalaiset ovat oikean sivusta
sa suojaksi rakentaneet Ruotsin rajaa vastaan Paratunturin etelä-
ja itärinteille mm. neljä kk.asemaa. Etelämpänä on havaittu ½ komp
vahvuinen varmistusosasto Dödsvatn-järven (1:300000) seudulla ja
½ komppanian vahvuinen osasto tästä n. 10-15 km koilliseen.

4.4. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Partiotoiminta jatkunut. 1.4. Terbmisvaaralle lähtenyt partio
joutui palaamaan takaisin sää- ja kelivaikeuksien takia. Viime
yönä Pikkujoella käynyt taistelupartiomme totesi vihollisen etu-
maisten asemien Pikkujoella edelleen olevan miehitetyt. Vihollis-
liikenne vähäistä. 3.4. kuluessa 23 räjähdystä, joista 8 Pikku-
joelta. Jv.aseiden tulta ja kk.sarjoja Saanan pohjois- ja itäpuo-
lelta.- Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Partiointi ja väijytykset jatkuvat.
Sää Karesuannossa 4.4.45: Lämpötila -6,6astetta. Tyyntä.Pilvisyys
7/10. Lumi- ja jäätilanne entinen. Tien pinta pehmeähkö suoja-
kelin johdosta.
Norjalaisliikennettä Kuttaisissa.

5.4. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Partiotoiminta ja väijytykset jatkuneet. 2./3.4. Pikkujoelle
edennyt taistelupartiomme totesi vihollisen eteentyönnetyt asemat
Pikkujoen eteläpuolella nyt miehitetyksi (Asemat aikaisemmin tyh-
jät.) Todettiin 2 parivartiopaikkaa ja 1 teltta. Syntyneessä tu-
litaistelussa vihollisen tappiot 10-11 kaatunutta tai haavoittunut
ta. Liikenne vihollisen puolella suhteellisen vilkasta. 177 mies
tä liikkunut P-Mallan ja Jehkatstunturin maastossa sekä parakki-
kylässä ja Pikkujoella. Parakkikylään 50 hevosta ja takaisin 53.
Ailakahvaaran pohjoispuolelta kk.sarjoja, jv.aseiden tulta ja krh.
räjähdyksiä.- Ei omia tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Ilmatoiminta: Tiedustelulento reitillä Markenes- Skibotn -
Nordreisa - Sappen ja yksi valokuvauslento. (Suoritusilmoitukset
eriksen.) Kemin kenttä lentokelpoinen vain ilman pommikuormaa.
4. Entinen toiminta jatkuu.
Sää: Lämpötila -4 astetta. Pilvisyys 8/10. Tuuli lounaasta, 3 Bea
Lunta 60 - 80 sm. Jää yksinkertaista, 45 sm. Teitten pinta pehmen-
nyt entisestään. Os.Loimuun saakka voitaneen liikennöidä viikko
vielä ainakin.
Norjalaisliikennettä Kuttaisissa.

1.DE:n sähkeessä N:o 315/Tied./1.d/5.4.45 mm:
- A) Tiedustelu: Tieosuudella Sappen - Nordreissa, Sappenin eteläpuo
lella parakkeja ja varustettuja asemia. Potkasta n. 2 km etelään
varustuksia. Nordreisasta koilliseen johtavan tien sillat räjäytet
ty. Nordreisan kylä ehjä. Satamassa 2 laivaa ja 1 proomu. Klo 13,5
Rotsundelven satamassa 1 laiva, satamaan saapumassa koillisesta 2
laivaa ja lännestä 1. Satamasta poistumassa länteen 1 laiva.
Elvefjordin kohdalla etelään 1 laiva. Lyngen satamassa klo 14,01
kaksi laivaa ja kaksi proomua. Skibottenin satamassa yksi iso a-
lus. Övergardissa n. 10 erik.isoa parakkia ja varustettuja asemia.
Alueitten tarkka tiedustelu Rieppejavre - Hateng linjalta etelään
alkaneen matalan pilvisyyden ta kia hyvin vaikeaa. Galggojavren
pohjoispäästä useita latuja itään. Ne päättyvät Didnojavren
(1:100'000) ympäristössä tuntureilla oleviin varustettuihin ase-
miin. Siilasjärveltä tie (latuja) Gollajavrelle (1:100'000),jonka
itäpuolella olevilla tuntureilla varustettuja asemia.

5.4. B) Ei vihollisen ilmatoimintaa.
C) Ei vihollisen it:aa.

6.4. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Viholliselta lumivaikeuksia liikenteessä.- Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa. Kenttä toistaiseksi lentokiellossa.
4. Partiointi jatkuu.
Sää Kilpisjärvellä 6.4.45: Lämpötila -7,6 astetta. Täysin pilvistä. Heikkoa lumisadetta. Tuuli luoteesta, 3 Beauf. Lumi- ja jäätilanne entinen. Tienpinta hiukan kovettunut.
Norjalaisliikennettä Kuttaisissa.

7.4. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. 7.4.45 klo 00,05 syttyivät saksalaisten majoitusalueet Pikkujoella ja parakkikylässä palamaan. Palot melko laajoja. Omat partiot lähetettiin heti Pikkuvaaralle, Salmivaaralle ja Maasselvaarille. Pikkuvaaralle edennyt partio totesi Pikkujoen olevan tyhjän. Salmivaaralle edennyt partio joutui tulitaisteluun maantiesaari "ri":n maastossa ja kuuli Tsahkajärven itäpuolelta erittäin kiivasta tulitaistelua. Maasselvaarille edennyt partio on valomerkeillä ilmoittanut, että Maasselvaari on vapaa vihollisesta. Partio jatkaa Tsahkajärvelle, josta palaa takaisin. 6.4. kuluessa liikenne vihollisen puolella vähäistä. Pikkujoen ja parakkikylän tiellä yhteensä 16 hevosta. Pikkujoelta ja Ailakahvaaralta kk.sarjoja päivällä. Saanan suunnalta räjähdyksiä koko päivän. Kuluneen viikon aikana aiheutettu viholliselle 16 miehen tappiot kaatuneina ja haavoittuneina. Omat tappiot 1 kaatunut ja 1 haavoittunut.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Taka-ajo-osasto etenee Tsahkajärvi - Tsahkalahti kannakselle ja ottaa sen haltuunsa sekä varmistuu siitä, että Salmivaara on vapaa. Heti kannaksen miehitettyään lähettää osasto partion tehtävällä todeta Saanan miehitys.
Sää Kilpisjärvellä: Lämpötila - 4 astetta. Pilvisyys 10/10, korkeus 300 m. Tuuli luoteesta, 1 Beauf. Lumi- ja jäätilanne entinen.
Täydennyksenä tilanneilmoitukseen ilmoitetaan: Maasselvaarille lähetetty partio palasi klo 08,00. Partio oli päässyt Maasselvaarille, mutta joutunut vetäytymään. Maasselvaarilla on täysi miehitys ja oli partiota ammuttu mm.tykistöllä. Valomerkki, jokа ammuttiin ilmoittaen Maasselvaarin olevan tyhjän, oli saksalaisten ampuma.

Täydennys 1.D:n tilanneilmoitukseen:
Klo 13 saapui Os.Valkonen (taka-ajo-osasto) Ailakahvaaran maastoon. Tähystys totesi Maasselvaarin olevan miehitetty, mutta Pikkujoki ja Salmivaara olivat tyhjät. Kun pilvet ja sumu estivät tähystyksen, lähetettiin partio tarkoituksella koukata idästä päin Ailakahvaaran ensi "A":n maastossa olevan kenttävartion kimppuun. Kun näkyväisyys sittemmin parani, havaittiin pisteen 882 maastossa ryhmittynyt vihollisen osasto n. 100 miestä, jonka kanssa koukkauspartio joutui tulitaisteluun, lähtien vihollisosasto hyökkäämään partiomme vetäytyessä saarrostusuhan alaisena. Partio pääsi yhtymään pääosaan Ailakahvaaran "1":n maastossa. Osasto torjui hyökkäyksen ja vihollinen vetäytyi, mutta ryhtyi uuteen saarrostusyritykseen. Os.Valkonen vetäytyi alas vaaralta ja saapui , partion menetettyä yhden miehen haavoituneena, reservin sijoituspaikkaan. Saksalaisten tykistö osallistui tulitaisteluun. Viime yönä Saanan suunnalla havaittu tulipalo oli ilmeisesti Siilastuvassa. Tähystyksemme on todennut

7.4. siellä ainakin yhden ehjän parakin. Pikkujoen ja Salmivaaran majoitusalueet poltetut, lukuunottamatta Maantiesaari "ri"-maastossa sijainnutta tallialuetta, jolla tallit ovat ehjät.

8.4. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Eilisten tietojen lisäksi ei uutta ilmoitettavaa. Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa. Kemin kenttä jälleen kunnossa.
4. Eilisten ilmoitusten mukaista partiotoimintaa.
Sää Kilpisjärvellä 8.4.45: Lämpötila -2 astetta. Pilvisyys 4/10. Näkyväisyys 500 m. Tuuli pohjoisesta, 2 Beauf. Lumi- ja jäätilanne entinen. Eilisen lumisateen johdosta tien pinta pehmennyt.

9.4. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. 8.4. klo 0,10 kuului Maasselvaarin suunnalta 4 räjähdystä ja heti sen jälkeen näkyi n. ½ t.kestävä tulipalo. Klo 13,40 tuli Parakkikylä hetkeksi näkyviin suunnasta. Tällöin havaittiin kylän eteläpäässä oleva suuri parakki poltetuksi. Klo 14,30 havaittiin Saanajoen pohjoispuolella tiellä uusi tiekatkos. Illalla Maasselvaarin suunnalla n. 15 min.ajan tulen kajoa.- Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa. Lähtöä yrittäneet koneet eivät päässeet kentän pehmeyden takia ilmaan.
4. Tiedustelu saksalaisten miehityksen selvittämiseksi jatkuu.
Sää Kilpisjärvellä 9.4.45: Lämpötila 0 astetta. Pilven korkeus 10/10. Tiheä lumisade. Tuuli 3 Beauf. Tien pinta kantaa liikenteen.

10.4. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Maasselvaarilla käynyt tiedustelupartiomme todennut sen edelleenkin vihollisen miehittämäksi. Toinen partio todennut Salmivaaran ja sen itäpuolella olevan Pikkujoen maaston vapaaksi viholliesta. Taisteluosasto lähetetty ottamaan Salmivaara haltuumme ja perustamaan sinne p:een 587 eteläpuolelle tukikohta. Osaston vahvuus: kiv.joukkue vahvistettuna 2 kk:lla, 4 pioneerilla, tyk. tja:lla ja radioasemalla. Lumimyrsky ja räntäsade estänyt kokonaan tähystyshavaintojen teon.- Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa kentän pehmeyden takia. R.tied.toiminta jat kuu.
Sää Kilpisjärvellä 10.4.45: Lämpötila -3,1 astetta. Täysin pilvistä ja tiheää lumisadetta. Tuuli pohjoisesta 4-7 Beauf. Tiet päivällä pehmeät, mutta öisin kovettuvat ajokelpoisiksi.
Rj.R 2 on ilmoittanut, että venäläiset vaativat aikaisemmasta sopimuksesta poiketen, että luvat siltojen korjaamiseen on uudelleen hankittava Helsingissä olevalta Valvontakomissiolta. K.o. anumus ei on jo lähetetty.
9-10.4. aikoina lähettävät norjalaiset 15.k.autoa Ivalon liikenteestä Ruotsiin kelirikon ajaksi.

11.4. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Ailakahvaaralla toiminut partiomme todennut sen vapaaksi vihol lisesta. Maasselvaarilla joutui partiomme tulitaisteluun vielä olevan vihollisen kanssa. Tähän osallistui myös vihollisen tykistöpatteri Saanajärven pohjoispuolella tulittaen kiivaasti. Partio kuuli Jehkatstunturin suunnalta useita räjähdyksiä ja havaitsi p:den 888 ja 953 maastossa it.aseiden tulitoimintaa. Lentokoneita ei havaittu liikkeellä. Salmivaaran tähysteluosastoa vahvistettu yhdellä rask.krh.ryhmällä. Tähystys todennut päivän kuluessa: Siilastuvan luona rannassa 10 miestä ja 1 k.auto, Siilasjärvellä 20 miestä suksilla, Saanan huipulla liikettä koko päivän. Saanan länsipuolella ja Malla n takana yhteensä n. 200 räjähdystä.- Maasselvaarin partiokahakassa partiollamme 1 haavoittunut.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa. Liikkeelle yrittäneet koneemme eivät päässeet kentältä yläs.
4. Partiotoiminta vihollisen vetäytymisen toteamiseksi ja seuraamiseksi ja tkuu.
Sää Kilpisjärvellä 11.4.45: Lämpötila - 6astetta. Tuuli luoteesta 3 Beauf. Täysin pilvistä. Lumipyryä. Tie Toeniosta pohjoiseen kelirikon aikana klo 8-24 ajokiellossa. Yökylmien aikana voi sitä liikennöidä kevyillä kuormilla. Ylimuoniossa ja Karesuannossa tie vielä liikennekelpoinen, joskin paikoitellen pettävää.

1.D:n lennätinsanoma N:o 323/Tied./4a/sal./11.4.45:
- Ruotsin puolelle saapuneiden kahden saksalaisen yliloikkarin kuulustelussa saatu tietää: Käsivarressa joukkojamme vastassa Geb. Rgt.143/6.D.(Tämän numeroista rykmenttiä ei ole aikaisemmin esiintynyt.)
Saksalaisten tarkoituksena on ollut jo aikaisemmin tyhjentää kokc Pohjois-Norja, mutta kuljetusvaikeudet ovat sen estäneet ja 6.D on jätetty paikoilleen.
6.D on nyt saanut käskyn vetää rintamansa pois Suomen alueelta ja siirtyä Signaldalenin (1:100'000) maastoon, jossa asettuu siilisasemiin jääden sinne toistaiseksi.
Lentokoneita ja panssareita ei Pohjois-Norjassa enää ole.
Kaikki luovutettaviksi suunnitellut paikat Norjassa ovat jo valmiiksi panostetut, rakennukset (mm.Skibotenissa) valeltu bensiinillä ja öljyllä, samoin satamissa olevat alukset panostetut.
Lisäksi on Norjalaisilta saatu tietää, että 2 saksalaista patajoonaa on noussut maihin Altonissa (tieto n. viikon vanha), jotka erään toisen norjalaisen tiedon mukaan olisivat sieltä matkalla etelään; että saksalaiset suorittavat Ruotsin rajalla kiireisiä valmisteluja odottamansa mahdollisen Ruotsin hyökkäyksen johdosta, (varustuksia on suunnitteilla ja rakenteilla linjalla Brykken - eteläärannikko); että saksalaisten odotetaan pitävän Lyngen - linjan toukokuun puolivälliin saakka, ellei liittoutuneiden suorittama maihinnousu tai Ruotsin asioihin puuttuminen pakoita puolustuslinjan jättämiseen aikaisemmin.

12.4. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Ailakahvaaralla suoritettu kenttävartiomme sijoitustiedustelus Vihollisen tykistöpatteri ampui kahteen otteeseen Salmivaaralle yhteensä n. 20 kranaattia aikaansaamatta tappioita siellä olevalle varmistusosastollemme.
2. Ailakahvaaralla toiminut partiomme totesi tähystyksellä Maasselvaarin olevan edelleen vihollisen miehittämän. Tähystyshavaintoja: Parakkikylässä 20 miestä aamupäivällä. Siilasjärveltä Siilastuvalle ja päinvastoin yhteensä 115 miestä ja 49 hevosta päivän kuluessa. Jehkatstunturilla vähäistä viholliisliikettä.- Ei tappioita.
3. Kentä pehmeys estänyt ilmatoiminnan.
4. Tiedustelumme ja vihollisen luovuttamien tukikohtien miehitys jatkuu.
Sää Kilpisjärvellä 12.4.45:aamulla: Lämpötila -6,8 astetta. Tyyntä, pilvistä ja lumisadetta. Lumi- ja jäätilanne entinen. Yöpakkasien johdosta autoliikenne aamulla jatkuvasti mahdollista. Iltapäivällä tien pinta pehmenee estäen liikenteen melkein täydellisesti.

13.4. aamulla

1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Klo 14,oo ampui vihollisen tykistö n. 50 kranaattia Salmivaaraan tappioita aiheuttamatta. Vihollisen krh. ampunut koko iltapäivän Iso-Mallan maastossa. Oma tykistö ampui 8 laukausta Ailakahvaaralle tarkistuksina. Vihollisen liikenne tavanomaista. Siilasjärven maastossa 100 miestä. Jehkatstunturilla 50 miestä hiihtämässä, 9 hevosta Siilasjärveltä etelään, 8 hevosta Jehkatstunturilta ylös. Tähystyksellä todettu vihollisen vartiomiehiä Iso-Mallalla, Pikku-Mallalla, Siilastuvan, Saanan, Jehkatstunturin ja Maasselvaarin maastossa.- Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Tiedustelu- ja partiotoiminta jatkuu.
Sää Kilpisjärvellä 13.4.45: Lämpötila -10,2 astetta. Tuuli luoteesta, 1 Beauf. Pilvisyys 7/10. Lumi- ja jäätilanne entinen. Tien pinta kestää autoliikenteen yöllä.
Norjalaisliikennettä Kuttaisissa.

14.4. aamulla

1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Tähystyshavaintoja 13.4.: Yhteensä 110 miestä liikkunut Iso-Mallalla ja Siilasjärvellä sekä parakkikylän pohjoisosassa purkamassa parakkeja. Samaan aikaan ajoi yhteensä 90 hevosta Siilasjärven yli Iso-Mallan taakse ja takaisin. Osan hevosista todettiin ajavan purettuja parakkeja. Jehkatstunturilla liikkunut 20 miestä. Iltapäivällä muutamia kaukaisia räjähdyksiä.- Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Tiedustelu- ja partiotoiminta jatkuu.
Sää Kilpisjärvellä 13.4.: Lämpötila - 7,6 astetta. Pilvisyys 7/10, korkeus 400 m. Tuuli luoteesta, 2 Beauf. Lumi- ja jäätilanne entinen. Yöllä tie autoliikennekelpoinen.

15.4. aamulla

1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Vihollistykistö ampunut n. 7 kr. Salmivaaralle aiheuttamatta tappioita. 13.4.45 kuluessa asetettu oma tukikohta Ailakahvaaran "h":n eteläpuolelle ja siitä aliupseeriwartio Ailakahvaaran "h":n pohjoispuolella. Tukikohdan vahvuus 1+3+26. Vihollisen liikennettä pääasiallisesti Siilasjärven ja Ison-Mallan välillä edestakaisin. (N.100 miestä ja 40 hevosta). Räjähdyksiä kuultu jatkuvasti Ison-Mallan, Saanan ja Jehkatsin suunnista.- Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Partiointimme Maasselvaarin suuntaan jatkuu.
Sää Kilpisjärvellä 15.4.45: Lämpötila -4,8astetta. Tuuli luoteesta, 3 Beauf. Pilvistä. Lumi-ja jäätilanne entinen.
Norjalaisliikennettä Kuttaisissa 13.-14.4.

16.4. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Vihollisen tykistö tulittanut jatkuvasti Salmivaaraa Saanajärven pohjoispuolelta (15.kr.) ja Jehkatstunturin viimeisen "t":n kohdalta (4 kr.) aiheuttamatta tappioita. Edestakaista melko runsasta liikettä Ison- ja Pikku-Mallan, Siilastuvan ja Jehkatstunturin maastossa (yht.n. 120 miestä ja 80 hevosta). Pikku-Mallan takaa siirtynyt Saanan taakse 9 valjakkoa; vaikuttivat tykkivaljakoilta.- Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Partiointimme jatkuu.
Sää Kilpisjärvellä 16.4.45: Lämpötila -1,4 astetta. Tyyntä. Täysin pilvistä. Lunta 55-57 sm. Jää yksinkertaista, paksuus 50 sm. Paikoitellen vettä jään päällä. Tietilanne entinen, ei tienkatkoksia.
Norjalaisliikennettä Kuttaisissa.

1.DE:n sähke N:o 329/Tird./4a/sal./16.4.45:
- Norjalaisilta saatuja tietoja saksalaisista joukoista Norjassa 1.4.45:
- 20.Geb.A:n esikunta Lillehammerissa, komentajana kenr.Böhne; 70 AK Oslossa, komentajana kenr. Tittel, 274.D Arendahlissa, komentajana kenr.luutn. Russwurm; 280.D Bergenissä, komentajana kenr.luutn. von Behrens, 613.D Drommenissa, komentajana kenr.maj. van der Oop; 36.AK Hamerissa, komentajana kenr.Pogl; 23. ja 140.D sijoitetaan Ruotsin rajalle. Käyttöä ja kokoonpanoa ei tunneta. 33.AK Trondheimissa, komentajana kenr.luutn.Koeler; 295.D Dombåsissa, komentajana kenr.luutn. Dienter; 702.D Trondheimissa, komentajana kenr.luutn. Edelmann; 14.Lw.D Moirannassa, komentajana kenr.luutn. Lohmann; AG "Narvik" Rundhaugissa, komentajana kenr.luutn. Jodl, esikuntapäällikkö Puruker. 210.D Harstadissa, komentajana kenr.maj. Ebeling; 270.D Storsteinesissa tai Dragissa, komentajana kenr.luutn. Brabender; 6.Geb.D Kvesmenesissa, komentajana kenr.maj. Pemsel; 7.D marssilla etelään. Saksalaiset suorittavat kiireellisiä varustustöitä Ruotsin rajalta n. 50 km länteen alueella Brekken - Etelärannikko ruotsalaisten mahdollisen hyökkäyksen varalta, jota pitävät hyvin todennäköisenä. Ruotsin puolelle saapuneet 2 yliloikkaria (tykistöstä) kertoneet, että saksalainen jalkaväki (6.Geb.D) lähtee pois Suomen alueelta 21.4. ja tykistöosastot 23.4. (Aikajärjestys tuntuu epäillyttävältä). Saksalaisten vetäytymistiet ovat ruotsalaisten tiedossa ja saadaan ne myöhemmin erikseen myös meille. Norjalaiset ilmoittaneet Kuttaisten kautta etenevien joukkojensa alkupään saavuttaneen Kautokeinon. Pohjois-Norjasta saapunut norjalainen majuri vahvistaa tiedon kahden saksalaisen pataljoonan maihinnoususta Altenissa ja sen länsipuolella. Saksalaisilla on todennäköisesti tarkoitus ahdistella siellä olevaa siviiliväestöä ja tiedustella norjalaisten sotilasosastojen sijoitusta. (Kosketusta ei vielä ollut).

17.4. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Vihollisen tykistö ampunut Saanan ja Jehkatstunturin välimaastossa, Ailakahvaaran pohjoispäähän ja tielle Salmivaaran eteläpuolelle yhteensä n. 30 kr., vihollisen krh:t samoin Isolle-Mallalle omien asemiensa eteen. Vihollisen liikenne suuntautunut pääasiallisesti Siilastuvan maastosta ja Jehkatstuntureilta pohjoiseen ja takaisin. Yhteensä n. 370 miestä ja 30 hevosajoneuvoa.- Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Partiointimme jatkuu.
Sää Kilpisjärvellä 17.4.45: Lämpötila -3,8 astetta. Tuuli etelästä, 3 Beauf. Täysin pilvistä. Lumi- ja jäätilanne entinen. Paikoitellen vettä jään päällä.
Norjalaisliikennettä Kuttaisissa. Kelirikon takia ovat tavarankuljetukset Norjaan Rovaniemen - Ivalon kautta keskeytyksissä.

18.4. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Lumipyry ja sakea sumu estäneet näköhavaintojen teon. Siilasjärven tuvan suunnalta kuultu kk.ammuntaa ja Saanan takaa muutamia räjähdyksiä.- Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Jatkuvaa partiointia.

Sää Kilpisjärvellä 15.4.45: Lämpötila - 2 astetta. Tyyntä. Pilvistä. Lumi- ja jäätilanne entinen. Vain pienen yökylmän johdosta alkaa tienpinta jo pohjoisempanakin vajoittaa autoja. Norjalaisliikennettä Kuttaisissa.

19.4. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Vihollisen tykistö (ptri) tulittanut edelleen Salmivaaraa ampuen 6 kr. aiheuttamatta tappioita. Vihollisen krh.ampunut Siilasjärven eteläpuoliseen maastoon. Vihollisen liikettä Pien-Mallalla ja Jehkatstuntureilla yht. n. 90 miestä ja 40 hevos-ajoneuvoa; mm. 20 miestä lumitöissä Jehkatstuntureilla. Iltapäivällä kuultiin Jehkatstuntureilta kk. ammuntaa ja 3 voimakasta räjähdystä Siilasjärven pohjoispäästä. 16.4.45 ilmoitettuun saksalaisten yliloikkarien kertomukseen ilmoitetaan tarkistuksena, että saksalainen jv.:n pitäisi vetäytyä pois Suomen alueelta 23.4. ja saksal. tykistön 21.4., että saksalaiset jv. osastot tulisivat vetäytymään Pien- ja Ison-Mallan pohjoispuolitse Signaldaleniin, tykistö ja kuormasto Skibotenin tien kautta, että jälkivarmistukseen jätetään kaksi 30-miehistä joukkuetta, joiden tehtävänä on vetäytyä ylivoimaisen painostuksen edessä tai muussa tapauksessa tuhota pienemmät etenevät osastomme ja että vihollisella on rakenteilla siiliasemia Parastuntureilla ja Lakotunturilla (1:100'000)saksal.)- Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Jatkuvaa partiointia.

Sää Kilpisjärvellä 19.4.45: Lämpötila 0,o astetta. Tyyntä. Täysi pilvistä. Heikkoa vesisadetta. Lunta 50 - 70 sm. Jää yksinkertaista, 50 sm; vettä jään päällä. Pehmeä keli. Tieosalla Yli-muonio- Karesuanto tienpinta pehmeä ja vajottava; kestää huonost autoliikenteen.
Norjalaisliikennettä Kuttaisissa.

20.4. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Tiedustelupartiomme edennyt pisteen 836 tunturille ja todennut vihollisen asemat Maasselvaarilla edelleen miehitetyiksi eikä mitään hävitystöitä havaittu. Vihollisen tykistö ampunut 10 krk Salmivaaraan todennäköisesti Veikkolammin suunnasta aiheutamatta tappioita. Vihollisen puolelta kuultu tyk. ammuntaa ja kk. sarjoja ja havaittu Siilastuvan ja Jehkatstunturien maastosta savuja. Päävaiallisin liikenne Siilasjärven, Pikku - Mallan ja Jehkatstunturien maastissa (yht.160 miestä ja 20 hevosajoneuvoa) molempiin suuntiin. Täydennystietoja äskettäin Ruotsin puolelle tulleiden saksalaisten yliloikkarien jatkokuulusteluist Saksalaisilla on meidän puolellamme edessä vain yksi pataljoona (JR 143), muut jo poistuneet Suomen alueelta. Jälkivarmistukseen määrätyt kaksi joukkuetta jo sijoitetut paikoilleen. Näistä toinen kolmenvaltakunnan rajan pohjoispuolella ja toinen Goldabokte pohjoispuolella, tehtävänä valvoa joukkojemme toimintaa. Suomen puolella vielä toiminnassa kaksi tykistöpatteria (7,5sm), joista toinen Pienen-Mallan "M":n pohjoispuolella (lähtee 23.4.) ja toinen Kitsijoki "K":n koillispuolella (lähtee 21.4.) It.aseistus kuljetettu jo pois; it.kranaateista puute. Edessä olevan pataljoonan komentaja kapteeni Elsvanger, rykmentin komentaja ev.luutn. Hesselbarth ja divisioonan komentaja kenr.maj.Pemsel.

20.4. (Kaksi viimeksimainittua siirretty n. kolme viikkoa sitten Saksaan, josta edelleen Italiaan. Seuraajista ei tietoa.) - Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Tehostettua tiedustelua ja omien aktiivisten toimenpiteiden valmistelua.
Sää Kilpisjärvellä 20.4.45: Lämpötila +0. Tyyntä. Pilvistä. Lumi- ja jäätilanne entinen. Tien pehmenemisen takia on autoliikenne jo hyvin hankalaa myöskin tieosalla Muonio - Karesuanto. Tie Torniosta pohjoiseen yölläkin vaikeasti liikennöitävä tienpinnan pehmenemisen vuoksi. Aamulla katkennut.
Norjalaisliikennettä Kuttaisissa.

21.4. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Sumu vaikeuttanut havaintojen tekoa. Siilasjärven ja Pikku-Mallan maastoissa havaittu edestakaista vihollisliikennettä yhteensä n. 80 miestä ja 30 hevosajoneuvoa.
- Ei tappioita.
- 2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa
4. Partiointi jatkuu.
Sää Kilpisjärvellä 21.4.45: Lämpötila 2 astetta. Tuuli etelästä, 2 Beauf. Täysin pilvistä, sumua. Lunta 45-65 sm. Jää yksinkertainen, paksuus 50 sm. Vettä ja lumisohjua jään pinnalla. Tie Muoniosta pohjoiseen niin pehmeää, ettei kestä autoliikennettä. Tiellä Torniosta pohjoiseen jatkuu liikennekielto autoille.

22.4. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Maasselvaarilla käynyt partiomme ~~ja~~ joutunut tulikosketukseen vihollisen kanssa, jolloin myös viholliskistö ampunut n. 10 kr. Partio totesi Maasselvaarin miehityksen olevan ennallaan ja tuoreiden latujen johtavan Paihkasvaaralle Maasselvaarille (todennäköisesti varmistuslatu). Toinen tien suunnassa toiminut partiomme totesi kaksi parakkipaloa p:n 565 kaakkoispuolella. Jehkatstunturin suunnassa kuultu kk.ammuntaa sekä havaittu Saanan länsipuolelta savua. Vihollisliikehtimistä pääasiassa Siilasjärven ja Pien-Mallan maastossa (n.80 miestä ja 60 hevosajoneuvoa).-
Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Partiointimme jatkuu vihollistoiminnan tarkkailemiseksi ja vihollisen mahdollisen irtautumisen seuraamiseksi.
Sää Kilpisjärvellä 22.4.45: Lämpötila -2astetta. Tyyntä. Pilvistä
Lumi- ja jäätilanne entinen.
Norjalaisliikennettä Kuttaisissa.

23.4. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Vihollisen liikehtimista havaittu jatkuvasti Siilasjärven ja Jehkatstunturien maastossa (yhteensä n. 100 miestä ja 50 hevosajoneuvoa). Pikku-Mallan ja Siilasjärven maastossa suuria tulipaloja, joiden liekit näkyivät selvästi tähystyspaikoillemme. Samoista suunnista kuultu yhteensä n. 80 räjähdystä.- Ei tappioita.

23.4. 2. Ei muutoksia.
3. Partiointimme jatkuu.
Sää Kilpisjärvellä 23.4.45: Lämpötila - lastetta. Tyyntä. Pilvistä. Lunta 45 - 65 sm. Jää yksinkertaista, paksuus 45 sm, vettä pinnalla.
Norjalaisliikennettä Kuttaisissa.

24.4. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Maasselvaarin suunnassa toiminut partiomme totesi vihollisen miehityksen Maasselvaarilla entiseksi. Paihkasvaaralla p:een 895 maastossa havaitsi partio vihollisen lumeen rakentamat asemat, jotka olivat miehittämättömät. Raskas krh. tulittanut vihollisen miehitettyjä taisteluasemia Saanalla. Vihollisen majoitusalueilla ja huoltoteillä Isolla-Mallalla, Pikku-Mallalla ja Siilasjärven- Kilpisjärven kannaksellä vihollisen liikehtimistä (yhteensä n. 70 miestä ja 30 hevosajoneuvoa.) Siilasjärven - Kilpisjärven kannaksella havaittu muutamia tulipaloja ja Saanan länsipuolelta kuultu 2 rinnakkaista räjähdystä.- Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmoitettavaa.
4. Partiointimme jatkuu.
Sää Kilpisjärvellä 24.4.45: Lämpötila - 4 astetta. Tyyntä. Pilvistä. Lumi- ja jäätilanne entinen.
Norjalaisliikennettä Kuttaisissa.

25.4. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Maasselvaarilla totesi partiomme vihollismiehityksen ennallaan yöllä 23./24.4. havaiten mm. 4 telttaa ja vartiomiehiä. 25.4. aamulla saapuneen tarkittamattoman tiedon mukaan Maasselvaari hallussamme, mutta Saana ja Jehkatstunturit vielä vihollisella ja omat taistelupartiot liikkeellä näissä suunnissa. Vihollistykistö ampui eilen n. 10 laukausta Siilastuvan suunnalla sekä päätien suunnassa. Huoltotiellä, pääasiassa Malloilla ja Siilasjärven - Kilpisjärven kannaksella liikkunut yhteensä 50 miestä ja 30 hevosta. Vihollinen räjäytti 24.4. puhelinpylväät Siilasjärven pohjoisrannalla. Räjäytyksiä kuultu lisäksi Saanan ja Jehkatstuntureiden takaa. Savuja havaittu Pikku-Mallan ja Siilasjärven takaa. Merkit viittaavat vetäytymiseen.- Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmoitettavaa toimintaa.
4. Taistelupartiomme yrittämässä vihollisen selustaan. Erittäin vaikeat lumisuhteet ja hyvä näkyväisyys valoisana aikana haittaavat ratkaisevasti niiden toimintaa
Sää Kilpisjärvellä 25.4. aamulla: Lämpötila -5,2 astetta. Tuuli 52 - 00, 06 m sek. Pilvisyys 9/10. Näkyväisyys 50 km. Lumi- ja jäätilanne entinen. Liikenne Ryhmä Puroman ja etulinjaan käytännöllisesti katsoen päättynyt.
Norjalaisliikennettä.
Norjalainen pataljoona siirtynyt Suomen Kuttaisiin, josta 26.4. Ruotsin puolelle Kuttaisiin. Kautokeinoon jää yksi komppania ja Suomen puolella Palojärvelle radioasema (3 miestä).

26.4. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. 25.4. n. klo 1,00 lännestä Tsahkajärven suunnassa saarrostaen

26.4. edenneet tst.osastomme lähestyessä vihollisen huoltotietä
selvaarin asemissa ollut viholliosasto havaitsi sen ja
kiireesti peräytymään sytyttäen telttansa tuleen, osaston
timättä katkaista sen peräytymistietä. Saanajärven suun
järven itäpuolella tst.partiomme joutui klo 10,30 taistelu
missaan (vrt. ilmakuvaa) olevan vihollisen kanssa aiheuttaen
sille tulellaan tappioita, mutta pystymättä valtaamaan asemia.
Päivällä havaittiin Salmivaaralta käsin edelleen vihollisen liikettä Jehkatstunturilla, Parakkikylässä sekä Saanajoen eteläpuolella, josta kuului rask.krh:n ammuksen räjähtelyä. Klo 13,30 lähti uusi pioneereillä vahvistettu taisteluosastomme Jehkatstunturin suuntaan. Lyhyen, mutta kiivaan tulitaistelun jälkeen, jota rask.krh.:mme tuki, vihollinen karkoitettiin asemistaan. Takaa-ajo-osastomme saavuttivat valtakunnan rajan Skibottenin tien suunnassa 25.4. klo 22,15 ja karkoittivat vihollisen rajan taakse Kilpisjärven luoteispäässä, jossa kolmenvaltakunnan rajapyykki saavutettiin 25.4. klo 23,20. Ison Mallan tunturimaastossa jatkuu vielä takaa-ajo ja maaston puhdistus. Kylmähkö yö paransi jossain määrin erityisen vaikeita kelisuhteita. Tarkemmat tiedot puuttuvat. Yhdestä omasta kaatuneesta on saapunut ilmoitus.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Kuten edellä.
Sää Karesuannossa 26.4.45: Lämpötila - 8,5 astetta. Tyyntä. Heikkoa pilvisyyttä. Lumi- ja jäätilanne entinen.

27.4. aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Iso-Mallaa puhdistaessaan joukkomme tavanneet useita vihollispartioita, jotka yleensä herkästi vetäytyivät antautumatta taistelukosketukseen: Puhdistus jatkuu. Tähänastiset tiedot taistelujen kulusta: 24.4. aamuyöstä Maasselvaari vallatiin lännestä ja idästä suoritetulla saarrostusliikkeellä 3. ja 5./JR 1:n osilla. 25.4. 1. ja 5./JR 1:n osat valtasivat Jehkatstuntureiden eteläosan sekä iltapäivällä 1./JR 1 pohjoisen Jehkatstunturin. 1./JR 1:n pääosat karkoittivat vihollisen 25.4. iltaan mennessä kolmenvaltakunnan rajapyykin kohdalla rajan taaksel Toinen osasto eteni 25.4. illalla Skibottenin tien suunnassa valtakunnan rajalle. 26.4. tutki oma partio Guonjarvaarrin (Maasselvaarista koilliseen) , ei merkkejä vihollisesta. Saatu Siilastuvan maastossa vanki G.J.R 143:sta. Kertoi todenneensa omassa joukossaan kraa naatin osumista yhden kaatuneen, 6 haavoittunutta, useita kuolleita tai haavoittuneita hevosia. Lisäksi oli kahteen telttaan tullut täysosuma. Muut vankitiedot ilmoitettu Ulk.2:lle. Vihollisen leirialueet yleensä hävitetty polttamalla tai räjäyttämällä. Asemat yleensä lumeen kaivettuja, vitsalevyillä vahvistettuja, edessä monin paikoin piikkilankaeste. Jehkatstunturilla tavattu rautakehikköjen varaan tehtyjä korsuja. 26.4. lensi vihollisen lentokone asemiemme yli pudottaen lentolehtisiä Laasvaaran maastoon. Omia tappioita ilmoitettu toistaiseksi 2 kaatunutta, 2 haavoittunutta ja 1 kadonnut.- Yöpakkanen helpoittanut liikkumis- ja liikennevaikeuksia.
2. I/JR 1:n pääosat puhdistustoimissa rajalla ja Iso-Mallan maastossa.
3. Omat lentokoneet eivät yrityksistään huolimatta päässe nousemaan Kemin lentokentältä kelirikon vuoksi.
4. Puhdistustoimintaajat kuu.
Sää Karesuannossa 27.4.45: Lämpötila - 12,o astetta. Tyyntä.Täysin pilvistä.Lumi- ja jäätilanne ennallaan. Karkea keli.

aamulla 1.D:n tilanneilmoitus:
- 1. Valtakunnan alue tuli kokonaisuudessaan tutkittua ja puhdistettua vihollisosastoista 27.4.45 klo 13,30 mennessä. Upseerien johtamat partiot olivat tiedustelleet kaikki ne maastokohdat, alueellamme rajan pintaan saakka, jossa saatettiin olettaa olevan vihollisia. Maastoa tutkittaessa on havaittu toistaiseksi vain Siilastuvan maastossa laajoja miinakenttiä. 25.4. taistelutoiminnan nopeudesta yöpakkasten kovettamalla hangella mainittakoon, että mm. Os.Valkonen (n. 1 komppania) suoritti 18 tunnissa lähes 60 km:n etenemisen välillä hyökäten ja vallaten Jehkatstunturit osaston suuntauran kulkiessa maastossa, jossa korkeuserot monin paikoin ovat yli 500 m.- Ei tappioita.
2. Ei muutoksia.
3. Ei ilmatoimintaa.
4. Varmistustoimenpiteet ja joukkojen uudelleenryhmitys jatkuvat.
Sää Karesuannossa 28.4.45: Lämpötila -2,3 astetta. Tuuli 2 Beaufort. Täysin pilvistä. Lumi- ja jäätilanne entinen.
Kaikki norjalaiset osastot ovat siirtyneet Kuttaisista rajan yli Ruotsin puolelle lukuunottamatta yhtä radioasemaa (1+2), joka on edelleen Palojärvellä.